MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI
III. 3343

Teki Jarochowskiego
t. VII.

L. 3343. 1

A.

~~Edycya~~ we Srzedzie

1712. Po straconey nowye's na Seymiki uniwersałow nadzieiey, odbieramy ultra vota populi, ultra desideria Woiewodztw, non ultra magnalia dobroci Panskiey łaskę JKMci P.N.M. uniwersały na teraznieyszy Seymik, odbieramy nowe, y niezwyczayne legibus okrystone per abrogandas limitationes obkusila propozycye. Pierwsza aby Sancita Rady Warszawskiey do exekucyi przywiesc. Co bydz moze Oyczyznie naszey chwalebniey, iako się z owey u obcych narodow o nas wybic suppozycyi, że umiemy prawa condere, y tylko ie abscondere. Umiemy typographie voluminibus legum napełniac, exekwowac ich nie umiemy. Wiec iako Woiewodztwa membra Rzeczyp: Krol zas JMC iest głową naszą, tak y w tym ~~za powodem~~ nie powinnismy gloriam JKMci w praeminencyi praeripere, nie powinnismy przed głową przodkowac. Mogłoby to sub criticam popadac censuram, gdybysmy się do exekucyi Rady z Panem ubiegac mieli, gdyby prym przed głową członki brac miały. Poydziemy felici passu za przykładem głowy; nie będziemy iako errantia sidera, jezeli od Nayiasnieyszego Słonca naszego lucem wprzod mutuabimus. Musiemy y w tym naypierwey radę exequere, zeby nas do niey JKMc exemplo praeeat.

A poniewasz wielki w tym Woiewodztwa nasze cierpią uszczerbek że JKMc nie po samey zaraz radzie (w czym cardo rei) ale po drugiey dopiero zimie cudze od nas woyska wyprowadził, my tesz przez to nie mozemy bydz capaces do zapłaty woysku a za tym do exekucyi rady potyl, poki nam tego wszystkiego cosmy expendimus na woysko tak rachowac nie będą, iako nas kosztuie. Za czym Moi M. Panowie zyczę, aby iako nayprędzey uczynić kalkulacyę, poprzysięzonych iusz woyskom wydatkow. Uprosic do Woyska JMciow PP. Komissarzow, ktorzyby z Woyskiem in calculum poszli, co JMciom od nas należy? co JMc od nas sive per extorsiones, lub przez ordynanse, lub tesz przez agrawacye expresserunt. Ktorzyby oswiadczyli Woiewodztw do zapłaty ochotę, z tym dokładem, zeby JMc P. Woyskowi przod

3343
e
INSTYTUT OSSOLIŃSKICH

nam ex licentiosis satisfaciant. W drugiey JKMci propozycyi o Sądach renitentium pietasq fidesq in Dominum antiqua redit. Wraca się do nas złoty ów wiek, na sprawiedliwości szali zawieszony. Bo cosz Moi MMPP. Państwa bardziey z fundamentu rusza? ieżeli nie ieden tylko sprawiedliwości defectus; dobrym rządem wszystkie się rzeczy ożywiaią, ordo anima rerum. Rząd zaś dobry iedyną tylko themie sprawiedliwością. upraszam tedy aby ta Themis w Woiewodztwach naszych dawnym trybem kwitnąć mogła, a my w starożytney cnocie non marcescemus. Życzę upraszać JKMci o Seym, bo y Rady Sancita, skutek swoy od Seymu dopiero ~~od~~ zaczynać będą, y renitentes do tych czas nigdzie competens forum mieć nie mogą, tylko na iednym Seymie. Przeciwko Woiewodztwu grzeszącego, woiewodztwo sądzi: przeciwko całey Rzeczyp: delinquens osoba od całey Rzeczyp: sądzony być powinien. Nie przepominam tu (com in capite głosu wyrazić był powinien) łaski WMMPanow y pamięci którąście nad niewinnie do więzienia wtrąconym mieć raczyli. Odwdzięczać to WMMPanom byłoby ultra fastum; dziękować ultra meum posse: ani dziękować, za ten na mnie respekt umiem, ani życiem moim własnym odwdzięczać praesumo: ipsa sibi sit WMMPanow virtus praemium. Zostaie iednak w sercu moim ta WMMPanom obligacya, którey ani tempus edax rerum, ani będzie mogła abolere vetustas. Tęn ci to iest iusz skutek którego się nam starzy Oycowie obawiać kazali, a my go teraz ex fructibus cognoscimus. Naiadą, wezmą, szlachcica czy winnego, czy niewinnego, z depcą cardinalne prawo: neminem captivabimus. y tym zakończą, co y mnie powiedziano, że się to omyłką stało, iedyną tylko de erroribus rekompensuiąc meditacyą. Życzę, Moi MMPP zawczasu mederi malo, nie tylko per seriam delatorow niepoczciwych imieniem Woiewodztw inkwisitionem, czego mnie denegatum abe tesz przez opisaną prawem na niesze poenam talionis.

We Srzedzie Responsio invehenti contra exulesy sua voluntatis

Wiem dobrze, że nie ieden przed tym czy w wolnym oppressus głosie, czy Nieprzyjacielowi na Sztych pokazany, teraz mowić może et nostros venisse Deos, ani się spodziewać może, ne fatis invida nostris alternet fortuna vices, ani obawiać, ne redeat hostis, qui venerat hospes. przeciesz często się w swoich myli suppozycyach, y niesłusznie odia swoie ~~na tegam~~ przeciw Kierzsa, ktorego o sobie za cel niewinnie wystawił. Niewinna przez to y tych ~~ktz~~ kalumnia, bo ieżeli ieden tu w domu WWMMPanom służąc bardziey publicam libertatem niżeli siebie od inwidii broniąc tę za to odebrał rekompense, że go na regestrze captivandum ludo non convictum podano. na cosz miał precautus iusz, żeby y niewoli swoiey w domu oczekiwać, nie dla iakiey z Nieprzyjacielem korrespondencyi (boby ią kazdy inszym sposobem mieć mogł) ktorey mu nikt zarzucić nie może; uczynił to y fato meo precautus. et ieżeli w zagranicznym kąciku nad opłakaną Oyczyzną być Heraclitem iest crimen? ieżeli szukać privatam tranquillitatem nie mogąc się publiczney doczekać, będzie scelus? a iako nazwać tego ktory in facie Woiewodztw kardinalne prawo śmie deptać? Jako się y samym WWMMPanom tym tegosz niespodziewać, ktorzy to co się z nami dzieie intelligere videbimini. Czy cierpiecie Moi MMPanowie za to karać kogo, że publicam securitatem non providetis, czyby nie kazdy życzył sobie żyć w swoiey Oyczyźnie? przeciesz sua cuilibet ultro regna patent. et ieżeli kto przez własne samego siebie wygnanie sua fulmina passus, tedyć iusz alterius non mortis eget, dosyć na iedney biedzie sufficiet cecidisse semel. Wiem że tego nie pretenduie nikt aby się kto w Oyczyźnie y iusz nie na iednym doznane wdawał niebespieczenstwo, chyba ten, kto się vilibus servitii muneribus pase zamyśla; ten, kto potentiam apud unum, odium apud omnes sobie iedna, y na to numen curat, ut homines plectat. Ten chyba powrotu ex tutiori granie pretenduie, ktory dolos et fraudes subordinowawszy, na fortuny ich y życie inhiat. Nie życzmy tego dMliom ne fati fuga fatum incurrant. Lepiey porzućcie Moi MMPniektorzy ~~te~~ zawziętosci boć to postaremu na to przydzie, że kiedy mentita potestas lata brevi probrosa diu pokaże się; między wszystkiemi WMMPanstwem mutuus error inveniet alterni solatia digna pudoris. Nastąpi rerum concordia custos, nastąpi konfidencya, nastąpi z obopolnych uraz swoich zawstydzenie, y zapomnienie, a za tym uniwersalne czas wszystkich szczęście.

Podziekowanie za Panne Malską. 1712 w Piotrkowie

~~Musiałbym się, y z zycia swego y z własnego wyzuc imie~~ ~~nia~~ Musiał ten Cymmeryiskim skrzepnąc Lodem, ktokolwiek bardziey oziębłym piorem, te na miłosc zarzucił zatobe, ze iest ~~dulce~~ virus dulce, pidl syrtes, amentia supplex; molle malum, morbus hilaris, exitium venale Venus. Boć ktokolwiek na wszystkie Swiata Strony rzucił zrzenice, przyznac musi, ze y wspaniałe fabryki, starozytne amphitheatra scistym zgodnych opok wiekują spoieniem y scisnieniem: Przeswietne nieba luminarze, tamsię ~~mieder~~ rządzą, miedzy sobą conjunktyrą: utinam deprenderet orbis, iako wszystkie zywioły iedną zyią miedzy sobą sympatią. Zyie prawda JMćP Miecielski, ale nie tak powietrzem, iako Wielmoznego Domu niesmiertelnoscią imienia, zasłuzonemi w Senatach, Woiewodztwach, Areopagach Polskich, Europie całej cerisi: iednakze parte sui do tych czas meliore latebat, ktore serce JMci primum vivens ultimum moriens, cieszkim utesknie prożnowania zasypiało letargiem. Teraz Herbowna JMci strzała, w Herbowny Korabku pod zagłą Nałęczy zgoluiąc cel sobie upatrzywszy, nietylko bystrym szyba lotem, ale za munudukcyą Boską, za łaską JMci Pani Malskiey, ~~iedny~~ JMći Pannę Młodą iednym odbiera sercem. Dziekuję tedy WMMPanom ze tak piękną perlą, nieoszacowanym domu swego kleynotem, herbowny JMciP Młodego krzyz przyozdobiacie. Jezeli tam ktos viam navis in mari zale ignorabat, to zawsze Swiatu wiadomo, iako herbowny Korab przez Greckich Kławirow, a po Polsku Łodziów, do Polski z Grecyi zprowadzony, dawnoscią zarosłe sciezki meritorum odnawia; dzis zas z wielkiego Oceanu [zyczliwosci swoiey biegiem] na herbowny przenosi podkowę. Upewnia JMćP Młody ze nietylko znaczne podkowy swoiey gruntowac będzie vestigia, nietylko mille solatiis herbowny napełni Korab, ale tesz ~~vota to~~ poządane vota coniugum herbowną koronowac będzie nałęczą. Zabiera sobie tyle dalszey szczesliwosci swoiey omina, ile tu w Jasnie Oświ: Trybunału imionach, Jasnie Wielmozne Wielmozne adoruie sidera. Przy przeswietnych topora y strzały ochronie, Swiątobliwą dyryguiących sprawiedliwoscią, niezliczone JMci Pannie Młodey metet sine nube dies.

Iuzesmy do tey nieszczesliwosci doszli mety, ze się słusznie obawiac mozemy, aby Oyczyzna nasza discordiis civilibus fessa, ~~od Pana rządy swoie~~ [takowemu taskawosci] dulcedine ~~otii słodzącego~~, pod iarzmo niewoli [Krolewskiey] ~~wystawiona nie była~~ swego tym łatwiey nie skłoniła, im w ustawicznych [oppressiach] machinacyach, od Pana ~~swego~~ rządy swoie [tak] skrytym łaskawosci okrucienstwem, jako dulcedine otii słodzącego. w iednych honorami, w drugich ~~[illegible]~~ budzemi [dostrami] ~~[illegible]~~ wywyszona, w inszych expektatiwami uwiedziona iesz [sobie obiera] ~~[illegible]~~ iakieszkolwiek tuta, et praesentia, nizeli vetera et periculosa. zeby dwiema potencyom nie słuzyła, ktorey Rzeczpo: interim premant, quandoque distrahant.

Nie powinno to w zadne pose podziwienie, ze się u nas wszystkie rzeczy verso ordinum statu mieszaią, nie prisci, et integri moris nie zostawuiące nie nowina teraz ze y Senator z protestacyą wnidzie, nie nowina ze Woiewodztwa in subsidium powagi Seneralskiey contribuunt, widzielismy y to y dowodnie wiemy jako primi ex Senatorio ordine w Woiewodztwach tych łuczki na szlacstę nadymali; takwa przyczyna: nie zaznalismy dawney Rzeczpp: quotusquisque reliquus est, qui rempublicam vidisset. Niłusz tu takich, ktorzyby powagę w ~~Krolach~~ maiestatach, konfidencyą do thronu [realitatem] ~~y słuszy~~ w Senacie, zarliwosc ~~w equestri~~ o prawa in equestri ordine, miłosc y wiernosc w poddanych pamietac mogli. Iedni inter bella civium nati tamze się pestarzeli et arma virumque canunt, fortunę swoię malis civium kaduiąc. drudzy po cudzych kraiach kwiat wieku strawiwszy, in veteri Rzeczypospolitey statu sobie zbrzydziwszy, nowe absoluti dominii maximy, ktorych się ad ~~[illegible]~~ [salutatem] napili Oyczyznie swoiey, w swoich prawach nauzabund [propinant] wyrzucaią

Obrona ironica pewnego Senatora we Sredzie 4

Jusz to tu nie raz in facie WMSPanow in faciem wyrzucaią, jako JMC KK pro securitate osoby swoiey iedney liczne do nas sprowadził woyska paucos reservat ut multos fortuna premat, iako niby extra aequalitatem wylatuiąc libertaciami się y dobra swoie od rowney Szlachty distinguit, y to coby dobra JMCi płacic miały, Szlachta uboga płacic musi. Jako Szlachtę non convictos exotico militi do więzienia zaciągonąc kaze. Jako konsiliami moskiewskiemi przez swoię dispozicyą woiewodztwa te do ostatniey przywiodł ruiny. Jako limitowaniu seymikow et publicae activitati, ostatniemu ratowania się sposobowi haereditario odio nieprzyiacielem iest. ~~Jako~~ zeby nie in dispositione woiewodztw na seymiku umowioney, ale in dispositione iedney senatora ultima fata nasze wlec się mogły. Jako przez wariacye taryf przez swoich ministrow, iednym salus drugim interitus przychodzi. Jako non de proprio ale ex publico, publicznemi donacyami przyiacioł sobie iedna, ktorzyby tot titulis woiewodztwom do restitucii kontribucyi, summ, praw obligowanego bronili, iako kielka kroc sto tysięcy od woiewodztw na obronę iesze wziąwszy, teszcze na żonę ich ut solus sit potens instat. ~~Nie bronie ie~~

Nie bronię, Moi MPanowie, zebyscie iakiego fundamentu, mowic to nie mieli. Ale przeciesz zwazywszy merita w tych woiewodztwach JMCi bronic muszę. Bo do pierszego. Moi MSci PP wiadoma wszystkim obligacya, y przysięga JMCi quidquid noxium damnosum Regi Regno et Reip. scivero, intellexero, aut sensero, praecustodiam, et ne fiat me opponam, et illud avertam.

Zesmy w nakazanych exakcyach, fiszkalnych skadkow nakazach, tam faciles humilesq pati; nic inszego z tąd wnosic nie mogę, tylko, ze albo, iako czy niesmiertelnym Phenixom ipsa dant funera vitam; czy niektorzy iako drapiezni sępi, cudzemi ruinami, alieno funere vivunt: jasni rzekę, czy w tey Oyczyzny malionie tak wielu się namnozylo Medikow, quibus tunc optime, cum omnibus male: albo iako pszczołki y z jadowitych ziol ~~cudzemi~~ zbieraiąc pozytki, cudzemi nutrimur ruinis: albo tesz ustawiczne aggrawacye do uczucia siebie, y czasu nie dadzą, y wskorzeniony iusz sensum mali detrahit usus.
A ktoszby nie tylko a sensu, ale od samego nie odbiegł zycia, kiedy nas z własnych fortun wyssawszy, ostatni zycia sposob odbieraią. Mało było zimy przeszłey na owych Troianskich koniach, mało na wycisnieniu tak wielu prowiantow? trzeba ieszcze teraz podczas tey Karistyi ostatek sposobu zycia wysypac.
Moi MMPanowie zapatrzywszy się na cirkumstancyą nietylko tegoroczney Karystyi, ale zawartego szczesliwie, Cara JMci z Portą traktatu, zadne Woiewodztwa nic contribuere nie mogą. A zasz tam w tym Traktacie nie masz, aby się Car JMc, ani w interessa Polskie ani do Polski nie mieszał? czyszby to nie iedno było karmic chlebem Polskim woyska Moskiewskie, co tę w Polszcze tesz woyska sustentowac. albobysmy siebie przez to w niebespieczenstwo woyny wdali, albo Cara JMci woyny zas Tureckiey czy mozemy Carowi JMci zyczyc iako Kolligaci ex vi nexus kolligacyi Rzeczyp: z Carem JMci. Ktoby tedy zyczył y radził contribuere prowianty na

woysKa Carskie, tenby życzył Carowi JMci woyny Tureckiey, życzyłby desolacyi Naddniepru, życzyłby y Polszcze sedem belli. Więc Moi MMPP niechciecie w takową, tot pericula, quot pressuras w sobie involventem wchodzic bez inszych Woiewodztw materiam. Niechciecie tam enormi exemplo w takowesz juxum insze Wojewodztwa wprowadzac. Niechay będzie oddalony metus ze sami brac będą. Nie będziecie Moi MPP dawali, nie będą brali. Zapatruycie się na insze w tym Woiewodztwa od ktorych nic nie wzięto bo nic nie dano

Zapraszanie na Chleb załobny Imieniem JMći Pani Kasztelanowey Nakielskiey rodzoney Swodey 8

Nie ieden iest MM Panowie cel, wszystkich do iednego celu zmierzaiących: iednakowo od powszechny wszystkich rzeczy matki na swiat wyprowadzeni, nie iednakowy zwyrokow Boskich odbieramy termin, a jaśniey mowiąc stat sua cuiq dies. sed famam extendere fastis hoc virtutis opus. W żadne dla tego to pose nie powinno podziwienie, że wszyscy do iednego z konca urodzeni, nie jednakowo konczyć musiemy. Nie dziw że iednych zwyczayne pospolitego ludu rozumienie, razem w smiertelnym popiele, razem w wieczney grzebie niepamięci; ten im tylko rysuiąc nagrobek: non vixit ille, sed in vita mortuus est; nec serò moritur, sed diu. Nie dziw, że porostałe jednych manes w głębokie ziemia kryie łoczy, za ktorych się przed tym wstydzie musiała. Ten zas ktorykolwiek ad publicos urodzony soles, iako za tę nie zachodzi smiertelności chmurę, ktora inszych oraz od swiata, oraz zastania od potomności, tak owszem vivit adhuc completę vaois sermonibus aures; Wspaniałemu umysłowi nieśmiertelnemi dziełami bardziey ~~pełnemu~~, niż laty pełnemu by nayzawisnieysza fatorum livor żadney zarzucie nie może załoby. Nie temu nie szkodzą natury leges, quem sui raptum gemuere cives. Ktory się nie umieraiącemi cnotami, w nieśmiertelną u postronnych wiekow odradza pamięć.

Odbiera S. P. JMć P. Nakielski post funera vitam, kiedy w Swiątobliwey ku Bogu pobożności, ku Panu wierności ku Oyczyznie miłości, purior illum solis fervor alit. Żyie w tak sietu ~~kley~~ Domu swego kleynotach, w ile pozostałych sukcessorkach, emeritos artus, fecunda morte reformat. Cz, czy pozostawionych Troyou Chavites, albo zwiędnąć albo smiertelney kosie podlegać może.

Gdzie moze sie smiertelnym zasypac prochem, kiedy go WMMPa-
nowie na ten zgromadzeni akt z fatalnych cieni w niesmiertelney
orzezwiecie pamięci. Za czym JMC P Kakielska
lubo w osieroconym po Dobrodzieiu swoim domu ubiq; gemitus
et plurima w iednym a tylko iusz nie ostatnim Gembickim
mortis imago; lubo wytoczone z oczu łzy, w tyle się, ile
kropel przemieniaią oczy zapatruiące się na zgruchotany
filar domu przeswietnego ~~filar~~, ktory tak wiele infuł,
tak wiele Senatorskich ubiegało się zdobić ~~krzesel~~ subsellia,
ile tylko ~~wdzięczna~~ w domu tym Synow wdzięczna admirabatur
oyczyzna. Lubo iusz przez zazdrosne Partie rozerwana
nałęcz w trzystym żalow całe utopiona morzu, iednak
łaskawym WMMPanow prezencii osuszona oswieceniem.
wyciekłe iusz, ociera oczy, kiedy dobrodzieia swego żywego
w pamięci WMMPanow znayduie. Ieżeli Egipcy-
anie pios manes miasto monety y skarbow, nieoszacow-
aną iesze rzecz mieć pamięć, zażywali. większe JMC
P Kakielska od WMMPanow odbiera pretium, kiedy
nie w trzosach ani szkatułach, ale w sercach własnych
exuvias te reconditis. Czysz iusz non est quaedam
flere voluptas widząc żywego dobrodzieia swego iusz
nie w rozerwaney per fata Nałęczy, ale in hac corona
zgromadzonych łaskawych serc. Tyle sobie przypomina
glorias, a męża swego estimacyi ile słyszy wspomnio-
nych iego WMMPanom usług. Amissum non credit
diem Sunt altera certe sidera. tyle więcey okropney żalow
nocy swieci JMCi luminaria: ile tu w Sierodztwie swo-
im uprasza WMMPanow sobie za Opiekunow.

A jako liquentis lacryma Solis, za łaskawym pszczołek
przybyciem w naysłodsze się przemienia nektary; tak krwawy
powodzi krople, ktorych exundantiam y dalsze utrzymac nie
mogły Woiewodztwa, tu się ad amicos żalow fontes wyla-
wszy, za przyiazną WMMPanow bytnoscią nie tylko się
tamowac muszą, ale w słodką odmienione gratitudinem
wszelakie WMMPanom refundant podziękowania.

Dziękuie JMC P. Kaszelska naprzod JMC X. Bisk. Pasterza swego vicarium gerenti pro Castore Polluci uniżoną ścieląc obserwancyą za święte memento. Jaśnie Wiel. znemu Woiewodztwu wielkopolskich Senatowi za wyświadczoną pietatem, ten na pios manes wdzięcznośći składzie oblig, ktoryby w Sukcessorach ich nigdy wygasnąć nie mogł. Dziękuie WWm Panom tu obecnym za Clausulam Chrześciańskiey usługi, uniżenie upraszaiąc, abyście tego, ktorego scie, wiernego Senatora Bu Panu w Senacie, zarliwego o dobro pospolite, w Kołach, niesprawcowanego w ustudze Woiewodztw, sprawiedliwego na zoodach poznawali, teraz in fractione załobnego Chleba ktory fervidus decozit dolor nie zapominali.

Anno 1715 M

Annus 1715 Majus

5

715.

Soli Soli

cept z Listu pewnego de 20 Maij 1715to

Stangt Imć Pan Mandewel Obli-
at Krola Imći u dworu Berlinskiego
le z relacyi iego patet nihil magis voli=
m, bo krol Imć Pruski actu declaravit
llum przeciwko Szwedom cum hac decla-
chone że gdyby mieli transport iaki
zynie pode Gdańsk tedy gdy iuż za=
ta hostilitas tedy y tam gotow ich bic,
ol Angielski w to się wchodzi, krol Dun-
li także iuż miał podpisac to foedus z
dem Imćią Pruskim y Maią tę Intencyą
Szwedom z Pomeraniy taka miedzy
iemy stanęła, krolowi Pruskiemu
tyn cum certa Parte Pomeraniae iuż
klaruią otrzymać iescze musi y chce
alzundu cum Insulo Rugensi, od Hol-
nic. Krol Dunski znowu ma ustąpic
olowi Angielskiemu za woiowanę
emią, Staden y Ferden krolowi dun-
emu ma się znowu dostać Szlezwik
Xiestwo Holsztynskie idzie sub
astam że Xiąże Holsztynskie Fre-
t neutralitatem znaleźli na to docu-
enta authentica przy wziętym
ningu Dunczycy o ktorych ia dawno
isał w Tonniarn bo własnie Xiąże
olsztynskie vocavit Stenboka do
olsatyi y kazał tradere kommenda-
i Tonnigen pro receptaculo Szwe-
m na to wszytko ad exequendum
aią m/100 Woyska Formalnego na
iądzie

Ugdzie Computando Brandeburskie Dun-
skie, Hannuverskie y Saskie y do tego
ma Morza Okrętow ma bydz computu-
ige Angielskie y Holsztynskie flotte
30 okrętow 24 Moskiewskich ostatek
Dunskich Jeszcze to wszytko. Krola Fran-
dzkiego non movet bo o pokoiu niemysli
chiba zeby był in Integrum restitutus
a tu Colligati chcą wziąć y Moskwa
Ingrij y Carellii nie ustąpią ani Peter-
burga Niewiem tedy w kim nadzieię
pokłada widzę perditionem suam
ktorą cepere niechce. Mr Croissi lubo
stanął w Sztetynie u Krola Pruskiego
ieszcze niemiał audyencyi Znać go
protrahunt puki z sobą między nie
skoncertuią Colligati quali Methodo
ma to bydz executum w czym desidera-
batur. Adventus Krola Dunskiego
ktoremu Krol Angielski na Expensa
za Bremią ma refundere notabilem
Summam o co iemu nietrudno owo
zgoła chce go ex Imperio Caste wyrugo-
wać y łatwie tego dokazać mogą.
Bo Krol Francuski choćby go chciał
ratować musiałby się znowu in novu
bellum implicare Co Anglie życzy
a Krol Francuski declinat obgravescen-
tem statum providendo w Francyi
Minorennitatem to chiba bonis officijs
a te niewiem sieżeli intra appetentes
efficient y choćby go chciał pienią-
dzmi ratować tedy same pieniądze nie
będą biti nec resistent paratis viribus.
13

Copie de lettre a sa majesté le Roij de Prusse du Comte de Croissy 22 mars 1715

Syr

Apres l'objection qu'on m'a faitte a Stetin, que j'expliquois les sentiments du Roy de Suede avant que de l'avoir vu. Je crois qu'il est de mon devoir et du respecteux attachement que j'ai pour vottre majesté de lui rendre compte des dispositions ou j'ay trouvé toutes choses ily a mon arivée. Le Roy de Suede plein de justice et de moderation ne demande pa mieux que de vivre en paix, avec ses voisins et a tout la difference que l'on doit avoir pour un mediateur tel que le Roy mon maitre, Mais d'un autre coté n'est point ebrantée par l'orage qui grand au tour de lui, il a prevu les coups qu'on pouvoit lui porter, et ses sages précautions ont etabli ici dans tous les esprits une seureté, qui n'est pas seulement fondé sur l'amour et la confiance de ses troupes, mais sur la realité meme. L'Isle de Rugen don vottre majesté connoit mieux que moi l'importance n'a rien a craindre de toutes les forces qui pourroient l'attaquer, et sans la possesion de cette Isle tout le monde scait, qu'il ne faut pas songer a celle de Stralsund. Cette place est encore assuré non seulement par un bon garnison, mais aussi par un camp retranché, dont la situation est merveilleuse, puisque d'un coté il est appuyé a la mer et de l'autre a un marais impracticable qui s'etend le long de ces retranchements et rempli d'eaux les fosses q'un parapet epais a rendu larges et profonds Outre ces disposition ily en a un dans le coeur des Officiers et des soldats, qui est au de la de ces que l'on peut imaginer, et que je ne pourrois ~~pas~~ tracer a vos yeux que tres imparfaitement. Mais elle vaut touttes les fortifications du monde. Je puis donc protester a vottre majesté avec la sincerité d'un homme qui ne veut point ~~de~~ se decrier, que s'il ya une entreprise insoutenable c'est celle de Stralsund! N'attendez point Sire (comme vottre majesté m'a fait l'honeur de me dire) que le moment vienne ou Msieur de Glasenape m'ecrive pour rendre justice a mes raisons ecoutez les s'il vous plait pendant q'il est encore tems. J'en conjure vottre majesté par les veritables interet que je prend a ce qui la regarde et par l'envie que ~~je~~ j'ai de meriter l'honneur de son estime

Reponse de la majesté le Roy de Prusse a la precedent lettre du Comte de Croissy

J'ay recu Monsieur votre letre du 22 du courant et vous suis oblige de ce que vous m'avez bien voulu donner un si ample informa-

tion des dispositions que le Roy de Suede a
faite pour la defence de Rugen et de Strat
Sundt. Comme c'est la l'unique sujet de
vottre lettre et que vous ne me parlez de
rien autre, cela me confirme tout a fait
dans l'opinion que j'ay eu depuis tout
temps des intentions de ce Prince, et les quels
vous luy aurez sans doute trouvé en arrivant
à sa cour a scavoir qui ne veut point de
paix, et que toutes ses vues sont unique-
ment tourné du coté de la guerre. Vous avou-
verez que cela m'oblige absolument de
prendre la meme route, et quoique vous ayez
pris plaisir, de me faire dans votre lettre
un portrait si redoutable de l'etat ou le
Roy de Suede se trouve. J'espere pourtant
que vous ne pretenderez pas, que je me defie
pour cela le moins du monde de la justice
de ma cause ni de ce que j'ay a me pro-
mettre de mes armes, lequells ayant seu
vaincre bien d'autre difficultez dans les
guerres passées, pourons comme j espere
venir encor à bout avec l'ayde de Dieu
de celles, dont il est question presentement
Je suis &c au camp de Stetin ce 24 de mai 1715

La Copie de lettre du Roy August
a M Castelan de Cracovi 10 Julii 1715

J'ay veu votre lettre du 30 Juin je ne
puis asses m'ettonner de l'esplication que
vous donnez a la lettre que je vous ai ecrite
et que vous appliquez a toutte l'armé
que vous commandez, ce que je ne dis
que des certains soldats vivans sans ordres
et sans discipline, et dont le metier se
reduit à Roder et a piller, comme l'on
vous en a fait de plaintes
aussi bien qu'a moy. je scai tres bien ce du Pass
que l'armé de la Couronne à fait, et je ne
pretend d'allieurs rien oter de son merite
Je vous attend avec plaisir et sur ce je
prie Dieu qu'il vous aiet Monsieur Castelan
de Cracovie dans sa saitte et digne garde

La Copie de lettre du Roy de Pologne d'August
le 22 Juin 1715 a Ms Palatin de Podoli

Junius

Monsieur le Palatin de Podolie. M'ayant
toujours bien trouvé de vottre sage conseile
et l'aiant besoin des nouveau. Dans les con-
jonctures presentes, vous me fairez plaisir
si vottre commodite le permetteroit de vous
rendre au plutot aupres de ma personne pour
m'assister de meme conseil dont le public et
moi esperent tant de bien. C'est ce que je
vous demande par le presentes et en vous
en seurant de ma grace et protection. Je prie
Dieu qu'il vous ait Monsieur le Palatin de Podoli
dans sa sainte et digne garde Fait a varsovie

Copia lystu J. W. Imli P. Sieniawskiego H. W. k. do J. W. Imli P. Woiewody Podolskiego z 1 Junij 1715to

Dziękuię wielce W. m. m. Panu że prozba moia a raczey Interes publiczny znalazł felices eventus z łaski i promocyi W. m. m. Pana wszytko to Authoritati et activitati W. m. m. Pana przypisuię biorę na siebie obowiązek nunquam desiturarum obligationum. Jako zas nic milszego być mi nie może supra servatam legum integritatem Immunitatum observantią tak do tey contribuere pro virili staram się. Pewnie y w następuiący czas non deero z applikacyą byle iniquior sors y rewolucya nieprzymusiła. O dyspozycyi Xiędza Commissarza Imli Xiędza Nuncyusza informuię się z listu Imli Pana Kommendanta Kamienieckie go. Widzę że barzo ukrzywdził Gemeyne dla ktorych choć po dwa złote secundum Praxim et mentem prawa należało. Trzeba mu było stanąć w kroku w zrak on do Prawa nie z Prawem przyszedł. Źle uczynił Imli Pan Commendant żego nie przetrzymał z dzień albo dwa dał by się był nakłonic, dobrzeby było żeby z tych pieniędzy lenungowych pozostało choć po puł złotego do Kassy na koszule boty saroty y inne potrzeby zdało by się. Na okopy barzo mało dał własnie iak na żart, Chciey W. m. m. Pan list uskarżaiący się na tego Xiędza Commisarza niedyskrecyą napisać do Imli Xiędza Nuncyusza, co y ia w kzymie rze piszę ex adjunctis patebit.

Imli Pana

JmCi Pana Firleia ortek wielce mie
zawiodł deklarował mi się prosto zaraz
do WmmPana z listem moim bieżec
a widzę niedotrzymał. Ja zaś gdy sam
fortunam mieć niemogę, abym od przyto-
mnego rozkazy magnosq sensus odbierał
przynaymniey ugruntowaney iako naywię-
nieyszey życzyłbym sobie z WmmPanę
Correspondencyi. W Interresach Zie-
mie Lwowskiey Przemyskiey i innych
pisałem do JkMci aby raczył mieć
Compassyą kiedyśkolwiek Super egenos
et pauperes. Kommunikuię Listu Wm
mPanu toż samo twierdzam y sam
do JkMci wkrotce po Swiątkach. Teraz
oswiadczywszy się cum continuis prze-
wko osobie WmmPana Studijs deskes
indesinenti Cultu WmmPana

Życzliwy Brat y
Sługa Uniżony
Am Sieniawski
HWK

JmCi Dobrodzieyce kłaniamy
uniżenie żona moia oddała
chała iuz była na rozgraniczenie
nieżdmogł Podkanclerzyny litewsky

Illme et Excellme dne dne Prone. Collme
et Benefactor Amplissime.

Almsum Sufficiens ad exprimen-
dum obligationes quas profiteor Exc.
tis Vrs pro tantis gratijs collatis ex Sua
clementia R. Patri Lectori durae Camereci
spet. Narrabo Nomen tuum fratribus
meis ut omni tempore pro incolumitate
ejusd. Excellr. Vr. Divina Maiestate exorent.
Remictam fortassis eundem, cum meam
solus adhuc non permittat arripere iter
et quoniam tempora ipsa invitant ad labo-
rem: necessitas urget reparationem

et periculu

et periculum imminens obiari non permittit, Ideo sollicitabo me quanto cijus in illo aut aliqua alia persona expedienda iuxta mandatum Excell. Vrae ut incaeptum opus, procuravimus Deo dante efficiat.

Gratulor mihi quod D. R. Pater exeleverit omnia ad mentem Excell. Vrae Scribo hodie Ill. et Excell. Dno Nuntio accludendo epistolas ipsi directas et dum humillime honorem continuationis Protectionis Excell. Vrae Maneo cum profundissimo cultu et Veneratione

Excell. Vrae Humill. Servus

Leopoli 5 Junij 1715 Stephanus Trembex

Ch

Z Warszawy d 10 Junij 1715

Dnia dzisieyszego była konferentia u JKMci in praesentia JchMciow Xiery Kuiawskiego y Poznanskiego Biskupow Woiewody Mazowieckiego Kasztellana Woynickiego Marszałkow Koron. y Lytewskiego, Kanclerza y Podskarbiego Wiel. Kor. Hetmana Polnego W. X. Litt., Na ktorey JmPan Kanclerz Wk. proponował od JKMci że JKMl Pan Nasz M. będąc requisitus od Cara Jmci listownie y przez przytomnego Petersmownego Posła, o przeyscie Parthyi Woyska do Pomeraniy per ditiones JKMci y Rzpltey. Odebrawszy oraz Listy Xcia Keplina do Pułkownika JKMci w Kurlandiey znayduiącego się, pisane, wktorych wyraza Intentionem Marszu tamego y osadzenia Kurlandyi, pod praetextem apekurowania Brzegow Sameczych od Nieprzyiaciela, JKMci Communi

kowac

kowac raczy WMciom hanc intentionem et requisitionem exquirendo Sensum ich ze, iaka ma bydz na to resolucya. Czytano potym Listy te Xcia Replina. Tandem ad Vota przystąpiono, w ktorych coimidebant wszyscy Ichmć, Iz Summae potestates, od ktorych transitus przez Państwa ich requiritur powinni uważać te dwie rzeczy. Imo aby ten transitus nieprzyniosł iakiego periculum ab Externis Potentiis Państwom. 2do. aby był innoxius bez szkody. Że zas to przeyscie Woysk Moskiewskich mogłoby involvere Rempl: w Woynę iako z Turczynem, ile że było było przeciwko Traktatom, tak Cara Imći z Portha, iako też Naszemu, z Portha uczynionym. Do tego że niemoże bydz żadną miarą innoxius poniewaz te Woyska sustentamentu potrzebuią. Niemasz przytym żadney potrzeby tych Woysk Moskiewskich ani w Pomeraniey; gdys tam tak wiele iest z kolligowanych Woysk, y iesczcze tu w Polszcze znayduie się wielka czesc Woysk JKMći, przytym Woyska Kor: y Litt: in casum necessitatis, ani tez w kurlandiey, poniewaz ludzie JKMći iako przedtym iuz dali odpor Szwedom, ktorzy wysiedli, byli z kaprow na ląd, tak y toz samo praestarent. Z tych tedy racyi zdania tego byli, aby JKMć y przez list do Cara Imći, y przez Umyslnego odwrocił ten Marsz Woyska Cara Imći y przez zywą expostulacyą z Przytomnym tu Posłem, aby te Woyska nie wchodziły, a ieżeli

wesły

wszły aby się wrocił. I poty niewchodził, poki nie zaszła requizycya IKMci oto, y Convento w tey Mierze, niebyła umowiona. Po Votach konkludował JmP Pan Kanclerz W. Kor: od IKMci; iż IKMl zgodną Interresu Rzeczyp:, z kotarnieyszemi Korrekturami, praesenti Senatus Resolucya, iako Regio Suo judicio approbare raczył, tak tenorem oney ze przez skuteczną expedycyą do Cara Imci y przez żywą expostulacyą z przytomnym Postem insinuare rozkaze, y zaraz deputował IKMci do Pana Posła. Jm X. Biskupa Kuiawskiego, y Imci Pana Podskarbiego W. Kor: Kancellarya zas Expedycyą do Cara Imci gotuie.

Kopia listu Imci P. Kanclerza Koronnego do Imci P. Woiewody Podolskiego 13 Junii 1726

Monseigneur.

Dziękuię uniżenie WMM Pana, zaniewstaiącą korrespondencyą, ktorey chociasz przyznaczney zdrowia ieni, chociasz przyznaczney zdrowia niesposobnosci, dotrzymuię; sierdarztego kraiu poufałe WMM Pana kommunikuię. Od Pomeraniey mamy to zapewne, że Traktaty między Anglią, Danią, y Krolem Imlią Pruskim iuż są zakończone. Krol Iml Duński, circa vigesimam praesenti, że wszytkiemi Woyskami swoiemi, procerto ma się ruszyc do Pomeraniey, ad conjunctionem armorum z Krolem Imlią Pruskim, y Woyskami Saskiemi. Zeby tym łacniey sforcowac te wszytkie passa ges, ktore są przez Krola Szwedzkiego rożnemi ztranchenmentami umocnione. Spodziewszy zas Krola Szwedzkiego

go za Pomocą Bozą do Stratzundu ma zostawić Krol Imć Dunski, dwadziescia Battalionow Swoich Krolowi Imći Pruskiemu, do attaku tegoz Stratzundu a Flottę swoię do attaku wyspy Rugen, Samzas ma powrocić do blokowania Wismaru.

Commissyą Kamieniecką przyszłą W Mści Panu następuiącey poczty

A teraz iestem cultu solito.

W Mści Pana

z Warszawy 13 Iunij 1715

uprzeymie Zyczliwym Brat I Unizony Sługa

Imć P. Woiewoda Podolski J. Szembek Krol.

Kopia Listu Krola Imci do Imci Pana Woiewody Podolskiego

August wtory z łaski Bozey Krol Polski Wielkie Xiąże Litewskie Ruski Pruski &c a Dziedziczny Xiąże Saski y Elektor.

Wielmozny Uprzeymie Nam Mily, Nie należało by wprawdzie publicznemu oglosowi adhibere fidem, o Rozruchu Nobilitatis, Na ostatnim Seymiku Wyszenskiem, ad intentiones niewiedziec in quem finem, w Woiewodztwie Rzpolitego Ruszenia, ale kiedy się co raz otym ztamtąd ponawiaią tu wiadomosci, Zabiegaiąc wczesnie zapatom Publiczney niezgody, Ordynowalismy Wielebnego Xiedza Fredra Sekretarza Wielkiego Koronnego, w tamten kray. Dawszy mu ad hunc finem Instrukcyą Naszą; podlug ktorey nie tylko się oprawdzie, hoc in parte dowiedzieć; ale też pilne Starania Nasze, około Zaszczytu y konserwacyi Tranquillitatis publicae, remonstrare kazdemu iest obligowany. Wize aby tez Commissa Nasze skuteczniey atque fructuosius wypelnić mogł, ma zlecenie wszytko czynić, in hoc Negotio

przez Communicatią Consiliorum z Uprzeymoscią Waszą; ktorego circa Tuitionem Postoienstwa Naszego, et Jurium Reipubl: Znaiąc probatum Zelum, Usilnie uprzeymosci Waszey zgadzamy, jakobys juncto auxilio, ad effectum tak zbawiennych Intencyi Naszych raczysz cooperari, Pewni bedąc, iz to Uprzeymosc Wasza ex obligatione sui Muneris, y zdoswiadczoney Swoiey kunam Drychlusnosci; Ochotnie wyswiadczie zechcesz. Ktoremu naten czas dobrego od Pana Boga zyczemy Zdrowia. Dan w Warszawie Dnia XI Miesiąca Czerwca Roku Pańskiego MDCCXV Panowania Naszego XVIII Roku.

Augustus Rex. mp.

Do Wielmoznego Stefana Humieckiego Woiewody Podolskiego.

Jasnie Wielmozny Msci Panie Woiewodo Podolski Moy Wielce Msci Panie y Bracie

Uzkuię unizenie W[aszmość] m[ości]m Panu zawszelkie prace y koszty ktore podiąłes pro suo gradu et zelo praeclaro w Interesach Publicznych. Prawdziwie nato powolani iestesmy, aby kazdy z mieysca swego faciat officium suum ile moze: y iezeli przez co Rzeczpospolita co raz bardziey do upadku nachyla się, to nie mniey przez to, kiedy prima Capita w obligaciey Swoiey tepescunt, albo bardziey curam Interessow Swoich agunt, quam Reipublicae. Do zruinowania fortyfikacyi kamienieckiey iako mam informacyą, niemalo miały conferre zerwane wielkie Stawy Particularium in Vicinia zostaiące. Kiedy by to tedy miała bydz prawda, Interest barzo Rzeczypospolitey, y tamtey Fortecy, zeby się similiter Stawy więcey nierwały et similiter Fortyfikacyey więcey nieruinowały: Do czego Consilium et cura W[aszmość] m[ości]m Pana wiele barzo mogła by contribuere. JmP Pan Krakowski M[ości] D[obrodziej] consultissime czynic raczy ze W[aszmość] m[ości]m Pana invituie do Warszawy fine boni publici. Da Pan Bog iesze[ze] vigor zdrowia W[aszmość] m[ości]m Panu, y koszty opatrzy czym dobrym;

Julius

Kopia Listu JmP Prymasa do JmP Woiewody Podolskiego 9 Julii 1715

dobrym; y owszem tym lepszym im bardziey
WMMPan Sakrifikowac się będziesz usługę
Iego y Rzeczypospolitey. Zeraz u WMMPana
znaydzie tyle kredytu y łaski iż gdybym ia tam
miał bydź pewnie, żebyś się chętnie w tę drogę
rezoluowac raczył, Wyrażam zato gratissimos
animi sensus, y oraz pragnienie, iż kiedy mam
gdzie bydź in Consilio, to z WMMPanem zawsze
sobie bydź życzę; Znaiąc dobrze, iako Pan Bóg
osobę WMMPana insigni intelligentiâ,
prudentiâ, amore et fide ku Oyczyźnie utalen=
tował. Ad requisitionem WMMPana tak
się deklaruię. Dwie rzeczy bardzo mię terrent
et arcent od bytności Warszawskiey. Naprzód,
że attentis attendendis praeteritis et modernis,
absolute nie mam fiduciam optimi rerum eventus,
na ktory też WMMPan osobliwie raczysz się
zapatrowac, a zwłaszcza że y ia nie mam kredytu,
Soły moiey Beczek pięćdziesiąt, ad usus Spiżarni,
y kluczow, od Krakowa Wisłą płynącey, exiguâ
dosie portionem zkonfiskowano, a z kilkunastu
Łasztow zboża mego do Gdańska spuszczonego
Sześć Łasztow violentissimè ze statku zabrano:
nad to experientia continua docet, że favorabilis
et iusta declaratio rzadko wychodzi bez wielkiey
trudności, a gdy wynidzie, zawsze prawie manet
bez skutku. Druga rzecz iest że się srodze oba-
wiam, aby sermo inter Fratres niebył inszy
Publicznie, inszy in Conclavi w Interesach
Publicznych. Bo gdyby strzeż Boże, znaleść się
miało unus et alter sufficerent, nie tylko ad
vulnerandum, ale całe evertendum Negotium
Bonarum Intentionum et Curarum, ato w Naszey
nieszczęśliwey Rzeczypospolitey nie iest quid novi,
y to też podobno może się rachowac miedzy nieszczę=
śliwościami Naywiększemi oneyże. Iednak iesli
IchMMPanowie Hetmani y WMMPan ziedziecie
do Warszawy, y tam ziechawszy, necessitatem veram
et indubitatam uznacie moiey bytności, lubom
y słaby y nieszczęśliwy, in hac sola fiducia, za

wszyią

szyscy unius sensus, unius labij quoad Interesse Reipub-
dz mamy:) alias na nic by się y praca, Subiekcye, y
oszty nieprzydały:) chciał bym żiachac y spolnie
z WmMPanÿ czynic strenuè pro Deo, et Republica,
aby na nas naleźało. Co in magna et summa
Confidentia WmMPanu wyraziwszy iestem
WmMPana całe życzliwy Brat y Sługa
Uniżony. St: Szembek AGn
w Skierniewicach 9 Julij 1415

1715 Augustus anni 1715

Kopia listu JMCi P. Woiewody Podol-
skiego do JMci P. Miecznika Koron-
nego z podchwowa 7 Augusti 1715

Tym z wiekszym gustem rezolwowatem się
iechać do Warszawy zem był pewien obe-
cney WMMPana weneracyi. Kiedy zas wo-
la Boska słabym zdrowiem moim zatamo-
wała mi drogę, idę in exoptatum amplexum
listowną Submissyą zycząc WMM Panu
abys assistrice coeli sapientia poniżoną, for-
tunę publiczną wydzwignął na tey radzie
in culmen veteris gloriae, y iako nieodrodzo-
ny od wielkich Antenatow swoich sukcessor
przyprowadził do lustru dawnego swobody Oy-
czyste. Niewiem zapewnie co za obiekta bydz
maią przyszłey rady czyli senatus consilii. Oba-
wiaiąc się iednak żeby in arenam nie przy-
chodziły materiae status decidendae, niekto-
re moie reflexije deprecata admissione
kommunikuię WMMPanu. Kapry-
kuia się słyszę duzo JMC P. Poseł wenecki
o renowacyą Ligi przeciwko Turkom. Nie
wchodzę in disquisitionem ieżeli ta liga
przed tym uczyniona subsistit nec ne. Bo co
dużo Traktat Karłowicki obarczył nam przy-
niosł pacem perpetuam a Imosciom tempo-
ralem. ale tylko idę in basim regiminis
nostri że materia cardinalissima status
to iest zaczęcia woyny nie może decidi tylko
na Seymie, aby dogma funduiące się in ju-
re naturae bo iako onera belli et pericula
wszyscy supportare powinni tak do zezwo-
lenia na nie w wolnych rzeczach pospolitych
omnium assensus requiritur, y że Krol JMC
S. P. Jan III his gradibus szedł do podnie-
sienia woyny przeciwko Turkom na Seymie
anni 1683. Dla tego P. Bog benedixit święę-
tym imprezom, wyniosł imię Polskie gdzie
tylko ludzka sława evehi może udaro-
wał recuperatione avulsorum y granice
rozciągnął ad terminos panowania Zy-
gmunta trzeciego. secus z imprezą prze-
ciwko Szwecyi stało się; podobało się
tylko per Senatus Consilium cum iniuria
Statuum decernere tę woynę. co z niey za
pozytek, nemo non videt. y dla tego JKMość
P. N. miłościwy postrzegszy errorem przy-
tomnego na ten czas a nie pamiętnego
na prawa Oyczyste Senatu, wydał nam
miłościwie Diploma swoie sub iure iurando

pod Sandomirzem 22 Iris 1702 tu
dziesz powtorne na Radzie walney War-
szawskiey że od tąd nigdy żadney woyny
zaczynać nie będziemy bez zezwolenia
całey Rzeczyp: Mam tedy nadzieię,
że za powagą WMMPana et przemysłem
jaknayskutecznieyszą remonstracyą ta propozycya
do Seymu przyszłego odłożona będzie. Nie
spodziewam się zaś aby miał kto wyper-
swadowac WMMPanu zelo interissatus con-
vocati na tę radę, ex quo że siłą tam nie-
ktorzy znaydować będą ex Senatu a podobno
et deputati z Konfederacyi Sandomierskiey
a to ulla ratione subsistere nie może. Kon-
federacya Sandomierska stanęła in ordine
do prowadzenia woyny szwedskiey, y oney
jaknayprętszego zakończenia, ale nowey
woyny formowac byłby to monstruosissimus
partus czego bodayem nie oglądał pod imie-
niem WMMPana. Po tym wdalibyśmy
Pana in horrendos scrupulos conscientiae.
Bo nym KJMć P. N. Mi poprzysięgł przy sta-
nowieniu tey Konfederacyi że oney nigdy
zażywać nie będziemy na odmianę veteris
formae Rzeczyp: A niebyłabyż to insza
forma Rzeczyp: guberni, gdyby to Senatus
Consilium etiam admissis Deputatis miało
co decydowac, co do Seymu praecise należy.
W tymże juramencie dołożono że prawa
y Konstitucye y przywileie wolnego narodu
obserwować będziemy, a ja nie czytam tam
w Konstitucyach ani w dawnych przywile-
jach aby pod Konfederacyą wolno było Sasom
nakazywać Kontribucye po Woiewodztwach,
bo natura Rządu naszego iest nikomu nie pła-
cić tylko to co Seym uchwali. toż trzeba rozu-
mieć o lidze ieżeli jaka przyidzie in tabulam
aby do approbacyi Seymu poczekała, secundum
diploma Rady warszawskiey, tudzież we-
dług diplomu JKMści Pana N. M. wyżey ode
mnie wspomnionego ktore pięknie tę materią
opisało. To wszystko miałem wyrazić in prae-
senti Senatus Consilio, ale kiedy zdrowie nie
pozwala sufficiat communicare sensum meum
WMMPanu oczekiwaiąc pomyślnych ex hoc
fonte spes in publicum konsolatyi, in par-
ticulari zaś dosc na mnie szczęścia będzie
mereri recognitionem zem jest

List JMci P. Kanclerza W. Kor:
do JMci P. Wojewody Podolskiego
z Warszawy 8 Augusti 1715.

Dziękuię uniżenie WMMPanu za nieustaiącą miłey iego Korrespondencyi kontinuacyą. Zaczęte z JMościami Panami Hetmanami konferencye, iako procedunt brevibus donoszę. Ratione woyska auxiliarnego po widzeniu się K JMci P. N. M. z JMciami Panami Hetmanami tudziesz po odprawioney konferencyi z tymisz JchMościami a JMciami Panami Ministrami od Krola JMci deputowanemi tegosz dnia JMć P. Krakowski wezwał JMciow PP. Panow Senatorow tak Duchownych iako y Swieckich invituiąc na konferencyą o godzinę dziewiątą in crastinum to iest 6 praesentis gdy się zjechali JMość Xięża Biskupi y Senatorowie post factam protestationem że konferencya secundum antiquam praxim formalna praesente majestate absq; permissione ejus u kogo innego oprocz zwyczaynego mieysca przy boku Panskim albo u Xcia JMci Primasa gdy iest przytomny lub u pierwszego ex ordine Senatora nie może bydz expediowana, uprasżali JMciow PP. Hetmanow aby ex gradu ministerii sui imieniem całego Senatu et totius Reip: uprasżali Krola JMci Pana primario o zupełną ewakuacyą Sasow in casu zas impossibilitatis oney przynamniey o diminucyą tegosz woyska auxiliarnego y kontribucyi, ktorych egestas populi wiecey wytrzymać nie może. Tandem post paucos interlocutionis discursus bez grania per tarnum stołow rozjechali się do rezydencyi swoich. reliquum in adjuncto posyłaiąc solito cultu zostawaym na zawsze

P. S. Jeszcze JMość PP. Hetmani nieprzystąpili ad particularia circa quantitatem et modos subsistendi woyska domagaiąc się, primum gradum ex communi voto. y racye wielkie JMciow powinnyby mieć nietylko plausum ale et efficaciam gdyby conditio temporum chciała onym faworizować że jednak necessitas proponit JMciom ktora przymusza etiam quod nollemus arripere media ad salvandam Remp: trzeba będzie przystąpić ad omnes possibiles diligentias et modos zabierzenia ciężkości kraiu o czym nie omieszkam przyszłey poczty.

Kopia listu od Imci P. Kanclerza

W. Ko: do Imci P. Woje: Podol: 15 augusti 1715

Po expediowaney przeszłey poczcie to ad communicandum accessit że Imość PP. Hetmani byli u Krola Imci z remonstracyą primi gradus przeszłey Konferencyi to iest evacuationis woyska auxiliarnego, kiedy zaś Krol Imć reprezentował Imościom rationes necessitatis dłuższey subsistencyi woyska auxiliarnego w Polszcze nadewszystko że przez zwiiianie pod ten czas woyska kolligaci mogliby się pomieszać w imprezie swoiey przeciwko nieprzyiacielowi a przez to y K. Imć y Rzeczp: widzieć się oddalonych od portu iusz bliskiego porządanego uspokoienia, ktorego sine ostentatione armorum trudno się spodziewać ile przy takim uporze Krola Szwedskiego. Imość PP. Hetmani detulerunt to Imciom PP. Senatorom, iakosz y sam Krol Imć podobnesz uczynił remonstracyą ktore suadent et persuadent velle quod necessitas postulat. Jak się tandem rzeczy zakonczą donieść wmmPanu nieomieszkam. Ze Gdanska de data 10 praesentis tę miałem wiadomość, że tam ex eiusdem przybiegł kurier od Imci P. Admirała Noris do P. Kapitana Gordona ktory się pod Gdanskiem ze trzema Angielskiemi okrętami pozostał donosząc isz przyszedł ordinans do Flotty Angielskiey aby się nieodwłocznie złączyła z Dunską eskwadrą et agat offensive przeciwko Krolowi Szwedskiemu. zaraz tedy ten Kapitan zaczął hostilitatem zabrawszy w tameczny porcie dwa okręty kupieckie Szwedskie y zaraz się miał ruszyć do Helu gdzie czekać będzie na Flottę swoię od Peterburga wracaiącą ktora spieszy in auxilium Colligatis w Pomeranii belligerantibus. Reliquum in adiuncto posełaiąc solito cultu zostawam.

Z Warszawy 16 Augusti 1715

Stanąwszy tu Imość PP. Hetmani od dwoch niedziel przez ten wszystek czas rem communis boni agebant y zaraz po przywitaniu J K M gdy im w kilka dni propozycia od K. Imci dalszą konserwacyą woysk obskich, z tym się oderwali iż rzeczy Imość przybyli a gemente populo ruszeni z domow supplikować maiestati o kompassyą nad zniszczoną Rzeczp: suis legibus et immunitatibus munitam a z tąd o ewakuacyą woysk tych per consequens uwolnienie od dalszego cięzaru. Responsum a maiestate że w tey koniunkturze jeszcze nieuspokoionego nieprzyiaciela Krola Szwedskiego obeyść się nie może bez supplementu od Polski, ponieważ Saxonia conservando militi nie wystarczy: zwłaszcza tesz niepodobna boby kolligaci postrzegszy to, prywatny traktat permeiosum J K M y Rzeczp: z Krolem Szwedskim uczynili. Na to Imość PP. Hetmani reposuerunt że nietylko są sami tu ale iest y przytomny Senat, in frequentia. za czym ad deferendum Imciom tę propozycyą wzięli. Nazaiutrz tedy to iest we czwartek przeszły zjechali się Imość PP. Senatorowie przytomni

do JMci P. Krakowskiego to jest JMć X. Kujawski Poznanski Warminski Przemislki Biskupi. Sandomierski Belski mazowiecki Podlaski Chełminski Woiewodowie Wołynski Kamieniecki Gostynski Liwski Kasztelani. Referendarz Podkomorzy Czesnik Podstoli, Obozny Koronni tudziesz JmP. Podkomorzy Litewski Ktorym JmćP. Krakowski H. W. K. Communicationem propozycyi a maiestate uczynił. Conclusum od Jmościow aby Jmość PP Senatorowie y Vrzędnicy z Jmciami PP Hetmanami depreceny takowych przeciwko prawow et supra omnem possibilitatem Ciezarow. y zaraz tegoz dnia przed południem poiachali do X. Jmci ale tylko sami Jmość PP Hetmani admissi omni zelo demonstrowali Prawa, remonstrowali impossibilitatem płacenia od zruynowaney Polski, a przez to wypraszaiąc Rzeczpl: ab onere Kontribucyi, ale nie mogli facilitatem znalesc dla wyrazonych przyczyn.

Nazajutrz przyiachał do Jmci P. Krakowskiego JmP. Feltmarszałek Fleming z podobnąsz expostulacyą gdzie y Jmci P. Woiewodę Podlaskiego H. P. K. y innych Jmciow PP Senatorow zastał ale zawsze opponowali Jmość jura vetantia et impossibilitatem. w Sobotę Jmość PP Senatorowie zjachali się na Konferencyą do Jmci P. Woiewody Podlaskiego w teyże materii w ktorey conclusum insistere raz daney deklaracyi. w Poniedziałek zaś wieczorem JmP. Krakowski z Jmcią P. Woiewodą Podlaskim jezdził do Jmci P. Podskarbiego W. K. z ktorym wespoł rezydencya JmP. Feltmarszałka Fleminga urgendo interessow uwolnienia Rzeczypl: od dalszych impeticyi propozycyi. ale bez skutku. tamze JmćX. Krakowski naznaczył Konferencyą zrana u Jmci P. Woiewody Podlaskiego gdzie do zgromadzonych Jmościow PP Senatorow JmćP. Feltmarszałek Fleming przyiachał. post diuturnas solicitationes gdy nie mogł nic evincere ani nakłonic ad permittendum Kommissoriatowi ezakcyi; abstinuit od dalszych propozycyi adjuncta eâ declaratione ze do Woiewodztw poyda na Seymiki gdzie meliorem eventum spodziewa się, na co Jmość PP Hetmani z Jmciami PP Senatorami mieli się permissive gdyż im libera będzie concessio vel negatio. ~~Kraków~~ zas in conciues statuere cokolwiek onerosi, summum piaculum decrevere y tak się w tych terminach rozeszła negociacia.

Kopia listu od Jmci P. Krakowskiego do Jmci P. Woi Podolskiego 21 Augusti 1725

Vbolewam wielce super praementes WMMPana słabego zdrowia injurias zycząc potrzebnych Oyczyznie redintegracyi sił ktore y natym miejscu dopomogłyby były ad salutem publicam a za skutecznieysze starania y applikacye nasze. Zawołani jesteśmy a majestate, ruszeni z domow a gemente populo jako ow senatus Romanus ad ludibria. Zabiegi nasze pro integritate, prace pro immunitate, Krzywe decertationes na tym tu placu pro levibus, remonstracye nie tylko nie powinności dawania ale omnimodae impossibilitatis sine coronide pomyślnego skutku. Po przywitaniu proponowano nam subsidia dla woyska Saskiego evincendo one inevitabili necessitate, y woyska Saskiego przez ktoregoby adminiculo roboris corrueret

interess nasz w Pomeranii, boby (jako tu pro Achille
ad convellendos nos stawiaią) Kolligaci odstąpiwszy
Krola y Polski in perniciosos nam tractatus z Krolem
Szwedskim wnisc mogli y per consequens sustenu-
towania onego jako communem causam utrzy-
muiącego. Bo po długich koncertacyach wy-
bieraiąc ze dwoyga mnieysze złe inito consilio
z Jmcią P Kolegą moim, przytomnym Senatem
mielismy się nakłonic do takiey umowy, proposita
ea conditione sine qua non, aby supplement osmiu
złotych na cały czas y to na symplę taryffę
anni 1661 nie wynosił. Ante omnia aby pro hac
sola et ultima vice per modum wychodnego to
cedat y to diplomate suo KJMc armet. Lecz
gdy nie zasmakowała ta rezolucya, udaią się do
wiewodztw z niemi agere chcą. my zas odstąpili
wszystkiego, nie widząc votivos successus, lubo
nihil intentatum reliquimus Superis fatisq oddawszy
negotium. Ludzi od Krakowa idących nie dobrze
ktos zmiarkował trakt, gdy ich ku Podolu maszeru-
iących ogłosił. bo pod Kazimierzem sciągali się pro-
stuiąc marsz ku Steżycy. Czyli szto ten szlak na Po-
dole sam WMMPan chciey zważyc. Bog widzi Scru-
tator cordium y chęc y applikacya szczerą o po-
wszechne dobro, ale gdy humana desunt consilia a
czy Deorum injuriâ Diis curae będą. wyieżdżam
z tąd z niedzieli, w krotce z WMMPanem powitac
się pragnę. day Boze przynamniey to solatium
żeby w doskonałym iego amplecti zdrowiu ktorego
z serca voveo jako integro cultu

Kopia listu Xcia Jmci Prymasa do Jmci
P Woi Podol 20 Augusti 1715

Mam wielką obligacyą WMMPanu że y
przy słabym zdrowiu nie zapominasz mię zwykłym
swoim affektem y łaską. Życzę sobie jako nayprędzey
odbierać desiderata solatia z doskonałey konwalescencyi
WMMPana. y ia in eadem prawie navi navigavi
z WMMPanem, y do tąd nie jestem satis bene valens
y tak iako WMMPanu tak y mnie nie zabrała się
droga do Warszawy. alec też ani Senatus consilium nie
było, tylko konferencye z Jciami PP Hetmanami ktore
juz się do tąd zakonczyc miały. Jmc Poset We-
necki rozumiem że się juz teraz nie naprzykrza o
renowacyą Ligi przeciwko Turkom. a choćby się y przy-
krzyc chciał, tedy ta materia status seymowa, będąc
bez seymu traktowana bydz nie może żadną miarą.
wedłuḡ wielkiego zdania WMMPana y mego. za
kommunikacyą listu WMMPana do Jmci P Miecznika
Koronnego wielce dziękuię a przytym profiteor zem
jest

P. S. nie trzeba się spodziewać niczego dobrego

Kopia listu od Jmci P Kanclerza WK do
Jmci P Woie Podol 22 Augusti 1715.

Jezeli in privatis doprawdz in publicis lepiey bywa
negotiis puszczać się za wodą, ile że Opatrznosc Bo-
ska z czasem providet opportunos transitus ktoremi
prędzey y pewniey a niżeli per abrupta et con-
traria może się eniti do portu. Uprzykrzenie

ktorom WMMPana od woysk auxiliarnych, upewniwszy że iest extra omnem JKM PMM notitiam ktory swiadom magnorum meritorum y usilney w ozdobie WMMPana ku interessom publicznym zarliwosci, jako jest wdzieczen tardo applicationis iego do uspokoienia Ruskich nie dawno zamysłow, tak ufa że y Litewskim zawieruchom w kray tamten afflare idem zelus WMMPana nie dopusci. Caeterum ad plenam tranquillitatem dobr WMMPana cokolwiek należy że w tym y do moiego jak o własnosc starania nil desiderabitur. prosze abys WMMPan był optime persuasus. Imsc PP Hetmani dnia dzisieyszego zieżali Jkmsc ktorych ultima w tym momencie latet mnie ieszcze konferencya. Reliqua z tąd secunda in annexo patebunt a ia zostawam

NB Ordinacya jako się woyska auxiliarne sprawowac maią. drukowana
Item uniwersał krolewski drukowany a tardziey manifest.

Kopia listu JmcP. krakowskiego do całego Generału Woiewodztwa Ruskiego 26 Augusti 1715

Że po deputackich WMMPanow Seymikach ziemianskich dispozycyi obrady nazaiutrz zaczynac się zwykły, spiesze, y ia cum cultu a oraz voto meo, aby kiedyszkolwiek saluberrima Consilia WMMPanow po tak sieła rewolucyach y wielkim in illa fatorum colluvie nieporządku bene ordinatam Remp: wyrobic mogły. bo za tym et pax optima rerum y zupełne afflicti populi solatia nastąpiłyby. Z kądby zas tak zbawienne zacząc dzieło, y iako perficere dawny moy y nayskutecznieyszy porrigere srodek sił własnych wystawienie, Oyczystego woyska konserwacya, znac to samo ex consequenti. czemu ponowionych Rad, Seymow, tak sieła Seymikow fatales liczemy exitus, nie insza przyczyna, tylko że non sunt arma foris, a za tym frustra Consilia domi. Niechay ieno przezorne o dobro pospolite meditacye valida legum poformowane w konstitucyach auxilia subsidium ex armis maią. nadzieia w Bogu że każdy uzna meliora lapsis, nie tak się prętko odwiną na nas tempestates gdy otaczą resmy proprio robore tuti nie alienis Labieni fortes in armis a za tym jako restitutas w kazb swoy dawny leges libertatumq ozdoby miec chcecie tak abysćie się podanego medium jąc chcieli upraszam. Chcecie naypierwey przyprowadzic ad satisfactionem z walney rady jeszcze warszawskiey przeszłey, uchwalone dla woyska koronnego zapłaty. Radzcie y sami teraz providendo futura providere onemu robur militia, y w murach y w polu przeszłe juz nadwątlona supplementem. Garnizony popraniczne Kamieniec y okop S. Troycy. Ukrainskie fortece, a raczey deserta pergama Troik tempestivo

Succursu wesprzeć, a uznacie votiva omnia.
Tacniey y wytrzymać y oprzeć się, arma tenenti.
Prawda że w takt cięszkim na całą Oyczyznę
czasie przytrudny prozby moiey skutek, lecz
magnis et multis constat honestum. Dobrze
raz sobie bynayięcey uczynię byle więcey one-
rum nie cierpieć molestias; wątpić nie mogę
że przezorne WMMPanow o szczęśliwość powsze-
chną studia justitiam propozycii y prozby moiey
et zelo o całość WMMPanow pochodzącey
zważywszy ukontentowanie woyska na celu mieć
będą, a ja z nim et in universali et in parti-
culari każdego z WMMPanow y Braci życzli-
wy iestem brat y sługa uniżony.
J. S. do Imci P. Wojew. Podolskiego Dopiero
mam informacyą od pewnego godnego Pana iż za-
pewne Imć X. Biskup Kuiawski conveniat z JMci
Panem Hetmanem Litewskim aby między Grodnem
a Wilnem zjechali się z sobą. Więc już poszły
były wozy Imci X. Biskupa ku naznaczonemu
mieyscu, y sam się też ruszył był, ale że blisko
tego mieysca kielka kornetów Sasów zasadzono aby
było zabito abo złapano P. Pocieja Hetm. Litewskiego,
o czym praecautus Imć P. Hetman o tey zasadce, wy-
prawił fortem manum, y znieśli tę zasadzkę, y
wozy porabowali Biskupie, y sam Biskup miał się
reiterować do Grodna. Tu tesz znowu iest wia-
domość że Car Imość Xciu Imci Dołhorukiemu ukaz
dał aby Królowi Imci doniósł to od niego, że jako u-
trzymał go na Thronie, tak znowu pomoże, y Litwie
y Polakom żebym ich od tey oppressyi wyzwolił, któ-
rą cierpią od Sasów. Imć P. Węgrzyn który był
w Wrocławiu już się przebierał do Litwy ale napadł
na Saxonów którzy go poznawszy attakowali, y te-
dwie postrzelony uciekł. O Xciu Wiśniowieckim
także powiadają że miał już wyiachać gdzieś z Wro-
cławia, y to też fertur że od Króla Szwedskiego
miały tym Panom przyść pieniądze do Wrocławia
proszę to sub rosa żeby było co seorsive piszę
bo tu oznaymuią wszystko do Dworu co się tam
stanie u nas. Jeżeli teraz nie poradziemy
sobie to już nie będzie nigdy czas, bo seymik
niewiedzieć kiedy będzie.
Kopia instrukcyi JMciom PP. Posłom Lite-
wskim do Jmci P. Krakowskiego H. W. Ko:
ultima Augusti 1705.
Daymy rzetelnieysza prawdziwych odgłosów expressya
obszerney obwaty zbieraiącey komput dostarczaiący
WXL. Wodza Imci P. Kasztelana Krako: H. W. Ko: nie-
może wyrażać depredikacyi których odważnych dzieł An-
tenatów swoich urodzone koncentruiąc rewolucya
majorum vincit titulos, laudesque potentum. a przeto
Prowincia Litewska injungit JMciom PP. Posłom aby cum
profundissima veneratione należytey demissyi remon-
struiąc officia, to donieśli że już exoticznych naro-
dów przywalona impozycjami y kontrybucyami wycień-
czona aż do ostatniego Prowincia nasza wyścieńia
których Kommissoriat Jego Szwedzkiey Mości P. Nm iedne
pod drugie sine respirio et respektu walące podatki
żadney nie czyniąc folgi wszystkie mehoris

fortunae praescindit nadzieię y nas do niepo-
wetowaney głębszey coraz praecipitat zguby
y ruiny. Juzci to od dawnego czasu auxiliar-
na ręka obfite dobr naszych depascitur facultа-
tes, tot lustra cadunt. tot squalent luctibus
anni, iako bez obrady, y bez obrony zostaiące Rzecz-
na same tylko fatorum vicissitudinis zostawiona di-
screcyą. Więc abysmy stawaiąc przy dostoienstwie
JKMci PN Maiestat Panski wrodzoną wolne-
mu narodowo zaszczycili revolucyą, y oraz fir-
missima unionis vincula z Koroną Polską nieskar-
ganą samemi wieki łączące konsociacyą. na
spolney oyczyzny obronę własnych sił swoich woy-
ska WXL. obmyslilismy sustentacyą. abysmy
się contra ingravescentem exoticorum potentiam
suismet viribus dostatecznie obronili, et eo intuitu
na pozwoloną prawem coaequationis jurium zga-
dawszy się, repartycyą, ex mente Uniwersału
JKMości woyska WXL kontentuiąc zasługi
do wszystkich stanow rycerskich zaszczycili
odwagę, wzywaiąc ad summa virtutis opus
JMci X Krakowskiego JKWKo: JMości PP po-
słowie nasi upraszać będą, aby succurrat viribus
Rzeczyp: upadaiącey oyczyznie et ex gradu mini-
sterii sui occurrere raczył. Czegokolwiek non
abacta Religio, czego maiorum sanguine parta li-
bertas, czego Patriis ograniczona legibus Maiestas
JKMci PN czego całość y bespieczenstwo
stanow Rzeczyp: potrzebować będzie.

September

Respons od KJMci na instrukcyą uro-
dzonym Woyciechowi Josiowi Chorążemu Ziemi
Janockiey Hieronimowi Orzechskiemu Podstole-
mu Ziemi Lwowskiey y Janowi Solejowskiemu
Stolnikowi Lieczanoskiemu Posłom Woiewodztwa
Ruskiego dany z Kancellariji w Kor: dnia 3 7bris 1725

Juz to powtorna dobroci swoiey y nay-
łardziey Najasnieysze monarchow throny zdobiącey ła-
skawości zacnemu woiewodztwu Ruskiemu pokazuie
JKMość PNM demonstracyą w daniu łaskawego
Poselstwu temu ucha ktore z nienalezytego et juribus
majestatis przeciwnego ziazdu wyprawione powinno
było było lege instigante arceri a conspectu Domini.
Ta iest jednak fretus nadzieią JKMcPNM ze
jako teraz zacne woiewodztwo Ruskie per debitam jur-
ris maiestatici y doniesionych przez wielebnego Fredra
Sekretarza Koronnego insinuacyi Panskich, obser-
vantiam ten swoy zakonczyło kongres tak in futu-
rum cum debitu łaski y clemencyi Panskiey podo-
bney waży się nie będzie inconweniencyi. Gdy
bowiem JKMość PNM. zna się do tego co prawom
y zwyczaiom tey Rzeczyp: in virtute juramenti
pactorum conventorum et diplomatum powinien
wedlug teyze obligacyi we wszystkich sprawach
publicznych zyczy sobie zawsze procedere. zna tez

oraz dobrze co Majestatowi Panskiemu od Poddanych iego według wzaiemnie poprzysiężonych debet obowiązkow. a iako niczego bardziey nie pragnie JKMość nad to aby wszyscy bespieczni, wszyscy wolni, wszyscy szczesliwi żyli Scientes se sub Augusto vivere, tak na to serdecznie ubolewa że nieuważanowana żadnemi postronnych monarchow perswazyami, ani oczywistym od tak licznych, y mocnych Nieprzyiaciół niebespieczeństwem Krola Szwedskiego zawziętość mastoś onym przedłuża dies, przymuszaiąc indispensabilis necessitatis telo JKMość PKM do zatrzymania Woysk swoich Dziedzicznych części, ktorych do skonczenia woyny Szwedskiey in visceribus Rzeczypo: existentia że jest in beneplacito Rzeczypo: ufundowana, ani iey Konstitucya anni 1699 inficere nie może. Dowiodł tego uberrimis rationibus et sacris legum verbis w danym na przeszłą woiewodztwo Ruskiego legacyą responsie JKM PNM do ktorego się y teraz referuie. A lubo dalsza części woyska tego sustentacya, musi bydz coeno exhaustog populo przykra, ma jednak nadzieię JKMość że nieustaiące iego około dobra y uspokoienia publicznego staranie y ułożone z kolligowanemi monarchami do otrzymania prętkiego y chwalebnego pokoiu dispozycye wsparte validissimo auxilio nie tylko licznych woysk kolligackich, ale y własnych JKMści saktualnie z nieoszacowanym dziedzicznych Państw swoich kosztem w Pomeranii ob summam w tamtym Kraiu annonae penuriam będących a szczesliwie y chwalebnie, harde nieprzyiaciela imprezy pokonywaiących pora, dapną malacyą, y uprzedzionym od tych wszystkich ciężarow spoczynkiem ukontentuie vota populorum y osłodzi gorzką poniesionych nieszczęśliwości pamięć Interea cokolwiek in levamen zacnego Woiewodztwa Ruskiego pro ratione conjunktur może bydz practicabile to wszystko swiadczyć każat JKM PM oraz takową złożyć uczynić dispozycyą, aby woysko Koronne robur et praesidium Maiestatis Panskiego y Rzeczypo: w konstitucyach y należytości swoiey nie miało przeszkody, y aby Woiewodztwa, ziemie y Powiaty, dwoiakim ciężarem aggrawowane y przeładowane nie były, ktore to dispozycyie prolem muni bono uczynione w krotce zacnemu Woiewodztwu Ruskiemu patebunt. Jako zaś nie tylko w dawnieyszych deklaracyach, ale y w swieżo wydanym do woiewodztw Ziem y Powiatow Uniwersale wyraził JKMPNM Panskich swoich intencyi rectitudinem, w złożeniu Seymu, tak y teraz deklaruie że za pomyślnym teraznieyszey Kampanii w Pomeranii zakonczeniem zaraz nie odwłoczniie tego zbawiennego ad sananda Reipu vulnera antidotum. Non renuit oraz y zacnemu Woiewodztwu wydania uniwersałow na Seymiki, ktorych poscentibus populis, et exigente necessitate, iako nigdy recusare nie zwykł, tak

y teraz uniwersaly na nie z Kancellaryi swoiey
gotowac każat. W innych punktach do
Kommissoriatu JKMci regulujących się zlecił
temuż Kommissoriatowi JKMości wszelką pomist-
ną querimoniarum zacnego Województwa acco-
modacyą. A że obwarowana nie tylko praesi-
dio legis et securitatis publicae ale surowemi JKMci
Ordinansami, osob, domow y fortun Slacheckich
immunitas dolendo exemplo w godnych y dobrze
Panu y Oyczyznie zasłużonych ludziach jest zgwał-
cona. Więc ne impune scelus eat, roskazał JKMość
PNM indilatam w tey sprawie przykładney spra-
wiedliwości administrationem. Nie wątpi zaś
bynamniey JKMość że wiel. Podskarbi W. Kor: jako
rigidus servator honesti et justitiae author, (ktora
każdemu oddać każe co jego iest) za słuszną prae-
tensyi Urodzonego Golejowskiego Stolnika Czechano-
wskiego dedukcyą uczyni pro aequitate et teneritudi-
ne conscientiae suae, wszelką onemu satisfakcyą.
tudziesz y podobnąsz zacnego Województwa Ruskiego
wspartim instancyą, Urodzonym Borzęckiemu Cze-
śnikowi Zęczyckiemu, y Urbanskiemu Miecznikowi
Gostinskiemu do czego y JKM PNM Panskiey swo-
iey addet momentum insinuacyi. Sprawa Urodzonego
Bala w Sądach Assesorskich JKMości agituiące się
że pro aequo et justo osądzona będzie, jest JKMość
PKM plusquam persvasus, a zatym y zacne Wo-
iewodztwo tey nieomylney tydz powinno nadzieiey.
Zasługi urodzonego Zaczynskiego w partikular-
nym mieć będzie respekcie y pamięci JKM PNM.
In reliquo Godnych Posłow propria virtutis fidei
et activitatis testimonio y w teraznieyszey lega-
cyi zaleconych merita życząc widzieć JKMc
praemiata onym łaskę swoię Panską y pamię-
tną recte factorum rekognicyą deklarować raczy.

Na własne JKMci PNM roskazanie

Jakub na Skrzynnie Szunin
Regent Koron: et Brac

Kopia listu JMci X. Kanclerza W. Kor: do JMci
P. Wojew. Podolskiego 5 7bris 1725.

Ubolewam bardzo na to że w troskliwych WMMPana
ad praesens kontemplacyach, nie mogę jeszcze zupeł-
ney przyniesc mu konsolacyi, azaliż przecie zmi-
łuje się P. Bog nad utrapioną Oyczyzną naszą, a
teraznieyszey tey nieszczęśliwości interventu me-
liorum nadgrodzi. Kontinuacyą diariusza z Pome-
ranii in annexo posyłam WMM Panu, ktorego nie
odmienney oddając się łasce solito cultu zostawam

Punkta podane JKMości od X. cia JMci Pri-
masa przy audiencyi w Warszawie 6ta 7bris 1725.

Nayjaśnieyszy K.

Zjachałem tu umyslnie należytą maiestatowi W.
KM PMM uczynic veneracyą. żem dawniey nie
wykonał tey obligacyi, sprawiła to częścią słabość
zdrowia mego, częścią nadzieia seymu, lub przy-
namniey Senatus consilii na ktore czekałem vo-
catorias. A kiedy bez żadney obrady

Zostaje dotąd Rzeczp: y Jmość PP Hetmani
y liczny Senat ktory się tu znaydował rozjechali
się sine consilio formari solito według praw y zwy-
czajow naszych, zdało mi się drugie motivum przybycia
mego do Waszey K M bydz słuszne abym przy od-
daniu uniżoności moiey potrzebną in præsenti rerum
statu uczynił remonstracyą, y niektore reflexije
podał pod wysoką uwagę W K M. Biorę zaś
Boga Scrutatorem cordium na swiadectwo że je-
stem prawdziwie wierny y życzliwy Maiestatowi W
K M że znam łaski y dobroczynności jego y respekt
na moie y domu mego zasługi. Nie byłem, nie jestem
ani chcę bydz odmienny, y owszem sama wdzięczność
y miłość ku Maiestatowi W K M oprocz innych obowią-
zkow obliguie mię do tego abym to co widzę, czynię
y rozumiem pro conservatione dostoienstwa W K M
bydz potrzebnego reprezentował, a nie mniey y to co-
kolwiek szkodliwego z uwikłaniem osoby W K M w tur-
bacye cięszkie y niebespieczenstwa nastąpićby mogło
staraić się pro posse et debito meo o odwrocenie tego
wszystkiego. Jusz to trzeci rok się zaczął, jako
nie tylko Seymu ale nawet y Senatus Consilium u nas
nie było, wnosiły woiewodztwa ~~[illegible]~~ instancyą do
W K Mości po tak wiele razy o Seym, o tosz samo
wiele razy y ia prosiłem. Seym iest fundamentem
conservationis et certitudinis status nostri bez trzech
stanow Rzeczyp: nic się stanowić nie może. Cokolwiek
się zaś przez ieden stan dzieie to się gwałtownie z o-
czywistą ruiną wszystkich praw y swobod dzieie.
A jakże tedy Najaśnieyszy Miłościwy Krolu może
bydz konfidencya inter status bez Seymu ktory iest
nie tylko remedium omnium malorum ale tesz unicum
medium stanowienia y utrzymania tey konfidencyi? Za-
dne Panstwo nie może stać sine aliqua forma Regiminis.
Sine consilio nastaie zaraz iedno chaos, confusio, tumult.
W Panstwach tych gdzie ufundowane prawem y zwy-
czaiem rządzenia się sposoby ustaią. Z tądci to y tę
motus po woiewodztwach, ktorym iako dawnieyszych cza-
sow za Antecessorow W K M składaniem Seymow zabie-
gano; tak y teraz tym iednym sposobem uśmierzyć ie
możesz naylepiey W K M. Ktokolwiek W K M con-
trarium radzi, ten nie kocha honoru, y uspokoienia W
K M y publicznego. Dostało mi się czytać w respon-
sach, jako na moie instancye tak na Poselstwa od wo-
jewodztw że W K Mość czekasz konca kampanii,
z kądbyś mogł miarkować obiectum y czas seymowania.
Czas bespieczny jusz teraz iest kiedy nullum periculum
z nikąd jakiey irrupcyi: obiectum zawsze iest in
promptu, domowe rozporządzenie względem komputu
y zapłaty woyska y innych potrzebnych dispozycyi
wewnętrznych Rzeczyp: Ostendit y ta reflexija
że jeszcze nie wykorzenione praktyki, fakcye, nie-
przyiazni. Że jako tamten przeszły Seym zer-
wany, tak y ten przyszły byłby infructuoso fine
mamy mieć nadzieię, w Opatrzności Boskiey, w ap-
plikacyi Waszy K Mości w staraniu nas samych, w ży-
czliwości każdego civis ku W K M y ku oyczyźnie
ile post tot calamitates in his pressuris, że się
nie znaydzie żaden tak zapamiętały aby się miał
na to odważyć. Alec kiedyby tesz strzesz Boże
y zerwanie Seymu miało subsequi, lepiey to teraz iest
dla W K M y Rzeczyp: że go W K M nieodwło-
cznie złożysz, a przez to wybiiesz przeciwne

impressye, które mięszaią amorem civium ku WKM
y tranquillitatem internam a oraz et ab extra szko-
dliwe są bardzo interessom WKM u postronnych
y sąsiedzkich Państw którym musi bydź curæ
et cordi conservatio status Rzeczyp:
Ta sama racya którą czytałem w wielu responsach
WKM że defectus sił własnych Rzeczyp: przywio-
dła y przywodzi WKM ad hanc necessitatem trzy-
mania woyska swego Saskiego, powinna bydź mo-
tivo WKM do złożenia Seymu. bo każdy zna-
jący statum nostrum może tak mowić in praeiu-
dicium WKM. Jakże ma mieć Rzeczyp: siły
kiedy iey non conceditur facultas przez zgroma-
dzenie stanow Rzeczyp: myślenia o nich, y ob-
myślenia onych. Supplikuię za tym W
KM abyś bez dalszych dilacyi Seym złożyć
raczył. Drugi punkt który
bardzo afficit Remp: który dał mi okazyą na-
przykrzenia się WKM y który także województ-
wom był powodem ad motus, jest cięszka środze
subsistencya woyska WKM. Miałem relacyą
żeś WKM nakazał rigorosam indagationem
et castigationem praeteritorum disordinum. Jestem
pewien że chociasz na tey kommissyi nie są prae-
sentes delatores z województw przeciesz pokaże
się wiele extorsyi przez cięszkie exekucye. Do-
znałyby się y excessy znaczne, alec podobno
ta kommissya in investigationem ich wchodzic
nie będzie. A do tego choc bywały kommissye
nakazywane ad instantiam injuriatorum, czy
zytasz kiedy executio jako to y przeciwko Ka-
wenakowi ja sam sprawiedliwości nie otrzyma-
łem nie tylko za niezmierne szkody, które do-
brom moim Kapituły moiey Gnieznienskiey y
innym porobił ale y w innych niezliczonych
okazyach. O Pańskiey Łaskawości z Osoby
samego WKM wątpliwośc nie jest. ale woy-
sko WKM Saskie jest okazyą wielkiego a
ustawicznego nieukontentowania publicznego
y wszystkich rozruchow. Wszystkie albowiem
prawa kardinalne jako to o niewprowadzeniu
woyska in viscera Rzeczyp bez iey assensu y
wiadomości, o składaniu podatkow które na
seymach tylko ex assensu trium Ordinum lau-
dantur o zachowaniu immunitatis Kościołow,
osob duchownych, dworow szlacheckich, o prze-
strzeganiu immunitatis dobr duchownych y ziem-
skich, o zachowaniu przy swoich prawach y prae-
rogatiwach wszelkich jurisdikcyi duchownych
y świeckich; przez to samo trzymanie y subsi-
stencyą w Polszcze y Wielkim X. Litewskim woy-
ska WKM Saskiego convelluntur. nawet ta
subsistencya daie okazyą ad actus contra jura
majestatis. Nie może nikt poiąc hanc neces-
sitatem: ab extra cessat periculum, ab intra
wszyscy się in unione et in fidelitate wa[szej]
KM zachowuią: kto nie iest fidelis niech

wiemy o nim, niech będzie sądzony. Cyetat coraz większa. JMC XX Biskupi jako y ia od intrat poodpadali. przy Kościołach Prałaci Kanonicy y inni Kapitani utrzymać się nie mogą. ledwie nie po wszystkich Diecezyach znaydvie się wiele bardzo Kościołów fundacyi opuszczonych. Panny Zakonne przeciwko ostremu prawu Kościelnemu wyieżdżać z klasztorów swoich muszą, że się czym żywić nie maią. Slachta Duchowieństwo po wielu mieyscach tak zubożeli, tak się wyniszczyli że niedy podobieństwa nie masz do tych co byli. A za tym contra necessitatem ktorey nie może nikt poiąć, jakom namienił stawa zawsze im possibilitas ktora iest jawna. Ale kiedy necessitas taka bydź miała, żeby prawdziwie pro inevitabili et insuperabili reputari powinna, tedy takowa necessitas in libero Regno Stanom Rzeczyp: powinna bydź kommunikowana y z niemi rezolwowana.
Ktysz zatem między racyami necessitatis tey, naywiększa żeby Kolligaci W KM nie wzieli okazyi do diffidencyi y do jakiego particularnego Traktatu z Krolem Szwedzkim nie przystąpili, kiedyby postrzegli że woysko zniszczy. Ta racya nie może convincere W KM bo cały swiat to widzi że ci kolligaci propria lucra szukaią. Prowincye Szwedzkie in Germania między siebie dzielą: pomaga im część woyska W KM actualiter w Pomeranii zostaiąca ad opus belli. wiedzą ci Kolligaci miseriam nostram, summam, impossibilitatem manifestam contribuendi, a za tym raczey chwalić będą tę W KM nad zniszczoną Rzeczyp: kompassyą. że nie mogąc by iusz sufficere tym ciężarom pozwoliło respirium. Supplikuię tedy W KM o tę Kompassyą; kiedy ta będzie? ustaną motus: bo naywięcey impossibilitas płacenia, nie fakcya nie zdrada jaka iest onych okazya. Rok po roku nie dobry, nieurodzaie, powodzi, głod, chorody ustawiczne na ludzi, powietrze na bydło, z kądże co dać? z kąd co wziąć? chyba z ostatnią z Duchowieństwa slachty y ludu ubogiego ruiną. Kiedy W KM tę Pańską kompassyą dasz mi sobie wyperswadować, Bog W KM stokrotnie nagrodzi będzie, cała zas Polska y W XL jako statecznie zna za Krola, znać będzie za Oyca, y na mnie Primasa partikularna za to ad usus et imperia W KM spadać będzie obligacya.

Mowa JMu P Morsztyna Wojewody Sandomirskiego do KJMci PNM ad praesentiam JMciow PP Postow Sandomirskich miana 1ma Ibris 1715.

Naiasnieyszy Panie. Wojewodztwo Sandomirskie wierni poddani W KM PNM. pars integrans et magna portio jako corporis tey Rzeczyp: tak calamitatum y nieszczęsliwiey upada coraz do Pańskich nog zebrząc respektu, kołace na dyoecowskie serce W KM PNMu co czyni y teraz e medio sui et per intermedium ordinem cum omnimoda

Submissione. Consumpta jusz querela, zostat jednak disertus dolor et eloquens gemitus; nie masz czastki zdrowey multiplicis ulceris, opanowat nas cancer, nie znaydzie mieysca do zdzierzenia w tym mistycznym ciele, non habet in nobis jam nova plaga locum, Sevit ictus super ictum; czynilismy Panska wola, nie watpiac ze ad hanc extremitatem przymusito dobrotliwego Pana durum necessitatis telum y lubo niektorzy sub onere succumbentes chcieli raczey viritim sie opowiedziec przy maiestacie W K M exemplo dawnych antecessorow. nie byto to jednak zadne ucowanie Boze z przeciwienie sie, ale raczey ostatniey biedy y wyniszczenia manifestatio Ze zas rezoluta fidelitas cadebat sub iniquiores interpretationes, odebrawszy dobrotliwa zwolnienia in futurum deklaracya. wrocita sie do domow swoich z charakterem zawsze wiernego y nienaruszonego poddanstwa. Continuamus y teraz eandem majestatis venerationem. Nie przypominamy reflexiones nad ztozeniem Seymu, ktory jeden tylko wynalesc efficacia remedia, do uleczenia depravati status, tak y podatki legitime stanowic moze. nie przywodziemy fundamentalnych praw tey Oyczyzny ani iey conventiones same, tylko reprezentuiemy veram y asz nazbyt sensibilem miseriam et impossibilitatem. Niech sie jednak za Panskim pozwoleniem namienic godzi, ze to Woiewodztwo supplikuie do W K M, ktore jako miedzy pierwszemi dato ochotnie libera na ten czas suffragia in obsequium W K M, tak po tym wiernemu woysku przy dostoienstwie W K M w zwiazek idacemu obmyslito y wyptacito znaczne summy na koniec Generalney in tuitionem Majestatis konfederacyi et rem et nomen dedit. Zie Najasnieyszy Panie tak zastuzone Woiewodztwo non improba spe supplikiswoie do Majestatu W K M diriguie moze. Alec y wszystkich simile ziest votum similis ardentis desiderii y unizonych prozb resteratio Tu Regem Patremq[ue] ejus[dem] consule cunctis y Mitosciwy Panie moveant te publica damna etc.

~~Kopia listu J Kmci do Xcia Jmci Primasa~~

Respons od J K Mci na memoriat Xcia Jmci Primasa.

Kontent bardzo J K M P N M z bytnosci Xcia Jmci Primasa y zatuie ze stabosc zdrowia

dawniey mu tu przybydz nie pozwaliła. Nie
wątpił nigdy o wiernosci Statecznosci y recognicyi
jego. Podoba się JKM ta ktorą Xzę Jmość Primas
pokazuie zarliwość około dobra pospolitego, dla ktorego
J K Mość, tak wiele prac niebespieczenstw y kosztow
poniosł. Approbuie JKM te reprezentacye ktore ad
duo capita reducuntur. Pierwsze iest Potrzeba Seymu
albo Senatus Consilium. Drugie levamen Kraiu od woysk
auxiliarnych. Co do pierwszego jeszcze w roku
przeszłym z Rydzyny wydał KJMPNM circula-
res literas na Senatus Consilium, zniosł się z wiel-
możnemi Hetmanami Koronnymi o woiennych di-
spozycyach y dał im ordinanse swoie ratione
lokacyi woysk. J nigdy nie był przeciwnym KJMć
złozeniu Seymu, ale do tych czas rozne w tym pun-
kcie Senatu były zdania bo iedni życzyli Seymu, dru-
dzy Rady wielkiey inni naostatek tego byli Senti-
mentu ze Konjunktury nie pozwalały składać ni Sey-
mu ni Rady. Pozwala na Seym KJM y radby
aby na nim Posłowie tak dobrze instructi byli zebyś
mogło bez długiey zwłoki do skuteczney y pomyśl-
ney przyprowadzić go Konkluzyi. Wielesz albowiem
razy na przeszłych Seymach y radach stanowiono
Komput woyska y zapłatę onemu, a przecię, do tych
czas do pożądaney nie przywiedziono tego ezekucyi
z kąd jawno że non ob defectum Seymu woysko
nie jest jakoby bydz powinno wystawione y płatne.
Radby JKM aby serio pomyśliła Rzeczp: o re-
parowaniu krzywdy Maiestatowi, tak często per priva-
torum ausus uczynionych, albowiem respekt Maiesta-
tu y powinna od poddanych submissya, prawdziwym iest
praw y wolnosci filarem. Przeciwnym sposobem li-
centia często despotismum, zawsze zamieszania y nie-
rządy, a ordinarie nie zniszczenie y upadek Krolestw
y Rzeczpospolitych rodzi y za sobą prowadzi. Pacta
conventa a raczey Kontrakt ktorym Jako KJMć Rzeczyp:
tak Rzeczp: Krolowi zaslubiona zobopolny czynią
obowiązek, ktorego gdy iedna strona niedotrzymuie, dru-
ga do dotrzymania obligowana bydz nie powinna.
Niepotrzeba zaś długiey inwestigacyi ktorzy są offen-
sores Majestatis bo mam ich Konstitucye nasze
wielu mianuią. to nawet co się teraz aktualnie w Li-
twie dzieie, czy nie iestże directe w brew dostoienstwu
Panskiemu ac juribus Maiestatis et Reip: Niepodo-
bało się to wszystkim ktorzy tu byli Senatorom. O
jak wielu jest z liczby tych ktorych Konstitu-
cye nazywaią perduelles, criminis laesae maiestatis
violatores legum, a przecię, y za granicą będąc za-
żywaią spokoynie intrat z dobr swoich. Czy uczynio-
noż naymnieyszą dispozycyą do ukarania ich? juxta
rigorem Konstitucyi w ktorych poeny na podobne
excessy dość dobrze opisane czego JKM sprawiedliwie
się spodziewał, cierpliwie czekał. Gdyby albowiem
JKMć chciałbył przeciwko swywoli violenta za-
życ remedia et vim vi repellere. Boże jakie otwo-
rzyło by się chaos, jakie nierządy? jakie zamieszania
jak wiele krwi wylania; ale że Panowanie iego
nie jest regnum Sanguinis et vindictae ale łaskawości
y moderacii, dla tego niechciał intrare in judicium
cum servis suis. A krom tego, co
się wyzey wyraziło życzyłby JKMć aby na

przyszłym Seymie, nie tylko o materyi traktowania na
Kongressie myślono, ale aby sposoby skuteczne obmyślono,
przez które byśmy do pożądanego przyść mogli pokoiu, bo ta
iest szczegulna y prawdziwa droga do uczynienia Rzeczyp:
y foli które pro secundo capite reprezentacyi swoich
kłada JmcX Primas. Wie dobrze JKMC co
są trzy stany Rzeczyp:, lecz y to każdemu wiadomo
że ponieważ iemu samemu z łaski naywyższego Pana za
zgodnemi electoris populi głosami Majestat powierzony
factum Regis nie iest factum unius. Nie tayno Świa
Polskiemu że na ten czas gdy JKM na Thron swoy
wokowano, radzono a nawet proszono o to, aby był wszedł
Państwo swoie z mocnym woyskiem na wypędzenie nie-
przyiaciela, który nieznośne w nim czynił excessa, oppressye
zamięszania y one aktualnie na ów czas broił.
Kosz adimplevit w tym JKMC cunctorum desi-
derium pożądanym sukcessem, kiedy wypędził z gra-
nic Rzeczyp: nieprzyiaciela, przeniosł woynę in hosti-
um z wielką Królestwa swego szkodą y ochroną. odwrócił
woynę Turecką, angażował możne postronne potencye ad tui-
tionem causæ communis, na konserwacyą y obronę nawet
Królestwa swego, które w tych tak wielu rewolucyach
w całości utrzymał, przyłączywszy nawet do niego
co się iusz było w cudze ręce dostało, czeka ieszcze
teraz przywrócenia iedney Prowincyi, która przez tak
długi czas od Rzeczyp: alienowana była. Tych
wszystkich commoda et emolumenta które KJmc obmyślił
Rzeczyp: czy można się było spodziewać gdyby stamtąd JKMci
nie było wsparto valido auxilio dziedzicznych sił, y woysk
tego dla których przecię sama tylko Rzeczp: obmyśliła sub-
sistencyą. Non impones frenum triturantibus bovi, mówi
Pismo Swięte y kto Ołtarzowi służy z Ołtarza żyie. kto służy
Krajowi azaś z Kraiu żyć nie powinien; inne expensa ordi-
naryine y extraordinariine, y wszystkie niezliczone koszty
tych ciężkiey y krwawey woyny, przez tak długi czas trwa-
iącey z dziedzicznych Państw JKMci łożone były, tak da-
lece że to Państwo które przed tym czyniło decus et delicias
Niemieckiego Kraiu, ledwie iusz teraz sam pozor tego konser-
wuie, bo cześć iego iedna odłączona reszta zruynowana, a to
wszystko dla konserwacyi Królestwa Polskiego. A nadto
nikomu bardziey te wszystkie nieszczęśliwości nie dały się
uznać iako JKMości albowiem ekonomie żuppy y in-
ne dobra stołowe JKMci nie mogły bydź od ostatniey ochro-
nione ruiny. Kray zaś lubo cierpiał y ieszcze cierpi nie-
które incommoda ma iednak nadzieię prętkiego oglądania
końca tych wszystkich dolegliwości, ma konserwacyą
swobod y całości praw swoich, bo co się ex necessitate belli
stało præiudicare prawom y wolnościom nie może, ile kiedy
koniunktur et boni publici ratio, a przy tym suprema lex
salus populi nie zawsze się cum rigore legum zgodzić
może. Wszakże na Trybunałach y Sądach wie-
doma dobrze owa maxima y ustawicznie praktykowana
że minima circumstantia variat ius et mitigat vel auget
rigorem legis. Jeżeli Duchowieństwo obligowane było
z dobr swoich przykładać się do tego publicznego ciężaru
to było na zasłonę y obronę onych od tey która im groziła
ruiny, y przynamniey cieszyć się mogą widząc się szczę-
śliwemi w tym co czyni nayprincipalnieysze votorum onych
obiectum, to iest że przy Ofiarach y Ołtarzach naszych kurzy
się incensum prawdziwey y Swiętey wiary Katholic-
kiey dla którey utrzymania nie raz JKMC hazardował
własną osobę swoię, y potrafił zasłonić ią od wszel-

Jkich szkodliwych zamysłow nieprzyiacielskich przeciwko niey pod bytnośc Szwedow w Polszcze uformowanych przez uczyniony iusz na ten czas proiekt wykorzenienia oney. a zatym Oycowskiemu Staraniu JKMci, dobroci cierpliwosci vigiliis et prudentiae iego winni iesteśmy zachowanie wolnosci, utrzymanie praw y obrony wiary Swietey. To prawda zeby kraiowi znaczna była folga przez uwolnienie woyska auxiliarnego z czego by JKMC znacznieby profitowac ale czy może to uczynic y czy może mu to kto prawdziwie Panu y Oyczyznie zyczliwy radzic przed dokonczeniem woyny, ktorey azali do tych czas nie sąs dubii eventus. Gdyby Krol Szwedzki za powrotem swoim z Panstw Tureckich zastał nas był bezbronnych, czylisz do tąd nie zrobiłby był Krolestwa tego Staraniu zas JKMci y Kolligatow iego obligacya ze go widziemy ze wszystkiemi siłami iego y ostatnie prawie nadzieią w iedney iusz tylko fortecy zamknietego. Tych zas samych nowych Kolligatow, czy mogłzeby był przywiesc JKMPNM ad conjunctionem armorum, gdyby własnego swego woyska nie miał gotowego. Odprawiemysz tedy to woysko na otwarcie wrot ab Oriente et Septemtrione nieprzyiacielskim imprezom, albo na to aby Kolligaci nasi praevenienda wszelkie niepomyslne ktoryh obawiacby się mogli konsekwencye własne widząc nas bezbronnych in viscera Rzeczyp wprowadzili woyska. Bo, dziemysz y o pokoiu traktowac bez broni, pewnie nam miasto dobrych y chwalebnych kondycyi leges arbitrarias imponent. Mamy oczywistą probę terazniejszego y przeszłego niebespieczenstwa kiedy ci ktorzy actualnie około tego dzieła przez woienne pracuią operacye, et per consequens jako propiores periculis lepiey one providere mogą, potrzebuią znacznego od Moskwy sukkursu, ktora aktualnie iusz iest w marsie na dopomożenie im do porządanego y pretkiego tey woyny konca. Niebądzmysz tedy niecierpliwemi na konca dolegliwosci naszych, Bog ten Bog wszechmocny, bez ktorego woli nic nam złego stac się nie może, może nas w przyszłym czasie obfitemi napełnic dobrodzieystwy, tak iako w przeszłym roznemi plagami sprawiedliwego sądu swego ukarał, nie bądzmy podobnemi in dolore parturientibus, ktore z niecierpliwosci violentis et inconsideratis motibus suffocant fructum suum. Czekaymy z większą cierpliwoscią pokoiu iako słodkiego wszystkich bolesci y turbacyi naszych fruktu a nie tracąc go przez niecierpliwośc naszą, pozwolmy mu doskonale maturescere. Z tych wszystkich zwysz wyrazonych reflexyi, iawno każdy widziec może nieodbitą potrzebę zatrzymania woysk auxiliarnych asz do zakonczenia woyny et per consequens obmyslenia onym tey, bez ktorey obeisc się zadną miarą nie mogą subsistencyi. Jednakze JKMC widząc abominabilem kraju tego desolationem, y prawdziwą nad nim Oycowską maiąc kompassyą powtarzac to raczy JmcXdzu Primasowi co iusz y innym Senatorom dobrotliwie powiedział. Amo ze nie przestanie pracowac consiliis et armis aby chwalebne upragnione pokoiu dzieło do porządaney przywiodł perfekcyi. 2do ze pilną czynic każe indagacyą popełnionych przeciwko Ordynansom swoim excessow dla słusznego onych ukarania. Jakosz w samey rzeczy, własną krwią, iusz niektorzy okupili podobne winy: wielu stratą honoru, wielu stratą szarzy przypłaciło. Dwiema Pułkownikom Regimenty wzięte. Sześciu Kapitanom Chorągwie pobrane. Co zas do Generała Kawenaka. prawda ze były skargi na Regiment iego, ale nie na osobę, na ktore to skargi ze był wzgląd należyty, iest tego proba, kiedy dwiema Kapitanom Regimentu tego wzięte są Chorągwie.

ezeli jednak Imci X. Primas ma jakie skargi na osobę jego
go samego Generała Kawenakka, niech one produkować każe
będzie miał wszelką ktorey praetendować może satisfakcyą.
ktio na poskromienie zaś wszelkich dalszych excessow
inkonweniencyi publikowane są publiczne ordinanse
rozporządzenie ktore wielmożni Hetmani y inni Sena-
torowie widzieli y approbowali. 4to na
skromienie się marsow y Contermarsow ktore wielką
krajowi czynią krzywdę y szkodę, wydał JKM ordinanse
dispozycye wielm: Hetmanom o lokacyi obudwu woysk.
5to Przykazał surowo JKMc aby to wszystko cokolwiek
levamen Kraju observari może exactissime zachowano było
ny subsistencyi bez ktorey obeyść się nie podobna, chcąc
utrzymać woysko w należytym porządku, karności y posłu-
szenstwie. 6to Roskazał nawet JKMc aby y to quantum
ktore na subsistencyą woyska tego y utrzymanie go in vi-
gida disciplina porro necessarium wybierać będą, podzie-
lone było na kwraty, tak dla allewiacyi, jako tesz dla tey
przyczyny, aby ieżeli pokoy prętko stanie mogły się
raty nie dopłacone zostać kraiowi, albowiem nie potrze-
bując więcey woyska nie potrzebaby zapłaty onemu.
Na ostatek w krotkich to zawierając słowach, cokol-
wiek obszernie wyżey się wyraziło, gotow JKMc uczy-
nić to wszystko cokolwiek tylko humanitus in levamen
Panstwa swego czynić się może, ale żeby miał całe się
rozbroić, rozarmować y z woysk swoich durante bello ogołocić
zostawić fatis y nieprzyiacielskiey diskrecyi powierzo-
ne sobie od Boga y wolnych głosow Krolestwo, na to
się rezolwować nie może, boby musiał Bogu y ludziom
quorum Regem Patremq. egerit cięszko za to odpowiadać.
pewien iest JKMc żeby mu tego y sam Imci X. Pri-
mas y nikt inny sprawiedliwą, tak super praemissis
iako y nad koniunkturami uczyniwszy reflexyą, nie mogł
gadzić. Co do Seymu, tego życzyć naywięcey sam
JKMc ma interes y chętnie by niego zerwała, roskazawszy
eum finem gotować deliberatorias w Kancellaryi Ko-
ronney. W czym gdy JKMć PN̄M rectitudinem in-
tencyi swoich, za jedyny cel dobro y uspokoienie publiczne
maiących łaskawie et sine fuco explikować raczy, upe-
wnia dobrotliwie Imci X. Primasa o łasce y życzliwości
swoiey oraz należytey rekognicyi ~~swoiey~~ y estimacyi glorio-
zeli jego około dobra pospolitego, dla ktorego JKMc
wszelką applikacyą pracować nie przestanie.

Kopia Listu JKMci do X.cia Imci Primasa 9 9bris 1715

Augustt wtory

Nayprzewielebnieyszy w Bogu uprzeymie nam miły.
Respons na memoriał uprzeymości waszey posełamy
adjunctis, upewniając oraz praesentibus Uprzeymość
waszę, że nam nie są tayne incommoda Panstwa nasze-
go, ktore ponosi z wymuszoney necessitate koniunktur
woyska naszego subsistencyi. Czujemy to wszystko
co każdy in particulari cierpi y większym nisz pas-
sivi bolejąc żalem assekuruiemy że non est dolor
sicut dolor noster. Impendimus wszystkie starania
nasze na zmnieyszenie y osłodzenie tych dolegliwo-
ści, y dla tego roskazaliśmy aby nic więcey nie prae-
tendowano nad to co iest indispensabiliter potrzebne
go na pomienioną subsistencyą, y utrzymanie woy-
ska in regulari disciplina. a na dostateczniejszą
demonstracyą, że nikt nad nas nie może bydź
bardziey, o iako naywiększą poddanym naszym
ulgę, sollicitus, damy ordinans aby y z tego
quantum ktore wynaleziono bydz absolute necessa-
rium, część ieszcze ieżeli można odtrącono y

zmnieyszono. A lubo dziedziczne Panstwa nasze są zruynowane, starać się jednak będziemy aby y ostatniey dobywaiąc siły supplere to mogły. Przy tym dobrego uprzeymości waszey od P. Boga życzemy zdrowia. Dan w Warszawie

Instrukcya do Imciow PP Hetmanow Koronnych od Woiewodztwa Ruskiego z Seymiku Wyszynskiego die Xma 7bris A 1715.

Lubo nie dopiero jusz fatalne tey Oyczyzny ictus extrema odgrażaią. et nemo est qui succurrat. gdy jednak coraz większa woysk saskich colluvies jusz prawie penetrat viscera Rzeczyp: gdzie immunitas nie tylko dobr ale tesz dworow y osob slacheckich extincta, jedna szczegulnie w Bogu y w siłach Oyczystych Rycerstwa Polskiego przy wielowładney władzy y powadze Imciow Panow Hetmanow Koronnych naszych mościwych Panow affulget nadzieia do salwowania Oyczyzny około ktorey że pod czas teraznieyszey bytności swoiey u KJMci pro amovendis oneribus od wolnego narodu naszego desudare raczyli w żadne traktaty wzgledem kontribucyi saskich nie wdawaiąc się, skłąda Woiewodztwo nasze powinne praemissa omni veneratione Imciom Mościwym Panom podziękowanie; kiedy zas według obietnicy JW. JMci sekretarza W. Ko: we Lwowie nadaney adverso fato nostro non satisfactum, bierzemy obviam malis takowe uniwersały obrony Rzeczyp: media, isz nie tylko inhaerendo uniwersałowi JKMci recenter do Woiewodztwa naszego przysłanemu, ale tesz konformuiąc się ad mentem podanych od JO. JMci P. Kasztelana Krakow: Hetmana W. K: e specula władzy iego propozycyi, in puncto obmyslania zapłaty woysku koronnemu, zabiegaiąc oraz dalszym kommissoriatu saskiego impozycyom, y chcąc mieć z własnych sił Oyczystych praesidium et tutamen, lubośmy tokies deklarowali nie płacić woysku naszemu zasługe propter oppressionem od woysk J.KMci saskich, lubo contra jura nostra bez Seymu etiam in tam calamitoso tempore, po nieznośney extenuacyi substancyi naszych przez woyska saskie, obmysla iednak Woiewodztwo nasze woysku w repartycyi swoiey teraz vel maxime, na usługe Rzeczyp: naypotrzebnieyszemu cztery cwierci zasługo zaczynaiących się a die 1 Augusti anni praesentis subsequenter po sobie idących. z ktorych dwie cwierci y na blisko zalimitowanym Seymiku pro 7ma 8bris in instanti zapłacić obliguie się. Drugie zas dwie cwierci podług dispozycyi tegosz przyszłego Seymiku wypłacić deklaruie według dawnieyszych repartycyi z kommissyi skarbowey w Łucku expediowaney.

A gdy odbieramy przestrogi od Imciow PP Posłow naszych o de dworu o nowey na przyszłą zime, kontribucyi w kommissoriacie saskim postanowioney to iest po tynfow 32 z dymu upraszać będą Imość PP Posłowie JO JMci P. Krakowskiego H W K. aby ludzi Rzeczyp proportionaliter do repartycyi Woiewodztwa naszego należących incunctanter ordinować raczył, dla zasłonienia resztty fortun naszych od pomienionych depaktacyi, hoc praecauto aby cisz ludzie z kompułu woyska koronnego żadnych ustaw y quovis titulo exakcyi lub in natura prowiantowych victualia z żadnych dobr nie

[...]ratendowali wyiąwszy dobra Krolewskie y Duchowne
[k]tore sunt oneribus militaribus. Pod Chorągwiami zas
[y] Regimentami pomienioney repartycyi będącemi aby
[...]yt należyty Komput podług ktorego actualiter służące
[w]oysko pretium laboris odbierać będzie. Informuie
[...]ie, y w tym Woiewodztwo nasze o przyszłey dispozycyi
[C]ommissoriatu Saskiego aby Woiewodztwa po tey stronie
[...]isty cedant na lokacyą woyska koronnego, insze zas
[w]oiewodztwa z tamtey strony wisły saskim woyskom
[...] subsistentiam onych applikowane były. Upraszać be[...]
[...] Jmość PP Posłowie będą JO Jmć Kaszt Krakowskiego
[...] HWK. y Jmci P Wojew: Podlaskiego Hetmanow Koron[...]
[...]ych żeby zupełną ewakuacyą ze wszystkich gene[...]
[...]aliter dobr ziemskich tychże woysk saskich procurare
[r]aczyli, a z dobr krolewskich y duchownych solito mo[...]
[...] woyska koronne statiuis militaribus gaudere mogły.
[...]A że w XL Prowincya, circa immunitates suas, nihil
[a]ttentando przeciwko maiestatowi JKMci stawaiąc prawa
[...] swobody oyczyste in salvo et tuto konserwowac u[...]
[...]wiło, Upraszą woiewodztwo JO Jmci P Kasz Krako HWK
[...]dnieśż Jmci P Woiewode Podlaskiego HP Kolegi iego
[a]by obserwowac raczyli successus tegosz w XL aby ca[...]
[...] aliquo do nieszczęśliwego iakiego nie przyszło upad[...]
[...]u przez coby całey Rzeczyp tristes spodziewac się
[...]rzyszło consequentias. A żeby zas nie samo Wo[...]
[...]iewodztwo Ruskie zdało się contribuere na własne
[...]ty Rzeczyp: przez obmyslenie oney ferendorum sub[...]
[...]diorum, oswiadcza się, ze żeło przez Posłow swoich
[...] innym woiewodztwom animuiąc one ad simile opus
[...]ositkowania woysk Koronnych spolney obrony całey
[...]yczyzny. In quantumby aliquo fato Woiewodztwo
[n]asze nie mało zastony od następuiących ciężarow
[...]stkich z woyska naszego Koronnego, musiałoby tyle
[...]rzymuszone salwowac się inszemi sposobami ob ni[...]
[...]onem ostatka fortun swoich, ktore chcąc depansowac
[n]a własne swoie woysko y ukontentowanie iego
[...] ratunkach w ostatniey prawie potrzebie upadaiącey
[...]yczyzny. Spondet przy tym woiewodztwo na[...]
[...]e JO Jm PP ~~Krakowskiemu HWK y~~ Hetmanom
[...] całemu Rycerstwu że po otrzymaniu pomyslney de[...]
[k]laracyi unanimitatis z nami, gotowe się będzie łączyć
[a]d communionem wszelkich pracy y fatyg, y starania
[o]koło dalszey obrony y podzwignienia praw y swobod
[o]yczystych ex orbita legum wypadłych.
[...]Reliqua prudentiae et activitati Jmcow PP
[P]osłow naszych committimus instando oraz do JO
Jmci P Kasztelana Krakowskiego HWK. za Jmcią P Wa[...]
[...]cławem z Smogorzewa Wąsowiczem Starostą Kisłackim
[...]a żeby do odebrania possessyi Starostwa Kisłackiego
[...]w Ukrainie będącego osobliwą tamuz Jmci Tatka
[...]y protekcyą patrocinari raczył, przez ordynowanie
[...]tamże z Jmcią Chorążowi letkiey ktorey ex ratione
[...]niebespieczenstwa od Kozakow w tamtym kraiu ...
[p]raejudicio, iednak jurium &

Kopia listu Jmci P Kanclerza WKo: do Jmci
P Woie Podolskiego 22 7bris 1715

By namniey nie wątpię, że iusz do tych czas zbliżył
[...]ię w Kraie Ruskie Jmć P Krakowski MMPan, y uczy[...]
[...]ił WMMPanu bytnosci y zniesienia się swego z Kro[...]
[...]em Jmcią P m m. względem lokacyi woysk relacye.
[...]a ktorą się referuiąc tylko te okkurencye donoszę.

zibrę Imc Primas wmm Pan zjachał tu był w przeszły czwartek w piątek miał u JKMci audiencyą, na ktorey wniosł instancyą, tak ratione złozenia Seymu, jakotesz y względem kompassyi nad Rzeczap: ex ratione subsistencyi woysk auxiliarnych, bardzo był kontent z deklaracyi JKMci jakosz iusz gotuie kancellaria w Kor: deliberatorias, ma bydz y diminucya załozoney na subsistencyą tegosz woyska kwoty. Co ja compendiose namieniam, pewien będąc ze tego wszystkiego tędziesz wmm Pan miał obszernieyszą od Xcia Imci Primasa wmm Pana kommunikacyą. z Pomeranii nic ieszcze nie masz osobliwego tylko ze tam zkolligowani monarchowie czynią wszelkie praeparamenta do attaku Stralzunta y insuły Rugen sprowadzaiąc artilerie prąmy, y inne transportowe statki. His expressis cultu solito iestem na zawsze

Kopia listu Imci P Kanclerza w Ko: do Imci P. Wojew Podolskiego 19 9bris 1715.

Doszedł mie list wmm Pana 11 praesentis pode Lwowem datowany, ad contenta ktorego przyzwoitey obserwancyi moiey odpisuię. Co subsecutum ex conferencyą JKM z Senatem okolo marszu woyska Cara Imci. nie wątpiłem bynamniey ze miało znalesc plausum wmm Pana za odebraną wiadomoscią, o actualnym wesciu tegosz woyska do panstw JKM y Rzeczyp: JKmosc P m mi lo: ordinowac mie, raczył do Xcia Imci Dolhorukiego tu przytomnego abym tosz samo ustnie onemu explikował co JKM PMM. w liscie swoim do Cara Imci wyraził był. co gdym uczynił reposuit na to Xże Imc Dolhoruki ze to woysko Cara Imci ad instantiam Krolow Imciow Dunskiego y Pruskiego do Pomeranii przeciwko Szwedowi destinowane jest y tam idzie maiąc sobie iako nayspiesznieyszy marsz ad locum praefixum zalecony bez naprzykrzenia się Panstwom JKMci y assekurował mie, a przezemnie JKM y przytomny senat de praemissis, to nakoniec dołozywszy isz jezeliby pomienioni monarchowie tego sukkursu woyska Cara Imci nie potrzebowali za wzięciem o tym naypierwszey od dworow kolligackich wiadomosci, Imc P Feltmarszałek Szeremet tym wszystkim kommenderuiący nazad się z nim incunctanter wrocic ma, y ze to woysko albo spiesznym marsem przeydzie przez Panstwa JKM do Pomeranii, albo tesz wroci się nazad bez zabawienia się, y subsistencyi w Panstwach JKMci y Rzeczyp: Co tak wyraziwszy occurrentia z Pomeranii in annexis przydaię, solito cultu zostaiąc.

P.S. Imc X Biskup Kujawski 14 praesenti poiachał z Grodna do Wilna czekamy z tamtąd od Imci wiadomosci po widzeniu się z Imcią P Hetmanem W Lit:

Kopia listu JMci P. Kanclerza w Ko: 26 9bris 1715 do JMci P. Woje Podolskiego

JMć w piątek przeszły wyiachał z tąd pocztą do [Ko]roni magnis passibus nie tylko do zblizenia się do [blizs]zeyszey korrespondencyi z Monarchami z Kolligo[wa]nemi około pomislnego zakonczenia kampanii [Po]morskiey, ale tesz aby dla folgi Woiewodztwom w za[pła]coney kontribucyi z dziedzicznych intrat swoich copiis [sub]sidiaribus w kraju naszym hyematuris znaczny [...] obmyślił supplement. Z Litwy zas to mamy [...] tam przy łasce Bozey y applikacyi JMci X. Biskupa Kujawskiego wmmPana rzeczy do uspokoienia [pub]licznego są nakłonione et quidem tym sposobem [...] naprzod ratione laesionis jurium Majestatis z Tribunatu [...]a poyść legacya do KJMci cum justificatione et decla[ra]tione że konformuiąc się ad mentem Principis sancita [ko]ngressu tamecznego evanescent y nie przydą do exekucyi. [...] De in eundem sensum JMć P. Hetman wielki WXL. [w]mPan cum justificatione et deprecatione napisze list [d]o KJMci. Na ostatek instrumentum uformowane [w] samych originałach ktore nie poszły ad acta przy by[tn]ości Imciow delegowanych od JKMci maią bydź po[d]arpane żeby vestigium non extet actorum. [...] Krakowskim co iusz ma constare wmmPanu [z]ebrało się nie dawno turbulentum conventiculum [b]ez rady et sine assensu tamecznego Woiewodztwa [pri]morum ktory tesz to w nich iako scandalosum [c]ondemnarunt, stroniąc od nich consulto z daleka y [od]wodząc male incepta. Zgoła nikomu się tamte [t]umulty nie podobaią. Plura teraz non occurrunt [O]ddawszy się tedy zwykłemu wmmPana affektowi [...] łasce zostaię debito respectu

Kopia listu JKMci do JMci P. Chmielecki[e]go Woiew Podolskiego 29 9bris 1715 Regni 19

August wtory &

Wielmozny uprzeymie nam miły. Jako w osta[t]nich uniwersałach naszych do Korony y WXL [ni]e dawno wydanych wyraziliśmy przyczyny dla [k]torych do złożenia Seymu walnego skwapliwie spie[sz]yć nie mogliśmy, oraz iakośmy upewnili zesmy nieb[y]dz attenti momentis salwowania dobra Pospolitego [y] ukontentowania publicznego tak że nasze prawdzi[w]e intencye chcąc skutkiem samym pokazac nie [cz]ekając nawet Pomorskiey Kampanii zakonczenia ad [t]em desiderati oneyze eventus z Oycowskiego naszego [ci]rca bonum publicum pieczołowania o Seymie walnym [te]raz przed się wzieliśmy cogitationes. Aby zas to [zb]awienne opus pro Rep: pomyślniey zacząć się y szcze[śli]wego dość konca mogło, zyczemy sobie in eo maturum Uprzeymości waszey mieć exploratum sensum [ci]rca opportunitatem czasu temu Seymowi. Niemniey [ż]ebyś Uprzeymość wasza pro prudentia sua et exigentia [t]erazniey szych okoliczności rozumiał bydź potrzebnego [d]o gruntownego uspokoienia y ubespieczenia intra et [e]xtra Rzeczyp: Cokolwiek tedy wyprobowana [go]rliwości y applikacyi około dobra pospolitego expe[ri]encya Uprzeymości waszey potrzebnych nam y skute[cz]nych w te koniunktury przydać może reflexyi ktoremi [b]yśmy instrukcye nasze do Woiewodztw na przedseymowe [s]eymiki supplementowali usilnie żądamy, abyś nam uprzey[m]ość wasza pro innato zelo erga Patriam zdanie swego kom[m]unikować raczył. Dobrego za tym Uprzeymości waszey [n]a ten czas od P. Boga życzemy. zdrowia

Plenipotentya od Senatu 20 Aprilis 17[illegible]

Nos Senatores nec non Supremus et Campestris Exercitus Regni Duces Leopoli praesentes. Cum inter Illmos Palatinatus Reip: confoederatos et Exercitum Sacrae Regiae Mttis Dni Nostri Clementissimi Saxonicum cepta hostilitas Majestati Reip: e utrinque possit esse praejudiciosa et nociva, adimplendo Ordinis inter[illegible] Dii officium post maturam deliberationem de mediis occur[illegible] rendi secuturis exinde malis mediationis partes assumen[illegible] esse duximus. Itaq in actualem auspice Deo praedicti op[illegible] negotiationem descendendo, Illmos et Excmos Dnos Podoliae et mcos: Palatinos e medio Nostri ad formandos et constituendos gradus supra nominati negotii expetiimus, suscipientesq pro [illegible] boni publici hanc in se provinciam expedimus cum plenaria [illegible] omnibus nobis hic praesentibus facultate et potestate inchoan[illegible] operis et cum praefatis Illmis Palatinatibus nec non Illmo et E[illegible] kentissimo Dno Comite Flemming Praefecto Stabuli M. Dl. Exer[illegible] tus Saxonici campiductore concludendorum praeliminarium. Quam primum vero Excmorum Dnorum Podoliae et Czerni Palatinorum consu[illegible] mata prudentia et dexteritas ex assensu partium Belligerantium fundamenta posuerit, pro tempore et loco ulteriori Tractatui [illegible] zis et constitutis nos supradicti Senatores nec non Supremi [illegible] Campestris Exercitus Regni Duces ultimam imponendi manum praedicto negotio praesentiam et communem operam nostram [illegible] mus. Datum Leopoli 20 Aprilis 1725

Joannes Skarbek Archiep: Leop: nomine Senatus hic praesentis subscribo

Comes Sieniawsk[illegible]
CC S. C. R. P. [illegible]
S. m. Rzewuski Pal Podol: [illegible]

(25)

(23)

Konfederacya Woyska Koronnego die 1ma 8bris 1715.

October anni 1715.

W imie Przenayswietszey Troycy Oyca Syna
y Ducha S. ~~Amen~~ Amen. My Regimentarze Pułkownicy Obersztlejtnanci Majorowie Kapitani, Porucznicy Chorążowie zgoła jakiey kolwiek szarzy y imienia Officierowie y wszystko in genere Rycerstwo woysk JKm y Rzeczyp: Polskiej obligati, a teraz non derogando do uchwały Boze authoritati Wodzow naszych y we wszystkim powagę Hetmanską chcąc mieć in salvo przy wierze S. Rzymskiey Katholickiey, kosciołach Bozych ktore in ultimam idą desolationem przy dostoienstwie majestatu JKmci P. N. M. Augusta II ktorego mieć y zastaniać piersiami naszemi Polskiemi nie zazywaiąc do tego ani cierpiąc cudzoziemcow per pacta conventa obligowalismy się, y wzaiemną nie wprowadzenia woysk obcych sine consensu Rzeczyp: in viscera iey dedralismy sponsionem. Przy prawach y wolnosciach krwią Antecessorow naszych in florentem statum wyniesionych, a teraz przez rozne oppresye niesłychane y niewytrzymane, za priwatnemi nawet paletami kontribucye upadłych y do konca ginących indissolubili nexu et sacrosancto juramenti vinculo stwierdzoną związani konfederacyą manifestuiemy się y oswiadczamy przed Bogiem przenikającym skrytosci w sercach naszych przed swiatem chrzescianskim y sąsiedzkiemi narodami, ktorym dobrze wiadoma forma et status Regiminis nostri, od tak wielu set lat od tak wielu krolow wolną elekcyą na Polskim thronie osadzonym sine omni labe et intermissione particulari przed całą ne konen Rzeczyp: ktorey synami będąc winnismy iey zycie y krew naszę, że nas do tego zwiazku terazniejszego nie przywodzi zadna uchowaj Boze przeciwko posłuszenstwu JKMci Jmciow PP. Hetmanow imprexa, przywodzi funkcya. albo partialitas ulla. ktory sieę wyrzekamy spes turpis lucri bo y te reszte fortuny jezeli się u kogo została bono publico ochotnie skonsekruiemy, nie przywodzi na koniec interes zasług lubo na nie od tak wielu lat wiernie cierpliwie y pracowicie bez zadney prawie nadzieiey y pozytku chleba ab auxiliaribus violenter zabranego słuzemy a ten przed tym innych zwiąskow naywiększy bywał fundament. ale sama tylko szczegulna synowska powinnosc kiedy widziemy ze Matka nasza periclitatur et in ultimo iusz będąc agone Synowskie nam rozwiązuje serce.

Więc tedy P. Boga wziąwszy

na pomoc y Jego S. Opiekę naznaczoną żadnemi pry-
watnemi porzuciwszy intencye nasze przyrzekamy sobie
et personali stwierdzamy juramento, że poty w tym
zwiąsku nierozdzielnie y nierozerwanie w zgodzie sta-
tecznie trwać będziemy poki przez rugowanie zupełne
ciężkich Oppressorow ktorzy sub nomine auxiliorum Du-
chownych Szlachte, et miserrimum populum od tak da-
wnego czasu haraczami et tot hominum oppressionibus in-
cessanter exaount et crudelissime opprimunt, Szlach zaś
y ostatnią Konsolacyą y Rycerstwa gracującego nic
nie robiąc impudenter consumunt ad pristinum upadają-
cey wolności za pomocą Naywyższego Boga nie podniesie-
my statum. A że per starszeństwa y kommendy, jako
też sine maturo consilio w żadnym woysku dobry porzą-
dek bydz nie może uprosiliśmy lubo invitum nollentem et
adactum za marszałka związku naszego y Generalnego Direkto-
ra Woyska W Jmci P Władysława Gorzyńskiego Poruczni-
ka znaku Pancernego Jmci P Woiewody Sandomierskiego
ktorego zacne qualitates y nienaruszona poczciwość dobrze
nam jest wiadoma pewni tego będąc że fide et honore
pomienionego Jmci że pierwey całe woysko zginie niżeli
uchoway Boże z tey okazyi miał mieć naymnieyszy niesmak
y nieukontentowanie. Uprosiliśmy także Jmci P Jozefa
Branickiego Stolnika Buskiego porucznika Znaku Usarskie-
go Jmci P Kasztelana Łęczyckiego zacnego y wielkiey
godności Kawalera Substituta. Za Konsyliarzow
uproszeni Jmc PP Jozef Grabinski Stolnik Sandomirski
Chorąży usarski K Krolewicza Jmci Augusta Jmc P Bo-
rowski Skarbnik Sandomirski Chorąży Usarski Jmci P
Woi Lubelskiego Jmc P Bukowski Porucznik Chorągwi
Pancerney ~~Jmci P~~ Sta: Libuskiego. Jmc P Gordan Valawski
Cześnik Trembowelski Pułkownik na ten czas Usarskiey
Chorągwi K Krola Jmci Jmc P Woydzicki Pułkownik
Dragonski JW P Marszałka Koronnego Jmc P Tuszynski
Rothmistrz Arkabuzeryi JW Jmc Woiew: Podlaskiego
H. P. Koron: Więc że prudens et solidum consilium we
wszystkich imprezach jest anima rei za skupieniem się
daj P Bog rożnych Partyi y przybyciem do Woyska obli-
gowanych Jmc Panow rezerwuiemy sobie facultatem
przyczynienia Jmciow PP Konsyliarzow pod ktorych to Jmciow
Rządem y radą zupełną zwierzchność Oyczyznie matki
naszey sacrosancte spondemus we wszystkim woli y roska-
zania dependenter obcząc słuchać siebie y ten związek
nasz arbitrio et protectioni Rzeczyp: Submittimus. A po-
niewaz Konfaederacya generalna Sandomirska nazwana
przy wierze S. Zwierzchnictwie majestatu Pańskiego, prawach swo-
bodach starożytnych poprzysiężona, w jednym tylko punkcie
wspomnioney Szlachcie pomnożenia wiary S. non considerat
y owszem na deteriorationem quotidianam żal się Boże
patienter patrzy. praw zaś y wolności przez wprowadze-
nie y zatrzymanie do tąd ex connivenetia niektorych
Jmciow in viscera Regni licznych woysk cudzoziemskich

zgwałcenie y zdeptanie negligenter patitz. Tedy my jako Sludzy Rzeczyp: indignitate ien tandem commoti bo iesz iusz niepodobna sicco corde et oculo patrzyc się na to Słuzey co się dzieie, zeby się z takiey niewoli wyłomać przy błogosławienstwie Bozkim Kredentowac chcemy y ochotnie piersi nasze w kazde poniesiemy niebespieczenstwa pewni będąc faworow Łaski y assistencyi status Nobilitatis Naszych wielce m. S. P.P. do tey konfederacyi naszey iako przeswiętnych Województw Korony Polski y w m. m. P.P. Panow Szlachte zapraszamy tak tych Imciow ktorzy do woyska naleza pod utratą honoru obliguiemy; y na nię się expedito corporali iuramento podpisuiemy. Działo się w Obozie pod Gorzycami d [..] 8bris 1715

Władisław Gorzynski przy wierze S. dostojenstwie JKM Augusta II prawach y swobodach Rzeczyp: Woysk JKM y Rzeczyp skonfederowanych Marszałek

Manifest woyska Koronnego d [..] 8bris 1715

Wiadomo czynię komu o tym wiedziec nalezy osobliwie JO. JW. Imciom P.P. Senatorom Urzednikom Koronnym Dignitarzom Przeswietnych wszystkich Województw y całey Rzeczyp Koronney. Nie trzeba wątpic aby woysko Kwarciane w słuzbie Rzeczyp zostaiące przez złączenie serc swoich y zkonfederowanie się, Oyczyznie swoiey quid nocui przyniosło, ale wsparaiąc rozstargnione od ciezkich oppressorow wydzwignąc usiłuie; inszego poprzysięzam przedsięwzięcia nie ma y racyi tylko łzawną krzywdę Przeswietnych Województw wszystkich ktore bez zadney potrzeby Rzeczyp: jeczą w Jarzmie nieszczesliwosci, płacą kontribucye za ciezkiemi Ekzekucyami bogacą licznemi coraz milionami Kommissoriaty z dobr własnych swoich dziedzicznych, oraz z dobr Rzeczyp: y Duchownych Hibernie y stativis woyska podległych. Dwory zaś Slacheckie jakie jakieram ponoszą nie trzeba exagerowac bo ich immunitas zadney nad sobą obserwancyi y reflexii nie maiąc przez Oppressorow zdeptana. Między wolno ze Dworu Slachcica wygnac, samemu się w nim rospostrzec samemu zabrac, y w niewystarczenia kontribucyi naostatek go zabic, drugich podeyrzanemi uczyniwszy, związac, w niewoli trzymac. Czy woysko Polskie Koronne przy dostojenstwie N. JKM Imci P. N. M. y władzach Hetmanskich

zostające winno. Kiedy zasług od Rzeczyp: nie biorąc
na swoich własnych konsistencyach y kwaterach, w dobrach
Rzeczyp: y duchownych nigdy nie miało pokoju. z nopo-
no hostiliter chorągwie, crudelissime godnych Regimenta-
rzow y Towarzystwo zabiiano, spoczynku zimowego
y krwawey Hiberney ktora matym iest woysku post-
tkiem zabraniano. Tedy praemissa y rozne insze nie
wyrachowane oppressye z wrodzoney miłości ku
Oyczyznie synom prawdziwym daty okazyą do do-
brey akcyi y nierozerwaney konfederacyi, ze wprzod
przy krzywdzie Boskiey, Dostoienstwie Najaśnieyszego
szego K Imci P N M salvo vinculo Pactorum con-
ventorum et vi juramenti Regii promanante, prawach
Swobodach y władzach Hetmańskich zyczliwie y sta-
tecznie obstawac będzie. Jakosz in fundamento praemis-
sorum manifestuie się przez ten moy instrument swym
y całego woyska imieniem że non ambitione jakiey for-
tuny ani avaritiâ chciwey drapiezy ani delinita [illegible]
mercedis y zatrzymanych zasług intuitu, nie z żadnego
priwatnego interessu, ale dotknięty bonis publici ze-
lo et vindicandi Patriae a tot pressuris tego się urzę-
du Marszałkowskiego podiąłem niosąc in victimam
zycie y zdrowie y zdrowie za całość Oyczyzny. Dla cze-
go upraszam Przeswietnych Woiewodztw do prętkiey y
odważney in commune bonum kolligacyi poki ab intra
et extra non pacificabitur Oyczyzna. Ktory to manifest
do Grodu podać zleciłem. Działo się w Obozie pod
Zorzycami dnia [illegible]bris 1725.

Kopia responsu Imci P Wojewody Podolskiego
in deliberatoriam literam JKM danego 2 8bris 1725

JKM mi przydzie otworzyc zdanie moie przed Maje-
statem WKM ad circularem wielkiey Kancellarii literam
pronus upadam z podziekowaniem do nog WKM ze pamię-
tny praw naszych y obligacyi swoiey zabierasz przed się
meditationes ztorzenia Seymu Walnego wnieść in summis
naufragiis stanu naszego anchorae. Potrzeba iego apud opti-
mum quemq in aperto. ci mogą niechcieć seymu ktorym
kollisya miedzy stanami podoba się, et lucra tutiora ce-
teris inconsultis: kto zaś Majestatowi WKM wiernie służył
y służy, zyczy bardziey amorem populi niżeli conversionem au-
ri, przykładem wielkiego miedzy Koronatami Francuskie-
mi Pana o ktorym historia głosi non Galliae sed Gallorum
cordibus velle se imperare. Masz WKM PMM żywy pro-
totyp z terazniejszego K Imci Angielskiego ktory przysłał
szy inermis na Panstwo swoie miłości y wierności poddanych
całego siebie y z swym domem powierzył. Widziemy
skutek tey chwalebney spaniałosci, ktory przez tę rezy-
gnacyą tak ugruntował thron swoy krolewski, zago

zadne machinacye exterorum ani reszta civilium odiorum wzruszye będzie mogla. Na tym fundamencie Supplikowałbym Waszey KM wyprowadzic woyśko swoie in hostium dla ostatniey determinacyi zapamiętałego nieprzyiaciela swego. Kiedy zas tak znaczna portio WKM przybędzie augentibus virilia colligatis w Pomeranii, nie będą potrzebowac posiłkow Moskiewskich, a zatym łatwo wyperswaduiesz WKM maszeruiącemu z temi posiłkami Generałowi aby się powrocił ad alios usus Pana swego y tak odważne y liczne woyska niemieckie nie będą się wstydzic ob ultima Thulen subministrati auxiliis. Kiedy to radzę, nie disarmuię WKMosci ale przybieram in munimentum inexpugnabile powszechney konfidencyi do ktorey iako WKM heroica resignatione dasz wielki pochop tak osłodzisz veteres amaritudines y do przysiężoney wierności y miłości ku sobie podasz incitamenta majora cogitantis. Te dispozycye sporządziwszy nie Seymu spokoynego ale delicias cum populo spodziewaj się WKMosc iako prawdziwy Oyciec z synami swemi ktorego złożenie naydaliey medio Januarii życzyłbym. Jezeli zas extat jeszcze scintilla iaka w kimkolwiek malae intentae voluntatis przeciwko dostoienstwu WKMCi y publicznemu pokoiowi, życzyłbym kazac manifest wydac na Seym. mają prawa nasze swego Valpotta, dowiedzie prawdy in publico, to WKM uznasz justitiam et amorem sui in pectoribus wiernych poddanych swoich, to pro obligatione ku Maiestatowi WKM wyraziwszy et amore in publicum upadam do nog Jego Panskich y z naypokorniejszą adorlacyą zostaię

Kopia listu JMci P. Branickiego Vicemarszałka Woysk: do JMci P. Podstolego Lwowskiego z obozu pod Gorzycami 2 Aprilis 1725

Kiedy nas krzywda oyczyzny manuducit do iey obrony, wzywamy się WMM Panow y Dob: WMM Panowie iestescie Patres nostri, czekamy cum filiali obedientia rozkazow waszych ja zas samego siebie particularnie WMM Pana za kogo Oyca nazawsze będąc.

P.S. Mosci Dobrodzieju pierzcie się ad fortia ko non est de tempore diti nunc.

Ucałujemy y ia stopy WMM PDob: oswiadczając się że życie nasze sakryfikuiemy na usługę WMM Panskie. Dum tempus habemus operemur bona.

W Gorzenki

List JmćP. Wojewo Podolskiego do Xcia Jmća Prymasa 2 8bris 1725

Rozniesiona publice fama krotkiey nader bytnosci
WXMści w Warszawie poalterowała nieco attonitum
super praesentia mala animum, ale kiedy odbieram ho-
nor WXM remonstracyi swa tawra upiżenie dzięk[u]ie
resumo spes nowas kiedy w XM in nucleum zebrawszy
cicatrices regni rostropnie nader wywiodłes one et porre-
xisti sanandas maiestatowi. Nie widzę zas adaequa-
tam satisfactionem w responsie y dziwuię się tey ma-
nierze że inflicta iniuria pro beneficiis chcą reputa-
ri, według owey o XXa czennikach Homilii, ubi vos occiderint
credent obsequium praestare Deo. Ja nie odstrzelam się od ca-
łego to iest od wielkiego zdania WXM y idąc torem
mnieysey veneracyi komunikuię WXM Prymacialney iego
całuiąc rękę y zostaiące.

Tenże do Trybunału Koronnego

W nadziei otrzymania doskonałey konwalescencyi
spodziewałem się pro prima praesentis zjachać do Lublina
in venerationem supremi WWMMPanow Iudicii, ale kiedy
dyspozycya Boska mało co remittebat de atrocitate sympto-
matis zjachałem do Lwowa sub curam Paulina Częstochowskiego
doktora na kuracyą zdrowia JmćP. Krakowskiego MPana
sprowadzonego ledwie zas co zacząłem in ordine do porat-
towania zdrowia Jmość PP. Hetmani MPanowie lodete su
mi nie dają wspolnych pracach z sobą in pacificanda re-
volutione praesentis status nostri oraz lez munere funkcyi
moiey kommisarskiey do Hiberny należałey dispensowac
mię ulla ratione nie chcą. Spodziewałbym się, za tym
ex legitimis hisce rationibus uprosic na WWMMPanach in-
dulgentiam legis wsprawie z Jmćią P. Starosciną Łuczka
MMPania. ale gdyby ta mię mogła mię potkac ex clementia
Iudicii WWMMPanow to przynamniey suppllikuię o to miłosier-
dne y respekt WWMMPanow że kiedy publicus usibus zdrowie
moie y lat kwita impendo aby w substancyi nie poniosł uszcze-
rbku, co z swiątobliwego iels obiecuiąc sobie Areopagu zo-
staię immortali obligatione.

Kopia listu JmćP. Kanclerza WXL do JmćP. Graffa Gołowkina Kanclerza Moskiewskiego z Warszawy 9 8bris 1725

Weyscie woysk Cara Jmći moskiewskiego do Państw
JKMci PMM. y Rzeczyp. okazyą mi daie do odnowie-
nia korrespondencyi moiey z WWMMPanem przy zwyczay-
ney onemusz obserwancyi. Wiadomo WMMPanu

jako K Jmc P M M za naypierwszym tych woysk na
początku lata do Kurlandii wstępem dnia ~~prze~~ 15 Czer-
wca w roku teraznieyszym podług zdania y rady na ten
czas przytomnego Senatu do Cara Jmci pisać ztąd ra-
czył obszernemi wywodząc reflexiami że to wejscie
pomienionych woysk w Państwa K Jmci P M M y Rzeczyp:
z wielu słusznych y uwagi godnych przyczyn tamże obt-
szernieyszych stać się miało: expostulując oraz aby tesz
woyska Cara Jmci nieodwłocznie contramandowane y z Kra-
ju K: Jmci y Rzeczyp: nazad były cofnione. Na co de
2 Julii raczył Car Jmc odpisać K Jmci P M M że na żą-
danie sobie donięsione większą część woysk pomienionych
z Kurlandii wyprowadzić roskazawszy szczególnie tylko
dwa bataliony piechoty y trzy szwadrony konne przy
brzegach morskich dla zrażenia szwedzkich kaprow
zostawić ordinował: upewniając nie mniey że na
ukontentowanie J K Mci y tasz sama piechota z kon-
nemi szwadronami pozostała, po małym czasie ztam-
tąd wyprowadzona bydz miała. Trzeciego zaś po tym
dnia to jest 5 Julii powtornym listem swoim do
J K Mci pisanym oznaymuie że za usilnym domawa-
niem Krolow Jmciow Angielskiego Dunskiego Pru-
skiego na pomocz przeciwko Szwedom do Pomeranii
pomienione woyska swoie przez kray Krolestwa Pol-
skiego wysłać y ordinował. Jakosz y w samey
rzeczy tak się stało kiedy tesz same woyska w ko-
mendzie Xcia Jmci Repnina z Kurlandyi przebywszy
jusz się głęboko w W X Litewskim pokazały. O czym
pewną wziąwszy relacyą K Jmci P M M z przytomnym
na ten czas Senatem rekwirował przezemnie Xcia Jmci Dot-
horukiego Posta J Carskiego Pielnomocnika przy dworze
swoim ~~sie~~ rezydującego aby z racyi wielu w liscie K Jmci
pomienionym do Cara Jmci wyrazonych, y swiezo w tym
przydarzonych reflexiy napisał do Xcia Jmci Repnina za-
lecając Jegomosci woysk Cara Jmci jako nayprętsze
z Panstw K Jmci P M M wyprowadzenie tembarziey że y dwor
Pruski tychże woysk sukkursu na ten czas nie potrzebował.
Więc lubo Xże Jmc Dotoruki wymowił się, że tego
nie ma w mocy jednak y z temi woyskami Xże Jmc
Repnin gotowby się wrocić jezeliby Jegomosci Ministro-
wie Cara Jmci przy dworze Dunskim y Pruskim rezy-
duiący (z ktoremi oncze od Cara Jmci ma ordinans
korrespondować) napisali do niego że ten sukkurs
iest w Pomeranii nie potrzebny. Po takowym re-
sponsie na koniec ja z woli J K Mci P M M et ex sen-
su przytomney rady żądałem pomienionego Xcia Jmci
Dołhorukiego aby do Cara Jmci pisząc wyraził
takowe skutecznieysze ~~relacye~~ remonstracye idącego nie
odwłocznego wyprowadzenia tego woyska z Panstw K Jmci
P M M y przestrzegłem publico nomine iżby stany
Rzeczyp: musiały się manifestować o to że przeciwko
prawom y zwyczaiom wszystkich narodow bez opowiedzi

umowy y konsensu tak wielki nad mniemanie gwałt cierpiąc przez ktory mimo krzywdę y szkodę kraju naszego dawnieysze y ostatnie z Turkami zawarte łamią się pacta. Przyobiecał mi tedy Xże JMć Dołhoruki doniesc to Carowi JMci oraz przez mnie upewnił JKMć PMM y Radę przytomną że te woyska Cara JMci albo spiesznym do Pomeranii przeydą marszem albo się nazad nieodwłocznie wrocą, y w Panstwach K JMci y Rzeczypi: niezabawią. Więc subsequenter powziąwszy o tym wiadomość że pomienionych woysk Cara JMci Krolowie JMość Dunski y Pruski do Pomeranii potrzebują oraz w nadzieię że nietylko krzywdy y szkody to przescie woysk Cara JMci nie uczyni ale jako nayprędzey przeydzie Stany Rzeczypi: z spomnioną wyżey manifestacyą swoią zatrzymały się. Kiedy zaś za odebraną wiadomością juz z Concertonego swiezego znowu tamtego sukkursu do Pomeranii naznaczonego ... woyska Cara JMci z Xciem JMcią Galiczynem na 45 galerach do Kurlandii spłynąwszy w Libawie y pobliższych wsiach na zimowe kwatery rozłożył się, wkraczaiące ad nunc sześciomiesięczną tego woyska subsistencyą jako się o tym z roskazu Cara JMci Regencya Inflanska do JMciow PP Konsiliarzow Kurlanskich odezwała. Insuper jeszcze innych ... ludzi Cara JMci obiecuie się od Rygi przebierać ku Szawlom w Litwie in vicinia Kurlandii leżącym. W tych tedy okolicznościach dawszy WMMPanu pomienioną informacyą ex munere ministerii mei jakobym życzył wiedzieć społne interessa Państw skolligowanych w naylepszey porze y wzaiemnym do pomyslnych skutkow porozumieniu tak nietylko upraszam wielce WMMPana żebyś przezornym y doskonałym rozsądkiem swoim wszystkie zważywszy wielkie a szkodliwe obudwu Panstwom z tąd konsekwencye dla utrzymania stateczney przyiazni y nieporuszoney ligi, wyprowadzenie woysk tych z Panstw JKMci y Rzeczypi: Carowi JMci wypersuadował lecz oraz przestrzegam isz Stany Rzeczyp o te jawną krzywdę bez wielkiey dania przyczyny poniesioną manifestacyi publiczney differre daley nie mogłyby. y Iurey ten woysk Cara JMci ingres w kray Polski za rzetelne złamanie pakt swoich ostatnich z Carem JMcią zawartych bez wątpienia poczytaliby, skutkiem pomyslnym y nieodwłocznym tych remonstracyi swoiey nie mniejszą Carowi JMci Monarsze swemu jako tesz K JMci PMM y całey Rzeczypi: naszey uczynisz WMMPan przysługę a nas wszystkich do osobliwey ku sobie pociągniesz obligacyi z ktorą, y ia sam chcę bydź partikularnie &

Respons od Jasnie Oświeconego JMci Weysenfelta Generała Lieutenanta Woysk KJMci JWznemu JMci P Kasztelanowi Wilenskiemu Hetmanowi w WXL. ad desideria JMci w Grodnie 4 9bris dane

Ad 1mum Jako się w krotce spodziewa Xże JMość ratifikacyi Konwencyi w Wilnie 23 7bris z WMMPanem H w WXL uczynioney tak zaraz po odebraniu oney odeśle

[i]ey na ręce JW JMci P. Hetmana W. W. X. L. w czym omnimodam X. Jmc pollicetur certitudinem,

Ad 2dum Ea divisia Stanow w W. X. L. in fundamento zwysz pomienioney Konwencyi sub spe ratihabitionis a Sera R. Mtis zrobiła się, według ktorey woyska JKMci Litewskie y auxiliarne zaraz na kwatery swoie według tey Konwencyi poydą nie incommoduiąc dobr slacheckich oprocz exekucyi in casu nie wniesioney kontribucyi na terminie naznaczonym ktora exekucya według ordynansow publikowanych z woli JKMci powinna bydz z wszelką diskrecyą bez uciemiężenia woiewodztw y Powiatow obserwowana. Woyska zaś pomienione konsistencyą swoią to iest woysko Litewskie w Krolewszczyznach a auxiliarne w dobrach ekonomicznych y Keyburskich będą miały. X

Ad 3tium excessa y szkody recenter y na potym poczynione w dobrach Krolewskich od woysk auxiliarnych JKMci praevia inquisitione et calculatione bonificabuntur, toc praecustodito żeby woyska W. X. L. wzaiemnie bonifikowały szkody w Ekonomiach y dobrach Keyburskich mianowicie w zabudowiniu similiter poczynione to iest in anno praesenti 1715.

Ad 4tum modestia y skromnosc wszelaka od woysk auxiliarnych z woyskami Litewskiemi JKMci observabitur według wyraznych ordynansow JKMci y Jmc P. Generała Feltmarszałka Jmc P. Flemminga co sobie vice versa J. O. X. Jmc od woysk Litewskich pollicetur

Ad 5tam proventa ordinariae Rzeczyp: y podatki legitime postanowione jako to czopowe, szelężne y pogłowne pod ktoremi się uchwały ostatniego Kongressu Wilenskiego mieści nie powinny 5dum jus et praxim libere permittentur et nullo modo od woysk auxiliarnych impedientur, owszem pro facilitanda Exolutione retentiorum do JKMci o ordinans X. Jmc napisze

Ad 6tum szkody poczynione w dobrach JW JMci P. Hetmana Woiewodow Trockiego Witebskiego Minskiego tudziesz Jmciow PP. Kasztelanow Brzeskiego y Nowogrodskiego item w dobrach Jmc P. Oboznego Mscisławskiego y innych Jmciow według sprawiedliwosci praevia inquisitione et liquidatione maią bonificari.

Ad 7mum Zaraz po skonczoney exdivisyi y repartycyi regimenti wosk auxiliarnych na swoie kwatery rospraszaiącey się tak iako y woyska w W. X. L. vigore Kombinacyi Wilenskiey w marszu rigorem militaris disciplinae obserwowac będą nie praetenduiąc sobie naymnieyszey rzeczy bez zapłaty oprocz chleba tylko samego dla ludzi y siana na konie bez żadnych excessow y innych krzywd. Insuper z tą praecautią że ten marsz ma bydz iako nayprędzey bez bawienia się y powtorzenia kwaterow czyniony

Ad 8vum cokolwiek woyska auxiliarne w tych interveniencyach po woiewodztwach y Powiatach wybraty y wyciągnęty lub w pieniedzach lub in natura wszystko się to będzie bonifikowato excipiendo iedynie furasz proporcionalny w obroku y sianie y chleb bez ktorego zolnierz obeyść się nie mogł.

Ad 9num Securitas conventionis przez ratifikacyą JKM y exekucyą umowionych punktow ab utraq parte bona fide do skutku przywiedziona będzie o ktorey JO Xże Jmc ze strony KJMci omnimodam securitatem et facilitatem appromittit nie wątpiąc w cale iz JW Jm P Hetman WK X. L. suâ ex parte rownie conventioni in omnibus punctis bona fide satisfaciet.

Respons JO Jmci P Kasztelana Krakowskiego H W K y JW Jmci P wojewody Podlaskiego H P Koronnych na instrukcye od Przeswietnego Woiewodztwa Ruskiego Wiel: Jmciom PP Panom Jaśnowi Sieminskiemu Stolnikowi Jerzemu Leczynskiemu Podkomorzycowi Nowogrodzkym y Antoniemu Zurowskiemu Łowczemu Braclawskiemu Posłom, dany we Lwowie 5 8bris 1715

Na jedneyze szali zelosi pectoris Jmciow PP Hetmanow erga libertates amor a oraz erga pressam malis Remp dolor, jako bowiem jedneyze oyczyzny zdrowiem in wmlany concives eorundem fatorum passivi, tak rownie z drugiemi, a jeszcze głębiey per rationem status et gradus przenikaią serce praementis vulnera dextrae. Z tąd ktoś nie widział zatak wiecznych zabiegoch na odwrocenie nieszczęsliwosci od oyczyzny kto nieprzyznał czułego ad pulsandas umbone phalangas ciężkich konjunktur na Rzecz pospolitą starania. Dali y teraz Polskiemu jawny swiatu szczery pro communi bono applikacyi dowod nominatim JO Jm P Krakowski Hetman WK. gdy niedbając na skołatane continuis in publicum curis zdrowie po niebespiecznych paroxismach podniosszy się trochę pospieszył z Jmcią P Woiew Podlaskim kolegą swoim do Warszawy aulturus całosc oyczyzny. tamze reprezentowali obadwa przed majestatem quo zelo quo fervore widział przytomny senat spectavere universi vetantia jura takie w wolnym narodzie exakcye demonstrowali et impossibilitatem wyciągnienia dalszych jakichkolwiek prästacyi od zniszczonego ludu. His ... remonstracyi utrzymal chciel salutem Popcioiu y o dalszych zasłonic impetycyi, ale tam valide legum auxiliis opponowano insuperabilem necessitatem trzymania woyska Saskiego w Polszcze poki by powszechny nieprzyiaciel Krol Szwedski nie był skonczony. Majestas ab extra et ab intra ubespieczona per consequens sustentowania onego exigentiam. Hoc Achille złamano wszelkie o całośc oyczyzny zabiegi y starania, ... na koniec consilium illud cui impares fuerunt superest fatove relinquere przyszło. wiedząc ze in arduis przynamniey chwalebna jest voluntas optima.

Seymu jednak

praesentissimum sanandarum rerum antidotum otrzymali od Jmci
Jmosc PP Hetmani deklaracyą na ktory deliberatoriâ wysłały
z tey podrozy ingentibus passibus o szczesliwosci powszechną, reducem y bardziey vigili cura nisz viarum incommodis
zfatigowanego multisque lassatum conatibus wiecey nisz przedtym
Jmci P Krakowskiego Hetmana W K złozonego in dissitudinis
lecto znalezli Jmosc PP Posłowie ktory zdebilitowany tak
dziś jako Jmosc PP oczywistemi są swiadkami będąc in
statu ad praesens inszey usługi bydz nie moze. Jmosciom
WWPanom jedne tylko inspirantia vota offert pro salute publica, jomu tym czasem własnego zdrowia (ktorego in
czey miec miesce tylko ad promovendam salutem publicam) zostaie studium juribus naturae concessum aby ad usus
publicos tem lepsze tym zdolnieysze było.
et do tego Jmci P Wojewodzie Podlas Kolędze swemu cadem molem oyczystego zbawienia gestandam suffecturo
y zarowno spectanti Herculi momenta curarum o całości
Rzeczypospolitej: ktoby sym zdolny bydz nie mogł oddał.
Wątpic nie moze ze ten tam ex specula mieysca swego
jako confluentis teraz na Jmci obligationis rzecze prospicere rabi. Ze zas przeswietne Wojewodztwo Ruskie tam liberalem stawiło się przeciwko woysku, dziekuiąc wielce Jmosc PP Hetmani upewniaiąc de modestia
onego et disciplina gdy tak ukontentowane będzie, tam
salutares meditationes gdy dawno było wzięto przed siebie,
suo rubore tutum będąc, nie miałoby onera sal subsidia.
Jmci P Wąsowiczowi Staroście Kiszłuckiemu adesse do odebrania w possessya Starostwa Kiszłuckiego tam pretio instanciey przeswietnego Wojewodztwa jako motivo zasług Jmc P Krakowski deklaruie się.

et Sieniawski

Kopia listu Jmci P Krakowskiego H W K
na Seymik Wyszynski 6 8bris 1713 ze Lwowa

W bliskosci zwyczaynego consultationum WWMMPanow
mieysca będący informowany o zjezdzie ich spiesze tam
cultu WWMMPanow a oraz voto intimo jako concivis
et terrigena aby obrady nastepuiące zbawiennym terminem konciem ktory inny bydz nie moze w teraznieyszym naufragantis Reipublicae czasie tylko tranquilitas interna. Jusz za Skyrem laski Boskiey Rzeczypospolitej nawa tot agitata procellis zbliza się do szczesliwego uspokoienia Portu gdy causa tempestatum Krol
Szwedski in extremis. Strzesz Boze aby intempestis
resolutiomby miała bydz in medios popchniona fluctus
uniknawszy tak siętu niebespiecznych charybdes pewnieby incideret in scyllam, w ktorey wiara s. Statek
Swobod oyczystych, reszta fortun nas wszystkich pogrązoneby były. Pewnieby nieszczesliwa inundacya ktora jest
owa aquae multae, populi multi, a przeto fatalny potop nastąpiłby. Ostrzegaim tedy ex specula stopnia mego, oraz
amore boni publici ponawiam prozbe, i ogamy remus do
tego brzegu, w ktorym samym dealec mozemy. Offero ia
do tego celu nieustanne applikacye będąc et in universali
et in particulari kazdego

Kopia listu Anonimi do Primasa
9 Obris 1725

Byli Jmość PP Posłowie Woiewodztwa Ruskiego w Oleszycach u Jmci P Krasickiego, ale że zastali Jmci w słabym zdrowiu, odłożył Jmciów audiencyą do Lwowa, że zaś y we Lwowie co daley exasperabat morbus, ledwo przyszło Jmci do dania audiencyi, na ktorey iako schorzały et invalidus czynic uczynić rezolucyą, patientiam perswadował woiewodztwu. adstantes zaś Domowi Jmość uczynili zarazem rezolucyi, mowiąc że nie masz czasu tylko teraz y nie masz nadzieiey żadney diskrecyi na prawa osoby po nay dłuższey paciencyi. Spodziewać się tedy niechybnie że woiewodztwo Ruskie ktore seymik zaczęło sine praesentia w wi ... wszi weźmie przed się consequenter dalszą rezolucyą, pojdzie viritim do woyska Koronnego, y tam y pieniędzmi gotowemi, et delectu ludzi supplementować go będzie, bo ma do tego wielkie incitamenta z woyska Koronnego skonfederowanego, iako to pałbit w Lecy mości z kopii listu ktory ex originali fide bona przepisany posyłam. Kopia listu Jmci P Branickiego Stolnika Ruskiego do pewnego Officialisty Woiewodztwa Ruskiego pisanego z Oboru pod Gorzycami 2da Obris 1725

Kiedy nas krzywda Oyczyzny manuducit do iey obrony, odzywamy się WMM Panu Bot &c ut supra.

Poszły podobne exemplarze z woyska do Krakowskiego, Sandomierskiego, Wołyńskiego, Bełskiego Lubelskiego Podlaskiego Woiewodztw do Litwy do wielkiey Polskiey et credendum że unanimis stanie emotio contra locustam importunam, w tym tu tylko Waszey Lecy mości trzeba prętkiey a rostropney assistencyi y rezolucyi aby te wszystkie woiewodztwa ktore ad unum eundemq finem collimant nie brały diversos modos agendi. Non exhorreas WXMC że gloria bellica (~~bo pono zstąpiwszy z drogi sprawiedliwości~~) pominąwszy privilegiatas potestates y naypierwsze w Polszcze Domy przenosi się do Jmci P Gorzyńskiego, bo tak Bog chce. Czemu ginąca, Francya, nie naywyższi Marszałkowie ale la Pucelle d'Orleans obroniła. Czemu doświadczamy ustawiczną praktyką tak wiele godnych Theologow zakamiałego Dyssidenta nie nawrocą, a iedno małe pacholę, abo niktczemny przypadek oświeci y nawroci. Odstępuią nieraz nayglownieysi Doktorowie z desperowanego pacienta, a mizerny czasem Aptekarz z śmiertelney wybawi toni, z tey rozumiem racyi nie naznaczył P Bog legitimis potestatibus y wyniosłym Domom ratować to Krolestwo (bo pono zstąpiły z drogi sprawiedliwości) przenosi gloriam immortalem do imienia Szlacheckiego prostego eligit infima ut confundat fortia. I ta u mnie racya pro supremo Achille y nigdy nie odbita iest że pod Swiętym y Przykładnym Primasem niepodobna aby P Bog dopuscił tym gloriam restaurandae libertatis ktorzy manus suas contaminarunt. abo in sanguine albo in lacrimis populi. Postawiła to Prowidencya Boska mundis manibus et mundo cordi, ktory nie tylko do cudzego rąk nie wyciągnął, ale własnego nie miał sposobu bronic. Racz tedy WXMość indignitatis od Boga medius assistować viriliter, aby zeszli wiarę S. immunitates Kościołow Bozych y stan Slacheckiego w ktorymeśsię urodził statecznie wyratować.

Kopia listu JMci P. Kanclerza Koron:
do JMci P. Wojew. Podolskiego 20 8bris 1725

Zgadzam się cum voto WMMPana internae tranquilli-
tatis publicae jako WMMPan w liście swoim do mnie wyra-
zić raczysz. Non ad alium finem wszystkie moie studia
et conatus obracałem y obracam. jakosz przecię spodzie-
wać się należało: Tandem szczęścia Rzeczyp: y porząda-
nych skutków przyszłego seymu, przy tak pomyślnych Campa-
nii Pomorskiey progressach y bliskim pokoiu ab extra:
aliści pod ten czas własnie, niespodziany związek Woy-
ska Koronnego pod Gorzycami zformowany to wszystko
porał się Boże pomięszał. y gdyby ta pestilencya sze-
rzyć się miała in discrimen y w ostatnią ruinę dolendo
casu Rzeczp. conjiceret. Zelus WMMPana pro bono
publico wypróbowany bynamniey wątpić nie każe, iż wiel-
kim kreditem y powagą swoią do gaszenia tego ognia do-
pomódz omnimode będzie raczył. My też tu et Rationibus
nostris ku temusz celowi czyniemy co możemy. po Łasce
Bożey maiąc ufność w applikacyi Jmciów PP. Hetmanów
WMMPanów że zechcą in cunis Hydram hanc suffocare.
gdyż że jeszcze trzy partye woyska in fide Principis et
Reip: persistunt. Litwa już całe uspokoiona, quibus me-
diis annexa docebunt. Ks. Jmość Kołhorukki Poseł Peł-
nomocny Cara Jmci tu rezyduiący bardzo tym zwiąskiem
alarmowany, dał się z tym słyszeć iż jeżeliby go in herba
nie przytłumiono, woyska Moskiewskie do Pomeranii w Suk-
kursie przeciwko Szwedom idące in tali casu w Państwach
Rzeczyp: zatrzymacby się musiały. Jam tu pozostał
z ordinansu JKMci dla wygotowania proiektów expe-
dycyi Seymowey, jako zaś intencyi nie mam tak animu
odebrał vocatorias do podróży za KJMcią którego y
owszem prętkiego tu powrotu powinienbym się spo-
dziewać możesz jednak bydź WMMP pewien iż każ-
dego mieysca indesinenti affectu et cultu jestem.
P.S. Strzesz Boże tey śmierci ale kiedyby miały fata
aperire viam, możesz WMMPan bydź plene persvasus
żebym uczynił należytą diligentiam in favorem WMMPana

Kopia listu od Jmci P. Chometowskiego Wojewody Mazowiec-
kiego do Jmci P. Humieckiego Woie Podolskiego
22 8bris 1725

Dziękuię uniżenie WMMPanu za pamięć y odezwa-
nie się listowne. żałuię że słabość zdrowia trzyma WM-
MPana ile w ten czas kiedy iedni fortia zamyślaią, drugim
constanti animo fortunę publiczną utrzymywać należy. Ro-
zumiem jednak że ręka Boska prętko nam tu WMMPa-
na stawi pro solamine zasmuconych niespodziewaną re-
wolucyą. Jmć P. Krakoski jeszcze słabyl kommunikował
od Dworu listów, ale te jeszcze jak zawsze imperiosa sonant.
obaczemy co po tych nowinach uczynić. Jmć P. Sulez jest y
duzo zmieszany. Tu to tylko chcę Jmć P. Krakoski uczynić
residuum woyska ad latus swe zgromadzić, y przyiaciół, a w tym
obaczyć sensum Dworu y resolutionem Woiewództw ad de-
terminandum se, plura lator praesentium a mnie sufficiet
veteri stylo.

Kopia listu JMci P. Kanclerza Koronnego do JMci P. Humieckiego Woje: Podolskiego 17 8bris 1715.

Doszedł mię respons WMMPana ad deliberatoriales JKM PMM dany. wiadomości które ~~mi~~ ~~WMMPan~~ Pana z boku doszły o związku woyska y zawiernosciach po województwach prawdziwe były bo się tristi eventu weryfikuią; tym bardziey zaś to beneventiensis de Rep: musi bydź sensibile że pod ten czas owe turbine Rzeczp: zamięszana jest którey smy się widzieć z przeszłych nieszczęśliwości eluctantem obiecywali sobie, ad quem finem seym deklarowany, y tesz same deliberatoria nam porozsełane y expedycya do niego należąca sub manu y allewacya założoney kwoty na woyska auxiliarne znaczna przyobiecana y na koniec pomyślna kampanii pomorskiey determinacya, meliora sperare kazała. Teraz zaś wszystko to in discrimen idzie y uchodząc jednego uprzykrzenia które brevi patientia mogłyby superare, in altum niezliczonych a fatalnych oyczyznie konsekwencyi, odbiiamy się. Wyrozumiesz WMMPan ex annexis jakie to imminent na Rzeczp: extremitates, nie od jedney sciany. Ja zaś weyściem woysk moskiewskich intra viscera Regni com pisał do JMci P. Graffa Gołowkina żeby to WMMPanu ex annexo jakom chciał avertere hoc incommodum od Rzeczyp: która w tym zamięszaniu swoim niby ultro się w nie coraz głębiey implikuie. Przecież non despondendo animos czyniemy co możemy maiąc przy łasce Bożey nadzieię że cum applicatione JJmciów PP. Hetmanów WMMPanów y samego WMMPana o co iteratis vicibus upraszam, ta się burza incunctanter uspokoi. Do czego szczególnie requiritur celeritas y rady zdrowe, y exekucye ochyże, ile gdy w tym samym Związku scissiones et consternationes pokazuią się według różnych listów, pisze y Xiążę JMć Biskup Krakowski WMMPan że circa 13 praesentis JMć Pana Laniasko Związkowi odezwali się z trzema punktami Jmo iż przeciwko JKM nic nie czynią y czynić nie chcą, y owszem przy Stołecznostwie JKM chcą stawać saskich tylko woysk pati nie chcą. Zdo aby crudelitates ad invicem w exercowany. Zło że ludzi saskich zabranych oddaią aby tylko za granicę zaraz wyszli; zaczym by tedy należało tey sposobności ad restituendam tranquillitatem publicam póki seditio non obfirmabitur nie żałowały Bożey y póki się Moskwa nie rozkwateruie in visceribus Regni, ile że y Moskwa tak stawa, że tylko musi tu intantum pozostać, in quantum te bundi continuabuntur, in favorem fakcyi szwedzkiey y stanisławowskiey. Przeto jakom tobie namienił nic bardziey nie jest potrzebnieyszego in hoc motu ad avertenda mala publica, jako celeritas uspokoienia. Do czego iż WMMPan ex amore boni communis osobliwie teraz omne studium intente applikować zechcesz bynaymniey nie wątpię. y zostaię solito affectu et cultu.

Kopia listu JMci P. Kasz: Krakowskiego HWK do JMci P. Woje: Podolskiego

Będąc y sam inter pares stałego zdrowia molestias compassor wielce inquiori WMMPana valetudini, życzę, voto intimo jako nayprętszey konwalescencyi y potrzebnych saluti publicae s.t. redintegracyi w nieprzerwane sufficiencyi lata. Schola Saleni wierzę że się naprzykrzyć musiała mianowicie in academo P. Fortesa który przy nimia foecunditate swoiey sciencyi y po dziesięciu lekarstw razem daie. Uczasu domowego ad solidandam valetudinem potrzebnego WMMPanu nie chcę ad praesens przerywać. Za przybyciem jednak JMci P. Woiewody Podlaskiego WMMPana upraszać będę WMMPana o zbliżenie się na to tu mieysce. Teraz dziękuię WMMPanu pro subsidiis

provisyi Garnizonom Podolskim, których konserwacya tak potrzebna plenius WMMPanu wiadoma. Gazet Francuskich tudziesz jeurnale kommunikuie WMMPanu, a o odesłanie upraszam, gdzie szyper jeden ubogi ukrzywdzony od Króla Szwedskiego, któremu kazał, okręt w pewnym kanale zatopić z drugiemi kazał, uciekł się do Króla Duńskiego y pokazał secretiorem viam pod Rugen, nie bywszy pod Dudkin, za co wziął znaczną nadgrodę, y odesłanie tychże gazet upraszam interim jestem constanti cultu

Kopia listu JMci X. JMa Skarbka Arcybiskupa Lwowskiego do JMci P. Wo Podol. 1 Obris 1716

Czyli zaczynające się w Rzeczyp. calamitates, czyli per confoederatas vires kończące (samemu to P. Bogu jawno od którego ut omnis felicior eventus succedat prosiemy y prosie będziemy) dotknęły y Duchowieństwo per praetensionem expeditionis żołnierza z każdego dóbr naszych dymu contra immunitatem et leges eximentes impracticato exemplo bo z nich hyberna voluntarie pozwolona nie takowa należy expedicya. Y lubo necessitas est dispensatrix legum, nie takim jednak sposobem, aby na obrazę Boską na ozdób kościelnych ruinę, obracać się miała. Wyniszczone juszdobra skrócity dosyć alimenta kapłanom, sufficientiae potrzeb kościelnych wielką podały trudność, teraz zas stałyby się niesposobniejsze, gdyby tanto oneri responderent. Ubi certatur pro legibus contra leges bydz nie powinno, osobliwie przeciwko P. Bogu, kiedy contra Patrimonium Christi, którego usus non dispensatio nam tylko powierzony. I że zachodzi periculum et occasio sanguinis, tym bardziey mieszać się quovis auxilio Duchownym nie godzi, ani nas pociągać do tego. Więc lubom pisał o tym do JMci X. Nuncyusza y do Xcia JMci Primasa, ale y do WMMPana tanquam ad magni consilii Angelum, Ecclesiae et omni justitiae faventem z unizoną prośbą moią recurro, abys prudentissimo et perspicacissimo suo sensu auxiliari mi raczył. Nie zaniedbam ex munere meo należytego czynić starania. Że jednak fervor animi czasem racyi nieuważające jest ad violentiam promptus łaska WMMPana sit mihi murus aheneus. Upraszam oraz uniżenie WMMPana o instancyą do JMci P. Podkomorzego Lwowskiego MMPana aby ex zelo Ecclesiarum repraezentować raczył, impossibilitatem y niepowinność pociągania nas do tego, ponieważ nostrum est orare non armare. Inaczey przyszłoby kościoły pozamykać a fulminibus bronić się, gdybyśmy nie mieli pożądanego w tym respektu. Deputowałem przeto do WMMPana JMci X. Józefowicza Surrogata Officii mei z JMcią X. Szaniawskim, ut excipiant oracula którymbym się mógł lepiey akkomodować. Jeżeli zas

zda się WMM Panu, tedy tey łaski w responsie czekam
Gdy zaś mediator do kogoby pisać, czyli ad totam nobili-
tatem, czyli do JMci P. Marszałka samego y w tym gdy W
MM Pan informować raczysz, meritum u P. Boga a moie
nieustaiącą do usług swoich y wdzięczności augere
raczysz obligacyą z ktorą zawsze znam się,

Assekuracya JMci P. Generała Baudicza
20 8bris 1715 pod Nowym Miastem

Daię tę moię na siebie assekuracyą wszystkim Nay-
iaśnieyszey Rzeczyp. Stanom Wiel. JMci P. Marszałkowi Woysk
skonfederowanych Polskiego y cudzoziemskiego zaciągu
przy wierze S. y dostoieństwie JKMci Augusta II P.P.M.
że na punkta podane mi przez JMciow PP. Weca Pułko-
wnika, Danefelda Oberszterleytnanta y Męcinskiego
Maiora Posłow od Przezacnego Woyska Koronnego Nomi-
ne publico do nas przysłanych, iako nayprędzey dam z u-
kontentowaniem całey Rzeczyp. y woysk z nią skonfe-
derowanych satysfakcyą. O co do JMci P. Feltmar-
szałka JKMci instantanee posyłam we dwoch niedzielach
naydaley obiecuię respons. pro interim zaś tak ordinibus
Confoederatis Nayiaśnieyszey Rzeczyp. iako y woyskom tey
przyrzekam y obiecuię, od ludzi JKMci dobrom y osobom
że nulla hostilitas ani aggrawacya w nich nie będzie.
Obradom y Kongressom JJ.CC. Krakowskiemu y innym woiewodztwom na ko-
niach będącym omnem securitatem, y że garnizon Kra-
kowski nigdzie nazad na furaże posyłać nie będzie, sla-
chcie y każdemu wolny do miasta wiazd y wyiazd y
swych depozytow zabranie, ktorych ieżeli iaka się sta-
ła wiolencya zupełną restitucyą nie czekaiąc z Warszawy
responsu. Na co się fide et honore obliguię. Działo
się w obozie pod Nowym Miastem in facie woysk wszyst-
kich będących dnia 20 8bris 1715. Mars Gener.
z ludźmi wszystkiemi rectà iutro ku Warszawie obro-
cić deklaruię

de Baudis General de Caval

Puncta ab exercitu Polonico ad exercitum Sa-
xonicum ex castris sub Kreszczyn 20 8bris 1715

1mo Spondet Illsmus et Mfcus Exercitus Regni Mareschalcus
quod omnis ab hinc ex parte nostra cessabit hostilitas. Illmus
vero Gnlis de Baudicz tenetur procurare totius et integri exer-
citus S.R.M. extra fines Regni sine ulla aggravatione tum
in campo quam in praesidio commorantium eductionem,
bonorum Spiritualium et Regalium abstinendo ab omni Arcitice
super totos status Nobilitatis et aliorum.
2do Evacuatio Cracoviae omnino subsequatur cum extraditione
in integro depositorum omnium
3tio Securitas sit consultationibus et congressibus quibusvis Pala-
tinatuum tum viritim tum particulariter consulentibus
4to milites Reip. intercepti et ad iuramentum adstricti reddantur
exercitui soluti a nexu iuramenti tum restitutione totius supel-
lectilis

Kopia listu Jmci P. Humieckiego Woiewody Podol: do Jmci P. Kanclerza Koron: 21 8bris 1715

Zgadzam się z wielkim zdaniem wmmPana że pedetentim to zaczęto co post breuem patientiam mogło samo facillime nastąpić. ale rzadki teraz na świecie Stoicus w uciskach, connaturale to iest ludziom velle salvari plinącym in amaritudinibus a prawie tonącym chwytać się y brzytew. tylko to stoicismus w tym praetendunt gloriam że w nadzieie niepewney takieyś swobody y wolności venit in servitute abiecta. Z tey racyi ignoscendum inconsideratae debilitati, którą nie wypłakawszy clementiam bierze się do zrucenia ciężarów patcat Rzeczy niektórym Jmciom w Warszawie radzącym że ogień ogniem gasić radzą. Nie przy imieniu Towarzysz Konfederacya woyskowa, ale pro avertendis tributis, to iest popularis wyrywaią się tego województwa, chcąc ich bić za to, że niewola avertunt, ieżeli iest sani consilii, at homine ad Deum appellatur. Ale kiedy imposturę obtundunt że to dla Szwedskiey fakcyi, życzę expungere one, postarayże się miłościwi Dobrodzieie u Pana, aby exotica milicya wyszła y kontribucye adhibita securitate in posterum cessent, każę się nieść w mojey słabości ad legiones armatas pro pacificando negotio, będzie proba ieżeli z koni z siędzi. że quaerebant securitatem uwolnienia się od Kontribucyi ieżeli praemissa omni securitate meditabuntur aeria, to znak będzie że non pro iuribus compactatum y dopiero pro hostibus maiestatis nie tylko declarari ale exequi powinni. Suszą tu nad tym sobie głowy oba Jmość PP. Hetmani mmPP. wielki spiritu promptus in obsequium Panu y Oyczyznie corpore eger, inhibent od medyków ad profundas w teraźnieyszych coniuncturach meditationes. Polny czyni wszystko cokolwiek humana potentya requirit, zabiega auctioni woyska Konfederackiego w siadaniu województwom na koń, mnie słabego continuis exercet incitamentis y do tey mię przywodzi rezolucyi żem się deklarował czynić wszystko ad sapientissimas Jmci mmPana remonstrationes aby tylko od wmmPana była certitudo wyprowadzenia exoticorum y nie wrócenia się nigdy ad usum contributionum. nie życzę externas potentias zażywać ad deponendos animos, bo siła Patronów każda strona mieć może a mało Dobrodzieiów, kto kocha Oyczyznę zabiegać temu powinien. ia iako violenta nie radzę y przed niemi gdzie bez pomocy umykać się decrevi, tak pacifici medicis sacrificare ustawicznie Panu y Oyczyznie powinnąm deklaruię zostaiąc immutabili zelo

Kopia listu Jmci P. Woiew Podol do Jmci P. Podskarbiego W. K. we Lwowie 23 8bris 1715

Mogłyby się zdać te suppecye in usus publicos do pasetu y owdzie zabiegaiąc effusioni sanguinis, bo mi się nie podobaią te violenta w Warszawie consilia że ogień ogniem gasić zamyślaią. Popularis to iest invidia a w narodzie wolnym detestabilis, że in tributa adacti sumus, utrzymywać zaś per potentiam takową servilem impositionem iest sprzeciwiać się samemu Bogu authori humanae liber=

tatis, spodziewałbym się żeby to wszystko facillimo negotio resolvi mogło, gdybyś mości Dobr: prętką otrzymał rezolucyą że Szotki w Polszcze nie będą, y wszelkie cessabunt kontribucye o co gemens populus lat wielka Panu supplikował, czego immunitates stanu naszego conventionibus firmata domagają się, dać pokoy imposterum, że się to dla Szwedskich fakcyi dzieje, sprobować, uczynić, o co supplikuię, a jeżeli uczyniona facilitas w pretce z klemencyi Pańskiey omni securitate firmatâ nie pomoże, pierwszy pisać się będę y czynić in exterminationem contumacium. To przy okazyi prywatney wmmPanu namieniwszy jako possidenti cor Principis Ziomkowi naszemu y prawa narodu tego lepiey odemnie wiadomemu, zostaię debito cultu

Kopia listu od Jmci P. Szembeka Kanclerza WK do Jmci P. Humieckiego Wojewodi Podolskiego 29 9bris 1715

Lubo się w tak wielkim ze wszystkich prawie stron zamieszaniu zda zabierać ad extrema Rzeczyp. do każdego jednak ex civibus, ale tym bardziey ex intermedio ordine należy nie desperare meliora lapsis brać przed się przez wszystkie okoliczności media salvandi, gasić ogien in scintilla, zabiegać złym konsekwencyom zgoła in cunis Hydram opprimere, wiedząc iż in extremis casibus ipsa desperatione nihil pejus. alias pozwoli łaskawszy czyli obu stronom sobie przeciwnym, wyniklełoby nie dopuszczay Boże z tąd jakie horrendissimum w Rzeczyp. monstrum. My in praesentes wszystkie akkomodujemy sposoby fortiter et prudenter ile może bydź rzeczy do uspokoienia tych rewolucyi prowadzące, y nie masz przy łasce Bożey niepodobieństwa do skutku pomyślnego promissorum gdybyście tylko y wmmPanowie ze swoiey strony (czegom pewien) prętkie applikować mogli remedia gdyż jeżeli się ten ogien sensim rozszerzy trudniey daleko niż teraz da się więc gasić. gdyby tylko szło o kontribucyą snadnie w tym reperirety moderamen; ale ktosz nie widzi iż praetextu quasi oddalenia gravaminis a populo ukrywają się praktyki Szwedskich adherentów disponowane ad restabiliendam figuram żałosnego blisko przeszłego w tey oyczyznie stanu, aby sub hoc cinere doloso utajonemi sztukami zawziętości swoiey znowu dopiąć mogli. Jmć P. Feltmarszałek Szeremet przeprawiwszy się na tę stronę Wisły kilka regimentów ex corpore woyska kommendy swoiey, które były na sukkurs do Pomeranii destinowane były ordinował na ku Sandomirzowi, a sam cum residuo ludzi oczekiwać zapatruiąc się na dalsze progressa rerum. Gdysz jeżeli te zamieszania prętko nie będą uspokoione, certo certius woysko moskiewskie w Krakowskim, Sandomirskim y Ruskim Woiewodztwach, a zgoła w całey małey Polszcze na przyszłą się rozkwateruie zimę. Z diwizyi Jmci P. Wojew Chełminskiego z którą się miał pomykać za dispozycyą Jmciów PP. Hetmanów in vicinitatem związku pro executione ułożonych gradum do rozwiązania jego, na dniu onegdayszym z pod Warszawy dezertowało za chorągwi Polskich obrawszy sobie antesignanum P. Gurskiego y poszły ku Pilicy, trakt do Gorzyckiey woyska Partyi.

[...]erwiąc. jednak residuum teyze Dywizyi y wszystkie Regimenty Raytarskie y Dragońskie persistunt in fide. [...] Pomerania occurrentia zrozumiesz wmmPan ex [...]nnexsy, a ja to wyrazniyszy jestem solito affectu et cultu.

Kopia listu od Xcia Imci Primasa do Imci P. Wojew: Podolskiego 27 8bris 1715 w Skiewiernewicach

Wielka konsolacya zawitała mi dawno non visa odemnie litera wmmPana. Mam sobie za szczęście że moie remonstracye wmmPanu kommunikowane ad lancem summi judicii wmmPana znalazły approbationem. że zaś respons nie daie satisfakcyi, non mirum. co iest usitatum. [...] woce nie mogł bydź lepszy nad ten który mi był [...]any. za kommunikacyą responsu wmmPana ad deliberatorias wielce dziękuię wmmPanu. Przezornie bardzo y godnie napisany. Byłem po te wszystkie lata afflictus patrząc y uważając co się dzieie w tey nieszczęśliwey Rzeczyp: teraz jestem afflictissimus, y iuż podobno w krótce calamitates publicae a coraz nowe a gorsze abbreviabunt dni moie. Obawiałem się zawsze y [...]bawiac radziłem desperacyi woyska y województw, tandem [...] ona pokazuie. Pisałem do JKMci aby Paterna [...]ra raczył occurrere moderno malo. Nie jestem bez nadziei że accelerabit reditum suum. Pisałem y do Imciów PP Hetmanów y prosiłem aby y Imość pro gradu suo nihil intentatum relinquant do uspokoienia publicznego nie omieszkuię y do Warszawy wyrażać zdania mego prowadząc zawsze rzeczy in bonum. proszę y samego wmmPana abyś pro gradu suo et eminenti prudentia providentia ac usu rerum tak chciał radzić o tey nieszczęśliwey Oyczyźnie żeby medicina nie była tym gorszy morbo. Przecież nas P Bog in aeternum non [...]roiciet et tandem miserebitur nostri y Króla Imci do [...]tego skłoni aby oświadczeniem desideratae z dawna clementiae motos componat fluctus. Usługi za tym mo[...]e łasce wmmPana oddaię, zostaiąc zawsze

Kopia listu od Imci P. Rzewuskiego Het. Pol. Kor: do Imci P. Humieckiego Woje. Podol. 26 8bris 1715

Jakie zaczęcenie do rozwiązania związku y co za sposoby ukontentowania zubożałey a za tym zdesperowaney Rzeczyp: zwarysz wmmPan z excerptu listu Imci P. Marszałka jeżeli łaskawie Pater adinstar postąpić sobie chce, y jeżeli nie ja pierwszy meta ad sagittam, [...] tym wszystkim intrepidus sequar wielkie wmmPana [...]dani[...] którego się piszę cum indesinenti cultu Wm

Memoriał punktów do JO Xcia Imci Primasa od JO Imci P. Kasztelana Krakowskiego H. W. K: y JW. Imciów PP Podlaskiego y Podolskiego Wojewodów podany we Lwowie 26 8bris 1715

[...] Imo ma ImćP Buykowski exkuzować JO ImćP Kra-

Kolskiego ze będąc ze będąc w słabym zdrowiu nie może tantisper adesse consiliis, za melioratyey zaś zdrowia pro determinato loco et tempore od J O Xcia Jmci bytność swoię J O Xciu Jmci deklaruie

2do Obligowany jest Jmc P. Buykowski jakonayosobliwiey upraszać J O Xcia Jmci aby do Cara Jmci raczył nieomieszkanie umyślnego wysłać cum remonstratione że to nie jest żadna fabrika ani studium adherentow K Jmcu Szwedskiego z konfederowane się województwa y woyska, ale presse wybicie się z tak ciężkiey oppressyi woysk saskich J K Jmci spondendo że za wyściem onych z granic Polskich y Litewskich tejże województwa skonfederowane y woysko rozwiąże się. Upraszać także ma J O Xcia Jmci aby Primatiali sua authoritate et activitate uprosił u Cara Jmci ordinans do woysk moskiewskich żeby nie niszczą e tu kraju tam gdzie maią ukaz do Pomeranii poszli. Tychże zaś Jmciow PP Generałow moskwa kommendującyck listownie lub jako się podobać będzie Xciu Jmci aby conveniat żeby się nie mięszali w teraźnieyszę intrygi, ponieważ ten ogien jako się pretko zaiał tak jeszcze prędzey za przybyciem K Jmci uśmierzyc się może do czego oni nic nienależą

3tio Do Krola Jmci także upraszać ma Jmc P Buykowski J O Xcia Jmci o remonstracyą że to non offensive Swiebowey contra majestatem z konfederowane Województwa y woysko consurgit ani z żadney fabryki partizantow szwedskich ktorzy iedni w domach swoich osiedli, drudzy za granicą rezydnią, ale tylko przeciwko woysku Saskiemu K Jmci ten związek stanął, za ktorych wyściem y poprzestaniem kontribucyi, województwa imprezy swoiey odstąpią y woysko pod władzą JW Jmciow PP Hetmanow poydzie.

4to Ma jakonayuniżeniey upraszać Jmc P Buykowski J O Xcia Jmci o naznaczenie mieysca y czasu zgieżdżania się Jmciom PP Senatorom aby jako intermedius Ordo Senat, inito consilio na tymże mieyscu mogł zabieżeć temu pożarowi, y dalszym coraz niebespieczniejszym konsekwencjom. Do tychże zaś Jmciow PP Senatorow listy porozpisować invitando pro praefixo loco et tempore.

5to Do Województw y do Jmciow PP Senatorow aby raczył Xrz Jmc Kazać rozpisać listy żeby ten ogien authoritate sua activitate et popularitate mogł ugasić poki jeszcze mnieyszy, żeby co teraz w każdym Województwie osobliwy marszałek, a potym jednego Generalnego z miedzy siebie nie obrali marszałka konfederackiego

6to O złożenie seymu do K Jmci o instancyą ma upraszać Jmc P. Buykowski

Reskrypt na tenże memoriał od J O Xcia Jmci Primasa przez Jmc P Buykowskiego 9 9bris 1715

Ad 1mu Ekskuzacyą J O Xcia Jmci Primas reverenter przymuie, słabego zdrowia żałuie J O Jmc P Krakowskiego życzy jakonayprętszey y naydoskonalszey Kon-

[w]alescencyi za ktorey nastąpieniem spodziewać się bę-
[d]zie ze non deerit consiliis, tam gdzie y kiedy ich kon-
[i]unktury dalsze potrzebować będą.
Ad 2dum do Cara Jmci posełać nie zda się J O Xcia
Jmci bo to rzeczy diuturni temporis in tanta distantia
[l]oci, a tu trzeba jako nayprędzey uspokojenia publi-
[cz]nego. Nad to ma to in consideratione Xże Jmć ze
Jmć P Poseł y Rezydent Moskiewski tu zawsze w Pol-
szcze rezydujący wyprawili do Cara Jmci z takiemi
[j]akie rozumieli remonstracyami y na jakie mogli
[b]ydz ułożeni, inszym remonstracyom nie byłaby fi-
[d]es bo każdy monarcha swoim ministrom nay bardziey
[w]ierzy y nie ma tego za prawdę co kto inszy pisze.
[J]est y to in consideratione ze albo te woyska Moskie-
wskie za wiadomoscią K Jmci są wprowadzone albo
[n]a okazyą przechodzenia ich do Pomeranii krom wia-
[d]omosci Krolewskiey od P Posła y od inszych są za-
[t]rzymane. jezeli za wiadomosci K Jmci weszły? czy-
[n]ic przeciwko temu jawnie byłoby naruszyc tey kon-
[f]idencyi ktorey jest znowu niejaka cząstka y tę trzeba
[k]onserwować żeby teraz subsequenter inter majestatem et
[R]emp mogło się co dobrego wyrabiać. Jezeli zas bez
wiadomosci Krola Jmci te woyska są przytrzymane
[t]o teraz pewnie K Jmć u Cara Jmci takie czynić mu-
[s]i diligencye na utrzymanie dalsze tych woysk w Pol-
szcze żeby ich jusz interpozycya J O Xcia Jmci nie
mogła frangere. J to się nie zda Xciu Jmci żeby
[m]iał pisać do Jmciow PP Generałow aby się nie
[m]ieszali w teraznieysze intrygi boby Xciu Jmci y tym
samym mogło imputari, ze tym samym wescie ich
do Polski y bawienie approbuie o ktorym J O Xże Jmść
[n]im wiedział ani wiedziec chce, raczey to u K Jmci
[p]opierać będzie y w Warszawie aby jak nayprędzey
z Polskiey wyszc mogły a tym czasem w nic się nie
[w]dawali
[A]d 3tium Deklaruie J O X Jmć wyrazić K Jmci
[i]e ze tu nie masz zadney fakcyi tylko jedna depe-
[r]acya et studium conservationis samych siebie.
Ad 4tum Poniewasz jest nadzieia powrotu K Jmci
[w]szcze w tym miesiącu expedit czekać na powrot
Krola Jmci y naznaczenie czasu y mieysca, nie po-
dawać w rozne interpretacye, y poniewasz Jmć P Kra-
[k]owski musi valetudinem zdrowia swego curare, nie mogł-
[b]y bydz in statu comparendi, inni zaś Jmość PP Sena-
torowie mogliby mowic, ze ich tam pilniey niedaleko
woyska, Poniewasz zas woyska undequaque nie była-
[b]y securitas viarum a nawet y na mieysca, y rzadki
[b]y się podobno odwazył z pobłoc a tak to naznaczenie
mieysca y czasu niby in telistatis bono publico nie
[u]czyniłoby. ale kiedyby powrot Krola Jmci miał
[t]ardari tedy J O Xże Jmć y Jw Jmć PP Senatorowie
[ra]z re et tempore musieliby brac mensuram agen-
dorum.

Ad 5tum do Woiewodztw y do JWJmć PP Senatorow Jakże Jmć pisać będzie, aby ten ogień kreditem swoim gasili, y o toż samo samże JWJmciom PP Hetmanow y JW Jmći P Wojewodę Podolskiego y innych Jmciow znayduiących się, z Jchmciami PP Hetmanami we Lwowie uprasza.

ad 6tum Na dokument starania o złożenie Seymu kommunikuie Jmciom listow swoich w tym miesiącu do Krola Jmći pisanych.

Kopia listu Xcia Jmći Dołhorukiego do Jmći P Gorzynskiego marszałka Związkowego z Warszawy 24 Aprilis 1715

Publiczny ogłos tu zabrzmiały o związku woyska koronnego ktorego jakoby WMMPan masz bydź direktorem lubo do tąd nieznajomego czyni mi teraz znajomego WMMPana. Życzyłbym w prawdzie w lepszych y pomyślnieyszych oyczyznie consequenter z kolligowanemu z nią Monarsze Jego Carskiemu W. P. M. M. w przyiemnieyszych okazyach, imię, osobę y odważne dzieła jego poznawać, y lubo nie mogę ja bydź w tym persuasus aby się ktokolwiek z mędrodnych prawdziwie matką swą Oyczyzną kochaiących synow, jakim y sam WMMPan jesteś na takową direkcyą y sam się miał erigere y drugich dirigować y powodować do tego co Polskie a przy tym z kolligowanych z nią Monarchow interessa non erigere lecz prosternere bardziey może. Jednak jeśliby czyli instinktem jakowych odrodnych civium przeciwko naturze samey na własną matkę walczących, czyli też fato quo infelici takowey WMMPan podjąłeś się funkcyi żeby tym prędzey od niey jako in universali całey Oyczyznie szkodliwey in particulari zaś samemu WMMPanu non sine notabili w Rzeczyp: nota in posterum przychodzącey avocari, et abstrahi WMMPan mogł, zdało mi się, za rzecz słuszną takowe WMMPanu remonstracye lubo ile konjekturować mogę, sądziłbym że auxiliarne JKMci woyska nie bez naprzykrzenia się przyznać muszę subsistuiące, związku tego mogą bydź okazyą, z tym wszystkim mogłyby się inne znaleść sposoby in consolationem Oyczyzny, gdy extrema nie udaiąc się media, ile kiedy tylko krotka już bardzo w tych dolegliwościach restat patientia, bo nadzieja w Bogu, w tym jeszcze non vano vaticinio z roku, tandem da dobroć Boska korum finem malorum, y ia imię y powagę Je Carskiego W. P. M. M. ktory całości praw, wolności y dobra tey Oyczyzny jest studiosissimus in pignus tu kładę, że skoro tylko Szwedska potencya z krajow Polskim granicom przyległych wyrugowana, y woyna ta w Pomeranii gdzie Nieprzyjacielowie siły siły iuż in agone będące w krotkim czasie przy nadziei Boskiey extremum halitum expirare muszą, do Szwedskich krajow przeniesiona zostanie, zaraz Principała mego interpozycyą ktorą Rzeczyp: deklarować y przyrzekać raczy z Polski wyprowadzone będą. Za czym ia pro debito meo circa ochotą społnych Jego Car: W. P. M. M. z Najaśnieyszą Rzeczyp: skolligowanych interessow, y pro affectu meo ku samemu WMMPanu compello go tą usilną ~~perswazyą~~ moią abyś

WMM Pan uważywszy to że takowe zamysły WMM Panow nie co inszego tylko civile bellum sapiunt, y że nieprzyjaciele nie tylko cieszyc się, lecz y awantażowac z nich mogą supersedować od nich, y te mniey chwalebną ktorey na nice Oyczyzna wywrocona direkcyą być może, wiedząc dobrze że y tego sława nie ominęła chwalebna, ktory ab incendio Kościoła Diany został sławnym, nie tylko sam porzucić chciał, ale tesz y drugich odważne dzieła swoie na chwalebnieysze zachowujac okazye y będąc tego pewnym że jako w Rzeczypospolitej najlepszą przeto imieniowi swemu sławę y chwałę tak y Jego Car Wsciwa PMM na wszelką przez to sobie zarobisz gratitudinem, ad saniorem mentem Jmciow PP Zwiąskowych reducere usiłował, znac rozumieiących że tey desperacka revolucyą presentia mala mederi mogą, ale nieszczęśliwa to medela ktora peior morbo być może. Albowiem chcieie tylko WMM Panowie pod tak czas w ktory skolligowanych na woyne monarchow, tot curis impensis et laboribus diu quaesita Pax, iusz prawie ad portam, czy nie będą koniekturowac cisz monarchowie że to umyślnie WMM Panowie czynicie wygadzając Szwedskim imprezom a zagradzając do pożądanego pokoju. per consequens czy nie zechcą wniść w tę igraszkę, y chundantia potencyi swoiey ten pożar ugasić. Bo zaprawdę chybaby był marmurem ktoby się żalem nie skruszył super hanc sortem tey Oyczyzny ktora nieszczęśliwemi przez tyle lat rewolucyami skołatana, y ledwie ratowac się mogąca sama adminiculo skolligowanych potencyi do pożądanego co ma tylo iusz iusz przyść pokoju. aliter WMM Panowie satis superque importune to chwa nie widząc jeszcze uspokoioney Oyczyzny in intestina własney matki sercowie zacżynacie, żeby impediendo ex industria dobre y świątobliwe skolligowanych monarchow do pokoiu intencye. Więc iterum iterumque perswaduię abys WMM Pan pro amore boni publici et pro affectu si quo ferri raczysz ku spolnym z Jego Car Wsciwa PMM Rzeczypospolitej interessom dyrekcyey tego Zwiąsku Jego Carskiego W. bardzo przenowego porzucisz y zaniechasz, y drugich do supersedowania od tych szkodliwych Oyczyźnie imprez animowac, y ugasic ten ogień usiłował, będąc pewien od J Car W. PMM. wdzięczney za to rekognicyi; Alias nie inaczey tylko musiałbym pisać do Jmci P Generała Szeremeta J Carskiego W. woysk feldmarszałka in circumferentia iusz tu będącego, aby maszeruiące do Pomeranii Jego Car: W woyska tu tantisper mieszkał detinere poki te nieuspokoitby się burze. Upraszając tedy WMM Pana o jak nayprętszy w tey mierze respons y anhelanti desiderio onego oczekiwając zostawam

Kopia listu Jmciow PP Senatorow we Lwowie znayduiących się do Xcia Jmci Primasa 27 8bris 1715

W tey spolney Oyczyźnie naszey wiedząc dobrze nos quemnos[?] neque salvos esse nisi una posse, nie chcemy być

otoli spectatores, na tym z niey theatrum rozpoczętey Tragedii: dla czego ile się tu ad praesens nas znaydowac może w konferencyach naszych bierzemy communem causam Rzeczypospolitey z nas za swoią własną, et że w deliberacyach naszych by tesz egregia sunt invalida bez konkursu Primacialnej powagi Waszey Xcey mości tanquam primi moventis, adresuiemy zdania nasze ad limam Waszey Xcey mości przez Imci P. Xięzy Hostkiego Towarzysza Usarskiego, nie wątpiąc bynamniey że Wasza Xca mość z tego proiektu sensus nostri uformować rzeczysz iakiś doskonały dessein et animare spiritu consilii, bo jeszcze podobno propitio spiritu fato Rzeczyp to się dzieie, że w tey tragiczney po niektórych Województwach scenie senatus intermedius ordo non agit Personam ale tylko stan Slachecki y tym wchodzi in actum y woysko całey Rzeczyp: siły pociąga in partes, a tak Senatorska nasza Iboga będzie extra complicitatem może się przydać ad operienda et sananda Reip: vulnera. Albowiem obawiać się z takich początków tristes exitus; gdysz jezeli Ichmci nie znaydzie benignam interpretationem że to nie swywola ale niewola, y jezeli więcey waży rzecze partem haereditatis sud w woysku saskim a niżeli nas wszystkich salutem, cosz nastąpi tylko coraz większe repressalia a w tesz tropy zaraz abominatio desolationis, że Rzeczypospolitey corpus status stanie się exangve cadaver postronnym sępom in praedam, a za tym W Xca mość Togati ordinis c[illegible] racz wczesnie kierować ~~[illegible]~~ rzeczy ad ea quae sunt pacis. Coby zaś za stopnie wziąć przed się zostawuiemy arbitrio przezorności W Xcey mości; z tym wszystkim jednak podobno insza nie mogą bydz pierwsze gradus tylko naprzód recurs do Ichmci z rzewnemy remonstracyami aby tandem acceptować raczyt preces et desideria Województw, upewniaiące tęsz Senatowi ~~[illegible]~~ Collegii imieniem że bez dobywania oręża prędzey zniewoli serca poddanych ad fidele obsequium. Drugi zaś stopień zda się bydz potrzebny abysz W Xca mość do poparcia tego dzieła Pacis raczyt rozpisać do Imciów PP. Senatorów ut contribuant każdy z miejsca swego powagą kredytem et popularitate między Bracią do uspokoienia; trzeciesz aby kommunikowali Waszey Xcey mości sensus suos quid facto opus do dalszey negocyacyi w takim razie. I to nie mniey expedit żebys W Xca mość przez listy reprezentował ~~[illegible]~~ Województwom, co za konsekwencye ~~[illegible]~~ takby przemyśl sis, a my czekaiąc kommunikacyi, przedsięwzięcia y obrad W Xcey mości z gotowością adimplendi wielkiego jego zdania piszemy się cum omni respectu

~~[illegible]~~

1715. Kopia listu JMci P. Wojewody Podolskiego
do JMci P. Kanclerza W. Koronnego 30 8bris 1715

Nie przestaię dziękowac WMMPanu za te poufałości
y estymacyą że mię czynisz capacem do ugaszenia ognia
co daley tym bardziey in publicum szerzącego się. Ja
zas iako nigdym się nie wymawiał z usługi JKMości Pa-
na mm y całey rzeczyp: tak y teraz się nie wymawiam
ale trzeba żebysmy się zrozumieli. W Warszawie pełno
tego że animositas slachty y woyska iest in favorem fakcyi
Szwedskiey y dla tego accersunt externa auxilia et mille
alia violenta. My tu zas bliźsi tych województw exami-
nuiąc rzeczy z gruntu iestesmy upewnieni że pro aver-
tendis tributis, bo im wolny Narod ulla necessitate podlegac
nie powinien tylko przez Seym constitutis. Gniewac się zas
za to że wolny narod stawa przy prawach y że tributa
ferre recusat, przymuszac go do tego per externas potentias
jezeli iest politicum securum et conscientiosum, appelluię
ad limatissimum WMMPana judicium. Juszbyscie WMM
Panowie byli securi de innocentia causae, gdybyscie te-
mu nie zabiegali boby się był skonczył Kongres gene-
ralny, z ktorego informowany byłby cały swiat de fide
jurata in Principem ale tesz de reclamatione tributorum
macie y teraz WMMPanowie żywy dowod honestae acti-
onis z JMcią P. Generałem Bawiczem gdyby było woysko
in partem fakcyi Szwedskiey związane, czy dopusciłoby
czynic taką Kapitulacyą, musiał się tak wielki Gene-
rał informowac postliminio de intentione profunda woy-
ska y województw o co idzie, jezeli pro tollendis tri-
butis: a czemusz w tym nieuczynic satisfakcyą desideriis
populorum. Obiecywac moderamen juz nie czas, bo
ubi totum juste et jure ~~~~ negatur nie może tam admit-
ti modificatio. Gorszę się zas z niektorych sentimentow
Warszawskich, że sądzą za rzecz lepszą dawac po kilka-
nascie tynfow z dymu a niżeli subire pericula z kol-
lisyi. Mnie zas zdadzą się bydz te transitoria, tam-
te aeternum mansura. Jezeli laborabimus suspicionibus
a nie rzuciemy się prętko ad bonas artes, ktoremi tylko
Pax et quies obtinentur to się zgubiemy. Ja non detrecto
obsequium tylko wymawiam sobie ut sit rationabile
Zostaię zatym z nalepszym respektem.

Kopia listu od Xcia Dołhorukiego Posła
Pełnomocnego Cara JMci do JMciow PP. Se-
natorow dietg 8bris 1715

Ta była prawdziwa intencya Cara JMci Pmm że corpus
woyska na rekwizycyą skollegowanych monarchow ordino-
wane do Pomeranii tylko przez Polską przeyść y tam
z woyskami Kollegackiemi złączywszy się pospolite-
go nieprzyiaciela dokonywac miało. Ale kiedy no-
vum emergens z okazyi związku części woyska Koron-
nego y niektorych spiritu suetico nadętych obywatelow
acty hostiles przeciwko woyskom Nayiasnieyszego KJMci
Polskiego auxiliarnym zaczynaiących intervenit

et interesse communi na zatrzymanie internae securitatis
przeciwko fakcyom praktykantow Szwedskich, zeby z nich
nieprzyiaciel nie profitowal, tudziesz zeby soiusz zawarty
miedzy nayiasnieyszemi Monarchami y Rzeczyp: zupelnie
byl zachowany musi pomienione corpus woyska Jego Car-
skiego wielichczenstwa poty zatrzymac sie w Polszcze poki
napiete adherentow Szwedskich imprezy nieustana, y
poki zaczate w woysku y po woiewodztwach motus do
skonale nie uspokoia sie, obrawszy sobie na subsistencya
dla zabiezenia dalszym kollizyom miedzy woyskami JKM
Koronnymi y auxiliarnymi Kray w woiewodztwie Krakowskim
Sandomirskim Lubelskim Ruskim Belskim Wolynskim y
Ziemi Chelmskiey, owoz czemu dla dispozycyi kwa-
ter ordinuiac przodem Officierow convenio WWMMPanow
prosząc moich zeby pro authoritate qua pollet
concurrentibus omnem favorem et assi-
stentiam swiadczyc, przy tym starac sie o przywrocenie ia-
ko nayprędzey wnętrznego uspokoienia przez oddalenie
y unikniecie wszelkich gwaltownych ziazdow, roz-
ruchow, postepkow y innych zakazanych prawem sposobow
przeciwko zwierzchnosci dostoienstwa JKMci, gdysz Jego
Carskie wiel: P M M iako conservationem wolnosci stano
zytnych WWMMPanow przestrzegac tak integritatem ma-
iestatu Krola JMci iako Kolligata swego manutenere
iest obligowany vigore soiuszu et vicinae amicitiae fina-
liter upewniam WWMMPana ze iak pretko tranquillitas
universalis doskonale exemplo w X L tu w Koronie re-
dintegrabitur bez omieszkania wszelkiego woyska Jego
Carskiego w marsz swoy do Pomeranii kontinuowac
beda. Co wyraziwszy z nalezyta observancya zosta-
waym.

Motiva obliguiace woysko JKMci Koronne

skonfederowane do iak nayprętszego wroce-
nia sie sub obedientiam JMciow PP Hetmanow
Koronnych przez Towarzysza zwiazkowego po-
dane ultima Obris A 1715

Imo. ze wszelkie zwiazki sine convocatione a legitima po-
testate trzech stanow Rzeczypl: tym bardziey absq scitu et con-
sensu onych per artes occultas et conspirationes sprakttykowane
severissime tot legibus Patriis sa kondemnowane y zakazane
sub poenis criminalibus. wiec authoribus motoribus et princi-
palibus tego zwiazku nalezy wczesnie reflektowac sie, y po-
strzedz sie, zeby ulteriori contumacia executionem et extendi-
onem praedictarum poenarum przeciwko sobie non irritent et
non exasperent per actus hostiles ktore do tad przeciwko ludziom
JKMci crudelissime, praeter omne fas et iura gentium exercue-
runt confoederati.
2do. Ze unica et praesentissima remedia ratowania prawie
konaiacey Rzeczyp: tosz Rycerstwo impedimento Konfedera-
cyi swoiey zatamuie y zepsuie to ... pokoiu

z Koroną Szwedską y Seymu wolnego, gdyż że tylko szczegulnie dwa sposoby Seym y Pokoy za staraniem Naiaśnieyszego KJmci usilnym nie tylko woyska auxiliarne y wszelkie molesta belli incommoda w krotce od Oyczyzny oddali: ale też obmyslenie zasług woysku Koronnemu przyniesie y onegoż emeritam expectationem skutecznie ukontentować mogą.

3tio Że miasto levaminis od ciężarow in favorem Woiewodztw et meliorationis Subsistencyi y Konserwacyi własney woysko skonfederowane ostatnią desolacyą kraju y ruiną całego woyska swego przez strate Hibern y konsistencyi spokoynych, na koniec funestam belli interni atrocitatem mora renitentia circa dissolvendum nexum sprawi, nie tylko per incrementum kup swawolnych, rabunkow naiazdow rozboiow po drogach, gwałtow, świątnic Pańskich y domow Szlacheckich, ale też externa auxilia in visceribus Rzeczyp: zatrzyma y owszem większą onych liczbę wprowadzi. Gdyż KJmu y wszystkich skolligowanych Monarchow Nordskich na tym spolny zawist interes żeby rozpoczęta w Polszcze przez adherentow Szwedskich sub malis praetextibus popularibus machinacya gory nie brała cum praejudicio colligationis y samey Rzeczypos:

4to Że gdy woysko Koronne z konfederowane instantanee sub obedientiam Jchmciow PP Hetmanow powroci, y desideria sua justa przy powadze Jmciow PP Hetmanow przez Posłow swoich exponet, może się spodziewać y otrzymać et clementia et bonitate JKmci pożądaney satisfakcyi skutek pro interesse suo et publico voto według kondicyi okolicznosci czasow w ktorych Rzeczyp: znayduie się. jakoż do JKmci w tey materyi iuż poszły gorące instancye od Jmciow PP Senatorow y Ministrow w Warszawie zostaiących. Alias per ulteriora destinata et attentata hostilia woysko skonfederowane extremas resolutiones przeciwko sobie wzaiemnie provocabit juris et facti, ktore dotąd intuitu persuasionis JO Xcia Jmci Primasa Jmciow PP Senatorow y Ministrow tudzież Xcia Jmci Dołhorukiego imieniem Pana swego intercedentis et media pacis proponentis zatrzymywały się y daley ad effectum combinationis integrae zatrzymać się mogą, jeżeli woysko Koronne sequetur praesens salutare consilium y zechce concurrere ex sua parte ad eundem finem tranquillitatis publicae per viam debitam.

Kopia Uniwersału Cara Jmci z Peterburgu 3. 8bris 1715

Z Bożey łaski My Piotr pierwszy Car y wszystkiey Rossyi Samodzierżec etc. etc. Wiadomo czyniemy Stanom z kolligowaney z nami Naiaśnieyszey Rzeczyp: Korony Polskiey, a osobliwie Wielmożnym PP Regimentarzom Pułkownikom Rothmistrzom Chorążym y Towarzystwu woyska Koronnego nasze życzliwe chęci y pozdrowienie. W tey zostaiemy nadziei iż Waszmosciom nasze życzliwe intencye ktoreśmy zawsze ku Oyczyznie

waszey oswiadczali, ochraniaiąc zawsze prawa y wolno-
sci waszey jak od postronnych waszych nieprzyiacioł jako
tesz y od wnętrznych diffidencyi są dobrze wiadome dla
tego za rzecz potrzebną bydz rozsądzamy abysmy to teraz
obszernie wyrazili referuiąc się na same akcye, y lubosmy
zawsze w tey intencyi byli że po wygnaniu woysk nieprzy-
iaciela waszego Krola Szwedskiego z Oyczyzny waszey według
skolligowaney przyiazni przez woyska nasze, y po ugrun-
towaniu po tym wnętrznego pokoiu w tey oyczyznie szcze-
sliwie y prospere zazywac go będziecie. Lecz nad spodzie-
wanie słyszec przymuszeni jestesmy wszystko temu prze-
ciwne iż znowu a naybardziey teraz wielkie wnętrzne za-
mieszania u was uczyniły się, iże konfederacya nie tylko w woy-
sku koronnym, lecz y w woiewodztwach przeciwko woyskom auxi-
liarnych saskich podniesiona y iusz przyszło do samych nieprzy-
iacielskich akcyi y krwi rozlania, y lubo nam wiadomo że
ta konfederacya podniesiona nie przeciwko osoby Jego Krolewskie-
go Wielicenstwa lecz lub specie obrony siebie od cięszkich kon-
tribucyi y aggrawacyi, ktore wam te auxiliarne woyska czy-
niely. My jednak nie moglismy tego zaniedbac abysmy wasz
mosc z dobrey sąsiedzkiey y z kolligowaney przyiazni nie
proponowali, iż to lekarstwo ktorego się chwytacie może
wam y oyczyznie waszey bydz zarazliwsze samego paroxismu
jezeli wy od takiego procedendi sposobu nie oddalicie się, y
te domową woynę przedłużyc y z przyiaznych
cznych sposobow tak do uspokoienia onej, jako tesz y pozby-
cia tych ciężarow o ktorych się skarżycie, przyiąc y accepto-
wac nie zechcecie do czegosmy wam przystąpic z dobrego y
zyczliwego serca radziemy. O czym y aktualnemu naszemu
Taynemu Konsiliarzowi y Extraordinaryinemu Posłowi y
potrzebnemu do Jego Krolewskiego Wielicenstwa y Rzeczyp: Ichm Roth
naznaczonemu [illegible] nasz y plenam potestatem dali, wam takie
media proponowac, ktoremiby nie tylko ten całey Oyczyznie waszey
nieposzytną ruinę grożący pożar wczesnie ugaszony. lecz
y pożądane od was ukrzenie bez wielkiey trudnosci do po-
żądanego skutku przyprowadzone bydz mogło. Tego jestesmy
zdania że wy te nasze zyczliwe propozycye z taką skłon-
noscią przyiąc y z pomienionym naszym Posłem w tym zno-
sic się y te sposoby acceptowac zechcecie, z jaką my zyczli-
woscią y kolligacką przyiaznią pobudzeni te radę wam daie-
my. In contrario vero casu, y jezeli te sposoby od Wasz mo-
sciow przyięte nie będą, to przymuszeni będziemy w tey
opinii zostawac, iż tey waszey Konfederacyi y zaczętey do-
mowey woynie niepochybnie insze są przyczyny niżeli od was
one obiawione y nie dla ~~[illegible]~~ ulżenia Oyczyzny
lecz dla wyrobienia wspolnemu naszemu nieprzyiacielowi
jusz bliskiego ostatniey zguby y upadku znayduiącemu się przez
te zamieszania respirium to iest elaboratum, y tak przy-
muszeni bysmy byli dla odwrocenia tego złego według są-
siedzkiey y kolligackiey powinnosci insze y srogie srodki
przedsięwzięcie. Czego my cale nie żądamy y nie życzemy
lecz spodziewaiąc się od was jako od wiernych synow Oyczy-
zny waszey zupełnych z interessem zgadzaiących się et
cum bono publico onej postępkow, nie referuiąc się in

reliquo na obszerne objawienie wyzey mianowanego Posła naszego y oczekiwaiąc pożądanego na to responsu y rezolucyi zostaiemy ku wam przyiaznią naszą skłonnemi. Dan w SamPeterburgu Die 31 8bris 1725

Piotr

Graff Golowkin

Kopia listu od JmcI P. ~~Lędukowsk~~ Sreprendotskiego Podskarbiego Koronnego do JmcI P. Humieckiego Woje: Podols. 31 8bris 1725 z Warszawy

Co Pan Kiedrowski y Pan Sadkowski to są Officialistowie Skarbowi ale do Skapskiego się całe nie znam y lubo iusz in ante pisałem do Wieruszewa informuiąc się de statu rerum y co to za Skapski et cujus rem egit, iednak że dla tych nieszczęśliwych czasów w których w których nas Deus reservavit że nawet y poczt nulla securitas y wszystka z tamtąd korrespondencya cessavit dla rozboiow swawolnych kup na karb konfederatow gdy responsu nie odebrałem znowu odebrawszy list WmmPana powtórzyłem tę materią wczora Przeciesz tego Skapskiego doydziemy, y wiadoma WmmPanu moia ku Imieniowi iego propensya że dla tak małey rzeczy pewnie nie będę chciał WmmPana offendere, który nihil habeo in votis tylko zawsze mieć z WmmPanem conjunctum sensum, et nunquam disjunctum ejusq amicitiam sobie appretiare. To znowu pewna że po komorach iest ta ostrożność y taki porządek znalazłem, bo się funduię na prawie y instruktarzu że iuramentow w Grodzie uczynionych choc extrakt pokaza nie zwykli acceptowac, ale prawo mieć chce żeby na komorze albo w Ciotku w Grodzie in praesentia Pisarza takowe iuramenta były expediowane iuxta formam iuramenti praescriptam in volumine legum y w instruktarzu, który iest per constitutionem Coronationis approbowany S.P. Krola JmcI. A to dlatego że się pokazały rozmaite falsitates że z Grodow za talar wychodziły attestacye że praestitit iuramentum, a tego w rzeczy samey nie było. Nie racz tedy WmmPan mieć za złe, jeżeli w tym człowiek WmmPana uznał trudność gdy się na Grodowey fundował attestacyi.

Quo ad publica. Nie mogę tego pojąć żeby Warszawa miała chciec ogien ogniem gasić, życzylibysmy tu wszyscy tranquillitatem, et internam pacificationem, ale do takich rzeczy trzeba się zawsze brać obudwu stronom y temperamenta szukać practicabilia et moderata consilia non violenta zażywać, bo hostiliter nastepowac na ludzi Krola JmcI, wyłamać się ex obedientia JmcIow PP. Hetmanow wodzow swoich, y potym ieszcze ponere conditionem wyprowadzenia ex nunc woysk auxiliarnych, iest iusz plusquam extremum, czy iest to rzecz podobna żeby tało Principi per illa attentata in summa praecipitantia facta, mogło się wyperswadować, żeby zaraz woysko swoie in instanti wyprowadził, y siebie desarmował. Ile kiedy Woiewodztwa Ruskie y Wołyńskie y Krakowskie y Sandomirskie classica canunt. y czy byłoby to z honorem K JmcI żeby się dał ustraszyc przez JmcI P. Gorzyńskiego, kiedy to przed tym ad instantiam nas wszystkich a mogę mowić całey Polski, tam ob rationem belli, jako et propter alias praeurgentes necessitates uczynic nie mogł y dał statiby Sejmu sufficientes na ten czas swas legalitates. Nie stało się to lecie, bo na brzegi morskie pod Gdanskiem y na Pomeranią dla suksursu in necessitate. bo kłusz może

respondere pro eventu belli. Jactabant się Szwedzi że mieli mieć wielkie Suppetias a variis Principibus Acatholicis y że koniecznie do Polski penetrare chcieli, czego nie należało mieć na to animadwersyą. A teraz Jmość chcą żeby zimie wyprowadzono. a ja czytałem w Piśmie S. Fuga vestra ne sit in hyeme. Do tego jednak może się WMWPan disponere żeby w tych kontribucyach była notabilis diminutio. w czym y ja także quantum valeo moię gotowem interponere curam. jeżeli tylko Jmość PP Konfederaci zechcą condescendere ad justa, et petere possibilia, to się y w konsystencyach znaydą media y hiberna pewnie ich doydzie, bo się do niey anzi liaros nie będą interessowali, niż impedient wybierania. Ale się wydziwić nie mogę tym woiewodztwom, których to malum, jako to Wołynskie, Ziemia Halicka, Lwowska non tetigit, bo Sasom nie płacili y teraz Jmć P. Krakoski za bytnosci swoiey w Warszawie, tosz Województwo Wołynskie y z tymi Ziemiami, y jeszcze całe Ruskie y Bełskie od tego ciężaru eximit wespół z Ziemią Chełmską. za czesz tedy takowe motus y to siadanie na koń. Fateor ingenue że te wszystkie woiewodztwa po tey stronie Wisły longe majorem maią querulandi occasionem, bo nie tylko że kontribucye płacą, ale jeszcze od przechodów tak Saskich jako y Polskich Chorągwi, dopieroż od woyska Moskiewskiego quot non sunt passi, et quot non patiuntur y tu trzeba o tym myślić jakoby tę Moskiewską rzeczą, która jnocung prateztu wolałaby tu zabawić a niżeli do Pomeranii obrócić. Wszystko to in majorem desolationem kraju, a uchoway Boże jeżeli jeszcze przyjdzie ad bellum aliquod Civile z tey okazyi quis refundet, damna et profusionem sanguinis. Sprawiła to wielka impacientia że się Jeżmość (parcant mihi) praecipitarunt. Już było wytrwać y czekać eventum w Pomeranii, to po tym czy to trakat czy seym albo Oboie facili modo toby mogł pomiarkowac, y przyszlibyśmy byli razem do uspokojenia Generalnego, y jeszcze pro pretio belli moglibyśmy się byli dostać Inflanty przy teraznieyszych konjunkturach. Rzecz tedy WMMPan pro prudentia sua consummata do tego rzeczy prowadzić żeby konfederaci poszli sub obedientiam Jmciów PP. Wodzów. Jmość PP. Wodzowie znowu agant et exponant Krolowi Jmci desideria woyska. Wojewodztwa znowu a za nie wiedzą drogi do Krola Jmci którego się tu prędko spodziewamy w Polszcze, tobyśmy sobie dali pro et contra rationes. co się tak w listach wyrazić wszystko nie może, et tandem moglibyśmy przyść ad aliquem finem żeby się Oyczyzna per hos internos motus y głębiey nie zamięszała y do ostatniey nie przyszła (quod avertat Deus) ruiny. Co maym z Pomeranii kommunikuię, patet że już rzeczy przychodzą na orzech, y actu teraz Stralzund dobywaią. P. Chorąży Bidgoski pewnie nie omieszka kommissyi jeżeli do niey będzie jaka apparencya y tam WMMPanu satisfaciet, ale teraz ciężko na Skarb, bo dla tych rozruchow et propter pericula viarum, y rozboiow znowu wszystkie commercia upadły, już nie mało kupcow zrabowano y pozabiiano a ja jestem WMMPana

Kopia listu od Jmci P. Kanclerza Koronnego do Jmci P. Wojewody Podolskiego 31 8bris 1715. z Warszawy

Nie miałby ten w sobie outtam krwi Polskiey ktoby się nie zgadzał cum sensu magno WMMPana circa supremum votum universorum w rychłym oddaleniu gravaminum bellicorum z Granic Polskich w proporcionalne sposobki ad finem według konjunktur sposobnych brać chciano moglibyśmy się spodziewać prędkiego we wszystkim skutku powszechnego żądania. Kiedy zaś tak gwałtownemi rewolucyami bene cepta psować, y ułożone ad commune bonum dispozycye invertere gloriosum et laudabile reputatur, niepodobna optatum internae tranquillitatis spodzie-

wac się vzesto widziec portum. Extrema consilia, jezeli komu kiedy mnie zawsze displicent, ktore nie mogą quid aliud przynosic, tylko zgubę Rzeczyp: Gdybys WMMPan sam tu był praesens y wszystkich okolicznosci tuteyszych conscius, bez wątpienia zgodziłbys się na jedno z nami zdanie, ktorzy omne violentum detestamur y oddalamy a Rzep: przez wszystkie sposoby byle tylko z przeciwney strony fata Rzeczyp: non provocentur. Uznałbys WMMPan y to isz nie iest impostura że ogien terazniejszy Fakcya Szwedzka w Polszcze postrzegłszy materiam dispositam zapaliła, z nizey wyrazonych racyi. 1mo że w Biponcie kiełka niedziel przed tym związkiem per expressum o nim gadano y głoszono. 2do że w wiedniu pewny wielki minister ministrowi JKMci PMM ofiarującemu ad obsequium Cesarza Imci partem woysk saskich in ordine ad exonerandum onychze z Polski po uczynionym komplemencie y podziękowaniu za to JKMci imieniem Cesarskim te formalia rzekł. qua securitate może to K Imc czynic kiedy my w wiedniu mamy od naszego ministra u Porthy będącego tę wiadomosc że tam z Polski pisano aby wchodzili do niey Tatarowie na utrzymanie malkontentow Polskich pretio odebrania Kamienca y Podola. 3tio że tosz samo continent wiadomosci posledniejsze z wiednia ktore przydawam in annexo, assekurując fide jurata że są prawdziwe y nie tu z koncipowane. 4to że y JMC P Barszcz z Kamienca dał mi znać, co rozumiem że y WMMPanu communicavit. jako Turcy Kamieniec y Podole całe lucrari pod favorem tey revolucyi sobie obiecuią. 5to na koniec że tak w związku jako y po woiewodztwach znayduiący się antesiopani terazniejsi pod czas tey woyny naybardziey Sueticas partes tuebantur. Nec obstat speciosus titulus tych rozruchow w woysku y po woiewodztwach. Są bowiem in recenti memoria quam apparentes et populares praetextus konfederacya wielkopolska praefixerat. a jak ciężko po tym na panowanie JKMci nastąpiła. Solicitudo Imciow PP Hetmanow WMPanow circa tranquillandam remp: przez się wielce chwalebna może bydz tym skuteczniejsza cum adjutorio Rady y powagi WMMPana; ktora isz remonstrationibus Imci P Woiewody Podlaskiego Hetm Pol Kor: WMMPana deklarować raczyłes jungere, biorę z tąd bonum omen y mam nadzieię iż byle obstacula motuum civilium ad praesens ustały, na przyisztym blisko Seymie JKMosc PMM gdy securitatem debitam obmyslona Thronowi swemu y Rzeczyp: obaczy desideria populorum we wszystkim ukontentuie. Jakosz ad hunc finem iusz gradus wykierowane były, naznaczeniem części jedney woyska JKMci Cesarzowi Imci, a drugiey Wenetom; co wszystko ta intempestiva resolutio popsowała et auxit diffidentiam, y jeżeli trudno było pierwey wypersuadować K Imci evacuationem, dla przestrog ktore miał in antecessum o tych praktykach sub cinere doloso utajonych, dopieroż teraz arduum opus, kiedy iustam Imci suspicionem terazniejsze facti actus comprobarunt. Jednak y w tey okolicznosci nie desperuie de successu mediorum pacis byle smy possibilia practicabilia et pro conditione temporum atq circumstantia proponowali. Concursum potencyi postronnych do uspokoienia naszego wszyscy detestamur. ale oni przy naszym ognie swoię pieczenią upiec isz rzeczą, ktosz tego nie widzi. Gdyby nie ten praecox passus intervenisset, Moskwy bysmy tu nie mieli ktora znaiąc commodum swego interessu, nieskore osma naszego w tyle swoim zostawiać idąc do Pomeranii. Jak prętko tedy

P. Bog dopomodz raczy uspokoic hanc internam turbulentiam bez
watpienia y moskwa z Polski wynidzie, y drudzy ktorzy gotuią się do
niey nie przydą. Umykac się zas etiam in desperatissimo casu WMMPa
nu nie pozwoli magnitudo animi jego, kiedy naybardziey Rzeczyp: rato-
wac należy, wiedzącemu jura obligationis erga Patriam. Jakbyśmy at-
bowiem umknęli się, wszyscy, ktożby radził o Rzeczyp: y zabiegał
ruinie oney. Jestem jednak zawsze plusquam securus że WMM Pan
pro zelo boni communis promovendi nie zechcesz nigdy odstępić
utilitatam prazim pilnego in publicum starania swoiego, sym tesz ad
eundem finem za własną y ustawiczną ręcząc applikacyą zosta-
ię solito affektu et observantia.

Kopia listu od JMci Pana Potockiego St. Bełskiego
Do JMci P. Humieckiego Wojewody Podolskiego
d. 9bris 1715.

Novem ber

Lubo in summa iestem afflictione względem włożoney na mnie funkcyi
od Województwa Bełskiego przecięsz to pro solamine mam kiedy listowna
moię, prezentuię, WMM Panu Dobr: weneracyą. Oraz supplikuię, jako
nayuniżoniey abyś z łaski swoiey dla teraźnieyszych w Oyczyznie konjunktur
nie odmawiał mutare przyiazni do życzliwego Brata y sługi swego. gdysz
ta Konfederacya nasza, circa fidem libertatem et Majestatem uformo-
wana, od prawdziwego syna Oyczyzny reprobari. ani Pan za złe iey mieć
nie może, kiedy ufundowana przy dostojeństwie jego. Że zaś ministri
cara JMci przez listy do WMM Panów wyrażone pozwoloną nam od Na-
jaśnieyszego monarchy naszego konstitucya anni 1699 rezolucyą tamo-
wać y przytłumić intendunt. Za czym jako magnos sensus et primos
prawie w Rzeczyp: WM Dobrodzieja sequebar zawsze, tak w teraźniey-
szym nieszczęsciu naszym supplikuię Mci Dobrodzieju iteratis, abyś z ła-
ski swoiey podał nam sposob, jako Nayaśnieyszego Cara JMci ministrow,
Województwa rezolwować mamy, in quantum odezwą się do nich, y ja-
ko od WMM Panow odebrali rezolucyą. O co jako nayuniżeni upraszę-
jąc łasce się WMM P. Dob: nieodmienney rekommenduię. piszę się

Kopia listu JKMci do Xsia JMci Szembeka Primasa
z Francuskiego na Polski przetłumaczonego z Drezna 3 9bris 1715
Widziemy z listu uprzeymości waszey, o czym y z kąd inąd jesteśmy
informowani że uprzeymość wasza deplorasz z słusznym żalem swoim
nad niepomyślnemi skutkami tey nieposłuszności y rozruchu teraźnieysze-
go impendendo staranie swoie do nawrocenia ludzi do powinności, z kto-
rey dla bezrozumney a przecięsz kryminalney zawziętości wyszli.
Czekamy continuationem tegoż uprzeymości waszey starania, od doświad-
czoney ku majestatowi naszemu uprzeymości waszey żarliwości, y dozna-
ney do przysługi naszey oyczyzny, oraz miłości ku własney Oyczyznie
Należąy tedy uprzeymość wasza, napominay y pogroś. My tesz mamy
rabimus powrot nasz ad manutentionem dobrych uprzeymości waszey
intencyi jak prętko tylko potrzebne poczynią się, dispozycye, żebyśmy
to mogli uczynić z honorem, do czego uprzeymość wasza zechcesz ex sua
parte contribuere, bo ta iedyna za prawdę konsideracya nas ta do tąd za-
trzymała. Interea niech uprzeymość wasza, utwierdziemy w sentimentach
ktore mamy ku niemu bądź wasza uprzeymość pewien o zupełnay naszey
wdzięczności y o wszelkiey przychylności. Dobrego za tym uprzeymo-
ści waszey od P. Boga życzemy zdrowia. Dan w Dreznie ...
nii.

Kopia listu od Xcia Imci Primasa do Imci

P. Humieckiego Woje Podolskiego 5 9bris 1765

Po liscie WMMPana ktorys pisał do mnie pod datą 2 8bris z pod Lwowa swiezszego nie maiąc, czyli że WMMPan po tym do mnie nie pisałeś, czyli że listy jezli były mogły deperire; zdało mi się samemu teraz znowu odezwać się WMPanu, na dowod pamiętnego affektu mego y obserwancyi, y wielkiey troski, ktorą jezeli kiedy tedy teraz osobliwie mnie exercet, pod tak nieszczesliwe a co daley to gorsze czasy. Daje mi znać Imc P. Krakowski WMP że się w słabym bardzo zdrowiu znayduie y że nie mogąc bydz in statu usługi zadney publiczney, reclinavit molem curarum na zdolne ramiona Imci P. Wojewody Podlaskiego Hetmana Polnego Koronnego. Jezeli kiedy tedy teraz potrzebne było bardzo zdrowie Imci. ale poniewasz się tak P. Bogu podoba że nie zawsze chce mieć valetudinem nostram benevalentem, powinnismy humiliari sub manu potenti Dei, a przecię czynić co pro gradu ktorego z nas czynić przynalezy. Upraszam WMMPana abys raczył pomagać in omni opere salutis publicæ Imci P. Wojewodzie Podlaskiemu, y że mną teraz korrespondencyi nie omieszkiwać. Staram się pilnie o powrot nieodwłoczny JKMości y o złozenie Seymu jako nayprędzey. Na moie listy dotąd od JKMci nie mam responsu, iednak listy aiunt mię, nadzieią prędkiego powrotu Panskiego, utinam non fallant. Czekając poufałey kommunikacyi wielkich sentimentow WMMPana profiteor zem iest na zawsze

Kopia responsu od Imci P. Humieckiego Woje Podolskiego do Imci P. Kanclerza WK 6 9bris 1765

Spodziewałem się tą pocztą odebrać takowe satisfactoria instrumenta et certificata o wyprowadzeniu Sasow y o abolicyi Tributorum, asz miasto tego odbieram convitia in Remp: innocentes że kiedy nie chce tolerare tributa, trzeba udawać że in gratiam Szwedskiey fakcyi czyni, a onaby rada swemu pokoiowi, gdyby tylko citra vetera privilegia sine impositione tributorum (tylko przez Seym koncessorum) zostawała. Wierzę że WMMPan masz undique informacye że przy tym zamieszaniu zechce profitować fakcya Szwedska, y ia się o to nie zakładam, żeby per media acria resolvendo hunc nodum nie wpędzilismy ad desperatam remitentiam; nie życzę wszystkich moskiewskich zażywać na ugaszenie, bo te byłyby motivo majoris incendii; rzecz się dzieie między Narodem Polskim, a Saskim de avertendis tributis. Cosz tu po Moskwie do tey sprawy; czy nie podobniey: zdałoby, zeby Xże Imc Primas cum intermedio ordine wszedł w mediacyą na ktorey obmyslałaby się securitas Panu y removeretur metus a populo. czy nie łatwieysza rzecz iest te wszystkie pericula y remonstracye przełożyć JKMci PMM mądremu dobrotliwemu od siebie samego dependencyą maiącemu a nizeli generationibus innumeris rozsyłać rozwozić, perswadować. Co będzie za dishonor że KJmc PMM. od pusci tributa, do ktorych impozycyi nie miał prawa. a Rzeczp gdyby po tak wielu odrzuconych supplikach ordinis equestris et senatorii, po remonstracyach Xcia Imci Primasa, a na ostatek po terazniejszym takiey Rzeczyp: ressentimencie miała go przyiąć byłaby æternum tributaria, czego rozumiem że Polskie WMMPana serce nie zniosłoby. Czekam tu jeszcze do przyszłey Poczty, a czey poiawią się, jakie instrumenta satisffactoria Rzeczyp: inaczey ia in martyrologio Pospolituchich męczennikow zostawać nie pretenduię. porade ad Statiottem meam

Prawem designatum na Podole, occurrendo periculis od tamtey strony
a tu Providencyi Boskiey et clementia Pana res interna zostawia się
do ktorychs uspokoienia, jako WMMPan zwykłes cum eximitione wła-
snego zdrowia concurrere, tak rozumiem że et in hoc passu non de-
sistes a ja na kazdym mieyscu zostawac będę.

Respons JMci P. Woiewody Podolskiego do JMci
P. Przependowskiego Podskarbiego W. Koro: 6. 9bris 1715

Kiedym się spodziewał odebrac satisfakcyą w pretensyi moiey, od-
bieram na to tysiąc racyi, a te in materia nummorum by nayzwa-
znieysze nie zawarą talara bitego. Była moneta w Polszcze pullu-
lantibus initiis skorzana. za WMMPana doczekalismy się papierowey
a czyż to będzie znakiem innocentis simplicitatis a z tąd reditus ad
realitatis. Nie dla tego przy prywatnym interessie moim wspo-
mniałem interes publiczny żebys WMMPan effusissimo stylo swo-
im miał remonstrare pericula tey Rzeczyp: albo patientiam in supportan-
dis oneribus wyperswadowac, bo apprehensio periculorum nie do mnie
iednego należy, cierpliwosc zas diu tolerata y przez wszystkie omdle-
wający manifestata bardziey compassionem et medelam, a pud aeque pa-
tientes a niżeli ratiocinia vendicabat. ale dla tego wspomnia-
łem abys WMMPan kredyt wielki u Pana maiący et cor Principis possi-
dendo, to na ostatek u Dobrotliwego Pana wyperswadował. czego uklawi-
czne supplikı Equestris Ordinis, prośby y perswazye Senatu, na ostatek remon-
stracye Xcia JMci Primasa nie sprawiły; pokazując na oko, że kiedy sup-
pliki rejiciuntur przeciwko prawom y zwyczaiom impozycye permittuntur
nie nastąpiło za tym tylko desperatio in populo, ktorą Pan rostro-
pny providendo mogłby componere necessitates suas, do takowych ter-
minow, ktore prawo y dawny zwyczay antecessorum immediatorum pozwolił
Załuię aeque z WMMPanem że do takowey przychodzi kolizyi woie-
wodztwom y woysku, z woyskiem Saskim, ale ta animositas opressiami
wycisniona nie powinnaby exasperare serce Panskie. Bo dawny Polityk
nowerat reges ad instar Deorum esse, krolowie ludzkich passyi miec
w sobie nie powinni. Jak wiele razy ludzie P. Boga obrażaią, a prze-
ciesz nie za kazdy grzech P. Bog zabiia y karze tym przykładem
y maiestatowi JKMsci P. Mm życze, postąpic sobie, maiąc w re-
flexyi że się przeciesz data okazya y nie mała, do tego resentimentu
Rzeczyp: Ozłuczniesz WMMPan Warszawę że nie ozdobi ... oomia a
ta wsadza woysko Moskiewskie in Remp innocentem, ut colludat gentes
a nie jestże to pędzic do desperacyi y z pozwolonego prawem ad re-
clamanda tributa proceder u przymuszac woiewodztwo do ostatniey de-
speracyi. Dalsze WMMPana konsideracye kiedy czytam, zapo-
mniałem się, żeby to były od WMMPana pisane asz mię podpis jego
Polski informuie, y przyznac zadumiany muszę, manus quidem Esau
vox autem Jacob. Nie smiem roztrząsac tych remonstracyi ktore sub
manu forti audentius piszą się, nisz pod skrzydłami orła podsłuchanego
to przecię wiem że mała y wielka Polska jest to unum corpus y nie
może cierpiec jedna sine sensu drugiey, potym nayprzednieyszemi tey
Rzeczyp prawami zakazane są impositiones tributorum (oprocz Seymu)
a na cosz wyieżdżac z modyfikacyą kiedy totum iest prawem zaka-
zane. W tym coincido cum magno sensu WMMPana żeby jakna ypre-
drey mogło determinari na mieyscu posrednicym colloquium Senatus
jako ordinis intermedii, mogłaby się na nim namowic securitas maiestato-
wi et salus populorum. Inaczey możesz WMMPan miec eam felicitatem
wyperswadowac to wszystko cos do mnie wyraził woiewodztwom, ja się
od tego umyłam, bo moia statio w takowych zamieszaniach prawem
opisana jest, attendere granicom Tureckim, co y uczynię, a tam et
in longinquo rzecz się profiteri zem jest

Kopia listu Jmci P. Kanclerza W. K. do Jmci P.
Humieckiego Wojewody Podolskiego 7 9bris 1715

Nie przestawam y ia dziękowac WMMPanu ex Statione mea za tę ktorą pr(a)eseferi ochotę y applikacyą in publicum do ugaszenia szerzącego się pozaru: ad eundem finem sposoby Jakie się in hac rerum circumstantia podały przeszłemi listami w konfidencyi WMMPanu exposui. W tym zaś trudno się mogę konwinkowac aby ninieyszne zamieszanie nie miało swych poczatkow od Szwedzkiey fakcyi mimo wyrazone w przeszłym liscie racye zdania mego coderenne documenta tosz Saro probant. Kontribucye sąc wprawdzie causa mali ale tylko occasionalis non impulsiva et formalis ktora nie do inszego intendit tylko aby swego dopiąc y przysługę Krolowi Szwedskiemu uczynic, ani K Jmc naznaczył tesz Kontribucye vi imperii; ale ex necessitate belli, ktora supra omnes leges jubet non disputat, in sequelam jednakze trakni powinna. Prudentissime to WMMPanowie uczyniliscie ze generalny Kongress nie stanął, ahas wiekszaby była trudnosc do uspokoienia. Ta kapitulacya z Jmcią P. Gen Baudizem supponit ze się stała ex interesse communi. do czego jednak Jmciow PP Hetmanow MMPanow emissarii u Związku salubriora suadentes dopomogli. Nie raz się WMMPan tutecznemi gorszyc sentimentami, ktore lubo speciosa verbis non pr(a)eseferunt; jednakze solida rebus et salutaria in publicum provident. Przezornemu Naukierowi znosnieysza jest modica jactura, wyrzuconych in profundum towarow byle y siebie y okret salwowal bo mu się to cum tempore nadgrodzic moze. To ad contenta listu WMMPana wyrazi(e)wszy z obserwancyą zwykłą zostaię.

Kopia listu od Jmci P. Rzewuskiego Woyew Podl Hetm Pol: Ko: 10 9bris 1715 do Jmci P. Woiewody Podolskiego

~~W tak~~

W tak gwałtowney y potrzebney Rzeczyp: usłudze do ktorey WMMPan prowokuiesz nie raz mię się WMMPan pytac ale bespiecznie konkludowac ktorego ja wielkiemu zdaniu obsequi gotow. Stanowniczego swego dziś wyprawuię do Zamoscia, prosząc WMMPana o przydanie swego a zebysmy albo wespot albo in vicino stac mogli. Wyiazdu naszego dzien czyli we srode, czyli we czwartek zostawuię penes arbitrium WMMPana ktorego się oddaię łasce

PS. Trzeba zeby Jmc P. Krakoski raczył wszystkich Jmciow PP Senatorow do teyze invitare drogi

Kopia listu Xcia Jmci Prymasa do K Jmci 10 9bris an 1715, ze Skierniewic.

W listach moich antecedenter pisanych wyraziłem przy najnizszey majestatu W K M veneraciey ardens desiderium Rzeczyp: jako pragnęli bardzo zoskc consolata przez Kim Panskim powrotem W K Mści in hac ingenti tristitia rerw et temporum. Nie mam do tąd responsu W K Mci tylko nie jakie z partikularnych listow nadzieie ze W K Mosc będziesz raczył nie zadługo powrocic. ze zaś widzę periculum in mora y boię się co raz wiekszego zamieszania publicznego gdybysmy W K Mci

reducem nie mieli y nieoglądali, za rzecz słuszną y nader potrzebną
poczytałem pisać znowu do W K Mci P mm y oraz Majestatowi Jego
supplikować abyś W K Mość osobą swoią jakonayprędzey nam zawitać ra-
czył, gdyby można w kilku dniach za dojściem listu tego. Jest potrzeba
tego nader a nader wielka niezmierna, Miłościwy Nasz Krolu: Desperatio
województw, desperatio woyska koronnego iuż tak invaluit, y codzień bardziey
invalescit, iż jeżeli się W K Mość teraz wcześnie Pańską swoią dobrocią y
Clemencyą Oycowską nieodwrocisz tristes bardzo effectus się W K Mci spodzie-
wać się, Rzeczyp: obawiać się przydzie. Juz wsiadły na koń y pokonfe-
derowały się, y marszałków sobie konfederackich obrały województwa.
Krakowskie Sandomierskie Ruskie Podolskie Bełskie, Wołyńskie, Lubelskie
ziemia Chełmska & o innych województwach communis opinio, że za tymi
póydą tylko że podobno czasu na to upatruią. Woysko co z razu części
się było skonfederowało to teraz ledwie iuż nie wszystko jest w związ-
ku; do niego wiążą się szlachta, co iuż w domach alimenta nie mieli;
wiążą się, ludzie rozni armati, a zawsze ich przybywa y woysko to z po-
mienionemi województwy trzyma się. zwosi się, y znosić daley będzie. a co za tym za zamieszanie co za ruinę na kraiu co za incommoda y displicencye W K Mci nastąpić mogą, sam
to W K Mość pro suo magno Regio Judicio naylepiey zpenetrować y zważyć możesz. Hos motus województw y woyska, nie robi żadna ile tyl-
ko mogę zrozumieć fakcya, ale sama tylko desperacya, że iuż y wo-
jewództwa y woysko całe zwątpiły de clementia W K Mości że kon-
tribucyi na woysko Saskie dłużey ferre nie mogą ani chcą. A gdyby
strzesz Boże jakie vestigium fakcyi odkryć się miało, miałbyś ibi-
dem W K Mość snadno na nie et consilium et Judicium et praesidium do-
mi et foris jakom iuż pierwey w listach moich wyraził, y trzeba
żeby W K Mość o tym nie tylko plene persvasus ale et convictus u sie-
bie dobrotliwie być raczył. Ale jeżeli W K M P mm z dobroci swoiey
pozwolisz rękę więcey communis vox ile mi się, słyszeć y widzieć
daie jest ta. Niech K Imć tylko wyprowadzi woyska swoie z Polski
y Litwy, ktoremu by nie daleko było in casu jakiey fakcyi powrocić
się, niech ustaną kontribucye, a uzna jeżeli tu będzie jaka fakcya
jeśli tu nie będzie zaraz cisza. Toż samo do mnie y levacye województw
y Imościow PP Hetmanow, y legacye woyska wyrażaią. Pokoiu ab
extra tym pręższego spodziewać się będzie trzeba im większy poka-
załby się być ab intra. Miałbym y inne motiva do wyrażenia W K
M P mm ale dosyć iuż y pierwey pisałem y w Warszawie za ostatnią
moią bytnością W K Mci czytałem y in scripto zostawiłem. Supplikuię y powtorę to wszystko uważyć y łaskawie Pańskie ucho y serce
na radę Primasa y Pasterza swego y Rzeczyp: miłosiernie nakłonić.
Mam w Bogu ufność że to wasza K M nadgrodzi na tym wszystkim
co może być y z zbawieniem duszy W K Mci y z wiekopomną po
stu lat pamięcią u wszystkich Narodow nietylko u Polskiego. Upa-
dam do nog W K Mci z jakonayuniżeńszą reverencyą czekaiąc na
prędki pomyślny y skuteczny respons, y znaiąc się być na zawsze.

Kopia listu Xcia Imci Primata do Imci P Hetmańskiego

Łowicz Podol: 12 9bris 1715

Wielkie zdanie W mm Pana złączone z zdaniem Imciow PP He-
tmanow wyrozumiałem dobrze, et a tenore listu przez Imci P Bieyłkowskiego towarzysza Usarskiego mnie oddanego, et ab ore jegoż samego
odpisałem przez powracaiącego nazad. A że y z poczty powziąłem
list W m Pana pod datą 30 elapsi więc w zaiemnie niosę podzięko-
wanie ex gradu meo W mm Panu za wszelką ad promovendum bonum
tey utrapioney Rzeczyp applikacyą niechciałem się nie dłużyć
w daney odemnie deklaracyi zaraz po expediowanym Imci P
Bieyłkowskim udałem się do czynienia nowych remonstracyi Imci

jako to ex anneco folio WMMPan wyrozumiesz. Co mi zas JKMość odpisac raczył na dawnieysze moie listy komunikuię WMMPanu, a przy tym życząc aby P. Bóg chował w jako nayleprzey czerstwości zdrowia pro bono publico et nostro stałą jestem na zawsze

Responsio JMci P. Wojew. Podol. do JMci P. Hetmana W. Koronnego ze Lwowa d. 3 9bris 1725

Diskoncertowała nie pomału poczta teraznieysza namowioną między JMciami PP. Hetmany MMPany y nami wszystkimi rezolucyą, bośmy się spodziewali odebrać aliqua instrumenta satisfactoria Rzeczyp: in avertendis stativis et tributis od wolnego narodu, y zaraz z niemi mieliśmy się podemknąć wszyscy pod konne województwa ad persvadendum saniora. Jednak żeby nie była z nas jaka okazya omissionis przysługi Pańskiey y uspokoienia universi, persistimus w tey samey rezolucyi y śmiem upraszać jakonaygoręcey WMMPana abyś poważną perswazyą swoią wymogł jakonaypręcey satisfactionem publici desiderii z ktorą życzę aby kto ex collegio WMMPanow stawał nieomieszkanie w Zamościu, dla wspolney kooperacyi y utrzymania circa communicationem z Warszawą zupełnego kredytu. Pokaże się na ten czas jeżeli nie jest duch szwedski zatajony. Boja non nego żeby nie były osoby niektore podeyrzane, ale zkąd nie idzie konsekwencya in universum ile w naszey Rzeczyp: gdzie ubi plures ibi omnes. Wiecey zaś jest takich upewniam fide jurata że tylko stativa et tributa exotica detestanty his sublatis w pokoiu siedzieć chcą, a JKM P. MM illibatam fidem et obedientiam praestare. Nad to więcey nic ani wymyslic, ani wypisać nie mogę, oprocz serdeczney y nieśmiertelney professyi że jestem

Kopia listu do Xcia Primasa od JMci P. Wojewody Podolskiego d. 3 9bris 1725

Rzecz jest prawdziwa że a die zda elapsi miałem honor dwa razy pisać do W. Xcey Mości raz z pode Lwowa de die 9 ejusdem, a drugi raz tu ze Lwowa przez JMci P. Bieykowskiego na liście JMciow PP. Hetmanow MMPanow przypisałem się. I nie jesteśmy tu wszyscy bez podziwienia że ten P. Usarz hasit gdzieś w drodze że rezolucyi W. X. Mości ad contenta listu naszego nie mamy a juzby czas agere co cum intermedio ordine bo po tym sera medicina. Ja więcey czynię, niż mię prawo obliguie. bo w takowych rozruchach statio mea przy granicy Tureckiey bydz powinna, a ja tu immoror, y rezolwowany iestem podemknąć się z JchMościami PP. Hetmany et cum caeteris proceribus Regni pod województwa konne dla bliższey y z niemi y z Warszawą kommunikacyi, tudzież dla zabieżenia jakiey głowy in publicum szkodliwey y niebespieczney. Za czym supplikuię W. Xcey Mości abyś naywyższą y nayważnieyszą interpozycyą swoią prokurował nam od Majestatu Pańskiego jakonaypręcey media satisfactoria publici desiderii y z temi żeby kto ex collegio JMciow PP. Ministrow stawał w Zamościu między nami do wspolney kooperacyi y utrzymania kredytu u dworu Pańskiego. Evanescet przez to suspicya o szwedzkiey fakcyi kiedy removebuntur stativa et tributa exotica. Nie przeczę żeby nie były niektore osoby podeyrzane in celu

innocentium, ale w takich cirkumstancyach pauci pro nullis reputanty, a universale desiderium jest post alienata Stativa et tributa wyprzysiąc się fakcyi Szwedzkiey, siedziec w pokoiu Panu fidem illibatam et obedientiam praestare. To pro obligatione durata wyrazniszy zostaię

Respons Jmci P. Woiewody Podolskiego do Jmci P. Ossolinskiego Podskarbiego WK 13 9bris 1715

Domyslitem się że do tąd nie było praezencyi WmmPana w Warszawie bo nie zewszystkim expectatio publica z tamtąd odnosila swoią satisfakcyą. Spodziewam się zaś że za przybyciem WmmPana y rostropnemi iego perswazyami providebitur niebylnie et securitati Maiestatu Panskiego et conservationi Praw Rzeczyp: Wyglądalismy tą pocztą jakowychs instrumentow do odwiedzienia Woiewodztw a gdzieby desperatis et in hunc finem juz byli Jmsc PP Hetmani gotowi, y my tu assistentes do podemknięcia się pod Woiewodztwa dla pewnieyszey z WmmPanstwy, jako tesz y z Woiewodztwy kommunikacyi, alesz postanowiona resolucya difficulter przyyść może do ezekucyi bo bez ukontentowania publici desiderii jechać ad exacerbandum populum pars periculi aut contemptus esset. Spodziewam się jednak że y to nie utrzyma dewota zośka ku Maiestatowi Panskiemu et in publicos fructus pectora, że się ruszymy ku Zamosciu obiector jednak WmmPana jako matris communis Syna ebyscie nam jako nayprędzey raczyli subministrare media do uspokoienia wszystkiego et funestas consequentias za sobą ciągnącego zamachu, a gdyby niektorzy w tym mielismy literatoria instrumenta, ale tesz y kogo z WmmPanow praesentem miedzy nami, ktoremuby ex integro fides w Warszawie mogła dari. Dziękuię uniżenie WmmPanu za kommunikacyą kraznieyszych rzeczy obrotow, chwalytbym te Regimenty Saskie in unum corpus łączące się gdyby kierowały drogą do Pomerani ad opprimendum hostem, ale kiedy się zabieraią ad invadendam innocentem Remp: zadumiewać się nad tą rezolucyą, by naysprzycylnieyszy exotici militis powinien. Nosc było diskrecyi Rzeczyp: y reverencyi Senorum mandatorum ze uczyliwszy prorogatiw Supples, do tąd tak ciężki ponosiła ciężar, czas tesz dać respirium fessis, czas adimplere essentialem conditionem, Konfoederacyi Sandomirskiey ktora nie tylko securitatem Maiestatu ale y obrony wolnosci wzięła pro obiecto. Mnie in particulari niechay ta będzie nadgroda y solatium aby circa libertatem universorum y a more maiorum byt wolen a tributis et a Stativis militis exotici, a u WmmPana tez uznawał sprawiedliwosc ze jestem immortali obligatione et respectu.

Kopia listu Jmci P. Kanclerza W Koronn do Jmci P. Wojew Podolskiego 19 9bris 1715

Nastepuiący czas explicabit iasniey day Boże tylko votivo in publicum eventu że sentimenta tuteysze in hoc turbido rerum statu Rzeczyp raczey były y są profundioris consilii, ad commune bonum idącą, a nie zeli convitia in Remp: Czysz nie należy na to się reflektowac, że w całym życiu ludzkim tylko się rachuią duo tempora pacis et belli, że te diversis circumstantiis rozmaite y nayczesciey przeciwne causant skutki. Pod czas pokoiu et omni necessitate cessante! potrzebowanie supplementu na subsistencyą y konserwacyą woyska, omnium sensu byłoby inexcusabile et pro crimine status powinnoby reputari. ale pod czas woyny reprezentacyą inevitabili necessitati, ktora zwyczaynie supra omnes leges extenditur, czysz powinny bydz poczytane ad simile crimen reatum, że kiedy co przy pokoiu criminale, to pod czas woyny

bywa finaliter salutare. A za tym ex notitia status praesentis
universalis publici et particularis na odwrocenie ciężkych dalekò
przykrosci populorum, tolerabilia necessario suadetanty, aevia me-
dia do uspokoienia nikomu się nie podobają y mostowy
zu ad restinguendum praesens incendium nikt nie zatrzymywał.
bo ta znając interessa własne nie postpomnie tego zamięszania
My iednak in fiducia prętkiego uspokoienia perswadować nie prze-
staiemy nie bez nadzieiey wypersuadowania aby mars swoy do
Pomeranii dirigant nieodwłocznie. Xże Jmość Primas wmmPan cum
intermedio ordine miasto uspokoienia mogłby wystawić scissionem in
statu a czy nie lepieysze aby województwa przez Posłow swoich ad
majestatem uczyniły recurs cum suis desideriis? toć dopiero Xże Jmc
cum senatu mogłby skutecznie wypersuadować [illegible] to co może
być ad commune bonum ex convenientia et necessitate publica.
Quo ad punctum że KJmc nie miał prawa do naznaczenia tributo-
rum zgadzające się w tym cum sensu magno wmmPana przydaię
że ani pretendować onychże. Co zaś violentia necessitatis bellicae
dla uporu Krola Szwedskiego extorsit, żadnym to sposobem in conse-
quentiam perpetuitatis nie powinno trahi. A jako po całym swiecie
tak y w Polszcze (o czym snadna z Historii wiadomość) rewolucye
woienne variis afflictionibus impracticatis, y prawom de immunitatibus
repugnantibus naprzykrzyły się populo, aż do zniszczenia prawie
a przecię jak woyny ustały to tesz wszystko cessavit. Tak y te-
raznieysze calamitates za szczęśliwą da P. Bog a juz bliską
woyny determinacyą porządany koniec wezmą. Interea respektem
instrumentow ad satisfactionem, referuię się w konfidencyi na list
moy hac in parte pisany do Jmci P. Krakowskiego wmmPana. ktorego
nie wątpię isz wmmPanu kommunikować będzie. Drogę w
wmmPana wykierowaną na Podole życzyłbym ad latus JKmci diri-
gere, mając pewną nadzieię isz jako wmmPan a martyrologii
periculo zawsze securus województwa possessione amoris et fidei na-
ktoniłbyś etiam absens powagą swoią ad potenda possibilia, tak
praesens u JKmci wielkim kreditem swoim wypersuadowałbyś
z nami wspolnie satisfactionem desideriis populorum. Co te-
raz w interessach publicznych wyraziwszy particulari cultu
na zawsze zostawam.

Kopia listu Jmci P. Przependowskiego Podskarbiego
W. Ko: do Jmci P. Humieckiego Woje Podol 19 9bris 1715

Kiedy wmmPanu moie reflexiye nie są ad placitum omni can-
dore wyrażone bo zawsze rzeczy a fine biorę, to wmmPan racz podać
efficaciora remedia tylko practicabilia et possibilia, upewniam że
szczerze dopomogę, bo tu trzeba wynaleść takowe expedienta media
żeby et jura majestati non periclitenty, Princeps żeby miał competen-
tem securitatem sacrae Personae suae, libertas żeby była salva per omnia
bo teraz parcant mihi dobrowolnie praecipitanter sobie postąpili, y w tym
non parvus abusus że zaraz ad confiscatione procedunt, kiedy dla tak
KJmci jako Rzeczyp:, ekonomie, żuppy, składy winne ad se tra-
hunt, insze attentata violenta nie wspominając, ktore to żupy KJmc
wielkim kosztem reparavit, stan szlachecki w sąsiedniowey soli
spokoinie kazał. y teraz punctualnie województwom tesz sol wy-
dawano, aż znowu wszystko przyidzie in confusionem, będą sol
vilissimo pretio przedawali po żupach subsequetz wielkie zało-
żenie po województwach y będzie miał KJmc y Rzeczp szko-
dę dopierosz skarb Rzeczyp: carebit omni proventu a bez tego
jako to notum est mało co wchodziło do skarbu ob rationes

notat. Piszą z wielkiey Polski że rozboie swawolnych kup non
cessant sed augentur gdzie y teraz do miasteczka mego Mixtadu
wpadła Partya porwali siedmiu Raytarow moich ze wszystkim
moderunkiem ktorych crudelissime porąbiiali do lasa zaprowadziwszy
indagabant tamecżni Obywatele co to za ludzie, tandem doszli tego
że Jmć P. Starosta Bobrowski miał od siebie alienare nie mało lu-
dzi ktorzy po tym poszli do Xcia Jmći Wisniewieckiego y wiąże sie
do nich coraz więcey owych co byli w Benderze y drugich szla-
chty ubogich, ktorzy quo vivant non habent, y tych ktorym utile
civile bellum. Dał tedy okazya związek ad omnem licentiam że
dwory szlacheckie nie są bespieczne od najazdow dopieroż nulla
viarum securitas. et za tym y z wielkiey Polski żadnych się dla
tych rozboiow nie mogę spodziewać percept, bo y Pisarze z komor
pouciekali salvando vitam od tych Rozboynikow. takowe to te-
raz dopiero initia, czego się tu daley będzie spodziewać. hoc
autem infallibile że omne Regnum in se divisum desolabitur. do-
noszą y to z Wrocławia że Xże Jmć Wisniowiecki częste miewa Korre-
spondencye cum confoederatis y P. Urbanowicz wypadł z ludźmi
Polskiemi y cudzoziemskiemi przez Tarnowskie gory z Wrocławia
Racżże WmmPan ex his praemissis formare conclusionem. że w Szlą-
zku muszą wchodzić Wojska Szwedzkie, tylko że P. Bog dobry
confundet wszystkie ich imprezy y teraz Jmć P. Generał Wakierbarth
sta ij bis szturmem albo magis per stratagema odebrał wszystkie
externa opera pod Stralzundem y trzy Regimenta Szwedzkie tam
że totaliter zniosł ostatek żywcem zabrał 25 dział y siła
ammunicyi y o włosek w samo miasto nie wpadł. sequenti die
miała subsequi attaka resuty Rażen z obu stron. nie szczegulnie
cum hac relatione bo rozumiem że Jmć P. Krakowski mmPan będzie
sobie miał communicatas particularitates od Jmći P. Feltmarszałka
albo saltem Jmć P. Generał Major Sultz mieć musi. Przypadam ja
z miłą chęcią y na to colloquium Senatus uti intermedii ordinis o kto-
rym to WmmPan raczysz namieniać bo tak zawsze ile pamiętam do-
mowe mieszaniny u nas się zwykły terminować. Tak bowiem było pod czas
woyny Lubomirskiego, gdzie Biskup Krakowski Trzebicki y Biskup Kujawski
Xże Czartoryski na ten czas medyowali rzeczy. Tak po Gołąbskiey Okra-
ssnie adversitates na ten czas zachodzące międzi Krolem S. P. Michałem
y wszystkim stało pod czas Związku Swiderskiego, że nie kto cudzy ale Senatus
motus componebat. tylko się WmmPanowie raczcie prętko a serio koło
tego zawinąć, z nami się znosić, a my pro posse gdy justa obaczemy
desideria woiewodztw et veram intentionem ad pacificationem omni stu-
dio et applicatione do tego się przyłożemy. Wiem ja bardzo dobrze
że nec in intentione est K. Jmći trzymać tu dłużey exercitum suum
y to co się kiedy stało że to woysko musiało graviter incumbere Sta-
nom Rzeczyp: ob rationes belli być musiało. wszakże go już w Polszcze
niе było, wprowadzone dla niebezpiecznych intrigow Tureckich, mawszy ob
viennam Pomeraniam, z kąd się Szwedzi do Polski gotowali y nieochy-
bnie penetrassent, gdyby tak potężna liga, ktorą K. Jmć zrobił non
posuisset metam cupidini Krola Szwedzkiego. Trzeba było y na bre-
gi morskie mieć pilne oko. Pruskie fortece dobrze opatrzyć żeby
tam jakiekolwiek nie zrobiły były descente, ktoś wiedział even-
tum belli że się Duńczykom miało poszczęścić na morzu, że tego
roku duas pugnas navales wygrać mieli; lubo to były cruentissimae
victoriae, a gdyby się było poszczęściło Szwedom czy nie mogliby
byli pod Puckiem albo pod Gdanskiem się debarkować y Polskę
invadere, Prussy osiedź, Gdansk odebrać z kądbyśmy ich byli nie

zaraz wykurzyli. wierzmi WMMPan że gdyby koło tego Stralsuntu colligati tak się długo byli nieskubali, osobliwie Puncyey cum suis requisitis prędzey się byli wygotowali, jeszczeby przed zimą to woysko auxiliarne z Polski K Jmc wyprowadził. bo koniecznie wprzod chciał widziec determinationem et finem Rzeczy Pomorskich y dopiero z tęd dalsze Rzeczy metiri. wiele woyska chowac swego y co zwinąc. zapatrywał się y na Traktat zebysmy przecię circa traktatum byli considerabiliores dum sumus potentiores. ma K Jmc wielka Regimentow ktorych circiter 20 od cudzoziemskich Panow kupionych gdy ich w służbę swoię wziął, mowiłem K Jmci sercio y remonstrowałem że z temi ludzmi nie będzie wiedział co robic, nie mając sufficientiam swoich entretenowac, dał mi na to validissimas rationes że to per rationem status sui czynic musi chcąc poydą w służbę Krola Szwedskiego, ex quo ministri Svetici na Dworach cudzoziemskich o nich trakktowali. chcąc tedy Krola Szwedskiego osłabic et vires ejus diminuere te regimenty nolens volens w swoię służbę wziąc musiał, a gdyby Szwedska potencya temi Regimentami fuisset aucta y do Polski uczynili były irruptionem jako Krol Szwedski miał wielki appetit. y Dworowi Berlinskiemu quas oblationes nie czynił, żeby tylko transitum do Polskiey miał liberum jakieby Rzeczp: poniosła incommoditates ale insuper ani Anglia ani Dwor Berlinski unici salvatores nostri in moderno rerum statu nigdy w tę ligę by nie weszli gdyby nie widzieli K Jmci bene armatum. Kiedy tylko kto sine passione non praeventus aut praeoccupatus w to wszystko weyrzy y penitius rozważy, et judicabit aliter, nie tak sinistre jako malevoli actiones Krola Jmci P N M interpretany. ale rzecze kto: nas to kosztuie. przyznawam ia to y radbym żeby nikt nic nie płacił, tylko że sobie trzeba było raz ciężko uczynic et ponere his drumnis finem y doczekac się miłego y pożądanego z honorem Narodu Pokoju, co tak in confidentia fideliter wyraziwszy jestem

Kopia listu od Jmci P Ostrowskiego Podskarbiego Koronnego Nadworn: do Jmci P Wojew Podolskiego 19 9bris 1715

Pragnąc z WMMPanem Dobr: in praesenti rerum statu jako nayspoufalszą miec wszystkich okkurrencyi kommunikacyą tanquam cum viro supremi consilii y zbawiennych in publicum sentimentow kontinnuię zaczętą korrespondencyą mając nadzieię w dobroci y dawney łasce WMMPana że nią nie wzgardzisz ale owszem w dalszy czas profitowac mi z niey pozwolisz wiedząc od dawnego czasu virtutum et qualitatum WMMPana adoratori złączywszy się z Panem (ktorego w krotce powitac spodziewamy się w granicach Polskich nie inną intencyą tylko tą aby omnia possibilia media pacis et tranquillitati publicae wypersuadował et violenta oddalic amore Patriae) będę chciał y z tamtąd statecznie donosic WMMPanu wszelkie okkurrencye, bo wiem y doznałam iuz nie raz że nigdys nie był inszego zdania tylko ut et Principem felicem et Remp: cum Principe salvam mogłes zawsze widziec. reliqua ex adjunctis, przydaię y to per curiositatem co nam poczta Krakowska doniosła osobliwie per copiam uniwersał Jmci P Gorzynskiego do Wieliczki y do Bochni posłanego. Sejmik się pisze będzie

Kopia listu JMci P. Kanclerza W. Kor: do JMci
P. Woiewody Podolskiego 2go 9bris 1725

Jako wszystkie WMMPana chwalebne są akcye tak y ta
summam approbationem u kazdego meretur, ze WMMPan wespoł z in-
nemi Jchmościami MMPany rezolwowac się raczył na przedsięwziętą
do Zamoscia drogę in ordine przeszego ile z bliska uspokoienia motu-
um praesentium, Myśmy tu przybyli obviam JKMci P.N.M. ktorego
in dies wyglądamy y byle tylko szczesliwie tu zawitał, nie tylko się
o to usilnie starać będziemy ut satisfiat intentionibus publicis ale nie
mniey o to, aby ktokolwiek ex collegio nostro był wyprawiony do W
M Panow sufficienter instructus do kooperacyi y do skutku Oyczyźnie
w tych konjunkturach zbawiennego. Interea niżeli się to stanie
dla uniknienia coraz większey Ruiny kraju kollizyi szkodliwey inter
partes y oddalenia nowych irritacyi JKMci, prodesset przynamniey
procurare suspensionem hostilitatum et animositatis ab utrinque znoszac się z JMcią P. Feltmarszałkiem Flemingiem MMPanem kto-
ry optime dispositus ad hunc finem z Warszawy poiachał, y miał się
hac in parte oderwać y do samych WMMPanow ktorzy się pro tunc
na kommissyi hibernowey znaydowali. Kommissyą do Kamienca
potrzebną procurare nie omieszkam y o Chorąstwo Grabowieckie
ut effectuet instancya WMMPana in favorem JMci P. Krzeczanskiego
starać się będę. Pomorskie nowiny kommunikuię in annexo WMMPanu
oraz iestem immutabili affectu

Puncta ad statuendum armistitium praesentis w Pol-
szcze motus in 9bri 1725

1mo powinna ex nunc ustać hostilitas ab utraque parte y trwać to ar-
mistitium na ad ultimum maii anni venturi 1726
2do. Cała MałaPolska poczynszy od Krakowskiego y Sandomier-
skiego Woiewodztwa aż do ostatniego z Ruskich Woiewodztwo po-
winna bydz ewakuowana od Saskich ludzi subsistencyi et a. Im-
positiones takowe libera in perpetuum, poniewasz iure et iustitia reclamata in-

3tio Prowincya WielkoPolska y Pruskie Woiewodztwa poniewasz
non reclamant hoc onus ani ad communem exonerationem niesposo-
bią się, esto in arbitrio onych przez te tylko zimę supportare onus
exotici militis.
4to Wielkie Xiestwo Litewskie poniewasz uczyniło trakttat na
terazniey[s]za zimę, powinno takie ferre onera na iakowe nie zno-
szac się cum caeteris Provinciis zezwoliło.
5to Woysko Koronne we wszystkich Małopolskich Woiewodztwach
y Ruskich stanowa mieć będzie po dobrach Krolewskich y Ducho-
wnych. Hiberna zaś woysku temu należąca, tak w WielkiejPolszcze
iako y w Prusiech powinna bydz oddana et executio militaris nie ma
in hoc puncto impediri
6to Seym iako nayprędzey złozony bydz powinien aby się przy-
namniey in martio skonczył. na ktorym ma się namowic securitas
dostoienstwa Panskiego evacuatio militis exotici, et tributorum in per-
petuum abolitio. rozwiązanie woyska zkonfederowanego y wpro-
wadzenie onego pod posłuszenstwo JMciow PP. Hetmanow.

Kopia listu Imci P. Ossolinskiego Podskarbiego
Nadw. Koron: do Imci P. Hrmieckiego Woje: Po-
dolskiego 19 9bris 1725

Za przyiazdem tu P. Pułkownika Laniasco uwiadomiaiący że cym
e reditu Pana pospieszyliśmy dziśia wyiazd nasz ku Toruniowi
a z tamtąd do Poznania in venerationem Mstis. dla tego u-
przedzaiąc pocztę daię o tym per compendium znać wmmPanu
prosząc aby y na tamtym mieysci raczył mie, beare pożądaną
korrespondencyą swoią. upewnie tesz y w tym mogę teraz wm
mPana o wielkiey Dobroci y łaskawości Panskiey super statum
praesentem Oyczyzny naszey: porozumiewamy tu że łacno oddalić
będziemy mogli omnia extrema, z tey tu strony, tylko zmiłuy się
Dobrodzieiu kredytem y powagą swoią disponuy et gentem no-
stram aby w tym ogniu maiąc w pamięci conservationem Oy-
czyzny swoiey nie exacerbowali dalzey Pana hostilitatibus conti-
nuis. Te Regimenty świeże Saskie które z Saxonii do marszu
disponowane były contremandowane. Te cztery co z Pomeranii
tylko dla samego bespieczenstwa Osoby Panskiey od kup swawol-
nych ku granicom zbliżone. Desideraty per amorem Patriae
aby od woyska y od woiewodztw był kto wysłany na ubłaganie
Pana in remonstrationem że tych rozruchow nie inna przyczyna
tylko ostatnia kraiu desolacya, a narodu contemptus. Skwinu
wmmPana judicium potrafi będzie umiało doskonaliey w to
wszystko ja się iego oddaię nieodmienney łasce

Kopia listu od Xcia Imci Prymasa do Imci
P. Woiewody Podolskiego 26 9bris 1725

Iusz tam musiał dawno stanąć Imc P. Bieykowski lubo wmm
Pan na kazdym mieysci bono publico proficuus jestes, naylepiey
się iednak tam teraz znaydować raczysz gdzie maior lokowata ne-
cessitas. Krola Imci spodziewamy się w tym tygodniu zapewne
w Polszcze. Imość PP Senatorowie którzy rezydowali w Warszawie
pojechali obviam KIMci, byle tedy IKMc jusz powrocił nie omie-
szka się nic in agendo. Do tąd nie masz co oznaymić. wmm
Pan proszę racz utrzymowac rzeczy y kierowac iaknaylepiey
do uspokoienia publicznego. Ja y tą pocztą nie omieszkam
instare aby media satisfactoria ad hunc finem jakonayprędzey
mogły bydz wzięte y zażyte. Nie będę, omieszkiwał y dalszey
korrespondencyi z wmmPanem a racz profiteor zem jest

Kopia listu Imci P. Kanclerza WK do Imci P. Woie-
wody Podolskiego 29 9bris 1725

Na wsiadanym do Torunia obviam IKMci P. mm zostawuię te kil-
ka liter na poczcie in tesseram szczyrszey moiey wmmPanu uniżoności
wraz z kommunikacyą tey, ktorą wczora odebrałem z Saxonii wiadomo-
ści de 12 praesentis że K Imc infallibiliter 23 albo 24 praesentis miał
wyiechac z Drezna y w tym miesiącu stanąć zapewne w Polszcze.
Za przybyciem do boku Panskiego nie omieszkam wszelkiey zdro-
wiem, Imciami impendere applikacyi ad promovendam satisfactionem
et tranquilitatem publicam. o czym upewniaiąc wmmPana y nie-
odmienney iego oddaiąc się łasce in expectatione jakonaypoufal-
szych wmmPana rozkazow jestem na zawsze.

Manifestatio ad exteras Principes Generalis Confœde-
rationis Statuum Reip. Poloniæ in Oppido Tarnogrod fa-
cta die 26 Novembris 1715.

Illibata Regibus Dominisq suis Genti nostræ fidelitas si quando for-
tiori compelli potuerit argumento, ut deficiente ulterioris tolerantiæ
alimento universum orbis ascenderet theatrum, causamq ageret suam
tum vel maxime cum in hoc interiis sui steterit gradu, unde fere
ultimum esse ad funestam cladem Reip: descensum. Admirandam sa-
ne libertatis nostræ naturam esse quis non judicet, cum ad defen-
dendam tot jurium legumq concurrant remedia, ita ut nulla patiaz
vi opprimi amoris tandem et observantiæ erga majestatem vinculo tot
tantaq sustinuit pressurarum genera, in majus quasi honoris sui
argumentum, quo probari poterit servandam esse Regibus nostris in
integro fidem cum nos vel ipsa legum authoritas in perimenti casu ab omni
dispensari valeat officio. Remonstratam satis esse Regem nostri patien
tiam cum ab ipsa Ser[enissi]mi Regis Poloniæ Augusti II Domini nostri Cle
mentissimi ad Poloniæ theatrum evectione continua temporu serie muta-
ta antiquæ fidelitatis nostræ forma jus deq procedebant cuncta, et in
quoddam triste deformatum esse, quis neget statum spectaculum in quo
tot miseriarum conduntur luduntur q imagines, quod unquam Saxonio-
rum depingere licuit species. Infremuit ad hæc solummodo incommitiz
legum authoritas amotoq roboris sibi in tali casu concrediti medio si-
lentium imposuit ori ne libera quidem voce eorumq usu adversa ma-
ges lacessere videatur fata, ad supplices recurrere persuasa libellos
peragere id credens potestatem tranquillam quod violenta nequiret.
Sed leve fuisse punctum cum inter armatas legiones, silere sæpissi-
me leges et quod maiori justiorisq dolorum pondere instructas esse
legationes eo graviori furore allegata proponi ulterioris pressuræ
onera, dum præoccupato odio dominatur malefactorum affectio cuiusq
execrabilis exoticæ militiæ licentia effrenata in innocentem Remp. ra-
bie ferro eam invadi decreverat, si quam violentiam fecerat necessi-
tatem appellavit, et quis proinde quæreret ut eam aliquando sperare
poterimus ab ingrato exercitu gratitudinem, cui hoc solum non licuit
quod non libuit et quos tot aluimus annos ad luxuriam ut amicos,
sensimus aperto amicitiæ velamine ut hostes, quippe toto expilato de-
populatoq Regno, nec ipsis sacris parcendo ædibus tota Polonia ad
nullum alium conversa usum, nisi ut everso statu, insupportabili
contribueret onere et genere, quod quisq pro suo libitu liberæ genti
imposuerit officialis. Accesserat cunctis pejorum calamitatibus nefan-
da crudelitas vel in ipso proclamato belli furore vix inter hostes pra-
cticata, quod magis mirum inter unius Domini subditos non compe-
scuit divinarum humanarumq timor legum, non obstitit personarum
dignitas, non dissuasit innocentiæ reverentia uno verbo ipsa licentia
exitioso inferior erat exercitu, vastoq huic potentiæ non aliud super-
esse regimen nisi quod male affectus genti nostræ persuaserit animus
vel ad celandam jam nominis Poloni umbram. Assumpta quippe
contra nos Saxonum impietas tanto impetu ad interitum provolabat
nostrum, ut vel cuiuslibet impatiens foret mora, nulloq omisso quod
cunque tulerit occasio facinore. Jam etenim superbus Serenissi-
morum pie defuncti desideratissimiq Regis Poloniæ Joannis III Filio-
rum captivationes ausus, jam sacrilega Episcoporum detentio, Senato-
rum extra Regnum nulla culpa sequestratio, legum postpositio, Status
eversio, bellorum fœderumq sine consensu Reip: susceptio legatio-
num et ea tota licet inscia cum plenaria instructione extra Regnum
varias ad aulas expeditio, in qua spontanee quasi per hos

contributionum exsolutionis (cum violenta manu extorsa fuerint) interpretatio, residentiarum nobilium invasio, ibiq Senatorum et pariarum insignis qualitatis Personarum cum nefanda crudelitate interceptio innumerabiliumq prorsus, in liberum Regnum, legibus iuribus, munitum, pressurarum et miseriarum introductio, ita ut tot millium millia animarum Christi immemorabilis in tam opulento Regno fames ad barbaras deduxerit gentes, vel altero tanto in escam bestiis inedia dedit. quibus occurrere malis nullum aliud redintegrandæ pristinæ felicitatis adinveniri videbatur medium, (Cum tot multi viciby supplex ad sacram Regiam majestatem patientia non plus solatii tulit, præter inanem verborum apparatum) ac præcipue cum Gñrlis Baudic in castris sub nova Civitate Korczyn locatis inter suscepta ab exercitu nostro in ordine ad capitulationes puncta evacuationem totius exercitus Saxonici, tam in campo quam in præsidiis ubicunq in Regno et magno Ducatu Lituaniæ commorantis in spatio duarum septimanarum spoponderat, beneficio usus ad educendas ex manibus victoris exercitus nostri milites suos secus capitulationi et obligationi suæ fecerat. facto ergo per extrema consilio legibus patriis authorizata opus erat.

Proindeq nos Regni Proceres relictis in prædam domiby indomito hosti nulla feroci nobis noxa, ferroq et igne recenter per universales Generalis Flemming in publicum editas literas labenti consulentes Regno hucusq in campo stenti, quousq tandem optata temporiby pax non redeat nostris. Manifestamur itaq coram supremo cordium cogitationumq humanarum scrutatore ejusq sanctissimo Vicario Sacra Sede Apostolica Dno Nro Clementissimo, cujs Paternam in spiritualiby plenarie agnoscimq suscipitionem coram Augustissima et invictissima Sacra Cæsarea Regiaq majestate. cujs imperium sit semper faustissimum Serenissimis et invictissimis Christianissima et Catholicissima majestatiby aliisq Serenissimis et potentissimis Regnis, Principiby et rebuspublicis præsertim vero coram Srsma et potentissima ma Czarea majestate totoq et universo orbe, non alio fine aut intentione status nostri in hanc confoederari unionem nisi ultimæ impulsu necessitatis ad redintegrandam in Regno nostro tranquillitatem publicam firmandam securitatem universalem pacandamq Remp totam. Absitq omnis ad pervertenda hæc pia consilia malevolorum interpretatio in sacram quas. majestatem Regem nostrum Augustum II Dnũ Clem: inde aliquas promanaturas machinationes cum vel maxime circa tuitionem ejs nos esse iuramenti vinculo strictos, fas nobis dederat Saxonum nefas, ad conspiranda contra oppressionem eorum media iustamq naturalis defensionis proclamationem ut vim vi repellere liceat stantiby in omniby punctis et clausulis illæsis cum aliis vicinis Regnis et potentiis antiqua tractatuu forma et praxi conscriptis foederiby. Itaq implorata a Ssma Pres dextera benedictione iustam rem nostram derelinquat causa omnes obtestamur supra specificatas Serenissimas Sacrasq Sedes majestates et potentias, ad quas publicis expediemq legationes ut in tam deplorato innocentis Reip: nostræ statu non solum iustam adinveniamq compassionem sed ipso Christiano impulsu adæquata ad reprimendos hostiles conatus feramq auxilia ne plus ultra crudeli liceat sævire hosti cui nunquam licuit liberum opprimere Regnum

Kopia listu Jmci P. Hetmana W. ~~Hetmana~~ Koronnego do Jmci P. Wojewody Podolskiego 26 9bris 1715

Ponawiam podziękowanie WMMPanu jusz od nas wszystkich in antecessum wypełnione za deklarowaną do usługi publiczney ochotę, interes ten który u nas jest in intentione jako jest salutis publicae et Patriae tak tasz sama pro cooperatione WMMPana do ezekucii będzie gratissima jemu. wyjezdza Jmc P. Wojewoda Podlaski MMPan o jutrze ja także pojutrze abym na noc tamze w Sobotę stanąć mogł. Czekam in illa acie incolumem jako na zawsze

Kopia listu Jmci P. Sieniawskiey Kaszte Krakowskiey Hetm W Kor: do Jmci P. Woje Podolskiego 26 9bris 1715

Z tąd się odzywam WMMPanu przypominaiąc się łasce jego co jest do oznaymienia donoszę, zem Woiewodztwo Bełskie widziała u Wołynskiego jutro będą które pod starym Zamosciem stoi y tam widzieć będę, ieś po nawssadeniu będę u Podkomorzego Krzemienieckiego Xcia Wisniewieckiego ani zadnego senatora nie chcą y mnieby się zdało zeby jak tako ~~sessye~~ kiedy sessye bywaią co bez marszałka, bo więcey będzie marszałków, w Wielkiey Polszcze także by był marszałek, niech który się pierwszy znayduie rządzi, y tak kazdy może przyiachać czy senator czy slachcic, ale mnie o tym pisać do WMMPana jako do morza wodę nosić. niech zaś to wszelako assekuruie zem jest y będą zawsze z wszelkiey estymą

Przysięga Jmci P. Marszałka Konfederacyi Generalney Jmci P. Ledubskiego Podkomorzego koronnego w Tarnogrodzie 27 9bris 1715

Ja NN przysięgam P. Bogu wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu ze wolnemi z Konfederowanych Woiewodztw Ziem y Powiatow obrany suffragiis ad hoc munus Konfederacyi Generalney Marszałkostwa fideliter Rzeczyp sługę będę, dependencyi od nikogo tylko od niey całey mieć y szukać nie będę. jura Orthodoxae Religionis et maiestatis Krola Jmci Augusta II Salvis juribus et immunitatibus Reip: od Krola Jmci poprzysiężonych, ac tuitionem jego, tudziesz praw swobod y wolnosci y to mi będzie przez konfederacyą spisano et commissum strzegać et cum discrimine vitae rozszerzać będę. do zadnych fakcyi osobliwie Szwedskiey obcych y domowych krewnosci y kolligacyi wszystkich cum detrimento Rzeczyp: applikować się nie będę. ani zadney konferencyi szkodliwey z postronnemi y Domowemi nieprzyiacioły mieć y przymować nie odwaze się. y ktobykolwiek chciał cnotę y wiarę moię tentować wydać go in publicum obowiązuię się. y na co konsensu całey Rzeczyp nie będzie zadnego tego czynić ani pisać nie będę. y nikomu nie dopuszczę, y wszystkich okkurencyach z Jmciami PP. Konsiliarzami pilno się znosić będę. y nic bez Jmciow konsensu czynić y konkludować nie będę, y póty w funkcyi moiey perseverabo poko Rzeczp in toto et integro uspokoiona nie będzie. w Sądach według prawa secundum jus scriptum justitiam et aequitatem sine omni respectu sądzić będę. Tak mi P. Boże dopomoż y męka Syna jego niewinna.

Kopia listu Imci P. Siemawskiego Kasztel. Kr.
H. w Ko: do Imci P. Krzemieckiego w Pod 29 9bris 1715

Odbieram hoc instanti informacyą o obranym Generalnym Marszałku
oddane te fasces Imci P. Podkomorzemu Krzemienieckiemu; jako
tedy tey nowiny czynię WMMPana participem tak czekam com-
municationem wielkiego zdania quo facto opus est. jestem za
tym constanti cultu.
PS. Nubig kdreo czyli jachac czyli nie

Kopia listu Imci P. Rzewuskiego Hetm. Pol. Kor: do
Imci P. Woiew. Podolskiego 30 9bris 1715

Juz mię prawie wyieżdżaiącego zatrzymał na mieyscu list Imci
P. Krakowskiego WMMPana y uczynił ambiguum w drodze Jarosła-
wskiey ex occasione niepewnego wyiazdu WMMPana ze Lwowa
co WMMPan lepiey ex originali wyrozumiesz. wyraziłem w respon-
sie sensum meum Imci MPanu. że lubośmy nie mogli zatrzymać actum
electionis przez spozniony wyiazd nasz, to przynamniey starać się na-
leży a żebyśmy alios praecipites mogli sistere gressus prowadząc ad
ea quae sunt pacis. czekać będę responsu którego się o poniedział-
ku zapewne spodziewam. Tego zaś szczegulnie obawiam się
żeby nas wszystkich nie przymuszono do wykonanie rowney ze
niemi przysięgi, któraby nieomylnie zatrudniła opus futurae
combinationis et mediationis Ordini intermedio competens, y
załamowałaby potrzebną in publicum z Dworem y Ministra-
mi korrespondencyą. a nadewszystko generalny wszystkich nas
do tey konfederacyi accessus przymusiłby Krola, ad agenda
non amovenda exotica arma. czekam tedy ex prudentissimo
WMMPana consilio poufałey jego rezolucyi quo facto sit opus
ktorego się oddaię łasce zostaiąc.
PS. Supplikuię o poufałe wyrażenie zdania swego ile że
y Imc P. Krakowski nutat et meditaty nad tą drogą.
Soli Accessus noster do Konfederacyi Generalney a jeszcze
przysięgą utwierdzony odbierze y ten kawałek konfidencyi
który bydz może u Dworu do nas, ustanie commercium litera-
rium. a za tym hoc vinculum juramenti przez nas wykonane
bardziey może obesse niżli prodesse quieti publicae. może WM
MPan daleko więcey dopomodz u Krola authoritate suadendi
do uspokoienia tey burzy nie będąc hoc nexu implicitus, a
niżeli gdybyś WMMPan miał continuam z Jazdowi temu prae-
bere assistentiam. To ja pro exiguitate sensus mei wyrażam
si erro mihi erro abe chcę instrui et doceri, od WMMPana

Kopia listu Imci P. Rzewuskiego Woie Podlaskiego
He Pol Kor 1 Xbris 1715 do Imci P. Woie Podol

Jakosz mogę zdobyć się na rezolucyą ktorey od samego WM
Pana tanquam authore tey potrzebney ~~rezolucyi~~ in accessum
drogi oczekiwam z ukontentowaniem. wyprawiłem dziś w nocy
do Imci P. Krakowskiego pytaiące się, jeżeli procedendum po-
dług postanowienia Lwowskiego czyli retrocedendum, rozumiał-
bym zaczekać na rezolucyą, ktorey się jutro koło południa albo
wieczora spodziewam, y zaraz kommunikować oney WMMPanu
będę. Tym czasem możesz WMMPan mieć pewną wiadomość
o przeniesieniu rady Generalney z Tarnogroda do Jarosławia

gdysz hoc principium moze bydz impedimentum oczekiwaney mediacyi jezeli intermedius ordo złaczy się cum Quiritiby et Tribuni(s); przytym iezeli juz spisana konfederacya generalna y co za contenta oney iadbym wiedział. Nie wątpię ze w wmm Pan miec będziesz pleniorem wszystkiego notitiam, czego kommunikacyi jako wyglądam nieodestyssime tak supplikuię o poufałe zdania swego expressya ktorego się oddaię łasce

PS. Ta translacya Rady z Tarnogrodu do Jarosławia y łączenie się z nami naybardziey czyni mie ambiguum gdysz nie będziem mogli miec tantam et authoritatem suadendi et mediandi post accessum do konfederacyi Generalney

Od tegosz do tegosz 2da Xbris 1715

Żeto jeszcze nie mam responsu od Jmci P Krakowskiego jednakże listu Jmci P Golcza nie piszac do niego kommunikuie, wmm Panu ktorego odestanie uniżenie upraszam, życząc azebyś wmm Pan nie chciał retrogrado passu oddalać się od Jarosławia poki od Jmci P Krakowskiego cathegoricam nieodbierzemy resolutionem y poki sam wmm Pan exactissimo judicio suo nierosądzisz co jest consultius et utilius in publicum czyli bytnosc nasza w Jarosławiu czyli nieytność. Gdyby ten zjazd Tarnogrodski chciał rationiby flecti non impetu regi et sublata omni suspicione et diffidentia łaczyt y kommunikowat poufale consilia sua, ledwieby(m) nie życzył ... czyn zaczęty do Jarosławia drogę, co zostawuię pełnej arbitrium wmm Pana. Respons in originali Jmci P Krakowskiego posłałem ktory zyczy pasare [przesłać] do Jarosławia et primam francuskiej ociem jako tedy będzie wola y zdanie wmm Pana prozę uniżenie o nieodwłoczną resolucyą a zatym za odebraniem oney contemptis omniby impedimentis et scrupulis służyt wmm Panu y uwiadomił intyus Jmłiow we Lwowie pozostałych a osoblivie Jmci P Krakowskiego o nieodmienney drodze naszey ktorey za powrotem latoris praesentium gotowem sine cunctatione concomitari wmm Pana

PS po zapieczętowanym liście odebrałem nieprzemyślną y niedawną bardzo fatalną wiadomość o ostrych poczynkach y spisanego auctori calamo manifestu, y lubom się był resolwował continuare zaczętą drogę y służyć wmm Panu, ale uważając principes actus, jakom był gotow jadącego wmm Pana sequi gressu do Jarosławia tak powracającego do Lwowa vestigia insequor. Żeby zaś nie daleka droga wmm Pana bydz ma od moich pustek uniżenie upraszam o tę łaskę a żebyś wstąpić raczył. Nie przyszłoby było ad hoc extreme gdybyśmy byli przezornemi rady wmm Pana słuchali y jechali prędzey

E

1715. Kopia listu Xiec Jmci Primasa do Jmci P. Stanisławskiego Woye Podol 3 Xbris 1715 — Xber 4 anno 1715

Tak mi jest prawie congenitus amor boni publici że gdyby y daley coraz żałośnieysze obiiac się miały o moie uszy Oyczyzny ruiny wolałbym iuż y nie żyć a zwłaszcza że osoby całość iakie ex gradu meo miały bydz in voto et expectatione publica suppetias tedy do tąd ze wszystkich racyi widzieć nie mogę aby mogły bydz skuteczne y Rzeczyp: pomocne. Między wielkiemi nieszczęśliwościami które mię circumdederunt undequaq a prima die przyiętey Primacyalney godności to samo przynaymniey pro aliqua parte felicitatis mieć mogę, że nie mogły po te czasy skutecznie nic wyrobić ad pacandam Remp: pilnym y silnym aż ad odium staraniem zem przynaymniey żadnego kroku nie uczynił ad magis conturbandam. Wszak wszelkie media ad interim do uspokoienia publicznego podoba mi się y zda mi się nayłepsza bydz ta chwalebna JchMościów PP Hetmanów y wmmPana z inemi y z drugiemi Jmciami Pany Senatorami intencya, zbliżenia się ku Woyewodztwom. Gdyby można radbym y sam dopomógł z bliska gdzie wszelkiey ad instaurandam tranquillitatem publicam, applikacyi. Proszę P. Boga y z daleka aby omnes tonos passus wmmPanów prosperet et benedicat, et omnes conatus iego iakonayskutecznie adiuvet. Et teraz pro gradu meo ~~[illegible]~~ dziękuię iakonaybardziey wmmPanu pro hac indesinenti cura dobra pospolitego. Oznaymić ieszcze nie mam JKMości ale do tąd nie mam nic o nim pewnego tylko nadzieie nieiakie, które że mię nie raz pierwey alebant et fallebant teraz wiary znaydować nie mogą. Przy tym powrocie spodziewam iakiey pewney wiadomości, a przy tym usługi moie łasce wmmPana oddaię profitear iż iestem na zawsze

Kopia listu Jmci P. Hetm. Polnego kor. do Jmci P. Woye Podol 4 Xbris 1715.

Kiedy mię constans z Jarosławia dochodzi fama że Rada Tarnogrodska albo na tamtym continuabitur mieyscu albo do Zamościa transferetur; wyprawiwszy z ostatkiey Portów to iest Jmci P. Jordana Podczaszego Krakowskiego y Jmci P. Siedliskiego do Jarosławia in supposito przybycia naszego tamże rozumiałbym potrzebnieysze y użytecznieysze in publicum powrocenie do Jarosławia a niżeli pospieszenie do Lwowa niewiedząc ieżeli pomienieni JchMość PP Posłowie do nas ordinowani zechcą zieżdżać się in hoc discordi populorum sensu. Et do tego obawiam się, aby ten manifest acrius napisany y Konfoederacya eodem podobno stylo albo acrior ułożona nie wyszła in publicum y nie była do druku podana. Cobyśmy przy wielkim wmmPana kredicie mogli ieszcze zatrzymać et modicam wyperswadować patientiam a bardziey moderationem która w tych okolicznościach niezmiernie potrzebna, kiedy przy wmislnych z Pomorami wiadomościach y odebraney JKMci Rezolucyi prompta et parata bydz mogą od Kolligatów subsidia a nam dopiero mocnić się y uzbraiać potrzeba. Jeżeli do tego będą sprowadzone Brandeburskie a Moskiewskie zatrzymane iako piszą woyska, żadne nasze remonstracye ani mediacye exulcerabis

animus na ten czas nie pomoże. Jakie zdanie będzie wm
m Pana proszę uniżenie racz mi go poufale wyrazić, tudzież
JmciP Krakowskiemu mmPanu sensum suum deferre. A ja cze-
kać tu będę do soboty będąc gotow czyli w przedniey straży
do Jarosławia czyli w odwodzie do Lwowa służyć wmmPanu
którego się oddaię łasce pisząc się cum indesinenti cultu
P.S. Że JmcP Wojewoda Krakowski był w Jarosławiu nie zastawszy
nikogo odiachał. teraz pono uczynili Posłowie a za tym nowa
do nas pretensya, a większa populi desperacya y ostatnia Oy-
czyzny zguba. Proszę Dobrodzieiu cogita et recogita fata
Rzeczypp: a mnie informes et instruas

Kopia listu JmcP Daszkowa Rezydenta Carskiego
przy Dworze JaśnieP Krakowskiego do JmciP
Woy Podolskiego 4 Xbris 1715

Według czasu y distantiam loci nie wątpię, że już wmm
PPan w Jarosławiu stanął: dla tego odzywam się do w
mmPana oświadczaiąc się z tym że zawsze na każdym
mieyscu jestem życzliwym sługą wmmPana et executor ro-
zkazow jego. dla czego upraszam o wzaiemną korrespon-
dencyą która iest bardzo potrzebna w teraźnieyszym czasie
gdyż już poczynam wątpić o drodze z tąd do Jarosławia
JmciP Krakowskiego czego serdecznie żałuię że nie będę tam
mogł służyć wmmPanu, teraz tedy o to upraszam wielce
uczyn mi tę łaskę a rozkaż do mnie napisać jeżeli bytność
JmciP Krakowskiego w Jarosławiu bardzo jest potrzebna, tak
tesz co będziecie zaczynać żebym wiedział z łaski wmmPana
Listy iakie pisał Xże Jmc Dołhoruki do Województw z stro-
ny interpozycyi Cara Jmci są dobre których kopie in adjuncto
posełam: tak rozumiem że y druga strona musi acceptować
a teraz tym kończę żem jest z całego serca

Kopia Lista Xcia Jmci Dołhorukiego Posła Pełno-
mocnego do Województw wszystkich

Kiedy niektóre województwa jako y w Xmci Krakowskie a
bodaj y nie pierwey drugim praecedendo exemplo in unam sen-
tentiam skombinowawszy się z Związkiem do Konfederacyi
poszło, już tesz widzę afflictissimum zaiste statum tey Oy-
czyzny która per diversas et exoticas calamitates, tyle lat
niszcząc teraz na ostatek od własnych synow dokonywać się
zaczyna. Cosz to bowiem iest teraźnieysze wmmPanow
Konfederacye jeżeli nie naywiększe bespieczeństwo bellum y za-
mieszanie domowe za którym individua podstępna extre-
ma Królestwa esc zwykła desolatio. Szabla Polska, któ-
ra na zaszczyt Rzeczypp: powinnaby opponi nieprzyiacielowi
na wnętrzności własney matki converti, jakoby dla Rze-
czypp: Polskiey y ta była imprecatio: gladius illorum intret
in corda ipsorum, a za tym idzie że możecie już wmmPanowie
na kogo o naruszenie Praw y Swobod Oyczystych czynić ak-
klamacye, kiedy vertitis subvertitis one sami. A zaszto
nie było przed tym w Polszcze ledwie nie inter cardinalia
Przeświętnym Województwom przeciwko Związkom Surowe for-
mować lauda y onemi nieposłusznych gromiąc, Związki ro-
zwięzywać, a teraz wszystko in contrarium dzieie się: bo

nie tylko zadnego nie masz starania o rozwią-
zaniu tego węzła ale uno ore et uno corde z nim
łączą się bardziey go mocnicie WMM Panowie sami et vi-
tuperanda laudatis jakoby to inflictum Rzeczypspl ab auxilia
rzby owlny tym sanari mogło. ale jako non sine gravi
doloris sensu takowe WMM Panow uważaią przedsię-
wzięte media ktore bardzo ieszcze mogą causare morbum
istum, tak pro communi interesse zyczyłbym serdecznie
abyscie WMM Panowie ad meliora descendere y takie przed
się wziąć cieszeli srodki, ktoreby bardziey zbawienne
y od tego konca były nieuchybiaiące. Ze zaś praestat
motos componere fluctus naybardziey activitati et
authoritati ktorą WXM masz w Woiewodztwach ile
sub praesente tresch, to iest Krakowskiego, Sandomirskiego
y Słuckiego woiewodztw skonfederowanych WXMosc
iako mam relacyą directione et praesidentia compello
WXMosc tym listem abyś y sam był w tym persuasyi
y wszystkim Imcum ościat wypersuadowac ze do
prędszego uspokoienia zadne nie może bydz bardziey
Salutare y prętsze medium nad interpozycyą w tym
razie Iego Carskiego Wieliczenstwa Pana mo M. powa-
gi y mediacyi do ktorey ia maiąc plenipotencyą asse-
kurowac mogę ze utorowałbym dobrze gościniec do satis-
fakcyi prześwietnych woiewodztw desideriis, byle tylko
o to zaszła rekwizycya, aniby potrzeba przez trudne
ac longas vias et ambages zamierzac do tego do czego
lepsza y bespieczniaysza y prętsza może się trafic droga
W tey drodze ia pro affectu meo ktorym feror ku tey
Oyczyznie kalanowac et omni meliori modo Prześwie-
tnym woiewodztwom służyc deklaruiąc przy należytey
obserwancyi zostawam.

Kopia listu Imci P Sulcza Generała do Imci
P twoje Podoli: 4 Xbris 1715.

Ad tristem nuntium obranego nowego Marszałka General-
nego konfederackiego, przychodzi mnie in consolationem
Dworzanin WMM Pana z oswiadczeniem takki bytnosci iego
tu do Lwowa y lubo serdecznie załuię ze tak dobrze uło-
zona planta obrad WMM Panow w Iarosławiu per praecipita-
tum actum tey elekcyi evanuit, mam iednak nadzieię w o-
sobie zacney WMM Pana y B. zes iakos vir magni et solidi
consilii potrafisz w to za bytnoscią swoią ne peiora succe-
dant malis. Iac prawie tracę nadzieię do uspokoienia ex
multis rationibus, a ile się tesz zapatruię na manifest zkon-
cipowany 26 9bris pod Tarnogrodem ktory paszkwilowi
iednemu podobnieyszy a nizeli manifestowi, co nic może
tylko provocare in peius iam irritatos animorum motus
ale o tym da P Bog ad coram. z Pomeranii
stanął P Baro de Blankelman kurier mysły do Imci P
Feltmarszałka Fleminga z nowiną wzięcey insuły Rugen
y nie mogąc daley iechać do Torunia bespiecznie się prze-
brac posłał przed sobą sztafetę, do Warszawy cum de-
nuntiatione, ze nasi 15 9bris uczynili descentę na mia-
nowaną wyspę w mieyscu, gdzie się ieszcze mniey spodziewano

y Debarkowawszy szczesliwie wszystkie woysko z flotty
poszli z mile w kray in ordine batalii, nim nieprzyiaciele
obaczyli, ktory tandem accurrens opposuit arma nostris
concertatum dwie godziny cruento et dubio marte asz
tandem victoria deklarowała się po naszey stronie in
complete, bo woysko szwedzkie częscią trupem położyło
częscią z ranione in campo conflictu zostało się. Zyw-
cem tylko 400 wzięto. ze znacznych Officierow Generał
Pasewitz z Szwedzkiey strony, a z naszey Pułkownik Trukses
zgineli. alec nie mamy ieszcze zupełney wiadomosci z obu
stron tak zgimionych jako poranionych. To pewna że Krol
Szwedzki lethaliter w ramie, postrzelony y szpadą w kark
cięty, kielkunastu stipaty ludzi swoich ledwie do Stralzuntu
zaprowadzony, gdzie albo umrzec mu przydzie, albo pewnikiem
wzięty będzie, bo fortecca ta jusz extremis laborabat, kiedy
tego kuriera expediowano. Zwycięscom w tey akcyi inter alia
dostało się, 20 armat polnych, vulgo Geszwindszus nazwanych,
cum multo apparatu bellico et provisione roznego gatunku
plurima spolia przez kaprow szwedzkich in Baltico roznym
narodom wydarte. I tak Dominus armorum progressus no-
stros przeciwko nieprzyiacielowi spolnemu tą aktiey pobło-
gosławił, że jusz pax firma et stabilis a Nordico nam arri-
det. byle tu media adequata adinveniri mogły do uspokoienia
do tey nieszczesliwey burzy, to wszystkie te amaritudines które-
smy cierpieli przez niemały czas mogłyby converti in dulce-
dinem ad delicias populi, ale to wszystko activitati y szczerey
applikacyi WWMM Pana porucam, którego nieodmienney ła-
ske y protekcyi y moie uniżone zalecam usługi zostaiąc in-
delebili charactere et perenni cultu

Kopia listu JmcI P Kanclerza Kw do JmcI P Wo-
iew Podol 5 Xbris 1715.

Za osobliwe szczęście miałbym nie disputowac listownie ale
w konfidencyi ustnie de praesenti rerum statu rozmowic się z W
mm Panem którego magnos sensus pro oraculis estimować zawsze
zwykłem, znaiąc to bardzo dobrze że WMM Pann in exacta pru-
dentia y we wszystkich doskonałosciach nemo anteferri, pauci pa-
res putari mogą. Prędkobyśmy się porozumieli z sobą y zgodzili
nie tylko w tym quod est justum ale co possibile y practicabile
być może. Trudna to rzecz podczas woyny pacis tempora uczynic,
teraz przecięsz kiedy Krol Szwedzki po straconey Pomeranii za mo-
rze wyrugowany, choćiasżby niechciał jeszcze skłonic się ad me-
dia pacis, powinnibyśmy jusz widziec oddalone od nas incommo-
da belli; y wątpic nie trzeba że J KM bez przyczyny nie będzie
chciał widziec afflictam Remp: przez dalsze przez potrzeby cięż-
kosci, których a to teraz post superata ab extra pericula, aby te
motus ab intra nie przedłużyły, obawiam się. Przecięsz przenie-
sienie rezydencyi WMM Panow ze Lwowa do Jarosławia in vici-
niam zgromadzonych Woiewodztw opportune uczynione dobrą mie
czeszy otuchą, że accessu konferencyi z JmcIą Feltmarszałkiem Fle-
mingiem MMPanem który się tam zbliżyc może przynamniey dispoti-
tive desideratam tranquillitatem wyrobic WMMPanowie będziecie mogli
naysposobnieysze ad hunc finem zdaie się, przytomnym tu JmcIom
Poselstwa do KJmci, a czym KJmc dowiedziawszy się mogłby odmienic

proiektta rezolucyi swoiey, intuitu zamkniencia do Polski woysk
wiekszych ad compescendam hanc revolutionem uczynione. a potym
za przyiazdem jego przez formalny Traktat per Deputatos przy
boku Panskim pro dignitate maiestatis et Reip: wszystko by
się mogło sprawić, iuxta exigentiam okolicznosci ad satisfa-
ctionem populorum. To na ten czas wyraziwszy nieodmien-
nym affecktem y obserwancyą pisze się.

~~List pewnego do JMci P Wojew Podolskiego~~

Kopia listu JMci P Poczcia H W W X L. do JMci
P Humieckiego Wojew Podolsk 5 Xbris 1715

Upragniony jak nayczestszey korrespondencyi z WMM Panem
illo cursu poczty wybaczyc nie mogę, zebym iey onerare
nie miał interprete uniżoności moiey ktora gdy personali
amplexu venerari WMM Pana od tak dawnego nie przychodzi
czasu, że oraz życzyłbym sobie mieć explorationem mentis WM
M Pana w tych teraznieyszych konjunkturach co tandem czy-
nić zamyslasz, gdysz zdałoby mi się quantocitius conferre
rebus, szukać sposobow jakby uglaskać maiestatem a uspo-
koić Remp: jedney wyperswadować stronie, a drugą ukonten-
towac. Z tuteyszych Krajow Litewskich nie mam nic
absolute do donieśienia bo jak saskie woyska wyszły
to w spokoynosci zostaiemy, będąc za tym ad quovis nu-
tus WMM Pana gotowi z ochotą usługi moiey cum
summo cultu pisze się.

Kopia listu od JMci P Krakowskiego Het W Ko: do
JMci P Woj Podolskiego 5 Xbris 1715

Nie tak słabość zdrowia jako raczey rezolucya JMci P Woje-
wody Podlaskiego zatrzymała mnie na tym mieyscu niedopu-
szczaiące festinos uroere passus w slady za WMM Panem ku
Jarosławiu. jakosz na tym placu iusz stanąć rezolwuią sa-
me konjunktury, y lubo JMc P Woje Podlaski MM Pan propo-
nuie znowu podroża Jarosławską, atoli adjuncta ktorych
znać JMc MPan nie miał raczey formandi in hac acie condi-
tii arbi exigentiam demonstruią. Tych abyś WMM Pan
kommunikować chciał JMci upraszam wielce. Tusze że
za odebraną z tąd informacyą pospiesze zeobce in contorti-
um curarum do Lwowa, o co samo y WMM Pana upraszam
będąc circa ingens personalis amplexus desiderium, tym
czasem interprete cultu

Kopia listu od JMci P Rzewuskiego Wo Podlaskie:
Het Pol. Kor: do JMci P Wo Podol: 5 Xbris 1715

Lubobym życzył ob spem facilioris tranquillitatis podjąć
do Jarosławia iterare drogę, jednakże metu jakowey za przy-
sługę naszą censury nie śmiem rezolwować się, y samego WM
M Pana niewczasować bez rzetelney JMci P Krakowskiego MPana
rezolucyi o ktorą dnia wczorayszego pisałem adjectis pro exi-
sentia meo rationibus potrzebney w Jarosławiu bytnosci naszey
Spodziewam się responsu w sobotę koło południa po ktorego o-
debraniu mogę securius odezwać się tein JMci Wojew Krako-
skiemu MM Panu ~~..~~ remonstracyą przezornych y zbawiennych
in publicum WMM Pana reflexyi. gdybym miał poufałego

Człowieka a żeby mogł wyrażone od WMMPana reflexye y racye in wydawania Manifestu in publicum y inne deferre uttrie Xiu Jmci Wojewodzie Krakowskiemu uczyniłbym to nieodwłocznie ale literale commercium w tym wieku pełnym diffidencyi nie bardzo jest bespieczne. Poczty, nie wątpię że WMMPan już z ode brałeś ktorey y ja kommunikuię z przydaniem listu od JmP Golcza co wyraziwszy Łaskę się oddaię WMMPana.

PS Gdybyś Wasze Dobro: tesz chwalebne remonstracye swoie donosił JmćP Podkomorzemu Lwowskiemu MMPanu albo Komu będziesz rozumiał ne praecipitent fata Rzeczyp: wielkąbyś in publicum uczynił przysługę

Kopia listu od JmćP Sadowskiego Marszałka Sejmiku Brzeskiego do JmćP Woie Podolskiego od Wojewodztwa Podlaskiego 7 Xbris 1715

Pamiętna do tąd Ałhenom naszym Brzeskim Summa w WMMPana activitas et dulcis recordatio nominis Jego ktora teraz na cały swiat Polski in bonum publicum evolat a że y teraznieyszym trakt[a]tem Jarosławskim magna sua authoritatis specimen pokazać zechcesz, supplikuiemy do WMMPana abyś na Ziemie nasze Brzeskie osobliwy miec raczył respekt ktora przeszłey jesieni woyskiem zniszczona koronnym wprawie głodem wymarła, teraz przechodami Moskiewskiemi y Saxońskiemi do Litwy y z Litwy powracaiącemi y po tygodniu całym bawiącemi się depopulata, y w samym marsie do Kontribucyi do tynfow y z ostatnią ruiną przyciśniona y wymuszona et in praesenti statu Rzeczyp[ospolitej] od Rezstatem się do żadney ustawi nie zdolna. W czym recurrit ad aras WMMPana y zostaie,

Kopia listu od Xcia Stołkowskiego Posła Pełnomocnego do JmćP Woie Podol. 7 Xbris 1715

Na tych dniach doszła mię Hramota od Jego Carskiego Wieliczeństwa PMM do Stanow Nayiaśnieyszey Rzeczyp: y do Jmciow PP Woyskowych Koronnych pisana z ktorey praesentiius latora JmćP Serobina Oberszterleytnanta na teraznieysze WMMPanow w Jarosławiu bydz maiące Consilium umyslnie ordinuiąc, oraz zwykłą moią WMMPanu zasyłaiąc weneracyą, życzę cordicitus aby na tym consilium sama virtus altissimi assistowała y dobre rady WMMPanow do jaknaylepszego cum emolumento publico prowadziła Końca. A jako wyrozumiecie WMMPanowie z tey Hramoty propensum Jego Carskiego W PMM ku Rzeczyp: swoiey animum et candorem, ktory nic czego inszego tey Oyczyznie pod szczęśliwym Krola Pana swego panowaniem sprzyia tylko praw y wolnosci WMMPanow starożytnych konserwacyi, pomyslnych sukcessow y pożądanego pokoju tak y ia addens vota votis tyle razy iuż proponowane od emnie WMMPanom itero perswaduję abyście WMMPanowie oddalaiąc od Oyczyzny swoiey wszelkie niebespieczne y straszne (ktore by pewnie przedsięwzięte Konfederacyi imprezy pociągnęły za sobą) Konsekwencye ad leniendas dolores et onera od dziśiarnych JKMci woysk, Rzeczyp żadanych, nie per tela per ignes, per tot discrimina rerum, lecz przez te tak salutaria remedia, ktore z osobliwego J Carskiego W PMM danego Kommissu w moich mam ręku, y za rekwizycyą proponować ie gotowem, zatrzeć się chcieli; a ja w tey Nayiaśnieyszey Rzeczyp: usłudze, wszelkiey uczynię szczerą applikacyą

moie, skutecznie swiadczyc deklaruie, oraz upraszam abyście wmmPanowie na te Kramole dac respons y mnie o tymze uwiadomic raczyli. To wyraziwszy z nalezytym respektem zostawam

Kopia listu JMci P Kanclerza Kor: do JMci P Wojew Podolskiego 9 Xbris 1715

Nie miałem tey poczty listu od wmmPana, pro conservatione jednakze punktualney z nim korrespondencyi, odzywam się onemuz z obserwancyą zwykłą, życząc aby to przeniesienie rezydencyi wmmPanow ze Lwowa do Jarosławia in viciniam woiewodztw uczynione desideratam adferat publicam tranquillitatem. Przyiazdu K JMci teskliwie wyglądamy ktory 8 praesentis miał z Saxonii do Polski się ruszyc. Occurrentia od Pomeranii posyłam in annexis a sam zostaię solito affectu et observantia.

Kopia listu JMci P Kanclerza WXLo do JMci P Wojew Podolsk: 16 Xbris 1715

Odebrałem list wmmPana de 4 praesentis z zwykłey satiskakcyą y obligacyą. Indoleo temu dobrze isz obranie marszałka wzgromadzonych woiewodztwach diligentiam anticipavit wmmPanow y wrociło ich z przedsięwzięcey drogi, nie wątpię jednak bynamniey ze wmmPanowie incepta sollicitudini około ugaszenia tego pozaru pro consueto erga publicum zelo zechcecie statecznie insistere. My tesz tu przytomni za szczęśliwym przyiazdem JKMPNM o ktorym certiora zrozumiesz wmmPan ex annexo wspolnie o to starac się będziemy abyśmy wmmPanow sedulas pro tranquillitate publica curas zkoncertowanemi gruntownemi pod bytnosc Panską srodkami supplementowac quamprimum mogli. Zostaię constanti affectu et cultu

Kopia listu od Xcia JMci Prymasa do JMci P Woiewody Podolskiego 17 Xbris 1715

Z nalezytey na wielkie zdanie wmmPana w przeszłych listach wyrazone reflexyi, kommunikuię wmmPanu listu do mnie od JMci P Posła w. cara JMci pisanego oraz y mego nan responsu. Mam woley pisac y do cara JMci ale jeszcze się zatrzymuię, poniewasz y o powrocie K JMci do Gdanska zachodzi wiadomosc y dziś spodziewam się pewnie wiedziec; y z wielkiey Polski piszą że Moskwa kilkaset koni zostawiwszy dla prowiantow wyszli z krajow naszych spieszno ~~dla prowiantow~~ ku Pomeranii; znac ze przecie koniecznie miec chcą bonam partem tegoroczney tameczney kampanii. Bardzo to nie dobrze ze chwalebna intencya wmmPanow zblizenia się do Jarosławia skutku swego nie wzięła. Proszę abys wmmPan etiam in distans elaborare raczył solenną legacyą do JKMosci. tak rozumiem ze musi bydz dobrze przyięta, y ze nie będzie sine commodo boni publici. Ja tesz jak pretko Jego Krolewska Mosc zblizy się zeszlę nie będę chciał omieszkiwac in agendo. Radbym jednak gdyby mozna abys się wmmPan znaydowac mogł ze mną przy boku Panskim y dopomodz pracy pro Rep: ale jezeli tam zdac się będzie potrzebnieysza praesentia y Rada wmmPane blisko Woiewodztw y woyska y tak wszelka dispozycya wmmPana koncertowac mię musi na kazdym mieyscu niech P Bog konserwuie w zdrowiu jako naylepszym y szczęsliwym powodzeniu. Prosteor zem jest na zawsze

Kopia listu JMci P. Krakowskiego HWK do JMci P. Wojew. Podolskiego 23 Xbris 1715

Concomitor z WMM Panem votis przy powinszowaniu Swiąt Natalitium Christi życząc aby tu nam Swiedziecny Pan nowe uspokoienie sub auspiciis Rzeczyp: a jego wielkiemu imieniu Coronam Pacificatoris Rzeczyp: dać raczył. List JMci X. Biskupa Kujawskiego posyłam WMM Panu do żony moiey pisany z owey poczty co iest zabrana, ktory pamięci WMM Pana aby mi była wrocona, Oddaię także y przyszłe aby nie były zabrane assekurować ie proszę. odebrawszy zaś przeczyta racz WMM Pan przeczytać, ma bydz tam proiekt czyli planta od JMci X. Biskupa Kujawskiego ad paciscendum. Extraordinaryina poczta do Warszawy iest bardzo potrzebna, bo Pruska dwa razy chodzi do Warszawy a z Warszawy tu raz jeno. więc moglibyśmy tu miewać dwie poczty, to y tę assekurować należy. Passporty może aby miały swoy robur przez, Spodziewam się że WMM Pan będzie miał tam propozycyą żeby woyska KJMci ubyło w Polszcze ale wiem że WMM Panowie nie pozwolicie na to. ale jeżeliby się zdało to żeby inaczey bydz nie mogło to sam Saskich kurow przyiąć a żeby Regiment nie był bo przy Regimentach Feltmarszałek y Kommissoriat będzie zrozumiałem iako że tamta będzie propozycya, ale ona należy do całey Rzeczyp y do Seymu ią odłożyć życzę, bo y tu trzeba assekurować. Sam się nie kwapił z rozdawaniem na te partye woyska co jest w Ukrainie na konsistencyi y drugim tak Podolskim iako y Pokuckim rozumieiąc że y Rzeczp: y woysko się uspokoi y że całemu woysku będą wychodziły assignacye. Kiedy zaś czas iest abyś WMM Pan według tey ktorą posyłam konnotacyą uczynić raczył, osobę y honor moy oddaię łasce WMM P. ktorego zostaię perenni cultu

Kopia listu Xcia Primasa do JMci P. Wojewody Bel: 24 Xbris 1715

Bardzo mię perstrinxit metus WMM Pana. Nie turbowałem mię za dobrze afflictis rebus do tego. ale tesz żeby casus jaki fatalis których w tych dniach miał subsequi żadnym się niespodziewał ani obawiał. Jusz do tego musi bydz co. Day P. Boże omnia bona. O gluten celeritates nie trudno. Sama natura bardziey skłonna ad celeritatem niżeli tarditatem: ale wczymby hic et nunc prętkością nadrabiać zdało się, rzecz trudna do poięcia. a to WMM Pan sam widzisz y wyrażasz że unus tylko był socius drogi WMM Pana. Wątpię aby y samemu WMM Panu mogła się zebrać dalsza droga a nusz dopiero Ichmościom inszym. Powrotem KJMci alimur et fallimur. Securitas viarum et securitas consiliorum viz practicabilis: Alec jeżli WMM Pan widzisz co pro evidenti praesenti et efficaci remedio racz się clare explikować et infallibilem promptitudinem actualem osoby swoiey przytomney ad omnes usus benevisos deklarować. Jam na wszystko dobrze gotow bom jusz dawno wszystko, nawet y zdrowie sacrifikował usibus publicis. Moskwa się rozkłada w Wielkiey Polszcze; Saskich Regimentow wielka przyszło z Pomeranii, y jusz actu koło Kalisza y w Kujawach znayduią się. Winszuię WMM Panu Swiąt chwalebnych Narodzenia Pańskiego życząc ab advemente Domino eas felicitates, ktoreby vota et magna merita WMM Pana adaequare mogły, nie tylko w zchodzącym ale y w następuiących longa serie latach. A przy tym profiteor żem jest

Kopia listu od JmcPa Rybinskiego Wo Chełmin. do JmcPa Woi Podol. 24 Xbris 1715

Szczęśliwy kray ten in drumnis suis ze tak wielkich witac będzie pacifikatorow, szczęscie y moie partikularne inter belligerantes iusz od dwoch miesięcy cum oliva pacis zabłąkanemu, ez publico solatio day Boże pakonayprętszego uspokoienia profitowac. Bodayto był Bog żeby do tey rewolucyi nie przyszło ktora nietylko nuditatem nostram odkryta, lecz y innych gosci supernumerarie na osleb nasz zaciągoneła. Ja tu ieszcze pro modulo meo trzymam odwodząc a bello offensivo ktore przed złączeniem się z Xciem Jmcią Weysenfeltem pro defensivo miano, nil desideratur tylko abys WmmPan ante praeliminaria pierwey JmcPa Podkomorzego Krzemienieckiego WmmPana authoritate sua ad ea quae sunt possibilia do wyperswadowania tey stronie disponowac raczył. z osoby moiey nieomieszkam korrespondowac universali desiderio całey Rzeczypi czekaiąc dalszych rozkazow WmmPana, ktoremu się dawney y nieodmienney oddawszy łasce iestem constantissimo voto na zawsze

Kopia listu Jmc P. Fleminga Felmarszałka do Jmcow PP Senatorow Podolskiego y Chernichowskiego wojewodow 24 Xbris 1715.

Je recois l'honeur de la vottre. Vos Excellences seront toujours bien venues chés moi, je leur envoye le passeport necessaire pour la Surete de leur vojage; cependant je ne leurs scaurois marquer l'endroit ou elles me trouveront, car je suis souvent en marches, mais comme je ne commets pas des hostilitez et que je ne cherche qu'a detourner celles qu'on me veut faire ce n'est pas à moi, qu'il faut s'adresser, pour les faire cesser. Je ne souhaite rien avec tant d'ardeur, que le calme dans le Rojaume; cependant je scais me defendre, mais je ne scais pas faire subsister nos troupes de l'air. Nous servons fidellement le Roi et la Republique, mais nous ne connoissons pas celle, dont m Leduchoski se vante d'etre le chef, ce que vos Excellences auront vu avec bien de chagrin par le manifeste qui est imprime sous son nom. D'ailleurs nous n'avons pas en à faire contre les Palatinats et vous pouvez compter Messeigneurs que je ne souhaite, que de vivre en paix avec tout le monde si l'on veut fe c'est l'armée confederée qui nous a declaré la guerre, et j'attends de vos Excellences une explication plus claire avant que de pouvoir, leur repondre autre chose que de les assurer, que l'Armée que j'ai l'honneur de commander, et moi, nous nous ferons une vrai plaisir de temoigner a vos excellences l'estime parfaite, que nous avons pour leurs personnes, et moi en particulier, je vous j'assure Messeigneurs, que personne ne scauroit etre plus parfaitement, que je le suis.

PS. j'ai l'honneur d'envoyer ci joint a Vos Excellences ma correspondence avec m. Ledochoski.

Kopia listu Jmci P. Leduchoskiego Marszałka wojewodztw skonfederowanych do Jmc P. Graffa Fleminga Felmarszałka woysk saskich z obozu z pod Rzeszowa 19 Xbris 1715

Magnifice Domine Campiductor Saxonum
Domine et frater colendissime
Ad literas Mfcentiae Vrae per Dnum Rassenau transmissas quantum temporis sufficientia permittere valeat respondere non detrecto, cum me satis mirari nequeam, exercitum hunc amice tractari a nostris in campo praetendere, quem domus nostrae satis

hostilem sensêre. Ardui sine effectu laboris M. S. V. in suscepta reducendi exercitum sub antiquum Reip: adeo nocivum regimen, ~~sudoteo~~ cura, indoles. Reip: etenim exercitum esse non Ducum, qui ducebant trahebantq ad fata, eandem imo et Saxonicum post acceptas tot contributiones eidem parere debere, utrumq etenim pane Reip: vivere constat. Milites nostros suam habere rationem permittendi per Vistulam transitus, nondum enim edoctos esse declaratione Reip: Saxones tanquam oppressores pro hostibus Patriæ habendos; de eorum ictibus quali successere eventu testimonium non petitur, cum qui testari deberent a Vistula correpti forsan ut suam et restantium justè eluerent culpam per hostilem innocentis invasionem populi, continua aliquot diebus tormentorum in cassum explosio, justam nostrorum causam probare testatur, nec casu sed Deo volente fieri etiam potentissimos in innocentes conatus vento rapi. Exercitum Saxonum ibi esse ubi voluit, non mirum, velle suum cuiq est, nec minorem esse virtutem quam quærere, parta tueri. ibi tamen eum esse ubi magis voluerit gratularer, quo exercitus noster prodire paratus. Literas a M. S. V. nullas habere fateor præter responsum ad meas, et præsentes subalternas. et quoniam resolutionem ~~se~~ petere se denotet, hanc esse respondeo, quæ nobis satisfaciat et quam justo et æquo succedente Dei auxilio sperare debeamus. Tenorem tamen sensus nostri esse apud Gnralem Brandis Zelum M. S. V. pro majestate et libertate esse laudabilem non tamen alteri vim altera inferre tenetur. Nos quoq veros hujs Patriæ filios, ita rem curare, ut et Majestas illæsa, et libertas maneat integra. Rationi temporis rationi debiti et justitiæ præponamus, et hoc esse in manibus tranquillitatem publicam violantibus. Saxonici militis ardorem domus nostræ hucusq sensere ardentes, verendum tamen ne plus ultra ferantr scintillæ, neve luceat scelus eorum ibi ubi latere optaretur, obliti quod per quæ quis peccat per eadem puniatur. Offensionem aliam ab hac quæ jam successerat distinguere non potero, acta virtutem probant. Clementiam Sacræ R. Mtis S. D. N. C. summo nobis esse desiderio, a qua longe Saxonum distat hostilitas nec arma nostra justissimo Regi displicere ad cujus tuitionem sumpta, licet Patriæ amor contra oppressores iis coegit uti.
Si M. S. V. ut plurimum Patriæ nostræ meritum præstaret, cujs se gloriatr filium si non solum Duces sed et reliquos ad ejs duceret obsequium. Nostræ id esse curæ fraterne eos in gratiam M. S. Vræ amplecti, non enim veros Patriæ filios decere, hostibq se jungi et ad ejs oppressionem volare, peccatiq augere peccata. In reliquo pacem nobis cordi esse ideo in alienam messem non mittimus falcem, defendimus nostra. Miramur externos successus ad internos prodesse motus et si in Pomerania pax succedat, cur in proprio Regno accendatr bellum? Ratione et justitia utendum esse nos bonam tueri causam nec desperare in Dei auxilio.

PS. Ang de Kaznof licet non sit literis commendatus, ad dirigendos Leopolim gressus cum certo fasciculo, quod tamen alia methodo fieri deberet, obtinuit hitic facultatem progrediquo vult.

Kopia listu Jmci P. Fleminga Feltmarszalka do Jmci P. Keduchoskiego Podkomorzego Krem Marsz: Konfederowanych woiewodztw 24 Xbris 1715

Responsum M. S. V. ad literas meas Trzesniæ datas accepi ut ad eas quas Sandomiriæ expedivi, accepissem magis optarem.

Repeto me pacem bello praeferre, sed nemo me inveniet negligentem in eis quae ad excipiendum hostem requiruntur.
Nihil verius est quam quod Resp: copiis auxiliaribus non declaraverit bellum, sed exercitus adversus, nullam horum habuit attentionem, quin imo diu nobis bellum edixit, et ad prohibendum nobis per Vistulam transitum fecit quod potuit; Contradictio est dum MRV dicit milites adversae partis de declaratione Reip: contra Saxones tanquam hostes edoctos non fuisse et tamen tam multos in Vistula correptos trucidasse; miror, quod occiso tanto numero reliquos non deleverint.
Opponit MRV defensioni, in qua nos versari dixi, explosionem seu ejaculationem armorum a nobis sub Sandomiria factam, sed sciunt omnes, quod nonnisi post inceptam ab exercitu adverso tempore adventus nostri ad Sendomiriam explosionem a nostris responsum sit. Eodem modo et Vistulam transivimus, ubi sustinendo diu explosionem bombardarum partis adversae, nonnisi a parvo numero peditum nostrorum, postquam ripam fluvii ascenderit jaculatum est. Equitatus vero nec gladium strinxit nec arma movit, nec cedentem partem adversam uti potuit prosecutus est. Haec omnia signa purae defensionis sunt, quae si quis ab offensione distinguere nescit forte suo tempore experietur. Interim secundum consilium ab Illmis Ducibus, ministris et Senatoribus Regni sumptum, lenia violentibus et in futurum praeferre non dedigo. Sed si ab adversa parte secus procedatur et ego alio modo progredi coactus ero. Et certe potest esse MRV nos parta tueri scire, et nec spem, nec vires nobis deesse, exercitum adversum, quocunque nobis prodire voluerit sequendi. Hoc recusabimus illum in ditiones MRV sequi, ut experiatur falsa esse, quae de milites nostri hostilitatibus asseruit, illumque solo victu contentum esse. Nunquam enim Resp copias auxiliares hostiles sentit, sed si quoque aliquo modo oneri ipsi fuerint necessitati belli imputandum est. Omne enim bellum onera secum fert. In liberrimis quoque statibus et Rebusp: non solum stipendia, verum etiam alia lucra militi auxiliari concedunt, et insuper Principibus auxilia ferentibus ingentes summas subsidiales solvunt. Et memor erit sine dubio MRV quid Principibus exteris in praeterito bello Suetico Reip: auxilia ferentibus pro auxilio concessum sit, nobis vero panis obiicitur licet eundem in praesenti bello meruerimus, et dum eundem ex necessitate interdum quaerere coacti fuimus pro hostilitate reputatur. Quae vis ingratitudinis? Verae Reip: eorumque Ducibus parere non detrectavimus. Intentio mea ut exercitus adversae partis ad debitam obedientiam redeat, laudabilis est et optima, nec animum depono: omnia enim suum tempus habent. Injuriam mihi facit MRV. dum per zelum meum vim cuipiam me intulisse obiicit.
Non nego me vim vi repellere allaborasse, et confiteor, me eo intentum fuisse ut ad terminum evacuationis praefixum vocatis a Resp: in auxilium copiis nostris panis concedatur hoc enim necessitas, quae suprema lex est. S. MRVrae ignotus sum, alii certe me de Reip bono optime sentientem noscunt et ille verus Reip filius est, qui ut omnia pacata sint in Resp allaborat, non qui novis student rebus et statum

in Statu formare laborant. Benedicit M S V sibi clementiam S R M in summis desideriis esse, nam si justitia, certe mali ausus succederunt, quia licentia plus defendit quam libertas. Ad ea quae Sno Gnrali de Baudis conventa sunt jam nuper respondi, eis quae promisit et promittere potuit, satisfactum esse, ipsum vocabulum armistitii dat significationem rei. Quam aliam satisfactionem et quae authoritate M S V a nobis exigit, nescio, quis nostris praetensionibus justis satisfactionem dabit? Sed haec aliis ad quos pertinet ~~[illegible]~~ relinquamus. Nostrum si Reip interesse voluimus esse puto, ut solummodo de pane quotidiano, militi necessario conveniamus, atque allaboremus quo incommoditates ab utraque parte exercitus causatae stabilito bono ordine in solatium populi cessent. Ea vero quae ad Remp spectant Reip: relinquamus. Hoc modo eveniet, ut pace in Pomerania facta, in Regno quoque eadem frui possimus. Ratio et justitia omnino dinoscet, quis bonam habeat causam; et quis in Dei auxilio sperare debeat. Neminem dijudico saltem moneo, quod errare humanum sit, et in errore perseverare dissuadeo. Haec breviter caetera Deus justitia et exitus causae probabunt.

P. S. Nota sunt mihi jura gentium et methodi in bello receptae sed nescio in quo puncto missio S Gnrlis de Caknau alio modo fieri debebat. Habuit secum tubicinem qui per omnes exercitus pro recommendatione valet. Interim liberum erat eundem acceptandi vel remittendi. Si placuisset fasciculum literarum eidem concreditarum legere, contra jus gentium fuisset, quia semel receptus erat S Gnrlis, sed tamen nihil in eis M S V invenisset, nisi quae ad promovendam salutem Reip: spectant.

Kopia listu JmciP Ledochowskiego pod Konf Mar. do Jmciow Panow Podolskiego y Czerniechowskiego woiewodow 25 Xbris 1715

Niech samey Rzeczyp mowi za mnie zodzięczność y obligacya że wm mPanowie na obronę jeszcze nie tak zdesperowaney fortuny publiczney, ktora zdeptanych praw y swobod swoich in praesidio staropolskiey rezolucyi, magno se judice reputatur, jednak y ia ex ministerio włożonego na mnie od Przeswietney Rzeczyp że jako ad sonum campanae z obligacyi y obowiązku poprzysiężonego Rzeczyp chcąc od niey odwrocić nociva przytomność swoię deklarować raczycie, podziękowanie należyte oddaię winszuiąc tego szczęscia całey Rzeczyp: że wmm Panowie jako de suavitate libertatis rowno z nami Stanem Rycerskim partycypować chcecie, tak się o to in praesenti statu staracie. Ostatnia ta nasza była rezolucya na utrzymanie upadającey wolności czekać oleam fati, w ktorey krze causa melior superos sperare secundos. Nie przykra się dla słodkiey w wolnym Narodzie wolności uprzykrzone pod niebem nieweczały, vulnera et mortes hiemes sub alpibus acta. Jeżeli zaś te wszystkie aspera powagą wmm Panow Patrum Patriae, przypominam drugi raz z poprzysiężonego obowiązku suavitate mediacyi na stronę Rzeczyp przyiemney y pomyślney dulci zechce saturare quiete. Upewniam imieniem Przeswietney Rzeczyp: że nie będzie daleka do zgodnych pro bono publico propozycyi, y na to czekać będzie z zatrzymaniem hostilitatis omnimodae. Ja zaś przyobiecaney wmm Panow bytności tu w obozie pod Sitancami czekam zostaiąc cum pleno cultu

Kopia listu JMci P. Krakowskiego do JMci P. Woi. Podol.
25 Xbris 1715

Recepi cum et cursu poczty WMMPanow cum voto pomyslnych suk-
cessow negocyacyi ich pro communi bono. Niechay narodzony Pan
infantili Divina iednak manu hoynych uzycza błogosławienstw
studiis WMMPanow in publicum dajac za prace ich belligeris fo-
dera dextris y ogłoszony Brillias omnium applausu pokoy pro ramo
olivæ parto WMMPanow summo labore winna będzie laureas niezapomnioney wdzięcznosci Oyczyzna; my zas czekac będziemy æque
avidi ac securi felicis nuntii. Interim kommunikuie WMMPanom listow JMciow PP. Woiewody Malborskiego y Podskarbiego W. K.
reprezentuiacych pessimas consequentias strzez Boze dalszego zamieszania, tychze WMMPanowie zazyiecie competenter do konca
swego bynaymniey nie watpie. Ufam oraz iz magni Alcidæ utrzymacie labentis molem Patriæ, czekam na wiadomosci dalsze będąc
constanti cultu.

PS Listy z poczty in originalibus WMMP kommunikuie, y prosze zeby ich nikt na WMMPanow dwoch nie widział. Skarzęć
sze to WMMPanu ze JMc P. Woiew. Kiiowski P. Szelinga w Smazyniu stoiacego iusz infestuie. wszyscy robią pretext tey woyny
y Katusza posłał ruguiąc moich granadierow a jeszcze JMośc
nie rekoncilowała Rzeczyp:

Kopia listu JMci P. Feltmarszałka Fleminga
do JMciow PP. Podolskiego y Czerniech: Woiewo-
dow 26 Xbris 1715

Je suis faché de ce que vos excellence peuvent croire que
j'ai tardé un moment de repondre à la letre que vous m'avez
fait l'honneur de mecrire i j'ai repondu le meme jour
mais votre deputé malgré moi n'est parti que le jour apres
La seconde lettre m'est venue en marche que j'ai continué
comme vous avez entendu sans aucune hostilité mais toujour en etat d'eloigner telles que l'on nous vouloit faire
Je ne suis point eloigné d'une armistice, mais point a la maniere du partage d'arlequin, il faut que j'aie du fourage
et a vivre, contre ceci il ni tient rien au monde, necessitas est
suprema lex vous les scavez bien et nous meme.
D'un autre coté Messeigneurs je crois que vous n'avez
pas veu l'instrument de Palatinats et de l'armée confederee
il est dans des termes que je ne puis point admettre, si
j'en devois meme esperer mon salut, car je ne porte point
les armes contre la majesté ni contre la Republique, tout au
contraire nous servons l'un et l'autre et dependons de l'un
et de l'autre, je me ferai un fort grand plaisir de voir vos
excellence ici. je suis

Kopia listu JMci P. Krakowskiego H. W. K. do JMci
P. Wojewody Podol 27 Xbris 1715

Widze curæ esse Vobis securitatem nostram kiedy WMMPanowie pertinaci mente mali, y w dzien swiety dla dobra pospolitego pracowac nie zaniechaliscie, y zatrzymali rozlanie
tak wiele krwi. Przyiemniey to będzie P. Bogu, niz gdybyscie WMMPanowie ten dzien cały strawili w kosciele.
Od całey zas Rzeczyp: y mnie samego aeterna obligatio
nie watpie tedy ze prout prima cesserint, sic fore et universa.
Ja tych wiadomosci od WMMPanow kommunikowałem wszystkim JMciom tu przytomnym, y do JMci P. Wojew. Podlaskiego
kolegi mego wyprawiłem zaraz. Miedzy JMcią P. Lednohetmanem (?)
marszałkiem y JMcią P. Feltmarszałkiem Flemingiem ze te simultates uspokoic sie, potrafiecie w to WMMPanowie prudentissimâ

activitate Suâ, rozumiem tesz iż w te tak ciężkie mrozy Strony obiedwie nie zechcą nic tentare, y ta mizerya o ktorey wmmPanowie piszecie zmiękczy Jmciom mPanow że acceptować będą media pacis. Cokolwiek wmmPanowie zrobicie dobrego in publicum cedet to do wieczney ich gloriae. Ratione dispozycyi woyska zatrzymuię się do dalszey od wmmPana wiadomości lubo ustawicznie premor od tych co na pograniczu stoią, y ten tedy interes zdaię na wmmPana. A lubo spodziewam się że będę miał honor sam nowego roku powinszować wmmPanu, jednak idę in occursum z tą approbacyą życząc abyś wmmPan nie tylko ten następuiący ale y innych bez liczby przy wszelkich pomyślnych sukcessach wespoł z Jmcią Panią przepędził. czego unimity życząc jestem pleno cultu na zawsze

Kopia listu Jmci P Branickiego Marszałka zkonfederowanego woyska do Jmci P woie Podol 28 Xbris 1715

Wszelkie wmmPana rozkazy mam za wielkie szczęście, exekucyą zaś ich za honor. hostilitatem exercere nie myślę, ktora jure medialys secundum praxes bellatorum zawsze cessat. JmćP Zakrzeski Regimentarz inscius armistitii, bom sam o nim nie wiedział, gdzie się na ten czas znaydować miał, przysłał mi tu dziś dwoch Sasow bez koni, ktorych przez tego trębacza odesłałbym tylko że są pieszo oddani, jak prętko P Zakrzeski przydzie uczynię o konie y mondurunek inkwizycyą, y odeslę bona fide, ktoremu dałem ordinans żeby przychodził y ordinansem podjazdować zakazałem. wmP Dobrodzieia profundissimo cultu veneror będąc

Kopia listu Jmci P Krakowskiego HWK do Jmci P Wo-iew Podol 29 Xbris 1715

Po pierwszey de 26 od wmmPanow wiadomości byliśmy dotąd in tła dioza expectatione votivi successus, z tąd godney y pracowitey wmmPanow negocyacyi, dziś odbieramy razem dwie wiadomości jedną przez umyślnego wmmPanow o osadzonym Zamościu przez Sasow, drugą przez Jmci P Majora Lazaritnie[illegible] z obszernym odprawioney konferencyi diariuszem. Ja nie tylko od siebie ale et publico nomine dziękuię uniżenie wmmPanom za tak przezorną y szczerą w uspokoieniu Rzeczyp applikacyą, ktorey pomyślney przy łasce Boskiey skutek, nie tylko przyniesie magnis nominibus wmmPanow nieśmiertelney sławey perennitatem, ale tesz y Rzeczp: znać się będzie do partikularney wdzięczności. Ex praeliminaribus propozycyi JmP Feltmarszałka biorę dobrą nadzieię, że y Woiewodztwa skonfederowane wzaiemnie in conditionibus pokażą łatwość, ktore consummata wmmPanow doskonałość kombinować potrafi. Osadzenie Zamościa nie powinno wmmPanow odrażać a bene ceptis tak pożądanego dzieła, ktore powinno sublatâ principali causa omnes amovere scrupulos. Co zaś do zbliżenia się, naszego, nie doczekać na Oleszyce gotow będę y prosto jachać za odebraniem doskonalszey informacyi gdzie? y finalney utriusque partis rezolucyi że tra[illegible] acceptowane będą. Tym czasem starać się będę, abym Jmci P Hetmana Polnego sprowadził interea wmmPanowie plantam czyńcie, ktory bez nich załozony fundament dalszey struktury usacilitate perfectionem. a ja his expressis jestem

PS. Millenas obligationes moie wmmPanu. Dobrodzieju bądź wmmPan pewien że to ze mną się zakończy. to ladaco zrobiono że ubieżono miasto ale dla konserwacyi woyska było im potrzebne bo piechota w mieście a kawalerya po przedmieściu będzie lokować, ja życzę armisticium prorogować a traktować y kończyć tę historyą. ktora narodowi naszemu niewiele przyniesie honoru. ja ad eo za daniem znać gdzie będzie zdanie wmmP

Kopia listu JMciow PP Marszałkow Skonfederowanych do Jmciow PP Podolskiego y Czerniechowskiego Woiew: 30 Xbris 1715

Dziękuiemy uniżenie wmPanom za ten dowod życzliwości ku Rzeczyp y nieustaiące koło dobra iey prace y fatigi. Czyniąc zaś dosyć expectationi wmmPanow jak prętko może bydź respons na relacyą Jmciow PP Posłow naszych y list wmmPanow odsyłamy. Armisticium do 15 dnia Stycznia Roku da Bog przyszłego acceptuiemy z temi iednak kondiciami aby JmćP

woiewoda Chełminski odesłał ludzi Komputowych Rzeczyp do woyska y nieważył się żadnych nowych zaciągow czynic, y żadnych assignacyi wydawać. Zeby zaś wolne nam wybieranie Hibern z tego kraiu kiedy Saskie woyska kantonowac będą, dozrzycie wmmPanowie y opiscie to zeby też woysko samym furażem na naznaczonych mieyscach stoiące kontentowały się, y żadnych pieniedzy quovis praetextu et titulo nie wybierały. Fortece wszelkie lekauzy, ammunicye, zeby tak iako teraz in eadem quantitate qualitate et numero według inwentarzow zostawały in integro. Depozyta Szlacheckie, kupieckie y wszelkiey kondicyi ludzi cuiuscunq generis et speciei, aby takie według zwyczaiu armistitii wolne ab hostilitate, wolne do wywozu y przywozu Proprietariis ich były. Ze zaś przed expiratyą prioris armistitii, rzeczy, konie roznym woyskowym y Obywatelom naszym chociaż zawczasu reklamowane pozabierano, prosiemy abyscie się o oddanie ich upomnieli JmciP Feltmarszałkowi. Naznaczenie zaś dnia zjechania się do Rawy, pendeat arbitrio wmmPanow, do ktorego y my stosuiąc nasze, nieomieszkamy wyprawic plenipotentow naszych, ktorych jako y siebie samych rekommenduiąc łasce wmmPanow jesteśmy.

PS. Poważamy się jeszcze upraszać wmmPanow abyscie wyperswadowali JmciP Hetm WK. aby tych ludzi ktorzy ieszcze zostaią w władzy jego odesłał do woyska, y niewydawał assignacyi przez ktory ruina ubogich ludzi cieszka była.

Kopia listu od JmciP Rzeczyńskiego Woje Chełmińskiego do JmciP Woiew Podolskiego 30 Xbris 1715

JmciP Feltmarszałek mmPan konwokował JmcPP Generałow zadaiące zdania ich tak respektem prolongacyi armistitii, jakoteż kantonowania woyska, usq ad perfectionem et conclusionem kombinacyi, y traktatu zaczętego. Więc obligował mię, abym zdanie woyska Saskiego doniosł wmmPanu in ordine kantonowania. Życzy tedy aby woysko zkonfederowane kantonowało na wołyniu, Saskie zaś w woiewodztwie Bełskim y ziemi Przemislkiey. Jak prętko się traktat zakonczy, rozeydzie się woysko secundum tenorem onego, y tym się kontentować będzie, jaka in futurum stanie dispozycya. Czeka za tym w tym punkcie rezolucyi obudwu wmmPanow, y na długi czas potrzebna będzie prorogatya armistitii. Punkta pretensyi y satisfakcyi KJmci dzisiay proiektuią y jutro rano będą gotowe. To przy winney obserwancyi wyraziwszy, jestem na zawsze

PS. Przepraszam mosci Dob że sam nie donoszę tego y nie oddaię winney submissyi. okazya tego motaska JmciP Ordinata że Generała artilerii nie chce mieć w Fortecy

Kopia listu Pewnego ~~...~~ podpisanego do JmciP Wojew Podolskiego 3d Xbris 1715 ze Lwowa pisa:

List wmmPana z Zamoscia sub data 28 huius dopiero dziś mi oddaią, ale miałem honor przez JmciP Referendarza koronnego mmP że mi kommunikował dwa razy nowiny od wmPana de actibus vestris, ale nie miałem z czego się ucieszyc. y boię się aby ta prolongatio et tranquillitas, ktorey zwytki ludzie pragnąc y za nię się chwytac a ile ci ktorym się juz podobno y życie swoie uprzykrzyło, jezeliby wmmPanowie na nie pozwolili mieli y dać się im rozłożyc, nie była peior operatione et labore, bo widzę, y wiem że tego się chce drugiey

Stronie aby tę zimę pod praetextem tractandi zwlekli, y doczekali się z Saxonii, jak swiezych posiłkow, tak koni y wszelkich monderunkow. Zabym życzył nie tracąc czasu brac się, ad alias mensuras, to tedy wszystko oddawszy prudentiae et dexteritati wmm zostawuję

Kopia listu Jmci P. Feltmarszałka Fleminga do Jmciow PP. Podolskiego y Czerniehow. Wojew. 31 Xbris 1715 z pod Zamościa

Je recois l'honeur de la votre d'aujourd'hui. j'envoye dans ce moment à Lublin l'universal et la letre comme vous le commandes. On m'a dit, que ce ne sont, que de brigands, qui se sont assemblé, que l'on nous a debité pour de etandart de l'armée de Lithuanie. Je viendrai a Rawa le plus tot qu'il faire se pourra, et je n'amenerai avec moi que S. E. m le Palatin de Culm, m Beregoski, et m Pauli et notre petit equipage. Je voudrois, que de l'autre coté aussi on n'y vint point en grande foule, tant pour la commodité de l'endroit, ou il faira cher vivre, que pour eviter le desordre. D'ailleurs messeigneurs, on ne m'a pas ramené le quatre chevaux et l'homme pris dans l'armistice, et pourtant je vous ai laissé hier passer 250 chevaux, bien que vos Excellences et les deputez ne sont arrive qu'avec 60 chevaux en tout. J'ai vû aussi de mes propres yeux malgre la promesse faite, que l'on a amené de effets. Il y avoit prompt remede à tout cela, comme vos Excellence peuvent juger, mais j'en ai usé avec generosité pourtant, si l'on n'en use de meme envers nous, de crainte que mon honnetteté ne passe pour folie ou pour dupperie, personne ne scauroit me prendre mal, si je songe a prende a mon tour revange. Pour la sureté de vos Excellences elle sera observée, je convient qu'à l'instrument de l'armistice il auroit beaucoup a ajouter. Le meilleur est, que vos Excellences et d'autres Senateurs et moi venant a Rawa, nous pouront ajouter tout cela. Apres on poura dire, qu'autant de personnes doivent venir de la part des Palatinats confereres, autant de l'armé confederée, et autant de l'armé du Roi. Voila le chemin le plus abbregé. J'ai l'honneur d'ettre avec respect

Kopia listu do Jmci P. Marszałka Konfederowanych Wojewodztw od Jmci P. Woje: Podolskiego in Febr 1716 — Februar 1716

Rezolucya wmm Pana ktorą wziąłeś przed się, y dalej utrzymywac zamyślasz powinna inniti justitiae bo bez tego fundamentu nie może bydź wsparta ope Numinis. Proceder zaś ten ktory practicują nad substancyą Jmci P. Het. Pol. Ko: mm Pana nie zda się kwadrowac cum aequitate, bo jako iest bonis artibus nabyta, tak praerogativa immunitatis gaudere powinna. Zasługi zaś wielkie mm Pana in Remp: to w legacyach to w kampaniach, to na Seymach y świezo teraz circa ministerium buławy gloriose et absque crimine servitutis swiadczone distinctionem merentur, tak w Rzeczyp: iako y w woysku. a za tym dopuscisz mi wmm Pan przy tych wszystkich reflexiach mieścić się, żebym mojej interpozycyi aby dobra Jmci m Pana (quo non praestantior alter) przy osobliwey wmm Pana protekcyi nabierały zawsze uznawały obrony. To gdy emeritissimo Duci swiadczyc będziesz, racz pamiętac y o tym ktory iest nazawsze.

Tegoż do Jmci P. Marszałka Związkowego in Feb 1716

Niepodobna aby to za ordinansem a przynamniey cum assensu wmm Pana było że dobra Jmci P. Hetmana Pol. Ko: mm Pana, od woyska Koronnego cierpią nader ponoszą ruinę. bo wmm Pan chwalebnych Wodza tego akcyi spectator y takiey expertus kommendy, umiałbyś należytym wielkim zasługom, substancyey dobrze nabytą zastaniac respektem. Ale kiedy iuż et publica fama głosi o ciężkich w tych dobrach extorsiach y krzywdach, niech mi się godzi innocuam potestatem et nullo foedo crimine servitutis contaminatam w lepszy wmm Pana zalecie respekt, czego et observantia władzy Hetmanskiey, przy ktorey woysko Koronne związało się, y sama sprawiedliwość (neminem damnandi sine judicio) wyciąga. Kiedy zaś

o te należytą sprawiedliwość walecznemu Hetmanowi interponuie instancyą moię liczą, do takoweyże się y ia na dalszy czas pilnie zalecam.

Kopia listu Jmci P. Krosnoskiego Podkomorzego Lwowskiego do Jmci P. Marszałka Województw Konfederowanych primis diebus Februarii

Kommunikował mi Jmc P. Woiewoda Podolski a Kochany Synnoy reskrypt WWMMPanow

Kopia listu Jmci P. Wojew: Podol: do Jmci P. Hesvetera Kriegskomisorza JKM saskiego 1 Febr 1716

Constat credo Supremo Commissoriatui S. R. Mtis Nrae Illustre Palatinatum Russiae, causa removendae hostilitatis consensu praebuisse super alimentationem determinatam exercitui auxiliari. Proinde et Terra Leopo: prima in ordine in hoc Palatinatu eidem satisfacere non recusat. et eo fine mittit M. Dnum Drogomir Commissarium suum cum Tariffa authentica an 1661, vigore cuius ut Perijtus et ipsa Dno vra comparari praedictam alimentationem curet nullas alias admittendo insinuationes quam flagrantissime exposco manendo debita cum aestimatione

Kopia listu Jmci P. Generała Baudisza do Jmciow PP. Podolskiego y Czerniechowskiego Wojewodow 3 Febr: 1716

J'ai eu l'honeur de recevoir en marche la lettre de VV. EE. Le renvoy du traitè sans ratification, les raisons allegueés et meme les hostilites recommencées avant que de se declarer, font assez voir les mauvais intentions des Confederes, et quils n'ont eu d'autre but, que de nous amuser. Nous tacherons deluder leurs desseins sinistres, et de le prevenir. Je continue pour cet effet la marche et me joindrai avec S. A. Le Prince de Weissenfels qui n'est plus loin de moi, apres cela nous verrons ce quil aura affaire. Je souhaitte du meilleur de mon coeur que l'Illustre Senat assemblé à Leopol prenne les resolutions le plus salutaires; mais apres ce qui est arrivé, qui nous sera guarant, que les Confederez agissent plus sincerement a l'avenir. Si le Palatinat de Russie veut observer le traité nous ne manqueront de notre coté de tenir exactement nos promesses. VV EE m'obligeront infiniment en m'informant ou, et par qui les fourages dont on se plaint ont ete exigés. Car avant que j'en sois instruit, je ne puis non plus songer aux remedes. Je suis avec veneration et zele

Instrukcya Jmci X. Zatowieckiemu Kanclerzowi Lwowskiemu etc. Kathedralnemu Kantorowi Przemyslkiemu, Kanonikowi ~~Przemyslkiemu~~ Chełmińskiemu Deputatowi na Trybunał, od Przeswiętnego Senatu z Jmciami PP. Hetmanami Koronnemi tu we Lwowie przytomnego do Przeswietnych Województw z Woyskiem Koronnym z Konfederowanych uproszonemu Posłowi 5 Feb 1716

Jako więc bywa w trudnych okolicznościach ubi humana deficiunt, ibi divina incipiunt media; tak Przeswietny Senat nie mogąc przez osoby Swieckiego Stanu w powtorzoney iusz legacyi wskurac y wyperswadowac Jmciom PP. Konfederatom ea quae sunt pacis. Zaciąga ab alteriori ordine od Stanu Duchownego pomocy. Jakosz uprosiwszy nawyższego tey Prowincyi Pasterza JW Jmci X.

Arcibiskupa Lwowskiego aby e gremio Przewielebney Kapi-
tuły swoiey deputować raczył do tey usługi publiczney Prałata
godnego. Składa ejusmodi Provinciam na osobę Imci X. Kanclerza
Archikathedralnego który in utroq tam Sacro quam Civili foro zupeł-
ney sławy et capacitatis mesie populorum vota do wyperswadowania
potrzebney y samey szczegulnie zbawienney ratifikacyi Trakttatu Ra-
wskiego. Motiva zaś do tego nietylko Statum Oyczyzny ale
tesz y sumnienie Ichmosciow concernentia wielorakie occurrunt bo jezeli
w prywatnym staraniu około partikularnego zbawienia kazdemu in du-
biis tutior pars eliganda, dopierosz do utrzymania salutis publicae po-
wnieyszey zawsze y bespiecznieyszey należy trzymać się drogi, nie ha-
zarduiąc per abrupta et desperata, ludziez jako non sunt fa-
cienda mala ut eveniant bona; tak zarowno non facienda bona ut
eveniant mala. Zda się podobno dobra y chwalebna windikować
armis Oyczyste krzywdy, ale nie maiąc proporcionalnych do tego
środkow nieomylnie sequentur mala, które kazdego rozum łacno poiąć
może, y jusz tak wielkie od zaczęcia imprezy terrent vestigia: A
nierownie ieszcze większych obawiać się należy in ulteriori tractu
tego przedsięwzięcia, a to z tych y tym podobnych konsideracyi. Na-
przod bowiem to pewna ze Przeswietnych Woiewodztw z woyskiem
skonfederowanych siły co dzień słabsze będą, a strony przeciwney woy-
ska saskie coraz bardziey gorę wezmą bo oprocz tego ze Regimentow tak
wielie na sukkurs weszło, wszystkie jusz prawie woiewodztwa sub armis
trzymaiąc to z kontribucyi, to z roznych innych extorsyi nervum belli for-
muią. A zaś konfederacya nie tylko bez nowych posiłkow zostanie, ale
tesz y to czym teraz stoi, inter adversa musi diminui. Na cożby tedy
tak niebespieczną rzucać kostkę woienną. a resztę publicznych y pri-
watnych fortun, a nawet y o bespieczenstwo, osob swoich, gdy maiąc
jusz principale intentum ewakuacyi woysk saskich w bliskiey nadziejey
Trakttatem assekurowane z taką osobną deklaracyą, ze dwiema niedzie-
lami przed Seymikami przedseymowemi do rąk Imciow PP. Mediato-
row ma bydz przysłano JKMci w tey mierze Diploma. A jezli ex
anteactis zda się bydz wątpliwy skutek tego postanowienia, poczekać
raczey, co czas przyniesie. wszak konfederacya in suo esse zostanie
pokiby Trakttat nie był wykonany, toć wolno będzie tey rezolucyi
zażyć, która teraz nie według czasu y nie według sił. To zaś co
się zda bydz gravaminosum w Trakttacie kontribucya y tak susta
lokacya woyska powinno bydz tolerabile metu graviorum. A do tego
interpozycya Imciow PP Mediatorow do JKMci przy poselstwie
od Imcow PP Woiewodow mogłaby co wyrobić in melius y Seymu de-
klarowanego prętko zjednać determinacyą. Jezeli na-
dzieia pomocy iakiey ab externis dodaie suos animos, z tey nieo-
mylnie broń Boże peior medicina morbo, a zaś nam jusz z pamięci
wypadły woysk auxiliarnych postempki. Prawdziwa jest statistow
maxima nigdy słabszemu nie zaciągać mocnieyszego na pomoc,
w oczach przykład Sąsiedzkiey w węgrzech wolności, ktora Tureckie-
mi y Austriackiemi pro et contra wspierana posiłkami, auxilia-
ribus tandem cessit in praedam. Externi jezli zwycięzą, z nas sa-
mych mieć będą chcieli victoriae praemia. a jezli succumbent, nie
za sobą, lecz na nas pociągną zemstę victoriae, ani się spuszczać
na to, ze dobremi kondicyami mogłyby offerri subsidia. bo ktosz
Gwarantem będzie ze dotrzymaią. Przypomnieć jeno jak drogo
opłacała Rzeczp. auxiliaribus nad spolnym nieprzyjacielem wygra-
ną do tych czas jeszcze z tey opieki wynisć nie może, a prze-
cię trakttat tey kolligacyi obwarował był dobrze kondicye.
Te y rozne inne reflexye jezliby nie łamowały generosos spiri-
tus, tedy nieomylnie tey powinna bydz perswazyi konfederacya. ze
ze woiewodztwa pod ręką saską zostaiące będą musiały accepto-
wać Trakttat, obiecuiąc raczey vigore jego certum quantum wypłacić

a nizeli z większą szkodą dac wszystko arma tenenti a tak miedzy woiewodztwy z konfederowanemi nastąpiłaby scissia, a za tym y ten nodus Gordius extenuarey społey konfederacyi. In reliquis spuszcza się Przeswiętny Senat na przezornosc wielmoznego Imci X Kanclerza ze Imcn wmPan w racyach pro et contra non deerit in arena consiliorum.

Kopia listu Imci P Krosnowskiego Podkomorzego Lwowskiego do Imci P Leduchowskiego Podko: Krzemienieckiego Mars Wojew: z konfederowanych 1716 in Febr:

Kommunikowal mi Imci P Wojew Podolski a kochany syn moy reskrypta wmmPanow na instrukcya Imci X Kanclerzowi Lwowskiemu od Przeswiętnego Senatu dana, z ktorego zgorszyłem się nie pomału, że nomina sacra Senatus nader ostremi attakowane terminami, osobliwie Imc Pan woiewoda Podolski ktory exemplariter circa prerogativas libertatis stawał y stawa cum discrimine zycia y fortuny swoiey, a loco gratitudinis improperia et ultiones odbiera. Jako dowodem tego są ludzie z pod kommendi Imci P Marszałka związkowego do Ndbr Imcinych w Lubelskie przystani y nader aggrawuiący zali się ciężko na tę nie łaskę wmmPanow pomieniony Imc P woiewoda, a tym sprawiedliwiey kiedy nie tylko nie zna się do żadney winy ale ad praestita suffragia communi Patriae et libertati, jako y teraz dał dowod aestimationis osoby wmmPana, kiedy multiplicatis intercessionibus odwrocił Imci P Generała Baudicza od wtargnienia dalszego do woiewodztwa Wołynskiego. I to in meritum posc powinno Imci co teraz odpisał Imci P Kanclerzowi na rekwizycya swieza, ktorych obu instrumentow kopie prawdziwe wmmPanu posyłam. Prosze za tym unizenie wmmPana racz induere meliorem opinionem o Imci y avertere te exagitationes bonorum jego, wyswiadczona w tym pro justitia aequanimitas wmmPana nietylko Imci, ale y mnie samego pociągnie ad obligationes veteres y do kontinuacyi nowych z ktoremi zostaię na zawsze.

Kopia listu Xcia Imci Primasa do Imci P Woie Podolskiego 4 Feb. 1716

Winszuię wmmPanu zakonczoney pracowitey pro bono publico na się przyiętey funkcyi, zyczę abys wmmPan fausto pede stawał w Warszawie. Jego K Mosc z Poznania zapewne iusz iest w drodze, o czwartku albo o piatku spodziewam się, ze w Łowiczu stanie z tamtąd jednym dniem ma bydz w Warszawie. Jezelibym tam był potrzebny za przybyciem wmmPana, non recuso laborem maiąc zawsze pragnienie wielkie, co może bydz ex gradu meo ad utilitatem publicam conferre, y tego nie mniey pragnące abym visione wmmPana mogł kiedyżkolwiek gaudere. Będzie tu u mnie Imc P Kanclerz W K. teraz jadąc z Poznania, będę pomniał zalecic Imci y prosic aby prace y koszty wmmPana jakonayskuteczniey Jego Krolewskiey Mosci remonstrowal, y iezeli mu wmmPan podasz sposob jaki do ukontentowania swojego aby go jakonayskuteczniey poparł. Moskwa rozkłada się na zimę w Wielkiey Polszcze y w Prusiech nie wymownie mię to turbuie, bo wielka poprzez nich ruina

Kraju. Posłał iusz od J K Mci do Cara Jmci Jmc P Regent Ko-
ronny cum expostulatione aby te woyska rewokował. Pisałem y ia
w tey materii do Jmci P Posła Moskiewskiego w Warszawie się znay-
duiącego. Pisali także Jmość PP Ministrowie Stany do Jmci P Feltmar-
szałka Szeremeta. Piszę y ia do Cara Jmci. Co to za wzgarda Narodu
Naszego że Pan Kolliwat, kiedy chce wnidzie y drze. Niepodobna ale
musi bydz w tym dolus jaki z Rzeczypl: Życząc jako neyszczęśli-
wszych sukcessow profiteor że jestem na zawsze

Kopia listu Jmci P Starosty Potockiego Belskiego do Jmci P Wo-
iewody Podolskiego. 4 Feb 1716

Nie może mię nikt censurowac żebym nie miał zawsze sequi magnos
sensus WMM Pana, wiedząc że saluberrima in bonum publicum bywały
consilia, jakosz circa requisitionem WMM Pana radbym votis jego y roskazowi
parierować gdybym widział in punctis zagajonego Trakttatu honestam Rze-
czyp pacem bo komuszby się bardziey nie miał podobac pokoy, jako mnie zruy-
nowanemu et securitatem Osoby mojey nie maiącemu. jednak P Bog swiad-
kiem że nie mam żadnego interessu tylko ipsa dictat conscientia, bo nie mogę
znaleść takiego Theologa żeby mię mogł a vinculo confoederationis absolwo-
wać, w ktorym primum et principale fundamentum; tributom reclamare.
Do tego rozni Jchmość będący w Rawie y w Żołkwi, osobie y Fortunie moiey
igne et ferro od Jchmciow PP Sasow że to jest constitutum ogłaszaią. Czegosz
się tedy więcey spodziewac mam, kiedy nie tylko dobra moie funditus zruy-
nowali ale tesz y na nasze zdrowie czuwaią. a lubo ob amorem Patriae
niewinnie patior, przecięsz znośniey by to było gdyby tylko wolność y honor
Rzeczyp: w tey postawie były, ktore nam zostawili Oycowie nasi. Nie
miey mi tedy mości Dobrodzieju za złe, po poprzysięgoną przez Konfe-
deracyą fidem meam immutare nie mogę, a dalszemu WMM Pane
rekommenduię się affektowi

Kopia listu od Jmci P Baudissa Generała do Jmc
PP Podolskiego y Czerniechowskiego Wojew: 6 Feb 1716

J'ai recu communiqué par la lettre de VV EE du 3 le resultat du Conseil
de l'Illustre Senat tenu à Leopol. Les Soins que VV EE conjointement
avec les autres Seigneurs se donnent, prouvent assez leurs zele veri-
table pour le repos public. Mais VV EE m'excuseront, si je ne peux
leur promettre positivement que je n'irai chercher mon adversaire dans
la Volhynie. Le temps se coule aussi VV EE ne sont pas assurée que
le remonstrations reiterees fassent meilleur effet auprès des confe-
derés que les premiers. Les maniers d'agir de ces Messieurs d'ailleurs
peu connues parmi des nations polies prouvent assez clair, qu'il
n'y a pas à se fier en leur parole; et aiants osé de desavouer
ce que leurs plenipotentiaires avoient signé, qui nous repondra dans
la suite, qu'ils ne rompent de nouveau la ratification de meme, quand l'en-
vie leur prend. Les trouppe de Litvanie trouveront je, j'espere dans
peu la ou elles ravagent impunement, de la resistance de reste. Je ne
m'entendrai pas icy sur la conduitte de M le grand General de Litvanie
VV EE justes comme elles sont, trouveront raisonable que je ne peux leur
promettre au dela de ce, que je me tiendrai au traitè dans le Pala-
tinats qui voudront s'en tenir, et que du reste j'agirai selon la rai-
son de guerre que je prendrai les messures necessaires pour me met-
tre à couvert des insultes de nos adversaires, et pour faire subsi-
ster les troupes de sa Majesté. Tout ce qui me met ~~de~~ au des-
espoir, c'est que contre mon panchant naturel, je ne pourai empe-
cher les desordres. la guerre n'en est jamais exampte. je
tacherai de les eviter ~~les~~ le mieux que je pourai. Cependant si
quelques uns souffrent, ils ne s'en tiendront qu'a ceux, qui en
sont les auteurs. Quand a ce, que Vos Excellences me mandent
a legard de M Zaczynski, personne ne m'a porté de plaint de sa
part. Si c'est qu'on luy à pris des hardes, ou autres choses, j'en
ferai prendre, la connoisance exacte, et luy rendrai justice,
mais si c'est des vivres et fourages VV EE jugeront elles meme que

a reparation n'est impossible. Pour ce qui est de
l'arrest pretendu de Madame sa femme, je puis assurert
VVEE que le bruit en est fauz et que les hostilites ne nous
font jamais oublier les respect du au sexe. J'ai don-
né la reponse a tout ce que VVEE ont confie a leur expres
qui ne manquera pas d'en faire son rapport. VVEE
me rendront du reste justice, en me croiant, que c'est
avec zele et respect que j'ai l'honneur d'etre

Kopia listu Xcia Jmci Primasa do Jmci P.
Wojewody Podolskiego 11 Febr: 1716

Nieomieszkałem zadney poczty do wmmPana chyba zem
nie miał listu iego, z ktorey jusz przecie securius przechodziły
listy, a za tym rozumiem ze moy ostatni musiał pervenire
do rąk wmmPana. Dziekuię wmmPanu ze y nie mając
nic odemnie in filo trzymac raczysz korrespondencyą, pokiez
hac infelicissima caligine rerum et temporum nie wynidziemy
Tristis bardzo y prawie feralis nuntius jest u mnie ta re-
clamacya przeciwko kombinacyi w Rawie uczynioney, ktorą
wmmPan magno studio, et zelo z drugiemi Jchmościami e-
gisti et peregisti, y rzecz trudna do poięcia aby tam per ple-
nipotentiarios woiewodztw y woyska skonfederowanych miało
co bydz ultra sphaeram. Naybardziey obawiam się zeby się
jaka fakcya exterorum ad hanc reclamationem nie wiązata.
Krola Jmci mamy jusz w Warszawie. Musiał tesz tam
jusz do tąd stanąc Jmc P. Feltmarszałek Fleming: za kto-
rego przybyciem nie wątpię ze seria u dworu nastąpi deli-
beratio quid opus sit facto. Piszę do Jmci P. Krakowskiego
wmmPana, ze jezliby się Jmc z Jmcią P. Hetmanem Pol. Kor:
mieli zblizyc do Warszawy wespoł y z wmmPanem, y mnie
lubo staremu et continuis aerumnis istis srodze strapione-
mu, nie byłoby ciezko zjechac tamze. O Radzie exit
sermo major nizeli o Seymie co się mnie nie zda. Moskwa
occupat Prussy y woiewodztwa wielkopolskie et gravat
srodze y mnie samego, takze y milicya saska. Tu takze
tasz milicya nawet pod bokiem moim stoi, y kontribucye
wybiera po 11. tynfow z dymu pieniedzmi y prowiantem o-
raz. Kto dmucha pod tamten ogien merito powinien reve-
lari, moze go augere ale pewnie nie potrafi extinguere
Ja gdybym wiedział, donosiłbym wmmPanu, ale u mnie
varii varia. ani to iest bydz accusator fratrum, bydz fide-
lis relator przed kim nalezy co frater robi, kiedy actiones
iego vergunt in malum publicum, owszem jest meritum et
debitum, talis revelatio. Usługi moie za tym łaskę w
mmPana oddaię zostaiąc zawsze

Kopia Responsu Jmci P. Szeremeta Jmciom
PP. Senatorom Polskim 12 Feb 1715.

List wmmPanow de data z Poznania 26 Januarii przez
Jmci P. Ossolinskiego Podskarbiego Nadwornego Kor. debito
cum respectu odebrałem, wyrozumiawszy wszystkie conten-
ta et desideria wmmPanow abym ta woysko Nayiaś: Cara
Jmci P. mm pod kommendą moią zostaiące ex oisceribg
Korony wyprowadził do Hospodarstwa Monarchy mojego
Na te tedy pretensye wmmPanow przy nayniszey mo-
iey veneracyi ten daię respons. Lokowałem się wpra-
wdzie w niektorych prowincyach Nayiasnieyszey Rzeczyp:
z woyskiem Jego Car. Wel: ale na czas nie długi y to

non sine mandato P M M tudziesz y według listow obudwu Monarchow Najasnieyszych Krolow Ruskiego y Pruskiego, nulla alia ratione tylko pro bono publico y utrzymania spolnego interessu, zebym zas per ordinansu Principata swego ustąpił z woyskiem do Panstwa Ruskiego, daię to na rozsądek wmmPanow, jezeli to mogę czynic, leczmi trudno, y lubo woysko Cara Imci P M M zatrzymało się y lokowało w niektorych Prowincyach Najasnieyszey Rzeczyp: przez to wszem temu Narodowi Wolnemu nulla ruina et oppressio nie była, ani się pokaze, jako sami Imosc PP Obywatele testari inaczey nie mogą y owszem pro bona disciplina militari et modestia obligationem mają. Trzymam to ze lokacya woysk P M M nietylko dla promowowania interessow Najasnieyszey Rzeczyp: ale tesz y drugich woysk skolligowanych Monarchow zeby przez to spolnego y hardego nieprzyiaciela Krola Szwedskiego niedopuscic, aby swoie imprezy wypełnił y owszem favente numine jego w cale dokonac y przy teraznieyszych Konjuncturach, y viribus jego deficientibus tandem do Traktatu przymusic. Czego woienny tryb y staty militaris inaczey niepozwalaią. Spodziewam się tedy ze Konsistencya woysk P M M w Krajach tuteyszych Rzeczyp z Carem Imcią według wiecznego sojuszu zawartego, za zadną przeciwnosc y złą konsekwencya non interpretabitur, aby spolny nieprzyiaciel nasz nullum refugium vel receptatorium wiecey nie miał, y lubo Stralzund opanowany, jednakze non adimpletum est: co skolligowani monarchowie miedzy sobą concluserunt, et constituerunt. hoc ergo opus, hic labor est. zeby ten spolny nieprzyiaciel wszystkimi sposobami ex fundo Imperii Romani rejiciany; trzyma się do tąd mocno przy Garnizonie Wysmarskim, ktory transportem tak ludzmi kielka tysiącami, jako tesz prowiantem dostatnim sekundował. a co wiecey ze tenze nieprzyiaciel wszystkie y mocne preparativa belli na przyszłą Kampania w Szonie gotuie, wszystkim do uwagi podaie, jezeli pomieniona forteca Wysmar od Skolligowanych Monarchow non recuperabitur, co za konsekwencya z tego urosnie, ile gdyby ten nieprzyiaciel pomienioną fortecę utrzymał, coby z tego było, infallibiliter ex parva scintilla magnum excitarey incendium. Car Imc P M M z miłosci swoiey y przyiazni zwarty ut ita dicam ex summo fervore, chciałby tandem aliquando koniec temu uczynic, aby wszyscy kolligaci post tot labores, fatigas y trudach woiennych optatam mogli obtinere pacem, wczym nie wątpię ze Jego Carskie w z drugiemi z kolligowanemi monarchami optat desiderat, et conveniet, a osobliwie Najasnieysza Rzeczp: według miru wiecznego uczynionego intentionem P M M omni studio miec conabitur. Interim Car Imc P M M. dla promowowania spolnego interessu succurrendo bono publico połowę woyska swego pod kommendą moią zostaiącego, a w tym tu kraju lokowanego propter futuras operationes belli według affektacyi Naj Krola Imci Pruskiego jaknayprędzey odprawic roskazał, ktore woysko jusz ordinowane do marszu ku granicom Brandeburskim, o drugiey zas częsci in dies in dies korasą czekam Ordinansu Principata mego, ktore spodziewam się ze breve post tempus z tego Panstwa evacuabitur. Co wyrazowszy Nieodmiennemu affektowi wmmPanow zalecam się y przy wszelkiey Obserwancyi piszę się

Mowa Imci X Kanclerza do Imciow PP Marszałkow skonfederowanych w Lubomlu 13 Febr: 1716.

Nie tayno okrągowi swiata ze fortitudo ita est generi humano benefica ut sola se pro immortalitate hominum opposuerit, ktora przezacnemu Rycerstwu niesmiertelnosci zostawuie pamiątkę, za ich odwazne y oyczyznie sprzyiaiace czyny quam referent musa, vivet dum robora tellus, dum vehet amnis aquas. I to dowodem się objasnia ze concepti olim

e concepti olim hostilitatis fomites hodie tandem erumpunt in incendia, kiedy przez uciemiężenie woysk auxiliarnych y przez emunctyą ostatniego grosza y połamania praw oyczystych przyszło w długiey cierpliwości laesa patientia accendere furorem. Uznaie Prześwietny Senat zgromadzony z Jmciami PP Hetmanami laudabilem zelum paternarum legum, tak prześwietnych Woiewodztw jako y Przezacnego Rycerstwa. Uznaie Illustres animas magnumque in nomen ituras, ktorych przez laury Triumphalne vetusta notabit posteritas, y te wielkie prace in bonum publicum coronari successibus optat. Ale y sam nie przestaie publicam curare salutem, kiedy przezornym konsyderacyi okiem upatruie ceptis fit fiducia belli, y jako monarchow kolligowanych obracaią się interessa z tąd swoie formuie konkluzye. Lecz złe było koneczyc chwalebnie zaczęte dzieło y światu pokazać majorum facta suorum, że y w nas jest patrum virtus, jakosz z łaski Bozey jawnie patent vestigia facti, ale ktosz sponsor jezeli fata novis permittent ducere bellum auspiciis, a nie przygotowawszy tego na czas płomienia, każdy domyśli się, qui tanti ferant incendia belli. Przetosz tenze Prześwietny Senat wspolnie z Jmciami PP Hetmanami swoie deponit in sinum braterskich WMMPanow zdania, w tey instrukcyi do ktorey każdego z WMMPP uweneroważ wszy uniżenie, z wielką godności osob ich distinkcyą, przystępuie.

Kopia responsu na podane punkta według instrukcyi daney od Rzeczyp: odebrane przez Jmci P Ossolinskiego Podskarbiego Nadw: 14 Feb: w Lanforcie 1726 od Jmci P Feltmarszałka Bonia kaznetk

Lubo Nayjaśnieyszemu K Jmci wypełniaiąc mentem Domini deklarowałem z woyskiem pod kommendą moią zostaiącym ex visceribus huius Regni ustąpić. Jednak w marszu odebrałem ordinans od Cara Jmci PNM abym to woysko w tameysych prowincyach na czas krotki lokował. Z ktorym tedy ordinansem, żadnym sposobem marszu kontinuować nie mogłem. Dopiero zaś gdy takiego ordinansu PMM odbieram żebym potonę woyska tego wyprawił za granice Brandeburskie, nie odwłocznie tedy to woysko do marszu destinowałem, ktore wiem że w tych dniach z tąd za granice rusza się. O czym fusius et seriem rei pisałem w liście swoim do JO Wielmożnych Jmciow PP Senatorow Nayjaśnieyszey Rzeczyp:

Kopia listu Jmci P Kanclerza W.K. do Jmci P Wojewody Podolskiego 14 Febr 1726

Przez poczte wczorayszą w liście moim do WMMPana pisanym przy zwykłey obserwancyi doniosłem WMMPanu qua distimatione JKMość PMM prosequitur tak rzeczwe starania WMMPanow circa tranquillitatem publicam restabiliendam, y iak się był ucieszył relatione o zakonczonym prospero eventu Traktacie Rawskim; ktorego nie doszła potym ratifikacya, y pospieszone przeciwko zwyczaiowi wszelkich narodow hostilitates z wielkim żalem J K M PMM y nas wszystkich tu przytomnych, dłużey się nam tą nowiną cieszyc niepozwoliły: przynależało było albowiem pierwey donieść WMMPanom jako mediatorom, in quibus punctis nieukontentowanie tamtey strony zachodziło, a dopiero WMMPanowie prorogato armistitio udalibyście się były z Jmcią P Feltmarszałkiem Flemingiem MMPanem do moderacyi desideriorum; co si non successisset, jako juz WMMPanowie in procinctu drogi do Dworu zostawaliście

Kopia listu Jmci P Kanclerza W Kor: do Jmci P Wojew: Podolskiego 13 Febr 1726

Przybywszy tu za przeniesieniem Rezydencyi JKMPMM z Poznania zastałem w Kielcu listach WMMPana rzeteb we dowody nie ustaiącey correspondencyi y statecznego ku mnie affektu jego. Za co przesławszy uniżone wyraża Jmc ukontentowanie nadgradzam omieszkaną dla podrozy punktualitatem. K Jmc jako debita protegując chwalące trione partikularne prace y starania WMMPana circa restabiliendam tranquillitatem publicam, tak przydana o Kombinacyi Rawskiey nowiną wprzod ucieszony nie bez znacznego żalu, o nie doszłey tamtegoż traktatu ratifikacyi. K Jmc na przyiazd Jmci P Feltmarszałka z Krakowa y na uczynienie relacyi o wszystkim co się tam działo zatrzymuie in suspenso wszystkie swoie rezolucye, z ktorym resultatum nie omieszkam więc donieść WMM Panu. Interim też Jmc X Biskup Kujawski y Jmc P Podskarbi W.K. pospiesza do Dworu y dopomogą nam tu praesentibus. # Uniwersały na Seymik do Woiewodztwa Podolskiego ad effectuationem WMMPana posyła zostaiąc indesinenti cultu

PS. Tego momentu stanął tu Jmc P Feltmarszałek Fleming MMP osobliwym szczęściem przemknąwszy się na Santkach w Polskim stroiu przez ludzi kommendy Jmci P Gmaźdorskiego w woiewodztwie Sieradzkim znayduiącego się

to zaś w wielkim podziwieniu JKMPMM y nas wszystkich że causa et origo rozerwania traktatu Rawskiego była z perswazyi Jmci P Hetmana Wiel. Litewskiego

tak stanąwszy tu moglibyście byli juncto z nami studio zniewolić clementiam Principis w mollifikowaniu compactatorum tamtego Kongressu. Przydałem y to w liście wczorayszym Jako JKm PMM wygląda effectum prudentissime powtorzoney ad partem adversam Jmci X Kanclerza Lwowskiego mmPana z wielkiemi y gędnemi remonstracyami wmmPanow Expedycyi. To nakoniec dołożywszy że JKmość PMM ad firmandam pacem internam et felicitatem populorum jedynie intentus, in eum finem ohmyslnie skutecznych sposobow, do przyiazdu y relacyi Jmci P Feltmarszałka Fleminga mmPana distulerat, y z niey się według okoliczności czasowi teraznieyszemu przyzwoitych markować y akkomodować umyślił. Co gdy się jusz za przybyciem Jmci P Feltmarszałka mmPana do dworu, ad effectum desideratum zabierać poczyna to zaś, co przez tak długi czas miedzy stronami variis eventibus actum explicari w momencie nie może, dopieroś wynalezienie remediorum tam ingenti malo Rzeczyp:, gdy matura vendicat consilia, ktore stante pede resolvi et expediri nequeunt. z wielu zaś mieysc żałosne informacye zachodzą, jako praecipitatae resolutiones tamtey strony cum effusione Sanguinis, oyczyznę civili bello immergunt y kray do ostatniey prowadzą zguby; z obligacyi tedy naszey ktorzysmy omnibus numeris całości Rzeczyp: powinni, y żadnego w tym nigdysmy nieomieszkali kroku, precibus unitis z Jmcią P Feltmarszałkiem Flemingiem mmPanem nieodmiennie dobre intencye do uspokojenia publicznego świadczącym udalismy się supplices ad clementiam JKMci PMM aby na załamowanie teraznieyszych nieszczesliwości Rzeczyp: reassumowane mogło bydz armistitium do jakiego czasu; jakosz JKmość PMM będąc ex natura omnium Regiarum virtutum verus Possessor, osobliwie zaś circa Summum judicium incomparabili mansuetudinis, łatwie skłonił się do naszey instancyi, y dał ordynans Jmci P Generałowi Baudiczowi ad concertandam mediante cooperatione wmmPanow Kanclerze cum parte adversa armistitii prorogationem. Incunctanter tedy przez ten list cum scitu et consensu JKMci PMM do wmmPana pisany, znać o tym daię wmmPanu, ktorego zelus et indefessum pro Patria studium gloriose jest jawne całemu światu per quelq sacra nie tylko imieniem moim ale y przytomnych Jmciow PP Senatorow y Ministrow mmPanow upraszaiąc abyś wmmPan cum auxilio et cooperatione inszych Jmciow numerose w tamtym Kraiu zgromadzonych, circa effectum tey zbawienney propozycyi trzeźwo zakrzątnąć się pro more solito raczył. My się tesz tu praesentes usilnie starać będziemy o iaknayprętszą y naypomyślnieyszą JKmPMM do pożądanego ukontentowania publicznych desideriorum resolucyą. Ale do tego unum porro necessarium aby te incitamenta irarum ante omnia ustały per prorogationem armistitii, y partye wysłane, ktore się tu podsunąwszy pod Pańską rezydencyą nie respektowały nawet y na liberyą dworu JKMci PMM aby były quam primum sprowadzone. Niemniey woysko JKmPMM żeby nie miało praepeditionem w odbieraniu alimentacyi, bo te podiazdy y woysk oboiey strony po wojewodztwach nieszczesliwe gonitwy, jako tristi eventu edocemur, więcey nierownie czynią szkody incolis, aniżeli ten woyska pomienionego sustentament. Wątpię nie potrzeba że jest cieszko Oycowskiemu JKMci Sercu widzieć Rzeczp. in languoribus, populum in lacrymis, cives in suspiriis, y coraz wiekszą Kraju desolationem et za tym należy mieć pewną nadzieię, że ten Pan znaiąc bardzo dobrze za cel jedyny panowania swego utilitatem et felicitatem civium, ochotnie będzie raczył, y w tey rewolucyi świadczyć Rzeczyp: benignitatem et clementiam suam; tym bardziey jeszcze

tedy woysko jego Saskie, ktore za ordinansem Panskim, post brevem patientiam, ile po skonczoney szczesliwie Pomorskiey Kampanii ustapic miało, rzecza demonstravit, ze gwałtonym sposobem rugowane bydz nie mogło, consequenter czego intempestivus nie mogł dokazac zelus, praestare moze Łaskawosc JKMosci, byle bez dalszych irritacyi affectus animorum, od Pism uszczypliwych, et impetus armorum ab hostilitatibus powsciągnione były. y zeby per prorogationem armistitii dano czas do porozumienia się, tudziesz do otrzymania y ogłoszenia Clemencyi Panskiey przez łaskawe ad tranquillitatem et felicitatem publicam sciągające się deklaracye. Raczcie tedy WMMPanowie in spe gratiae Principis upewnic y ugruntowac tamtę stronę, hoc adjecto ze jako w WMMPanach tak y w nas tu szczytowanych jest amor Patriae et fundamentalium legum, było jest y będzie zawsze cura, decus et commodum Rzecz: alesmy nie zyczyli nigdy, y nie zyczemy uchowaj Boze tumultuarie, protracte et contentiose, cum depressione Magistratuum in scissione et confusione libertatem exercere, bo takowe procedery nie tylko z ostatnią ruiną kraju ale cum discrimine status, funesta remedia za sobą pociągac zwykły. ktore pro amore in Patriam avertere wszyscy tenemur. To ex praesenti circumstantya na pretce wyraziwszy, prosze unizenie kommunikowac contenta praemissorum Inszym Imciom MMPanom spolnie z WMMPanem około uspokoienia publicznego sedulo pracuiącym oraz jestem solito cultu et affectu

Kopia listu Imci P. Kanclerza WXLo do Imci P. Załuskiego Woje Czerniechowskiego 14 Feb 1716

Nie miałem w prawdzie do tąd okazyi oderwanie się WMMPanu, zawszem jednak aestimował condignè gloriosos ad tranquillandam Remp: w terazniejszych nieszczęsliwych okolicznosciach conatus jego; ktorey WMMPana pracy jako jest JKMosc PNm wdzięczen, tak ze ją rependenti Panskiemi w podających się okazyach pensare zechce, bynamniey wątpic o tym nie trzeba. Z kommunikacyi ktorą WMMPanu Imc P. Wojew Podolski m: Pan uczyni, raczysz WMMPan WMMPan obaczyc passum, jaki się nam zdał ad accelerationem pozadanego uspokoienia Rzeczyp: nayspusobnieyszy. nie wiecey tedy mi zostaie tylko upraszac WMMPana, zebys chwalebnie zaczętemu dziełu eściat insistere powagą y wielkim kredytem swoim dirigendo tey propozycyą ad votivum effectum, et ulteriorem Rzey Poze rehabendae felicitatis publicae progressum. Co ex praesenti circumstancya wyraziwszy jestem debito cultu

Kopia listu od Imci P. Generała Baudissa do Imci P. Woje Podol 15 Feb 1716

L'honeur de la lettre de V.E. ma bien eté rendu par Messieurs les Deputes de la terre de Leopol, l'on ne manquera pas de se tenir a la tariffe veritable a ce que je comprends, les differentes est entre la ditte terre et celle de Zydaczow, dont elles auront

a convenir entre eux. Touchant le biletts des fourages, je ne disconviens pas qu'il en ait sortis, si l'on s'etoit accordé au traité plutot, et eut paijé la premier rate au terme convenu, il n'en seroit rien arrivé, mais ne souhont a quoy j'en etois, il ma bien fallu a songer a la subsistence de l'armée. Vottre Excellence ne seauroit des approuver ce que ~~...~~ s'est fait, et ceux qui souffrent s'en tiendront à eux memes qu'ils n'ont point observé le traitté. je suis avec tout le respect immaginable.

Kopia listu Imci P. Hanbercza^w koro: do Imci P. Wojew Podl. 15 Feb.

Kopia listu Imci P. Feltmarszalka Flemminga do Imcow PP. Podolskiego y Czerniechowskiego Woiewodow 17 Febr 1716

Les dispositions ou l'on est ici ne peuvent etre meilleurs. Le Roy approuve tout ce qui a eté fait a Rava, et les ministres, qui sont pres de sa personne sont aussi bons Polonois que vous et moi, et nous n'admettons rien, qui puisse en aucune maniere prejudicier a la liberté, pour laquelle le Roy meme est porté d'un cour veritablement Polonois. Mais qu'est ce que ce manifeste publié de la part du Sieur Leduchowski? Les raisons que l'on y allegue, pour ne pa ratifier la convention ne seauroient etre plus foible. On dit que les Deputes, qui ont signé le traitté ont agi contre leurs instructions. Mauvais defaitte. Sur ce pied on pourroit toujours desavouer ceux, qui ont eté chargés de traitter; mais posons le cas, que les Deputes aient eté au dela de leurs instructions, et ce sur l'instructions de deux parties qu'un traité se fait? Point du tout. se c'est en les combinant et en les accordant ensemble, que l'on convient, et c'est de ce resultat que se forme le traitté. Vos Excellences se souviendront encor que les deputes disoient qu'ils souhaittoient pacem compositivam et non impositivam, sit ita sed ab utraq parte; car sur ce fondement comment ces Messieurs pevent ils pretendre que toutes leur demandes leur soijent accordés sans nous en accorder aussi des notres? n'est ce pas pretendre imposer des loix? Mais si de notre coté on n'avoit pas voulu de meme s'eloigner des instructions; si on avoit persisté a l'exvinculation nexus confaderationis; si on avoit voulu soutenir les conquetes, ce que notre armé pretendoit, qu'en seroit il arrivé? aurions nous pu esperer la paix, pour laquelle les Messieurs avoient pourtant deputés leurs Plenipotentiaires. Mais a examiner la chose de plus pres, quelles conditions plus favorables Messieurs confederés peuvent ils pretendre, que celles, qui leur sont accordées par le traitté. Ces Messieurs se plaingnent de plus, que de ma part on a produit aucun pleinpouvoir du Roy. Vous scavez deja la reponse. La guerre ne se faisoit pas contre le Roi il n'y avoit point de Roi a conclure en son nom, et par consequent il n'etoit besoin d'aucun Pleinpouvoir. Mais le contentement du Roy, que vous recevez ici, passe tout pleinpouvoir. Ils disent encore, que tous leurs Deputes n'ont pas ete admis aux conferences. ~~Faite~~ ~~Supposé~~ Supposé. Vos Excellences scavent, elles memes ce qui en est, et comment tous les Deputes, qui sont denommés dans les pleinpouvoir auroient ils pu signer le traitté, si s'ils n'avoient ils pas eté tous admis aux conferences. Du reste vos Excellences auront vu ce que j'ai ecrit a Monsieur General Bandis sur les representations et aux instances de nos ministres, qui accompagnent le Roi

ais que ces Messieurs [illegible] sachent, que nous ne pretendons pas nous engager seuls. Il faut que l'obligation soit reciproque, sans cela je declare, que nous ne sommes tenus à rien. Je prie treshumblement vos excellences de vouloir reflechir sur tout ceu. Outre la lettre Polonoise que vos excellentes receuront du Roy, il a bien voulu vous ecrire encore une lettre particuliere en françois

Kopia listu KJMci Augusta do Imciow Panow Podolskiego y Czerniechowskiego Woiewodow 27 Febr 1716

Messieur le Palatins de Podolie et de Czerniechovie. le Comte de Fleming qui est de retour ici, depuis peu en me faisant rapport de ce qui s'est passé en dernier lieu à Rava, n'a pas manqué de vous rendre toute la justice qui est vous due. Et comme je ne puis qu'approuver ce que vous avez fait pour mon service et pour celui de la Republique. je me trouve aussi engagé a vous temoigner, que je vous en ai de l'obligation

J'ai fort approuvé aussi dans le rapport qui m'a eté fait que le Comte de Fleming ait fait paroitre aimer mieux la paix, que la guerre, malgre tout les avantages remportez sur l'autre parti. Il a tenu en cela une conduite entierement conforme a mes sentiments. Vous pouvez etre assuré, que mon principal soin a toujour eté de regner avec douceur et clemence. Mais comme d'autre coté il seroit inhumaine d'abandonner mes Trouppes ni les laisser exposées a la boucherie. je serois assez embarassé sur le parti, que je dois prendre dans cette occurrence, que ceux de l'autre parti sous de legers pretextes n'ont point voulu ratifier le traitté fait. si ce n'etoit la confiance, que j'ai en vottre bonne et sage conduite, et la persuasion ou je suis, que les conseils salutaires, que vous donnerez a ces gens produiront quelque effet. De mon coté je fais tout ce qu'on peut desirer raisonablement. On me demande une Diete, je l'accorde, et l'on peut compter surement qu'elle sera convoqué. On souhaitte que les trouppes sortent. elles sortiront. Je ne les ai entretenues jusqu'ici, que pour rempli mes engagements tant envers la Republique, qui m'a chargé, du fardeau de la guerre, qu envers mes Allies. Je vous attens avec impatience avec les deputes de l'autre parti pour ecouter vos sentiments sur touts les moiens a emploier pour soulager au plutot mon Peuple, et je suis tres disposé a embrasser tout ceux, qui seront trouvés les plus convenables. Sur ce, je prie Dieu, qu'il vous ait Messieur les Palatins de Podolie et de Czerniechovie en sa sainte, et digne garde

Kopia K Imci Augusta II do Imcow PP Podolskiego y Czerniechowskiego Woiewodow 27 Febr 1716

Wielmozni, uprzeymie nam mili. Stanowszy tu urodzony Flemming Komissarz w XL Feltmarszałek woysk naszych saskich uczynił nam genuinam relationem całey negocyacyi Rawskiey, informował oraz jako tamze w osobach uprzeymosci waszey emluit osobliwszemi sposobami ku nam y rzeczypospolitey gorliwosc, et gloriosa in componendis motibus internis applicatio, ktora nalezycie zawsze estimuiąc w podających się okazyach, uprzeymosciom waszym respektami naszemi Pańskiemi condignè pensare nie omieszkamy. Traktat zas

ten opera Uprzeymosci Waszych umowiony, jako in ejus contentis pogwagę naszą Krolewską approbuiemy, tak articulus oneygosz ex parte nostra respectu evacuationis woysk naszych Saskich ex visceribus Rzeczyp. tudziesz intuitu prętkiego złozenia Seymu na ukontentowanie desiderii populorum Satisfacere deklaruiemy, hoc superaddito, iz jezeliby ieszcze jakie skrupuły nie kontentuiąca się strona w ktorychkolwiek punktach tegoz Traktatu znaydowała, y onych explicationem clariorem potrzebowała, tedy pretio tranquillitatis publicae, ktorą nad wszystko przekładamy etiam hac in parte zachodzących instantiy słuchać zechcemy y cokolwiek tylko ex dignitate Majestatu naszego et usu Rzeczyp. practicabile w teraznieyszych circumstancyach byc moze, to wszystko z ochotą prestare jestesmy gotowi, tym mniey nie wątpiąc że impedientes quietem publicam par compassionem nad własną oyczyzną swoią ktorą interpestive zelo in summum discrimen et mare calamitatis graviorum conjecerunt, zechcą postrzedz się y non exasperando więcey bonitatem nostram dobitis modis per spontaneam submissionem et satisfactionem quaerere clementiam Regiam non intermittent, dla tego urgentissime compellamus uprzeymosc waszę abyscie nietylko sami w osobach swoich do nas pospieszyli, ale tesz partem retardantem opus salutare publicznego uspokoienia do expediowania urodzonych Postow przy Uprzeymosciach waszych do boku naszego z doskonałą mocą y instrukcyą pro finali praemissorum effectuatione obligowac chcieli. co jako per zelum et solicitudinem Uprzeymosci waszych dla dobra pospolitego w skutkach pomyslnych incunctanter widziec pragniemy tak in expectatione przybycia onychze zostaiąc dobrego uprzeymosciom waszym na ten czas od P. Boga zyczemy zdrowia

Kopia listu Jmci P. Kanclerza Kor: do Jmci P. Woiewody Podolskiego 20 Febr: 1716

Nie przestanę ia dziękowac wmmPanu za tak pilne y wielkie staranie jego circa restabiliendam tranquillitatem publicam w teraznieyszych nieszczesliwych Konjunkturach, nie tylko to czyniąc listownie, ale da Bog et in publico ustnie debitas wielkiemu imieniowi y godnosci wmmPana laudes tribuere nie omieszkam. Dobrze wmmPan solito more załozył medio utrzymania abrupta tranquillitatis publicae in clementia Principis, ktorey skutkow rzetelne dowody posłałem juz wmmPanu, y teraz duplikatu listu od JKmci Pmm do wmmPana pisanego przydawam. O skutku legationis Jmci X. Kanclerza Lwowskiego mmP. czekam dalszey wiadomosci. Ta propozycya konfederatow ustąpienia woysk auxiliarnych za wistę pendet od porozumienia się dalszego y dokonczenia tey negocyacyi; o czym Jmc X. Biskup Kujawski mmP. obszerniey do wmmPana dzisieyszą pocztą pisze. Ratione wakansow o ktore zachodzi instancya wmmPana oznaymiłem juz iz JKM wszystkie hac in parte dyspozycye odłozył do blisko następuiącego Seymu gdzie bez wątpienia rekommendacya wmmPana valor przed innemi będzie miała. ja zas his expressis piszę się solito affectu et observantia

Kopia listu tegosz do tegosz 27 Feb 1716

Dziękuię unizenie wmmPanu za doniesienie poufałe scienndorum z tamtego Kraju y dispozycyą listow z koperty swoiey do kogo należały. Rozumiem że list JKM Pmm przeszłą pocztą pisany doszedł rąk wmmPana cum documento clementiae Panskiey in desiderio jakonayprętszego ukontentowania populorum A za tym tedy oto wyglądając pomyślnych skutkow dalszey ad cun-

Kopia listu Xcia Jmci Prymasa do Jmci P. Wojew. Podols. 16 Febr 1716

Dziękuię unizenie wmmPanu za traktat czytałem cały, spenetrowałem w nim simulacra magni in publicum zeli wmmPana et laboris operosi; lubo nie jest ratifikowany ten traktat, kiedy wmmPan jeczlisti quod potuisti oleum et operam non perdidisti. Ja w Warszawie promowuię wydanie uniwersałow od JKmci jakonayprętsze z wyrazeniem zalu super his quae facta sunt, a przecię z oswiadczeniem clementiae Regiae ze przy rozwiązaniu Województw y woyska Seym naydaley in majo złozony będzie, y ewakuacya woysk Saskich indubitate nastąpi. Rozumiem że JKM inwitowac juz wmmPana do boku swego albo inwitowac będzie a za tym nie wątpię że wmmPan magno sensu suo y sprzedykem poprzeć tego zdania. Mnie woyska Saskie zaczęły juz adimere modos swobodnosci ad usus publicos przez ustawiczne dobr moich aggrawacye wybieranie Kontribucyi y Konsistencye. Zyczę jaknayszczesliwszych sukcessow zostając zawsze

in finem applikacyi wmmPanow. z naszey strony kiedy tu praesentes insistere coepit conatibus do przyspieszenia tranquillitatis publicae nie omieszkamy. Słusznie doloribus wmmPana intime compatior, ale mam nadzieię, że przy Łasce Bożey clementia JKMci studiumque wmmPanow do uspokoienia publicznego calamitatibus hisce desideratum finem przyniesie. Obrocie Imci P Generała Baudisa wmmPana ku Podolu mortem Imci P Flemingowi wmmPanu. In reliquo in vim reponsu ad alia contenta listow wmmPana teraznieyszych referuię się zupełnie na pisanie Imci X Biskupa Kuiawskiego wmmPana przesłane, pocztą do wmmPana dirigowane. Oraz ... solito affectu et observantia.

PS Imci P Podstoli Litewski miał wtych dniach stanąć w Lubowli a zatym dopomoże pewnie y Imci ... conatibus wmmPana.

Kopia listu od Imci X Szaniawskiego Biskupa Kuiawskiego do Imci P Woiew. Podolskiego 20 Feb. 1716

Będąc widzieć in effectu laudabilem wmmPana conatum respektem uspokoienia publicznego wyperswadowałem cum auxilio drugich Ichmosciow nie tylko recognitionem anterioris meriti wmmPana, ale calcar ad perficiendum opus ... inceptum, jako postana w tey materyi per duplicem viam expedicya a ministerio informabit wmmPana. in omnem iednak casum ieżliby Imci PP Marszałkowie albo na ratifikacyą według pewney perswazyi wmmPana, albo na posłanie posłow przy wmmPanach ad latus Principis ulłaterus descendere niechcieli, y ieżlibyś wmmPan był securus opinionis ... że przytomność moia według wielkiego zdania iego sekundowac impensos labores wmmPana y Imci P Woiewody Chełmińskiego skutecznie mogłaby apud partem non acceptantem ex amore in publicum nie zatowałbym podiąć się tey fatygi y razem z Imcią PP Feldmarszałkiem z parcias ad ... locum nie daleko kędy Lubowli to iest do ... ewy albo do Chełma y tamże circa praesentiam wmmPana sprowadzić Imci P Hetmana W X L. żeby impedimentum ieżeliby ... z osoby iego było, ut asseris obrocit in subsidium pacificationis internae et studium comparandi meriti. Mogliby tamże Imcie PP Hetmani y drudzy Imcie pro opportunitate temporis y interessow concurrere ad perficiendum finaliter negotium. Praesuppositis praesupponendis, in quantum ten sensus moy privatus confidentia kommunikowany przypadnie ad mentem wmmPana y a parte contradicente acceptabitur. Upewniam że ruszę się sine mediis necessariis et debitis securitatibus ad obtinendum finem hoc praecavendo żebyśmy mogli mieć wzaiemne Passporty y eskorty do wzaiemnego bespieczeństwa, y żeby była tota fides et sincera voluntas do uspokoienia się pro basi, et fundamento assecurata. Za pamięć Łaskawą na Kommissyi ... nowey in favorem Biskupstwa uniżenie dziękuię wmmPanu ... metus ultimam cladem na dobra Duchowne y Krolewskie iako fama fert. Konfederacyi rzecz, swoię formować kommissyą y wydawać drugie assygnacye. expedit starać się omni nisu, żeby acceptowali tę Kommissyą in toto y kontentowali się assygnacyami Hetmańskimi, sin secus, summus disordo et confusio naszey. Ja iednak in omni sorte nie przestanę wyznawać y należytey obligacyi iestem.

Kopia responsu JMci P. Wojew. Podolsk: do JMci P. Kanclerza w Ko: 24 Feb: 1726

Odpisałem pocztą onegdayszą WMMPanu na duplikat, wyprawioną de 14 praesentis przez umyślnego sztafetę, ale że w krótkim czasie niepodobna było wszystkie circumstantias rzeczy zważyć y na nie wyrazić zdanie moie, dla tego piszę na odwrot przez tegoż sztafetę, z zwykłą odemnie WMMPana obserwancyą. Nieznayduię w tym obszernym WMMPana liście żadney nowey propozycyi; z którą bym się mógł śmiele odezwać do strony konfederackiey, bo praetendować armistitium aby pacifice exigatur alimentatio, jest to vetus statutum przez traktat Rawski, ale od nich reclamatum, y piórem ostrym, y cruda hostilitate. a za tym to samo im propinare jest to szukać contemptum y poddymać exasperatam animositatem. Domyśliliśmy się sami in spem clementiae Principis proponować im przez naszych internuntios że się może impetrari a Maiestate recessus od alimentacyi. Województwa Wołyńskiego (ex quo że tam całe woysko kwarciane miało się mieścić na subsistencyą) obiecywało się im przyczynienie jeszcze kraiu jakiego dla rozłożenia obszernieyszego ich woysk, pozwalało się, deoccupata w Bełskim Województwie loca manutenere, a to wszystko in cassum propinabamus, bo od nich na to respondebant. Nasz to jest kray Polski nie trzeba o nam skąpić ani rządzić się exoticus prowincyami Rzeczyp: Z tych tedy ich zaciętości doniosłem przeszłą pocztą, że ani Lwowskie ani Warszawskie głowy niepotrafią compescere has tempestates, sola tylko pollicitatione clementiae dobrotliwego Pana, która in praeoccupatis animis nieznayduie zupełney konfidencyi. Miałeś WMMPan zważyć już do tąd animum meum remotum ab omni ambitu gloriae; y cokolwiek do tąd czyniłem chciałem pirare holocaustum Deo, przystoię Panu któremu wiernie służyłem y służę, pokoy Oyczyzny moiey y prerogatyw manutentionem, bo tego odemnie requirebat miłość synowska ku Oyczyznie, która wszystkie przewyższać powinna charitates, teraz, kiedy te wszystkie podięte starania moie, prace y koszty od jednych sinistre tłumaczone od drugich vindictam minantur. Rarus qui recognoscat verum. Quaero latebras quaero pacem, y kiedy uniwersalnego pokoiu w życiu moim doczekać się nie mogę, szukam partikularnego uspokoiwszy sumnienie serca w ratowaniu dobra pospolitego applicatione. y jako beneficia Regni non possideo supra caeteros, nic mi po tym nad inszych zdrowie y substancyą prywatną profusius enervare, y miasto wdzięczności zemerae uwłoszczone powsie odia. Przeciesz y przy tey samey resignacyi moiey; pamiętny illibatae fidei ku JKMści PMM życzyłbym ex sensu meo to jeszcze arripere medium. W Traktacie Rawskim obiecał JMć P. Feltmarszałek Fleming WMMPan repositionem securitatis od KJMci PMM w ręce nasze futurae evacuationis totalis cum praefixione temporis, to co się nie stało do rąk naszych życzyłbym przez jakie infulata kredyt zupełny maiącego przesłać parti zelanti cum reali aliqua demonstratione clementiae Principis, jako to folgi Województwu Wołyńskiemu (a gdyby P. Bóg natknął swym duchem serce Pańskie, folgi y całey Rzeczypl:) in aliqua parte umowioney alimentacyi. Ta droga musiałaby uczynić skutek pożądany, bo jest implens desiderium populi. Inaczey pokazałaby się w stronie foeda partialitas aliqua. a z tąd commune odium et ab optimis desertatio. Chcieć zaś ich compescere armis nie uczyniwszy satisfakcyi in desideriis populi; y nie uprzątnąwszy tego praetextu, do którego każdy Polak ex origine sua lgnie y lgnąć będzie, jest to accumulare mala et odia przeciwko sobie, et ex compassione vicina auxilia pociągnąć. To podawszy WMMPanu do uwagi pro parata in Principem fide zostaię solito cultu.

Kopia listu Imci ~~Pana~~ Xcia ~~[illegible]~~ do
Imci ~~Pana~~ P. Podolskiego ~~y [illegible]~~ Woiewody
25 Febr 1716

Bardzo mię to turbuie że rzeczy nie maią się do uspo-
koienia publicznego. crescunt ærumnæ y tym samym że
WMM Pan iuż nie raz takie czynic mi raczysz insynuacye
żebyś się iuż chciał removere a cura publica: perseveran-
tia sola et una, corona virtutum. I mnie nie raz impetit
tentatio, przecię za łaską Bozą non vincit. Masz WM
Pan talenta wielkie od P Boga, masz niemi robić usq ad
finem; Służyć zaś iemu y Oyczyznie takim zdrowiem y kosz-
tem iakie dał. Na ostatek uczyniwszy wszystko co na naszna-
leży będziemy wolni na sumnieniu y przed Oyczyzną, y Bog
sam ktory nam zostawił curam, sobie curationem, weźmie
się tutelam nostri y pewnie ią utrzyma, ani się znaydzie
qui resistat ei. Improperia malevolorum trzeba spernere.
Mnie się to zda scite dictum, że magnâ pace fruetur qui
nec laudes hominum quærit, nec curat vituperia.
Listy warszawskie przynoszą że JKM. tale się pokazuie
iuż skłonnym ad clementiam, y że woysko saskie chce
wyprowadzić y Seym złożyć cum præfixione termini quo-
utrumq. Woyska Moskiewskiego połowa ma wycho-
dzić ~~[illegible]~~ iuż do tąd ~~nie wyszła~~ pod Wysmar, dru-
ga połowa ma czekać ordinansu Cara Imci. Woiewodz-
twa nie nastąpuią teraz tak na nich iak pierwey.
Saskiego woyska de novo przeszło tu kilka Regimentow
przez dobra moie tendendo ku Warszawie. O carze
Imci piszą z Warszawy że miał zapewne ruszyć z Pe-
terburga 1 præsentis, y że się miał widzieć w Rydze z Imcią
P. Hetmanem W. X. L.: Fama fert że y Krol Imc miał
carowi proponować widzenie się z sobą. Pana Boga
proszę aby WMM Pana salvum et incolumem servet et
auctum omni prosperitate esse velit. Profiteor zem[pet]

Punkta Imci P. Strażnikowi W. X. L. in negotio
uspokoienia Rzeczyp. do Prześwietnych Woiewodztw
Skonfederowanych, uproszonemu Posłowi we Lwowie
do Imci P. Podolskiego Woiewody
26 Febr 1716

Chociaż przeszłych legacyi vestigia terrent że z tąd do
Prześwietnych Woiewodztw skonfederowanych cum oliva
pacis expediowane nie powrociły z tamtąd tylko z cier-
niową koroną na głowie, y serca mediantis Senatus. Ale
kiedy onegdaysza poczta warszawska proznować nie pozwa-
la, wołaiąc in eandem vineam operarios, nie zdało się
ieszcze opuszczać rąk ani desperować meliora. Więc
uproszony JW Imc P Strażnik W X L. aby na tamto miey-
sce obrad publicznych dotrzec raczył z remonstracyą po-
myslneyszey koniunktury, do reassumpcyi tak potrzebney
in publicum negocyacyi. A że assumpt y pochop do
lepszey w tym nadziei bierze się z pomienioney poczty
warszawskiey, tedy Imc P Strażnik W X L listy z tamtąd
pisane produkować będzie ad persvadendam fidem scrupu-
losæ libertati. Otrzymania tedy istotnego skutku ich
naszkawych obietnic należy wziąć przed się media, a mie-
dzy temi nayprętsze y naylacnieysze, aby Prześwietne
Woiewodztwa skonfederowane do JKM P. N. M. w osobach
powagą y miłością ku Oyczyznie znakomitych expediowały

legacya. Koc polito JW Jmc PP Mediatorowi do poparcia na tamtym placu desiderii publici deklarowia punctualna z osob swoich assistencya. Ten sposob jezeliby nie przyszedł do upodobania Przeswietnych wojewodztw, drugi powinien bydz acceptabilis. to jest reassumpcya kombinacyi traktatowych aby to wszystko mogło się odłodzic cokolwiek w pierwszey nie było do smaku. W tym otrzymawszy assensum instabit Jmc P Strażnik WXL. o determinacya czasu y mieysca ad hunc actum czas bez odwłoki in tam praegnanti negotio ustanowic należy. bo każdy moment grassantis hostilitatis siła bardzo kosztuie Rzeczp: mieysce zaś przyzwoite pro dignitate et commoditate przyszłego zjazdu. His praemissis uczyni sponsionem Jmc P Strażnik WXL że na czas y mieysce do wyrobienia salutis publicae zamierzone JW Jmc PP Plenipotentiarii z Przeswietnym Senatem comparebunt. Dwor tesz aby zawczasu miał do tego gotowe subiecta, iusz z tąd wyprawione do Warszawy gorące instancye, ani wątpic że znaydą łacne y łaskawe ucho Panskie. Et że strepentibus armis nie mogą exaudiri leges dopieroż tractantium propositiones naypierwey powinien praecedere consensus na armistitium, ktore aby y druga strona acceptowała iusz tu mają starania JW Jmc PP Mediatores z tey oraz przenstodieyą że mieysce ad tractandum obrane na mil choc dziesięc in sua circumferentia było wolne a signis militaribus stron obudwu. bo pod bębnem czyli tesz kotłami nie przystoi togatis consiliis. Partikularnieysze cirkumstancye to negotium concernentes JW Jmc P Strażnik WXL ustnie opowiedziec raczy. Kopia listu od Jmc Marszałka Wojewodztw skonfederowanych po responsie WmmPanow Jmc X Kanclerzowi Lwowskiemu altiore tono danym imposui ori meo silentium postanowiwszy całe przedsięwzięty negocyacyi pokoiu cofnąc manum de tabula, obierając raczey inter cives otiarios bydz passivus za niżeli cum activitate zaciągnąc na się dalsze censury y niesmaki. ale kiedy onegdayszа poczta Warszawska dodaie serca in spem pomyslnieyszey znowu pracy, zdało się tu wszystkim Jmciom Przytomnym ieszcze rzucic kostką y sprobowac szczescia. więc uprosiliśmy JW Jmc P Strażnika WXL. aby imieniem naszym remonstrowac raczył WmmPanom, quibus gradibus rozpoczęte pożądanego uspokoienia dzieło reassumowane bydz może. Bierze z sobą in originalibus listy ad producendum ktore czynią nadzieię łaskawych JKMm rezolucyi ad pacandam Rzemp: a za tym pro charactere plenipotencyi moiey a mediante Senatu daney. upraszam WmmPana abyś ex statione directiyi swoiey kierowac raczył tameczne obrady ad media pacis, ani wątpic że prędzey dokaże tranquilla potestas quod violenta nequit. Czego zatym jako ex voto publico pragnę, tak oraz każdemu arripiendum życzę będąc z nalezytym respektem

Kopia listu Jmc P Wojewody Podolskiego do Jmc P Marszałka Związkowego z Lwowa? 1716

Będąc tey perswazyi że rectitudine et zelo WmmPana ku dobru pospolitemu że nie inszym koncem przyiąłeś na się regimen woyska tylko aby prędzey arma ferant pacem czynię poufały adress do WmmPana żebyś w przedsięwziętych

wou zamysłach naszych uspokoienia publicznego raczył do-
roc pro virili z mieysca swego. Z przeszłych moich appli-
cyi w tey mierze niepomyślny successus, juz mi był serce
[...]uit do dalszey roboty, ale kiedy onegdaysza poczta warszawska
[...]ail motiva lepszey nadzieiey, niegodzi się przez sumnienie
[...]statniey tony widząc Oyczyzne complosas tenuisse manus.
[...]pedicya Imci P. Strażnikowi WKL. w legacyi do Szwecy-
[...]ch Województw skonfederowanych uproszonemu informowac
[...]ie wimmsana quid facto opus. a ja powtarzam prosbe
[...]s skutecznie wesprzec raczył ten interes publiczny, a
[...] zettem na zawsze

Memoriał od Jeria Dołhorukiego Posła Pełnomocnego
J. Carskiego W. do Naja Króla Imci Polskiego 28 Febr
1716 podany

[...] majesté czarienne mon maitre m'a commandé de repre-
[...]ter à votre majesté, que comme il n'y a rien a douter
[...] votre majesté soit tant persuadé de l'amitié sincere et
[...]stante de sa majesté czarienne qu'il seroit inutile
[...] la marquer avec plus grands contestations. ainsi il est
[...]nu a tout le monde et particulierement a vous sire
[...]mbien des marques sa majesté czarienne en a fait deja
[...]r du commencement meme de votre elevation sur le
[...]ronne de Pologne et emploie tout ses efforts pour sur-
[...]onter les difficultes quelles se levront contre votre inte-
[...]es, premierment si vous plait, sire de vous souvenir
[...]n seulement avec combien de subsides sont secondees les
[...]mees polonoisses et saxonoises, combien de trouppes furent
[...]ploies avec secours, et meme comme queque parti
[...]eté rendu au commendement et dispositions de votre
[...]ajesté, mais aussi, combien de fois et d'annees sa ma-
[...]sté czarienne avec ses trouppes a secondé elles meme
[...]ersonellement, traina apres soi les ennemis communs
[...]squ'in Ukraine et les a defait entierement aupres de
[...]ltava delivrant par cette victoire eclatante toute la
[...]logne des insultes des ennemis et facilitant votre heu-
[...]ux retour sur le Thronne de Pologne. Pareillement
[...] majesté czarienne le mouvement qu'ils se m'a quirent
[...]ntre les trouppes saxones, travailla d'appaiser par
[...]s letres ecrites, au grand General de Litvani, et a tout
[...] autres Palatinats, et presentement dans la Confederatione
[...] la Republique elle cherchet encor de retourner tout les
[...]ites pernicieuses d'une guerre civile. C'est tout cela
[...]ur quoi je j'ai resceu ordre de proposer tresumblement a
[...]otre majesté comme de celles raisons, quelles persuadent
[...] mon maitre d'interceder, aupres de vous sire, et de
[...]rier instament d'accorder cette grace au Royaume de
[...]logne d'ammener ces trouppes et de relacher des con-
[...]ibutions. Votre majesté scait si bien que mon maitre
[...]mbien des miseres a souffert la Republique pendant la
[...]erre presente, tant par les passages et marches conti-
[...]elles des ses ennemis des les propres trouppes, et d'au-
[...]naires, que par la peste et faminne, et meme fort
[...]'il meritet moiens d'admiration que la dite Repu-
[...]ique s'est pu soutenir et conserver dans un tell etat
[...] elle se trouvet a present. C'est pourquoi sa majesté

Craviennne quand elle est asseurée que Votre majesté ne cherchoit point d'interet particulier, ni quelque gloire par un guerre Civile, tant mieux elle que vous Sire plutot tacherez de conserver en siens loix, liberté, privileges et constitutions de la Republique n'entreprendre point du moient pour se rendre absolut. En cet egard, si vous plait Sire encor considerer quels perils et domages en peut arriver aux Provinces de la Majesté mon Principal, je doute pas que Votre M. Son amitie sincere reciproquement contestera et acbordera cette demandes bien intentionez, attendant bientot la reponce je demeure avec tres profonds respects

Kopia listu od Xcia Jmci Primasa do Jmci P. Wojewody Podol. 28 Febr: 1716

Miałem tu sobie kommunikowany list Jego K. Mci P. N. M. do wm. m. Pana y do Jmci P. Wojew Czerniechowskiego sub 17 currentis pisany. Widzę że suavissime et lenissime loquitur Dominus: deklaruie się wyprowadzić woyska Saskie. Deklaruie Seym prętko złożyć et hoc est commune votum Województw y woyska: żeby zaś te deklaracye znalazły fidem ma je utwierdzić Jego K. Mość partikularnie przez ludzi wielkich do Jmciów PP. Marszałków skonfederowanych Województw y woyska expedicya. Ta expedycya naylepiey et candorem Regium et vigorem declarationum pokazać ma: oko przezorne wmm Pana widzieć, uznać, a z niey mensuram recte agendorum brać, żeby y majestat y Respublica mogły tandem aliquando przyść do uspokojenia. Ja jeszcze nie mam kommunikacyi tey expedicyi Królewskiey, która wychodzić ma, ale rozumiem iż musi bydź dobra, y taka że nie tylko spem ale et rem niomylnych skutków, co jest naywiększa y naypotrzebnieysza Państwu deklaracyi continebit. P. Boga proszę aby prosperet wszelką wmm Pana ad elaborandum bonum opus publicum applikacyę. a przytym profiteor iż jestem

Kopia listu Jmci P. Pocieja Kasztelana Wileńskiego Hetmana wielk. W. X. L. do Jmci P. Wojew Podolskiego 29 Febr 1716

Gdy odbieram list wmm Pana pełen querimoniarum o aggrawacye w dobrach jego poczynione przez chorągwie Kommendy P. Paszkowskiego od woyska Litewskiego oderwane, żałuię bardzo tey nieszczęśliwości że pragnąc ad omnes nutus służyć wmm Panu, w tym teraz extra possibilitatem bydź muszę, uczynienia satisfakcyi: kiedy te chorągwie oderwały się in partes Jmciów PP. Konfederatów, y moiey contravenerunt dispozycyi y władzy, a nie tylko te chorągwie ale y pojedyncza z pod chorągwiów inszych wyjeżdżaią, y tam bespreстannie iadą na zaciąg do Jmciów PP. Marszałków. Zczym tym ja pierwey wynaleźć jaki sposób rewokowania onych ad obedientiam a tym czasem (lubo nierozumiem żeby tamci bardzo słuchali) posełam ochronny uniwersał na dobra Czemiernickie wmm Pana. Traktat w Rawie zakończony że non manutenetur od Jmciów PP. Konfederatów y nam tu samym w Xięstwie Litewskim wielkie jest bardzo przeszkodą, bo ani utrzymać nie można po województwach y powiatach Nobilitatem, która unanimiter ad Confoederationem się zabiera, y firmissime te przed się bierze rezolucye, y lubo motor ad componendum fluctus reciwiatem, aż tu in meditullium Xięstwa Lite: uspokoić ich żadnym sposobem nie mogę, y juz tylko moie staranie żebym mógł do czasu utrzymać furentes animos co gdy wyrażam cum omni cultu piszę się oraz

Kopia listu JmćP Woje Podol do Jmciów PP Marszałków skonfederowanych 29 Febr 1716

a się, o uszy nasze vulgaris fama jakoby postanowiony tra w Rawie nie znajdował plausum et approbationem wm ow, y nie dziwuję się temu, kiedy ci Jmość którzy wmmPanow naznaczeni byli do umowienia propozycyi, nie sie poiechali do uczynienia relacyi: dla czego co się stało o opus inanimatum powinno rectâ explicatione mieć pondus stimationem u stron obojga. nie może zaś etiam passiona mus zarzucić, aby ten traktat nie był z honorem Prze tnych Województw y woyska skonfederowanego uczynio. Jeżeli się, pozwoliło alimentu dla woyska saskiego zcusaty rigore durae hyemis że hic et nunc wychodzić mogą, ani żyć wiatrem, szczęśliwy zaś ten prowiant który ulnit aeternitati jurium y fortun wmmPanow pełną y zu na ewakuacyą, inne puncta jeżeli przynoszą gravedinem a deprecari apud majestatem przy pierwszey legacyi równo mi wyprawioney, dla czego y my sami usilnego stara naszego przyłożyć non recusamus, teraz zaś per amorem wolney Oyczyzny obligamus wmmPanow, abyście to in mentum ratifikować raczyli, omnem hostilitatem remo do, y uoszą nienakłaniali neq ad septemtrionem, neq aquilonem. bo z tamtąd ratunek in incerto, a certa

Czekamy tedy bladwissime instrumentum tego ad ap anionem nostram, oraz ponawiam affidatum do namowie czasu et contentorum legacyi y innych requisitorum będąc

Kopia listu do JmćP Wojew Podolskiego do Jmci X Biskupa Kujawskiego o 29 Febr 1716

niemitem poczta onegdayszą wmmPanu że miałem z konfer rae z Jmciami PP Hetmanami Koronnemi mmPany kogobyśmy wyprawić do PP Konfederatow, y z czym teraz przez umyśl kuriera to samo przy zwykłey submissyi donoszę wmmPa

Zdało się nam z wielu konsideracyi uprosić do tey fun JmćP Strażnika Litewskiego mmPana z trzema pun mi. Pierwszy aby się starał Jmć omni possibili modo perswadować Jmciom legationes do Pana vigore Trakta Rawskiego obiecujące Jmciom że y ja y kollega moy P Wojew: Czernieckoski mmPan, pojedziemy z Jmciami rzewayące się że u dobrotliwego Pana plus voto uprosimy żeby zaś żadną żywą miarą nie mogła się strona induci tey rezolucyi pro secundo gradu będzie się starał, wymodz vationem konferencyi Traktatu Rawskiego, namowić mieysce y czas jaknayprętszy. mieysce zda się bydż naysposobniey dla wszystkich stron Lublin; tak aby in circumferentia mil, ani konfederackie ani Litewskie, ani saskie znaydowały się woyska. Primum vel secundum jak się owi. tertio loco idzie namowienie armistitii. To zaś kom zrozumiał z Konfederatow, że bydż nie może tylko ponsis alimentationibus, hic opus et labor abyście wm Panowie wyrobić to armistitium przez JmćP Strażnika Li skiego z Konfederatami nie referuiąc się, in hoc puncto mnie. bo ja jestem odlegleyszy od stron, ale Warszawa Lubomlem to powinna dotrzeć y skonkludować. w czym informacyą JmćP Strażnik Litewski, aby rectâ via do rszawy odzywał się in his punctis do JmćP Hetmana

W K: mmP, tym czasem należy gotowac Diploma evacuationis cum determinatione temporis, jako tesz y plenipotencyą Krolewską, bo lubo to iest rzecz miedzy Konfederatami, a Sasami; ale uspokoic kontrowersyi nie może tylko interposita Regia majestate. Także amnistia na Marszałka woyskowego y na całe woysko procurety. Będzie miał w zaleceniu Imc P Strażnik Litewski aby y dla wmm Pana literae Securitatis od Konfederatow były porrectae, a od Sasow ze doma się rzecz dzieie. Zda się y to nader, aby sprowadzic ad eum locum y Imc P Hetmana w X L., bo tesz y nasi wodzowie mają intencyą tamże comparere, żeby się jusz generaliter uspokoic et gustare solatia Regiminis in tranquillitate. Ja się nie będę lenił jeżli zdrowie pozwoli tamże stanąc pro tempore praefixo y piszę do Imc P Woje Czerniecko: mmP aby gotował się ze mną do rowney pracy, gdyby P Bog pobłogosławił skojarzeniu tego zjazdu. Nadzieia w nim wielka żeby rzeczy secundo eventu udały się, ile pod sterem wmmP pod ktorym wszytkiem bydz będę miał sobie za honor. a teraz in professione winnych odemnie obligacyi zostaie.

Annus 1716
Januarius 7

72

N.16. Copia Assecurationis Generalis Exercitus Saxonici Ravae 9 Januarii 1716

Quandoquidem post differentias inter exercitum auxiliarem S.R.M. et N.C. atque Illmos Palatinatus Minoris Poloniae confoederatos nec non exercitum Regni confoederatum exortas, ut ad repraesentationem ab Excellmis atque Illmis Dnis Palatinis Podoliae et Czerniechowiae factam nec non ad persuasionem Celsmi et Illmi Dni Campiductoris Comitis a Fleming, Nos Generales, Colonelli aliique omnes officiales, Regimina, Cohortes et universus exercitus auxiliaris S.R.M. et N.C. armistitium propositum acceptaverimus et ad plenarios quoque pacis tractatus promisimus. Hinc acceptata mediatione praedictorum Excellmorum et Illmorum Dominorum Palatinatuum Podoliae et Czerniechoviae et caeterorum Dnorum Senatorum qui huic mediationi accedere voluerint, Excellmorum ac Illmorum Dnorum Domini Jacobi Henrici Comitis a Fleming Supremi Stabuli M.D.L. praefecti tanquam Campiductoris nostri et Dni Palatini Culmensis Rybinski tanquam Generalis equitatus nostri ex parte exercitus auxiliaris. Damus plenam potestatem atque facultatem Perillri ac Mcos Dnis Domino Baroni de Bolcz Starostae Sredensi Generali locumtenenti Peditatus, et Domino Comiti Sapieha Notario M.D.L. Generali locumtenenti equitatus nostri, tanquam expeditis Commissariis atque deputatis exercitus auxiliaris S.R.M. cum Commissariis deputatis ex parte Illmorum Palatinatuum Confoederatorum et exercitus confoederati, conferendi, tractandi et concludendi, promittentes nomine supradicti exercitus auxiliaris S.R.M.tis omnia quae a dictis Dnis Commissariis conclusa fuerint, ab exercitu auxiliari pro rato et grato habitura fore. In quorum fidem praesentes literas plenipotentiae [illegible] exercitus Generalitas et Commendantes nostri [illegible] sigillis suis munire commisimus. Datum Ravae [illegible] 1716.

[illegible] Baudiss

Johann Adolph Wesenfel

In namen der gantzen Cavalleri von Arzgohes

Seyssan au nom de l'infanterie et de l'artilerie

Copia Instrukcyi JMci P. Bruninowi Rezentowi koronnemu do Cara JMci expediowaney z Kancellaryi Koronney 26 Jan: 1

Kopia listu JMci X. Nuncyusza do JMców Xięży Biskupów 3 Januarii 1716 do JMci X. Bis. Chełmskiego

[illegible] vero Paterna Charitas qua Illmus Dnus Noster com[illegible] hoc Regnum totius Christianae Reip: propugnaculum [illegible] quidem nominibus, sed praesertim clarum est laude pietatis, [illegible] et ejus calamitatibus non minorem ferat molestiam, quam [illegible] de filiorum incommodis. Hinc anxia Sanctitatis [illegible] studium sedandi, fusis primum ad Deum pre[illegible] ope exorta dissidia, quibus Regni salus [illegible] Ceo vero qui nunquam libentius [illegible]

inservire procerto habeat futurum mihi optatissimum patefaceat tum summam qua Clarissimam hanc Gentem Colo, observantiam, tum intimam animi devotionem, qua Æternum ero

Plenipotencya od Senatu we Lwowie znayduiącego się 5 Januarii 1716

Nos Senatores nec non Supremus et Campestris exercituum Regni Duces Leopoli præsentes. Cum spectando fata Reip: augeri et præcipitari magis ac magis in dies potissimum ex occasione ceptarum inter Ill[ustrissi]mos Palatinatus Exercitumq[ue] Regni Confederatos et exercitum S. R. M[aiesta]tis D[omi]ni N[ost]ri Cl[ementissi]mi Saxonicum collisionum et hostilitatum præmissâ maturâ deliberatione de mediis succurrendi extremis Patriæ malis exinde secuturis, implendo obligationem ordinis intermedii mediationis ~~per~~ partes in nos assumpserimus et jam auspice Deo in actualem prædicti operis negotiationem descenderimus per expeditos e medio nostri Ill[ustrissi]mos et Ex[cellentissi]mos Podoliæ et Czerniechoviæ Palatinos ad partes belligerantes et post susceptum pro zelo et amore communis boni hocce in se munus expeditos cum instrumento inchoandi operis (sicuti favente Numine ingentibus curis præfatorum Ill[ustrissi]morum et Excellentissimorum Palatinorum conclusa felicissime præliminaria) ut assumpta a nobis negotiatio restaurandæ pacis Reip: optatam possit habere coronidem, eosdem Ill[ustrissi]mos et Ex[cellentissi]mos Podoliæ et Czerniechoviæ Palatinos probatæ jam dexteritatis hoc in puncto viros repetita vice expetimus ut bene per se ceptum opus saluberrime perficere dignentur, suscipientesq[ue] suadente summo in publicum amore iterum pacificandi Provinciam expedimus cum plenissima ab omnibus nobis hic præsentibus facultate et potestate quam præsenti instrumento damus et concedimus agendi tractandi, concludendi, æque finaliter ac feliciter saluberrimamq[ue] tranquillitatis ac pacis votivæ opus cum prænominatis Ill[ustrissi]mis Palatinatibus Exercituq[ue] Regni nec non cum Ill[ustrissi]mo et Ex[cellentissi]mo D[omi]no Comite Fleming Præfecto Stabuli M. D. L. Exercitus Saxonici Campi Ductore. Quodcunq[ue] autem præfati Ill[ustrissi]mi et Ex[cellentissi]mi Podoliæ et Czerniech: Palatini cum prædictis partibus deciderent statuerint et concluserint, id omne nos pro rato et grato acceptare et ut tale manutenere, tueriq[ue] declaramus et assecuramus præsentibus Datum Leopoli 5 Jan: 1716

Joannes Skarbek Archiepiscopus Leop: nomine præsentis senatus (L. S.)

Comes Sieniawski C. C. S. E. R. S. (L. S.)

Respons Xcia JMci Prymasa na instrukcyą konfederacką 7 Januarii 1716 JMci P. Ro-mikowi Kosierkowi Bełzkiemu Generał majorowi [...] K. Ko: Posłowi od Wojewodztwa małopolskiego

[...]szczęśliwość utrapioney Oyczyzny przez te wszystkie cza-[...] amarissima implet żałosne serce Jdzcy mści [...] ex debito gradus Primatialis ale y pro innata [...] należytey kompassyi teneritudinem zawsze [...] dusze ad præsent. Czynił wszystko do [...] ato pokazuiąc to uczynio-[...] praw swobod Rze-[...] od [...] uszi

...wych affektow y poufałego rekursu ad dignitatem suam ...ssyi. Cwali y wierzy temu że Przezacna Prowincya Polska nie ma pro fine intencyi y akcyi tylko zelum fidei ...nem Maiestatis JKMci ac vindicationem praw y wolnosci Oyczy... Ale kiedy Xzę Imc nie zdesperowat był jeszcze całe de cle... ...n Regia ac compassione JKMci y nie doniosł jeszcze Woiewodztwom ...t iuż extra spem proficiendi apud Majestatem JKMci swoią ...bono Reip: applikacyą; consultissimè uczyniłaby była Przezacna Pro... ...a gdyby ieszcze ktory miesiąc patientiae suae et expectationi ex... ...Pańska kompassyey była pozwoliła. a zwłaszcza że w Pome... ...arma victricia JKMci dobre sukcessy znaydowały, y za ...nczeniem kampanii, dokonawszy tam nieprzyiaciela (jako iuż ...tamże dokonany) sama rzecz y sym czas solwowałby był ar...entum indispensabilis quasi necessitatis trzymania Woyska Saskiego ...visceribus Korony y WXL. Ponieważ zaś iuż co się stało ...cari nie może, non demittit strzeż Boże Xzę Imość animum ...ch zatorzystych publicznego zamieszania koniunkturach, aby nie ...miec vigilem et virilem curam ulteriorem interessow Publi...ch. Bierze ochotnie na siebie według affektacyi Przeza...j Woiewodztw hanc Provinciam ktorąby prętkie y gruntowne ...t sprawic u JKMci Rzeczyp: uspokoienie. Nie byłoby ciężko Imci accedere etiam obecnie do Przezacney Prowincyi y pod ...zem Primatialnym, jako sub signo magni Regis Regum certare pro ...tia y prowadzic przezacną Prowincyą ad ea quae sunt pacis et tran...litatis, ale podeszły bardzo wiek y nadwątlone strumnis publi... zdrowie excusat go od tego. Uniwersału tesz na zaczęcie ...ow y Woiewodztw do łączenia się z Prowincyą Małopolską kiedy ...mość powrocic raczył do Polski, y kiedy Xzę Imc spodziewa ...tandem maiorem niż przed tym consiliis suis et remonstra...nibus u JKM efficaciam, nie zdasię Xciu Imci wydawac. y ...Przezacney Prowincyi radzi y życzy mitiora salvandarum ...rum brac przed się media, aby Maiestas ad clementiam ...y inclinari mogła y libertas tym prędzey salvari. Consilium ...wincyi będzie zawsze in manu iey, y Bog wszechmogący jeszcze Rzeczyp: od łaski y Opieki swoiey nie oddali.

Kopia listu Imci P. Fleminga do Imci P. Woiewody Podolskiego 7 Ianuarii 1716

...d ea quae Excellentia Vra mihi retulit ex parte adversa ...spondeo et spondeo sub fide optima et honore meo quod ...lla sint mandata adversam partem in suis stativis, itaq ...t error aut malitia, aut particularis Officialis. Cui stati... promptissimum erit remedium. Sum Excellentiae Vrae fra... et servus

Kopia listu od Imci P. Krakowskiego do Imci P. Woiewody Podolskiego 8 Ianuarii 1716

...bieram prima principia korrespondencyi z tamtego mieysca ...WmmPana przez Imci P. Gnatowskiego Adjutanta mego z ktądnie ...ylny dowod affektu WmmPana et spem dalszey kommunikacyi ...Linia od Tomaszewa do Sambora ab aequatore bardzo declina... ...Grodek ale y Janow zasięgneli. za instancyą ...ktorey przez pomienionego Imci P. Adjutanta ...stationes niosę podziekowanie uniżone. Skrypta ...in kzraczne papierow ad praesens ...Pisac się Kazałem, sam ...do... ...alias ...tam dla... ...cyi...

munikuie WMMPanu in adjunctis o odesłaniu onegoż nie mniey arcanum contenti upraszaiąc. Jestem za tym.

PS. JmćP Podskarbi Nadworny referuie się pisząc do mnie na list WMMPana ale y to pono było u mnie że K Jmć jest dobrze disposita. Seym primus maji życzę y ewakuacyą na ten czas

Kopia listu Xcia Jmci Prymasa do KJmci 19 Jan: 1716

P Boga chwalę za szczęśliwy powrot WKMci PMM. Powrotu tego Pańskiego WKMci jako było commune votum całey Rzeczyp et expectatio tak y zbawiennych in publicum skutkow jego takowesz commune votum jest y expectatio. Zastajesz WKMość turbidum bardzo statum rerum, tak kiedy słonce zaydzie następuią ciemnosci ale kiedy teraz WKM zawitałes nam et in reditu suo iako in orbi quondam rozweseliło teskliwe y troskliwe civium serca, sam ieden jako Pan, dobry Krol a oraz y Oyciec Łaskawy, jako sol justitiae oswiecić wszelkie ciemnosci możesz gdy zechcesz, y same nawet umbram mortis. Musiałbym miec wzrok albo rozum słaby ktoby nie przyznał iż niecierpliwość synowska uniosła się impetem y Oyca provocavit ad iracundiam. Bodayem był nie doczekał zamieszania tego; Bodaybym był raz z Łaski wszechmogącego Boga nie tylko dni wszystkie, ale y wszytkie momenta widział y uznawał iakonayszczesliwsze jako nayspokoynieysze lat panowania WKMPmm kiedy się raz tak P Bogu podobało że prosperitatibus miscet adversa, że po zakonczonym chwalebnie w Pomeranii kampanii, tu contrarietates immisit. Supplikuię WKMci abyś ich do serca nie przypuszczał, y onym mederi bardziey miłościwie raczył. Wspominam y teraz com iusz dawnieyszym listem wyrażił, że nie żadna a maiestate aversio, nie żadna fakcya, ale sama bieda nędza, płacz, swierk, ruina, głod y prawie codzienne pericula mortis przywiodły y woyska koronne, y Woiewodztwa małopolskie do tey w ktorey się znayduią desperacyi. Prosili, supplikowali, ferventer ardenter incessanter przez ustawiczne Poselstwa swoie y przezemnie jako Prymasa; wołali do WKM jako do Pana, Salvatora: Salva nos Domine perimus a że nie byli exauditi, żal się Boże iż dłużey cierpliwemi być niechcieli y ad extrema przystąpili. Wszystko to iednak na większą sławę maiestatu WKMci, na większy odgłos po całym swiecie Heroici et supra hominem ac Regem animi, P Bog dopuszcza abyś WKM jako zwycięzcą zwyciężył, zniewolił sobie clementia Regia gregem non pusillum tych, ktorzy swoią adhaerentią do nieprzyiaciela, maiestat WKM urazili byli, y w tey adhaerencyi długo trwali, tak kiedy teraz y woysko Koronne y Woiewodztwa małopolskie wszystkie deklaruią się, że manent et perseverant in fide debita tu maiestatowi WKM, ani o rokoszu, ani de auxiliis u postronnych potencyi niemyslą ale tylko tanquam filii a Patre zmiłowania, miłosierdzia czekaią, pokazać się im być nie tylko słowy y deklaracyami, ale samą rzeczą, samym skutkiem Łaskawy, żes WKMość [...]ciec, Pan, Krol, a taki ktory nie tylko sobie estimuiesz tę Koronę, ktorą [...] z głosow swoich, y affektow swoich wolnych dobrowolnych dali, ale [...] bardziey coronam gloriae, że do ostatka nie zginą, nieupadną, ale [...]rawdach, przy wolnosciach, y ostatnich fortunach utrzymywać kon[...]edą. Raczże tedy WKMość upraszam jakonayuniżeniey większe[...] swoiey uwagi te moie remonstracye, racz sobie przypomnieć [...]ktorych mi dać raczył w Warszawie za ostatniey bytnosci moiey [...]quam ab oraculo deklaracyę, a racz kazać powściągnąć o[...] [...]ckiego. Powściągniesz WKM tym sposobem omnes [...] y woiewodztw. Cokolwiek zaś WKMość pro ma[...] [...] niedzieli potrzebnego racz roskazać, y sym[...] [...] wszelką, ad usus et nutus WKM [...] [...]estat WKM [...] [...] [...]wnie [...] [...] [...]

cieszyc się Panska clemencyą y Kompassyą WKMci. Sup-
likuię o respons pretki WKMci bo na moich kilka listow
antecedenter pisanych tylko dwa y to pozno bardzo odebratem
a przy tym y sam się łasce y protekcyi WKMci oddaiąc znym
się byde zawsze

~~Punkta od Konfederacyi d. 5 Jan. 1716~~

~~Memoriał z Sessyi~~

Kopia Listu Imciow PP. Małopolskiego y Zwiasko-
wego marszałkow Skonfederowanych do Imciow
Panow Podolskiego y Czerni Wowodow 26 Jan 1716 w Włodzimierzu

Z niemałym naszym podziwieniem odebralismy podpisany
traktat gdzie ani plenipotencyi od JKMci wyrazoney, ani ewakuacyi
czasu umowionego, ani cessationem od nieznosnych kontribucyi nie masz
tak WWMPanom oretenus pro basi et fundamento, ad mentem Konfe-
deracyi naszey powiedzielismy w Zaboniach, jako y Postom naszym w in-
strukcyi authentyczney y na partikularnych konferencyach serio za-
lecilismy, nie wiedząc do tąd quo fato et infortunio nostro, dobra
naszą intencyą tak zły skutek uczyniła, Upraszamy WMMPanow
abyscie według obietnicy swoiey jachac do JKMci raczyli, y perswa-
dowac aby w tym wiernych poddanych swoich vota ukontentowac
raczył, y dobrze sobie zasłużonego woyska lokacyi nie zabierał, bo
gdy potym w tym ukontentowani nie będziemy, nie tylko ratifiko-
wac, ale choćiasby per saxa per iones et tot discrimina rerw
trzymac się y salwowac musiemy. Złozenie jaknayprętszego
seymu jako y reskryptu naszego na ramotę Cara Imci in ordine
ad mediationem danego, ktory tylko ob spem domowego uspoko-
ienia zatrzymuiemy y do inszych Postronnych polilitycznych mo-
narchow zyczemy mieć in consideratione WMMPP. gdysmy
się niechcieli ad haec extrema udawac, uprosilismy y Jcia Imci
Woiewodę Krakoskiego jako godnego Kolegę WMMPP aby po kon-
ferencyi z Xiem Imcia Primasem pomogł y u KImci tey kto
WMMPanowie na siebie wziełscie funkcyi, ktorey iaknay-
pomyslnieyszego zadaiąc skutku zostaiemy

Excerpt Tarysfy Generalney Woiewodztw y Ziem Pro-
wincyi małopolskiey anni 1661 z Kommissoriatu
Saskiego wyiętey.

Woiewodztwo Krakoskie ma Dymow		50184
Xięstwo Zatorskie y Oswiecimskie		5726
	Sandomierskie	45380
Ziemia Lwowska y Zydaczeska		19503
Ziemia	Przemyslka	23500
	Sanocka	7550
	Chełmska	9837
	Halicka	7940
	Wołynskie	12000
	Podolskie	4000
Lubelskie z Ziemią Łukoską		12071
	Bełskie	5984
	Bracławskie	2000
	Kijowskie	2000
	Summa	207675

Datum w Zołkwi 20 Jan 1716

Joannes Christianus de Kiesenwetter

Kopia listu JJMMciow PP Podolskiego y Czerniechowskiego Woiewodow do JJMMciow PP Marszałkow zkonfederowanych 22 Jan: 1716

Stanął tey nocy u nas JMć P. Woyski Podolski z exemplarzem Traktatu w Rawie umowionego a przez WMMPanow debitâ formâ nie ratifikowanego. Zdało się nam tego sprawie momentu stamując acriorem et ruptura hostilitatem uprosić JMci P. Zaczyńskiego Podkomorzyca familianta Zacnego Woiewodztwa Ruskiego do WMMPanow ad persvadendam praedictam ratificationem, ponieważ wszystkie te skrupuły ktore WMMPanowie przez list swoy opponitis facillime mogą solvi. Naprzod mielismy racyą ufać y ter Plenipotencyi JMci P. Feltmarszałkowi Flemingowi bo iest naypierwszy minister Gabinetu Panskiego y naywyzszy Hetman Woyska Saskiego. nie hazardowałby swoiey Reputacyi, gdyby nie był securus ze Nayiasnieyszy Principat iego to wszystko wykona co on obiecywać będzie. Ale y to samo iusz iest czego WMMPanowie praetendujecie: bo we trzy dni po zakonczonym Traktacie przyszła sufficientissima plenipotencya JKMPNM do rąk Imcinych. Ewakuacya Woysk Saskich iest dosyc dobrze assekurowana kiedy przed Seymikami przedseymowemi ma JKMość oddać do rąk naszych instrumentum securitatis tey ewakuacyi cum praefixione temporis ktorego wyznaczenie directe należy ad ius Mstis. y seym iusz iest zkoncertowany pro ultimis aprilis. Chyba że WMMPanowie superfluo zelo zatamuiecie proximas dispositiones do uspokoienia generalnego y zupełney ewakuacyi. Na kontribucye żadne nie pozwolono, ale trudnoby to negare alimentum viventibus. nie mogła zas hic et nunc stać się ewakuacya dla tego y WMMPanowie aż do Seymu zatrzymaćie konfederacye Jezeli jeszcze co znaydzie się acrimonii w Traktacie, to begacye WMMPanow, ktorym my (post ratificatum Tractatum) parare viam zechcemy u przebłaganego Pana. Widziec nobis cooperantibus mogą. Inaczey in casu zerwania Traktatu drogi tam nie mamy. Chwytać się zas hic et nunc mediacyi postronnych Panow zda się bydz superfluum, kiedy się nadała mediacya legibus regni provisa. ani się zda zaraz guarantować one externa potentia kiedy nullus metus extat w niedotrzymaniu promissorum, in quo casu swiatby cały assisteret parti laesae et bona fide agenti. Te reflexye przełożywszy WMMPanom prosiemy geminatis vicibus raczcie powściągnąć rękę ab executione Oyczyzny swoiey, a ten traktat bez odwłoki chciecie ratifikować, przez co uyidziecie incentem krajow desolationem, bella civilia, a znich maiora metu. Czekamy ~~wmmda~~ cum summo tedio heroicam hanc w approbacyi tego instrumentu rezolutionem zostaiąc szczerą rzetelnością.

~~Supp~~ Supplement listu tego w instrukcyi osobney dany.

Jmo Na exkuzowanie pozwolonego alimentum te są racye. poniewaz nie przyszło ich exterminare de coetu viventium niepodobna zeby się dali głodem wymorzyć. Druga. był produkowany list JMciow PP Marszałkow pozwalaiący im praedictum alimentum na tynfow 16. a to iusz pro ultima vice.

Jezeli [...]ie o Sczestosc kwatyr woysku Polskiemu, albo [...] woiewodztwo Wołynskie o to agant JchMość [...] JKMci ktorym JMość PP Mediatorowie [...] się.

...io Pogadzaiąc nczui tractatus ma dać assekuracyą w rzcze naszej JKMc ratione evacuationis cum praefixione temporis, ale trzeba wzaiemnie żeby Imość PP Posłowie mieli instrument przy sobie gotowy z podpisem y pieczęcią JMci P Marszałka Generalnego ab solvendo JKMc ab onere tedy świeci respectu Regni Poloniae jako jest w traktacie warowano

...to Których się porozumieć Imciom PP Marszałkom z Imciami PP mediatorami jako prętko mogą stanąć Poselstwa Imciów w Warszawie, żeby Imość na ten czas mieli się znaydować na tymże mieyscu bo in casu zerwania Imość PP mediatorowie nie pojadą.

Zwłasz Imość PP Marszałkowie mają to w uwadze że pokinie zaydzie Imciów ratifikacya, woyska sascie pro securitate sua w kupach wielkich stać muszą y bez diskrecyi żyć, co in futuro alimento nie będzie rachowano, bo dopiero od ratifikacyi ma się zacząć porządek namowiony

Kopia listu pewnego do JMci P Feltmarszałka Fleminga ze Lwowa 29 Januarii 1716

...suis infiniment obligé a V E de ce qu'elle a bien voulu se souvenir de ma priere pour le Palatin de Podolie je l'en remercie treshumblement de ce que le commissariat l'a effacé de sa disposition.

...ai recu le chiffres je les communique à M le Palatin de Czernichow. Pour ce qui est du Plan et la matiere pour la Diette future ...auroit ete necessaire d'en parler, car pour en ecrire, il est difficile. Si votre Ez: faira par ici tourner son chemin vers Jaroslaw ...m l'on s'en flatte, il y auroit l'occasion d'en parler amplement ... si votre Excell. envoye un personne affidee pour souscrire la ratification. l'on pouroit luy en dire quelques points necessaires ...ns cette conjoncture presente. L'on debit icij que Messieurs ...s Chefs de Confederez se sont eloignez douze lieux plus loin ...e Wlodzimierz a Ratno, de manier que le commissaire parti de ...rsawa ne les ont pas trouvé à Wlodzimierz, cette eloignement ...emande du temps, et que le retardement de leur retour, ne procede pas d'autres raison. J'ai recu aussi la tariff imprimé ...Je suis avec tout obligation.

PS. M le Pal de Czerniechowie joignit ces treshumbles compliments

Kopia instrukcyi JMci P Regentowi Koronnemu Punktowe do Ca JMci expediowanemu daney z Kancellarii Koronney 26 Jan: 1716

...Zaraz na tych miast po odebraney expedicyi swoiey Urodzony Regent Kancellarii wiekszey Koronney ruszyć się ma w drogę swoię y pospieszać na mieysce rezydencyi Najas: Cara JMci, Kiedy szczęśliwie passibus stanie, wszy starać się będzie o audiencyą y po oddanym kredensie JKMci PNM Najaśnieyszemu Carowi JMci explicabit przywoytemi słowy y terminami jako woyska Naia: Cara JMci na sukkurs Monarchom z Kolligowanym do Pomeranii roku przeszłego destinowane w kommendzie wielm: Feltmarszałka Szeremeta y innych Generałów wszedszy in viscera Państwa JKMci PNM. y Rzeczyp: bez żadney umowy przez Litwę y Polskę z uciemiężeniem obywatelów kraju, przez trzy prawie cwierci Roku po Woiewodztwach etiam nie na traktie będących krążąc y maszeruiąc granice Marchiey... dotknęło, a potym Pomeranii nie doszedszy, przeciwko wszelkiey słuszności prawom y zwyczaiom wszystkich narodów, nawet przeciwko soiuszom miedzy JKM PNM y Rzeczap: a Najaś: Carem Imcią zawartym bez dystinkcyi y respektu w dobrach JKMci PNM tudzież duchownych y ziemskich, po miastach miasteczkach wsiach y dworach szlacheckich, tanquam in hostili solo według upodobania swego postępowało. Jandem za szczęśliwym JKM PN... do Polski powrotem, gdy się od woiewodztw y ludzi ...orne o to zagęściły Poselstwa y querimonie, nie ...

ustnie z wielm: Feltmarszałkiem Szeremetem expostulował ale tesz pisać raczył do niego o jako nayprętsze tych woysk z krajow Polskich wyprowadzenie. Na co lubo wielm JmćP Feltmarszałek Szeremet JKm PNm w responsie dał deklaracyą nieodwłocznego z temi woyskami do granic Najasni: Cara Jmci pospiechu, nihilominus miasto satisfakcyi pomienioney obietnicy swoiey tesz same woyska Naja Cara Jmci w Panstwach JKmci PNm y Rzeczyp: tak długą woyną powietrzem, głodem, ogniem y innemi plagami Bozemi zniszczonych za zimowe stanowiska, z naznaczeniem wygodney ludziom y koniom subsistencyi jakby w swoiey własnosci propriâ authoritate rozkłada, y disponuie, ogłaszając to in publicum jakoby wyzey rzeczone woyska przez JKm PNm y wielmoznych Senatorow y ministrow Status intra viscera Regni, albo zaproszone albo zatrzymane były, co się w samey rzeczy nigdy znaydować nie moze, poniewasz ani JKm PNm ani wielmozni Senatorowie y ministrowie Status zadney tych woysk nie mając potrzeby, ani ustnie ani przez listy z nikim o nie nie traktowali ani konferowali; owszem jako na pierwszy odgłos pretendowania tego przescia JKmć PNm z przytomnym na ten czas Senatem nie tylko przez expostulacyą mocną z wiel: Xciem Dołhor: ale tesz przez listy y przez ministrow swoich serio u Najas Cara Jmci opponował się. tak kiedy się Turcy o weisciu tych woysk Najasnieyszego Cara Jmci do Polski dowiedziawszy za złamanie to paktow swoich ostatnich z Najasn Carem Jmcią zawartych tłumaczyli wielmozni ministrowie status pod niebytnosc na ten czas w Polszcze JKm PNm z obligacyi utrzymania Sojuszu dla odwrocenia od skolligowanych Narodow woyny, Saraskierowi Bocimskiemu weyscie tych woysk Najasnieyszego Cara Jmci nie na subsistencyą albo iaką inną imprezę ale tylko necessitate innozii do Pomerani transitus exkuzowali. Ze zas woiewodztwa nie mogąc daley zniesc tey ciesz[k]iey oppressyi swoiey z tey przyczyny nie tylko na skutki przeciwne skolligowaney przyiazni Najasn: Cara Jmci narzekaią ale nawet z tey okazyi poczynaią tracic serce do KJmci PNm y wielmoznym ministrom Status diffidować. Co większa z tym Sojuszem sobie tak bardzo szkodliwym ~~szkodząc~~ teraznieyszym jawnie odzywaią się isz do publicznego uczynienia manifestu o tę swoy gwałt udawszy się u postronnych Potencyi by tesz y samych Turkow obrony y protekcyi szukać zabieraią się. Co wszystko isz się dzieie z okazyi subsistencyi woysk Naja: Cara Jmci w Polszcze nader uciązliwey y niesłuszney zabiegając dalszemu ~~zabiegan~~ zamięszaniu Panowania JKmci PNm y wszelkim nieszczęsliwym ~~z tąd~~ konsekwencyom, Urodzony Regent Kancellarii większey Kor: żądać będzie u Najasnieyszego Cara Jmci nomine JKmci PNm y przytomnego Senatu, tak ustnie jako przez podane eo nomine memoriały o nieodwłoczny y skuteczny ordinans do ~~Najasnieyszego~~ jaknayprętszego tych woysk Najas: Cara Jmci z Panstw JKmosci PNm y Rzeczyp: tak Koronnych iako WXL ewakuowanie tudziesz y z Kurlandii oraz do nadgrodzenia krzywd y szkod, poczynionych. Na to tedy żądanie KJmci PNm Urodzony Regent Kancellaryi większey Koronney starać się ante omnia powinien o prętki rzetelny y skuteczny Naja: Cara Jmci respons, ktory jezliby miał procrastinari, nie tylko declarabit, isz odiechał y bez niego ma zlecenie ale tesz in casu dilationi prefatæ etiam bez responsu ad latus JKmci PNm de facto spiesznie powroci.

Na własne JKmci PNm roskazanie

(LS)

Mathews Jliak Miecznik
Bracławski JKm Pieczeci WK:
Sekretarz

Manifest Konfederowanych woiewodztw

[...]staw na Zedwdowie Zedwdoski Podkomorzy Krzemieniecki Mar[szałek]
[...] Generalny Rzeczyp: zkonfederowaney w Włodzimierzu 21 Jan 1716
[...] nasz[...] Ko[...]acyą, nie inszą intencyą zaczęli y postano-
[...]wskaJJ in tuto nie potrzebuiąc obcych posiłkow
[...] poddanych submittitat amor
[...] z ktorych y najostrozni[...]
[...] długo nie mog[...] tak lubo

zarazy od woysk JKMci Saskich stante etiam armistitio anga-
zowani y fortica Zamosc contra publicam fidem Szlacheckich fortun
ktow publicznych depositorium nie bez wylania krwie y okrutnego
iu tamecznego kommendanta y wiele ludzi z garnizonu odebrana, nie
ac iednak tey ktorą do tych czas slawny Narod Polski nad insze wszyst-
cześto cum dispendio sui konserwuiąc stracic stymę, ze choc sobie
low obiera bardziey ich observuie nisz drugie dziedziczny.
ieuczynilismy zadnego hostilitatis gressum maiąc in cordibus mi-
ra consilia niżeli przeciwna strona, y tak pretko oderwać się
ez Ramota swoią Nayjasnieyszy Car JMC tak zaraz należycie
za ten affekt podziękowawszy przez reskrypt nasz umowilismy
prawic do JCarskiego Wiel: Posła naszego, po tym kiedy nam sie
erwali Senatorowie Starsi Bracia nasi że maią pewne srzodki
gruntownego uspokoienia naszego (o cosmy tych przez Poselstwa
re zaraz przy początku konfederacyi naszey z Tarnogroda wy-
wione convenimus) tak zaraz gdy usmie w Zabuniach powier-
li, nie położywszy zadney inszey oprocz tych dwoch, ktore są funda-
ntum et basis naszego związania konkluzya, to jest evacuatione
granic naszych woysk Saskich y cessationem instantaneam wszelkich
genere et specie kontribucyi, co y Posłom naszym do Trakta-
w Rawie, przez Senatorow naszych naznaczonego, tak w instru-
ji iako oretenus tanquam pro praeliminario zaleciliśmy, gdzie
l się Boze nie przez sposob mediacyi ale raczey compromissu
arbitrium JMci P Zelmarszałka Flemminga wszystkie negotia
ita hantur, y co nie mogła racya wyperswadować, to respekt me-
vicinae potentiae akceptowac kazał. Jednych naszych Posłow
llicitationibus, drugich diris et minis, inszych zaś ani do konfederacyi
e przypusciwszy do podpisu, wieczną niesławę y hanbę Narodo-
Polskiemu naszemu przynoszącego przywiedli traktatu. Pod
as ktorego lubo stante armistitio nulla securitas. Swiątnice
oskie, dwory szlacheckie rabowano, palano, Pomarańcow boskich
szlachtę niewinną variis cruciatibus, niesłychaną męką trapiono
czty nasze ktore dla kommunikacyi z nami między Rawą a Wło-
zimierzem za ich salwą gwardyą rozłożone zabierano, przey-
owano, tak że nec forma nec species ulla securitatis, ktorą
tamie akty wszystkie zwykły juxta jura gentium zachowywać
rody przyłożyli się do tego y naywięcey pomogli, do tak nie-
osnego Traktatu zapamiętali tey Oyczyzny synowie ktorzy per
itos cuniculos, varias machinationes, non viriles tricas wię-
nizeli Sasowie sami bo tam zadnego prawie nie było wyrobieli
kto. gdzie evacuatio Sasow ad arbitrium KJMci odłożona, do kto-
go nawet y plenipotencyi nie produkowano. Kontribucya tak
szka po 12 tynfow według tariffy 1661 z dymu iednego po-
wolona wszędzie. Lokacya woyska dobrze nam zasłużonego
e trzech tylko to w Wołyńskim Bracławskim y Kiiowskim wo
wodztwach pozwolona. gwarancya ktora naywiększy robur et
ndus do utrzymania wszelkich Traktatow dodaie, na naszych
natorow włożona własnie ad elusionem Rzeczyp: ktorey tak
ele konstitucyi, seymowich obrad, diplomata non suffragata.
la czego my idąc prostym a sprawiedliwym Przodkow naszych
em, oswiadczamy się naprzod przed Bogiem, iako naywiększym
dium humanorum scrutatore, po tym przed całym swiatem y
zeczonym Krolestwem Polskim et Provinciis eidem annexis że
z zadney postronney albo prywatny partikularney, ale tylko intuitu
zeło boni publici ten traktat za nieważny, za szkodliwy, wol-
u prawom y swobodom naszym za urazliwy, honorowi Wolnego
rodu Polskiego mieć chcemy, y nie tylko go ratifikowac, ale
acceptowac nie gotowismy. Ostrzegamy przy tym zapami-
tych tey Oyczyzny synow, aby więcey nad iey wnętrz
pastwic się nie chcieli, dając im czas jeszcze ad resi

Sułtrzech niedziel od teraznieyszey daty aby według tenoru Konfederacyi naszey do nas przybywali, bo ieżeli tego w tym czasie nie uczynią, to każemy pro hostiby Patria et invindicabiliby Capitiby każdego nominatim wyraziwszy deklarowac będziemy. y dobra ich jure caduco rozdawac, nieodbiegaiąc nigdy honestam pacem, abhorrendo hibataiam nie tylko ofiarowaną J Carskiego W. mediacyą ale y drugich pobliższych Sąsiadow naszych acceptowac gotowi. Co wszystko Bogu zastępow porucziwszy, ktory umie misereri super egenum et pauperem, y tych porazi qui persequuntur eum. Ten zas manifest aby do każdego tym łatwiey przyszedł wiadomosci zlecilismy aby po wszystkich Grodach Parafiach był indilate publikowany. Datum

Copia Confutationis ejusdem manifesti ex impresso

Manifestum a S. Ledochowski nuper vulgatum et pro more suo calumniis undiq refertum refellere animus est, praemissa tamen prius brevi et paulo altius repetitâ rerum informatione ad meliorem materiae de qua agitur intelligentiam. Anno praeterito Primas Regni et Supremi Duces eductionem copiarum auxiliarium a Rege efflagitarunt et quidem Aestivo tempore et durante adhuc bellica expeditione in Pomerania sed solidis argumentis demonstrato periculo ex hac praecaci copiarum eductione imminenti (cujus funestos reipsa sensisset effectus Polonia ni praesentia militis Saxonici illis obviam itum esset) ut et diffidentia et dissentione hinc inde sine dubio inter foederatos Septemtrionales oriundis moramq operationibus Pomeranicis, tanti caeterum momenti allaturis. Promisit Serenissimus Rex se simul ac finis expeditioni Pomeranicae impositus foret copias suas educturum. His et Primas et Duces acquieverunt &

Kopia listu pewnego z Kommendeurow Saskiego woyska do pewnego Senatora Polskiego w Zołkwie 24 Janii 1716

Il faut regarder dans toutes les dispositions militaires 1mo l'ennemi a qui l'on a à faire, ou de se precautioner contre ses insultes, ou de l'aller attaquer, et de regler le nombre de ses troupes la dessus. J'en ai suffisement pour faire l'un et pour pouvoir disposer l'autre. 2do il faut trouver moien de quoi faire subsister les troupes que l'on commande J'ay voulu pouvoir par bon ordre, mais l'autre parti n'y ayant pas voulu consentir il faut s'en pourvoir par des desordres, et s'il n'y a point d'autre moien mais comme le desordres et les excez emportent le double de ce que l'on a exigé il ne faut point se charger de trop de troupes, car les trop de troupes est aussi nuisible, que le trop peu, sur ce principe je puis assurer Mon le Grand General de vouloir le soutenir en tout ce qui pourra entreprendre par rapport au repos public, en affoiblissant les confederez, come il en a formé le dessein; mais je crains seulement qu'en les affoiblissant Son Ex: ne les decharge d'un grand fardeau, et s'en charge soy meme etant sur, que la subsistance que l'on tire par force, souffira à peine pour nos troupes seules et que n'en arriveroit il, s'il nous en viendroit encore d'autres, lesquelles il falloit nourrir de ce coté ci. de deux choses il en arriveroit assuerement une ou que nous serions d'abord dans un mesintelligence entre nous ou que les troupes qui viendroient de l'autre coté supposant de trouver ici tout en abondance s'en repentiroient bientot quand elle ne le trouveroient point, de sorte qu'il voudroit mieux d'attendre, que les troupes de l'autre coté se retirent elles memes n'y trouvant pas de quoi subsister, alors elle ... entenroient aussi de peu de chose ici. Par cette raison ... de Mr Rybinski s'en est allée dans ... Grand General il peut suffire qu'elle ... Potocki il s'est separé aussi

troupes d'autre, qu'il y en a beaucoup, qui en partilier se sont retiré chez eux. Nous voila donc des troupes reste pour reprimer ou pour attaquer, car sur le peu de monde leur est venu de Litvanie, il n'y a pas grand fond a faire si ne me suis je servi de toutes nos troupes contre les confeder au passage de la Vistule: j'ai laisse en arrierre trois regiments de nos trouppes et le corps de Rybinski et depuis Prince de Weissenfels m'a joient avec de la cavalerie et l'Infanterie V. E. voit par ce que dessus que j'ai aussi bien pour la defensive que pour l'offensive suffisenment des troupes lesquelles sont toujour prettes a soutenir son Excellence Mon Sr General en tout se qu'il trouvera a propos de faire pour retablissement et mainteen du repos public sens nous charger de plus de troupes de ce cote ci, que nous ne pouvons nourrir, autre chose seroit, si nous etions en paiz, que tout fut tranquille et en ordre, alors on pouroit faire dispositions d'un maniere, que de deux cote on pu subsister

Reskrypt na instrukcyą Ias W Imciow Panow Senatorow y mediatorow od Najasnieyszey Rzeczyp: Konfederowaney dany w Włodzimierzu 29 Jan: 1716

1mo Pozwolona vita viventi ale alimentatio vitæ tym tylko ktorzy in obsequio albo auxilio zostają a nawet y tym zakazana kiedy ilkniego niepozwala charitas, jako się nam dzieie, kiedy nie mamy sami z kąd żyć, bo nam Sasowie pozabierali y zabieraią actu. Nie mogł nikt produkowac listu Imci P marszałka naszego bo takiego nigdy nie mogł y nie pisał, chyba zmyslony, albo blankiet zapisany y wszystkie nasze expedicye in stuba consilii expediowane były.

2do Praepostere ta Rada, a respons na Poselstwo jeszcze poznieyszy, jako często bywało u Dworu ile kiedy scisnione woysko w jednym prawie Woiewodztwie wołynskim miescic się musi, przez co niewypowiedziana tego kraju ruina

3tio Iaś konstitucye y diplomata na ewakuacye Sasow do tych czas non effectuata y dla tego konfederacya nasza urget instantaneam y guarantiam super hoc sufficientem, że się więcey nie będą wracali Sasowie do Polski jako to jusz po trzeci raz robia inscia Rep: anibysmy takiego instrumentu Postom naszym dac nie mogli chyba in futurum

4to Viderint sami Ichmość Panowie Senatorowie jezeli potrzeba jechać do Warszawy gdzie ich przecię lepiey przyiąc mogą nizeli Postow przymowano.

5to Będą mieli y maią w uwadze Imość PP. marszałkowie gressus saskie y regestra ich kommissoriatu ktore będą się starali z kancellowac jako crosa y crotica

Na ustną propozycyą Imc P Podkomorzyc Nasz W Mscw ustny od nas odebrał respons.

Kopia responsu od Krola Imci do Xcia Imci Primasa z Poznania 29 Jan 1716

Representationes Illmis et Excellentissimis Dnis Mediatoribus a parte exercitus auxiliaris exhibita Zołkwie 27 Jan 1716

nostra parte ab Illmis et Excellenssmis Dnis Mediatoribus expostulatur tam humillime quam justissime.

Ut nobis ratione damnorum durante armistitio illatorum, uti etiam ratione illorum quæ nobis nuperrime circa Zamosc et Sanowiec in expectatione ratificationis illata sunt. Satisfiat, si non nos ipsimet

Repressaliorum et absq ulla infractione pacis satisfactionem quaremq iam saepissime iam ratione damnorum durante armistitio illatorum satisfactionem expetivimus. Non credant Illmi et Excelssmae Dominationes Vrae, quod quae deferuntur auferantq.

2do. Litvani uti in Litvaniam redeant necesse est, illorum enim hic in Regno et secundum legem nulla ratio habenda est. Hic enim nobis nonnisi hostes aut Palatinatibus graves et per consequens in nostra alimentatione impedimento esse possent. Haec ratio illorum recessus est, quod si non insequeq, nemo nobis vitio vertere poterit ut contra illos etiam absq ulla infractione pacis agamus ubicunq eos invenerimus, et hunc in finem dispositio iam facta est, cujus quam primum executio fiet; nam licet lento ac gravi pede procedamus tamen a scopo nostro non aberrabimus. Necesse proinde est ut huic rei quamprimum remedium afferatur, nam per tot variationes rerum quae hic accidunt impossibile nobis erit semper dispositionibus nostris secundum circumstantias factorum subitaneam mutationem dare, de quo si aliquid accidit, hisce ab omnibus imputationibus nos cavere volumus.

Punkta od Jollow SS Mediatorow Jmu P Feltmarszalkowi Flemingowi circa abitum jego 29 Januarii 1716 podane

1mo Palatinatus, Terrae. quae manutenebunt Tractatum, ut etiam illis sponsio ibidem facta manuteneatur, et accepta in natura alimentationes a concluso Tractatu in summa contributionis numeretq.

2do Leopolis semper fida Srmo Regi post exolutam alimentationem nullo modo aggraveq et circa praesens praesidium conservetur

3 Divisionem requirit Excmus et Illmus Supremq Dux exercitq Regni quae nunc est super Regimine Illmi et Excelsmi Dni Palatini Culmensis propter resolvendam confaederationem exercitus Regni et sustinendos Palatinatus ab invasione confaederatorum, et Stativa pro hac divisione in bonis Regalibus et spiritualibus expetunq.

4 Immunitas bonorum generaliter omnium Illsmorum et Excsmorum Ducum exercitus Regni recommendaq.

5 Suspensio alimentationis in Palatinatu Wolinia ad resolutione Regiam legati declarandam supposita ratificatione.

6 Terra Chelmensis et loca recepta in Palatinatu Betzensi exercitu confaederato non denegenq ad ulteriorem gratiam Regiam.

6 Ratificatio Tractatus quando veniet a Confaederatis debebit fieri commutatio in praesentia mediatorum.

7 Bona Msci Zaczynski cooperantis in praesenti negotio recommendanq.

8 Palatinatus Kioviensis et Braclaviensis a divisione Ukrainensi sub obedientia sub obedientia Illmoru et Excsmoru Ducum existenti deoccupatus ut eidem divisioni et integro cedat pro iustitia habeq.

9 Ut plures copiae exercitus Saxonici in hanc Provinciam non introducanq petunt Illmi et Excsmi Dni mediatores

10 Mobilia Excelsmi Dni Palatini Betzensis uti Msci Capitanei Grabovecensis in deposito Zamoscii existentia restituanq secundum promissum, siquidem prima rata contributionis a praedictis Dnis est iam punctualiter exsoluta prout quietationes Commissoriatus testanq.

Responsum a parte exercitus auxiliaris

4o Imud Respondeq quod sic uti in manifesto edendo et ab Illmis et Excsmis Dnis mediatoribus approbato contineq, sed naturalium quae hucusq ex necessitate in vana spe et expectatione tractatus ratificandi sumpsimus, difficilis foret computatio, et certe magnam causaret collisionem inter incolas et milites. Hi enim plus fortasse ... tum est computarent, illi minus quam acceperunt. ... aequo et bono a Commissione in Tractatu

ordinata judicanda aut cum Commissoriatu componenda est
alias quam maximè grave esset ut culpa alterius in præjudi-
cium militis vergere deberet. Certum enim est, quod si rati-
ficatiò alterius Partis in tempore venisset, et ut proinde tenor
Tractatus copiis nostris manifestari potuisset omnia meliori
ordine successissent.

um Nostra bonà fides et optima intentio in omnibus
et circa hoc punctum et circa manutentionem tenoris totius
Tractatus jam manifesta est etiam in posterum nullo modo
promissis nostris contraviabimur, sed necesse tamen est, et
hic expressè cavetur ut ex altera parte etiam bonà fide
nobiscum agatur.

tiu Ratione divisionis Excsmi Dni Ribinski, jam plurâ cum
Illsmo et Exsmo Duce locutus est Illsmus Feltmareschalcus ut
ad suas Consistentias ab Illsmo Duce ipso ordinatas reverterentur
ne oneri essent hisce Palatinatibus iam nostrò alimento aggra-
vatis, uti etiam in tractatu prædicatum est.

Ratione Stativarum cesserunt a nostra parte Exercitui Regni
Starostiæ uti ex adjecto patet, exceptis duabus scilicet Boli-
na et Jaworow, alias si cederent Starostiæ contra tenorem
conventionis cum Srsmo Rege Varsaviæ factæ agerent. sed
hoc faciendi nulli nostrum potestas et facultas competit, uti
jam fusius hac de re cum Illsmo et Excsmo Supremo Regni
Duce locutus est Excsmus Dnus Feltmareschalcus.

3tio circa hanc materiam Excsmo et Illsmo supremo Duci
Excelsmus Feltmareschalcus alias remonstrationes fecit
uti ex Exemplari hic adjuncto liquet

ttum. Nimirum post exsolutionem Summæ ratione alimentatio-
nis militis nostri secundum proportionatam quotam illorum
bonorum competentis, sin secus in hoc puncto ipsimet tracta-
tui contrariaremur, quo etiam adversæ parti facultatem illi
contrariandi tacitè concederemus, sed nobis liberum erit
et quidem jucundum, ut Illsmi et Excelsmi Dni Duces à Pa-
latinatibus exemptionem sibi procurare ~~vellent~~ possent, sed
in præjudicium ~~quotæ~~ copiarum nostrarum, quotæ sdum
tractatum illis jam assignatæ a nobis derogari non potest.
uti jam fusius alibi explicatum est, sed ne locentur
milites in bonis Illsmorum et Excsmorum Ducum, mandata
Excelsmo Dno Generali de Baudis jam data, et etiam liberæ
custodiales seu salvaguardiæ expeditæ sunt. et ita etiam
et non aliter ab Illsmis et Excellsmis Dnis Ducibus demanda-
tum est

Stum Grave est ingratos et fidem frangentes beneficiis
exonerare, et ex re totius Reip: esse creditur, ut quam
citissimè Summæ præmissæ exsolvantur, ut exitus Copiarum
nostrarum quam citissimè subsequatur. Interim ut omnia
clare dicantur, sciant Illsmi et Excesmi Dni mediatores quod di-
spositio locationis Copiarum nostrarum post recusationem
ratificationis tractatus aliter quam antea fuit confecta sit,
et quidem tali modo, ut ex Volhinia prima nostra ali-
menta quærerent, sed si ratificatio insequitur, tunc pos-
sumus differre executionem, sed illi renuntiare ipse
tractatus nos prohibet. Verum est quod connivendo
suppositâ ratificatione permissa sit locatio Terræ Chel-
mensis et Palatinatus Belzensis, sed adjectâ expressâ

conditione, ne nobis in nostra alimentatione fiat praejudicium et exceptis ab omni bonificatione bonis Illmi et Excellsmi Dni supremi Ducis.

Ad 8vo Fiat per Excellmu Dnu de Baudis cui originale Tractatus relictum est, sed necesse omnino est, ut exemplar confederatorum nostro exemplari omni modo conforme, et consentaneu sit.

Ad 9mu Ea de re Excellsmus Dnus de Baudis jam mandata habet

ad 10mu modo nobis certis ratione alimentationis satisfiat.

ad 11mu. Nullatenus haec nostra intentio est, et potius nos aliqua Regimina dimisimus, sed dum confoederati vires suas augent, ratio belli postulat ut etiam nostras augeamus, sed hoc solummodo in casum extremae necessitatis, quod fusius ex remonstrationibus Illmo et Excellsmo Dno supremo Duci communicatis, patet, sed ratione hujus puncti necesse est ut Litvani revertantur in Litvaniam

Ad 12mu Post exsolutionem primae ratae à Palatinatibus uti in tractatu habetur, sed seorsivam exsolutionem admittere non possumus.

Relation de son Altesse S. le Duc de Saxe Weissenfels faite au General Baudiss sous dat Sokal le 30 Jan: 1716

M'etant mis en marche ce matin pour aller avec les regiments de mon departement du coté de Sokal, et ayant fait mes dispositions d'elarger le corps sans me rien [illegible] écarter des confederés, j'avois detaché le major Durrfeld avec 100 chevaux et les Husars pour faire les repartition et prendre langue des confederés. Ce Major eut avis que dans le village Skommerow assigné au Regiment le Brantse il y avoit des Polonois, il en averti dabord le dit Regiment, qui avança pour occuper ses quartiers. Les Polonois environs trente chevaux se retirent à l'arrivée du dit Regiment, et celuy allant toujours son chemin vers le dit village, y decouvrit dabord tout le corp Polonois fort d'environs 20 etandarts et quelques Escadrons trouppes reglées ranges derriere un colline Les messieurs donnerent d'abord sur l'avant garde dans ~~tet~~ le dessein de s'envelopper, mais il fut tellement soutenu par le Regiment avant tout en grand trot, quelles ennemis malgré toute leurs contenance furent battus, et obligés de se retirer avec perte de plusieurs morts restés sur la place. La pes enteur de nos chevaux, les chemins creux couverts de neige, nous empecherent les poursuite. Les ennemis ou eté commandé par Msieur Potocki Pisarz Koronni Son intention a eté d'attendre quelles Regiments fussent logés, et et de donner apres sureux. Je pris vottre Ex. de n'avertir les J Excel. Msr les Palatins mediateurs et de me mander à Gory nous ens sommes si c'est a la paiz en a la guerre car dans l'incertitude je ne ~~reponda~~ seaurois repondu que pereils accident n'arrivassent plus souvent

Respons od JmWow PP Konfederatow 30 Januarii 1716 na te ktore puncta od Saskiego woyska dane

1mo Woysko Saskie mowi ze Sasi do tąd jure belli zyia z wielka desolacya y z niszczeniem kraju a to wszystko dzieie się ex ratione ze JmoSc PP Marszałkowie do tąd nie ratifikuią traktatu.

Respondet od Konfederatow. ta desolacya kraiu ktora przez Sasow nie dopiero practicaty była nam motivo do Konfederacyi, ktory ze y teraz ab eadem non cessant ruina, racya iest ta, ze maią subsidium ex non unum sentientibus z nami bo gdyby tego nie mieli pewnieby tantum non auderent, nie tak raz nas ta ruina boli sobomy odzalowali jusz nie tylko fortun przez ten wszystek czas sensim sine sensu gmaieiąc, ale nawet zdrowia y zycia naszego iako naybardziey na to ingemiscimus ze conniventia y offi-

[illegible] przez naszysze concives praebety

..ti adversa, przez co nasze dobre intencye salvandæ liberta..
..oporem posc mutza, a nieprzyiacielskie imprezy resumunt vires et
..mos. Traktatu jakośmy nie stanowili, tak kiedy contra men..
.. Rzeczyp: stanął, tak zły in partem Rzeczypl: mielibyśmy
..piaculo acceptowac go. Na proporcyą niepo..
..itnych konsequencyi in casu strzeż Boże nieutrzyma..
..się gdy dubius belli eventus. §§ Respondetur że sor..
..nostra in manu Domini, a kiedy szczerze przy wierze Świę..
..y wolności staiemy, ufamy sprawiedliwości Boskiey że no..
..m justam non derelinquet causam

..o woysko Saskie proponit aby Imciom PP Posłom dana była
assekuracya evinculationis ab onere belli Svetici
..spondetur od Konfederatow że wzięta Rzeczp: prote..
starania JKMci o całość y interessa swoie przez
wszystek czas woyny Szwedzkiey, kiedy po Kaliskiey
in tantis casibus porzuciwszy Rzeczp: pobiegł do Saxonii
swoie utrzymowac interessa, y nie tylko ten ale tot
actus probant że Rzeczp: ex hoc onere utrzymowa..
nia tey woyny, żadnego nie miała profitu tylko ruine.

Vniwersał Imci P. Feltmarszałka Fleminga
ogłaszaiący Pokoy in Jan. 1716

..obus Henricus Comes a Fleming Supremus Stabuli Re..
..i M D L Præfectus, Campi Dux Exercitus Saxonici S R Mtis
..mis Excellentissimis et Mcis Dnis Senatoribus Dignita..
.., Officialibus terrestribus et Castrensibus atque omnibus incolis
.. Palatinatus Terræ aut districtus Dominis et Fra..
..bus meis colendissimis, prævia Officiorum meorum et
..ectus fraterni obligatione præsentibus notum facio.
..uandoquidem amicitia et pax inter exercitum auxilia..
..m S. R Mtis Dni Nri Clmi et Ilmos Palatinatus Con..
..deratos nec non Exercitum Regni in nexu persistentem Di..
..na gratia per Tractatum Rawæ die 16 Januarii an 1716
..liter restituta sit, hinc congratulando Excelsmas Ilmas
.. Mcas Dnes vras de restaurata tranquillitate publica
..imul certas easdem reddere volui, quod omnem habebunt
.. domibus et villis, cum subditis, supellectilibus bovibus
..equis jumentis suis atque omnibus aliis rebus, ubique lo..
..um securitatem a Copiis auxiliaribus S R Mtis cum li..
..ra ubivis eundi et redeundi facultate, sine ulla de..
..etatione aggravatione aut violentia; quo jure securi..
..tis mercatores quoque et omnis aliæ conditionis ho..
..nes in nundinis seu alibi gaudebunt. Interceptio
..ig vecturarum seu Podwodarum et omnis generis alia
..gravatio cessabit, indubitata spe, Excellentissimas Il..
..mas et Mcas Dnes vras vigore prædicti Tractatus
..avensis promissa adimplendo, similiter cessationem
..mium hostilitatum facturas fore, prævisa omni securi..
..te Copiis S R M S N C. auxiliaribus et viis publicis. Dec..
..ro benevolentiæ et affectui Excsmarum Ilmarum Dnarum Vra..
..m me recommendando, easdem de obsequiis meis fra..
..rnis certas esse cupio Datum Zołkwiæ die
..n 1716.

Copia listu JMci P. Generała Baudissa do JMci P. Woje: Podolskiego z Zborowa 27 Febr: 1716

Il est vrai que par supposition qu'on se tiendroit generalement au Traité conclus S. E. le Feldmarechal n'a voulu manquer de deferer aux desirs de V. E. à l'egard de la Podolie, mais comme ce traité est regardé par tout, comme si jamais il n'y en eut de conclus. V. E. trouvera juste que je ne puis m'y tenir non plus ni observer ce que S. E. le Feldmarechal à promis, a condition, et par rapport a l'observation du dit Traité. Cependant je ne manquerai pas d'avoir touts les egards imaginables pour le dit Palatinat autant que les conjonctures les voudront permettre. J'espere que V. E. trouvera ma declaration juste, et qu'elle me permettra de me dire avec zele et respect

Copia listu JMci P. Generała Baudissa do JMci P. Wojewody Podolskiego z Borowa 29 Febr: 1716

J'ai eu l'honneur de voir par la lettre de V. E. du 26 les dispositions de la cour pour renover les negociations d'un accomodement à l'amiable avec les confederes. La cy incluse qui me vient de la part de S. E. le Feldmarechal, en parlera plus au long a V. Ex. son retardement vient d'etre envoiee par de tours et par Cracovie. V. E. me trouvera toute l'inclination immaginable pour concourir avec elle au retablissement du repos public, pourvuque M.s les confederes en agissent de meme, ce que j'apprehende fort, qu'ils n'en feront rien; vu que la plus part pretend de pecher en eau trouble, et de profiter des depouiller des honnettes gens et tout Patriotes. Je suis persuadé que V. E. est de memes sentiments, l'experience meme prouve, que les partis de ces messieurs mettent le degat par tout ou ils vont, et agissent pire que les tartares. Cependant pour preuve de ma bonne volonté pour le bien publique, j'ai l'honeur d'envoyer cy inclus C Passeports, que V. Ex. poura faire etendre, comme elle trouvera bon. Je contribuerai en toute maniere à tranquiliser les troubles et n'attends que les sentiments de V. Ex. la dessus etant du reste avec zele et attachement.

PS. Les biens de V. E. de meme qu'eu ceux de M. le Colonel Haliski seront menagé le mieux qui se pourra.

1716.

Martius 1716

Instrukcya Ichmciow Panow Postow Powiatu Pinskiego y Wojewodztwa Minskiego d[ie] 2 marti Anno 1716.

Instruktia od nas Senatorow Dignitarzow Urzednikow Ziemskich Grodzkich Rycerstwa Szlachty Obywatelow Powiatu Pinskiego da Jasnie Wielgo JMci Pana Stanisława Ledochowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego Marszałka Generalnego Skonfederowaney Rzpltey JMciom PP. Stefanowi Kurzenieckiemu Stanisławowi Zawistowskiemu Posłom Powiatu naszego na Seymik u Limitationis in loco solito Seymikowania w Pinsku d[ie] 2 marti Anno iako wyzey

Rzecz na oko widoczna ze Conniwentia zbytnia y nadnature wolnego Narodu passuiąca się Cierpliwoscią naszą in Duratum Cor y zgorszona

Licentia Saska tak dalece że Populos sibi non molestos Sola Reprandi Cupiditate podbić y dusze tak rzeczy fortunia ko zniesni razem o całą Oyczyznę naszą Jey wolność azardowac poczęta Albowiem (: Subjectionis probatio est Cum alieni tributa penduntur, w których za się zdało się z tam między Oyczyzna upadać w nadziei, y tylko in praecordijs per suspiria, exoriare aliquis intonowac, a lisci dextra Domini fecit virtutem w osobie J. W. Jm Pa Ledochowskiego Marszałka Confederackiego Naiaśnieyszey Rzeczypospolitey Polskiey który [illegible] z Przezacnym Rycerstwem przy całowey provintia publicznego Salwowania do tąnd in defensio Conatu Operatur bonum. Za co Imieniem Całego Powiatu in Veneratione J. W. Jm Pa Marszałka Konfederackiego:

Naiaśnieyszey Rzeczypospolitey Polskiey Jm Pa-[illegible] Posłowie nasi doniosą w sercach Powiatu naszego, zapisaną in perennitatem wdzięczności iednomyślną do Jedności Armorum et animor. O [illegible] te si moreris antecedo, si vivis sequar.

Podziękuią za nieustaiące Sollicitudines, za przezorne arte et marte dispositiones, iako nas publicam informuią manifestum które ultro nunc Sacrosancte profitemur, upraszaiąc o nie [illegible] do Oyca swoiego; y naiaśnieyszych Polligackich Monarchów Credita y do naiaśnieyszego Króla Jmci Augusta wtórego nam panuiącego kołatać do serca Oycowskiego Jaś. W. Mości Pm a zaś zwycięzcy Rossiji swoie co in fide et dexteritate doniosą obszerniey ustnie. Dant ut supra

Stefan Stanisław Chrzanowski
Podsędek Powiatu Pińskiego
Dyrektor Seymiku Imieniem
Całego Powiatu

Instructia od J. W. Jm Pana Stanisława na Ledochowie Ledochowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego Marszałka Generalnego Woiewództw

Woiewodztw z Konfederowanych
Małopolskich od Nas Senatorów
Dygnitarzow Urzędnikow Rycer
stwa Szlachty Woiewodztwa Min
skiego Na Seymiku Gromnicznym
zgromadzonych Ichmć PP. Tomaszo
wi Mokranowi Czesnikowi oszmianskiemu
Karolowi Protaszewiczowi Skarbni
kowi Bracławskiemu Posłom naszym
obranym na Seymiku Gromnicznym
dana w Zamku minskim d. 8ᵒ Febr
Anno 1716.

Dotąd iednym tylko od głosem nowych
wiadomosci z Korony Polskiey mowe ba
mur, do pierwszas gdy w ba smie in tem
pore Seymiku, naszego Gromnicz
nego legitime od prawuiącego się,
Dochodzi nas serius expeditia.
Ichm PPów Koronnych Naszych wielce
MM Panow de die 8 Januarij zwodzi
mierza a bardzi żywa obligatia
zagrzewaiąca nas do społney obro
ny Rzepplitey znayduie w otłoczach
naszych niewątpliwą ad fortia
resolutią zupełnie nie onkstorey
oraz veneratią Magni Nomi
nis et ministerij JW. Imci
Pa Marszałka Konfederatiy
Wdztw Małopolskich ordinu
iemy ztąd Ichm Panow de Legatów
naszych, ktorey de confirmitte
sensus et animi Woiewodztwa
naszego ad normam Ichmciów Panow
Koronnych Naszych MM Panow
wtenaznieyszych nieszczesliwe
sciach manu tenenda upewnią
Na zaszczyt czego obligowalismy z te
go miesca do JW. Imci Pana
Hetmana naszego WXL aby
nie odwłocznie z całym woyskiem
WXL in succursum Ichmciom Panom
Koronnym in casum zas Longanimittis
Imci naszego MM Pana dispensowac
Konstitutia Seymu Pacificationis
A 1699 wdztwo nasze wespół z drugie
mi WXL pospiesznie radzic sobie
ut sit bene Patria
W tak ciesskim a widomym zamachu
undiq zraniona Oyczyznie naszej gdy nie
przyiaciele de Fatis oney judicant, azeby
by provintia Mało Polska, in discri
men iakich Traktatow bez powinney
WXL

WXLtt nieprzechodzita obligowac y u
praszac bendą, Ichm PP Postowie tą de
klaratią że Wdztwo nasze zrzecza bar
dzo nim słowy, do spolney Concurrit
obrony pisan ut supra

Dawit Moskiewicz Pisarz Skarbu
WXLtt Dyrektor Seymiku Grom
Imieniem Całego Wdztwa Minskiego

Kaptulam Listu do Jego KJMci Anno
1776 d 4 maij

Mam wielką obligatią Imci Panu Felt
Marszałkowi Flemingowi za uczynią
ną sprawiedliwosc przed maiestatem
WKJMci żem szczerze y wiernie
słuzył WKJMci y Rzplitey nayznię
kszą zas mam obligatią maiestato
wi WKJMci, y za nią Jako nay pokor
niey dziękuię, zes usługę moią osą
dził byc prawdziwą, y sprawie
dliwą; Cała zas Rzplita niesmier
telną obligatią y podziękowanie
niesc WKJMci powinna, że po
tentią swoią straszną sąsiadom
tak WKJMci chciał mediowac
aby była motivo prętkiego
uspokoienia, a nie incitam enten
~~[illegible]~~ dalszego krwie rozlania
Poddanych swoich czego że dowo
dy rzetelnie wyczytywam tak
~~tak~~ w polskim Jako y w Fran
cuskim liscie WKJMci
Juper biorę do dowodu się Imciow
PP Hetmanow Koronnych takowe
przed się sposoby. ktore by mo
gły Jako nay prędzey uspokoic
querulantes animos a stąnt Oy
cowskie WKJMci serce dosko
nale solarii: Jezeli da sobie stro
na przeciwna wyperswadowac
wyprawe poselstwa do waszey
KJMci nie bende się uniesprzy
bywac z niemi in adorationem
maiestatu Panskiego WKJMci Je
zeli by zas pretendowali Renowa
cij: czyli konferencij Panskiey
Suplikuię maiestatowi WKJMci
Abys z dobroci swoiey Panskiey za
czyt facilitowac y ten sposob ad gra
tus ktore wyrazam

wyrażam też JMci Panu Kanclerzowi
Kor. y JMci Panu Hetmanowi Koron.
Polnemu, iż zaras y stabością zdro
wia przyciśniony y powiększey
części zruinowany na substan
cyi, nie omieszkam tyle przy
łoży starania ile wiernośći
Jego Maiestatowi Krolowi y mi
łość ku Oyczyźnie moiey dyktowac
mi będzie, teraz zaś przy nay
niższey Maiestatu Jego Pańskiego
Adoratiei do Ucałowania rąk Jego
i nadal zostaię

Do JMci Pana Kanclerza W. K.
D. 4 Martij A.o 1661

W. M. Pisaniu W. M. M. Pana de dzy elapst.
Spodziewałem się odebrać aliquot
solatium ad literas resignatorias
przedmię uel dwiema do W. M. M. P.
odemnie exaratas, hoc przecie ex
cedunt humanum tollerantiam
ostrzerowiąt indulty sub innocen
tium meum, kiedy od Panów Kon
federatow miasto podziękowania
y wdzięczności honor laceratur, seri
ptis substantia nieco inna expi
lationibus. Druga strona alimen
tationes rigidae powszytkich do
brach moich extorquet, estimatio
nem meritorum piórem tylko
łaskawym W. M. M. Pana et promis
sis spondet, a w rzeczy samey, indi
gnatur latior aut obliviscitur kiedy
y teraz wakuiących kilka starostw
po Krolowey JMci wdowie przedtym
dysponowane in usus caeterorum
niżeli fama o tey śmierci doszła,
po mnie zeod ktasunie nad ego przy
pominałem się do tych wakansow
W. M. M. P. y odebrałem był in du
bia in spem participowania ktorego
kolwiek starostwa, pamiętam y to
że kiedy nie dawno mi kazał pisa
łem porazy kilka o pewne urzędy
ziemskie dla moich przyiaciół, to pisa

lesmi W.m.m. P. ze J. K. m. P.m.
mi wszystkie wazanse deklaro
wat zatrzymac do seymu a ze
musz było y tych starostw nie przy
wrymac na ktorą polityką siła
by się było ludzi zapatrowało
mniec iako za czesto obietnica
minarnic, tak rozumiem
y do smierci samemi mnie tu
czyc bendą ale y ia te in sim
plicitate mea, powinienem eru
diri. toties omissis occasionibus
y dakomitiy J. K. M. deklarowat
w lisuie moim ze chyba zdrowie
słabe et inopia kosztu zatrzy
ma mie a prosecutione obsequij
tak y teraz to sobie precustodis
bo kiedy wszystkie moie intraty
belligerantibus przez tych kastu
nie mam zadnego dochodu na
expensa publicane zapewne nesio
mendicare erubesco a kiedy dy
skrecij Panskiey dali nie bendzie
osiesc przydzie przy swym woie
wodztwie przynaymniey przy swy
konciu parta tueri co przy wy
ktey submisij wyrzyłobky
zostaię indesinenter

~~lesmi W.m.m. P. ze J. K. m. P.m.m. wszystkie wazanse de klarowat zatrzymac do seymu a ze musz byt~~

Do Xiecia Jmci de eadem data

Pisanie W.X.m. de 25 elapsis iest
doskonałym dokumentem dyspo
nowaney o pryme jego ku mnie
Dobroczynności ze flagrans in
comoda mea cor W.X. mci patra
tym solutij kiedy y teraz wanuiąc
do krolowey Jmci wdowie wszystkie
starostwa in ajus ceterorum omnio
zapomniawszy lubo W.X.m. bendąc
w domu swoim Jchm[o]ściom Panom
ministrom zalecites był memoriā
o sobie moiey. Juz ia tyle słuząc J.K.
mci P.m.m. y byczynie moiey nie
potrafię sibam zasługł a zato
wszystko, od iedney strony odbieraiā
in propria et depredationes
od drugiey, rigorem contributio
num et oblivionem meritorū

ion na ostatek przyjdzie uczynic refugium ad statum Wdztwa mego y tam satis facere uni officio y przy nayzmi wrednym kącie partakueti wy przewidem przed dni kilku u brata mego z tad Jmci Pana Frankin Ligo do Jchm Pana Konfederaton z propozycyami do accomodowania po wtornego resultatum tey expedicij w przod in nodescent Jmci Panu Rendetrowi W.x mwoidi y nie li mnie Chmielek ordinowal;) a z tym ex illa fonte predka WXm moze mnie informatio nie li od emnie.

Nawies sta wyiezdzam a daley potym na Kamien cogor Brac sie na ice wolge reliquum Dierum nad sudre swego Woiewodztwa condumere nie ingratitudinem exsaciare conservatione zdrowia y substancij y w nay wiekszey ie dnak cdicendone proximus zolic byc memora bene volentia WXMci et confessione Reali ze iestem in aevum

Kopia listu Jmci Pana Zembeka Kaclorra W.K: d. 5 martij 1716 Ani do Jmci Pana Woiewody Podolskiego

Doszedl mie list WmmPana z wiadomoscią o odebranym liscie KJmci pro accellaratione desiderate pacificationis Rzeplitey iako tedy z całego serca zyczemy aby Pan Bog po Blogoslawil re assumptionem pracy WmmPanow znowu przed sie wzietey y aby strona Saxonic sie admitiona Chciala konsilia tey u pewnic mozemy tu pravenientes ze JoKMc do ukontentowania desideriy popularum pro tranquilianda Repl. z swey strony nil intentatum relinquet y do tego iest optyme dispositus. Dobra WmmPana aby mogly miec ochronę starac sie nie omieszkam: lubo u rzendow wszytkich dispribuere JoKMc do tey mu umyslil do ktore moze ...

Jednak WMM Pan bydz pewien
że rekomendowani uznaią effe
ctum promocyi WMM Pana co
ad interym wyrazistszy zostaię
solito cultu et opserwantia
WMM Pana u przyiaciela y cali
wy Brat y uniżony sługa

Kopia listu JMci Pana Kanclerza
W. X. L. do JMci Pana Woiewody
Podolskiego etc. 10 Martij 1716.

Wyrazisto wyraził JOK Mć w liście
swoim do WMM Pana y innych
JJ. MMciow Panow Collegow Jego WMM Pa
now iako iest w dziecięcey tak zacney
aplikacyey WMM Panow, in accele
randis gradibus uspokoienia
publicznego przez ustąpienia po
nowioną expedicyą JMci Pana Stra
żnika Litt. WMM Pana ktorego funk
cyionem, gdy WMM Panowie doli
to zebo, tudzież powagą y kredy
tem swoim do pożądanego skut
ku respective każdy z swoiey strony
zechcecie inutatanaiu wspoma
gać, przy łasce Bożey pewną skut
prętkiego uspokoienia w tą
nieszczęśliwości nadzieię obiecywać
sobie możemy. non postremum
to bendzie ad hunc finem gdy
z a. prosecutia negotiationis
dokąt nam determinata mieysce
czas y osoby ex illa parte naz na
czone bendą gdzie y stąd JJ. MMc.
Plenipotencyiary staneli by cum
necessariis do zakonczenia tak
zbawiennego dzieła requisitis
y lubo dla nie ustawaiącyych go
nitw po Woiewodztwach in tor
partes intendas Contributio
u przyiazniey sprawie, na tem
tym iednak ze kongresij y tasz pre
tendya bez trudnosci uspokoić by
się mogła. Pluribus nie wchodo
dzię u pewnaiąc że sine distinctio
ne mieysca individualiter pomo
gać bendę przy WMM Pana
ex statione mea interim pikeciy
z opserwantią zwykłą WMM
Pana u przyiaźnie życzliwy Brat
y uniżony sługa P. S.

P. S. Z tym tu powrocił Ichmość
Pan Podstoli Litewski, doniosł
iż Wasze Panow JMć Pan Strażnik
Litewski do ktorego mi ca pisał Kom
monitkacij in annexis Starostwa po
grałowey JMci iusz dawno były
deklarowane od JegoKMci ze
z zamieyszych zas wakansow
iakoto y Libuszy) do Seymu od
łożona distrybuta u pewnie zas
w tym mogę WMM Pana uc bym
rat zawsze w Słudze WMM Pana
res non verba exercere

Copia Listu JW Pana Kanclerza Wo
rowo do JMci Pana Strażnika Li
tewskiego z Warszawy d 10 Martij
1716

Wiinał razem umyślny WMM
Pana Stasigthu z JmPanem Podsto
lem Litewskim, od ktorego Krol
JMć wysłuchawszy distinctam
relationem taką dał resolutią
że w ogłoszoney deklaratiey swoiey
respektem evacuacyi woysk au
xiliarnych y złozenia Seymu
chce constanter persistere y utrumq
iak nayprędzey effectuare, su
blatis iednak ante omnia hostili
tatibus et previo interna tran
quilitatis restabilimento w
integro per instaurationem
negotiacyi, do ktorey reassummo
wania ex parte Krola JMci Ple
nipotentiarij designowani będą
y determinationem mieysca
czasu, tudziesz necessarias ad in
vicem securitates do congressu
obopolnego. Gdzie JMci Pleni
potentiarij będą mieli dosta
teczną Instrukcyą y kompetnią
facultatem, nie tylko ad con
cludendas conditiones essen
tiales, ale też preliminates res
pectu armisticij y inszych inter
venientij ad facilitandum ne
gotium principale. A zatym non
superest tylko żebyś WMM Pan
pro innato in publicum amore,
vigore zoboroney na siebie od JMciow
PP Hetmanow y drugich JMciow
WWM Panow obligacyi, pomi

nione gradus racyl Koncertowac y onych realiom et effectivam certitudinem bez omieszkania JW Mci Pana Mego doniesc. Exkursyi JW Mci do Gdanska dla widzenia sie z Carem Jegomoscia prawdziwy cel, zeby mogl constare WMM Panu, przydaie copias Listow JW Mci do Xiecia Prymasa, Imciow PP. Hetmanow y JmPa Woiewody Podolskiego pisanych, oraz z nieodmienną opserwancyą ie dem.

Ta droga JW Mci nie wiele czasu nad trzy niedziele zewsząd tym consequenter raza WM MPan agere agenda y przysytac iako nay predy fructum laboris sui.

Listy do Ceymiku Podolskiego Anno 1716 d. 15 Martij

Nie idę in exagerationem przysług moich ktore cum discrimine zdrowia, et dispendio substancij sprawuie in publicum, ani pretenduie re prezentowac starania moie ktore ku pozytkowi Przeswietnego WMM PP. Woiewodztwa Wasz(ego)[?] et lato, bo w tym wszytkim nie szukam vanae iactanti (a)e famae, ale ze lub dobrze tlumaczony kontentuie sie recte factorum conscientia, przyznac iednak y nay wiekszy Zoilus przy zazdrosci powinien, ze w tak ciężkim całey Rzptey zamieszaniu nayszczesliwsze WMM PP. Woiewodztwo ktoremu ani obca ani domowa nazbyt nie naprzykrza sie ręka, wszechmocnosc Boska fecit virtutem, czyni ta przeze mnie iako przez naylichsze instrumentum swoie ia zas tey samey wszechmocnosci przyznaię: pulcherrimum hoc et ejus operis. Za co iako nalezy maiestatowi Jego przedwiecznemu immensa od nas wszystkich gratiarum actio, tak cum Iove trzeba manum movere, ia czynię sobie ciężko na utrzymanie Granic y Garnizonow w Przeswietnym Woiewodztwie WMM PP.

iako

Lokowanych borutych uciskach całey Rpteyo do est reposita spes konserwacij, tego wszystkiego tylko wtwiedy ney Wm m PP. rezolucij szczodrobliwosci, y miłosci ku tey byłey wniepowszechney matce swoiey. A cokolwiek Wm m PP minimis istis przyniesiecie Subsidijs sobie samym przyniesiecie y do troskliwego tego Kraiu P. m. m. sercetym zniewolicie kiedy sie sami y granice Panstwa tego zasłonicie ab omni impetu Apericulis co Consumak sie we Wm m PP prudentie podawszy do reflexij indoleo serdecznie distentus maioribus Całey Rptey Curis. Słuzyc Wm m PP. natym Seymiku niemogę ale oracula onych Statutorum szczęsliwie wyglądam y zostaię demisso Cultu

Do kapituły Archidyecezyi Lwowskiey. Kiedy dla słabosci zdrowia mego niemogę samdescendere in venerationem wszytkich Wm m. PP, idę procus tą Cedułą liter życząc aby rozpoczęte Wm m PP. Dzieło, quam faustissimo co ronate successu.
Znam sie byc miedzy dłużnikami Wm m PP., y nie udlem renidens, ale tylko sankaiący dyskrecyi y sprawiedliwosci

Kopia listu JMci Pana Kaclerza Kor. do JMci Pana Woiewody Podolskiego Anno 1756 8 17 Martij

Prawdziwie infelicitas Wm m Panu, infelicitas moia zawdzięczni Responsum było, że Jego Krolewska mosc wszystkich Wakansow Dystribucię defferebat et Differt do Seymu, Proszę aby Wm m Pan solita equanimitate ferre gracyi nieukontentowanie swoie

Divina providentia dives in omnes,
kiedy mortificat merita W. M. M. Pana
et expectationem, tandem vivificabit
Powtórnie ad maius decus et gloriam wiel
kiego imięnia y osoby W. M. M. Pana z tych
wszystkich ktore do tąd zachodzą wiadomosci,
nieznac aby się zabierało admisia ora
Krol Jmsc zapędzone wszystkich Wilkundiach
mado Cara Jmci do Gdańska wycia chac wda
mnię znowu to oddalenie tegdego K. Mci
niegdy y owszem metum maioris coraz
infelicitatis bywi z wydawcza kiedy vi
olentus morbus utissima potrzebuią remedia
et efficacissima da tyznie co mogę pro Eccle
et Republica ale omnis labor wanus, y ktu
rze iako mandacijs fallacijs res agitur,
wrozu mości W. M. M. Pan ex annexo fo
lio: musi przeciwko temu subsequi
Sollenis protestatio. y co wyrazi
wszy usługi moie Jasce W. M. M. Pa
na oddanie zostaiąc na zawsze cale
życzliwy Brat y Sługa uniżony

Copia Responsu do J. K. Mci od
Xcia Jm Prymasa z Skierniewicz
z 17 marty Anno 1716

Wyrażam wielką obligatiią W. K. Mci
za to że persuasus być raczysz o nieposzlakowaney moiey ku maiestatowi swe
mu życzliwosci, y prawdziwey
do uspokoienia wnętrznego Publi
cznego aplikacyi pokazałem to obo
ie przez te wszytkie lata, y le że mnie
być mogło, nie tylko mową pióhem
ale y samą rzeczą: Pokazowac to y Da
li szczerze z całego serca pragnę. Przy
znaię że y Jmx Nominat Poznan
ski y Jm Pan kaclerz wielki Koron
ny kommunikowali mi gradus Pan
skich y chwalebnych W. K. Mci dyspo
zycyi ad reducendam tranquillita
tem Publicam y że W. K. M. rezolwowac
się raczyłeś eo intuitu, nie tylko woy
ska swoie Saskie z granic Rptey
wyprowadzic, a le tesz y Seymwal
ny Pacificationis bez omieszka
nia złożyc. A czysz mogą byd

Lepsze y chwalebnieysze Panskie
dyspozycye W. K. ~~Mci dyspozycyi~~ Mci
nadte obiedwie. Ale pragnąc y Wdz
wa y woysko niczego teraz Carskiey
nic bardziey nie pragą, nie zobrzą
eski kompassyjey Oycowskiey W. K. Mci
ako obiedwie rzeczy. Ale natym nay
więcey totamis et Candor stat in ten
cyi Waszey Krolł. Mci a byto by bobez
zmieszkania nie tylko Tygodnie ale dni
godziny nawet Same omnem moram
damnosam dubiam czyniąc memo
ratis intentionibus W. K. Mci et
votis ac expectationi Panstwo tych
W. K. Mci. Raczysz mi W. K. Mc
Aperire y wtym swoię intencyę zes
umyslił pospieszyc do Gdanska
na konferencyę z Carem Jmcią
dla porozumienia się respectem
dokonania Krola Szweckiego y przy
muszenia do Traktatu y wykorze
nienia diffidencyi, ktore by woteraznicy
szym zamieszkaniu porządanemu spoko
ięnie trudnic albo zatamowac mo
gły: Powinięnem życzyc y Pana Bo
ga prosic, y Błogosławic aby każdy
krok W. K. Mci był chwalebny
y Rzeptey pozyteczny Lecz y ze gomi
mogę tayic przed W. K. Mcią że cia
nie bardzo bym życzył tey fatigi W. K.
Mci z wielu słusznych Reflexyi sama
Clementia W. K. Mci y Conmiseracya
nad wolnym Narodem, może to za
mieszkanie uspokoic y wszelkie vul
nera Publica nayskuteczniey zagoic.
Car Jmsc wyrazit to iusz barzo przez
Xiążęcia Jmci Dołhorukiego Posła swego
wielkiego wmemoriale W. K. Mci poda
nym ktoregom tu miał kopię zwarsza
wy. że y samego Carskie wieliczen
stwo ma kompassią nadtą mizerną
kondycyą krolestwa tego y że oto teraz
nawięcey do W. K. Mci instat aby woy
ska swoię z Grani Polskich wyprowa
dzic y od ciężarow kontribucyi uwolnic
zechciał wieter do trzedego Carskie
wieliczenstwo co się unasdziecie że omnis
motus praecedens et modernus nie powstał

Ani powstaią przeciwko zSkoligowanym in
teressom przeciwko dostoienstwu WKMći
przy ktorym y wodzwa y woysko Swoię Sir
mi ter, ale tylko zdesperacyi, z biedy osta
tniey y ruiny praw kraiu y fortun przeciw
ko woyskom Saskim. Krola Szweckie
go otrzymywanoszy nad niw tak znaczną
przesłey kampaniey wiktorią nie mo
zesz WKMci bardzi pokonać, y do
Traktatu przywiesc iako laskawym uspo
koieniem teraznieyszego zamieszania
Publicznego. bo kiedy bendzie wiedział,
ze tu interna dissidia ustaną, a zatym
nastąpi zupełna konfidencya
interstatus pewnie tu y myśly buch
tego nie postoy kiedy by czas teraznie
szemotus dłuzey ciągnąc się miały,
podobienstwo wielkie, ze tym nich
chciał do brze profitowac y wno
wu wstanie albo podobne intrigi,
iako y pierwy maiestatem W
K Mci et rem publicam prze
sziągac. odbieram honor rozka
zow WKMci a bym hos Regios
conatus ktore WKMci ad effectum
Salutis Publicae impendere pragniesz
moiemi reprezentacyami y exhortacyami
secundowal. Podeymuię się tego nietylko
z moiey oblygacyi ku Maiestatowi WKMci
y ku rzeplitey, ale z Partykularney ku
Interresom WKMci Zyczliwosci, y niepo
slakowaney wiernosci: Supplikuię iednak
zeby pomieniona rezolucya WKMci na
Ewakuacyą Woysk Saskich y na złozenie
Seymu bez omieszkania skutek swoy,
y bez dalszey zadney zwłoki brała, y
zebys WKMc diem illam salutis ktorą
masz dać Panstwu swemu, tak do wy-
prowadzenia Woyska swego, iako y do
złozenia Seymu dobrotliwie dicas, et
praefigas rzetelnie y niewątpliwie
ad Publicam wszytkich Stanow notitiam.
Zatakim skutkiem rezolucyi WKMci

nietylko

ietylko mowie, oczynie omnia possibilia
d mentem WKMći et expectationem
ublicam, ale y zdrowie moie trzeźwe
ochotnie Sakryfikowac gotow iestem.
ie obawiay się WKMć motus zadnych
a Dostoienstwo swoie facta evacuatione
subsecuta Seymu indictione. Ufay
ogu y Stanom Rzeczpltey, ktore WKMć
a ten Tron obraly y osadzily, ufay y nam
torych Boska Providentya et Justicia
istributiva WKMC wyzey locavit. Blogo=
tawic będzie kazdy slachcic, kazdy Zolnierz
WKMC kiedy się Oycem Łaskawym Lutosciwym
okazesz, y będzie rad kazdy swemu Pkowi,
ie zeby po wdztwach y w woysku miała
ię iaka Machina wznawiac y wyrabiac
preiudicium Dostoienstwa WKMći y na
statnią zgubę Oyczyzny. Jak na lyst WKMći
dpisawszy, pozwolic mi WKMć raczysz
zebym częstym pisaniem nieinkommodo=
wat: poniewaz Instancye moie teraz dawne
swieze do tego zadnego za kosciolym Bozym
kutku nieodniosły, abym mogl ieszcze
ie tylko moim ale et totius Episcopalis
Collegij y Duchowienstwa Imieniem apponere
za nim nową prozbę moię do WKMći Patrimo=
nium Christi Dobra Koscielne Duchowne,
ubo srodze wielką zawsze ponosily aggra=
wacyą, teraz ieszcze nierownie większą ponoszą,
kiedy y Hyberna y Ustawa po tyns[?]ow sto na
kon z nich na Woyska WKMći pretendizą
et exigitur, osobliwie teraz w Dyecezyey
Krakowskiey tak z Dobr Xiążęcia Jmći Biskupa
y Przewielebney Kapituły iako ter y z Dobb
Opactwa mego Tynieckiego y innych Ducho
wnych

wnych, a krom tego y inne nieznośnie kontrybucye są na nie włożone. A podobnaż aby te Dobra miały wystarczyć cięzarom tak wielkim ustawicznym niezliczonym nieznośnym? U Ichmciow Xięży Biskupow y u mnie co raz to bardziey res arcta domi. Plebani kościoły opuszczaią Zakonnycy aby się z konwentow rozchodzić mogli proszą. Zakonnice aby się do krewnych dla pożywienia z klauzury porozieżdżać mogli, goręco supplikuią. Chwała Boża po kościołach y klasztorach ustaie, a tym sposobem wiara S. na wielkie discrimen przychodzi. A kiedy by się porbierały wszytkie excessy, ktore się dzieią, Violationes Immunitatum Ecclesiasticarum po kościołach Pałacach) w moim nawet Arcybiskupim Pałacu W. Sasi od kilku miesięcy stoią, ani się ruszyć chcą, z Dworow Kamienic Domow, gdzie prałaci kanonicy y clerus minor rezydują, a nawet y osobicz lekkie poważanie affrontowanie y despektowanie pod arest branie &c. Były by tego sexterny wielkie y wyrazić to rzeczy srodze żałosna, cięszka y ledwie podobna. Ja y Ichmość Xża Biskupi na obnowiska Łuckie przychodziemy, iako byśmy się za kościołem prawami y wolnościami iego y za trzodą Chrystusową nie uymowali iako byśmy byli Pasterze, ktorzy wilkom owce brać y niszczyć dopuszczaią et Gladium Ecclesiasticum daremnie noszą. do zagubienia wiary świętey wszytkie Heresye tym sposobem nay więcey nara biady &c Arcybiskupow Biskupow ad egestatem przywodziły Plebanow od kościołow rozganiały, Zakonnikow zakonnice rozpuszczac przymuszały, Cursum ordynaryiney Chwały Bożey po kościołach klasztorach wzrywały, a swoie dogmata gęsto rozsiewały. Supplikuię W. K. M. Aby do tego zapa

nowania

1716. 17. Marca
nowania W. KMci nieprzychodziło. Racz
W. KMć skutecznie in forma ostensibili
żeby ich słuchano y rożnie niettumaczono,
ut moris wydać karać ordynanse na
całą Polskę y W. X. Litt: y zakazać całemu
woysku swemu Saskiemu wszelkich agra-
wacyi excessow, a osobliwie też wybiera-
nia Hyberny y ustawy. Przyszła też
tu do mnie swieżo ingens et a saeculis
non audita querimonia de monte San-
cto z Jasney Gory Częstochowskiey że
konwent tameczny iak by był w oblęże-
niu od Ludzi W. KMci niema accessu
nikt wnijść do konwentu z ludzi konwen-
ckych niema wolnosci wynijść nikt od
konwentu. Zakonnicy skarzą się że
ledwie famê non pereunt wodą a chlebem
muszą się obchodzić, Exekucye pretex-
tu Dymowey Kontrybucyi Hyberny
y ustawy Dziesiątka tysięcy wioski
wszytkie in undarecerunt, y u nich
zboża y bydła zabieraią, y po fol-
warkach tosz czynią ziarna zbo-
za albo daryny ciężey nie dopuszcza-
iąc; w nowicyackim Klasztorze
nie tylko tagze zboża zabrano ale
et victualia y tam się lokowano
z taką przykroscią, że fugientes
a saeculo chwalić Boga wolnosci
nie maią, et qui peccata deflere
venerunt miseriam suam opła-
kiwać muszą. a dla Boga było-
to kiedy aby to mieysce swięte
miało było przychodzić na dis-
crimen tale vel simile od woy-
ska Krola Pana swego? Za-
prawdę za m. Krolu nie było sa-
mo woysko nieprzyiaciolskie,
kiedy się w Polsce antecedenter
znaydowało, swiele okolicz-
nosciach peperat mieyscu swie-
temu

temu. Supplikuie tedy y o to W. K. Mci, aby immunitas Ecclesiastica tak wiele razy zprofanowana zelżona sine administratione Justitiae zostawiona, tandem mogła mieć swoy wigor et decus. Racz W. K. M. karac soluere obsidionem, kaz odstapic daleko ludziom woyska swego od tego mieysca S. zakaz aggrawacyi czynic, nakaz Sąd ostry contra delinquentes, y tak temere Christum y Matkę Jego, [illegible] ugdoh persequentes. Czekaiac konsolacyi y łaskawych a skutecznych W. K. Mci contra praemissa ordinansow, znam się bydz nayniższe cum summa veneratione

Copia Listu Krola Imci do Xiędza Imci Prymasa z Warszawy d. 17 Martij Anno 1716

August wtory etc.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Uprzeymie nam miły do wyrażonych w ostatnim liście do Uprzeymosci Waszey sentimentow, nasych ad comprobandam ipso effectu prawdziwych intencyi, respectem uspokoienia Publicznego realitatem zdało się nam in super Diploma assecuratorium ad manus Uprzeymosci Waszey concredere, ac bys będąc plene securus indubitatae voluntatis Nostrae interventu Prymacyalney mocy y godnosci starał się non amplectentem media pacis partem do determinowania cum destinatione loci et temporis, Congressu na Łowic, na ktory Plenipotentiarios nostros cum sufficienti facultate et satisfactorijs iuxta obloquentiam intro contenti Diplomatis instrumentis ordynować deklaruięmy. Interea dobrego Uprzeymosci Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan w Warszawie dnia XVII Miesiąca Marca Roku 1716 Panowania naszego 19 Roku.

Kopia Respondu Xcia Imci Prymasa
na tenze List z Skierniewic d 22 Martij
Anno 1716

Nayiasnieyszy etc

Nietylko z ochotnie ad usus Maiestatys
WKMci et publicos alletesz zawsze
wierne y zyczliwe ręce concredisti
WKMc Dyploma swoie swieze adse
curativum Panskich Jego Intencyi
y applikacyi, do uspokoienia Publicznego
spodziewałem się w niektorych godnych
Reflexyi o dobrey na zawsze daroney pamię
ci, zeto Diploma miało byc z wprzod
zenym koncertowane, aniżeli było o
do podpisu podane. Atoli y tak nic sobie
trudnego nie czynię abym pokazał pra
wdziwą, nie tylko ad observados ale
tesz et exequendos Nutus WKMci
ochotę moię, zaslużenia ze WKMc ros
kazuiesz abym był plene securus
o niewatpliwey dobrey woli WKMci
et de cum probanda samymi skutkiem
Pomienionych Panskich Jego pro Bono
Publico Intencyi realitate Magna Cara
rara et vere Regia virtute, osobliwie
w tych nieszczęśliwych czasach będę
dy cum summa fide et obedien
tia zatą wolą WKMci et motu
adductu oneyze wyprawię propediem
expressum od Boku mego cum co
missis conformibus, do Listu WK
Mci przy ktorym przezrzeczone
odebrałem Diploma, z czym powro
ci nie omieszkam donieść WK
Mci A teraz cum profunda
veneratione znam się bydz

Copia Diplomatis

August Wtory etc

Wszem wobec y kazdemu z osobna
komu otym wiedziec nalezy oso

Bliwie iednak nayprzewielebnieyszemu
wielebnym w Bogu wielmożnym
urodzonym Senatorom urzędnikó-
y całemu Rycerstwu Korony Pol-
skiey Wielkiego Xięstwa Litewskie-
u uprzeymie y wiernie nam miłym
Łaskę naszę Krolewską: Nay prze
wielebnieysi wielebni w Bogu
Wielmożni urodzeni uprzeymie
y wiernie nam mili. Lubo iesz
cze ~~Korona~~ woyna z Koroną Szwedz
ką per Tractatus pacis nieskoncze
na zupełnie, iednak gdy nieprzy
iaciel przez nasze Saskie, y zKol
ligowanych Potencyi Woyska
mediante ope Divina eo iusz
iest redactus, że Zamoscie ustąpiwszy
propinquitatem periculi wtargnienia
do Państw Rzpltey, oddalił y kiedy iusz
taż Rzeczpta in casu ingruentis hostilis
proprijs viribus nie potrzebuie Copi
as nostras Auxiliares, nas y siebie
tueri et defendere zgranicach swo
ich submittuie się; tedy Kontentuiąc
vota Populorum precio uspokoienia
Publicznego, Juxta obloquentiam Diploma
tum nostrorum anteriorum nie tylko
woyska nasze wszystkie Cudzoziemskie
tagże y te sześć tysięcy, ktore na obronę
y przysługę Rplitey w Polszcze trzymac
vi pactorum-Conventorum obligowa
ni bylismy, oprocz szczegulney gwar
dyey tysiąca dwuch set ludzi nadwor
nych ktore przy boku naszym własnym
kosztem trzymac bendziemy bez za
dney dalszey trudnosci, wczasie y ter
minie in Diplomate nostro ulti
mo, circa congressum pacifficatio
nis interne per plenipotentiarios
nostros producendo et extradendo
designowanym y naznaczonym wy
prowadzic zagranice immutabiliter
verbo Regio przyrzekamy; a tesz
intra preliminares gradus tegoż con
gressu evacuationem Zamoscia y
Cessationem Kontribucyi, tymże Ple
nipotentiarijs nostris uchwalic y akkor
dowac zlecilismy oraz upewniamy

zapewniamy Stany Rpltey, iz previo realis et effectivae securitatis abintra na congresie restabilimento, in plena libertate, et tranquilitate Seym Walny in instantiy złozyc, y expedycyą nam podpisaną y zapieczentowaną na ten że congres, y przez tech że Plenipotentiarios postac obiecuiemy. Ktore to Diploma aby do wiadomosci wszytkich tym predzey przyszło, po grodach y mieysca ch zwyczaynych publikowac zlecamy. na co się Ręką własną dla lepszey wiary podpisawszy pięczęc przycisnąc roskazalismy. Dan w Warszawie dnia 16 marca Roku 1716 Panowania naszego 19 Roku

August Rex (Locus sigilli) Mateusz Kiakmięcz Bracław JKMci Pieczętarz skrze

Copia Listu od Jmci Pana Hetmana Polnego Koronnego do Jmci Pana Woiewody Podolskiego 18 Martij 1716

Listy do WmM Pana zbocky naleza ze aperinanimadversionem pocztmaystra do mnie ordinowanych od sylam WmM Panu u praszaiącego o komunikatią wiadomosci ktore uznałam adnoticiam godne osobliwie od Jmci Xiędza Biskupa Kuiawskiego clarius zarothe Korrespondującego List Jmci Pana Kanclerza Koronnego do mnie pisany posyłam WmM Panu in originali w ktorym nas excitat do nierazmiedbaney zosob naszych tranquilanda republica applikaciey ale oprocz innych tak wielu trudnosci wyrobięnia armistitiy ta nie posłednia ieżeli strony nie rechcą zgodzic się na mieysce Congressu w Zamosciu od Woiewodztw proponowane na czym nie powinno by rozbijac się

hic quietis opus Imc Pan Gene
rat Bandito drisia wkniazynie
zach mil przy odemnie zniaybliższey
dowiedzieć się o rzeczy ignotum iedni
twierdzą że za Dniestr ku Drocho
byczy drudzy tendy narodu ktec
tumen. Jesliby zas Kasu abquo
Listy domnie nalezące z Poczty Lu
belskiey y Chełmska ktorych nie mam,
znaydowalisię wtko percie -
wmmPana proszę oddesta
nie onych ktorego się oddaię
Łasce Zostaiąc
P S Widzę że quies et salus
Publica differtur in longum kiedy
JKMc non constituto armi
stitio wybiera się do Gdańska
Kopiey listu do Imci Pana Stra
żnika od Imci Pana Naczelnika
pisanego kommunikuię w
wmmPanu ale trzeba solidi
ora et lucidiora podać mu
remedia do uproszenia Ar
mistitij ktore raczą mu wasc
Pan Pontale propinare uprą
szam uniżenie. y kotomnie tu
Pharsalia arcacy theatrum belli
pono siedzie woyska saskie 6 mil
dwie anasze podiazdy polasach
in circuitu Rozdołu o przysta
nie tych listow uprasza m to
mm Pana M

Reflexie super Diploma S R
Msis wydane d 18 Martij

Clausula iuxta obloquentiam
Diplomatum nostrorum ante
riorum pociąga tristem in
gemiscentiam et tranvatum
metum dare mnych iakich pod
ten czas skutkow może tedy

tedy byc Dyploma bez tey Klauzury
Clausula względem szesci Tysięcy
woyska zda się byc superflua zaty-
mniey potrzebna bo obligatio tych
6000 tysięcy woyska non tenebat
nec tenet Krola Jmci od Seymu ba
tificationis, a zatym y bez tey Klauzu
ry może wychodzic Diploma.
Clausula in Diplomate nostro ultimo
pokazuie się że dopiero wniem vias
y termin ma byc wyrażony wypro-
wadzenia woyska Saskiego. Jezeli by
Kongres przysięty miał byc sub au-
thoritate Xcia Jmci Prymasa zło-
żony, tedy y sama dignitas iego et
fides erga Mtem et Rem̃ plcam zda się
do tego wyciągac, aby termin y czas do
wyprowadzenia, in Diplomate na
ręce Xcia Jmci wyrażony abo na
zdanie Xcia Jmci zdany. A X: Jmc
znałby się natym żeby się dokładał Kro
la Jmci et in gravioribus znosił z Jch:
sciami PP. Ministrami y Plenipoten
cyaryuszami
Clausula inter preliminares gra-
dus tego Kongressu evacuationem Za
moscia et cessationem Contribu-
cyi tymże Plenipotencyaris nostris
ułacnic y akkomodowac zlecilismy
to iest Clausula ardua do wyrobienia
gdysz PP. Konfederaci evacuatio-
nem Zamoscia urgant instanter
et cessationem Kontribucyi żeby
zas własnie y akkordowac de nota tę
dopiero trzeba o tym koncertowac.
Clausula iż pretio realis et effetiva
securitatis ab intra napomienionem
Kongressie restabilimento ta Clau
sulla iest srogie vulnus aringi-
y deklaracyi y zda się byc de eadem
coactatione et stillo iako Clausula
in Diplomatibus Seymu lubelskiego
y Rady Warszawskiey ante eden-
ter wyrażone pro et supra agdy
reale et effectivum securitatis
Restabilimentum exqua cunq

causa

Causa niestanie, to dla tego nie-
ma bydz Seym y woysko Saskie w
Polszcze y w W. X. Litt. dłuzey bawic-
maią, o o tem Moc by nie wie-
dziec iakie restabilimentum
na Kongressie stanie to tedy nie
mogło by bydz opus perfectu.
Chyba na Seymie ktory Samie
den iakoiest remedium omni
um Malorum tak y stabilimen
tum wszelkich dispozycyi Publi
cznych ten zas solita Sua Se
curitate według praw y daw
nych zwyczaiow gaudere powi
nien y niezostawac pod zadnemi
flintami

Anno 1716 d 20 Martij Instruk
cya do przes Woiewodztwa Podol
skiego od Woyska z Rplta Skon
federowanego adyswiyey pod ko
mendą JW Jmi P Pisarza Poln.
Koron. bendącey dana Jemciom
PP Postom u proszonym wsole
Braterskim Jmu Panu Krzysto
fowi Rzeskowskiemu Poruczni
kowi Rothi Pancerney JW Jmśćy
Bobruyskiego Jm Panu Antoni
mu Bienieckiemu Porucznik o
wi Rothi Pancerney JW Jmśćy
Sokulskiego Jm P Antoniemu
Swizawskiemu Namiesnikowi
Rothi Husarskiey JW Jmu Pana
Woiewody Podlaskiego Hetma
na Polnego Koron. w wszys
telnikach

Kiedy Rzplta in altimo w Pra
wiech y wolnosciach swoich
zostaiąc naufragio a inkego
salwowania się prentkiego wy
naleśc niemogła medium tot ben
dąc undiq pressa Malis nad General
ną wszystkich Stanow Confedera
cyą, iakoz pokazuie się dokumentem
ze unicum restituenda iest libertatis
antidotum w ktorym bendąc one
Rycerstwo o sex ossibus swoiwm
PP dato probe fidelitatis dobrych
dotąd

Dotąnt y zacnych Synow tku Oycy
znie ktore bez wszelkiey bendąc dotąnt
od Rzpltey wdzięcznosci znosiło y do
tąnt znosi całey zimy tempesta
tes, z wylaniem ochoczo krwi swoiey
za woke felici Domini exercituum
Łaską, y Pana zastempow nad nieprzy
iacie tem eventu taszydali posobie obie
cuie. Supplikuię Wmm Panom y Do
brodzieiom abyscie iako łaskawi prze
ciwko Synom Oycowie y wdzięczni
przeciw Sługom Panowie dignum
meritis onego Rycerstwa obmy
slic raczyli mercedem, nie pytasię
one Rycerstwo quae merces emeritis
quae premia dabuntur ale confidi
w łasce Wmm PP. abyscie to wydwiat
czyc raczyli quod Iustitia iubet. a nie
wątpi one Rycerstwo z Wmm PP.
przypominawszy sobie niedawną
akcyą ochotnego zawsze Rycerstwa
nie komu inszemu tylko woli wła
dney Pana Boga nastego rzeczywa
le onego rycerstwa odwadze całość
przy woiewodztwa swego od ciasz
kiey koraczkiey inkursiey przypisac
musicie. Na tedy nadzieię Rycerstwo
ze bendzie miało z łaski Wmm PP.
dignam factis mercedem oco Wm.
PP. Posłowie uprasiac bendą Prze
świetn. woiewodztwa Podolskiego
ktorych activitati potych punktach
naszych committimus
M Potocki PP Korn L.S.

Copia Listu do I. W. Imci Pana Kan
clerza Wiel K. od Imci P. Strawni
ka Litewskiego z Lubomla d 20 marty
1750
List Wmci Dobrodzieia d 10 marty
pisany przeczytawszy zaraznie
odwtornie posłałem do Ichmc PP.

#

Marszałkow cum expostulatione że JKMć chcąc widziec quam felicissimum Regnum Ponieważ auxiliares copiae Rzpltey nie są potrzebne deklaruie evacuationem onych, y że torenie Seymu pro hoc tempore który Rzplta pretendowac będzie, y ca konaypredzy effectuare, sublatis iednak ante omnia hostilitatibus nowilem y onazwnaczenie mieysca do Traktatu. Wszystko JchMć PP Marszałkowie et Consiliarij has propositiones wysłuchawszy reposuerunt mi 1mo z punktu pierwszego ewakuatiy kontenci 2do hostilitatem deklaruią przyimowac tylko hac conditione aby mieysce naznaczone na Traktat od Imci Pana Felt Marszałka Fleminga to iest Zamosc ewakuowany był y tam Traktat mogł się in loco, ponieważ armistitium same iest wzięty.

3tio aby widzieli których JKMsc Plenipotentiarios zostawit 4to dnia niemogą naznaczyc na Traktat ponieważ Prowincya WXLtt iuz cała zkonfederowała się y Rezydentow od tego Xiestwa Ltt o przysłali ad Latus JWJ Pana Marszałka, bez których iako y sam widze niemogą nic tu uczynic, Jednak po tey audientiey moiey zaraz wysłali na Congress WXLtt do Wilnie odprawuiącego się 23 Martij cum denuntiatione że bez nich niwczonie chcą wchodzic et exprimendo że tu iuz nie dzie! dnie czekam na rezolutyą, za czym albo żeby replikdali ieżeli się im ten Traktat będzie podobał, albo nie, JWMći Dobrodzieiowi trzeba było to wyrazic Plenipotentiarios którzy są destinati y ten Zamosc bowidze u nich na większe preliminando Traktatu, ta Forteca którego

Punktu nie opuszczą y żadnym imtu nie wyperswaduie, tagże destina

destinatos ad Traktatum chcąc wiedziec o ktorym nemia nie umiał powiedziec bo mi Wmc Pan Dobrodziej nie wyrazil, iednak widzę na Jchc PP. Woiewodow Podolskiego Czerniechowskiego, y Jmci X Biskupa Kiiowskiego nie pozwolo ią nominowali, y kazali do Wmm Pana napisac. drugich iednak Senatorow nie rozumiem zeby excludowali Ja tu ile mogę staram się aby ad effectum Traktat ten mogł przyse cum armistitio iakoz nadzieia w Bogu ze na to Jmc Pozwolą tylko iedon za mose burzdzi ktory rozumiem JKMsc facilitando Interesa Publiczne zechce wtym Purzkie melioro wai ewakuatią

Copia Listu Xcia Jmci Prymasa Do Jmi Pan Feltmarszałka Fleminga z Skierniewic d 20 Marty 1710

Pervenit ad manus meas Varsavia scriptum certum tipo impressum sub titulo: Confutatio manifesti a D Leduchowski evulgati: et supervenit informatio, hoc scriptum datum esse ad prelum ex Cancelalaria Saxonica: Cum autem in illo reperiatur terminus valde praeiudiciosus et lesivus meae integre et illibate fidei erga S R Mtem, et erga rem publicam quasi ac ~~[illegible]~~ quiexissem permanentia Copiarum Saxonicarum, quarum introductionem in Regnum et permanentiam nunquam optavi

aut suasi imo et ore tenus et in
scriptis plaries etiam cum multi
maria in Septembre anno praete
rito haberem honorem perso
nalem cultum exhibendi Suae
Maiestatis contrarium condalui
et post discessum Suae Maiesta
tis in Saxoniam per literas
meas evacuationem dictarum co
piarum summe necessariam
esse demonstravi et ut ad effectum
quantocyus deduceretur imponere ro
gavi proinde rogo Excelentiam
Vram quatenus testimonio
Regio Suae Magestatis et suo pro
prio velit evincere Innocentiam
meam et malitiosissime ac
iniuriosissime lesam fidem in
populo ressarare, ut exinde
promptitudo mea fiat expe
ditior aefficatio ad usus publi
cos praesertim in exequendis
Suae Maiestatis Mandatis ad
promovendam tranquillita
tem Publicam non potest eti
am esse extra reminiscenti
am excellentiae Vrae quod dum
eadem die qua ego Suam Maiesta
tem Varsaviae adij placuerit
quoque excellentiae que efficacem
Punctorum manu mea scrip
torum, et in hac ipsa die per
me Suae Maiestati porrectorum
promotionem: Ac ideo tanto
magis bene mihi persvades,
de benevolentia et gratia ex
cellentiae Vrae expecto suas Res
ponsorias et maneo cum omni
respectu

Copia Listu Xcia Imci Prymasa do Imci Pana Marszałka Wielkie go Koronnego z Skiernięwic dnia 24 marty Anno 1716.

Między wielkiemi niesczęśli wościami Publicznemi y moią mi iest teszy ta nie mała, że Kancellaria Saska takie scrypta do druku podaie, ktore moderunas motus augere bardziey mogą non minuere. Alb y mnie nie prze puściła, wkłada na mnie wtym scrypcie ktorego titulus Confudatis mani testi A D Ledukowski evulgati to co nigdy nieiest ani było, iakobym miał Roku prześłego przy moiey Audientiey u JK Mci in septem bre acquiescisse. Aby woyska Saskie zatrzymać być miesiące były w Polszcze do zakonczenia kampaniey in Pomerania, to iest falsum falsissimum abym za miał być na to acquevisse kiedy przeciwko trzymaniu woyska tego in visceri bus Rzpltey ustawicznie Damavi, quasi tuba vocem exaltavi, nec cessavi, ani cesso y dotąd do wszego na do wod nie tylko ustney ale y Realney moiey do JK Mci pro re publica instantiy y expostulatij y dla więkstey o niey pamięci Podałem in scripto JK Mci. Punkta o ktorych nie wątpię że mu fideles wymowkan- więdząc bo nie były tayne w tych zaś Punktach ktory

Położyłem motiwa, dla któ
rych J.K. Mść miał y powi
nien był mieć kompassią
nad tą Rzpltą y wyprowa
dzić z Granicey woysko
swoie Saskie bez dalszey
zwłoki, Sąte puncta, iest
y Respons ~~JKM~~ Mci potym
kiedy J.K. Mść nagle y nie
spodzianie odiachał do Sa
xoniey, w kilkanascie dni
po tey moiey Audiencyi nie
opusciłem y tam ponowic mo
ich Instancyi y Remonstra
cyi do J.K. Mci w tey że materyi
Iak tego K.M. Stangł w Poznaniu pri
mis diebus Januarij tego Roku kontinu=
owałem y tam moie Instancie y remonstra=
cyie, aby ewakuacya woyska Saskiego
dalej non differetur. Iak że tedy miał
łem przeciwko temu pisać? naco
bym był miał antecedenter w War=
szawie pozwolić; musiał bym się
był obawiać, aby nieodpisano: non
constat sibi, impugnat znowu to, naco
iuż acquievit. Sumnienie tez moie, ani
natura nawet, ani poczciwość tego, w całym
życiu moim niezniosła, dopieroz by miała
znieść in hac senecta, abym w wielkich
osobliwie sprawach y publicznych Intere=
sach:/ których wyrabianie pociągać za sobą
zwykło, albo magna merita albo summa
et horrenda delicta/ miał co inszego mowić
co inszego czynić; serce z usty zawrze się u
mnie zgadza, bo vir duplex, który ad
speciem co inszego pokazuie adrem co in=
szego robi, wyrabia iest abominatio apud
Deum, y nie potakim na swiecie, choć by tez
et fines zdał się mieć wiakiey sprawie bonos,

poniewaz non sunt unquam facienda mala, ut eveniant ~~bona~~, Uprasram tedy wa[szeci] m[ości] Pana, abys et per charitatem ku osobie et per estimationem ~~m~~ ku godnosci moiey Raczył pro gradu suo magno innocentiam meam defendere, y u Krola Jmci effecere zeby hanc maculam ktora falsissime malitiosissime et iniuriosissime na zepsowanie ~~Publicum~~ kredytu in publicum illibatæ fidei meæ erga maiestatem, et erga Rempublicam appingitur et Affigitur (: Gdy ia nie powinien ani tesz moyze ulla modo radzic lub acquiescere na to, coby było nocivum JKMci, iakom tesz nie powinien, ani mogł ullo modo radzic lub acquiescere na to co by mogło byc nocivum Reipublicæ) testimonio suo Regio amovere et abolere raczył pisalem wtey ze materyi y do Jmci Pana tego Marszałka Fleminga przy mam to oyczcie et de Justitia Jmci ze y on dac testimonium veritati zechce przytym probitè or ze iisdem na zawsze m[anu] p[ropria]

Przysiega Jmci Pana Marszał ka Konfederackiego Anno 1706 in martio

Ja Krysztof Soltrowski Horazy oszmianski przysiegam Panu Bogu wszechmogącemu w Troycy swiętey iedynemu ze wolnemi konfederowanych wdztw ziem y powiatow W[ielkiego] X[ięstwa] Litt[ewskiego] obrany suffragijs ad hoc munus Konfederatyey Generalney Marszał kowstwa fideliter Rzpltey słuzyc bende dependencyey niod ko go tylko od samey rzeczy pospolitey Konfederowaney mieć bende, Jura orthodoxa Religionis et magestatis JKMci ca[łe] broni

Augusta wtorego salvis Jurib et immunitatibus Rzpltey przez JKMci P. mem poprzysiężonych actuitionem Jego tudziesz praw swobod wolnosci y co mi bendzie praca komissyey spisana comm mistum postrzegac et cum discrimine vitae zażywac bende do zadnych a naji obcych y domowych rzewenosci y obligacyi wszystkich cum detrimento Rzpltey applikowac się nie mam. Ani zadney konfederacyey szkodliwey z postronnemi y domowemi nie przyiąc ciż by mięcz y przyimowac nie odwaze się, kto by dokonczywac moie okazyi kontowac, wydac one in publicum obiecuię się y na co consensu Rzpltey caley zgodnego nie bendzie tego czynic y pisac nie bende y ni komu nie dopuszcze y we wszystkich okurenciach z da w ... P. Stanislawem na Ledochowie Ledochowskim Podkomorzym krzemienieckim Marszałkiem konfederacyi Tarnogrodzkiey znosic się consilio et viribus jungendo unum, velle et nolle miec bende z Ichmosciami P. P. konsiliarzami pilno się znosic mam y nie bez wiadomosci rady consensu tak nic czynic expedicyey prywatnie czytac przyimowac y konkludowac nie bende y poki zatey konkluzyi nie nie stanowie, perseverabo poki Rzplta uspokoiona nie bendzie in toto et integro wsządach. Secundum Dei scriptum Justitiam et et equitatem sine omnis respectu mam zachowac się a ponieważ JW Jmc P.

JWJmć Pan Kasztelan Wilenski Hetman W. X. Ltt. ad eundem nexum Confederatycy Stanym woyskim W. X. Ltt. zelo tuenda libertatis przystąpił tedy osobe y stan Jmc omni Securitate assecurowaną za Szczyrać bende ia kto to sprawiedliwie przysię gam tak mi Panie Boze dopo mosz y męka Jego S.

Ludwik Konstanty Pociey Kasztelan Wilenski Hetman W. X. Ltt. Alexander Unichowski Sedzia Ziemski Minski Deputat do Konfederacyi Daniel Kazimirz Szyszka Stolnik Lidzki Deputat extrino do Konfederacyi Kazimirz Franciszek Matawski Horodniczy Podwody Woiewodztwa Nowogrodzkiego Deputat do Konfederacyi
Michał Pawłowski Pisarz Ziemski Wilenski Deputat

Przysięga JWJmci Pana Kasztelana Wilenskiego H W X Ltto

Ja Ludwik Konstanty Pociey Kasztelan Wilenski Het. W. X. Ltto Przysięgam P. Bogu wszechmogącemu w Troycy S. iedynemu iż przystąpiwszy y zpolnie iedno Stanymie z Rycerstwem Polskiego y Litewskiego ziemskiego za a[illegible] woyska W. X. Ltto ~~Konfederacyi~~ do Generalney Stanow Woiewodztw Ziem y Powiatow W. X. Ltto Konfederacyi Starać się bende wszystkami władzy moiey powierzonemi szczyrze przy obronie Rzplitey Praw y wolnosci przy ktory

manin konfederacyey kor
koronney tarnogrodzkiey
ktorey iest Dyrektorem
JWJP Stanisław na Ledu
chowie Leduchowski Pod
komorzy krzemieniec
ki iako tez konfedera
cyey WXLtto Generalney
wilenskiey iest marszał
kiem JWJP Krzysztow
Zaliszowski Chorzy Po
wiatu Oszmianskiego
przy osobach y honorach
Ich stawac y służac ni
czyiey komendy nie bende
na dalsze y teyz Rzpltey
zkonfederowaney korres
pondencyi ani kointeligen
cyi z temi ktorych Rzecz
pospolita pro Hostis dekla
rowała ani zatrzenentami
ani żołnatemi ktory nie
weszli wszyszey pomienia
ną konfederacyą y miec
nie bende woysk Rzpltey
na zadną inną rzecz tylko
na obronę y tey iniito Con
silio z JWJ Panem Mar
szałkiem konfederackim
zazywać bende Rzpltey in
omni casu nie odstąpicy
poky wtey konfederacyi
trwac bende pokiz y ta sa
ma konfederacya trwac
bendzie nie przyiaciół y
atkerentow ich ullo respe
ctu okrywac nie bende ale
ich JWmu Panu Marszałko
wi Generalney konfedera
cyey WXLtt opowiem
y wwoysku tam iego zadnego
bezpieczenie bende Lega
cyi zadnych tak ab externis
quam internis potentijs
nie

nie przyjmę y sam od siebie onych
expedijowac nie bende, zadne Trak
taty sine consensu z Konfedero
waney Rzpltey y W. X. Litt. y Jego Mści
Pana Marszałka Konfederackie
go wchodzic nie mam owszem wszyst
kich stosowac sie bende exequendo omnia
ad mentem Rzptey z Konfederowaney z Repar
ticyą y lokatią Woysk W. X. Litt. wedlug
kompu tu y postanowienia Woie
wodztw y Powiatow W. X. Litt. in
virtute Laudum na terazniejszey
konfederacyey zgodnie postano
wioną mam tenere y niw-
czym oney naruszac nie bende
ia koto sprawie sliwie przysię
gam tak mi Panie Boze dopo
moz y męka Jego swięta
Krzysztow Franciszek Soli
trowski Chorąży Powiatu
Oszmianskiego Marszałek
Konfederacyey W. X. Litt.
Alexander Joseph Unichowski
Sędzia ziemie wodztwa Minskiego
Daniel Kazimierz Szyszka Stol
nik ziemie Lidzki
Kazimierz Franciszek Matusow
ski Horodniczy y Podwoiewo
dzy wodztwa Nowogrodzkiego
Deputat Konfederacyey

Aprilis 1716

Kopia JMci P. Woiew. Podolskiego do JMci
P. Marszałka Generalnego 5 Aprilis 1716

Przez jadącego do JMci P. Daszkowa do WMM. Panow y ia z win
ną moią spiesze się weneracyą, opowie pomieniony JMość zar
wie ~~skoto~~ pro bono publico intencye moie, Oczysci denigratam in
nocentiam, prawdziwą justifikacyą, a zatym jestem pełen nadziei
że WMM. Pan jako rigidi servator honesti, y znający się in recti
tudine hominum praebebis justitiam veritati dasz protekcyą temu
ktory jest cum debito respectu na zawsze.

Tegosz do JMci P. Marszałka woyska skonfederowa
nego

Przez uproszonego JMci P. Daszkowa do WMM. Panow y ia z powin
ną moią odzywam się WMM. Panu submissyą, opowie pomieniony
JMość WMM. Pan puras in publicum intentiones meas, odwroci od
wroci od niezmazanego imienia mego carbones desolatorios. a

za tym plena fiducia składam się in Summum judicium et delicatum pectus WMMPana, że ani honor, ani substancya moia nie będzie wiecey ponosiła multiplicata ultionum genera. O co quam profundissimè upraszaiąc zostawać będą perenni obligatione

Kopia assekuracyi daney JMci P. Baszkowowi die 4 Aprilis 1716 od JMciow PP. Podolskiego y Czernie[chowskiego] Woje[wodow]

Ponieważ JMcP Baszkow Minister Cara JMci brać raczy Jmieniem Cara JMci Provintiam ubespieczenia Urzędow y fortun naszych et in hoc puncto uproszony od nas do JMciow PP Rzeczyp y Woyska Skonfederowanych marszałkow. Tedy przy assekuracyi naszey, iż żadney assistencyi ani ludźmi ani radami woyskom y interessom Saskim dawać nie będziemy (czego y do tych czas nie czyniliśmy) tylko do samego uspokoienia powszechnego contribuere starać się będziemy Upraszamy tedyż JMci P. Baszkowa aby o tym upewnić chciał JMciow PP Marszałkow, czego my sub fide et honore dotrzymać deklaruiemy. Stało się.

Kopia listu Xcia JMci Primasa do K JMci 4 Apri 1716

Supplikuie WKM abyś mi nie raczył mieć za złe że częstym pisaniem moim inkommodować muszę. Nie mogę zaś choćbym rad milczeć, kiedy coraz nova emergentia wynikaią na zepsowanie kreditu in publicum y na Przeszkodę do wykonania moiey wierney życzliwości ku interessom Maiestatu WKM y Rzeczyp:. A to y teraz po wyprawieniu do Lubomli Ablegata mego cum persuasione mediorum pacis, według diploma y ukazu WKMci, dochodzi mię wiadomość że znowu Regimenty iakieś nieodziane y znużone, chorobami zarażone do wielkiey Polskiey weszły, y gdziekolwiek staną, nietylko ludzi ubogich gravant, ale też tak chorobami inficiunt że częste pogrzeby na szlakach po sobie zostawuią. Podaię to ad lancem altissimi Judicii WKMci ieżeli to wprowadzenie świeże pomienionych Regimentow może cohaerere z deklaracyami Pańskimi WKMci, iakonaypretszego wyprowadzenia z Polskich granic wszystkich woysk Saskich, y ieżeli to nie będzie wielkim obex moiey ad promovendam tranquillitatem publicam applikacyi. A przeto iakonayuniżeniey instare zdało mi się do WKMci upraszać żeby hoc et similia irritamenta malorum przez Pański respekt et per clementiam WKMci nieodwłocznie amoveantur, y u zarażaiącey ludzie żeby daley w Polską nie szli ale żeby się zaraz nazad z kąd przyszli powracali. Mogłbym położyć wiele innych reflexyi ad permovendum animum Regium WKMci abyś tym prędzey prozbie tey moiey y radzie annuere raczył, ale wolę, y mniey iuż pisać y mniey się domawiać, żeby tym bardziey wydawać się mogł nitor et splendor Klemencyi Kompassyi Oycowskiey WKMci nad tą nader nieszczesliwą, y srodze utrapioną Rzeczyp:, czekaiąc tesknliwie na skuteczny a nieodwłoczny ordinans ad effectum promissorum znam się bydź na zawsze cum profundissimo cultu-

Kopia responsu od JKMci do Xcia JMci Primasa

Nayprzewielebnieyszy w Bogu uprzeymie nam miły. Kiedy taka uprzeymości waszey solicitudo, intencye nasze do iedyney tylko uspokoienia y ukontentowania publicznego mety zmierzaiące chwalebnie sekunduiąca świeżym y teraz dowodem przez wyprawienie Wielebnego X Opata Trzemeszyńskiego oświadczona, pomnaża co raz to bardziey naszę ku osobie Uprzeymości waszey estymacyę, et pretium nieporuszoney ulla rerum vicissitudine iego ku nam życzliwości y żarliwości pro publico My też żadnego non intermittimus sposobu y momentu chcąc aktualną y rzetelną dobroci y Klemencyi naszey demonstracyą dokonczyć tego pożądanego interni tranquillitatis dzieła.

Co się zaś tycze ludzi o ktorych w liście Uprzeymości Waszey
zachodzi querimonia, ci nie są nowe jakie et de recenti w prowa-
dzone Regimenti, ale tylko ludzie, ktorzy pod czas Pomorskiey kampanii
gdzie własnemi piersiami granice Rzeczyp: od nieprzyiacielskiey mezwo
[illegible]stamati inkursyi ranni, y woiennemi przykami znużeni, na zadzie
się pozostać musiawszy, teraz za ordinansami officierow swoich z wła-
snego ich domysłu y powinnego około ludzi takowych starania wydane-
mi, ciągną każdy do swego Regimentu, a w kupie się dla niebespie-
cznego prześcia trzymać muszą. Jednak jako raz spopondimus nie-
włoczną y zupełną desideriorum populi in integro satisfakcyą, tak
[illegible] hac minima parte oney nie denegujemy. dla tego potrzebne ad eum
finem wydać kazaliśmy ordinanse. Mamy te nadzieię, ze żadna o-
paczna de rectitudine intencyi y deklaracyi naszey opinia non assendet
[illegible] mentem Uprzeymości waszey, ktoremu od P. Boga życzemy zdrowia

Kopia responsu na list Xcia Jmci Primasa od Jmciow
PP. Marszałkow woiewodztw małopolskich y woyska Koron-
nego skonfederowanych z Lubomli [illegible] Aprilis 1716.

List w X. Mości jako z powinnym odbieramy respektem y obserwancyą
tak upewniamy ze nullo alio fine in hunc weszliśmy nexum tylko a ze-
byśmy wolną Rzeczyp: y sey panuiącego tranquille Pana widzieć mogli,
gdy kiedy exorbitująca licentia Saska modum et mensuram superavit
do tego stanu Szlachecki przyprowadzili wyniszczenia, ze życ czym
nie ma. nie tylko contribuere, odbieraiąc nie tylko decora domus ale et
alimentum vitae. Do czego ze y w X. Mość ex gradu Primatialis digni-
tatis, et ex zelo conservationis boni publici contribuere przyrzekasz,
tak uniżenie dziękuiemy, tak upewniamy ze wszelkie media honesta
[illegible] acceptować będziemy; byleśmy in praeliminaribus jako to wydania
ordinansow do wyścia woyska et cessationis od kontribucyi satisfacti
[illegible]. O co upraszaiąc iesteśmy.

Reskrypt na instrukcyą J. O. Xcia Jmci Primasa Korony
Polskiey y W. X. L. od J. W. Jmciów PP. Marszałkow Najaśniey-
szey Rzeczyp: y woyska Koronnego skonfederowanych
Wielmożnemu Jmu X. Hieronimowi Wysockiemu Opato-
wi Trzemeszyńskiemu Kanonikowi Gnieźnieńskiemu Posło-
wi w Lubomli [illegible] aprilis 1716 dany.

Kiedy iusz całemu prawie świata okręgowi pod exorbitującym Sa-
skim praedominium oczywiste tey oyczyznie naszey niebespieczeństwo
publicznego nieszczęścia świątnic Boskich depredowanych dotykaiąc
nas doloris sensus, wiary S. Katholickiey krwią Antenatow naszych
[illegible]krzwioney, prawie lewipensio niewolnicze na karki nasze włożone
[illegible]rzma, ognistemi wolności Szlachecka spętana żelazami, wszystkiemi
[illegible]ięcy Saskiemi kommissoriatami, obmierzłemi paletowaniami, nie-
[illegible]cierpliwemi exekucyami, do tego przywiedzeni, isz ducentes similem
[illegible]morti animam servilem, mortem servituti anteposuimus, woląc prę-
dzey tysiąc podiąć śmierci, contra millena audaciores pericula, a ni-
[illegible] bez wolności zyć, inter natura dotes prym trzymaiącey, do kto-
[illegible] to spolnego ratowania, tak miłey oyczyzny y wolności ze adhi-
[illegible]uit in grandaeva sui aetate J. O. Xzę Jmć Primas ingentes curas sol-
licitudinesq; gratam Rzeczp: z onym rycerstwem skonfederowana do
rekompensy J. O. Xcia Jmci Primasowi rependet vicem. Candido
corde J. O. Xzę Jmć Primas przyznać może, iakosz et dicta scripta a-
[illegible] J. O. Xcia Jmci testanty ze ta konfederacya Rzeczyp: y woyska, nie
[illegible] ut praesumitur stała się, lecz przez tyle lat z podziwieniem
[illegible]sąsiedzkich Państw Rzeczp nasza będąc nie tylko od rożnych egzoty-
cznych, ale tesz osobliwie Saskich woysk millenis angustiata pressuris
[illegible] raz na Seymach warszawskich, walnych Radach, ustawiczne ge-
mentis populi przez Posłow Saskiey milicyi o poprzestanie kontribu-
cyi propositi fremitus, konstitucyami et diplomatibus evacuationis przez
[illegible] J. K. Jmci P. N. M. obwarowanie y assekurowanie, nieustanne [illegible]

od woiewodztw y woyska koronnego o jednaysz rzecz samę, do JKmci PNm odprawowane legacye, zadnego do tąd heu infelici fato nie przyniosły Genti Polonæ levamentum. Dziękuią JWJmcPP Marszałkowie imieniem Naiaśnieyszey Rzeczyp y woyska skonfederowanego JO Xiązęciu Jmci Prymasowi za tę kompassyą nad Oyczyzną, do szczętu zruynowaną, ktorey synowie krew do tych czas przelewaiąc aktualnego nie mogą doczekać się pokoiu. y lubo przed tym szukali Bracia nasi tysiącznych do uspokoienia ~~tie~~ sposobow, jednak zadne szczęśliwe nie były momenta. Nietylko nadzieia publicznego ukontentowania y uspokoienia przez stanowienie armistitii nie była, ale umbra podobieństwa nazywać się nie powinna, kiedy absolutâ potestate hardością swoią na złotą wolność wyrazne prawa, zniszczone fortuny nasze saska nastąpowała milicya.

Avidissimis mentibus radzibyśmy czas y mieysce szczęśliwe Traktatowi widzieli, ale jakowa to może bydz do trakttatu apparencya, kiedy pod czas pierwszego armistitium mieysce do trakttatu naznaczone zdmość contra jura Gentium et fidem publicam, plusquam hostili modo z przelaniem krwie præsidiariorum, astu, appetitu, et rapina fortun od depozytow szlacheckich przez saskie woyska odebrane, y do tych czas præsidiariis suis osadzone.

Mediacya Prawska że nie acceptowana non mirandum, nietylko z wyrazonych okoliczności, ale tesz że była per impositionem, non per compositionem postanowiona, sub armis Saxonicis. Dla czego zadnego pozytku Rzeczyp et certitudinem wyprowadzenia woysk saskich nie przyniosła, ale exosum kontribucyi nomen; Więc ob Securitatem Rzeczyp: Sufficientem et plenariam requirimus evacuationem, instantaneam, szukaiąc bespieczeństwa Trakttatu, y biorąc przestrogę z pierwszego, podczas ktorego nic to było effrenatâ saskiey militum licentiâ, w armistitium obwarowane łamać bespieczeństwo, kościołow Bogu poświęconych gwałtow napopełniać, odbiiania, z dworow własnych Bracią naszą, fretos tranquillitate za czupriny wywłoczenia, owo zgoła, quotquot sunt genera maleficiorum, te wszystkie na hanbę narodu naszego, militia exercebat Saxonica, y teraz recentia wyuzdanego żołnierza saskiego exempla jak nas nie mają permovere ad justam krzywdy Boskiey vindictam, z kontemptnowanego teraz mieysca świętego Ciaki montis Czestochoviensis zołoziam, kiedy sławna na cały swiat tego mieysca situacya, proh dolendum wspomnieć na potomne wieki, jak od saskiey depressa hardości, y innych tysiącznych niewspominamy serca nasze przenikaiących dolegliwości, ktore justa nam są do podobnych Trakttatow obstacula, a do tego że y Prowincya WXL wtesz zbawienna, z nami wszedszy konfederacyą, obligowała nas w zadne nie wdawać się Trakttatow naznaczenia y do Cara Jmci na początku konfederacyi naszey, z mediacyą przez swoy instrument odzywaiącego się, Nasi poszli Posłowie ktorzy iakową nam przywiozą rezolucyą niewiemy czekamy, y JO Xciu Jmci przez umyślną kommunikować poczte. y z tych okoliczności tadziesz poki actualney woysk saskich nie będzie ewakuacyi ex visceribus regni do tąd acceptatio Trakttatu sukcessivi nie może do ktorego ultro zawsze jesteśmy servatis servandis skłonni.

Za deklarowaną JO Xcia Jmci na powtorny trakttat powagę swoią tatigę JWJmc Panowie Marszałkowie dziękuiąc upraszaią pierwey przez interpozycyą swoią Prymacyalną do JKmci o skutek suorum desideriorum. utinam JO Xcia Jmci Prymasa tak był tandem aliquando szczęśliwy conatus, zeby publicznego mogł bydz uspokoienia cooperatorem.

Dziękuią ad extremum JWJmcPP Marszałkowie nomine publico za życzliwe erga bonum commune kontestacye, a o skuteczne ministerii obowiązkom dobra pospolitego upraszaią dowody.

In reliquo zaś ochotą swoią ad nutus JO Xcia Jmci Prymasa na sercach, rysuią obligacye.

Kopia listu JMci P. Kanclerza WK do JMci P. Wojewody Podolskiego 9 Aprilis 1716

Ruska poczta lubo w tym tygodniu nie stanęła y listu przez nię od WmMPana nie odebrałem, trzymając jednak stylum korrespondencyi solito pristino cultu kommunikuię WmMPanu in annexo relationem z Poczty Pruskiey o Ceremoniach między Monarchami we Gdańsku z ukontentowaniem obudwu zakończoney. Donoszę nie mniey, co mi z tamtądże w partikularnych listach expressum, że jusz ad seria ingress tam był uczyniony, na którym zaraz pro planta zgadzali się na to, żeby Saskie y Rosseyskie woysko wyszło ex visceribus Rzeczyp: zostawiwszy ią in statu veteri. Do którego celu deliberacye circa media żeby mogły bydź naytacnieysze, y nayskuteczniejsze. Galery Cara JMci z pod Libawy ad Elapti tutum ruszyć miały. nie było jednak jeszcze o nich świeższey wiadomości. Ordinanse do marszu woyskom moskiewskim jusz miały bydź wydane. z Hamburga pisano że Krol Szwedski wpadł był do Norwegii, ale tam zastał rezystencyą. Podał się sam w osmiuset koni z Parthią Duńską na mieysca takim którego situatio aciem stawiać nie pozwalała. Tak go tedy Duńczykowie przywitali, że w plecy postrzelony w głowę zacięty (bo Raytaria Duńska Pałaszow zażywa) tak asz go na noszach z bojowiska do obozu zaniesiono. Xiążę Hessencassel szwagier jego także w biodrach postrzelony, y tego poniesiono: a jeszcze Krol Szwedski ex praeterito paroxismo nie był totaliter restitutus. Nastąpili po tym Duńczykowie na Szwedzki obóz y tak się musiał resterowac przecię non sine notabili clade w Szwedach. Wismar agoniza y jusz się spodziewaią deditionem jego ultimis aprilis ex quo praesidiarii nie maią żywności chleba y soli, a sukkursu tesz spodziewac się nie mogą ponieważ Flotilla Duńska y Fregaty położyły się przed tym Kanałem którędy by sukkurs mogł pość. Y jeszcze tenże kanał palami y żelaznemi łancuchami opatrzyli, to ex praesenti circumstantia wyraziwszy kończę z wszytkym affektem zostaiąc

Projekt respektem uspokoienia wewnętrznego Rzeczyp po wyrozumianych na krotku konferencyach obudwu stron intencyach ex parte Ministrow Cara JMci na ostatniey konferencyi 11 Aprilis 1716 we Gdańsku proponowany

1mo Żeby Car JMć przy Delegatach Konfederackich Commissarium z instrukcyą do PP Marszałkow in instanti expedyowac chciał, gdzie perswaduiąc.

2do Żeby congress mediis maj w Jarosławiu był determinowany

3tio Żeby praesidium tamże w Jarosławiu Infanteriis utriusque partis to jest po 300 ludzi z jedney y drugiey strony było złożone, pro securitate intervenientium et pauscentium.

4to Żeby passporty należyte pro plenipotentiariis jedney y drugiey strony wzaiemnie na ręce Xięcia Dołhorukiego Posła Pełnomocnego Cara JMci były posłane y oddane

5to Żeby bespieczenstwo po drogach dla przeieżdzaiących na kongress dla Kurierow y Poczt wzaiemnie potrzebnych obudwu stron po drogach assekurowane było.

6to Żeby cessatio hostilitatis et contributionow circa congressum intra praeliminares gradus inter partes akkomodowane była.

7mo żeby ewacuatio woysk Saskich po zakonczonym y podpisanym Traktacie ad minus in spatio czterech niedziel do exekucyi przywiedziona była.
8vo Żeby exoneratio obudwoch konfederacyi woyskowych malopolskich woiewodztw, po wysciu za granice wzpomienionym czasie woysk Saskich naydaley we dwie niedzieli ipso facto do effectu nastąpiły cum restabilimento securitatis et restitutione tranquillitatis publicae.
9no Żeby post haec premissa et ad effectum deducta in plena libertate et veteri forma Seym walny niedwłocznie był złozony
10mo Finaliter z tym się oswiadczyli ministrowie Cara Imci że jako ex interesse communi monarcha onych pragnie szczerze cooperari do uspokoienia Rzeczyp: tak in omnem casum parti amplectenti ipsta et rationabilia media pacis contra renuentem deklaruie assistencyą swoią y że ad eum finem Xże Poset Kothorubi będzie miał ordynanse do Generała Rhena na Ukrainie ze 20 Regimentami stoiącego.

Kopia listu Imci P. Kanclerza w Ko do Imci P. Woiewody Podol. 26 Aprilis 1716

Przeszła poczta na samym odeysciu listow z Warszawy y po expediowanym pakiecie oddana mi była. teraznieysza zas kiełka godzinami dopiero przed odchodzącą z tą dzisieyszą nadeszła. z ktorey wyrozumiewam inexpectatum casum Lwowa, pozal się Boże bo nie tylko krwi roźlania w tey akcyi szkoda, lecz obawiać się należy aby woysko Saskie nie chciało znowu aggredi w tymże miescie woyska konfederowanego: a za tym nieszczęśliwą incolis iego causare desolacyą. z Prus to tylko mamy że K Imc w sobotę przeszłą z nabozenstwa powrocił do Gdanska z Oliwy gdzie go w wielki czwartek nawiedzał Car Imc y oba tam na całym nabozenstwie byli Umywał potym nogi ubogim K Imc ktoremu Imc X Biskup kujawski trzymał miednicę, a Xże Imc Biskup Warminski nalewał, y tam assistował Car Imc; także y do obiadu obadwa ubogim służyli. Tegoz dnia po obiedzie Car Imc do Gdanska powrocił ktorego troche K Imc odprowadzał, a potym się rozjechali. Konferencya miedzy ministrami monarchow zagaiona od exaggeracyi nieukontentowania Cara Imci przez rożne suspicye. Wymawiano y Imci X Biskupowi kujawskiemu korrespondencyą z Turkami, względem, jakoby odwracania woyny od Rzeczyp na Cara Imci, z czego in instanti sufficienter justifikował się cum satisfactione Cara Imci. Tandem y ministrowie K Imci Saskiey exciparte sua obiecali dać respons rękami swemi podpisany ad illata obszerny. Nastąpić potym wszystkim miało ułożenie conventionis inter Majestates, circa media congrua, et conformia do uspokoienia publicznego, per interpositionem Cara Imci officiorum. Delegati z Lubomli odezwali się Xciu Imci Warminskiemu, że chcą bydz u niego y u drugich Imciow. ktorym K Imc hoc commercium nie zabronił. Co Xże Imc Primas mm Pan pisał do K Imci y od niego jaki wziął respons patebit wmm Panu ex annexis, ja zas to wyrazywszy, jestem solito affectu.

100 10.

Aprilis 1716

17.16 Manifest JMci P Generała Baudica woyska saskiego przeciwko JMciom PP Konfederatom 16 Aprilis 1716

Poniewasz Trakktat Solenny Rawski w roku teraznieyszym uczyniony opiewa, potrzebuie, y miec chce aby Przeswietne Woiewodztwo Ruskie ze wszystkiemi Ziemiami y Powiatami do siebie nalezącemi, Kontribucyą pomienionym Trakktatem na alimentacyą woysk JKMci auxiliarnych z dymu kazdego po siedmnascie złotow według Taryffy anni 1661 pozwoloną, trzema ratami punktualnie wypłaciło, Przeswietna zas Ziemia Lwowska do tego Przeswietnego Woiewodztwa naleząca, w komportowaniu z dymow swoich przyniedbała się, uczyniła ani się Generalnemu woysk JKMci Kommissoriatowi uiściła iakom to pod powtorną bytnosc moię we Lwowie dokumentalnie zrozumiał. Przeto ia generalną nad woyskami JKMci auxiliarnemi a teraz kommendę maiący Generał, przy pierwszym moim w Grodzie Lwowskim feria sda post Dnicam Judica zaniesionym proxima uczynionym manifescie powtornie się solennissime manifestuię. Ze jezeli Jasnie Oswieceni JW WJMcPP Possessorowie Dobr Duchownych Krolewskich y Ziemskich w Przeswietney Ziemi Lwowskiey będących resztę na trzy rathi Trakktatem Rawskim pozwoloney Kontribucyi intra spatium ad 21 Aprilis currentis samym skutkiem do Lwowa komportowac nie zechcą, tedy nietylko osob y Dobr JMciow PP Possessorow, ale tesz wszelkich depositow, w miescie Lwowskim Kamienicach y Klasztorach złozonych bez distinkcyi czy to tych JMciow, ktorzy akkurat wszystkie trzy rathi zapłacili, czyli onych JMciow ktorzy zadosyc nieuczynili własne będą, trzymac się, y satisfakcyą sobie z nich uczynic zechcę, salva liberâ in foro competenti actione tym JMciom, ktorzy samą rzeczą iusz się uiscili contra renitentes trakktatowi Rawskiemu, aby sąsiedzi na sąsiadach swoię rekwirowali szkodę, onęsz imputando renitentibus, nie woyskom auxiliarnym JKM. Ktory manifest zeby tym prędzey do wiadomosci wszystkich JMciow przyszedł, y niewiadomoscią nikt się exkuzowac nie mogł, do Grodu tuteczneg podac zlecam, Grod zas tuteyszy po inszych Grodach y Parafiach czym prędzey tym lepiey rozesłac obligatur. Działo się we Lwowie dnia 16 Kwietnia 1716

Kopia listu Xcia JMci Primasa do JMci P Wojew Podolskiego 26 Aprilis

Iusz to trzecia poczta defraudat mię in expectatione zwykłey łaski WMMPana y miłey iego litery. Powrocił z Lubomla JMcX Wysocki Opat Trzemeszynski odemnie tam expediowany. Respons ktory przywiozł kommunikuię WMMPanu in annexis. A JMc powraca. nie dobrze to; y wiadomosci do tąd nie masz co tam w Gdansku mogło stanąc; y jako expediowani Postowie ktory się tam znaydowali. zycząc sobie felicissima quaeę słyszec o zdrowiu y sukcessach WMMPana profiteor rem fest zawsze

Respons Cara JMci JMciom PP Marszałkom Skonfederowanych woiewodztw y woyska 26 Aprilis 1716

Bozey łaski My Piotr pierwszy Car y wszystkich Rusi Samowładzca &

Jasnie Wielmoznemu JMci P Marszałkowi Generalney Konfederacyi y z Stanami Rzeczyp. Obojga Narodow Skonfederowanemi z Woyskiem Koronnym y WXL uprzeymosc naszę.

List WMMPanow 15 Marca z Lubomla datowany przez Ordynaryinych Postow Waszych Tomasza z Romanowa Romanowskiego Sed-

Komorrego Chełmińskiego y Jana Frezera z Cegłowa Burgrabiego Krakowskiego Sekretarza Generalney Konfederacyi odebraliśmy, y tak z tego listu jako tesz ustnych osobliwie pod czas bytności onych u nas na audiencyi a potym na konferencyach z Ministrami naszemi et inscriptis vi Plenipotencyi y instrukcyi daney uczynionych Propozycyi od tychsze Posłow waszych wyrozumieliśmy desideria wasze, żebyśmy dla uspokoienia wynikaiących teraz niesnask w Oyczyznie waszey ex occasione aggrawacyi y Kontribucyi od woysk Saskich, interpozycyą naszą et bonis mediis J.K. Wielicrenstwo do tego skłonili, żeby Rzeczp: przez wyprowadzenie tych woysk y cessacyą wszelkich krzywd y aggrawacyi ktore się czynią przeciwko prawom y wolnościom waszym była uwolniona, y przy starych prawach y wolnościach, pod władzą spokoyną y Panowaniem JKMci Augusta II salvis juribus et immunitatibus Państwa waszego zostawać mogła. Więc my in nexu zawartey naszey z Rzecząp: dawney Sąsiedzkiey przyiaźni y Soiuszu, tym bardziey tę żądaną od was mediacyą naszą na siebie przyięliśmy. albowiem nil nobis bardziey cordi est jako to żeby Rzeczp: w pokoiu bez naruszenia starodawnych praw y wolności swoich pod władzą y Panowaniem JKMci Pana waszego według tychże praw szczęśliwie wam Panuiącego widzieć. Za czym y Krola Jmci pod czas bytności tu iego validis persvasionibus do tego skłoniliśmy, isz J.K. Wielicrenstwo na proponowane słuszne od nas Kondicye (ktore ie przyznać możemy nietylko prawom y wolnościom waszym tesz y żądaniu waszemu nam obiawionemu we wszystkim zgadzaią się) bydz conformes y wszelką łatwość świadczye y na one zezwolić przy naznaczonym Traktacie y Kongressie deklarował jako obszernie wmość wyrozumiecie z tych Kondicyi ktore się in adjunctis posyłaią. Za czym my z responsem tey naszey Kamory expediiuiemy zwysz mianowanych Posłow waszych posełaiąc z niemi dla lepszey klaryfikacyi y dla odebrania od was na te nasze życzliwe propozycye rezolucyi. Officerem naszego Deroffiria. y jesteśmy pewni ex nexu świadczoney nam wielekroć kontestacyi affektu dobrego waszego y intencyi ktora szczegulnie spolne a nie partikularne całe commodum do uspokoienia Oyczyzny waszey zawiera w sobie, że wmość te proponowane Kondicye perspicaci animo spenetruiecie y na one dla dobra pospolitego y dla prętszego zniknienia wszelkich nieszczęśliwości y zamieszania w Oyczyznie swoiey sine mora nie czyniąc w tym świętym a wam pożytecznym dziele żadney więcey pretensyi skłonicie się, żeby ex hac mora nie wynikneły iakie szkodliwe y temu dziełu przeszkodę czyniące konsekwencye. Dlatego chciecie wmmość jaknayprędzey Posłow swoich pełnomocnych obrać y na naznaczony Kongress ordynować. Officiera naszego zaś z tą rezolucyą y Paszportami potrzebnemi dla Plenipotentow J.K. Wielicrenstwa, także jaknayprędzey expediował do Extraordynarnego y Pełnomocnego Posła naszego intimum actualem Consiliarium Xcia Jerzego Fedorowicza Dołhorukiego, ktoremu my pełną moc dawszy y do tey mediacyi instrukcyą na pomieniony go naznaczyli congress żeby on spolnie z naznaczonemi od J.K. Wieli: do tego Plenipotentami, ktorych połtce rzecze odebrawszy te paszporty wcześnie na naznaczony termin pomienionego Kongressu stanąć y te wszystkie wynikaiące niezgody do uspokoienia jaknayprędzey przyprowadzić mogł. Czego my mocą Sąsiedzkiey skolligowaney przyiaźni Naiaśnieyszey Rzeczyp oboyga narodow serdecznie życzemy. Poniewasz zaś wmościom pomienioni Jmć PP Posłowie intercedere w memoriale swoim in scripto danym imieniem wszystkich Rzeczyp: stanow assekuracyi od nas

[...]tendowali potrzebowali, zebysmy przy tey mediacyi zadney Rzeczyp. szkody ani praeiudicium ani dla siebie dla tego co pretendowac chcieli; więc my przyznawaiąc ze to od niektorych osob ym y dobru Pospolitemu nie życzliwych wyniknęło, niezaniechasmy ad desideria całey Rzeczyp. Imciom satisffacere y tey napasc zamotac, y carskim słowem appromittimus et declaramus ze nic inszego przez tę naszę mediacyę od Rzeczyp: nie pretendujemy, tylko to zeby w tey Oyczyznie waszey między Krolewskim wieli: a stanami oney, aktualny wnętrzny pokoy y zgoda jakonayprędzey przywrocona y zeby Rzeczp: przy dawnych prawach y wolnosciach swoich bez wszelkiey wiolencyi y uszczerbku konserwowana była y obserwowana była, nie potrzebuiecie dla siebie za to od JK wieliczenstwa y Rzeczyp: zadney rekompensy y partikularnego pozytku, oprocz tego aby dawna przyiazn y sojusz konserwowane były. O czym y wyzey namienionym Posłom waszym cułna y obszerna od nas samych assekuracya uczyniona na ktoryes obszerną relacyą referuiemy się y iestesmy przyiazniemi waszemi ku wam skłonnemi dan we Gdansku 26 aprilis 1716

Planta traktatu między Krolem Imcią Augustem II a Rzeczapi: y woyskiem skonfederowanym przez Cara Imci podana 26 Aprilis 1716

Imo aby kongress uczyniony jaknayprędzey bydz mogł y Krol dla traktowania Plenipotentow swoich postac deklaruie y zeby mogli PP konfederaci swoich Plenipotentow z Plenipotencyami tamze naznaczyli. mieysce zas dla kongressu naznacza się Jarosław według propozycyi Imciow PP Posłow.

2do czas dla pomienionego kongressu naznacza się medius maii według nowego kalendarza.

3tio zeby przez ordinowanego teraz Officiera od Jego Carskiego wiel PP konfederaci przysłali do Hetm Bolthoruńskiego ktory naznaczony Pełnomocnym Posłem na ten kongress. Passporty dla niego y dla Krolewskich Plenipotentow, ktorzy na ten zjazd poiadą y zeby dla ich wpisania były zostawione mieysca. zeby JK wiel: według tego zdania mogł w te Passporty kogo naznaczy zapisac, albowiem JK wieli: niezabrania Imciom z strony swoiey przysłac na ten kongress kogo sami zechcą, więc trzeba zeby y oni przysłali specifikacyą kogo na ten kongress z strony swoiey naznaczaią. aby JeŚmosci dla wolnego przeiazdu od JK wieliczenstwa passporty przysłane były. Zad to aby z obudwu stron w woyskach publikowac y surowie zakazac, zeby poczty dla kommunikacyi partis utriusq miały liberum cursum.

4to kurierom z Passportami z obudwu stron y inszym ludziom na ten kongress przyiezdzaiącym provideat omnis securitas ab utraq parte y wolny przeiazd.

5to zeby na mieyscu kongressu ludzi wyprawnych było po 300 piechoty dla odprawowania warty.

6to Obiecuie się ze zaraz na początku tego kongressu przy deklarowaniu armistitii cessatio wszystkich hostilitatum y kontribucyi powinna bydz ogłoszona z obu stron.

7mo A po konkluzyi traktatu ewakuacya wszystkich woysk saskich z Polski y Litwy in spatio 4 niedziel za granicę ma bydz uczyniona y nie zostawi Krol więcey od swoich Sasow w Prowincyach Rzeczyp oprocz Gwardyi według statutow ktorey kompat 1200 ludzi ktorą iednak na swoim koszcie trzymac będzie

8vo Seym Krol Imc po zakonczonym traktacie ehce naznaczyc jaknayprędzey.

INSTYTUT OSSOLIŃSKICH

9no żeby Rzecz: JKMci omnimodam data securitatem y obowiązała się, że ona po wyściu woysk Saskich in casu nowey inwazyi Króla Szwedskiego póki się tą woyna nie skończy sama siebie y KJMci bronić będzie nie potrzebując na ten czas żadney od KJMci pomocy.
10mo żeby po wyściu za granicę we 4 niedzielach po zakończonym Traktacie y podpisanym woysk Saskich exvinculatio obudwu Konfederacyi Województw y woyskowey naydaley we dwie niedzieli ipso facto et effectu nastąpiła, prævio restabilimento securitatis interae circa indemnitatem personarum et fortunarum in tractatu concludendo pro utraq parte.
11mo żeby omnis actualis securitas Królowi JMci obmyślona była przeciwko wszelkim tak wnętrznym niezgodom jako też osobliwie przeciwko Szwedskim adhærentom et contra quosvis externos motus.

To teraz za fundament proponuie się.

Jego Carskie W. dla postanowienia y skonkludowania Traktatu między obiema stronami naznacza z swoiey strony na ten Kongress Extraordinaryinego y Pełnomocnego Posła, actualem et intimum Consiliarium Xcia Dołhorukiego daiąc mu plenam potestatem z taką instrukcyą, aby starał się, omnis modis et mediis obie strony do uspokoienia przyprowadzić, y ieżli która strona na słusznych kondycyach które non repugnant prawom jako wyżey wyrażono nad spodziewanie godzić się nie zechce, żeby in tali casu pomieniony Poseł z tym się oderwał iż Jego Carskie Wiel: drugą Parthyą wesprze y obiawi się przeciwko tey która godzić się nie zechce; In quem finem jeżeliby tego potrzeba była, Pomieniony Poseł ma zupełną władzę do Generała Rena ażeby pomieniony Generał według jego dispozycyi z woyskiem Carskim z Ukrainy maszerował, et agat przeciwko temu, kto przeciwien wnętrznemu pokoiowi, gdyż Jego Królewskie Wiel: oświadcza prawdziwe intencye do uspokoienia wnętrznego na fundamencie Konserwacyi Majestatu, y wolności

Graff Gołowkin
Knia i Dołhoruki
Baron Piotr Szaffirow
Tolstoy

Kopia listu JMci P. Kanclerza W. Ko: do JMci P. Woiew. Podolskiego 20 Aprilis 1716

Niepotoczności zdrowia WMM Pana summe indoleo, życzę, aby go P. Bóg restaurował jaknayprędzey ad usus publicos osobliwie w teraznieyszych Rzeczyp: trudnościach. Ze Gdańska co mi delatum przeszłey poczty posyłam in annexo z tamtąd że de 25 præsentis piszą, że Car JMć przed kilką dniami zachorował na żołądek, dla tego musiała continuatio et expeditio negotiorum zostać in suspenso, przecież dziś ma się mieć lepiey y expediować PP Posłów Konfederackich srodze tęsknących. Którzy w przeszły czwartek byli przypuszczeni na audiencyą prywatną do Króla JMci, justifikowali Konfederacyą swoię, że nihil habet mali contra Personam Principis, oraz dziękowali za deklarowaną klemencyą. Odpowiedział a majestate JMć X. Biskup Kuiawski że Król JMć dawno pragnął uspokoienia publicznego oraz że in declaratis perlistit, y że felicitas publica już więcey nie od niego, ale od applikacyi confoederatorum ad ea quæ pacis sunt dependet. Przydał y to że lubo nie diffidiuie Carowi JMci, radby był KJMć aby się były rzeczy intra domesticos parietes uspokoiły; ile że officia externa bywaią często onerosa. Byli kontenci PP Posłowie z tey audiencyi po tym byli na obiedzie u JMci P. Feltmarszałka Fleminga z JMcią X. Biskupem Kuiawskim. Wysmar poddał się przez akkord, przyiąwszy na præsidium ludzi Duńskich y Pruskich. Co się tknie accelerationem uspokoienia publicznego, zrozumiesz WMM Pan ex annexo et promissis. Hic expressis jestem.

Majus 1716

Punkta od Cara Imci Miastu Gdanskowi podane 1mo dicty Maii 1716

1mo aby miasto Gdansk do Szwecyi zadney korrespondencyi nie miało ani tesz jakiesKolwiek Kommercia asz do zawarcia przysztego Pokoiu dla lepszey zas nam assekuracyi, będzie powinno pozwolic zeby nasz Kommissoriat ze 12 Zolnierzami dla wizitowania okrętow zostat się pod minda.

2do aby miasto kaprow 4 na kazdym 4 sztuk naymniey armaty z ludzmi 66 osadzonych ze wszelką należytoscią na morzu asz do zawarcia pokoiu trzymało

3tio zeby to zas tym prędzey in effectum było przywiedziono y kaprowie nalezytosc swoią odprawowali, ma magistrat naszymi ludzmi tak officierami ktorych ordinowac będziemy częscią y matrosami te okręty osadzic y ich konserwowac.

4to In quantumby zas z pewnych racyi niechcieli okrętow woiennych na morze wyprawic powinni na ich extruktyą wyliczyc dwakroc sto tysięcy talarow bitych. a gdyby zas tacy kaprowie do ich Portu przybyli powinni ich prowiantowac y kazdemu według szarzy dac gaze.

5to In quantumbyśmy potrzebowali ammunicyi jakieykolwiek do woyska naszego na tamtę strone morza, zeby nam z takową we dwoch albo trzech transportowych okrętach, ze Gdanska asz pod Haffnią assistant poki się tam nasze woyska bawic będą.

Deklaracya miasta Gdanska na punkta od Cara Imci podane dana 9 Maii 1716

Ad 1mum ze kommercia ze Szwecyą zakazane będą, ale do mindy zadnego kommisarza ali zołnierza nie przyimą, boby to było contra jura directi dominii. Adinventum tedy medium aby od Imciow PP Proceribus Regni na konferencyi zasiadaiących, aby Car Imc miał tu agenta swego na swoim kosztcie jako y inni postronni monarchowie, ktoryby attendat executioni promissorum.

Ad 2dum kapry wystawic deklaruie miasto, ale pod imieniem y ordinansem K Imci

Ad 3tium ze miasto moze akkomodowac do tychze kaprow na rekommendacyą Cara Imci częsc jaką officierow y maytkow ktorzy jusz nie będą na ten czas w słuzbie Cara Imci, tylko w słuzbie J K Mci y Rzeczypospolitey. In quantumby zas casu aliquo te kapry zapędzone były w Port Cara Imci, mają miec asillum tak jako y we wszystkich Portach skolligowanych Monarchow

Ad 4tum pieniędzy zadnych nie dadzą, ani mogą obligari poniewasz kapry obiecuią.

Ad 5tum Non recusat miasto dopomodz do transportowania ammunicyi, lub zywnosci, byle ie za pieniądze Cara Imci kupowano, y zeby ten Agent Cara Imci dał assekuracyą ze inquantumby okręt do tego transportowania pozwolony casu aliquo miał zginąc, justo pretio zapłacony będzie.

Ktore to puncta wzięli ministrowie Ruscy ad referendum Carowi Imci, y spodziewamy się ze się dziś zakonczy ta interveniencia z ukontentowaniem obudwuch stron. Car Imc powrocił tu dziś z Sztulhoffu ze 22 Galerami, ktorych par numerus w krotce ma subsequi do tuteyszego Portu, ktore są o trzy mile z tąd porządnie y należycie wszystkie equippowane Woyska Carskie po zakonczeniu tey tranzakcyi z miastem maią zaraz prosequi marsz swoi ku Pomeranii za ktoremi y sam

Car Jmc w krotce ma pospieszyc do Niemiec a potym daliey do Hanii. Jmc P. Feltmarszałek Fleming wyieżdża do Berlina a z tamtąd do Saxonii dla uczynienia dispozycyi kwatier na woyska ktore maią z Polski wychodzic. Jmc X. Biskup Kuiawski z Xięciem Jmcią Dołhorukim także in dies wybieraią się z tąd.

Declaratio Magistratui Civitatis Gedanensis per Supremum exercitus Rhutenici Generalem Campi Mareschalcum Petrum ~~Dołhoruki~~ data

Postquam Magistratui Gedanensi initio per Generalem locum tenentem Principem Dołhoruki aequa nostra et beneficentissima intentio patefacta fuit atq S. R. Mtas Polonica a nobis rogata ut tanquam ejusdem Rex et Dnus illum eo disponeret, ut vigore unionis cum Sacra Regiâ Majestate juxta ac cum Rep: naves quasdam excursorias, armatas contra communem hostem expediret. hic Magistratus vero non solum nullum se in hanc rem ferri propensione fuit testatus, sed et sub vario indecenti praetextu tam extra nostrum generalem locum tenentem Principem Dołhoruki quam erga Sacram Regiam Mtem se excusavit atq hoc negotium ad Comitia Regni Poloniae Generalia remisit, quod ipsum tamen necessitas minimè requirit, cum universa Rep jam Diu cum Suecis bello implicata est ipsaq Civitas membrum sit Reip: ideoq nihil habeat quod huius rei ergo in Comitiis Regum generalibus requiram. Singularis vero ejusdem propensio in hostem satis exinde apparet, sed ultima jam Magistratus exhibeo propensio punctis hisce adjunctis contenta. Quodsi promptum iisdem annuendi testatq fuerit animum, certiorem illum reddimq non tantum affectus nostri et benevolentiae nostrae, sed et ejq quod quod in posterum nunquam nisi summa id exigente necessitate copiis stativa in territorio ejusdem assignari patiemur, quod si vero hoc non fuerit neq nobis in omnibq punctis satisfactionem praestiterit, necessitas nobis imposita est, pertinaciae ejusdem vim inferendi, atq illum pro hoste declarandi d. 1 Aprilis

Majus 1716

Kopia listu od JMci P. Kanclerza Kor. do JMci P. Wojew. Podolskiego 7 maji 1716

Bardzo nas wszystkich afficit to uprzykrzone ac in publicum szkodliwe postp. przyimowane w teraznieyszych nieszczesliwych rewolucyach, gdzieby się nam ile a longinquo zostaiącym iakonayczesciey per communicationem consiliorum zmowic z sobą trzeba. I iam tu list wmmPane sigillo aperto odebrał za nieustaiącą jednak korrespondencyą y wiadomosc o Seymiku Podolskim wielce wmmPanu podziękowawszy in omnem casum nieczcę omieszkiwac prosecutiones literatorii z wmmPanem commercii. adjungo przy tym dla informacyi wmmPana Gdanskie scienda z ktorych zrozumiesz wmmPan jako iusz acceleratio tranquillitatis publicae dependet szczegulnie od rezolucyi Jmcow PP. marszałkow konfederackich względem przyszłego kongressu, y rzerwieyszego ad ea quae sunt pacis zabierania się. A za tym przez wszystkie racye smiem pro confidentia obtestari wmmPana zebys przedsięwzięta na Podole podrozą na inszy czas odłozyc raczył. przytomny albowiem y blizszy u[illegible] bydz mozesz wmmPan bono communi przezorną radą y do fortunnego zakonczenia illo tractatu nieszczesliwosci publicznych wyprobowaną swoią applikacyą. Caeterum ze y z mey strony wespoł za przybyciem JKMci ktorego się w krotce spodziewamy z innemi Jmciami tu przytomnemi ad eundem finem, isz nihil intentatum relinquens mozesz wmmPan bydz plenissime informowany. jako y to magis quam certum rzem jest indesinenti affectu et cultu

Manifest Cara Jmci przeciwko Gdanskowi ratione non susceptarum conditionum od niego do Maja 1716

Manifestuie się nie tylko przeciwko Gdanskowi Praesidentowi lub Magistratowi ale y wszystkiemu Pospolstwu miasta KJMci Gdanska zstrony Carskiego W. PMM ze mu się to nigdy nie zapomniało isz to miasto uczyniwszy conventionem Roku 1713 z Jego Carskiego W. Feltmarszałkiem Xieciem Mięszykiem obligowało się nie tylko supersedowac ab omnibus partialitatibus do tego tam czasu ze Szwecyą maiących, ale nie dac naymnieyszey okazyi do offensyi Jego Carskiego W. y tak od tego czasu się sprawowac, zeby Jego Krolewska Mosc nie miał nigdy przyczyny miec jakąkolwiek urazę do miasta Gdanska. jak mało zas magistrat Gdanski tey obligacyi czyni za dosyc całemu swiatu wiadomo. poniewasz tosz samo miasto do tąd z spolnym nieprzyiacielem korony, Szwedskim tak Cara Jmci iako KJMci y Rzeczyp. Polskiey, lubo iuz ekn bydz incolae et subditi ustawicznie commercia miewało, jakosz za prasencyą Cara Jmci Szwedski okręt tu powrocił ze Sztokolmu, y przez to nieprzyiaciela nietylko ad statum kontinuowania dalszey wojny in praejudicium tak całey Nordskiey kolligacyi jako y osobliwie KJMci swego y Rzeczyp: przyprowadzili ale y za nieprzyiaciela go nie mieli, y owszem, jak Przyiaciela konserwowali y traktowali, nie bez tego ze y tam musiała bydz sekretna korrespondencya, niespodziewana alliancya. o czym ze wszystkich cirkumstancyi jest pełna do suppozycyi tey.

d I Dla tego lubo J. Carskie W. dosyc wczesnie przy przezency
swoiey nie tylko Magistratowi ten ich nie exkuzowany y karania
godny remonstrowal proceder, y iemu niektore propozycye dla po-
przestania calo commerciorum ze Szwecyą. y wyprawienie niekto-
rych kaprow przeciwko temu wspolnemu Nieprzyjacielowi kazal po-
dac K. Jmc Polski, takze sam się starał aby mogł miasto do akce-
ptowania tak słusznych propozycyi przywiesc y disponowac, nie
mniey iednak pomieniony Magistrat tak Krolowi Jmci, iako y Ksie
Jmci Rothorutniemu Generał Leytnantowi J. Carskiego W. accep-
tationem tych punktow proponowanych nie tylko cale denegavit,
lecz y jawnie się oswiadczył, ze absolute w te woyne ze Szwecyą
nie wchodzi y wdawac się nie chce, y tak per consequens nie
moze wyprawic kaprow przeciwko Szwedom. Komusz tedy nie wiado-
mo ze Rzecz: Polska juz przed tak wiele lat Szwecyi Woynę
deklarowała y onę vigore Sojuszu z nami Roku 1700 w Narwie
defensive et offensive zawartego kontinuie, y dla tego niepodobna
rzecz zeby miasto Gdansk, ktore indisputabiliter jest membrum Rze-
czyp: mogło ogłaszac ze zadney nie ma ze Szwecyą woyny. Gdy te-
dy J. Carskie W. jako y bez wątpienia K. Jmc. y Rzeczp: nie
mogą pati aby miasto do Rzeczyp: nalezące, jawnie się miało
dla ich nieprzyjacioł deklarowac et in praejudicium oney wszelką
im dawac assistencyą. Dla tego J. Carskie W. per abundantiam Kle-
mencyi swoiey jeszcze Magistrat przez Feltmarszałka swego
do powinnosci stimulował zeby nie był Car Jmc obligowanym
udac się do innych sposobow jednak on się bynamniey na to nie re-
flektował y owszem się do woyny gotował y per publicum sonum Sub-
pospolitou obwiescic kazał aby się brali do oręza przeciwko Carowi
Jmci, Bramy pozamykac kazac, Generałom J. Carskiego W. tudziesz
ludziom prywatnym do usług Cara Jmci nalezącym prześcia przez
miasto zabraniał, y nad to wszystko, Zołnierzy J. Carskiego W.
poraniono y pobito, y wszelkim grozeniem się ogłaszał, ze ze-
chce inimice sobie postąpic z ludzmi J. C. W. Przez miasto
bagasz Carskiego W. gdy do residencyi miał byt bydz przeprowa-
dzony, zatrzymano y niepuszczono. Gdy iednak na ostatek widzie-
li ze woyska Carskie ku miastu się zblizały, y onym z strony
K. Jmci niepomyslne konsekwencye ktore takowy proceder za sobą
pociągnie reprezentowano, tandem z bojazniey nieomylney y słu-
szney kary deklarowali się na niektore punkta uczynioney pro-
pozycyi od Cara Jmci jednak z takową rezerwacyą y subtel-
noscią tak ze Car Jmc wedlug samey słusznosci acceptacyą ich
recusavit, y przed się wziął, tego uczynionego affrontu cum praeju-
dicio ktore do tych czas cała liga od nich cierpiec musiała
przez insze sposoby dochodzic y na nich się mscic, lubo co instan-
ti Car Jmc bylby miał tak wiele media do persekwowania tego
tak z woysk jako y innych rekwizycyi, tak lądem iako y morzem
nadoredzia, y samemu sobie uczynic z tego nalezytą satisfakcyą
y to miasto ktore sobie tak grubo y swawolnie przeciwkotemu po-
stąpiło y nieprzyjacielem się, jemu deklarowało przywiesc do uwagi
poniewasz dla swoiey gdziendziey przeciwko spolnemu Nieprzyjacielowi
intencyi, osobliwie jednak, poniewasz J. K. Mosc teraz sam się znayduie
w miescie y dla tego u Cara Jmci Panską powagę swoię, (na ktorą so-
bie miasto Gdansk, nigdy u J. K. Mci nie zasłuzyło) interposuit, niebaczył
tedy za rzecz potrzebną Jego Carskie W. aby teraz zaraz jak sprawie-
dliwosc kaze z tymze miastem sobie postąpic. Rezerwuie tedy

sobie Car Jmość do inszego do tego wygodnieyszego czasu Miasto Gdańsk już więcey nie za membrum Rzeczyp Polskiey ale raczey za Szwedskich jawnych nieprzyiaciół mieć, y onym to in futurum na każdym mieyscu tak karać traktować, a za ich grubiaństwo y affront tak osoby J Carskiego W jako y woyskom jego uczyniony słuszną dadzą satisfakcyą, ad quem finem nietylko Magistratowi y całemu Pospólstwu Miasta Gdańska, ale y całey Rzeczyp: nad to y całemu polityczn[e]mu światu niniejszym listem deklaruie, y manifestuie się.

Kopia listu Jmci P Branickiego Marszałka Skonfederowanego woyska do Jmci P Łumieckiego wo[iewody] Podo[lskiego] 15 Maji 1716

Jako JmP Marszałek Generalney Konfederacyi wyraził wmm Panu taedium expectationis osoby iego tosz y ia ex secunda ministratura circa expressionem winney wmmPanu nomine veneracyi Dawałes wmmPan Oyczyznie dowody quid valeant humeri quid ferre recusent. Teraz Dobrodzieju czas salwować ią, et dum tempus est operari. Ja ex teneritudine obligacyi mojey ktorą fetor do wmmPana życzę, y proszę racz Dobrodzieju przybywać: Czekamy expansis ~~manibus~~ in amplexum wmmPana brachiis ja zaś partikularną estymacyą jestem

Kopia listu od Jmci P Ledochoskiego Marszałka Woiewodztw Skonfederowanych do Jmci P Wojew Podolskiego 15 maji 1716

Kiedy nas martwi przyobiecana wmmPane bytność pulso ad ostium affektu wmmPana quo zelas pro bono publico a żebyś pożądana nam darował prezencyą nie dajesz wiary opacznym interpretacyom o nas, bo my lubo w tym ostatnim Rzeczyp: stanie przecięsz znamy się na godności, ktora komu należy. czekamy tedy patulo corde adventum Domini, ja zaś indesinenti cultu et veneratione jestem

Kopia listu Jmci P Krakoskiego do Jmci P Wojew Podoli 16 maji 1716

Jusz to ~~[illegible]~~ trzeci raz odzywam się wmmPanu z moią uniżonością, á do tąd nie mam nic od wmmPana. Jutro spodziewam się z tąd wyiachać z Xiążęciem Woiew Krakoskim ktory tu stanąwszy mnie swoy oswiadczył affekt że nie tylko za mną trzeźwo mowił, ale mie, y sam na swoy Parol wziął. Sasi tu srodze exacerbant animos, kiedy jako y tu o traktacie myślą y mowią, a tu taką tyrannidem exercent. Jabym się tego niespodziewał, żeby hanc barbariem mieli czynić, y tu do Traktatu sią widzę gotowi, ale ktory będzi ignotum jednak krotki czas pokaże. Ja zaś P

Kopia listu od Jmci P Krakoskiego do Jmci P Wojew Podoli 20 maji 1716

Ponieważ JmcP Pisarz Polny Koronny włożył tu przed całą Rzeczyp: y woyskiem z nią skonfederowanym tę niesłuszną na mnie imposturę, jakobym przy wzięciu Lwowa miał sumere arma przeciwko temusz woysku Rzeczyp. Więc jako to bez explikacyi dobrze wiadomo wmmPanu, isz naymnieyszey do tego nie miałem intencyi, bo bez całe teyosz Jmci na Przedmiesciach z woyskiem rezydencyą tak samemu JmcP Pisarzowi jako tesz y Jmciom PP Woyskowym w Kommendzie Jmci będącym do miasta liber był aditus et reditus. Upraszam tedy

wielce WmmPana abyś mi w tey mierze przed Imciami Pany Marszałkami testimonio suo in Scripto suffragari raczył. In protestato znać się będę do wszelkiey obligacyi jako constanti cultu.

~~Excerpt z listu pewnego de 20 Maii~~

Kopia listu Jmci P. Kanclerza W. Ko do Jmci P. Wojewody Podolskiego 21 Maii 1716

Cieszę się tym bardzo iż WmmPan do tąd nieoddaliłeś się z kraiow Ruskich na Podole, ponieważ za inniwacyą Kongressu blisko determinowanego więcey WmmPan będziesz mogł avere do pożądanego skutku tranquillitatis publicæ. Jakosz na ten Kongress pospieszaiąc Jmc X. Biskup Kujawski z Xieciem Jmcią Dołhorukim już się 21 praesentis znaydowali w Toruniu, z kąd Jmciow in momente wyglądamy. Car Jmość die 11 praesentis ruszył się ze Gdanska in viat suas. a H Jmc w tych dniach ma także wziąć przed się drogę ad Regiam residentiam tu do Warszawy. Plura teraz non occurrunt co mi accedet z konferencyi z Jmc X. Biskupem Kujawskim WmmPanem godnego wiadomości WmmPana subseqwenter deferre niezomieszkam a teraz jestem indessinenti cultu

P.S. Xze Jmc Dołhoruki wczora rano postał tu umyślnego z kwala daiąc znać że jutro tu stanie, po odebraney zaś rezolucyi od Jmciow PP. Marszałkow respektem czasu y mieysca przyszłego Kongressu pisze do Jmciow o indulgencyą ad 12 Junii ponieważ mu niepodobna stanąć

Respons Jmci P. Wojew Podolskiego do Jmci P. Marszałka Woiewodztw skonfederowanych 23 Maii 1716

Przy uniwersalney Rzeczyp: nieszczęśliwości upatrzyłem y partikularną w osobie moiey niedolą, że optime volendo et agendo nie tylko et populi mereri nie mogłem, ale też in abominabiles ~~r~~ malefactorum przychodziłem censuras. Chciałem erudiri infortunio meo y oddawszy Rei et libertatis Rei curae, w kątku domowym czekać albo miłosierdzia z nieba, albo ostatniey zemsty. Aliści mię w tych moich rospaczach zachodzi roskaz WmmPana żebym się stawił do Lubomla publici boni causa. Mam pronas ad imperia WmmPana aures ale do osoby moiey nie co desideratur, jako to cały moy equipasz jeden w kommissach, drugi na Podolu zostaie, po ktory tego momentu wyprawiłem. Do Lubomla zaś jechać invalescentibus adversis partibus niepodobna, a prosić o paszporty zda się, być superfluum et recusabile. Zeczce, jednak satisfaciendo woli WmmPanow pomknąć się z tąd do Markuszowa spustoszonego jak z domu do domu mierząc drogę na Lublin, abym w nim pro die 4 Junii mogł stanąć praehensurus ulteriora ideam dispozycyi WmmPana po ktorą zakielka dni wyprawuię umyślnie Jmci P. Sutkowskiego Aliskiego z refleksiami memi y obszernieyszą informacyą, a teraz niezodmienney WmmPana oddaiąc się zawsze, zostaię,

Tenosz do Jmci P. Marszałka Woyska skonfederowanego.

Po długiey pracy in publicum y nie tak nie pożyteczney jako niewdzięczności populi obarczoney retirowałem się w kącik domowy czekaiąc attonitus aut miserentis Rei politowania aut ulciscentis zemsty. Aliści mię magnanimus WmmPana zelus usiłuie wyprowadzać znowu in theatrum publicum, y jako kiedyś voz clamantis in deserto z pustyni y z rospaczy wywoływać. Nie trzebaby takowych incitamenta prona ad succurrendum Oyczyznie swey virtuti, ale zachodzą niektore trudności wyrazone w liście Jmci P. Marszałka Generalnego y te jednak non distrahant mię od końca dobrego ale tylko metam itineris odmieniaią. Bądź jednak WmmP persvasus, że mnie niego sobie bardziey nie życzę jako widzieć in salvo publicas res nostras y mieć ten honor być znanym

~~Kopia listu Xcia Imci Prymasa do Imci P. Woiew Podolskiego~~

Ordinans Imci P. Generała Wackerbartha do Imci P. Grula Mekkau 23 Maji 1716

Kiedy iusz Imość PP. Marszałkowie Konfederaccy do kompozycyi hostilitatum przez nie mały czas między woyskiem auxiliarnym Saskim z iedney a Konfederatami z drugiey strony trwaiących wszelką skłonność pokazuią, y ad hunc finem dla Plenipotentiariuszow JKMci in effectu paszportow przysłali, do tego kiedy y JKMość PMM do początku skutku pro bono publico do tych indefesse szukaiącego przystąpił. więc abym tak zbawienne JKMci intencye ad interim poki JKMość sam y Imć P. Feltm. Fleming (ktory in dies speranty) tu nie stanie, quantum ad me pertinet awansowac mogł, oznaymuię WMMPanu o tak dobrey dispozycyi Imciow PP. Konfederatow, y aby tym bardziey convincantur niesłusznością tych ktorzy fałszywym sposobem swiat oszukac intendebant, że insze a nie do uspokoienia cogitationes foventur. a za tym do zakonczenia kroku ktory by był sposobny do pokazania oczywiscie contrarietatem każdemu praesentibus instruo. Ponieważ miasto Jarosławia Lublin mieysce do kongressu negotiorum pacis upodobane, y do tego Xiąże Imć Dołhoruki na ten Kongress od Cara Imci naznaczony Plenipotentiariusz Imciom PP. Marszałkom notificavit, że pro 12 Junii insimul z Plenipotentiariuszami Polskimi od KJMci tamże comparebit. Więc

1mo Ma woysko auxiliarne Saskie w Woiewodztwie Lubelskim znayduiące się, z tamtąd wychodzic, a za tym ruszenie swoie z ruszeniem Konfederatow poreguluie, aby iedna strona tak iako y druga razem tosz woiewodztwo ewakuowały. O tym tedy ruszeniu dasz WMMPan znac in instanti Imciom PP. Generałom Leitenantom Baudissowi y Seissanowi aby hac in parte z nimi koncertowac iakoby y konserwacya woyska przy kraiu zachowana była. Przy tym reiteratis notifico aby wszelkie staranie przyłożone było przez coby iaknaylepiey excessa przestrzegane y obserwancya dobrych ordinansow et disciplina wszystkim ludziom impressissime nakazana bydz mogła.

2do Wszystkich depositow gdziekolwiek się znayduią aby nie ruszano y z nich nayminieyszey rzeczy nie brano, iednak potrzeba propter securitatem wziąc skrypt od tych ktorym one konfiscowane aby y ci pomienione deposita przed następuiącym kongressem nikomu nie wydawali.

3tio aby negotiatio pacificationis przez ubespieczenie kommunikacyi y kursu poczt między Warszawą a Lublinem tym więcey awansowana była trzeba wydac ostre ordinanse żeby wszyscy tam y sam idący z Lublina y do Lublina, osobliwie Postilionowie sztaffety y poczty zupełną miały securitatem przeyscia y żadnym sposobem zatrzymane albo przeszkadzane nie były. Tudziesz aby bagaże Imciow PP. Plenipotentow ze wszystkim do tegosz należącym tam y sam idące nie były inkommodowane. I gdy do promowowania tego requiritur tam y sam idących ludzi należytymi paszportami opatrzenie, trzeba ad interim poki Imość PP. Plenipotentiariuszowie in loco congressus nie staną, za rekwizycyą opowiadaiących się, one sine difficultate przebierć, iednak to się rozumie aby y od strony Konfederatorum podobnesz dispozycye na ten czas uczyniono, ordinanse temusz conformes wydano y one obserwowano.

4to y ponieważ conclusum aby pro meliori securitate JmciOm
PP Plenipotentiariuszom z obudwu stron 600 ludzi Infanterii jako to
300 ludzi z każdey strony in loco congressus trzymano, chciey WmmPan
ze trzech Regimentów, jako to Weissenfelskiego Schendorffskiego y Ka-
wenagskiego z każdego po 100 ludzi we wszystkim 300, y do każdego
sta ludzi z prima planes do całey zaś kommendy Pułkownika Ober-
sterleytnanta y Majora jednego ad hunc finem do Lublina ordynować
Przy tym dyspozycyą uczynić dla prowiantu im należącego y onym także
na cały miesiąc Jurium lenungi podawać, y Officiera z tą kommen-
dą, adjuncta puncta jemu przydaiąc wysłać. Dla bespieczeństwa tychże
ludzi tak do Lublina maszeruiących jako y tam zostających trzeba
WmmPanu od Konfederatów wziąć assekuracyą, e contra Confedera-
tom także dla ich ludzi dać.

5to z naszey strony nie ma bydź zabraniane żadnym sposobem sporzą-
dzenie gospod w Lublinie dla Plenipotentiariuszów Konfederackich lu-
dziom którzy tam od tychże wysłani będą. e contra trzeba od nich tak-
że assekuracyą wziąć jako się z nami podobnym sposobem obchodzić
będą, y aby tych którzy dla Plenipotenciariuszów JKMci także po-
słani dla gospod nie inkommodowano

6to ad conformitatem do WmmPana odemnie posłanych ordinansów
chciey WmmPan wyprawić expedicyą do JmciOw PP Generałów Baudissa
y Seissana y starać się, aby jaknayprędzey y bespieczniey exekwowane były
w czym bez wątpienia y od samych Konfederatów otrzymasz tym wię-
kszą promocyą im bardziey hoc opus jako wierzyć tudzież intencyom
ich jest conforme

Puncta do instrukcyi według których się ma Pułkownik kom-
mendę nad 300 ludzi na wartę dla JmciOw PP Plenipotenciya-
riuszów destinowanych maiący sprawić.

1mo Ma się, bez odwłoki z kommendą pomienioną do Lublina udać
Officiera zaś jakiego zawczasu wysłać, aby z Magistratem o quatery
dla teyże kommendy traktował. Przy tym doyrzy aby ludzie w mieście
w kupie ile można w swoich kwatierach trzymani byli y aby zabiega-
no wszystkim przez mieszanie zwyczaynie powstaiącym desordom.

2do Ordinanse swoie tak disponować będzie aby ludzie z pod kommen-
dy iego nie tylko z Magistratem y mieszczanami ale też y Konfedera-
tami, tamże znayduiącymi się dobrze się, komportowali y aby nay-
mnieyszey przyczyny do skargi nie dawali.

3tio żeby zaś temu zabiegano ma tenże kommenduiący Officier tych
ludzi dobrą ile można opatrzyć sustentacyą, do czego onemu należyte
media y potrzebne pieniądze kontribuowane będą.

4to Wartę a osobliwie dla JmciOw PP Plenipotentiariuszów y dla
ich ekwipażu według cirkumstancyi mieysca regulować będzie.

5to Stancye tak dla JmcI X Biskupa Kuiawskiego jako też y JmcI
P Felmar: Fleminga tudzież dla Xcia JmcI Stolhorukiego ma pogoto-
wać. jako to dla JmcI X Biskupa w pałacu JmcI P Kasztelana Lubel:
skiego pod wałem podle Jezuitów. Dla JmcI P Feltmarszałka w pa-
łacu JmcI P Wojew Wołyńskiego. Dla Xcia JmcI Stolhorukiego
w Pałacu JmcI P Ordinata Zamoyskiego których antecedenter należytą
wartą opatrzy.

1716. Kopia listu Xcia Imci Prymasa do Imci P. Woiewody Podolskiego 26 maja 1716

Siedym przez kilka niedziel nie miał honoru miłey litery wmmPana, tandem supervenit pod datą 12 currentis z Skubniewic. Cieszę się bardzo że P. Bog in hac tristitia rerum et temporum konserwuie wmmPana ad solatium publicum et nostrum; et indoleo wszelkiey dobr wmmPana aggrawacyi in eadem navi navigant y moie, o czym siełabyj pisać. Przyszły kongress iuż nie w Jarosławiu ale w Lublinie ma się odprawiać y zacząć d 12 mensis Junii immediate sequentis. Plenipotentiarii JKMci maią bydź Imci X Biskup Kujawski y Imci P Feltmarszałek Fleming. Paszporty od Imciów PP Konfederatow posłane są z Okienkiem na rece Xcia Dołhorukiego Posła Pełnomocnego Cara Imci takiesz y do Imciow PP konfederatów z Okienkiem od JKMci maią bydź posłane, ktorego obiecuią nie zadługo w Warszawie inni asserunt że w Prusiech zabawi asz do zaczęcia Traktatu. Jezeli ktora mora in rebus humanis moze bydź tædiosa, damnosa, tedy ta in rebus nostris publicis iest tædiosissima et damnosissima. Dobrze bardzo że wmmPan nie oddaliłes się na Podole: Jezeli nie przydzie wmmPanu bydź w Lublinie na tym Kongressie, y sama vicinia loci moze bydź bono publico proficua. Co wyraziwszy profiteor

Kopia listu Imci P Woiewody Podolskiego do Imci P Marszałka Woiewodztw skonfederowanych 29 maii 1716

Opowie ImP Aliski Pułkownik statum zdrowia mego et angustias domesticas impares kosztom publicznym; przecież non desum animo ad excipienda mandata wmmPana do usługi Oyczyzny moiey. Nie maym w sobie ambicyi instaurandæ tranquillitatis publicæ, radbym ią widział, ale operari one iest versari inter spinas et tribulos, uprzaszam za tym in hoc puncto mansuetam osoby moiey dispositionem ne sit plus virium in onere quam in latore. a ia obligowany recenti beneficio y tą wielkiego umysłu wmmPana wspaniałosciey y konfidencyą znać się będę na całe zycie.

Tegosz do Imci P Marszałka woyskowego 29 maii

Doniesie Imc P Pułkownik Aliski wmmPanu animum promptum do usługi publiczney cætera infirma, zdrowie stare res angustas domi kosztowi publicznemu incapaces et quo loco demum laborem. Na to wszystko kiedy wzgląd wmmPanow pro iustitia et affectu zaydzie, non detrecto laborem ultimam Oyczyznie moiey utilem, wmmPanom glorioslum, operanti non ingratum. Co wszystko in sinu wielkiego rozsądku wmmPana y łaski iego złozywszy zostaię.

Communicanda Imciom PP Marszałkom tak Generalney całey Rzeczyp, iako y woyskowey Konfederacyi przez Imci P Pułkownika Aliskiego od Imci P Woiewody Podolskiego pramissa veneratione zalecone die 29 ultimas maii 1716

Imo Oswiadcza się naprzod Imc P Woiewoda przed samym P. Bogiem penetruiącym nayskrytsze wszystkich

ludzi intencyę, że nic w sercu jego nie postało y nie postoi coby szkodzić mogło całości Rzeczyp: wolności y Prawow oney, y owszem przez wszystkie akcye swoie pokazał na Seymach, Seymikach, Kommissyach Pogranicznych, Skarbowych Hibernowych jakim stałkiem opponował się przy konserwacyi Państwa tego, praw y dawnych zwyczaiow y mierził się wszystkiemi novitatibus

2do Teraz nie napiera się, uchoway Boże y przednikim nie pretendnie siegać do ozwaty, uspokoienia publicznego, pragnie go z takiego serca, ale się obawia inwidii, suspicyi, interpretacyi, na co serce wspaniałe y bez zmazy będące obumierać musi.

3tio Jezeliby niewzruszona zaszła Jmościow PP Marszałkow rezolucya aby służył Jmc P Wojewoda Rzeczyp: na przyszłey konferencyi Traktatowey w Lublinie, to podaie do konsideracyi. Directe od konfederacyi nie wie jakoby mogł bydz, kiedy na Traktacie Rawskim był od Senatu jako potrzebnieyszego stanu mediatorem. Konfederacya zas Generalna złączona z woyskiem protestowała się przeciwko temu Traktatowi. tedy Jmc P Woiewoda będąc directe od konfederacyi kommissarzem musiałby popierać protestacyi przeciwko traktatowi zaniechoney a za tym bydz przeciwko sobie samemu. Coby nie zdobiło człowieka poczciwego, y od censury krajow stronnych niewywolniło. Ale poniewasz Jmc PP Marszałkowie powołuią Xcia Jmc Primasa do kooperacyi tego traktatu, jezeli będzie wola Jmościow mieścić Jmc P Woiewodę przy Primasie zostawiwszy go przy zupełnym kredycie y pożyteczney ku dobru pospolitemu indifferencyi, nie wymowi się z tey usługi Jmc P Wojewoda sakrifikować słabe zdrowie swoie y wyniszczona intraktu usługę oycyzney w nadziei iakieykolwiek w przyszłe czasy wdzięczności.

Kopia listu Jmc P Kanclerza Wiel koron do Jmc P Wojewody Podolskiego [illegible] 1716 Junius

Godnę są te iako y inne wszystkie reflexye wmmPana około ubespieczenia poczty w teraznieyszych konjunkturach. Jusz ja to promisi od dwoch niedziel na rozne mieysca, gdzie competebat, y zem to popart za przyiazdem Jmc X Biskupa Kujawskiego z Xciem Dołhorukim zrozumiesz to wmmPan ex copiis expeditionum z Kancellaryi saskiey, ktore dispositive ad facilitandum illum congressum są powydawane. Prasentiam JKm ze Gdanska pro 6 Junii spodziewamy się tu w Warszawie, zkąd Jmc X Biskup Kujawski Xze Jmc Dołhoruki Jmc P Feltmarszałek Fleming 6 ejusdem do Lublina ruszaią. Plura quae occurrent subsequenter donieść nieomieszkam, a teraz jestem solito affectu et cultu.

Kopia listu Jmc P Kanclerza koro: do Jmc P Wojewody Podolskiego 4 Junii 1716 Junius

Mielismy tu y my dokumenta dobrey dispozycyi Jmcow Panow Marszałkow konfederackich ad ea quae pacis sunt, kiedy posłali paszporty swoie pro securitate przeiazdu na komoresz nastepuiacey Jmcom Panom Plenipotentiariuszom JKmci PPM a oraz te, swoią dobrą intencyą w liscie swym do Xcia Jmc Dołhorukiego od Cara Jmc destinowanego ad hunc actum ogłosili. Kalery za tym przy łasce Bozey dobrze ktorzy Oycyznie ze się w krot

ce post tot et tantas calamitates pożądanym pokoiem cieszyć będzie mogła. Dziękuię wmmPanu singulariter za kommunikacyą propozycyi onemusz a Confoederatis uczynioney. Cieszę się bardzo z tego że chcą wmmPana do tey zbawienney bono publico zażyć funkcyi. Refleksye wmmPana które w liście swym do mnie wyraził meo sensu nie powinny go zbiiać od akceptowania tey propozycyi ponieważ teraz insza jest facies rerum. Wkrotce y Jmć P Feldmarszałek Fleming mmPan, który był przed tym ut Mediator a teraz tanquam Plenipotentiarius JKmci prezentowac się tam będzie. Jako tedy ex animo życzę abyś wmmPan dane Provinciam wziął na siebie dla dobra pospolitego, tak nieomilną zakładam nadzieię w powadze applikacyi et in activitate wmmPana probata, że wszystkie rzeczy snadniey y pomyślniey wykieruią się ad finem desideratum, kiedy wmmPan ex parte Confoederationum na tym Kongressie zasiadać będziesz. W czym y Jmć X Biskupa Kuiawskiego mmPana z moim sensus coincidit. Za nowiny z kraju tamtego, lubo mniey pomyślne jakto w teraznieyszych konjunkturach bydz musi wielce dziękuię wmmPanu. Wziąłem Ordera iz JKmć PNm die 30 elapsi ruszył się z Malborka do Warszawy recta którego po jutrze albo blisko po tym prętko spodziewamy się. Intuitu obrony dobr wmmPana w woiewodztwie Sendomierskim upewnił mię Jmć P Wakierbart iz in favorem jego skuteczne posłał ordinanse. Ja zas his expressis piszę się na zawsze

Kopia listu od Jmć X ~~Biskupa~~ Szaniawskiego Biskupa Kujawskiego 4 Junii 1716

Kiedy będę miał honor przytomney weneracyi wmmPana w Lublinie referuię się na explikacyi communis sensus Jmć P Kanclerza wyrażoney życząc y upraszaiąc żebyś wmmPan ofiarowaną Provinciam Plenipotentiarii od Jmciow PP Marszałkow akceptować raczył ad accelerandam pacificationem publicam żebyśmy wcześnie przed snopkami consumentes poradzić się mogli. Ordinanse do Generałow militara roskazuiące także do Jmć P Mira w interessie wmmPana są expediowane ja zas ze wszelką obserwancyą jestem.

P.S. O Traktacie Rawskim trzeba zapomnieć kiedy nova intervenerunt attentata ale expedit nowy gruntowny zrobić pro securitate publica, consequenter droga do Lubomli nie zepsuie wmmPanu bynamniey u nas kredytu.

Kopia listu od Jmć P Krakowskiego do Jmć P Woiew Podolskiego 5 Junii 1716

Prace wmmPana tu w Domu Xcia Woiewody Krakowskiego petne łaski oddtuzye pierwszy de 8ta elapsi ratione dimissii moiey, za ktorą dyskrecyą uniżenie dziękuię, drugi de 24 ejusdem na który przy winney weneracyi dziękuię wmmPanu żes z Xciem Jmcią iestes affectu y zemię recepit do domu swego w tym razie, dziękuię Dobrodzieju żes y na seymiki pisał a osobliwie do Podola

alebyby cztek P Lanckoronski ktoremum tu dał 3000 uspokoiaiąc, impedivit to dzieło dobre z wmP. abe się do drugich stanęło jako w Haliczu wiedziałem kiedym jeszcze był w Lubomlu że wm mPana mieli upraszać JMość PP Marszałkowie. Mości Dobrodzieju to jest dobrze że wmmPan w Lublinie będziesz bo się o tom przydasz stronom a ja iuż trzeci raz dziękuię za deklarowaną taską dziękuię, protekcyą na tym mieysca. Soli. Cudowne rzeczy tu mi o JMci P Hetmanie Polnym powiadaią że w dzień S. Stanisława miał z JMcią P Starostą Bełskim coś concludere, naprzod znaiąc JMci rectitudinem wierzyć nie chcę. Przy tym MM Dobrodzieia non permittes krzywdzić sługi swego całym życiem obligowanego. JMć P Referendarz Koronny wm P pisze że poiedzie na tenże kongress a tak na obudwuch wmm Panach kładę nadzieię moię. JMości Pani Strażnikowa m MP tak listu od X Załuskiego iako też y k JMci do mnie pisanego będzie kommunikowce a ja perenni cultu zostaię.

Kopia listu od JMci P Ledochowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego Marszałka Woysk skonfederowanych do JMci P Woiewody Podolskiego 7 Junii

Nie tylko z relacyi JMci P Halickiego Pułkownika ale y z innych słyszałem o stałym wmmPana zdrowiu, ktorego propter ulteriorem necessitatis publicae tractum melioracyi życzę. Lubo zaś nie masz wmmPan ambitum instaurandae publicae tranquillitatis rozumiem że musisz mieć desiderium abyś praesentes operarius prosperiori successu oyczyzny następuiące skonkludować negotium. Jakom zaś niechciał nigdy cumulare wm mPanu spinas et tribulos, tak jeżeli ktore accesserunt, non me authore, ktorey mansuetissimam ile in prima cura salutis życzę wmmPanu dispositionem. Prawda że wolą JMciow wszystkich dotąd wmmPanu abyś następuiącego Traktatu czas był z nami przemieszkał usq ad consummationem iego nie maiąc inszey pretensyi nad tę, abym był

Kopia listu od JMci P Branickiego Marszałka Woyska skonfederowanego do JMci P Woie Podolskiego 7 Junii 1716

List wmmPana odebrałem plenâ venerationis cultu. Jako zaś jestem cultor wielkiego wmmPana imienie, tak protekcyą jego sobie poczytam sobie za naywiększy honor, ktorey avidissime czekaiąc piszę się omni conatu.

Kopia listu od JMci P Krakowskiego do JMci P Wojew Podolskiego 8 Junii 1716 w Maciejowie

Z pokłatem się tu z JMcią P Pułkownikiem Halickim ktory mi oddał consolatorias od wmmPana, gdzie czytam dokument nieodmiennego affektu jego przeciwko mnie, za co jako uniżenie dziękuię, tak do zasłużenia omni in loco zabieram na się obligacyą. Nie mało bowiem przyniosło mi to konsolacyi w teraźnieyszym utrapieniu moim. Co daliey intendunt JMość PP Marszałkowie et quo me vertant doniesie tenże JMć P Pułkownik Halicki. a ja lubo przy stałym zdrowiu czekam szczęśliwie przybycia wmmPana y jestem pleno voto et immutabili affectu na zawsze

Kopia listu od JMci P. Kanclerza Koron. do JMci P. Woje Podolskiego 11 Junii 1716

Dwa listy wmm Pana de 1 et 9ta praesentis doszły mię, obadwa pełne dowodow rzetelnych affektu iego y poufałosci ktorey wzaiemnie debita cum observantia rependo. że zaś Jmć X Biskup Kuiawski mmPan y JmP Feltmarszałek Fleming iusz do tąd staneli w Lublinie z ktorych bez wątpienia wyrozumiałeś wmmPan sciendą w terazniey szey Koniunkturze, nie powtarzam tego w liscie, lecz in supplementum na ostatnie pisanie moie ktore miało dość ręku wmmPana referuię się. Jmć P Lesiowski jeszcze tu nie stanął: jak pretko comparebit uzna moy affekt ex instantia wmmPana y przyiazn. Co na ten czas wyraziwszy iestem.

Porządek circa formam, securitatem et commoditatem Kongressu w Lublinie 12 Junii anni 1716 namienioney y ad executionem intimowany

1mo Sessye publiczne co dzien na Ratuszu odprawowac się maią, ktore z rana o godzinie osmy zaczynac się będą oprocz swiąt chwalebnych

2do te Sessye semotis omnibus arbitris tylko in praesentia Mediatora y Plenipotenciariuszow z obudwu stron y Sekretarzow onych to iest Xcia Jmci Dołhorukiego czterech, także z obudwu stron po 4. będą expediowane.

3tio żeby respektem stancyi żadnych zwad y konfuzyi nie było. Stanowniczy z obudwu stron przestrzegac będą.

4to aby miedzy assistencyami Xcia Jmci Dołhorukiego Mediatora y Jmciow PP Plenipotenciariuszow na ulicach y domach żadne hałasy y zwady nie były, gwardye z obudwu stron invigilabunt. Jezeliby zaś po uczynionych wszelkich praekaucyach stał się jaki casus gwałtowny, wolno będzie gwardii ktorey kolwiek strony exorbitujących łapac y pod areszt brac z tą iednak praecaucyą żeby ci złapani lub aresztowani ad Praesidiarios tey strony do ktorey będą należeli za rewizycyą pierwszą byli odesłani.

5to In quantum takowy przypadek prywatnie nie będzie mogł uspokoiony za doniesieniem Mediatorowi y Plenipotentiarii President y Sędziowie do sądzenia y decidowania takiey sprawy będą naznaczeni z obudwu stron.

6to Gdy exorbitanci do domow y Residencyi Mediatora albo Plenipotenciariuszow uciekną, wartom iedney y drugiey strony nie będzie się godziło do nich wpadac y z tamtąd onych brac, ale takowi exorbitanci mają być albo od samych Principałow karani, albo na pomieniony sąd dobrowolnie odesłani.

7mo Bespieczenstwo dla poczt Postancow umislnych tam idących y nazad powracaiących do Principałow swoich y woysk swoich in favorem obudwu stron serio praecavetur.

8vo także bespieczenstwo dla kupcow, formanow y inszych victualia et necessaria do Lublina przywożących y nazad powracaiących przez surowe ordynanse z obu stron powinne być assekurowane

9no Gwardie żeby według umowy z obudwu stron z Officiera-mi w skromności y należytości disciplinie zachowały się, między sobą, y spokoynie, Officierowie kommendę mający przestrzegać powinni pilno. Warty zaś y Hauptwachty przy Ratuszu in pari numero bydź powinne, które Gwardie y wszyscy ludzie służący z Lenunnow swoich żyć tenebuntur.
10mo A ci Imość Panowie ktorzy nie należą do Trakttatu żeby się nie znaydowali w Lublinie, ktorzy się zaś teraz znayduią aby zaraz wyieżdżali utriusq sexus. Xiąże Grzegorz Dołhoruki
Konstanty Szaniaski Biskup Kujawski y Pomorski Josephus Potocki
Commissarius ä Rep: Confoederata.

Kopia listu od Imci P. Potockiego Starosty Bełskiego do Imci P. Woiewody Podolskiego 13 Junii 1716

Pospieszyłbym ad venerationem WMMPana do Sur ale kiedy publicznym interessom służyć muszę, wybaczysz WMMPan, bono zaś consilio że WMMPan nie pojedziesz do Lublina, kiedy taka stanęła deklaracya w Lubomlu ex consilio aby nikt nie mogł się bydź sub tempus Tractatus bez passu Imciow PP. Marszałkow kiedy zaś WMMPan tam pojedziesz lepiey bo y Imc P. Woiewoda Czerniechowski ustuchał naszey perswazyi że do Imciow PP. Marszałkow odesłał. Co zaś się tu dzieie oznaymić nie mogę, ale ci co nie są obligati mogą doniesc, dosc że preliminaria jeszcze nie są uspokoione. Co samo WMMPanu do wiadomosci [illegible] zostaie.

Kopia listu od Imci P. Kanclerza Koron do Imci P. Wojew Podolskiego 16 Junii

Kiedy P. Bog raczył dać szczęśliwe początki Kongressu Lubelskiego jesteśmy w tey nadziei, że do tąd musiało także subsequi armistitium, alias cessatio hostilitatum et contributionum consequenter że y te tak ciężkie incommoda które każdego ad intima penetrant ustać muszą, o czym cum impatientia pomilney wyglądamy wiadomosci. Ja z tąd ex kursye, czynię na kielka dni, o czym da Bog w przyszłey korrespondencyi odezwę się, rzetelniey WMMPanu, a teraz in expectatione ulterioris z WMMPanem literalis commercyi, zostawam

Kopia Xiędza Imci Prymasa do Imci P. Woiewody Podolskiego 23 Junii 1716

Dziękuię WMMPanu za wiadomość o zbliżeniu się pod Lublin. Spodziewam się w krotce wiedzieć że WMMPan actu znaydziesz się, iusz w Lublinie et operaris opus salutis publicae z drugiemi Jeymosciami utinam feliciori passu et eventu niż w Rawie. Był tu u mnie Imc P. Kanclerz WK w tych dniach jadąc na kruszyne, do Częstochowy, powiadał mi że Jego M. Mość jest optime intentionatus, y że całe pragnie z Pańskiey swoiey osoby uspokoienia publicznego. Ja iusz więcey interpozycyi w tych konjunkturach czynić nie mogę, nad to co czyniłem, a że bez skutku tristitia mihi est et angustia, y do tąd usq[ue] za honor miłey korrespondencyi ktory mi WMMPan raczysz ofiarować wielce dziękuię. akceptuię go z wielką chęcią, y upodobaniem, y będę zawsze gotow ad respondendum jako y teraz profiteor że jestem na zawsze

Kopia listu Xcia Imci Dołhorukiego Pełnomocnego Posła do Imci P. Wojewody Podolskiego 31 Julii — Julius anni 1726

Odebrawszy list od WMMPana pisałem do Imci P. Feltmarszałka Fleminga reprezentuiąc Imci naruszenie armistitii przez wiolencye ktore ludzie auxiliarni JKMci w dobrach WMMPana czynią na co iaki odbiorę respons kommunikowac nie zaniedbam. Posłałem Imci P. Rezydenta Gołowkowa do Imci P. Marszałka Generalnego prosząc o finalną rezolucyą y deklaracyą circa evinculationem zebym mogł in fundamento oney sprowadzic tu Imciow PP. Plenipotenciariuszow JKMci do prosekucyi y kontinuacyi Traktatu. WMMPana przy tym uniżenie proszę, abyś z wrodzoney ku Oyczyznie zyczliwości addere chciał momentum zebyśmy ten traktat do pożądanego przyprowadzić mogli konca, co powtornie rekommenduię, y iestem.

Kopia listu od Imci P. Kanclerza W.K. do Imci P. Woiewody Podolskiego

Będąc w tey drodze w ktorą z tąd przed S. Janem uczyniłem exkursyą, odzywałem się WMMPanu fideli calamo y doniesc nie omieszkałem onemusz własnego ukontentowania z pomyslnie zakonczonych zamysłow moich: to mię iednak zalterowało zem tu dnia wczorayszego stanąwszy powziął informacyą iako cała poczta moia z tamtego kraiu przez Piotrkow tempestive ordinowana Warszawy non attigit; z tąd infero ze nie ktore listy moie chybiły tak WMMPana, z łaski ktorego doczekałem się tu dignissimi w wielku listach iego characteres napełnione dowodami nieustaiącego affektu WMMPana odbiera votivis za co uniżenie podziękowawszy o wzaiemney ad quosvis usus WMMPana mogę assekurowac ochocie y życzliwości. W interessie publicznym kiedy primus gradus powszechnego successu successit, przy łasce Bozey przez podpisane armistitium iako się z tego wszyscy cieszemy, tak nieplonną bierzemy nadzieię ze w krotce nastąpi perfecta conclusio tey negocyacyi accedente cooperatione doswiadczoney WMMPana pro bono publico applikacyi. Caeterum co do Osoby JegoS Kr Mości iako do tąd nihil intentatum reliquit ad pacandam Remp: z swey strony tak w danych eo nomine rezolucyach firmissimum trzyma propositum. Ja zas in expectatione dalszey WMMPana punktualney korrespondencyi piszę się constantissimo affectu et cultu.

Kopia listu Xcia Imci Dołhorukiego Pełnomocnego Posła ~~carty~~ mediatora od Cara Imci do Imci P. Woiew. Podols. 28 Julii 1726 z Lublina

Powrociwszy tu dnia wczorayszego od WMMPanow znalazłem Imciow PP. Plenipotenciariuszow JKMci iuz prawie wyieżdzaiących z tąd do Obozu Saskiego a to ex occasione violatae securitatis przez Parthie konfederackie na same przedmiescia Lubelskie popadaiące. Więc aby tego sinistre kto interpretowac nie mogł, wyperswadowałem Imciom zeby się do tego czasu zatrzymali

po ktory od Imciow PP. Marszałkow skuteczna deklaracya przysłana była, ieżeli uformowany ratione assekuracyi projekt chcą acceptować y exekwować; Posełaiąc tedy copiam tey deklaracyi ktorą mi Imość ieszcze wczora podali. upraszam WmmPana abyś godną perswazyą swoią w to potrafić raczył, iakoby Imość w tym czego iuste praetendunt satisfacti byli y żeby to nie tamowało ulteriorem cursum szczęśliwie zaczętego Traktatu. Proszę abyś WmmPan tey deklaracyi kommunikować raczył Jeiu Imci Wisniowieckiemu Wojew Krakowskiemu, mnie zaś w swoim konserwować affekcie. gdyż z tym się deklaruię że nieodmiennie iestem

Deklaracya ex parte Plenipotentiariorum JKMci

Jeiu Imci Mediatorowi podana die 28 Julii 1716

Informowaliśmy dnia wczorayszego WJeiu mość że prospiciendo na tym mieyscu do Traktatu obranym WJeiey Mości naszey własney y ImC PP Kommissarzow z drugiey strony designowanych securitati, ktorą Partie konfederackie zapędziwszy się za ImC P Hetmanem Wielkim WXL enormissime contra iura Gentium violarunt, obligowani byliśmy zblizyć corpus woyska auxiliarnego, non alio fine tylko żebyśmy po przywroconym y obwarowanym zupełnym bespieczenstwie według podanych od nas in scripto sposobow y od WJeiey Mci acceptowanych mogli daley in opere Traktatu zaczętego progredi. Kiedy zaś Imość PP Kommissarze alterius Partis requisiti od WJeiey Mości nie tylko żadney iustifikacyi ratione naruszonego bespieczenstwa dać niechcieli, ale post posita iusta expostulatione WJKMci et nostra, do Łęczny wszyscy odiechali, y kiedy od ludzi roznych pewne nas doszły przestrogi, że od przeciwney strony non cogitantur cogitationes pacis, ale cześci ex ambitione vel cupidine rerum novandarum, cześcią ex inveterato fomento fakcyi Szwedskiey extrema violenta iuż na zamieszanie y zgubę Rzeczypospolitey parant. Co większa contra fidem Ordinacyi y Armistitii inwazyą na Lublin, cum discrimine proximo tractantium destinata przez zbliżenie y skupienie partii nie mal wszystkich woysk skonfederowanych. Przeto nie chcąc kościołow Boskich, klasztorow, tudzieś incolas tegosz miasta in caedes et rapinam podawać, oraz osob nas Xtu wszystkich, ob defectum sufficientis securitatis evidenti periculo exponere, rezolwowaliśmy się do Oboru Rezydencyą naszę przenieść, z tym oswiadczeniem, że iako armistitium tak tym bardziey Traktatu abrumpere niechcemy, y owszem utrumque sincero studio et conatu continnować, y perficere przyrzeciemy provisa iednak wprzody plenâ et omnimodâ securitate mieyscu y osobom do Traktatu destinowanym, oraz explorata mente przeciwney strony przez powagę WJeiey mości ieżeli żechce non ad speciem et cautionem ale prawdziwie y skutecznie pacem et tranquillitatem publicam reddere afflicto populo hoc in superadjecto, żeby responsa puncta ex parte JKMci przez nas podane do rąk WXMci były oddane, y żeby exclusa confusione, ktorą multitudo interveniencium causare zwykła dwie albo trzy osoby sposobne et probatae virtutis et experientiae do traktowania deputować

będz mogły chociasz relative ad suos Principatus. Przytym manifestuiemy się że jako od początku samego Kongressu teraznieyszego nieopuściliśmy naymnieyszego kroku do pokazania łaskawości ex parte JKMości ad pacificationem internam Reip: wszelkich sposobow łagodnych zażywając do nakłonienia przeciwney strony ad mitiora consilia mianowicie przez dissimulacyą prætendowanego nienależycie tytułu przez ewakuacyą fortecy Zwanieckiey y Zamoyskiey, przez cessacyą kontribucyi, przez usilną applikacyą do zawarcia armistitii, przez moderacyą w responsie na punkta ostre y bardziey exkludujące niech zawieraiące propensionem do Pokoiu także w punktach ex parte JKMci podanych solam salutem et securitatem boni publici continentibus pokazaną alias manifesta patientiæ et clementiæ Regiæ documenta, tak repetitis vicibus deklaruiemy że JKMć PnNMi Woyska swoie auxiliarne bez żadney odwłoki wyprowadzić, Seym którye, omniaq decora prawey wolności Starożytnych ad veterem usum et formam Reip: przywrócone widzieć usilnie życzy, jak prętko tylko veram et realem securitatem ~~wolności~~ Osoby Swoiey na Thronie, restabilimentum legum et restitutionem integram tranquillitatis publicæ według praw y zwyczajow dawnych y według podanych od nas punktow przez traktat doskonały y szczęśliwie skonkludowany otrzyma.

Kopia listu od JMci P. Bereżnickiego do JMci P. Wojew. Podolskiego 15 Julii 1716 z Zotkiewi

Posteaquam a sexennio jam exulatus mei malo contineto ad patientiam animo quietissime sustulissem, Divina me providentia consecrando mirabili ac inexpectato fato ex parte Porthæ Otthomanicæ per expressum ad me missum Agam Bassæ Chocimensis oblata est protectio et securitas in Moldavia et Valachia manendi: quod quia publicata et aulæ Viennensi cognita futura sint, nolentem volentem trahunt me et una reliquos nostrates ad necessitatis legem ferendam nec enim amplius sine incommodo tam Suæ Regiæ Majestatis quam et Serenissimæ Reip: securum me diu hic esse sinerent. Deum ergo me sequi oportet, quos Deus et fata compellunt non possum debitæ gratitudinis meæ erga Excellentiam Vestram officio non satisfacere, et pro ea singularis semper amicitiæ favorabili gratia, quam plurimis me expertum fuisse occasionibus, agnosco humillimas non rependere gratias asseverando simul Excellentiam Vram me in omni loco et occasione gratiarum Exctiæ Vræ memor sincerissimæ obligationis et obsequii mei documenta præstiturum. Quemadmodum reali et constantissimo animo sum, permaneo semper omni venerationis cultu et observantia

Kopia listu JMci P. Kanclerza W. Kor: do JWJmci P. Woj. Podolskiego 26 Julii 1726

Jm częściey w listach WMMPana czytam rezolucyi postanowienia mojego z powinszowaniem approbacyę, tym do większych onemusz z należytym podziękowaniem adstringor obligow, upewniając się cuetus vitæ sociâ z nową kolligacyą skuteczniey sposobić się będę do pozyskowania konfidencyi y z dalszego affektu WMMPana dziękuię y za to singulariter, żeś WMMPan do JMci P. Woj. Kaliskiego dobrodzieja, hac in parte tak łaskawie pisać raczył. Prezencya WMMPana w Łęczney czyni mi nadzieię pomyślnych do uspokoienia publicznego progressow. O czym teskliwie in momenta wyglądamy z tamtąd wiadomości. JMć P. Kobielski jeszcze tu nie stanął. Na ten raz to wyraziwszy konczę zwszytkym affektem y obserwancyą.

Kopia listu od JMci P. Kanclerza W. K. do JMci P. Wojewody Podolskiego 30 Julii 1726

Za nie przerwaną korrespondencyą unizenie WMMPanu dziekuię, ciesząc się tą nadzieią, ktorą WMMPan o pomyslnym zakonczeniu traktatu Lubelskiego czynic opportunissime raczysz, y niespodziewana w Woysku Litewskim rewolucya nie co zmieszane oczekiwanie nasze in melius przez to erigis. Jakom raz w dawnych listach moich pisał do WMMPana, tosz y teraz ponawiam się ex parte JKMci PNM nihil desiderabitur do ukontentowania y uspokoienia publicznego, strzesz Boże zaś casum abruptionis tey negocyacyi, causantes wielki rachunek P. Bogu oddać tenerentur; iż mogąc wy pacatam uczynic Rempub. mieliby ią poddac in casum et discrimen tak strasznych konsekwencyi, ktore aby P. Bog raczył odwracac, ezendo vota, ufając iż te pomyślne nadzieie, ktore nam czynisz WMMPan circa applicationem swoiz propriam, rzeczą samą pełną predey terminabunt. Czekać będę avidissime z łaski WMMPana dalszych in praemissis informacyi, a teraz jestem indelinenti cultu

P.S. nieomieszkiwam przypominac interessu zaleconego, życzę znosic się, y w tym z JMciami PP. Plenipotencyariuszami JKMPNM.

Manifest ex parte Województw skonfederowanych.

Kiedy widzi świat cały y wszystkich krzywd naszych niewinności spektatorem uczyni narody, fatale nunc niechay ie na wieczną pamięc y podziwienie potomnym poda wiekom, sam na ostatek w żadnym nie praktikowany narodzie straszny skończego z nami procederu przykład, trudno do wierzenia niechiadkiemu utawi drogę, co stany nasze duchowne y swieckie co niewinne pospolistwo, co święte kościoły, co całe pod szczęśliwym Krola JMci Augusta II

Panowania jarzmem poniosło y powsi Krolestwo, jus datum Sceleri canimus. mało bowiem na tym że bezbożna Saxońska Colluvies invasit Regnum legibus potius quam Legionibus munitum, niechcąc rozumieć że u nas leges sunt moenia Regni; effractoq cardini legum rzuciła się in munita immunitatibus loca, na Szlacheckie rezydencye w ktorych im z miłości ku Panu sponte reclusi patuere fores, gwałtami y rabunkiem świadczoną płaciła ludzkość odważyła się, sequaz impiis Haeresis turba y samym vim inferre Swiątnicom Pańskim immunem manum nietylko w Sacra sięgnąwszy spolia ale ię y na same Nayświętsze Sacrilego ausu podniosła Cimboria, wywłoczyła niewinne z pod Ołtarzow tumultuaria vi osoby, samym nawet Katholickim dewocyom poty imposuit silentium quousq eorum non pertransivit furor. zgwałciła casta Coenobiorum limina, nie tylko przybrane do siebie inkwatyruiące w nich niecnoty, ale poślubione Bogu dusze execrato consecravit sceleri, Tyrańskim wynalazkiem chłopskie na właśnych Panow buntowały kupy, pretium capitis za każdego publikuiąc Szlachcica, co etiam gentiles non patiuntur mores, y nic inszego w Katholickim y prawami utwierdzonym nie zostawiła Państwie procz iednego obrzydłych zwyczaiow rabunkow y gwałtow et abominabili licentia deforme spectaculum. Poszła his gradibus in profundum nequitia scelerata cohors ferro et igne insontem ferient populum, exequendo to, co zapamiętała pervasit rabies et quod nec fata nec coluber nec saevi ira auderet Tyranni, tak dalece że na takie okrucieństwa flebile undiq toto regno audiit murmur, moestisq canens implent ululatibus domos feralesq populus effundit querelas, Czyniła zgoła y czyni wszystko rupto foedere Regni co może potens in multifario opere nefas crimina y excessy swoie ultimo malitia remedio rozrzuconemi na nas po obcych kraiach eluendo et excusando Paszkwilami, sceleri nefando nomen dando virtus, iakoby to ignoti całemu światu in suis byli actis, copiaq scelerum tanta w iedney się tylko zmieścić mogła Polszcze ktory samego ad vindictam sięga nieba, komu tayno że odrzucona nie raz z kolligacyi sukcesy(?) Szytow taż sama potencya adversos non plus stringens gladios, tu swoy oycze stracony restaurował honor obrociwszy się ad innocuas civium clades immani saevaq tyrannide plebem sola contentam salute in horrendas impellendo clades, a tak kiedy consensu audacia crevit, będąc ab omni soluta metu curabat to co luxus vel prava suadebat libido, na dwa się ostatnie wiary y wolności cele dolosa et fraudibus rzuciła filary iakoby to wiary S. kleynot pretiumq wolności w iedney że u nas co y fortuny były cenie, y takbyśmy in spolia tych świętych Religii insensibiles byli, żeby

ten sacrilegus ausus dłuzey nas w jakimkolwiek trzymac miał respekcie. Vile u nas Sanguinis pretium na obronę tego co albo ad aeternam conservat vitam albo ad immortalem animat gloriam. a jezeli longâ patientiâ niezwykłych imposycyi znosiliśmy tributow, sit in argumentum observancyi Majestatu w Narodzie naszym że amor Patriis zwycięzył unas vulnera Patriae, spodziewając się że tandem K. Jmć nulla necessitate premendi virtus zniewolony ludu swego miłością y w absolutnych niepraktykowany monarchiach dopuści nam kiedykolwiek Sanguinis pretio empta frui pace, gdzie zaś idzie suo de Religionis et libertatis jactura, vel ense pericula eligimus Regiesz irae et infesta maluimus tela mereri, niżeli dopuscić haec impiis sacraria polluere animis. Przyznać musi y ipse attonitus hostis że widziat faventia nostrae numina causae, y że trudno manibus generosis conciliare jugum, a za tym powtornego szukał traktatu, przy Gwarrantuiacey krola Jmci assekuracyi in manus Cara Jmci jako Mediatora daney, preliminaria do Traktatu od cessacyi hostilitatis y kontribucyi, tudziesz od ewakuacyi licentiosae chcąc militiae z gwałconym prawom et hac placebat merces ad abbreviandam tak dawno cierpiącey Oyczyzny plata, byleśmy tylko do gruntownego przyjść mogli uspokoienia przyjąwszy medios mai że termin publiczney nieszczęśliwości rekwirowane ut vobis visum postawszy ich Personis Pasporty, y to samo ktore Plenipotentiarii K. Jmci proposuerunt przyjęliśmy mieysce szczera do porządanego pokoju pokazujące bebote drogę, do ktorey nas ipsa sollicitavit Majestas przyrzekając Regio verbo Posłom naszym do Cara Jmci expediowanym wszelkie do przywrocenia praw y uspokoienia tak owoc: ktoszby się na Panskiey nie ufundował assekuracyi quidquid enim Rex dixerit stabile est ile że ta obietnica Regio firmata labio sine labe być miało, przyszło wszem do otrzymania skonczonego traktatu uczynić probę. Rezpowaliśmy woysko y consilia ad expeditionem porządanego czasu. Owosz fundamenta nasze, basis, przyszłey nadzieiey eventus, assekuracyi securitas, ogłoszonego traktatu partus nova peperit monstra rzuciwszy incendiariam facem, rozrabowane domy, ktore insatiabili sufficere nie mogły furori, y na to Generała Sesana z wielka ordinowano Regimentami, aby ten ognisty Kometa reliquos sceleris comites in nostrum armaret exitium, a tak gdy już terribili favillâ poczęto ardere Regnum, ledwie nam w jedney stronie funestos ignes impio gasić przyszło Sanguine, y te ignifera znosić monstra, wypadł z drugiey strony od Wielkiey Polski hostili stylo od Zeydlica Generała wydany in publicum uniwersał, ktoreby y same nie zniosły mancipia wolnemu narodowi electori Populo, ferro et igne bez distinkcyi aetatis et sexus całey grożący Prowincyi, y tak wszędzey

z jedney strony ab Oriente w małey Polszcze wzbudza ferales rogos Generał Sesan dobra y fortuny w perzynę obracaiący. z drugiey strony ab occidente w wielkiey Polszcze ostrzy Generał Zaydlic na niewinną płeć y karki excidium, na archiva kiąg y fortun Slacheckich pożary gotuie z tą rożnością ze po tamtymby ktedyszkolwiek dobra w popiół obrocone post funera vitam ~~odbierały~~ jako Phaenix odbierały, po Generale zaś Zaydliczu exitiabili et detestabili odio fortuny Slacheckie ex immortalibus libris wymazane, ad novam Regiminis formam et alium despoticum statum przywiedzionemy były. y tak wśredy lascivus Saxo srogie ostrza tyranskwo rovaq bella parat consilis pravis et spe pacis delusos inani in suam accelerat properantia fata ruinam. y także to jest Państwa tak wiernego wina, że do tąd obtinuit tego czemu się postronne dziwują Narody. Nemo populus do populari powinien który był insensibilis na tak wiele krzywd, affrontow kontemptow, kościołom, prawom, osobom, honorowi całego narodu, ex aperta Krola Imci conniventia. wszakże qui non vetat dum potest, jubet. A za tesz to miliony milionow przez saskie wydarte woyska, y ktoremi Thron K Imci okupiony, y osypany a ubogi lud fame et inedia perit, za tesz to niezliczone magazeny na ktore się cała składała Polska. ktore fera possime devoravit hospitalitatem na nasze obrocić karki, nulla vitiatam crimine, ferro et igne mactare tempi y nasze każe palić domy. Vivit Deus nullis fatemur meritis, si quidquam de re Regi, sent libera sumus, na cosz nam plus ultra servire timori cur differre laborem, nie mogąc hostilia za rowno vitare pericula czy tegosz czekać ut masta Polono tingatur sanguine tellus nie lepieyże certa occumbere morte quam semper timere. Wzywamy tedy wszystkich po Przeswietnych Woiewodztwach Braci naszych, y ktokolwiek się tylko Szlachcicem bydz sądzi obtestamur amore Patriae, concurrat na wspolny iey ratunek, ogłaszamy każdemu te czasy ktore się z tym zgadzaią tekstem vende tunicam eme tibi gladium. Recurrimus ad pia Swiątobliwego Duchowieństwa auxilia, secundent piis orationibus intencye nasze przeciwko wszelkim Tyrannom, kościołów Klasztorow y Wiary S. oppressorom, spoliatorom y gwałtownikom. Obligujemy Nayprzewielebs w Bogu Xcia Imci Prymasa. JW Imciow XX Biskupow, aby ex potestatibus desuper sibi concessis authorow y fautorow execrati militiae iam sceleratae populi, ktory y w samych Kościołach nihil intentatum reliquit gladiis Ecclesiae rurowali et impunes nie zostawili, nocet bonis quisquis pepercit malis. wszakże non vitiis famulantia gerimus arma, anismy się tey od całey Saxonii spodziewać powinni wdzięczności, aby wycisnąwszy do ostatniey krwie kropli ~~y~~ cięskie zaś dymowe z dymem ostatek puscili do nieba. Ite somus, ktoremu Saxea durities, tantum oneris przydała, że do dalszey iest insupportabilis cierpliwości. A za tym manifestuiemy się, powtornie przed Bogiem Stworcą naszym, przed Nayswiętszą Stolicą Apostolską przed Najasnieyszym y Naypotężnieyszym

Cesarzem Jmcią Rzymskim przed wszystkiemi innemi Nayasnieyszemi y Naypotężnieyszemi Majestatami, Panstwy Rzeczami pospolitemi, a osobliwie przed Nayasnieyszym y Naypotężnieyszym Carem Jmcią Moskiewskim, jako Mediatorem, że iako niewinnie y niesłusznie hostiliter ferro et igne tractamur. Tak mamy w Bogu mocnym nadzieię, że te dymy spalonych fortun naszych nie dla czego innego sursum fecerunt accessum tylko aby z temtąd in authores krzywd naszych iustam ciągnęły vindictam.

Propositiones circa tractatum ab Illmis Plenipotentiariis S R Mttis in Sessione propositæ et pro resolutione Leczynam ad Illmos Mareschalcos missæ 4 Augusti 1716

Anno 1716 Augustus

Postquam ex parte altera propositum fuit medium ut exvinculatio Confœderationis Nobilitaris resolvatur in Comitia Generalia ad instar Confœderationis ~~Nobilitaris~~ Golembiensis, quæstiones positæ fuerunt ex parte Plenipotentiariorum S R M parti alteri ad resolvendum. 1mo an permittunt quod materia securitatem majestatis et libertatis tangentes in tractatu concludentur et exvinculatio confœderationis militaris in eodem Tractatu subsequeretur effective. 2do an volunt ut constitutiones et leges quæ absq Rege condi non possunt cum assensu Regis sub favore tractatus condantur stabiliendæ in Comitiis. 3tio an acquiescant ut exvinculatio confœderationis Nobilitaris fiat ut decidatur materialiter per Tractatum quoad rem et tantum forma ceremonialis ad Comitia reservetur

Declaratio finalis et ultimaria ex parte Plenipotentiariorum S R Mttis ratione exvinculationis Confœderationum utrarumq quoad quomodo et quando die 5 Augusti 1716 alteri parti communicata

1mo supposito quod S R Mttas prævia habita a Statibus Reip: reali et infallibili certitudine semnunc provisæ sufficientis securitati legalis et armatæ pro defensione sua et Regni totius contra quosvis externos et internos ~~hostes~~ insultus, evacuationem copiarum Saxonicarum nunquam amplius reinducendarum post subscriptionem et ratificationem mutuam Tractatus in termino constituto realiter et effective implendam tum observantiam pactorum conventorum in posterum exacte a se manutenendam stipuletur et exequatur. Necesse est ut viceversa Confœderationes nobilitares utriusq gentis eo intuitu ut asserius factæ obtento suo fine statim in eodem Tractatu circumscribantur atq quoad substantiam scilicet quoad vim vinculi sui dissolvantur terminentur et evanescant absq ulla prorsus reservatione prætensionum præteritarum ad S R M et ad eos qui fideliter et constanter partes suas huiusq secuti sunt et sequentur. Quantum vero attinet restabilimentum legum si gratiosum S R M accesserit beneplacito poterunt præfatæ Confœderationes Nobilitares utriusq gentis exemplo Confœderationis Golembiensis ad normam constitutionis anni 1672 folio 1mo in Comitia generalia pacificationis statim post executionem Tractatus scilicet die trigesima

post subscriptionem et ratificationem ejusdem resolvi et finaliter quoad formalitatem tantum Ceremonialem terminari sub directione Mareschalci Generalis et sub mareschalcis atq Consiliariis Palatinatuum, Characterem et facultatem Nuntiorum Terrestrium repraesentantibus. In his autem Comitiis dictas Confoederationes resolventibus et terminantibus statuendae leges, poterunt sub favore durationis praesentis Tractatus, tum sub tempus executionis ejusdem cum assensu et scitu S R Mtis formari, et tanquam ab omnibus Regni ordinibus tamen in praefatis Comitiis congregatis approbandae omissis solitis ceremonialibus praevia tantum salutatione S R Mtis perlegi concludi ac feliciter terminari accedente omnium ordinum consensu et applausu universali. 2do Confoederationes vero militares utriusq gentis praemisso quam citissime inter ipsas et Status Tractatu respectu praeteritorum stipendiorum per exautorisationem anterioris exercitus totius dissolventur ~~at~~ finientur statimq et eodem anteriori exercitu durante adhuc Tractatu praesenti novus exercitus Regularis in futurum mediantibus literis Regiis vulgo za przypowiedniemi listami Krolewskiemi według praw y zwyczaiów dawnych erigetur ac sub jurisdictionem de jure debitam to iest pod władzą Hetmańską restituetur praevia et provisa omnimoda securitate et circumscriptione ex usu commodo Reip: His modis et mediis praeterq alia secura et practicabilia non danturi non solum plena securitas pro partibus assecurabitur sed etiam prompta pax et tranquillitas publica evitatis tot bellorum cladibus et aerumnis, summoq discrimine Reip ~~terminatis~~ superato feliciter ad vota populorum succedet

Constantinus Szaniawski Epus Cujav Plenipo S R M

Fleming Plenipo S R M

Kopia listu JMci P. ~~Wice~~ Kanclerza W. Kor. do JMci P. Wojewody Podolskiego 6 Augusti 1716 z Warszawy

Jako wszyscy exhorruimus super atrocitate factorum Nieposzytka JMci P. Łaszczewskiego tak mogę dać testimonium veritati iż y sam J K M P M M nie mniey był tym pomieszany y zaniewany. Consequenter wątpić nie potrzeba że w Lublinie przez naznaczoną Kommissyą respektem attentatorum sub armistitio y to negotium którego niepodobno dostatecznie odrażować ad satisfactionem publicam zakończone będzie, A za tym ten interess felicitatem publicam y porządanego pokoiu nie zatamuie. Co do contenta listu WMMPana wyrażiwszy. iestem solito affectu et cultu

Kopia listu od JMci P. Ledóchowskiego Marszałka Konfederackiego do JMci P. Woie Podolskiego 11 Augusti 1716

List JMci P. Pisarza Polnego Koronnego odsyłam WMMPanu z którego WMMPan wyrozumiesz intencyą JMci którey tedy mosci Dobr: perswadować JMci P. Krakowskiemu ażeby tu do Krasnegostawu zjachał, my tym czasem traktować z JMcią P. Pisarzem będziemy, także się przy tym y affektowi WMMPana oddawszy zostaię.

Kopia listu od Imci P. Kanclerza W. Ko. do Imci
P. Wojew. Podolskiego z Warszawy 13 Augusti 1716

Wielce y mnie kontentuią dignissimi characteres WmmPana któ-
remi punktualną korrespondencyą swoią ze mną prosequi raczysz; za
co uniżone świadczę WmmPanu podziękowanie. Staneli tu Imość P.
Posłowie od stanów Rzeczyp: skonfederowanych, dziś maią mieć
audiencyą u JKM PNM. Niewątpię isz etiam respectu fatorum
Nieboszczyka P. Cześciszewskiego należyta zaydzie rezolucya inte-
rim barzobym sobie życzył dla kommunikacyi JKMci PMM wie-
dzieć magnos sensus WmmPana w tych trudnościach, które negociacyą
Lubelską zatamowały, iakimby było sposobem uładzić a prędko:
gdysz uchoway Boże nie dojdzie wnętrznego pokoju, praevideo nie-
wypowiedziane na Oyczyznę calamitates które extrema minantur
oneyże fata y nie było jeszcze tak ciężkiego w Rzeczyp: zamię-
szania iakie uchoway Boże imminet. Nie to piszę, choć fine a-
bym przegroszkami miał do pokoiu rzeczy pociągać, ale y sam
WmmPan pro consummata prudentia extremitates takie snadno
możesz conspicere. Coniuro tedy WmmPana per amorem boni pu-
blici żebyś raczył avertere zdrową radą nastepuiące nieszczę-
śliwości. Szkody w dobrach Matkurzewskich wielce żałuię
y doniesę to JKMci nieomieszkam pro obtinendo WMM
Panu solatio. Imci P. Zieliewskiego prezentowałem iusz
JKMci ale jeszcze nie nastąpiła rezolucya względem niego
przy ustawicznych interveniencyach publicznych zatrudnieniu
y słabym zdrowiu Pańskim co interim wyrazi wszy piszę się

Kopia listu Imci P. Wojewody Podolskiego
do Imci P. Kanclerza W. Koronn. 18 Augusti 1716

Pisanie WmmPana de 13 praesentis iusz nie doszło po odey-
sciu poczty warszawskiey z Lublina, dla tego przy winnym re-
spekcie przez umyślnego na puncta wielkiey importancyi respon-
deo; Dostało mi się wiedzieć quibus gradibus legacya konfe-
deracyi naszey postępowała w Warszawie y na czym halsit.
Kiedy zaś WmmPan według zwykłey ku mnie konfidencyi
chcesz w tey mierze mieć odkryte zdanie moie nie radbym
się z nim przez pisma ale że znam summam re-
ctitudinem WmmPana że tego chcesz tak zażyć żeby mo-
gło prodesse partibus controvertentibus a mnie partikular-
nemu człowiekowi non obesse tak go intra paucos verborum
terminos explikuię. Dwa są puncta pro securita-
te partium in capite libri posita dla Rzeczyp: evacuatio
totalis woysk saskich która lubo ex parte iusz concluda poże-
chcesz postedt z tąd supplement ad sufficientiorem ewalu-
atwonem, który zda się mieć summam iustitiam, dla
tego exacta w nim satisfactio wyprowadzi wszystkie hoc
in passitu skrupuły Rzeczyp. Drugi pro securitate
maiestatis punkt exvinculatio konfederacyi Rzeczyp:
y woysk skonfederowanych. Pierwsza takiey się umo-
wi transformatione w Seym more Golembskiey konfede-
racyi, na drugą adequatum medium czytałem w li:

-ście JMci P ~~Starosty~~ Sonińskiego Starosty
Łopanickiego od jednego, z JMciów PP Plenipotentyariuszów JKMci PMM na prywatney
z JMcią konferencyi porrectum, ktore jeżeli
manutenebitur mogę upewnić wmmPana że z strony konfederackiey będzie przyjęte y trzymane
jeżeliby zas ten proiekt w domu urodzony nie
miał się aliquâ de causa podobać to takowy mogłby
obie strony ukontentować ktory y stancie Gdańskiey nihil quidquam praejudicat. Constituatur
dies incohandae evacuationis w Traktacie od ktorego
dnia w niedziel 4 woyska saskie maią stanąć
za granicą, w tenże y dzień niech się y seym
Walny transformowany z konfederacyi. Jak
wszystko zas komisarze Polscy powrocą od Granicy
denuntiando wyscie aktualne woyska saskiego tak
zaraz na Seymie ma actualis exvinculatio stawać
woysk skonfederowanych. w ten czas decidetur
plenis ordinibus in cujus manus, a gdyby przed Seymem miała urgeri exvinculatio woysk, musiałyby
status confederati descendere ad judicia Buław
y same destinare onym adminitracyą, coby się
juri majestatico mogło nie podobać, dla tego
hoc fugiendo powinno concedi rationabiliter primum
Ta zas exvinculacya powinna być opisana w Traktacie
omni meliori ~~modo~~ et quam securissima forma. Opisanie
Buław w Traktacie rozumiem że nie zatrudni to to
correctiey in quo peccaliśmy insze ministeria trzeba partim
opisać, partim fulcire osobliwie żeby prowenta krolewskie
nie upadały tak na wodzie jako y na lądzie per
protectiones privatorum. y te to są bases przyszłego
uspokoienia do ktorych ułatwienia y akkomodowania
praemissis gradibus snadno przystąpić może konfederacya
nasza. Pomyślić przy tym należy o akkomodowaniu
JMciów PP Marszałków y tych ktorzy exemplariter pro
libertate passi, to tak widziemy nie tylko ventura
pericula ale tesz et praevisa incommoda. Co ex sensu
meo poufale doniosły nieodmienney wmmPana zalecam się Łasce

Kopia listu od JMci Pani Krakowskiey
H W K do JMci P Woje Podolskiego
z Lublina 19 Augusti 1716

Lubo się moia zebym się nie upzykrzyła korespondencya moia wmmPanu, ale do nieboraka Wieniawskiego
posyłaiąc Sobrodziejowi memu się przypominam y dziękuię za wszystkie Łaski jego, posyłam relacyą opisaney wiktoryi po Francusku nie zapomnę zas wszystkiego co należy za Łaski wmmPana. Człowieka nie mym

zadnego, ale jezeli będzie potrzeba porwęgm się za
dey raz dusza y Xzę Sodkowski wypierdza bronic jako
mudr dobr moich, y zeby Krol nie był u mnie. to to
jako Jupiter u Semeli. niech do Lublina jedzie. po-
sytam to do mnie z domu pisza. o to widzę ze ze wszyst-
kim majetnosc przepadła na kielka lat do czstopi pości
Słyszę, pokoz. co tam będzie oznaymie ale wątpię że-
by wypuścili człowieka jakiego ponieważ moich niechca
tu do Lublina puścic, nawet Oświecimskiego, zebym by-
ła bekały bita a wam tam posyłała. Hiecznie Jmci uniże-
nie kłaniam nie pisze do niey ostyła przez P Czesnika mego
Bratanka, słuzyc w jego interessie będę, ale zapewne Gol-
czowi podpisane Oboźstwo Nadworne po Smigielskim nyz
jeszcze jechalismy z Krolem do Gdańska, ale będziem się
starali z Kanclerzem Koronnym. Jmcu P Marszał-
kowi naszemu uniżenie kłaniam. proszę chciey go wmmPan
upewnic o moiey szczerey usłudze y ze codziwiek mi kaze
tzynic będę. bo jego honor całey Polski honor. a sam
wmmPan badz pewien zem jest y będę
PS Jmci Dobrodzice moiey uniżenie kłaniam nie lada ja-
ko mi figi pokazali sasi podaj Dyabła zjedli. całey
kompanii y konfederacyi czołem biię. o zygarek dla Pi-
sarza y o tabakierkę szukam wszędzie kupic y do war-
szawy pisałam. Ka Jmci katał ze tak nie uciekał
jako Pociey, jakym się wolała dała zabic czy winowac
jako — Xzę Sodkowski dziś jedzie ale z powrotem
rozumiem ze będzie lepszy na Rzeczpo. to mu się to ex-
plikuie y lepiey zeby tu Krol przyiachał a nysz zeby
tam traktat przeniesc

Kopia listu Jmci P Kanclerza W K do Jmci P
woje Podolskiego z Warszawy 19 Augusti 1716

Dochadł mie list wmmPana z Krasnego Stowu 14 praesentis
pisany, w ktorym wyrazone niedmiennego affektu y łaski
jego ku mnie dowody obligacya powinną vidimo. Z tąd
occurrit uwiadomic wmmPana ze K Jmc dnia dzisieyszego
wziął przed się drogę do Janowca dla blizszey kommunika-
cyi consiliorum circa desideratam Traktatu conclusionem. ośmy-
słuzę Panu w tę drogę cieszac się nadzieją dulcissimi wszyst-
ce amplexus z wmmPanem. Jmoś PP Posłowie Stanow skon-
federowanych Rzeczyp: dla otrzymania responsu J Kmci na
instrukcyą swoie assistując w drodze tey Principi. ktory ich
expedowac deklarowat. po uczynioney z Jmciami P Pleni-
potencyariuszami swemi konferencyi. Plura terar non occur-
runt. konczę tedy zwysłkym affektem y obserwancyą

Kopia listu JmCi X Szaniawskiego Biskupa Kujawskiego do JmCi P Wojew Podolskiego z Konskiey woli 20 Augusti 1726

Umykaiąc dania okazyi do przyczynienia diffidencyi WMMPanu, y żeby sensus moy pro publico rectus apud infensos w przeciwną nie podpadł censure, nie chciałem przez ten czas literali commercio fatigować WMMPana. Gdy zaś certus iestem zbliżenia się do JMci pretkiego w tym kraiu rumpo silentium meum venerationem WMMPana. y chociasz post tot irritos pracowitych applikacyi conatus jeszcze mam non vanam propioris pacis spem, gdy za kooperacyą y perswazyą WMMPana druga strona condescendet na delegacyą Commissariorum do KJMci ad continuandum et perficiendum Tractatum. Ktory ieżeli in pede pactorum conventorum cum capite nostro provisa et circumscripta securitate plena majestati et libertati concludeny, y artykuły w nim postanowione respectu evacuationis et evinculationis Regulationis woyska y w innych essentialnych punktach ab utrinq pro salute publica proponowanych ejusdem Tractatus tenore pro lege pragmatica et fundamentali Patria tanquam na Seymie sancita declarabuntur, tym sposobem naylacniey doskonały y gruntowny stanąłby Pokoy z wyrugowaniem prawie uno ictu wszystkich niebezpieczeństw, et quo zachodzące trudności, ktorym Seym sic stantibus rebus et divisis partium studiis mederi żadną miarą nie mogłby. per viam traktatus accomodować się y uprzątnąć snadniey mogą. alias to salutare antidotum przy zaiątrzonych sercach y drugich ad praesens diffidencyach mogłby się skrzez Boże obrocic in venenum et exitium Respi: kiedy zaś iusz compositis per Tractatum rebus nastąpi niepomyślne solatium afflicto populo et integram quietem sprawi. Wyraziłem w tey materyi zdanie moie przetenus z Lublina WMMPanu y kommunikowałem excerpt z Traktatu Westphalskiego in simili casu inter Principem et Status de libertate certantes formowanego, teraz praesentibus powtarzam tenże sentiment moy przynamniey ad exonerandam conscientiam meam że nihil omisi, in quantum nie znaydzie acceptacyi y approbacyi by drugich JmościOw. Wyglądać będę z niecierpliwością na pomyślny respons interea z wszelką obserwancyą iestem

Kopia listu JmCi P Branickiego Marszałka Wielkiego Koronnego do JmCi P Wo Podols 24 Aug 1726

Jako mię kontentuie pamięć o życzliwym studze WmmPana tak za nię uniżenie dziękuie, upewniaiąc że ktokolwiek mi P Bog pozwoli zdrowia, wszystkie in usus WmmPana konsekrować iestem gotow, iako y tera-

zniejszey rekwizycyi annuendo, Imci P Kasztelanica Czerniechowskiego wmmPana upatrzywszy mieysce rzeczce condigne według godnego imienia [strikethrough] wmmPana y wmmPa na instancyi akkomodowac. Do Imci P Gniazdowskiego pisze aby quam strictissime obserwował armistitium rekommenduiąc mu y warszawę. Furwachty po za Lublinem stoiące sprowadzić każe, kiedy taka mens wmmPanow Zatem mię za tym wmmD poleciwszy jestem debito cultu et veneratione

Kopia listu od Imci P Kanclerza w K do Imci P Wojew Podol 25 Octobr 1716 z Skiernowowa

Miedzy wiela dowodow affektu y konfidencyi wmmPana ku mnie y ten elucet żeś na list moy dawszy przez umislnego respons raczył mi aperire sensum suum w teraznieyszych Rzeczyp Koniunkturach; podziękowawszy tedy uniżenie za to wmmPanu, defero naprzod onemusz iż Imość PP Posłowie Confoederatorum expediowani są z tąd wczora od IKMci PnM Nie wątpię, oraz iż ten respons Panski skonfederowane Stany Rzeczyp: ukontentuie: kiedy IKMość trzymaiąc in puncto declarationem evacuationis pozwala in super na jaki additament ad articulos conclusos in ordine opisaną jako naydoskonalszego securitatis pro parte Rzeczyp: : Respektem tylko exvinkulacyi żąda sufficientem explicationem y kommisarzow do boku swego destinationem, et pro tractatu perficiendo totes desideratam ex justitia et interesse Reip: contemporaneam aequivalentem et correspondentem Evacuationi in puncto exvinculationis facilitatem. Wszystka tedy rzecz ad presens na przysłaniu pomienionych Imciow PP Kommisarzow do Krola Imci zawisła, ktorzyby mentem Stanow [strikethrough] Skonfederowanych intuitu tey exvinkulacyi IKMci aperire mogli. Pensando bowiem coby mogł bydz za sposob durante Confoederatione Stanow Rzeczyp y woyska asz do Seymu obmyslenia securitatis et tranquillitatis publicae atq majestatis, tudziesz ad eundem finem aequivalens evacuationi et exvinculationi medium jakieby adinveniri mogło: quoad primum Imc P Feltmarszałek Fleming do tego proiektu, o ktorym wmmPan wspominac raczysz, jakoby miał bydz podany na konferencyi prywatney Imci Panu Staroście Kopanickiemu całe o żadnym nie wie. Ten zaś drugi ktory wmmPan w liście swoim raczysz explanare, znayduie w sobie trudnosci non postremae considerationis. Więc ante omnia trzebaby pomyslic o tym jako resolvere scrupulos niektorych Imciow providentiw in praxi tego proiektu wielkie niepodobienstwo, aby Seym w takim stanie jako się teraz Rzeczyp: z woyskiem skonfederowana znayduie mogł bydz na [strikethrough]

[...]t cum fructu in publicum odprawiony, poniewasz Regimentarze nad Parthiami etiam ad præsens Generalney kommendy swoiey nie słuchaią. Alterum [...]st że niektorzy z pomienionych Regimentarzow [...] amnistią Panską in Patriam powrociwszy, do tych [...]as ani ukłonem swoim, Principem dignati. Inni [...]rosto od krola szwedskiego do woysk przyszedszy in corpore onychze znayduią się. do ktorych przez [...]szystkie okolicznosci musi bydz diffidentia. Consequenter ktoby mogł za to spondere JKmci aby takowe Parthye z swoiemi huiusmodi Regimentarzami nie [...]iedy loca consiliorum publicorum interturbare? y czy [...]ieratyby się na ten czas jako wmmPan pisżesz woyska [...]ntuldowac, y sami Jmosc PP Marszałkowie mmPanowie czy [...]ogliby bydz pro tunc in statu wypersuadowania excomu[...]tionis? Te tedy reflexye in confidentia kommunikuię [...]mmPanu abys ich pondus mature uważywszy raczył pro [...]onsummata prudentia justos w nich resolvere scrupulos [...] byle tylko przystąpiła prawdziwa chęc do pokoju y [...]mosc PP Kommisarze ktorych Jego K Mosc przysłać [...] boku jego staneli. Mam w P Bogu mocną ufnosc [...]e trafiemy do pożądanego konca. Gruntowawszy zas [...] wyprowadziwszy publiczne interessa circa præsentiam Ma[...]estatis racz wmmPan bydz plenissime persuasus że [...]k Jmosc PP Marszałkowie mmPanowie jako y inni [...]mosc znaydą respekta Panskie przy naszey applikacyi. [...]akom zas w tak wielu moich listach upewniał wmmPa[...] że z strony JKmosci miała bydz omnis facilitas do u[...]pokoienia, ktora y z wczorayszego responsu patet, tak [...]ogę y daley assekurowac że za przybyciem Kommi[...]sarzow tasz omnis possibilis applicatio pokaze się w JKmc [...] za tym per omnia sacra et amorem Patriæ obtestor w[...]mPana zebys magna sua authoritate y kreditem rze[...]czy prowadzic raczył do pokoiu, y tę konfederacyą kto[...] będąc motivo do wiele dobrego wyrodzenia in rem Oy[...]czyzny, nie moze tylko na niesmiertelną sławę u przy[...]szłego wieku zarobic, w tey chwaleb[ne]y intencyi [...]trzymac y do pożądanego konca gloriose doprowadzic [...]chciał, przez coby się poztumiły te wszystkie opi[...]e, ktore quod dolendum nie ustaią publicari jakoby [...]m co innego miałoby bydz in recessu, y jakoby za[...]trwiac się na inne rewolucyę tam ta strona tem[...]us lucrari intendat szczego mody supponere nie mogę [...] na de wszystko, żeby strzez Boże niedoscien tego tra[...]ktatu nie wpadła Rzeczp: w ciesze nie rownie niebespie[...]czenstwa y ostatnią zgubę swoię. To z całego serca [...] poufale wylewaiac in sinum affectus WmmPana cze[...] będę koletia z dalszey korrespondencyi jego a teraz [...]ohto ultra

Kopia Listu JMci P. Kanclerza WK.
od JMci P. Wojew. Podolskiego 27 Aug. 1726
z Krasnego Stawu

Odebrałem z należytym respektem pisanie WMM Pana z Sniewotrowa de 25 praesentis. dziekuie uniżenie za poufałą expressiją zdania swego y za doniesienie skrupułow in puncto exvinculationis. Examinowano te u nas ustą in profundum y stanie się. JKM PMM. ad praemissos scrupulos taka satisfakcya securitatis, jakiey pro justa ratione majestat potrzebowac będzie, ale odstąpić Konfederacya nie może exvinculationem aż na seymie kiedy przed Seymem impedita decisio, in cujus manus: ale spondent hoc in puncto omnimoda securitas majestati et media oney acceptabunt, żeby in puncto realis exvinculationis żadna trudność a capitibus kommenduiącyes woyska nie zachodziła. Deputacya do boku JKMci nie może bydz wyperswadowana od Stanow skonfederowanych. bo iusz na to poszedł reskrypt przed kilką dniami in manus Xcia JMci Mediatora a to naybardziey z tych racyi, że mutata primitiva forma subsellii praesentis, mogłyby się pomieszac et subsequentia. Potym nie chciałaby Konfederacya quidqam derogare powadze Mediatorskiey somniant sobie bez tego uwagy do Konfederacyi y ktore ssesse (celo) żadne nie są dane: ale servata authoritate loci może się wynaleść jaki sposob porozumienia się affidatarum personarum in loco aliquo indifferenti. Była dziś relacya JmciPow PP Posłow tatych od JKMci expediowanych po ktorey explorates sensibus ta się WMMPana explikacya czyni. Mogę upewnić że sucha przeciwney Regnanti nie masz między nami, y ten ktory Zyzaniam seminavit wkrotce in lacrymis metet, bo się pokaże że meliori intentione vocabatur do Konfederacyi. Odkryie czas prawdę szczerą, a ci ktorzy scieszkami zwykłemi chodzić nie trafią na dobrą drogę. To wyraziwszy nie odmienney WMMPana zalecam się łasce

Kopia Listu JMci P. Kanclerza WKL do JMci P. Woie. Podolski 30 Augusti 1726 z Janowca

Odebrałem z należytym respektem obadwa listy WMMPana documenta pracowitey jego in publicum applikacyi oraz życzliwey ku mnie propensyi. przez utrogą winne WMPanu oddaie podziękowanie. Książe JMć Dołhoruki stanął tu dziś po konferencyi z pomienionym Xiężem JMcią poślę jutro da P. Bog resultatum przez JMP. Siedleckiego. Ktore porro unum necessarium obyskie WMMPanowie według insinuacyi w responsie JKMci Dnie danym JMciom PP Posłom uczynioney ordynowali ad latus Principis JMciow PP Kommisarzow, co może bydz bez naruszenia powagi Mediatorskiey. Jutro da P. Bog obszernieg napiszę. Interea upewniaiąc że y my tu czyniemy omnem possibilem diligentiam ad procurandam tranquillitatem publicam. Niedodmienney JMP oddawam się łasce, zostaiąc

Kopia listu od JMci X. Kanclerza W. Ko
do JMci P. Wojew. Podolskiego 31 stycznia 1716 z Janowca

Za przybyciem Xiędza JMci Mediatora do JKMci JPM
po ukrzynioney tak przez niego jako też przez JMciów
P. Plenipotencyaryuszów relacyi de serie negocyacyi
Lubelskiey jakie stanęło resultatum. expedycya od
przez Xiędza JMci do JMci P. Marszałka Stanów Rzeczyp.
Konfederowanych podana sufficientissime informabit WM
Pana, którego upewnić mogę de intentionibus JKMci
JPM constantissimis et sincerissimis do pokoiu.
Proiekt exvinculationis przysłany stante tali diffiden-
tia nie zda się bydź practicabilis, powinienby bydź
takowy, któryby w sobie miał omnimodam et simulta-
neam securitatem obudwu stron. Naylepsza rzecz
by Stany skonfederowane Komissarzów swoich przysłały
ad latus JKMości jako nayprędzey: którzy byleby cum
plena instructione et facultate stanęli tu, może wszystko
perfici ad vota publica, bo porozumiawszy się, nale-
życie jako in puncto evacuationis tak też exvincula-
tionis pro mutua securitate stipulatis conditionibus
mogą saddenda addi. Juzem w wczorayszym liście
namienił, że przez kontinuacyą Traktatu przy boku JKMci
non derogabitur quidquam powadze Mediatorskiey, sama że
nie Mediatori przypadaiąc na to. Żeby nie było
przeciwnego Ducha Regnanti w niektórych, zatto
assekurować trudno, ponieważ coraz większe iuż
presumpcye, ale dokumenta pokazuią się.
Wyglądaiąc za tym pomyślney od WMM Pana wiado-
mości nieodmienney iego oddawam się łasce y zo-
staię.

Kopia listu od JMci X. Biskupa Kujawskiego
do JMci P. Woie. Podolskiego 31 stycznia 1716 z Janowca

Nie była nigdy mens mea wspominać Cesarz JM-
ciu w Traktacie, et quo równo z WMM Pa-
nem y drugiemi JMciami Niemczyzny nie lubię.
Chciałem tylko namienić, że nasz traktat ad instar
Westfalskiego in simili per omnia casu mógłby bydź
konkludowany et pro lege pragmatica et fundamentali
usu pactorum conventorum equivalente deklarowany, żeby
wszystkie magistratus poczynszy a supremo ad ultimum
et omnes status iuxta praescriptum onego rządziły
się y sprawowały. Et za tym kiedy ten sposób uta-
mienia wszystkich trudności y uspokoienia gruntownego
placuit WMM Panu, non superest tylko żebyś kredytem
swoim delegationem JMciów PP. Kommissarzów ad latus
principis persuadować raczył oraz plene wierzyć
iż ze wszelką iestem obserwancyą

Kopia listu Xięcia Jmci Pełnomocnego Posła
Cesa Jmci mianowanego do Traktatu, do JMciow
PP Marszałkow Rzeczyp: y woyska Skonfedero
wanych 31 Augusti 1716

Stanawszy tu dnia wczorayszego miałem łaskawą u JKMci
audiencyą y wyrozumiałem że JKMość wielką łaczwość z stro
ny swoiey do gruntownego y prętkiego uspokoienia Rzeczyp swiad
czyć deklaruie, tak sam iako tesz y ministerium iego. Czem zes
w ostatnim liście moim z Marklisczewa ordinowanym deklaro
wał WMPP starać się o sposobach, iakoby to zaczęte dzieło do
skutku nayprętszego przyprowadzić, oraz aby gruntowne y do
skonałe kondycye pro praesidio maiestatis et integra restitutione
quietis internae obmyslone były. Więc odebrawszy od JKMci in
scripto deklaracyą oraz articulos respektem exwinkulacyi obuch
Konfederacyi Woiewodztw y woyskowych. Także ratione securita
tis maiestatis, kopię tego wszystkiego WMM Panom posyłam
z ktorych wyrozumiecie zelum Jego KMci ku Rzeczyp: y że szcze
rze pragnie pokoiu kiedy y woyska swoie iuż actu wyprowadza
spodziewaiąc się ze Rzeczp: obaczywszy iego prawdziwe do po
koiu intencye, y sama sposobić się będzie przyiąć iustas et
rationabiles pacis conditiones, y albo Kommisarzow swych
cum plena facultate ad perficiendum et concludendum przy bo
ku JKMci tractatum iakonayprędzey przyszle, albo tesz con
certata conventione ratione mieysc na ktorych maią woyska
subsistere na złożeniu Seymu walnego ordinaryinego Pacificationis
Ponieważ tego przed tym niektorzy Jmość et Confederati Status
pretendowali przestanie. Ktm tedy do tych dwoch poda
nych y proponowanych sposobow unanimis WMM Panow y
wszystkich Jmciow przystąpi assensus ktory acceptować dla
iaknayprętszego uspokoienia zechcecie. Życzyłbym zatym że
WMM Panowie iusz po dwoch dniach kończące się armisti
tium z miarkowawszy czas, w ktorym by tak zbawienne
dzieło do skutku y szczęsliwego konca przyprowadzone
być mogło, daley przez reprezentacyą swoię u JMciow
PP Marszałkow prolongować raczyli. Upewniam przy tym
że z strony JKMci za staraniem y applikacyą moią,
wszelka łaczwość w prolongowaniu pomienionego armistitium
oswiadczona będzie. a tak wszystko ex munere meo czy
niąc cokolwiek należy do iakonayprętszego uspokoienia
Rzeczyp: z pozytkiem y honorem oney, powtornie
upraszam WMM Panow abyscie mnie ostatnią dekla
racyą y zdanie swoie na co się rezolwować chcecie wy
razili, czego avidissime oczekiwam y na kazdym mieyscu
służyc chętnie deklaruię, zostaiąc na zawsze

1716 Deklaracya ex parte N. Krola JMci Sob. Wielmoznemu Xciu Dołhorukiemu Posłowi Pełno[mocnemu] Jego Carskiego Wielieczenstwa dana w Ja[r]nowcu 31. Augusti 1716. 1716 Augusti

Za szczesliwym zblizeniem sie Nayjasnieyszy Krol JMc w tem kray po wysłuchaney dostatecznie relacyi a Plenipotentiarius swiłł [?] ratione negocyacyi na kongressie Lubelskim traktowaney, gdyz z wyznania y swiadectwa ustnego Wielmoznego Xcia Dołhorukiego Pełnomocnego Posła J. Carskiego wielieczenstwa zupełna konfirmacya odebrał, ze pomienieni Plenipotentiarii omnes possibiles gradus łaskawosci do gruntownego y prętkiego uspokoienia Rzeczyp: akordowaney y podpisaney woysk auxiliarnych niemylney ewakuacyi y innych pozwolonych kondycyach pro securitate libertatis realiter pokazali y effective wykonali, e contra druga strona nie tylko na exwinkulacyą szlacheckich y zołnierskich konfederacyi (bez ktorey exvinculacyi tanquam sine basi et fundamento traktat cum plena restitutione tranquillitatis publicae hactenus konkludowany bydz nie moze) ale tez na zadne gruntowne y doskonałe pro praesidio majestatis et integra restitutione quietis interna kondycye zezwolic niechciała podaiąc przez to w jawne niebespieczenstwo majestat J. KMci y Rzeczyp: ktorych incolumitas super securitate certa et reali fundowac sie powinna, ani inaczey subsistere moze. Przeto Nayjasnieyszy Krol JMc post maturam deliberationem takową temuz Wielmoznemu Posłowi in scripto podac zlecił ex parte sua deklaracyą. Isz jako praeferendo pacata consilia tu zblizył sie, zeby niezgodne niektorych animusze post longam patientiam ad sanctiorem moderationem et suscipiendas cogitationes restituendae tranquillitatis publicae nakłonił, gdziesz wzniecone miedzy Stanami skonfederowanemi a woyskami J. KMci auxiliarnemi tym snadniey załamowac y uspokoic dissidia; tak chociasz obstante manifesta z drugiey strony renuentia pacis, kontentuiąc vota universorum y chcąc afflictum populum jakonayprędzey solari determinował sie, obiecaną y przerzeczoną ewakuacya woysk saskich do skutku zupełnego przyprowadzic; owo czemu tymze woyskom ku granicom maszerowac rozkaze plenus spei, ze za staraniem y perswaryą Wielmo: Xcia Dołhorukiego officium mediatorium nalezycie pełniącego strona przeciwna uzaliwszy sie nad swoim zniszczeniem y ruiną własney Oyczyzny, nie mniey reflektowawszy sie nad konsekwencyami nie zraszowania

straty y nieszczesliwosci za sobą ciągnącemi justas et rationabiles ad pacem conditiones a Plenipotentiariis J K mosci według punktow y artikulow podanych sobie propositas acceptowac, tudziesz Kommisarzow swoich cum plena facultate ad perficiendum et concludendum przy boku J K mci tractatum jako nayprędzey przysłac non recusabit. Insuper jezeliby drugiey stronie nie zdało się ad praesens prosequi et concludere tractatum, ale concertata et determinata wprzody conventione miedzy woyskami partium ratione mieysca na ktorych mają subsistere; złozenie Seymu ordinarii pacificationis ktorego przed tym praetendowali et confederatis statibus; bardziey arrideret. Gotow J K mosc y na ten przypadek sposob ratowania Rzeczypos a summo discrimine ręky pokazać przed całym swiatem iż nihil intentatum reliquit, nic nie wątpiąc bynamniey ze stany skonfederowane jezeli non ad primum finem to jest ad concludendum plenarium tractatum ktory nayskuteczniey mogłby prodesse y prawie uno ictu załamowac y wyrugowac wszytkie calamitates z Panst Rzeczypos; przynamniey ad alterum, to iest ad concertandam designationem mieysc y subsistencyi dla woysk aliasz ad hunc scopum praecautiones necessarias accordandas deputowac ad latus J K mci kommissarzow swoich sufficienter instructos nie mieszkając

Constantinus Szaniawski Epus Cujaviens et Pomeraniae Plenipotentiarius S. R. M.

Fleming Koniuszy W. X. L. Plenipotentiarius J K mści

L. Grzegorz Stothurski
Concordat cum Originali

1717.

α)

N 3. 120

Kopia listu do JMci P. Kanclerza Koronnego 20 Aprilis z Bruxelle 1717. roku

Intencye Cara JMci nikomu nie wiadome do kąd się obracać ma, chcąc przypaść ~~zabieżać~~ stanąłem z wesołu w Bruxelli dosyć przy moiey pilnosci y niewczasach leniwym krokiem ponieważ zostawienie w Lipsztadzie powozu mego ktoreby mi drogę accelerare miało barziey ieszcze retardavit, gdy na początkach całey Geldrii y Brabancii powozu żadnego mile nie mogąc znaleźć dla siebie ani dla moich ludzi, sprawiła to iako oni sami powiadają woyna że się do tego czasu na powozy zdobydz nie mogą. Z tego tu mieysca ponieważ Car JMC znayduie się teraz w Dunkierce w tey u wszystkich niepewnosci czy do Paryża czy do Angliy, czy w kolo do Brabancii obroci, ruszam do Lille z kądbym mogł Cara JMci przeiąć czy do Francii czy do Brabancii z Dunkierki y Mardiku iadącego siebie samego pod nogi ścieląc WMMPana Dobrodzieia ktorego iestem na zawsze

Do JMci X. Biskupa Kujawskiego

Niedościgłe Cara JMci slady nie tak pocieszaiąco pragnieniem doyscia ich siniym kiedy w Bruxellach stanąwszy ~~zaraz~~ ruszam do Lille z kądbym mogł Cara JMci przeiąc czy do Brabancyi nazad czy do Francyi z Dunkierku y Mardiku iadącego. Bo tu żadney pewnosci nie masz do kąd Car JMC obrocił sznur. wszystkę iuż do Dunkierki karety Francuskie z zaprazaniem Cara JMci do Paryża. y ieżeli się Francuskiey powierzył Flandryi, ~~podziewam~~ się że się y samemu poufa Paryżowi gdziekolwiek się obroci ~~goniċ będę, dla dobra pospolitego~~ lubo przy słabym ieszcze zdrowiu ~~z zostawilem nie zazywać wiele trudow y fatigi lubo z niemałym kosztem~~ przy tak ciężkich trudach fatigach y kosztach # protectorem mi będzie miłość dobra pospolitego

a naybardziey pocżt niedostatkach

26 Aprilis 1717 do JMci P. Kanclerza z Lille

Przy opłakaney z deszczow podroży stanąłem w Lille gdzie dowiedziawszy się, że Car JMC z Dunkierki ruszywszy do Paryża stanął w Calois, ruszam y ia ieszcze dziś nocą do Abbeville chcąc tam Carowi JMci na trakcie Paryskim ~~zabiezać~~ przyść in occursum. z kąd odezwę się z moią WMMPanu Dobr uniżonoscią y z tym zem iest na zawsze

Do JMci X. Biskup Kujaw:

Iużby mi się dużo naprzykrzyła gonitwa Cara JMci ~~ktory z Dunkierki idzie do Paryża~~, gdyby mi ochota do usług dobru pospolitemu nie słodziła tych amaritudines ktore przy słabym ieszcze zdrowiu causant opłakane w Brabancyi y Flandrii z deszczow drogi ~~błotne~~ tak że się w błotach y z końmi y ze wszystkim topić potrzeba nie mogąc ani po wierzchu ani w kurcie. przeiechawszy ~~stanąwszy~~ w Lille # dowiedziawszy się

że Car JMość z Dunkierki rezyuszy do Paryża stanął w Calais przebieram się do Abbeville chcąc na trakcie zabieżeć drogę Carowi JMci do Paryża jadącemu. ~~z tąd Odezwę się~~ Odezwę się z tamtąd z moią WMM Panu dobrodzieiowi uniżonością teraz zostaiąc na zawsze

Do JMci P. Kanclerza Koronnego

z Abbeville 30 Aprilis

Odezwałem się z moią WMP: uniżonością

Z Lille stanąłem 28 Aprilis w Abbeville, gdzie dowiedziawszy się, że Car Wielkanoc swoie w Calais ~~[illegible]~~ maią odprawować będzie, ~~[illegible] z tąd [illegible]~~ zaraz się ~~[illegible] w Abbeville spodziewaiąc [illegible]~~ tym ~~[illegible]~~ podróż z tąd wzięła do Calais dni dwa naymniey przez ~~które [illegible]~~ nie tylko z okoliczności Swiąt Wielkanocnych Ruskich, których by audiencyą ~~[illegible]~~ po Swiętach ~~[illegible]~~ odłożyć mógł, ale z okoliczności zabawienia w drodze do Lille z Abbeville dwa naymniey dni przez którego resolwowałem się zaczekać tu na powrót Cara JMci którego się za kilka dni zapewne tu y już ~~[illegible]~~ spodziewaią. Cokolwiek tedy resolucyi odbiorę, nieomieszkam donieść WMM Panu Dobrodzieiowi którego zostawam na zawsze

Do JMci P. Kanclerza W. Kor:

z Abbeville 6 Maii 1717

Ruska Wielkanoc Carowi JMci wesołość mnie smutek przyniosła kiedy ustawicznie ~~oczekiwaiąc~~ z wielkim upragnieniem zakończenia onyże szczęśliwego oczekiwaiąc doczekałem się tandem przyiazdu Cara JMci tu do Abbeville dnia wczorayszego. gdzie nieomyliła mię nadzieia moia o trudności w audiencyi, którey się spodziewaiąc ~~[illegible]~~ oczekiwałem, Car JMci tu tacito umyślnie charactere, abym nie ~~[illegible]~~ resolucyą [illegible] mogł. Jakosz za odezwaniem się moim JMci P. Szafirow ~~[illegible]~~ Podkanclerzemu Cara JMci, tak zaraz z wielkim zmieszaniem się JMość P. Podkanclerzy candidus ~~invectus~~, że y wierzyć niechciał o bytności moiey, copiam rozmówienia się z sobą nie pozwolił. Cara JMci zaś od przyięcia y dania audiencyi tym ekskurował, że się teraz rekreacyą bawi nie expedicyami, ani z sobą Kancellarii ma ~~[illegible]~~ do której expedicie należą. Uważali tuteysi ~~[illegible]~~ w Carze JMci, po odebraniu o mnie wiadomości pomieszanie y nieukontentowanie. Przecież poiachawszy do JMci Pana Tostoi ministra Carskiego [illegible] ter opem, kiedy po uprzątnionych

X y rozwarzeniu honoru tego ktory nie-
ley w podziekowaniu za powazna
Cara Jmci interwencyą,

2

trudnosciach, po niektorych remonstra-
cyach X ~~o~~debrałem upewnienie, że w kra-
ysiu audiencyą po odprawionych z Kro-
lem Jmcią Francuskim Ceremoniach,
zaraz miec będę, y prędką expedicyą.
Przy tey tedy bytnosci y audiencyi w Pari-
zu, ~~audiencyi~~ okazyi, rozumiem że nic
nie zarzucę przeciwko Prowincyi moiey
na siebie od X Jmci y WMM Panow wło-
zoney, kiedy explikuiąc szczere X Jmci
PMM y całey Rzeczypospolitey Jego Maiestatowi
Francuskiemu intencye uczynię kompliment
takze Regentowi iako Krolowi zrzeczonemu
nie wdawaiąc się w żadne insze tra-
ktaty samey się tylko daney sobie try-
maiąc ~~audiencyi~~ instrukcyi. Jezeliby tak
iaki bydz mogł ~~przeze mnie~~ X Jmci Pa-
nu y WMM Panow przeze mnie do Kro-
la Francuskiego kommiss. osobliwie ~~w~~ do
tey z Carem Jmcią negociacyi służący
uczęstliwać będę, rozkazow, rozumiem że
mię, jeszcze w Paryżu zastanie ~~respons~~
na teraznieyszy moy list respons WMM Pa-
na Dobrodzieia. Poselstwa WMM Pana Me-
moriale do Cara Jmci jeszcze nie podane
ktore lubo ~~się~~ w prawdziwszym oświadczone
pismem, jednak ~~ie~~ w podziekowaniu
ustnym za interwencyą przez życzliwą
~~y insze~~ ~~kosztowne~~ ~~nadgrodzic~~ zechcę;
y insze kosztowności ~~nadgrodzić~~ zechcę;
siebie za tym łasce y protekcyi WMM Pa-
na rekommendowawszy, zostawam na zawsze

Do Xcia Jmci Primasa

Do tego czasu nic nie miałem cobym o
negociacyi moiey oznaymic mogł, WX Mo-
sci teraz zabierawszy drogę w Abbeville
Carowi Jmci po odprawionych Swiętach Swią-
tecznych do Pariża jadącemu, po roznych za-
raz ~~trudnosciach~~ na wszystku trudnosciach
odebrałem upewnienie że audiencyą ~~zaraz~~
po odprawionych z Krolem Jmcią Francuskim
Ceremoniach zaraz miec będę. Nie nad-
nadzieie, y spodziewanie moie zastałem
trudnosci, ktorych abym łatwiey uść mogł
umyslnie tacito nomine oczekiwałem tu
cały tydzien zakonczenia Swiąt Ruskich a
przybycia Cara Jmci, ~~ktorego ministrowi~~
chcąc imparatos na rezolucyą praeoccupare
dlaczego za odezwaniem się za przybyciem
swoim Jmci P. Szafirowi ~~Pod~~ Kanclerzemu Ca-
ra Jmci, tak nań, wiadomosc Jmc P. Podkan-
clerzy excandwit, że prima fronte wiary nie
chcąc dać o bytnosci moiey, y rozmowienia
się z sobą mnie cofniem ~~dać~~ nie dał, y Car
Jmc od przyięcia y dania audiencyi, tymże
skazował, że się teraz rekreacyą bawi nie
expediciami, ani z sobą Kancellaryi ma-
wielkiey do ktorey expedicye należą.

Sam Car JMość po wzięciey o mnie wia-
mości zmieszanie y nieukontentowanie po-
kazał, które ludzie łatwo postrze-
gli y dowiedzieli się od niego samego z czym iestem posła-
ny. Widząc te alteracye traktowałem sam
z JMcią P. Doktorem, odzie po ułatwio-
nych trudnościach y niektórych remonstracyach
oświadczeniu moiey w tym dyskrecyi, że
Carowi JMci ~~pod czas~~ swiąt świeta odprawu-
iącemu nie przeszkadzał y teraz, o podrożo-
ną audiencyą nie zabawiam co prędzey a-
bym upewniony o iako naypierwszey w-
zięciu audiencyi y expedycyi, upewnił mię
że po odprawionych w Paryżu z Królem
francuskim ceremoniach zaraz audien-
cyą y expedycyą mieć będę. Przy te-
dy bytności w Paryżu okazyi rozumie
że nic nie zaniecha kiedy imieniem K. JMci
y całey Rzeczypospolitey uczynię komplement
Regentowi y Królowi Francuskiemu w żadne
inne nie wdawając materie. Jeżeliby za-
tem z okazyi bytności moiey ~~tu~~ w Pa-
ryżu jakie W. K. Mości przyszły reflexie
do negocyacyi z Carem JMcią służące,
przez JMci P. Kanclerza W. Kor: słuchać
będę rozkazów teraz ~~zostaiąc~~ na łasce
protekcyi W. K. Mości się rekommenduię
zostawszy na zawsze

Do JMci P. Marszałka

O okkurrencyi moich z Carem JMcią a-
sterilitas piórowi ~~memu~~ z uniżonością
moią wypłacać części nie pozwoliła.
Teraz lodebrawszy lu po różnych trudnościach
upewnienie o audiencyi moiey w Pary-
żu donoszę o niey przy powinney submissyi
moiey wmmkaniu oraz y to że przy byt-
ności w tym charakterze w Paryżu uczynię
komplement od K. JMci y całey Rzeczypospolitey
Regentowi y Kr. Francuskiemu w żadne in-
sze nie wdawając materie, perswadował mi
do tego y crisis pewnego Francuza który
samam że Car JMć o Walois miał nazad po-
wrócić, powiedział żeby to było przeciwko
carey JMci reputacyi mierzić być we Francyi a w Pary-
żu nie być. JMci P. Kanclerzowi posełam
kopią memoriału jeszcze nie podanego ...
ry ~~lubom~~ prawdziwszym wyrazowi piórem
~~jednak~~ ustnym za poważną interpozycyą
podziękowaniem przez pochwały y. ...
stwa nadgrodzić rzecz będę. Zostawam
na zawsze

Do JMci X. Biskupa Kujawskiego

Spodziewaiąc się trudnosci w audiencyi u Cara JMci umyślniem tu tacito nomine oczekiwał skoro tydzień na skonczenie Wielkiey nocy Ruskiey, a przybycie Cara JMci ktorego ministrowi JMci X. Kurakinowi PodKanclerzemu Moskiewskiemu oderwawszy się o przybyciu moim. tak JMc PodKanclerzy ekspediwit że nie tylko wiary dać niechciał o moiey tu bytnosci ale y copiam rozmowienia się z sobą negavit, y Cara JMci exkuzował że się teraz rekreacyą nie expediciami bawi, ani Kancellarii wielkiey z sobą ma do ktorey należy te expedicye. Sam Car JMc znaczne za wziętą o mnie wiadomoscią pokazał zmieszanie się, y nieukontentowanie, ktore tuteysi postrzegli y od samych się ministrow dowiedzieli z tym iadę. Traktowałem za tym z JMP. Szaffirow ktory przeciesz zdał się bydz tractabilior, y oddaliwszy trudnosci, przez rożne remonstracye ~~naklonił~~ m że ~~mię~~, upewnił mię że po odprawionych w Parizu ceremoniach z K. JMcią Francuskim zaraz audiencyą y expedicyą mieć będę day Boże szczęśliwey. z tąd przynaymniey mam solatium że iuż wiem quid contrarium, przeciwko ktorym łatwiey będzie o sposoby ~~ktory~~ byle się tylko poznać dali. ‡ z Parisa oderwe się WMM Panu Dob: z tym z czym y teraz zem iest na zawsze

‡ Przy bytnosci w Parizu lubo nad instrukcyą moie starym się WMM Panu opowiadam y uczynię komplement Regentowi y Krol: Francuskiemu od K. JMci y całey Rzeczypl: Miedzy insremi do tego pobudkami y to mię permovit, abym uskrzt pewnego tu Francuza cristim ktory ad famam że Car JMc z Calois nazad miał nowracać powiedział, żeby to było przeciwko dobrey Cara JMci maniere bydz we Francyi a nie bydz w Parizu.

Do JMci X. Kanclera 23 Maii 1717 z Pariza.

Stanąwszy tu w praesentis zastałem Cara JMci zabawnego wizytami tak od Xcia JMci Regenta Francii, iako od K. JMci Francuskiego po ktorych ceremoniach, dopiero ~~dz~~ praesentis dzisieyszego miałem audiencyą priwatną u Cara JMci iako priwatnik y w cudzym Panstwie bawiącego się; odpowiadał mi sam lubo ktorych miał swoich JMciow PP. Ministrow, ~~by~~ ktorymi ~~mię we wszystkim~~ ~~abym we wszystkim konferował~~ ~~po podziękowaniu za komplement~~ y po podziękowaniu za ~~mo~~ te dobre słowo ktorem Carowi JMci ~~uczynił~~ ~~prze~~ uczynił, we wszystkim mię, do konferencei z JMciami Pany ministrami swemi odesłał. Juz trzym był miał dnia ~~dzisieyszego~~ konferencyą, gdyby był nie May JMosciow P. Ministrow Cara JMci zabawnych nie uczynił. Co moment się jednak spodziewam tey z JMciami konferencyi, na ktorą uprasałem JMci P. Barona Losa abym mi

wspolnie. dopomogli. Miałem niemało trudnosci od JMci P. Szafirow przed otrzymaniem audiencyi, z okazyi nie przypisanego mi w Kopii Kredensu tytułu Ablegata extraordinarnego. Iłem z priwatnych z JeśMosciami Ministrami konwersacyi zrozumieć mogł. Mam w Bogu nadzieję, że ad vota Krola JMci y Rzeczyp: da się nakłonić Car JMość jeżeli jeszcze inszy wiatr ~~rzeczy~~ przeciwny rzeczy nie pomiesza. Naywięksszey trudnosc znayduie, od JMci P. Szafirow Podkanclerzym Cara JMci a władaiącym, sercem Pana swego. Car JMość w tey umislu swego rozrywce, tak ~~pracowity~~ w ciekawosci z Ministrami swemi ~~nie stateczności~~ przypracowity, że prawie nocy Cara JMci do lustrowania curiositatum z pałacu wyprowadzi, noc przyprowadzi, x ~~ani tego da~~ przy kazdey assistencyi, ponieważ z tudzey nie bardzo kontent; co wielką mi czyni trudnosc żebym mogł mieć czas JMosciow PP. Ministrow dobrze porozumieć. ++ Memoriał ktorym posłał WMM Panu Koll: w kilku terminach oney albo wyrzuciwszy, albo jako naydelikatnieyszemi słowami mollifikowawszy z pewnych reflexyi podmieniałem. Co dla tego wyrażym mieszczyć y w tym wiernosci moiey w niczym derogare.

Przy pomislney da P. Bog jako się spodziewam expedycyi, będę miał oko jako na czas marszu y ewakuacyi woyska Moskiewskiego, tak żeby prostym szli traktem, nie kieruiąc dyspla Gdańskowi, przy tym y na to woysko Moskiewskie ktore z Meklemburgii wychodzić będzie. O czym wszystkim przyszłay da P. Bog poczty doniosę WMM Panu Koll: ktoremu zostawam na zawsze

x w intencyach wszelkich ołokliwie Gdańska.

Do JMci P. Marszałka Koronnego.

Tandem y tu po trudnosciach niektorych miałem 12 ~~praesens~~ audiencyą priwatną u Cara JMci jako w lu

dym Panstwie priwatnie bawiącego
się. Za ten którym Carowi JMci
za otworzenie się do publicznego Re-
cepcji uszczęśliwienia uczynił Komple-
ment, nie z JMciów Panów Mini-
strów przytomnych którykolwiek, ale
sam Car JMość odpowiadał mi. Dzię-
kując za pochwałę, desideria do
Konferencyi mojey ~~ze stworzenia~~ z JMciami
Pany Ministrami ~~odkładając od-~~
~~sełając~~. ~~Konferencja z JMościami~~
~~Pany Ministrami~~ którą dziś mieć będę.
Obiecują mi prętką expedicyą, ale
widzę ustawiczne procrastinationes
we wszystkim, ~~takie~~ jako audiencyą
na dzień 10 naznaczywszy godzinę siódmą znowu
byli na drugi dzień zwlekli, tosz
znowu naznaczywszy pokwitowali (?), o co samo ex-
postulowałem z JMcią P. Tołstoi
~~z którym [illegible]; sprawa [illegible]~~
wyrażając że ta czasu profusio
uymuje honorowi Primicyata mego.
Spodziewam się przyszłą pocztą o
dostateczney resolucyi, daj Boże
ad vota Króla JMci y Rzeczypospolitej:
której doniosę WMM Panu
którego zostawam na zawsze

Do Xcia JMci Primasa.

Przy 13 [illegible] różnych y tu trudnościach docze-
kałem się audiencyi u Cara JMci
którą miał 12 praesentis o godzi-
nie wtorey po południu, tey skutek
ponieważ od Konferencyi z JMciami
PP. Ministrami Cara JMci dependet
jutrzejszego dnia godzinę ósmą
z rana na to naznaczono.
Jem jednak z priwatnych Konwer-
sacyi, że o które tu przy przeciwnej (?)
(Cara JMci ciekawości bardzo trudno)
z JMciami PP. Ministrami mogł zro-
zumieć spodziewam się y prędkiey
y ad vota Waszey Xcia Mości reso-
lucyi co się z jutrzejszey pokaże
Konferencyi, o której przyszłą
Waszey Xcia Mości do wiadomości pocztą
skrace ~~zostawam na zaw~~ się do
nóg W. X. Mości ścieląc nayuni-
żeniey zostawam na zawsze

W. J. K. W. (?)

Do JMci X. Biskupa
Kujawskiego 13 Maij 17[...]

Juz mi się zda że się do samego
przybijam brzegu kiedy po otrzyman[iu]
12 Maij u Cara JMci audiencyi ju[ż]
trzeciey dzien naznaczony mi na [kon]
ferencyą z JMciami PP. ministrami [J.]
Cara JMci. Nie tylko w Abbeville
ale y tu zażyłem trudnosci o audi
encyą ~~w ktorym mu~~ z okazyi ni[e]
przypisanego w kopii kredensu, cha
rakteru ablegata extraordinariine
go, w czym wyrażam żal moy
przed WMM Panem Dob: że Kan
cellaria konsekrowawszy mię na
te prace, ujęła tego honoru.
Car JMość podziękowanie moie za
włożenie się do uspokojenia Rzeczy
po: zdał się był acceptowac, y lubo
kazał minister jego odpowiadać
sam krotko za komplement podzię
kował y abym z jego ministra
mi o wszystkim konferował, mo
wił. Pracowita Cara JMci cieka
wość ktora zaczyna się y konczy no
cą, nie wiele mi czasu pozwala
do wyrozumienia JMciow PP. Mini
strow ktorych tylko samych lubi
widzieć y mieć uczestnikow cieka
wości swoiey. Ilem jednak mogł
zrozumieć spodziewam się za ła
ską Pana Boga że y prętką y
ad vota WMM Panskie mieć będę
expedicyą, lubo się znayduią sub
jekta do tego przeszkadzaiące.
Z jutrzeyszey to wszystko pokaże
conferencyi, o ktorey oznać
przyszłey da P. Bog poczta WMM
PPD. Memoriały ktore aby był
posłał JMC P. Kanclerz uprasza[ł]em
JMci w tekstu terminach mięk
ke albo wyrzuciwszy, albo "umolli
fikowawszy" z pewnych reflexyi
poodmieniałem. Co dla tego wy
rażam ~~abym~~ nie lekce y w tym
wierności moiey w niczym uchyla
Siebie się do nog WMM P. Dob:
z tym zem jest

WMM

" miękkiemi słowami "

Do Xcia JMci Primasa
21 Maji 1717 z Pariza

Konferencia z JMciami PP Ministra-
mi Cara JMci o ktorey WX
Mosci donióst poczta dopiero 15 praesentis suc-
cessit pełna obietnic w pretensiey
do vota Rzeczyp: ewakuacyi
Moskwy, # rezolucya zawieszona
do determinacyi Cara JMci, ktory
tak ustawicznie w ciekawości
się, ledwie go widzieć w swoim ministrom re-
zydencyi. Jednak PP Ministro-
wie tylko pomyślną obietnicą expedicyą
jednak odkładają do dnia dnieszy odkła-
dając, czynią mi suspicią
że zwyczayne Jch Mościów PP Ministrow ote-
mnie nie bardzo mię kontentuią uważają-
cego, ustawiczne JMciow procrastinationes
przy expedicyi
z ktorych zrozumiewam żeby chcieli
jakimkolwiek sposobem eludere tey
Rzeczyp. rekwizycyi tym czasem dłu-
żey woyska swoie w naszym trzymać
kraiu. Ale czego obawiam się, abym
przy jutrzeyszey od Cara JMci
expedicyi z pasków nie będąc kontent
terminu nowym nie zabawił do Ca-
ra JMci memoriałem, co tylko by
było z wielkim moim utesknieniem,
jednak starać się wszelkiemi sposobami
będę abym pomyślniey i doczasz troche
nierychło przywiozł WXcej Mości
ukontentowanie. Serelę się
za tym pod nogi WXcej Mości które
go zostawam na zawsze

 # In puncto wyprowadzenia Moskwy

 # in puncto Kurlandii więcey było trudności, ale tego rezolucya

 # przez doskonałey Moskwy ewakuacyi

Do JMci X Biskupa Kujawskiego
21 Maji 1717 z Pariza.

Jako szczególne odbieram z tąd u-
kontentowanie kiedy go jaknaywiększym
widzę dobro pospolite szczęsciu, tak
mię to naybardziey turbuie, że do te-
go czasu skuteczney postać nie mo-
gę rezolucyi. Miałem konferencyą
z JMciami PP Ministrami konferencią dnia
15 maja. in puncto evacuationis Moskwy
siła było obietnic; in puncto Kurlandii
więcey trudności, ale wszystkiego re-
zolucyja do Cara JMci zawieszona, o kto-
rey mię upewnili że expedicyja na-
stąpi do vota Rzeczyp: Jakosz kol-

wiek bądz, przecież te zwyczay
Imościów obietnice nie bardzo mnie
kontentuią, uważającego ustawiczne
procrastinationes, z których biorę
suspicyą, żeby ieśliby iakimkolwiek
sposobem eludere tę Rzeczyp: rezoluçyą
samą tylko nadzieją y obietnicą
nas kontentując, a tym czasem dłu-
żey wszystkie swoie o naszym trzymać
sekrecie. ~~Dla czego~~ Durem dest Imo-
ściom Ich Ministrom powiedział
że iakom w teraznieyszey okazyi aby
był do tego czasu dyskretny, tak jeż-
li pomyślney ad vota Rzeczyp: nieod-
bierę expedicyi wielkim będę Ichmo-
ściom importunem. y upewniam WM
m Pana Dobrodzieja że choćiażby mi tu
z moim znacznym uszczerbkiem przy-
szło zabawić, starać się będę desider-
ia Rzeczyp: usługą moią iakonay-
lepiey ukontentować, tak dobrey
o mnie WMM Dobr. nie zawiedź
opinii. O Gdansku widzę nic
nie myślą, aleby myśleli, gdyby ich
Imć z Rzeczyp: nie myślał.
Nie mogę doskonale wiedzieć intencyi
K. Jmći dla czego w instrukcyi mnie da-
ney ostrożnie bardzo wzglêdem Gdańska
poczynać kaze, czy dla tego aby goro-
wemu na Gdańsk humorowi okazyi
nie przypomniec, czyli żeby przez mil-
czenie zdał się K. Jmość contemne-
re ten manifest. Dla tego nic śmiem
nie mówię, lubobym sądził rzecz po-
trzebną upomnieć się o remanifest prz-
~~Jmć Pol~~ którego ministra iako da-
wał przeciwko woli Cara Jmći: ile
kiedy zrozumiewam że ~~Jmć~~ Car Jm-
~~ść~~ bardzoby był nie kontent z iakiey
między sobą a Rzeczyp: z K. Jmcią
teraz zjednoczoney wrzawy.
Zostawuię na zawsze WMM Dobr.

Do JMci X. Kanclerza W. K.
21 Maii 1717 w Paryżu

Odchodząca poczta jeszcze mi nie pozwala donieść WMMPanu Dobr. o expedicyi jutrzeyszey, ilem iednak słowy często wyrażonemi jest upewniony donoszę WMMPanu Dobr: żem miał konferencyą z JMciami Ministrami 15 Maii in puncto evacuationis Moskwy siła obiecanie y pomyślnych; in puncto Kurlandii wiecey trudności; wszystko jednak do Cara JMci decizyi zawieszono, o którey mię upewnili że będzie ad vota JK Mci y Rzeczyp: w czym jestem Thomaszem póki nie obaczę dnia jutrzeyszego. y jeżeli nie będzie trzeba na ostatecznej jaki termin albo nowey re[?]kwizycyi albo memoriału uczynię. Zwyczayne to są Jedmościów obietnice bardziey ad elusionem restwizycyi, a zwłokę czasu, którego by o Sletrie Polskim zażyć mogli. Życzyłbym Mości Dob: aby gotowi byli Komisarze nasi, którzyby jak nayprościeyszym y nayblizszym traktem daleko od Gdańska (ponieważ przez kraty Brandeburskie nie poydą) na oddalenie wszelkich złych (gdzieby były) intencyi, prowadzili. ponieważ tu będzie ordinans aby woysko tym szło traktem który od Komisarzów Polskich pokazany będzie. O Gdańsku nie myślą, aleby myśleli, gdyby KJMość nie myślał. w intrey teraz jest apprehensii Rzeczp: szczerze z KJMcią zjednoczona ~~Zostaw~~ ~~Legaty~~ Zostawuym na zawsze

Do JMci X. Marszałka W. K.
21 maii

Do tey którą JMci X. Kanclerzowi posyłam wiadomości uniżoność moię adjunguję WMMPanu Dob: supplikuiąc abyś mię jako w dawnym konserwował respekcie tak z nat[?] rem jest na zawsze

WMM Dob.

Do JMci Xię Kanclerza WK. 29 Maj 1717

'' ~~Czczyzna~~ honor KJMci
y cyfryna

Ta expedicya o ktorey m przeszłey
WmmPanu doniosł ~~poczta~~, żę
szcze do kilku dni odłożona z wię
kszym moim uteskniemiem, im wyzsi[?]
ksy u mnie apprehensyi, pod tak nie
znosnym Moskwy yęczący ciężarem
jeszcze tych kilku dni tak ~~drogich~~ Rzeczy[?]
~~pospolitey~~ wszystkiey Rzeczyposp: cierpliwie oczekiwam,
skromnemi do tych czas słowy rzecz je
dnak samę, wyrażającemi o expedi
cyą upominając się unico effectio
że jestem pewien dobrey expedycii
in puncto evacuationis Moskwy.
In puncto zaś Kurlandii, muszę być
~~do~~ dobrowolno ~~expedycyi~~ odebranym do ~~Moskow~~
~~skiey ordynansie~~ woysk moskiewskich or
dynansie importunem przez memo
riał, ~~poniewasz~~, ponieważ by KJMci
y Rzeczyposp: rekwizycyi w generał do
piero Car JMc akceptować gotow był
by KJMc y Rzeczp: rzetelnie będzie
za Kurlandią że tę summę ~~wypła~~
~~cić~~ synowicey Cara JMci należącą
wypłaci. gdy się w tey materii dzieło
rozpiło, odpowiedział JMci Xiążę
Podkanclerzy Cara JMci że już Car
JMc rekwirował o to, dosądu Rzeczyp:
pierwszey ale takiego zaręczenia żad
nego który ma jakiś Monarcha. Ja
ko ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ tym inaczey Rzumacy
czyk zachciał W tych tu traktatach
nic mi się bardziey nie przy
krzy jako zwłoka a zwłok y maniera
dworu tuteyszego, ktora się y
samemu Rezydentowi Francji już po
przykrzyła. Ale dosłownie wszystkiey tuteyszej
intencyi zrozumiewam, widzę,
że bardzo niekontenci z prowadzonej akcyi
do majestatu konfidencyi, nie
mogąc dłużey woysk swoich na zie
mie Polskim trzymać specie manute
nendae libertatis praetendując jedno
jakiś od nas za wtrzymanie wdzięczności
~~wdzięczności~~. niewiem jakiey z wolności
~~wyrażić~~ Już mi byli przy
obiecali oprocz ~~posłania~~ ~~przez twoj~~ or
dynansu przez swego Sztafetą posłanego
ordynansie dwa ~~do~~ moje ręce z ktoryc
bym jeden jako nayprędzey na ręce
WmmPana dobrodzieja ordynować, teraz by
ło copiatim dać obiecnia, ale spodziewam
się inszey w tym dyspozycyi, bo jestem sam
mowić z Carem JMcią, do czego
bardzo mi przeszkadza JMc Podkanclerzy
zostawam / na zawsze

Do Xcia JMci Prymasa
30 Maji 1717 z Pariża

Szczęśliwe expedicyi moiey od Cara JMci oczekiwanie żadney mi nie podało materii, ktorąbym był mogł przeszłey W X Mości donieść poczty. Nadgradzam to sowicie przykładaniu winney moiey W X Mości uniżoności, kiedy o zakończonych trudnościach moich przez otrzymaną dnia wczorayszego expedicyą donoszę W X Mości. Odebrałem list do X JMci y do Rzeczypsp: od Cara JMci In puncto evacuationis, rozumiem że ad vota W X Mości ponieważ Car JMć zaraz poczta ordinansy do woysk swoich jeden aby się iako nayprędzey ruszały y wynosiły z Polskiey y granic W X L drugi na rece moie, ktory posłałem iako nayprędzey do JMci X Kanclerza naszego w Koron: żeby tym prędzey mogł doyść woysk moskiewskich, trzeci iterato poczta ordinans sam Car JMość. Posyłam kopią ordinansu tego W X Mości. ~~Co~~ ~~In pun~~ Z wychodem woysk moskiewskich w meklemburskim xięstwie zostaiących starałem się pilno aby y od tych państwa Rzeczypspi wolne być mogły. ale jeszcze się Car JMość nie determinował czy ie z tamtąd ruszy czyli nie. Jednakże deklarowano ~~mi~~ y assekurowano mię, że ieżeli ~~tego~~ się ~~[illegible]~~ tego obeyść nie będzie można że woyska z Meklemburgii ~~[illegible]~~ powracać się będą, tedy wprzod upraszać będą o konsent na to od X JMci y Rzeczypsp: y iuż inszym nie iako przed tym poydzie porządkiem.

In puncto xięstwa Kurlandskiego inszey resolucyi otrzymać nie mogłem nad te, że Car JMość ~~[illegible]~~ ludzi swoich z tamtąd wyprowadzi ieżeli X JMć y Rzeczpospol: ręczyć będą że Xcie Kurlandskie ~~[illegible]~~ Chciałem więcey materyi przez konferencye pracować y był tym jeszcze przez memoriały starał się usługę iako nayleprzey xięstwu Kurlandskiemu. ale widząc że w tym iest osobliwy sekretny Cara JMci interes taki ...

(co do Waszey Xcey Mości antecedenter odpisano o tym się umawiać)

~~z tamtąd ludzi swoich wyprowadzi~~

byc in posesione w pretensyi (jako powiadaią) kilku milionow talarow, jako tesz Tris zaraz z tąd do konteto ruszaiąc się dłużey iusz chcący poczekać w Hanarcie dnia Francya, czasu do tego nie pozwoliła. musiałem po expedycyi poczekać Cara JMci. Które to wszystkie upadnie, do nog WXcey Mości, szczerą applikacyą usłużnemi wysoko wszystkiemu WX Mości rozsądkowi. spodziewam się po Łaskawey iego reflexii że od wszelkiey winy będę nagany, ieżeli w szczerych usługach moich et voluisse sat est Zostawuym na zawsze

Do JMci P Kanclerza W L

Jendem po ustawicznych trudnościach zwłokach y za sobą po Wersalu po Marli wodzeniu odebrałem dnia wczorayszego expedycyą to jest listy jeden do K JMci drugi do Rzeczypospolitey trzeci ordinans do wyścia Moskwy do JMci P Szeremeta in puncto evacuationis Moskwy. In puncto zaś Kurlandii tylkom siła przyłożył starania jedne że zawsze dano wspólnego, ktorey w liscie wyraził do K JMci wyrazili a jam WMM Panu Dob: przeszłą opisał pocztą. # O woysko w Meklemburskim Księstwie zostające ponieważ JMC Car JMości determinować tego nie może, czego z tamtąd wyprowadzić deklarowanego y assekurowano mię. (Ktom się o to pilno domagał) że ieżeliby przyszło przez Polskę powracać, będą wprzod upraszać o konsens na to K JMci y Rzeczypospolitey. Ponieważ tedy Szpital tak prętko z ludźmi dniem y nocą pocztą zbierać nie będą mogli chcąc wygodnieyszemi przez Hollandią chodząc miejscami mil daliey powracać podwodami posełam przez jak nayprędszą pocztę, ordinans do Generała Szeremeta (który miał bydź volanti sigillo) z przetłumaczeniem jego z tą zacznym WMM Pana Dobrod: Upraszając K JMci y WMM Pana Dob: aby jako nayprędzey tenże ordinans postać do Polski raczył. oraz y komisarzow którzy by naznaczonemi od K JMci traktatami prowadzili woysko Cara JMci. # przetłumaczony który posełam Ordinans informować o wszystkim będzie

Posełał przy tym Car JMC drugi przez swego ordinans do JMci P Szeremeta, jednak trzecim po tym w Moskwie powtorny ordinansem.

z pogrożeniem Manifestem ieżeliby Moskwa nie naznaczonym od K JMci traktatem pociągniona.

WMM Pana Dobro: teraz tylko do nog K JMci upadaiąc z iaknaypo-korneyszym sprzeproszeniem ieżelim w czymkolwiek roskazow K JMci iako należy nie wykonał, pospieszać będę iaknayprędzey do Nayiaśnieyszego Majestatu cum eo desiderio abym pokazał wiernych moich y życzliwych Jego Majestatowi K JMci dowod. Zostawam na zawsze WMM D.

Do JMci P Marszałka W Kor.

Uciesznione WMM Panow desideria tandem teraznieysza kontentuie poczta kiedy o otrzymaney iuż po sieku trudnosciach y zwłokach od Cara JMci expedicyi y pilstach do K JMci y Rzeczypli oznaymuię. In puncto Evacuationis możliwy posełam na rece JMci P Kanclerza ordinans do JMci P Szeremeta, y przetłumaczoną kopię. drugi takowyż ordinans posełał Car JMość przez swego, trzecim znowu ordinansem znowu w krotce ponowi roskaz swoy, co się dla tego dzieie żeby na poczcie ktory z tych nie zaginął ordinans. O Kurlandia, żadnego dobrego skutku nie odebrałem y uznałem z tym sekretny Car JMć ma interes aby był in possessione Kurlandii. Pospie-szę iakonayprędzey abym o wszyst-kim uczynił relacyą iako ścisnąć za nogi WMM Pana Dobr: ktorego zostawam.

Do JMci X Biskupa Kuiawskiego

Dziewiem ieżelim niezawiodł z dania y dobrey a łaskawey o mnie WMM Pana Do: opinii kiedym inszey odebrać nie mogł od Cara JMci expedicyi nad tę, ktorey teraz WMM P D. listowną czynię relacyą. Po roznych trudnosciach y zwłokach 29 Maii w ten dzień w ktory się zwyczaynie nasze z K JMcią zaczynaty koncryty traktaty odebrałem od Cara JMci listy ieden do K JMci drugi do Rzeczypli:, trzeci do JMci P Szeremeta aby iakonayprędzey z woy-skami wychodził, posełał Car JMość drugi przez swego ordinans takowyż, trzeci ieszcze w krotce pośle, co się dla tego dzieie aby avulso uno przez iakie poczty casus, non deficiat drugi ordinans. Posełam przetłumaczenie kopii ordinansu, z ktorego się WMM Pan lepiey informować

będzie. Komisarzow dla tego trzeba by trakt avertant od Gdanska, chroniąc się wszelkich zdyeh okazyi, jako też dla lepszego porządku. Pisałem był do wnięcko tylo Komisarzow aby były oddawi do JMci P. Kanclerza. O woysku w Meklemburskim księstwie zostaiącym ~~deklarowano~~ y assekurowano ~~mię~~ poniewasz car JMość jeszcze nie jest rezolwowany czy ie ztamtąd wyprowadzi, iednak deklarowano y assekurowano mię. Że ieżeliby przyszło woysku temu lądem do Moskwy powracać, tedy poprzod car JMość do Kr. Jens na przeście przez Polskę upraszał będzie u KJMci y Rzeczyp. y takim poydzie porządkiem iako się im pozwoli. W interessach Kurlandii mniey szczęśliwy byłem, bo w responsie deklarowano wyprowadzić moskwę, ieżeli KJMość y Rzeczp. ręczyć będą za Xcia Kurlandskiego. Ordinans tedy do JMci P. Szeremeta ~~[illegible]~~ na moie rece wierzony poniewasz sam tak prosił z ludzmi poczty, ktorey nie mogę, słałem na rece JMci P. Kanclerza aby jaknaypredzey doszedł JMPana Szeremeta. Sam przez Hollandią dla wygodnieyszey y predszey okaziey dalszey ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ poiazdow powracać będę. Jako nayniższa teraz WMMP. z tego mieysca zawoszę uniżoność cale oto abyś mię w nieodmienney konserwował łaszy tasce do ktorey concurro z tym zem jest na zawsze

Do JMci X. Biskupa Kamienieckiego
od 30 Maji z Pariza

Przy publicznych około dobra pospolitego zabawach moich wyraszaiacie nie może w pamięci moiey przez mieysca odległość y przez ustawiczne trudności WMMPana łaska ktora WMMPan mnie zawsze swiadczyć zwykłeś, y w niey wszystkie szczęścia mego pokładam sortes. Przypominaiąc się tedy protekcyi z tym pilnieyszą ciekawością ieżelim nie wypadł z iego pamięci, im utesknieniem miałem do tych czasów wspomnienie mieć iakie od WMPana Dobro: note. Rewocyacyi moiey publiczney skutek y teraz WMMPanu wypisuię

Do JMci P. Kanclerza W. K.

4 Junii 1717

Oczekiwanie za Passportami Francuskiemi jeszcze mi tu pozwala tyle honoru ~~tego~~ abym się oderwał ~~się~~ z tego miejsca WMMPanu Dob. z moią winną uniżonością, przy ktorey ~~donoszę~~ powtarzam ~~WMMPanu żem przed kilka dniami~~ żem przed kilka dniami ~~posłał~~ na ręce WMMPana Dobrodzieja posłał do Moskwy ordinanse aby wychodzili, in casum zatrzymania na początky tey expedicii # donoszę WMMPanu Dobrodziejowi.

(bom na listy moie z Abbeville y z tąd ~~do WM~~ pisane żadnceym nie odebrał noty)

Car JMć jeszcze tu zabawi dni do z tąd ruszyć ma do Cieplic Francuskich. Ktorego zostawuym na zawsze

9

Do JMci P. Woje: Poznanskiego

Chcąc uwiadomić Prześwietne Woiewodztwa nasze jak sobie postąpić mają z Moskwą nad ustawy swoje prowiantow y porcyi pretendującą, posełam WMMPanu kopią ordinansu tego ktorym juz po tak wielu trudnosciach y zwłokach od Cara JMci otrzymawszy posłał do woysk Moskiewskich na ręce JMci P. Kanclerza Wiel. Koronnego. Takowesz ordinanse ~~posz~~ dla tym prętszego doscia poszty drugą stroną przez Moskiewskiego kuriera. jeszcze trzeci takowyż in casum nie doscia tych dwoch wychodzi z Kancelarii Cara JMci do woysk Moskiewskich. Co y z wrodzoney ku Prześwietnym Woiewodztwom miłości, y ku dobru pospolitemu obligacyi czyniąc, także y respektowi WMMPana rekommenduię się z tym żem jest na zawsze

Monsieur d'Argenson
Lieutenant de
6 Junii 1717 à Paris Polis

Post receptam a Sacra Caesarea Maje-
state expeditionem quantocius prope-
rare volens ad Serenissimum Clementissimum Re-
gem meum Poloniae Augustum II ac Pa-
triam meam, quo commodius cum
meis domesticis ire possem, ante ali-
quot jam dies petii a Magnificen-
tia Vestra permissionem pro vec-
tore currus dicti Berlin.
Nunc magister vecturarum nec tale
accipere pretium ~~pecuniam~~, pro quo aliunde
facilius jam conducere Berlin pos-
sem, neque permissionem alteri ~~pro~~
me extraneum ++ vehendi vult dare.
Per quod hic Parisiis, nihil ad agen-
dum habens, a negotiis Regni
Poloniae retardor. Proinde ut
Serenissimum Regem meum de tardo
progressu ~~meo~~ informare possim
~~Rogo~~ Magnificentiam Vestram di-
gnetur me ~~informare~~ certum facere
ex qua ratione per denegationem
permissionis per aliquot dies hic
Parisiis ~~hon~~ ~~dadiesse~~ detineor.
~~Ita~~ Non dubito, Rege laturum fore
Galliam si tale quid simile Able-
gato Franciae (super quem nullum
nobis jus) in regno nostro accideret.
Expecto hoc in puncto informatio-
nem a Magnificentia vestra, cujus
vivo

++ nulli hic subjectum

Do JMci Pana Kanclerza WK
20 Junii 1717 z Paryża
Tak pilny z Paryża wyjazd a do JMci
P. m. Mitości pospiech moy niechay żadney
u WMM Pana Mo: nie podpada suspicyi, spra-
wuie to leniwa dworu Francuskiego Pas-
portu expedycya, za ~~którym~~ całe dwie
niedzieli czekaiąc ~~które~~ y w sposo-
bie wyjazdu czy konno (a nie wolno) na
poczcie bez permissii sw Hareciie wyja-
chać nie wolno) czy poworem, trudno-
ści zażyłem. Po otrzymaniu tedy y Pas-
portu y permissyi ~~tylie~~ ruszam zaraz
z tym zaraz ~~z~~ tym pośpiechem, jakim jako nayprę-
dzey mogę, do JMci P m m
oraz dać tego dowód czym jestem na
zawsze WMM Pl

10

Do JMci X. Biskupa Poznanskiego
z Paryża 10 Junii

W Parizum odebrał łaskawą WmM Pana
pamięć po litere do mnie z Warszawy wy-
razoną, nie z inszego też miejsca przychodzi mi
podziękować ~~[illegible]~~ Wm
mM Panu Dobrodziejowi, którego przy uni-
żonym ~~moim~~ podziękowaniu ~~moim~~ to szcze-
gulnie upraszam, abyśmi nie tylko ~~uczynki~~ sposobnym
tey swoiey łaski uczynkami, którą nad zasługi mo-
je od niego odbieramy. Ale też w dal-
szym ~~[illegible]~~ konserwował respekcie. O ex-
pedicyi moiey od Cara JMci doniosłem
już JMci X. Kancierzowi WK ~~rozumiem~~
~~że wiadomi~~ przeszłemi pocztami y ordy-
nansy na ręce JMci posłałem etc.

Kopia Responsu Cara JMci
do K. JMci obwiniete 11
Praeviis utriusq Majestatis titulis

Waszego Królewskiego Wieliczeństwa Hramota od 20 Marca do nas datowana wcale
doszła rąk naszych, z której uwidzieliśmy, że Wasze Kr: Wieli: na rekwizycyą Stanów
Rzeczyp. w dziele prætensyi Synowicy Naszey, wdowy Jaśnie Oświeconey Księżney Kurlandzkiey
o Amptach Xięcych Kurlandzkich oświerno nam przełożyć raczyliście. My nie mo-
żem zaniechać, abyśmy Waszemu Kr: Wiel: bratersko tego nie przypomnieli, jakim porząd-
kiem już wiele raz przed tym przez Hramoty y ministrów naszych Waszemu Kr: Wiel:
y Rzeczyp: cum omnib[us] circumstantiis o tym donosiliśmy, jak sprawiedliwą prætensyą
wyż mianowana wdowa Xięna JMość Kurlandzka ma na te Ampty, y dla tego Wasze Kró:
Wieli: y Rzeczp: pilno prosiliśmy abyście raczyli przez Autoritet Wasz do tego
skłonić Xiążę JMci Ferdynanda Kurlandzkiego, żeby on według uczynionego między
nami y p. memoriae Xiążęciem Kurlandzkim Friderikiem Wilhelmem Naszym y jego
Synowcem dohoworu sprawiedliwą uczyniwszy satisfakcyą postanowioną y naznaczo-
ną summę dla wdowstwa iey po czterdzieści tysięcy Rublów na rok y przystoyny
zamek dla mieszkania przy iey wdowstwie naznaczył, także przyniesioną podago-
wą pienieżną summę powrócił. Co w pomienionym Dohowore mianowicie jest ozna-
czono y postanowiono. O czym także y do samego Xiążęcia Ferdynanda Hramotę naszę
pisaliśmy. A ponieważ nam od Waszego Królewskiego Wieliczeństwa y Rzeczyp: do
tych czas nie tylko żadne nie jest uczynione ukontentowanie, no hardziey przymu-
szeni byliśmy widzieć, że te wszystkie nasze propozycye wcale są annihilowane
I jak Wasze K Wiel: y Rzeczp: tak y Xże Kurlandzki Ferdinand żadney w tym skłon-
ności nie pokazali aby dla nas y według sprawiedliwości Synowica nasza wdowstwu-
jąca Xięna Kurlandzka sprawiedliwie ukontentowana być mogła. Dla tego my przymu-
szonych nas znaydowali abyśmy sami niektóre Xiążęce dobra w Kurlandii naydujące się
za konsensem tegoż Xięstwa Stanów, wzięli w Possessyą. y dochody z onych dla pomie-
nioney Synowicy naszey wdowy Xięzney Kurlandzkiey wybierać roskazaliśmy jednakże
te dochody tak małe są że według postanowionego dohoworu y czwarta część wybra-
na być nie może. Dla czego my powtarzamy instancyą naszę, do Waszego Kr: Wie-
li: y Rzeczyp: żeby bez prolongacyi taka ordinacya uczyniona była, aby Xże Kurlan-
dzki bez żadney delaty w tey naszey sprawiedliwey prætensyi fundamentalne po-
kazał nam ukontentowanie, y nie tylko za wszystkie pierwsze roki, naznaczo-
ną iey summę, po czterdzieści tysięcy Rublów na Rok z należącym zapłacił in-
teressem, no także aby naznaczył, z kąd pomienioną summę, y wprzód każdego
następującego roku otrzymać może, także wyniesione ey podagowe pieniądze, aby spełna
nam powrócone były. Co jeżeli tak uczyniono będzie gotowemi być obiecujemy się, nie tyl-
ko majętności w Possessyi naszey teraz zostające nazad powrócić, no y ludzi naszych, którzy dla
utrzymania tey naszey possesyi y obronienia osoby pomienioney Synowicy naszey Xięzney Kurlandzkiey

sam znayduiąc się, z Kurlandii wywiesc. W przeciwney zas okazyi przymuszeni będziemy, po prawach każdemu Samowładnącemu Hosudarowi należących, samym nam y wyż pomienioney Urzenje szukać satisfakcyi, gdysz my w tak wney y sprawiedliwey pretensyi naszey nie jestesmy tey intencyi, aby siebie samych jakiemu sądu skłonić, y przeciwko honoru y dostojenstwa naszego podlec w tym ordinowaney od Rzeczyp: Komissyi, ponieważ te drzito jawne jest, oraz publicznym y formalnym zmocnione Tchoworem. Za co my oczekiwać będziemy od Waszego Krolest: Wielicz: y Rzeczyp: takowego skłonnego respon su, jakiego my według sprawiedliwosci tego dzieła y według pokazaney przez Waszemu Kro: Wiel: y Rzeczyp zawsze przyiazni spodziewamy się. Przy tym życzemy waszemu Kr Wiel od P Boga dlugoletniego zdrowia y szczęsliwego Panowania. Dan w Parizu die 18 Maji SV An: 1717 Panowania naszego 35 roku

Copia drugą Praevio ultimo Majestatis titulis

Waszego Krolestkiego Ordinowany do nas od Waszego Krolesk. Wiel: Urodzony Franciszek Poninski Star: Kop: nietylko nam Waszego Kr W. Braterskie pisanie od 23 Marca datowane w całosci podał, no przy tym y na Konferencyach z Ministrami naszemi obszernie ustnie przełożył, że miał Komissyą od Wasz: Krol Wiel dla woysk naszych zostających w Polszcze, y co do tych woysk naszych należy, o tym Waszemu Krole: Wielicz: y całey Rzeczyp: dosyć iest wiadomo, że one nie dla jakiey inszey przyczyny są wprowadzone do Polski, tylko dla pospolitego interessu, oraz dla partikularnego Waszego Krol: Wieli y Rzeczyp: dobra, y dla ochronienia wolnosci iey, przy starodawnych Konstitucyach, ktore od przeszley wnętrzney woyny totaliter in periculo eversionis zostawały, takze dla przywrocenia w Panstwach Waszego Krol: Wiel y Rzeczyp: pożądanego y potrzebnego pokoju. Przytym weyscie woysk naszych stało się z wiadomoscią y pozwoleniem Waszego Krole: Wieliczenstwa, y na fundamencie postanowionego w Jaroslawiu planu, ponieważ obeysc się bez tego, y skłonić zkonfederowane w Rzeczyp: stany żadnemi perswazyami nie można było, naybardziey z wielu przeciwnych zamyslow y fakcyi, konieczna opacznosc była, wszelkich z tych konsekwencyi jak majestatowi Wasz: Krol: Wiel: tak wolnosciom y prawom Rzeczyp: Zle wspominamy przy tym o drugich przeciwnych procederach y z prozby o posylaniu do Porty y Chana Krymskiego żądając ich Bisurmanskiey pomocy.
Po wprowadzeniu bowiem woysk naszych za naszą przyłożoną pracą przez Pełnomocnego Posta naszego ta wnętrzna uważona woyna, a pożądany szczęsliwie nastąpił pokoy. Za czym my nie byli tey intencyi aby po szczęsliwym skonczeniu pomienionego dzieła, te Woyska w Panstwach Waszego Kr Wiel y Rzeczyp: ostawić, y dla tego corpus woysk naszych pod Kommendą zmarłego Gener: Rhena zostający roskazalismy aby z Polski do swoich maszerowac granic. co juzzaraz wypełniło się. Tak y drugim Regimentom pod Kommendą Gene: Baura zostającym roskazalismy były smilem agere passum. No kiedy potym a nonnulis male intentionatis y niespokoynych Rzeczyp: Synow nowe w roskowanych Chorągwiach związki wczynili się. Dla tego po wysciu Waszego

Krolewskiego Wielicženstwa Saxonskich woysk, y po udaleniu pomienionych woysk naszych, obawiac się potrzeba było zeby się ten wiecey nie rozprzestrzenił boien, y ostatnie zło gorsze nad pierwsze nie uczyniło się. Przez co my przymuszonym siebie naydowali, jak według Soiuszney należytosci naszey tak y po czynu Mediatorskim, y według samego partikularnego sąsiedzkiego interessu Naszego, y dla utrzymania nie dawno postanowionego pokoju, ten ostatni korpus w Panstwach Waszego ~~Kro~~ Krolew: Wiel: podtrzymac a zeby zawczasu temu złu zabieżec się mogło. y one do żadnego niedopuscic rozszerzenia się. y to za bardzo mała przeciwnosc od Waszego Krol: Wieli: y Rzeczyp: przyięto być nie może, gdyż onym powracaiąc do swoich Krajow okrom Polski inszey drogi nie masz, co według sprawiedliwości nienależałoby za trudnosc poczytac, rozważaiąc to że te woyska dla ~~uspokoienia~~ dobra pospolitego y przeciwko spolnego nieprzyiaciela użyte były. A my w tey przeciwko Krola Szwedskiego woynie iuz przez długi czas nie maiąc wspomożenia od Rzeczyp: ktore ona według uczynionego z nami Soiuszu obowiązana iest y powinnaby czynic, dla tego wszystkich tey woyny cięzar ledwo nie sami ponosic przymuszeni iestesmy. A z wierzch tego one iuz woyska nasze maią ukaz, swoy marsz do naszych obrawiać granic, y bez wszelkiego uciemiężenia Rzeczyp: obywatelow w nasze powrocić się Kraie, iak prętko zgodny do tego czas y trawa w polu będzie, y zeby te woyska nasze wszystkie do swego Kraju nieodwłocznie wychodziły, powtorny ukaz nasz do pomienionego Generała Feltmarszałka Grafa Szeremete przysłanemu od Waszego Krolewskiego Wieli: JMci Panu Franciszkowi Poninskiemu Starościc Kopanickiemu iest oddany. Przy tym Waszemu Krol Wiel: życzemy od P Boga długoletniego zdrowia y szczęsliwego Panowania. Stan w Paryżu Die 26 Mai St V An 1717 Panowania naszego 35.

Kopia Ukazu Jego Carskiego Wielicženstwa do JMci Pana Generała Feltmarszałka Grafa Szeremeta

Poniewasz od Jego Krolewskiego wielicženstwa umyslnie był do nas ordinowany JMP Poninski Starosta Kopenicki, maiąc w Kommissyi, aby wszystkie woyska nasze z Polski wyprowadzone były, dla tego potwierdzamy pierwsze nasze do was ordinowane ukazy, y rozkazujemy żeby iak nayprędzey możecie przygotować się ku marszu abyscie do naszych maszerowali granic, w ktorym będąc marszu dobry zachowywac porządek aby Rzeczyp: obywatelom przy marszu tych naszych woysk nie było uciemiężenia, y dla tego należy wam od Rzeczyp: rekwirowac Komisarzow, z ktoremi dla lepszego porządku postanowienie uczynic, ktoremi maszerowac traktami, y poniewasz dopiero iuz iest letnia pora, przeto nie należy woysk naszych w tym marszu stawiac po dworach, no zeby zawsze gdzie się przytrafi miec ~~Kwaterę~~ w polu one postanowione były, y dla lepszey wygody y oblecżenia obywatelom maszerowac na dwie albo na trzy kolumny. Oraz powtornie potwierdzamy dopilnować tego aby obywatelom tamecznym żadnego uciemiężenia y ograwacyi uczyniono nie było, a jeżeli wam uskarżania się na kogo z woysk naszych w iakichkolwiek krzywdach albo grabiezach będą, w tym po uczynioney inkwizycyi, winnych karać według surowosci praw Woinskich, a grabiezy powracac, y o tym Kommenduiącym Generałom, od siebie potwierdzaiące rozesłac ukazy. O czym wszystkim przez poczte cum circumstantiis do nas pisano będzie, a to do rąk przysłanego według rekwizycyi iego iest oddano.

Do Krola JMci

Jak ochotnie przyiąłem sercem rozkazy W. KMci tak szczerey applikacyi y wiernych usług moich dowod niosę W. KMci w nayuniżeńszey rzucaiąc pod nogi Majestatu W. KMci niedoskonałość applikacyi mojey z tą suppliką, aby tey łaskawość wrodzona W. KMci pokryła czego niedola usług moich nie po…

Do Xcia JMci Primasa 29 Julii

Powtorne(?) list. od Cara JMci tak z Paryża jako od K. JMci z Drezna do Polski, a jeszcze tu Moskwę zastawszy nie przod się w Xiestwa (?) z pa… nieszym w Polskich granicach w… pem, z wierną całey negocyacyi mojey relacyą odzywam, asz(?) w samey rzeczy … pracy mojey oszczędził(?): który ze … jusz zapewne zda augusti wyruszam się od nas JMść Szeremeta zaczy nać ma, posełem na osobney karcie relacyą mojey negocyacyi, którą … samę na ręku K. JMci oddał JMci P. Kanclerzowi W. K. tam uznasz W. X. Mość intencye Cara JMci a trudno… sci moie. Którychs intencyi Dopierom w Hollandii gruntownie doszedł, była ta intencya Cara JMci ex Consilio JMci P. Szafirof aby mię w Amsterdamie przez Wielkiego Kanclerza swego bawić, y … do … pasy dla mnie zamkniete.

Odebrałem w Cieplicach dwa razem listy od W. X. Mości, z których jako sławą W. X. Mości, tak … wiernych usług moich … rekompensę wyczytawszy, nie tylko się do winney przy … dziękowaniu poczuwam wdzięczności, ale dalsze na siebie za pamiętną … łaskę zaciągam obligacyę. Byli … godnieysi y w zasługach starsi którzy się w łasce K. JMci pomieścili. … mogą się jeszcze liczyć między zasłużonemi tak K. JMci y Rzeczypospolitey: Jedna jako prawną widzieć wszelką … do Majestatu konfidencyą, tak … nie mogę, gdy według zdania pospolitego które jusz od niektorych JMciow słyszał z … … konferowanego Starostwa Nowogrod… JMci P. Mandewelowi. Jako się Woiewodztwa skutkow dalszych Traktatu bardzo spodziewaią dotychczas, kiedy wsze po Traktacie wakanse przeciwko

Kiedy dosyć mojey będzie rekompensy tak służyć K. JMci y Rzeczypospolitey, tym usług moich menzuram znaleść w rekompensie nie mogę.

statowi cum praejudicio catholicorum Ministrowi Saskiemu z zadnych Ku Rzeczyp ~~zastug [illegible]~~ tylko Ku Saxonii zastug Polszcze nie znajomemu konferowane, ile kiedy ~~jeszcze~~ JKMość do pensii y Urzędow Saskich Podkomorskich Własnych Nationalistow nie inszey oddalił przyczyny tylko aby ani saskie urzędy między Polakami ani Polskie między ministrami Saskiemi nie mieszały się.

Jezeli JMć P. Mendewel życzliwy minister JKMci nie ~~[illegible]~~ by ~~[illegible]~~ z tym okazyą do jakiey Ku Majestatowi nie konfidencyi

++ przez ministeria ~~funktya~~ swoie, Polskim przywileyom Traktatem abrenuncianteby

12

Do JMci X Biskupa Kujawskiego

~~Jak prętko w Obcych Stawaym granicach~~, tak zaraz ~~z winny~~ oderwąm się ~~WMMP od uniżoności~~. w Polskich granicach stanąwszy nie śmiałem nie tylko pióra do karty przyłożyć ale ani oczu otworzyć poki tym skutkiem pracy moiey w samey rzeczy nie obaczył. wydząc jednak że się zda augusti JMć Felmarszałek rusza, odwazam się z tą WMMP B oderwać moią uniżonością, którym jemu naypierwey powinien. ++ oddałem JKMci in scripto relacyą całey negociacyi moiey której kopiam posyłam WMP B. intencye cale JMci były zabawić mię, w Amsterdamie y pas za sobą do Francyi praecludere. Cesarskiego memoriału w Parizu nie przyięto, łatwo WMP uniesć może moie trudności. Wakanse o których jeszcze w Warszawie upraszał WMP B na Brata mego przez dysponowane zostały, y królewszczyzny obiecane, absit ode mnie invidia bo się jeszcze nie znam być zasłużonym, dosyć tym czasem mając honoru kiedy tak istotnie Rzeczyp będę ze usług moich merkuram znabesc w rekompensie nie ~~[illegible]~~ w tym tylko żal moy do WMMP B otwieram że pierwsze po ~~wakansie~~ Traktacie wakanse

II Niechay łaskawe nieba jaknaydłuższego y naylepszego używając WP B zdrowia przez usługi Rzeczyp et emolumenta dawno konfektowat

[illegible]

β

1)

Zasow z jedney strony u mnie caventia z drugiey strony u WMMPana summa abundantia prowadzi mię, w potrzebach moiey z uniżoną prozbą moią do tego abyś z wrodzoney swoiey ludzkości wdzięczności pozwolił exercitium. Quantitatem potrzeby moiey drzewa na budynku razym, niechcąc ani siebie importunem, ani WMMPana uczynić illiberalem. Cokolwiek jednak ~~szczodrobliwości swoiey~~ WMM Pan pozwolisz doznasz tego w samym skutku, że mię, ex quolibet stipite uczynisz mercurium do winnego podziękowania, do wiecznego tey łaski zawdzięczenia skorem jest.

Do JMci X. Podkanclerzego WK

Ustawiczne podroże moie skorenie, od poczty oddalały, dalekim mię uczyniły od winney WMMPanu uniżoności moiey, odzywam się tedy z Poznania powrotnikiem cum eo cultu którym ex omni titulo winien WMMPanu Dobrodzieiowi donosząc jako tardo gradu moskwa idzie y ta która z Meklemburgii wyszła. JMć P. Szeremet persistit w swoiey u Gdańska pretensyi, y podobno wybierze summę, prefixam kiedy nikt non impediet ani się o to skarżyć będzie, że ukaz carski violatur, Majestati et Reip illuditur. Z tego woyska które z Meklemburgii wyszło wrociło się nazad z pod Poznania pod Skwierzynę dwa Regimenty. Przy publiczney wiadomości moie uniżoną instancyą w partikularnym interessie za JMci X. Rosnem ~~aby jak~~ Kanonikiem y Profesorem Krzywinskim tak sprawom w Trybunale Koronnym y swoim ~~tego~~ attendere jako zrzynać beneficium seculare za pozwoleniem ~~tego~~ WMMPana y promocyą. Cokolwiek w tym WMM Pan wyswiadczysz JMci y ja z tąd obligacyę odbierać będę teraz zostając na zawsze

Do Xcia JMci Primasa
3 Xbris 1717 z Pozznania

Odebrałem list od waszey Xcey Mosc de data 17 augusti, z ktorego ~~tym więcey~~ ~~danych takli W X Mosci ~~ tym więcey rubor is na siebie zaciągam, niżelim zasłużył na tak dobrą u W X Mosci Estimacyą. Cokolwiek się in usus publicos pracowało wasza X Mosc to wszystko roskazałeś y dałeś okazyą benemerendi. Cokolwiek szczesliwego uznałem od łaskawego nieba sukcessu wasza Xcia Mosc wszystkiemu pobłogosławił, nie mnie tedy jako instrumentowi ta gloria debetur ale imieniowi wielkiemu W X Mosci ktorys roskazał y pobłogosławił. ia tylko w skutku samym szczescia tego czekam, ktorego się ~~nie bardzo spodziewam. Wiadoma~~ przy tey naszey dissimulacyi nie bardzo spodziewam. Wiadoma dobrze W X Mosci natura narodu tego ktory dissimulacyą naszą za pozwolenie sobie tłumaczy. nieupomina się, nikt ani się skarży ~~o niestrzymanie ukazu Carskiego~~ o illusią ~~~~ alko Cara JMci przez niesłuchanie takowego ukazu, alko X JMci y Rzeczyp: przez wydanie przeciwnego temu ktorym otrzymał ordynansu, pozwolił sobie nietylko attaku Gdanska ale y przezimowania w Polszcze, wszystkie akcye Woyska moskiewskiego przeciwne ukazowi Cara JMci ktorym otrzymał, nie są na wzbudzenie Rzeczyp: do niecierpliwosci bo jakom w Paryzu wyrozumiał nie rzyczą sobie woyny mieć z Rzecząp:, ale na zażycie dissimulacyi naszey. Prymacialna W X Mosci godnosc jako zaczęła pracować około dobra pospolitego tak zaczęte prace swoie do skutku przywiedzie zabiegaiąc illusioni alko Cara JMci alko X JMci y Rzeczyp: gdyby dla naszey dissimulacyi pozno wychodzic a zatym zimowac miały woyska mos:. Fortuny nasze będą za to powinny szczęscie swoie Waszey Xcey Mosci do ktorego się nog scielę z tym zostaię wieczne zawsze.

Do JMci X Biskupa Kujawskiego
z Poznania 3 [illegible] 1717.

~~Nie pomnie Jaskawe WMMPana Dob pro-
tekcyi, ktora~~
Za szczere moie ku Rzeczyp. usługi
dosyc wielką odbieram rekompensę, kie-
dy tak godną w liscie do mnie de
data 19 [illegible] ordinowanym fatyge mo-
ie, WMMP Dob czytam approbacyą.
Cokolwiek w nyes dobrego WMMP Dob:
uznajesz nie instrumentowi pełniącemu
rozkazy, ale tego szczęściu, za ktorego
powodem y błogosławienstwem się to
dzieje przypisać się powinno.
WMMP Dobrodzieju o to tylko upra-
szam, abys mię w tey konserwowac ra-
czył protekcyi, w ktoreys mię ~~[illegible]~~
honor dał. [illegible] mość nay większy ~~honor~~
szczęście to ta konsolacye będzie, kie-
dy żyię na zawsze WMMP

Do JMP Hampenhasen
Pułkownika Moskiewskiego

Redux a Ser.ma Czarea Majestate Parisiis
cum non solum exercitus moscoviticos con-
tra mandatum Czareum et tot mihi factas
declarationes intra limites adhuc Regni repe-
rio, sed eundem exercitum per usurpationem
stativorum extorsionem subsistentiae, impositio-
nem proviantus arestationem interceptionemq
hominum (quod apud me hodie accidit) hostile
more exerceri video; iterum ad Ser.mam Cza-
ream Majestatem pergo, non tam evacuationem
exercitus urgens, quam querimonias (in quibus
hactenus parcus fui) quod mandato Ser.mi Czari
ex clusionem majestatis non satisfit, portans.
Quare rogo informationem M.tiae Vestrae
utrum praeter hoc quod Parisiis mihi Czareo
ore his mandatum aliud habeant, praetendendi
proviantus, arestandi incolas invadendi curias,
quod totum apud me jam reducem contigit.
Interea ut arestatus Consul oppidi mei, videlicet
rq ad M.tiae Vestrae tractu libertati re-
stituatur peto. Spero M.tiae Vestrae
omnem in his punctis aequanimitatem
quam adhuc expecto.

Do tegoż z drugi.

Dziekuię uniżenie WMMPanu za
ten honor ktorys mi w domu moim
przez bytnosc swoię uczynic był umyślił.
Byłbym rad z ochotą jako temu, ktoregom

Rodzonemu y Stryiecznemu służył w moim Regimencie. Nie dziękuię za te wizitę ktorą mię wmmPan przez 12 musztieterow obesłał. A ponieważ wmmPan do tych czas nie wiesz o ukazie Cara Jmći na rece moie ordynowanym iuż dobrze wszedzie y przez publiczny ogłos y przez drukowaną gazetę wiadomy. posełam wmmPanu kopią tego ordynansu uskarzaiąc się zaraz na ludzi z pod Komendi wmmPane do mnie ordinowanych, ktorzy iak prętko do Stopanice weszli tak zaraz ludzi bili, ekscessy wielkie czynili. Posełałem do nich słuchacza pytaiąc się o ukaz Carski, ktorym się zdzielsze bronić zwykłem. Ci bez żadnego respektu bezbronnego zaraz bili o ziemię uderzyli deptali na ostatek pod wartę wzięli, y w czym iako samego Cara Jmći kontempt gdy to pytaiącego się o Carski ukaz podkało, y moia krzywda upraszam wmmPana abyś sprawiedliwość z tych ludzi uczynić y onych do samego Carskiego ukazu stosować raczył, do ktorego iest rewoltowawszy. Oswiadczam się przy tym przed wmmPanem że nas sami w wmmPanowie zaczepiacie. możesz wmmPan łatwo wiedzieć idące za tym konsekwencye starałem się w Paryżu aby przyiaźn między Carem Jmćią y Rzeczą: była zrobiona. nie z nas wina będzie ieżeli dłużey cierpliwemi być nie potrafiemy.

Do Xcia Jmći Primasa de data 28 8bris 1717

~~Juz tesz dobry zamilczałem~~ zataię nie mogę ~~tey~~ moiey Waszey Xcey Mosci obligacyi ktorąm sam in persona przy skłonieniu się nayniszym do ~~nóg~~ W X Mosci wyrazić był umislił, za ~~tak~~ łaskawą ktorąm tu zostal ~~za mną~~ w do X Jmći interpozycyą

Za łaskawą W Xcey mosci ktorym tu z Czestochowey przyiachawszy zastał do X Jmći za sobą mną interpozycyą juz dłużey zataić nie mogę tey moiey obligacyi, ktorąm sam in persona przy nayniższym się do nog W X Mosci skłonieniu wyrazić był umislił, ile kiedy znowu powtorne od W X mosci zachodzi do X Jmći za mną nayminiey ieszcze zasłużonym kompetentya. Niosę tedy jako nayniższe W X mosci podziękowanie za niewygasłą pamięć, za nieodmienny respekt. Uznawam w tym osobliwy nad łaskawszego nieba ~~nad sobą~~ prowidencyą, kiedy znać się w Oycowskiey y Pasterskiey W X m mości dostaie protekcyi. ~~Proszę w tym codziennie moiestatu Boskiego aby~~ zycząc sobie tego serdecznie abym za tak wielką W X mosci dobroczynność mogł mieć tyle okazyi do służenia W X mości iłe iego szczodrobliwe y estimacyą po mnie wyciąga

Upraszam nayusilniey abys mię W.X. Mc
ex rudi stipite chciał uczynic mercuri-
um, tak w dalszey swoiey chował pro-
tekcyi, do ktorey ~~się ięstem garnę~~
~~zem jest na zawsze~~ bo gdyż to nay-
wiekszy ~~zycie~~ w zyciu moim honor za-
szczycac się wielkiego imienia W.X. Mosci
protekcyą, tak że nie inszy mię od
inszych distinguet character tylko mo-
ja W.X. Mosci obligacya y to zem jest
na zawsze

3

Respons JMCi X. Superyorowi
Ocieszkiemu 23 9bris 1717

A Sacra Regie Majestate Polonica Dre-
sna redux reperi ad me literas Vestrae
Re 14 8bris datas. Fateor me
publicis negotiis ita continuo distentu[m]
ut ab aliquot annis hospitem domi age-
re debeam, # in ea tamen mei absen-
tia nullas a praedecessore Vestra Pa-
ternitatis recepi compellatorias, non
dicam atq. praemissa amicabili prius
requisitione protestatorias.
Nunc vero cum ~~recipio~~ ~~[illegible]~~ a Sua
Paternitate lego requisitorias in sola
tantummodo rusticorum opinione
~~datas~~ ac relatione fundatas aliquem
mihi barbarorum morem inculcantes
alioribq. instantiis mihi minitantes.
~~non possum ab~~ non possum ante
~~instantatam~~ cum in Hispaniam a Ssmo
Rege meo, postea itero iterum ad Sacra
Sacram Majestatem abitum meum ab his
temperare ~~officiis~~, quod et ~~urbanitatem~~
et omnem ad imperfectas quasque alacritatem me-
am decerent officiis. Peto itaq.
veniam quod literas Suae Paternitatis
tam in longum ~~fuerant~~ fuerant domi meae ob absen-
tiam meam expectatione
Jusseram quidem in fluvio Obrzyca
non Odra ad Starostiam meam integro
jam antiquis temporibus pertinente impo-
nere sepes alias Jaz. qui ab an-
tiquis semper temporibq. fuit munimen-
ta mea edocent ibi fuerat, postea
per abundantiam aliorum fluviorum ab
antecessoribq. meis non eidem neglec-
tus. Ripam ex alia parte praedicti

procul ab esse ab audiendis
mandatis eiusdem viciniarum,

fluvii Obrzyca uti ad Karszynam
pertinentem nullo modo tangere
~~dum~~ jussi, multo magis Civicul[is]
Karszynensibus ad eundem fluvium de-
scendentibus piscationem || impedire

– ~~maxime vero~~ || etiam barbaro-
rum more impedire

In prædicto itaq[ue] fluvio Obrzyca s[unt]
plures sepites vulgo Jazy quæ ab
antiquitus fuerant, cursum aquæ
impediebant nec fluvium alium m[...]
dum quærere cogebant, quomodo ~~multo~~ me[...]
unus sepi. impedi[...] Speravi obligationem
a suis paternitatibus pro eo quod
per impositum sepitum impediverit
tot furta in silvis carsilensibus.
~~Ex his ergo præmissis~~ Si vero flu-
vius Obrzyca documentis demonstra-
bitur pertinere ad Karszynam, pate-
faciemus ergo in omni aquanimitate
ad quævis officia descendere.
Ex his ergo præmissis situm erit [Pa-]
ternitati vestræ concludere, ad alter[am]
confugiendo instantias, quæ apud inqui[...]
tam nunc tellicis aulam non fac[ile]
impetrari possint. Mihi sufficit o[...]
de ~~alacritatem~~ paternitati vestræ meam ad impetrandam
a sacra Cæsarea Majestate commissi-
onem quæ dignosceret utrum Karszy-
na pertineat ad Silesiam an ad Polo-
niam. Expectabo ulteriora manda-
ta vivens pro semper sub Pa[...]

Ad JMci Primasa 28 Xbris 172[...]

Powróciwszy od X JMci z Arkuna
trzy listy zastałem od WXMości, w[...]
ryś z bytnią nad moie zasługi dob[...]
confusus dobroczynnością o co supplik[uję]
WX Mości muszę, abyś mi wstydu
przydawać nie raczył materii. Jeszcze
w niczym ani rozkazom WX Mości, a[ni]
Rzeczyp: zasłużonym być nie zdarza, p[o]
mostwo widzę w polityce. ‡ Już mię
w tym uwiadomiono że mię znowu
dokonczenie tey pracy naraża, teraz
zaś z insza iadę do WXL: expedic[ją]
o ktorey juz rozumiem doniosł WX
JMć P Kanclerz Koronny. Do Prymas[...]
alney WX Mości udaię się godności supplik[ując]
jaknayuniżeniey abyś pracom moim o[...]
dobra pospolitego pobłogosławić raczył.
a mnie w niezmiennej konserwować [...]
do ktorey się ucieka z tym ze [...]
P.S. instancya do Trybunału

‡ w ten czas dopiero do ~~tego~~ łask y re-
spektów WXMości należeć będę kiedy
pracy moiey szczęśliwy y pożądany oba-
czę skutek.

Do JMci P. Kanclerza W. Koron:
8 8bris 1717

Vporniona na mnie przez JMci P. Kasztelana Brzeskiego Kuja: Kondemnata w tenczas kiedy z woli K JMci czekał rozkazow do Litwy, sprowadziła mię do Poznania abym jakonayprędzey mogł z siebie to zrucić co mi we wszystkich funkcyach activitatem tamować może. to jako mię w podrozy retarduje podrozy, tak upraszam ... że ... JMci Pana Kasztelana kiedy tedy o to usilnie staram abym bez zwłoki rozkazy K JMci nosil, supplikuie, WMM Panu Dobrodzieiowi naprzod aby ta retardacya nie odbocie moiey do usług przed K JMcią nie szkodziła. potym abyś mi do Tribunatu WMM P Dobrodzieiu swiadectwo żem od samego S. Michała dla wypełnienia rozkazow K JMci y kontynuowania Negocyacyi u cara JMci był trzymany w Wilnie. Supplikuie, y o osobną instancyą K JMci za mną do Tribunatu. Mam nadzieię w łasce WMM P Dob: że ~~pozwalającego się ze wszystkiego~~ podeymuję ~~trudy prace fatigi dla dobra pospolitego~~ nie dopuscisz WMM P D abyś JMc Kasztelan Brzeski Kujaski chcąc mi przedtym wziąć życie y fortunę teraz nie brał honoru y fortuny w tenczas przynamniey, kiedy trudy prace fatigi dla dobra pospolitego z rozkazu K JMci podeymuię. Garnąc się do protekcyi WMM P Dobrodzieia zostaiąc na zawsze

Do JMci P. Podskarbiego Koronnego 8 8bris 1717

Jako communes soles nie tak za posępną zaraz chmurą, żeby wesołego chociaż na swiat blasku nie miały, tak po ~~starych~~ kiłkoletnich JMP Dunzynskiego urazach ktory mi kiedyszkolwiek wszystkiego zapomniec. Dla tego jeżeli kiedykolwiek przez respekt WMM Pana na mnie łasce jego szkodowat, tedy żeby w teyże y protekcyi profitować upraszam uniżenie WMM Pana. Spodziewam się, że jako w tey mierze na JMP Dunzynskiego tak y w inszych occurencyach do mnie należących takławszy WMM Pan będziesz nizeli w sercu, ile na ktory y zdrowia y fortuny własney na usługi dobre pospolitego nie żałuię. Odebrałem przez ... assekuracyey do Litwy na sto tysięcy za przeszłe lyczyn JMP Podskarbi W.X.L. maiąc po sobie pensią ktura nie wyliczy. rekurs będzie do WMM Pana, ktorego sobie zawczasu łaskę zamawiam. luto o to starać będę, abym ... do Litwy był cięższy Skarbowi Koronnemu

Piotr ~~Joannes~~ Chocieszski
~~Adamus~~
Cum Strzykoska Helena Gałecka
Cristinam Przybyszewska
Teresiam Pomianka
Cum Kaczkoska Adamum et
Evam Kłobuckoska

à Helena Gałecka Franciscus Andreas Mathias Jacobus
a Przybyszewska ~~Helena~~ ... S Urbanowie sine prole
Catharina Ch: Tomicki Wtulce
Helena Ch: Gronoski

4

1-1 12
15
13 1
2 -1 0

Do JMci P Marszałka Trybunału Koronnego 1771 10 Xbris

Wielką bym uczynił krzywdę, ~~summ~~ tak summa WMMPana aequanimitati jak spraw moich justitia gdybym za in teressami ~~Kor~~ ~~mem~~ Koronnemi w Tribunale instancyą zanosił do WMMPana; w dawney tylko w ktorey zawsze glorior ~~łask~~ idę łasce y konfidencyą do WMMPana upraszaiąc aby sprawki moiey p: iedna cassationis kondemnaty przez JMci P Kasztelana Brzeskiego Kuj: na mnie in functione zostaiącym otrzymaney, druga expulsionis mnie violenter de bonis mieliżyn przez PP Romanow, trzecia reinductionis in bona witkowo ~~jure~~ successivo devoluta jak nayprędszą za łaską WMMPana miec mogły acceleracyą. Załuię ~~serdecznie~~ ze sam y amplecti serdecznie ~~y ktorej~~ po dawnemu y ktorej w WMMPanu w Tribunale nie mogę tak uczcz do Litwy ~~dla~~ wszczynaiącey się znowu motus funkcyi, iako dla kontinuacyi do cara JMci względem ostatka wyprowadzenia moskwy łewacyi. # Nadgradzam to omni voto życząc iak nayszczesliwszych sukcessow, siebie samego dawney rekomenduiąc łasce z ktym zem jest

Do JMci X Prezidenta

Jeżeli y miesc y czasow y funkcyi varietas pomiescic mi się nie da w własnawości WMMPana pamięci przypominam się dawney iego łasce y sprawki moie skutecznej rekommenduiąc protekcyi. Oderwałem się z Warszawy pod czas trybunału do Warmii WMMPanu ehcenc dalszą prowadzic korrespondencyą. jeżeli y teraz rozkaz będzie do mnie na Brzeską poczte, będę korrespondował z WMMPanem y Litwy y z Peterburgu. Z wielkim to moim jest umartwieniem że za funkcyi WMMPana ktorego mi jest probata aequanimitas nie mogę konczyc sprawek dla moich funkcyi z ktorych zadnym sposobem wymowic się K JMci nie mogłem. Proszę mości dobrodzieju abys mnie w dawney konserwował łasce bom ia na zawsze WM

w czym list K JMci do Przeswietnego Trybunału adcedit.

Gdyby miał kto gratitudinem
negare tak sie odpowiedziec
może

Jako w inszych okazyach tak y
w teraznieyszey okolicznosci wielka
się JmcI XX pokazuie przezornosc wtym
ze wie Jmc kto ad justitiam distribu-
tivam należy, rozumie bardzo dobrze
zasług mensuram umie discernere
inter lepram et non lepram. Komuż-
by gratitudo należała komu rekompensa
jeżeli nie dobrze wyprobowanym za-
sługom, nie mogę się ia do tych za-
sług mieścic, cokolwiek się na usłu-
dze Rzeczyp: robiło, intencyi się zado-
syc nie uczyniło cokolwiek się fortuny
zdrowia nie wczasow trudow łożyło,
jeszcze się wszytko nie wywnetrzyło
Powinnismy zycie matce fortunę Oyczy-
nie, trudy niewczasy miłosci braterskiey.
Gdyby się to jaki przywiodło ~~do woie-~~
~~wodztwo~~ ordinans aby woyska cudze do
woiewodztwo wprowadzac, gdyby się na
maczny prowiant albo subsistencyą mojkwie pozwoliło,
gdyby się jeszcze by trzeba podziękowac, jeszcze-
by ktoś rekompensowac mogło to to ~~ne~~
vidia caret, ale za łaską P. Boga
uczynił się pokoy, wyprowadzili się łotry
y zdrowie, y ukrocona potencya, zawsze
majestati et libertati szkodliwa, nie ~~ne~~
~~tedy~~ powinno to podlegac rekompensie ale
invidiae. Nie pretenduię niczego, tyl-
ko się zapatrywac na dobro pospolite.
Niechay zazdrosci kto chce ja czynic do-
brze będę Sim ut finam invidia dignus
nie oddali mie nic od dobra pospolitego
ani P. ani S. zyczy kto dobrze zrzeczyp.
z ktorey się ma lepiey, stara się o dobro
pospolite swoiemu bardziey chcąc wygo-
dzic. Starac się będę o dobro pospoli-
te abymnie gory było, szukac będę ca-
łosci Oyczyzny abym się dla niey wy-
trawił. Dziękuię tedy JmcI XX
ze intencyi moiey respondet, dzie-
kuię ze zadney nie pozwala rekompensy
bo tak Rzeczyp: służyc pragnę, żeby
usługi moie sam tylko P. Bog mierzo-
wać znalezc mogł.

NB authoritate suadendi ad jubendi potestate
Nihil potestas valet nisi prius valeat authoritas

2- 4

Do Xcia JMci Primata

2 Lipca [illegible]

Z tym wyiezdzał do Szczenia [illegible]
tencya, abym w przod JW. K. Mość
w Skierniewicach za nogi uściskał
niżeli do Litwy wyiachał. ale gdy
dy mię do Częstochowy częścią dla na-
bożeństwa, częścią dla poratowania
zdrowia divertentem nowa tamże za-
stała do Moskwy od K. JMci na kon-
tinuacyą dawney moiey kommissyi u-
szła expedicya, y [illegible] to mo-
im przychodzi umartwieniem że y w za
podroży, y in periculo necessitate w dal-
szą śpieszącym drogę, listowną sie ty-
lko W. K. Mości odzywam uniżonoscią.
Ścielę się tedy pod Primacialne W. K.
Mości nogi / [illegible] iako nayprędzey
przy niebespieczney bardzo podrozy, debi-
tewi szczęsnym zadosyc uczynic listowną się ty-
lko pod nogi W. K. Mości ścielę uniżonością
supplikuiąc o łasce o Primacialne W. K. Mo-
ści na szczęśliwe y prętsze Moskwy poypro-
wadzenie supplikuiąc błogosławienstwo,
tak łasce y protekcyi Jego usilnie się
rekommenduiąc z tym zem jest
na zawsze.

z [illegible]

Do JMci X. Biskupa Kuyawskiego

K. [illegible] wyiezdzaiący do Cara JMci

Zdrowia mego słabosc która mię, w drodze
w Częstochowy przeszkodziła intency-
om moim będę w Oltarzu na oddanie
winney uniżonosci moiey WMMPanu uniżonosci
dwoiako umartwiony y X. Doktora w Często-
chowie nie zastawszy, y WMMPanu nie
pokłoniwszy, tuktym solatium w listo-
wney przynamniey uniżonosci moiey
która przy którey oddanie
że listownie przynamniey uściskam
za nogi WMMPana oświadczaiąc nay-
uniżeniey, abyś w nieodmienney łasce
y protekcyi chował tego, który je-
stem na zawsze

Do JMci P. Podskarbiego Koronnego

2 Janua: ~~1716~~

Do Litwy iadącego zaszedł mię roskaz y expedicya JJ. JMci P. mm abym do Cara JMci iaknayprędzey pospieszał. więc że nervum tey expedicyi in tertia parte do WMM Pana ordinowano. upraszam uniżenie WMM Pana aby ś to contingens dwanascie tysięcy tynfow Bratu memu JMci P. Star: kazać raczył mi coprędzey wezel ~~posłać~~, wyliczyc roskazał. Spodziewam się po wrodzoney WMM Pana łaskawości że y dobra pospolitego przez to skamowsał ~~nie zechcesz~~, y okazyą do dłuszey ~~…~~ ~~…~~ przez woyska moskiewskie ruiny bydz nie zechcesz y mnie pozwolisz campum ~~impetu~~ do zaszczycania się wszytkiego ~~takiey~~ WMM Pana ~~ale~~ y tym zem ~~którego~~ jestem na zawsze

Do JMci P. Kanclerza 2 Januarii ~~1718~~ z Lublina

Drogi czy przez słoty, czy przez nietrwałe mrozy czy przez śniegi, (które tu spadły wielkie) zepsowanie dopiero mie tu sprowadziły z kąd się ~~odzywam się WMM Panu Dob: Mo-~~ ~~ścia~~ przy powinszowaniu nowego Roku et lapprekacyi ~~fortunnych~~ momentow ~~dowodzę~~ odzywam WMM Panu Dobrod: Zastałem tu Moskwe barzo leniwym pospieszającą krokiem. Mowiłem o to z JMP. Pułkownikiem. który ultimarie przyznał się, że maią ordinans aby nie spieszyli; ~~czym przydał mi calcar abym co prędzey do Cara JMci pospieszał.~~ ~~Jeżeli tylko skarb Litewski jakiej nie uczyni obstacula.~~ Co mię tym bardziey stimulat abym co prędzey pospieszał ~~…~~ ~~Jakosz~~ ~~byłem tylko pierwszy dopadł nie będę y zdrowiu folgował nie spuszczaiąc się na skarby~~ ~~Skarbowa.~~

" obiecawszy zaraz ruszyc daley Litewski, Kosz y ~~wypełnił~~ ruszył.

do Szwed

Do JmcI P. Marszałka W. Xor: z Brześcia — 20 Jan: 1718

Stanąwszy dnia wczorayszego w Brześciu dowiedziałem się o samym tylko WMM. Panu przy boku Pańskim zostaiącym. ~~Zaczym~~ Im częściey się w instrukcyi sobie do Cara Jmci daney przeglądam, a żebym ~~ią~~ od niey tym lepiey impressiam cordi ~~do skut~~ w niczym nie odstępił, tym większe uważam trudności, w których abym się mógł ~~resolwować~~ determinować, proszę uniżenie WMM Pana abyś mię w tym rezolwować raczył. 1o. Każe mi instrukcya dwoiakie otrzymać ordinanse, z których bym jeden do woyska, drugi do K Jmci posłał. ~~Kiedy powiesz~~ w czym obawiam się, aby podobnych danym in antecessum nie wydano in elusionem ordinansow. czy tedy, ucho dząc y w tym grubego zartu, bardziey praetendować assecurationem in scripto ~~et in certo~~ determinato tempore wmidaj, ~~ponieważ jest fundament~~ ~~żeby y nie wierzenia ordinansom~~. czyli też ex re capere consilium jakie lepsze suggeret necessitas.

2do. Nie mam w instrukcyi abym wyrozumiał o partikularnym miedzy Carem y Krolem Szwed: pokoju. Jeżeli tedy ma w tym K Jmc należytą certitudinem, czy będę w tym non intelligens, czyli publicam o tym samym Carowi Jmci napomnieć na wyrozumienie, y upomnieć się racyi dla ktorey by wprowadziwszy Rzeczp: z sobą w kolligacya, onesz odstępował.

3tio. mam w instrukcyi komiss abym od Cara Jmci nie odjezdzał, póki by y z Kurlandii nie była ewakuacya. Kiedy Car Jmc nie przymie medium commissionis do Kurlandii, quo medio uspokoiony będzie w pretensyach Xżney Synowicey swoiey. bez czego jestem pewien że ~~z tam~~ od tego jarzma nie będzie wolna Kurlandia. W tych tedy wątpliwościach czekam do Rygi rezolucyi WMM Pana.

W Interessach Litewskich jeszcze żadney dać nie mogę informacyi nie mogąc nic tak prętko wyrozumieć spiesząc się do Cara Jmci, ile jednak ex varietate linguarum wnieść mogłem, uznawam że Bihont robi bilinguitatem +

O Kommissii Skarbowey czyniący mi informacyą że we wszystkim do exekucyi przywiodła Konstitucyę, ale w ten czas dopiero obaczę, kiedy wziąwszy ex actis Kommissią uczynię parallellam z Konstitucyami. To się stało contra mentem Rzeczyp: że Hetmani zasiadali, ale temu wszystkiemu jest ~~medicabile~~ mederi może. Zostawam na zawsze

WMM Pana

Do Powiatu Oszmianskiego

Przejezdzaiący mimo Powiat Oszmianski do Cara Imci ~~od JK Imci~~ względem do Konczenia ~~jaknayprętszey~~ ewakuacyi woysk moskiewskich z Korony y W X L Kiedy się dowiaduię, że Prześwietny Powiat Oszmianski ~~od regiment~~ na oddalenie od siebie nieslusznej y przeciwko przewszym Carskim z Slawyza ~~orden~~ ordinansom moskiewskiey impetycyi, do naturalney bierze się Strony, ~~na~~ rzecz potrzebną baczę donieść WMM Panom Bycowskie JK Mosci P m miłosciwego około dobra pospolitego starania, ktory juz dłuzey znieść niemogąc obiecaney ~~jaknayprętszey~~ czy przez assekuracye czy przez mnie samego do Cara Imci pierwszy raz postanego jaknayprętszey a teraz od miesiąca do miesiąca zwłoczoney ewakuacyi, ~~przez~~ ostatniego zazywa stopnia, posełaiąc mię powtornie do Cara Imci z zywym upomnieniem się o prętszy pospiech woyska Carskiego do Panstw moskiewskich. Za czym kiedy wszystkie inne woiewodztwa ziemie y Powiaty przeciw tey nadziejey tandem uwolnienia się ~~od~~ woysk cudzych, pokoy przyszły ~~sobie~~ ciężkiey sobie okupuią dissimulacya smiem upraszać WMM Panow xx pro ea activitate et zelo ku oyczyznie, ktorą macie do tego jeszcze Jesmciow obciąt prowadzić aby do jakiego zatrzymania się woysk ~~moskiewskich~~ w granicach W X L ll bydz niechcieli okazya; będzie czas kiedy się o krzywdy swoie wspolnie wszyscy upo ~~pominiemy~~, bylesmy ich wprzod wyprowadzili. Cokolwiek przez to oddalisz WMM Pan przeszkod do wyprowadzenia Moskwy cedet to wielmożnemu Stawie y wielkiemu imieniowi WMM Pana ktorego się respektowi rekommenduiące zostawuiem na zawsze

xx et amore Patriae ostwiengere zelo ll jako sobie do większey winy

Do JMci P. Marszałka WXL

z Rygi 4 Febr. 1778

Przyieżdżaiący do Litwy miałem upraszać
WMMPana o instancyą do KJMci aby
za powrotem moim od Lary JMci na mo-
ie ręce uniwersały do Litwy wydać rozkazał na
Seymiki ~~[illegible]~~ ktorychby z podziękowaniem
za Oyczowskie KJMci w wyprowadze-
niu Moskwy staranie WXLitt wysłać ~~m~~
do KJMci mogło. na ktorychby to się
poprawiło cokolwiek co extra orbita legum
na Komissyi Grodzinskiey wypadło. ale
kiedy znaydziel WXLitt in eo statu
że iedni uciemiężeniem Moskiewskim exar
cerbati, drudzy duchem zamorskim zara-
żeni potyby te Seymiki ciągneli, pokiby
iakiey opportuno tempore rewolucyiki nie
zrobili, raczey przestrzegam aby, oddala-
iąc wszelkie do złego okazyie uniwer-
sały na Seymiki niewychodziły. iusz tu
zawczasu w głęboką się zabieraią me-
ditacyą kogo na Seymie Grodzinskim zro-
bić Marszałkiem. Tribunał Wilenski
był prawie tylko Sprawą Sapiezynskich.
Gdzie sielu Slachty do Dobr Imciow
pretendentes iniuriatos zostało. jeszcze y
na przyszły Tribunał ~~z Seymiku Gromni-~~
~~czego~~ podobnego chcą obmyślić Marszał-
ka. Evokowany tu był do Litwy JMc
~~P. Starosta Bobroyski jeszcze nie wiem~~
~~quo fine.~~ Powiat Oszmianski nakaza-
ne sobie przez Moskwę z Grodna prowian-
ty, ponieważ [illegible] chlebow do nich
przyiąć nie chcieli, nie wydali, co im u-
szło. ~~jeszcze do tych [illegible] [illegible] się~~ głodnych desperatow
~~myślących~~ mijali, y podobno mina ~~[illegible] wiem jak osta-~~
~~tnie [illegible]~~ z niemi się obeydą. ~~Le-~~
~~żem do Powiatu Lit ktorego~~ kopią
posyłam.

Do JMci P. Staro Brahim 3 Febr: Dokrzedt

Do JMci P. Poninskiego Oberszter-
leitnanta z Rygi 9 Febr 1716

Jakom z samego wyiachał Brześcia
tak żem na żadną nie trafił poczte,
dopiero się z tąd tu bespieczniey od-
zywam w mm Panu. Nie tu tam per-
verso statu et ordine zastałem Litwe,
jako o niey pisano. Ponieważ ani mo-
tus szkodliwych nie masz, ani tra-
ktatowi idą perperam. Powiat tylko
Osmianski głodem u siebie przyciśnio-
ny fortiter negavit prowiantu Moskwie
ktora grubych z plewami chlebow od nich
brać nie chciała. ani broniła prześcia
~~dene~~ broniąc tylko stanowisk we wsiach
y miasteczkach, ofiaruiąc za to perele-
by w polu stawali po 6 groszy na dzien
na konia, ponieważ prowiantu sam
P. Bog im denegavit. Teraz kiedy
wiekszę nadchodzą woyska composue-
runt otkupuiąc transmars za 12m tinf
ktorych w Bogu nadzieia że nie weźma.
Kommissia Grodzinska w iednym tylko punkcie non
satisfecit Traktatowi, że z Hetmani za-
siadali, co się stało bardziey w tumulcie
że przysiągł cum multorum oppositione
y prawie sub manu Moskwy, ktora
tam poty trwała poki Kommissia, y Bri-
gadier Kop expresse wyrażał że na Kom-
missyą zjachał. Działo się to in favo-
rem JmCi P. Hetmana interessow ktore miał
niesiakie do wyrabiania in rem sui na tey
Kommissyi, ale się temu (iakom przeszłey
opisał poczty) poradzić może.. Bardziey
się obawiać potrzeba cichych y skrytych
koniunktur, ktore w mieyscu od Porna odle-
głym do wyrabiania łatwieysze y sposobniey-
sze, niechcę nikogo criminare ale kto
się z roznych relacyi informować mo-
gł, ten u siebie formuie suspicyą, że
JmPan Duch Zamoyski maiąc sposoby do
korrespondencyi listowney y ustney ubi vult
spirat. Mianowicie tam ktorych zna capi
faciles, ktorych sobie dawno miał obligowa-
nych y pensionarios, ktorych widzi malkon-
tentow ~~str~~ z traktatu. Ktorych widzi
chcących per abrupta lapsis privatis
succurrere rebus, ktorych fortuna ex tur-
bido, y ktorym tunc optime cum omnibus
male! zagrzewaiąc jednych do pokrzywania

do Grodna

z ruin domu powroceniem ad pristinam domina-
tionem, drugich obietnicami, trzecich kartowe-
mi assekuracyami; z tych zas jedni tak sła-
bych, roznemi nowinami imbuunt zeby skłonni
byli y gotowi do wszystkiego byle się tylko
jaka pokazała rewolucyika, drudzy o jakich-
sis skrytych powiadaią rozruchach, nie dla
tego ze są, ale zeby się authorami ich, gdy-
by się jakie wybuchnęły, nie pokazali. trze-
mu aby się zabiec mogło, donoszę, ze JmP
Gercz minister K. Szwed. przeiezdżaiący przez
Litwę, miał na dwie godziny sam a sam
konferencyą z JmPana P. KK w niegoż
samego, po czym wołowany do Litwy JmP
NK. Przyiachał także temi czasy do Litwy
ze Sztokolmu sługa JmPana P. KK zowie
się Sągałoski z Wrocławia także chodzą
korrespondencye, obiecuiące zawsze Szwedow
do Polski ~~aby~~ iednych utwierdzaiące, drugich
przynamniey in metu suspendentes aby się ca-
łym sercem do KJmci nie udawali. JmcP
NK także do Cara Jmci posłany od NK
przeciwko traktatowi ~~korrespondencye~~
~~utrzymuie~~ ~~Z wszystkim tedy~~ ~~Lecz~~ tedy
to wszystko pochodzi z ogłosu partikular-
nego pokoju ~~zawsze~~ Cara ze Szwedem. na
który się zapatruiąc albo rekoncyliacyi przez
Cara szukaią, albo konserwacyi fortun za-
wczasu provident, albo, upadłe interessa
nową jaką rewolucyą chcą podźwignąc.
albo ~~po~~ maiąc metum przyscia Szwedow
Emulam sobie domum chcą uprzedzić. x z powstaniem
Sposob na to nie inszy widzę, tylko wziąć
rady traktatu in executionem, y ~~nie trze~~
przeciwko korrespondujących, y nie trzebaby
w tym ~~molliter~~ y tey ostrożnie dissimulować
ale ją wcześnie ugasić. Clementior erit
KJmci reqwirować co to za konferencya
była prywatna z P. Gercem, ale P. KK trze-
ba dać mandat co robił aby się sprawił co
robił u Cara. Wrocław mieć in animadver-
sione, osobliwie JJ. jezeli się temu in herba
zabiezy dawszy na przykład, upewniam ze
się zagrodzi droga do korrespondencyi. Wie-
dzieć y o tym należy że ten Sągałoski
powiada zeby się jego Principał powrocić
chciał gdyby clementiam znalazł y od-
dano mu to co wzięto.

+

P.S. O marszałku seymowym y Tribunalskim 8
ze Skarbu Litewskiego nic nie dano

Powierzoną sobie fravishelem oddałem incorru-
ptam et integram, życzę abyś WmPan tak po-
wierzoney sobie pilnował

Do Hera Imci Primasa. z Rygi 4 Febr [illegible]

Poczt ~~trudnosc~~ dalekosci alienavit mie, ~~od listo~~
do tych czas alienavit mie od listowney
moiey W. K. Mosci unizonosci teraz stana-
wszy ~~przy Rydze dosc pozne~~ dla wielkich
śniegow z ktorych co dzien do pasa [illegible]
-pac sie, trzeba było, cokolwiek de
statu Xiestwa Litewskiego przejezdzaja-
cy zrozumiec mogłem, ktore W. K. Mosci
daie informacya. Xiestwo to jako jest
od Pana dalekie, tak do wyrabiania wszel-
kich machinacyi naypodlegleysze. Dla tego
ktokolwiek z czegokolwiek nieukontento-
wany w Litwie zaczyna znajacy subjecta
in diversum rapi ~~fa~~ naylatwieysze. Nie-
zapomniał widze tey maximy y ~~[illegible]~~
Spiritus Septemtrionalny ktory ~~tu~~ widze
teraz Litewskie przewiewa, y nigdzie
nie masz wiecey ogłosow o przysciu na
wiosne Szwedow jako w Litwie; nie
chce, nikogo criminare albo in suspicionem
trahere przez kogo temi płonnemi na-
dzieiami ~~albo~~ a vera K. Imci fidelitate
et obedientia ~~[illegible]~~ iednych deterrere, drugich
z Traktatu malkontentow ~~[illegible]~~ animowac
innych dawnieyszych swoich przyiaciol
sie eleware. Na to inszego sposobu
nie masz tylko iedna exekucya sadow Tra-
ktatowych, przeciwko korrespondujacym
dybym miał cyfre z W. K. Moscia wiecey
tym y obszernie o tym smiał wyrazic.
Sancita Traktatu y Konstitucye z łaski
Boskiey in executione oprocz tego ze
Hetmani przysiegli y zaskadali, ale na to
sposob sie znalesc ieszcze przed Seymem
moze. Moskwa tak leniwo idzie
ze ieszcze za Wilno nie przeszli, przeciw-
ko ktorym zadnego w Litwie nie było na-
ton wsiadania, ~~o ktorym [illegible] w Osmian-~~
~~skim słyszac było.~~ To prawda ze Powiat
Oszmianski unanimiter prowiantu do Grodna
Moskwie denegavit ex necessitate głodu
u nich, co im uszło y podobno daliey uy-
dzie kiedy do tych czas nie maja Moskwi
~~Piechota wszystka idzie [illegible] Inflantow~~
z ~~[illegible]~~ z Rygi ~~[illegible]~~ zebym pretszey pospieszył
powrociwszy ~~[illegible]~~ konie swoie wsiadzym na
poczte, ~~spodziewaiac sie ze~~ iadac dniem
y nocą przez ~~to~~ ieszcze 220 mil za dni
dziesięc stanąc. Sciele sie, za tym pod
nogi W. K.

Moszczyna
~~Ktore~~ Do JMci P. Wojewody Sendomirskiego ~~Mar~~
JMt Kowalski: z Rygi 4 Feb 1768

Nie tak mi się wywody Litewskie, nie
wczasy trudy śniegi jakich jeszczem
większych nie widział, ustrzec gęstych
nie przebytości, dróg niecnota naprzy-
krzają, jako to że ~~przecie~~ mettylko jakkol-
wiek pospiesząc do tego czasu na
mieyscu naznaczonym stawać ~~nie mo-~~
~~gł~~. ++ Radbym jaknayprędzey porzucił wło-
twie szpalery y piramidy śniegowych
prostami lodowatemi po pięciu mil je-
zdzie bez popasu, ustrzec mi się uprzykrzyło
~~Lisy~~ Obaty szaraniłem czarnym od wierzchu
aż do dziur okien obite wypędzają mię,
dymnie sił głód taki że ledwie nie
samym tylko przychodzi żyć mięsem,
dla czego już mi jeden wpadł
w dołek wilkomy, są zaś od Żydów nie-
są jeść nie mogąc, samą tylko żyjąc
skrzyną, obawiam się, abym twardego
albo liskiego nie nabył serca; ale to
wszystko miłości dobra pospolitego szkodzi
statum. Chiestwa. Którym hic et nunc
z rozumieniem mogł taki ~~umierzaniu~~ sprzyc.
Ten raz który z zbytniey ciekawości z wierzchem
y spodem dołami wielkiemi Litwę lustrował:
powiada że tego żaden w samym Wersalu nie
widział co on w dole wielkim, postrzegł że le-
piey zimie po stawku pływał niżeli fizot po-
trafi wpadszy w dół popas wody pełny.

++ ale tesz poczty do korre-
spondencyi mieć nie mogę

Mowa do Cara Jmci ‹ „ › powtorney u mego bytnosci ‹ „ › Kon-firmatiwe pierwszey funkcyi na Moskwie 13 Martii 1766 miana

Nayjasnieyszy Miłosciwy Carze
Ktoremum ~~za publiczne Rzeczyp: u-spokoienie~~ niesmiertelne między Fran-cuskiemi Liliami szczepił smir,, '' tego dziś do własnych dziedzicznych powracaiące-go Panstw od K Jmci P M M y całey Rzeczyp: witam; ‡‡ temu za szczesli-wie przewiedzione Kraie, to zapisuie, votum abys W Czarskie W. po miłych y wdzięcznych pracach tyle zył lat, [w pokoju] iles się Krajom, ile Krolestwom, ile Pro-wincyom, ile Miastom, ile ludziom dał napatrzyc. Ktoremum za Ukazy woyska waszego Czarskiego W z Panstw Rzeczyp: wyprowadzaiące, przy Pariskich applausach uniżone składał podziekowania, tegoż teraz ~~po tak wielu y listownych y ustnych o wyściu woysk~~ ~~tychże~~ asse-kurawach po ~~ośmnieściu, czemu~~ [dziewięć miesięcznym] Marsie, o jakonaypretsza, tychże ukazow upra-szam exekucyą. Z nowey cier-pliwą dissimulacyą Sąsiedzi y Kolliga-ci, zdumiewaią się Panstwa, Swiat się cały napatrzeie na to, że Ukazem '' woy-ska nie ~~słucha~~ [wykonaty] w Czarskiego W[ielkości]: ktorego Swiatt [wielki] cały słucha. Słucha Sąsiedz-two, słuchaią Kolligaci, słucha nieprzy-iaciel; sama nawet słucha natura. Roskazałes Koronie Polskiey y W X L. wnise z sobą w przyiazn y Kolligacyą? uczyniła. Zakazała nieprzyiacielo-wi Pułtawa od wody y ognia Panstw twoich? na ten rozkaz nieprzyiaciel za samym się Baltyckim oparł morzem. Roskazałes nadmorskim Panstwom woien-ne kupić chmury, z ktorychby wspolnie a-siorany na nieprzyiaciela wypadały. Całe prawie Baltickie morze na poka-zanie nieprzyiacielowi do ucieczki dro-gi, od upałow woiennych osychac zda-ło się. Coż mowic o

'' na Południu

‡‡ na Pułnocy

10

'' z Paryża danego do tego czasu

odległeyszych Panstwach? Lustrowawszy cały
swiat, iescześ żadnego do roskazow nie
wsypił stanienia, Samześ tylko Nayjasnieyszym
Osoby zajasniał Majestatem, a Narody
y Panstwa na powitanie twoie skłoniłeś.
Kiedy się Nieprzyiaciel Nawałnosci bałtyckich
gorami przed W Czarskim Wieł: zasłaniał,
insze się, Kraie na powitanie słały, na
przyięcie rozwiiały y rozciągały. Ne-
ptun sam barki swoie Oceanskie pod nogi
W Czarskiego W: uniżał y poddawał.
Gdziekolwiek o przybyciu jego bystrzolotna
doniosła sława, podnosiły się wieże, mia-
sta wstawały, iedne na słuchanie twoich
roskazow, drugie na zadziwienie się jego
majestatowi, tych napełniłeś zadumie-
niem się, tamtych radoscią wszystkich
ukontentowaniem. Przyieżdżaiącemu zaś
w Francuskie kraie, jakie ludu tysiące
in occursum nie wylewały się? jakie nie czy-
niły podziekowanie żywioły same? Ja-
kos tylko w Czarskie W. w tamte zajasniał
kraje, zaraz obumarła zimą ziemia, o-
żyła, drzewa się putkały z radosci, ~~oraz~~
nagość swoię poznawszy, ~~barwianną~~ utylnioną się
tego Czarskiego W. okrywały zielonoscią. — Kraje Południowe w ten czas dopiero do naturalnego przychodziły ciepła kiedy im ~~pozorne słońce~~ zajaśniało światło
Wersalskie ogrody, Marliskie machyny
rak były ad nutum Waszemu CW ze gdzie-
kolwiek stąpiłeś zrzodła rzekami, rzeki
zrzodłami, wysoko przeciwko naturze wy-
bijały, y twoię wspaniałość ~~twoię~~ nad poięcie
dziła wyrażaiąc. Cokolwiek tam
widziałeś, zwierciadła to było umisłu jego.
Gmachow wspaniałość, ozdob magnificencya,
Struktur kształt y proporcya, w dziele ~~ta~~ cznosć harmonii
~~cowanego~~ ~~pola~~, natury szkoła, ~~twiod~~ ~~...~~ żywe y ~~tyle~~
~~...~~ ~~krytolały~~, Obywatelow ludzkość, wy-
sokie w Czarskiego W przymioty wyrazić ska-
zały się. Reprezentowały W Czarskiego W
w postępkach gracyą, w umysle nic uniżonego
w Osobie przyiemnosć, w akcyach niezwycię-
żonych moc y siłę, w woli do wszystkiego
applikacyą z tą tylko rożnoscią: że
tam w jedno wszystkiego pomiescie nie
mogąc, na wszystko natura rozdzieliła to
co się w jednym w Karlu znayduie.

Zgoda cokolwiek się oczom twoim podawało, to się wszystko do twoiey układało intencyi, akkommodowało postępków. Same tylko Woyska W. Czarskiego W. do jego ukazów przez dziewięć miesięczny czas nie stosują się. Niechcąc z tąd y świat cały w podziwienie y sąsiedztwo zkolligowane w tak długo uprzykrzonay nie wchodzi dyssimulacyi. Upraszam aby jak nayprędsza była exekucya ukazów tyches za którem jusz imieniem J. Kr. Mci P. M. M. y całey Rzeczypospolitey W. Czarskiemu W. usilne zaniosł dzięki, na które nie jedne zaszły assekuracye. ~~Ważnego to wielmożeństwa sława~~, Kiedy się wszystko według jego stanie słowa; Kiedy na wzór Stwórcy samego roskażesz aby się stało y zaraz prędko stanie się. Sława w tym W. Czarskiego W. Kiedy Sąsiadom przyiaźn kolligatom ukontentowanie przyniesiesz, mnie zaś honor dasz, jako nayprędszy widzieć podziękowania mego skutek. Upraszam do tego o prywatne z Jmciami PP. Ministrami konferencye y o prywatne u Samego W. C. W. audiencye.

Kopia do ~~JmcI P. Kościelskiego~~ ~~Konsiliarzów Kurlandskich~~ z Rygi 9 Feb: 1718 do Konsiliarzów

Quam primum recepi mandata Suarum Excellentiarum, statim eadem tam arcte cordi et memoriae impressi, quam injuste a potentiori premimini manu, quatenus in hoc gloriam ut et paternae Serenissimi Regis mei erga omnes cives solicitudinis et Suarum excellentiarum votis respondeam hanc tantummodo in affectibus eorundem protenturus gratitudinem ut sim, qui vivo pro semper Suarum

Do JmŁci P. Kollinfskiego 4 Febr. z Rygi

Doszedł

Odebrałem informacyą od WmmPanstwa, o ich dolegliwosciach, ktorym abym iaknaypretsze levamen przyniese mogł starac się wszelako będę. Życzę, zas WmmPanom partikularnego ktory mam do nich ze effektu aby kwit na 2000 talerow w grodach oblatowac, ktoryby była dobra żeby w metrice Litewskiey znalazł się przed tym taki z samychże WmmPanow ktory na wzięcie pieniędzy naprowadził, może się znaleść ktory na odebranie kwitu inducet. Proszę, abym y ia wyiątek oblaty miec mogł przetłumaczona, zazytbym iey gdyby się okkazya podała. pro meliori WmmPanow, tak o tym sądzę że nie wydawac mi się z niż, asz się inducent in compositionem et liquidationem. iakom zas życzył ex pacto z Xięciem JmŁcią Kurlandskim sub certis conditionibus za włożeniem się w to rzeczy: y sub fide sponsione oneyże, zbyc się tey małey 22m talerow pretensyi evitare tyle iuga, okupic sobie tak lekko wiecznyh pokoy, tak y teraz życzę,, niżeli ze wdac w dalsze post X. siebie y Sukcessorow swoich mutatum statum, pretensyi enfractus. iugi perpetui pericula, w woyny o siebie miedzy roznemi, przykładem są bliższy sąsiedzi, teraz czas a podobno iusz nie długi. Uwijaią się rozni koło wdowy. Zastałem tu Graffa Xcia Hessen Cassel, z Peterburgu iadącego. ~~Can~~ JmŁ z Peterburgu wyierdzaiące nikogo ex extraneis z soba nie wziął tylko SS. Barona Lola. ‡ Czekac będę dalszych WmmPanow rozkazow z tym zem iest na zawsze

‡ WJmŁ Cesarzowi nie może tak pretko ruszyć dla rożruchow tameczniyech o ktorych dziś wziąłem poczty.

Do JmŁci P. St. Bal: 6 Febr. z Peter

Doszedł

Do Xcia JMci Radziwiła Kanclerza W WXL 6 Feb 1718 z Rygi

Doszedł

12

Zadnymem do tego czasu nie jachał traktem zkądbym się mógł był przez pocztę w mojey poczuwać powinności; teraz dopiero stanąwszy przy poczcie ściele się do nóg W Xiey M[ości] te wypłacając obligacyą ktora y jako obowiązującemu wszystkich do siebie imieniowi y jako wielkiemu ministrowi omni titulo należy. Donoszę W Xiey Mości że Car JMć po expedycyi JMu P. Woj. Trockiego wyiachawszy z Peterburgu do Moskwy był w drodze attakowany od Rozboynikow tak, że się sam bronić musiał. Zabito kilku rozboynikow, kilku poimano; inkwizycya pokaże cujus impulsu to się działo. Dowiedziawszy się w drodze Car JMość o powtorney od X JMci do siebie legacyi wydał teraz świeżo ordinans aby jaknayprędzey wychodzili ktory ordinans przedwczorem doszedł tu w Rydze JMci P. Generała Weyde. o czym mi doniosł. przydawszy że oraz przyszła dispozycyja lokacyi woyska w Inflanciech. Miałem honor dawniey się zjachać z JMcią P. Generałem Weydą, z ktorym traktowałem w tym co mi należało. Affektował mię na poczciwość swoię (bom wierzyć nie chciał tyle jusz trudzony obietnicami) że naydaley za pięć niedziel żadnego woyska carskiego nie będzie w granicach Państw Rzeczyp: ja się zaś wyartuję, z naypoznieyszych ordinansow że prędzey. Powrotu cara JMci w Peterburgu jedni za tydzień, drudzy za dwie niedziel spodziewają się. Obawiam się żeby mi potym niezwłaczali audiencyi poki Moskwa cale nie wynidzie, chcąc pokazać niepotrzebną legatyą. Będzie jednak co robić, tak względem Kurlandii, jako względem transmarszow przez Litwę do Ukrainy, ktorychby sobie łatwiey pozwolić mogli, y przy tey lokacyi woyska w Inflanciech, obawiać się potrzeba żeby Kurlandyi ciężko nie dotknęli, gdzie jusz zboża na składach paresztowali, żeby w dobrach Mężyka w Litwie leżących Moskwy nie lokowali. Tatarowie jusz po drugi raz wpadli w Moskwę y jasyru nabrali. Jednak Moskwa nie myśli o offensive ale tylko defensive. Carowicz stanął w Peterburgu poddając się carowi na łaskę lub niełaskę. Tamże stanęła Xiężna ++

++ Kurlanska synowica carska na jego roskaz, gdzie podobno determinatum będzie postanowienia z Xięciem Wessenfelt. Szlachta Kurlandska bardzo skłonna do obrania drugiego Xięcia ~~a to~~ nie będąc ad normam Wojewodztwa in casu sterilitatis, a to względem libertatis Religionis.

JMć Pan Kanclerz Kurlandzki temi dniami fatis cessit

Ja tu jusz kilka dni za konną na poczcie czekam ktore do stajen carskich zabrano dziś wyjeżdżam za dni 6 obiecując sobie stanąć w Peterburgu

Do JMści Starosty Bakimowskiego w Peterburgu 18 Feb 1710

Z Rygi wyiachawszy 1 Febr: przejachałem przez Narwę 13 ejusdem mil 90. werszt moskiewskich 397. gdziekolwiek przez Inflanty przejachałem nigdziem wsi starey nie widział ani dworu, wszystko popalono, fortece miasta y miasteczka do szczętu zgładzone. Moskwa się tylko buduie. Ludzi bardzo mało, ktorych nie tak woyna jako powietrze poznosiło, wszędzie gdziekolwiek jachałem przez Inflanty rudera tylko miast, y ledwie mieysce jest gdzie co było wszędzie tristissima imago. Chłopi ktorzy porostali juz się przywerpli do niewoli. Wszędzie pustki. ~~wszystkie~~ Narew tylko y Rewel Inflanty zdobi. 12 Febr: zjechałem się z kurierem carskim, ~~ktory był~~ na zad od Xcia Repina powracaiącym, ktory był pierwszy wniost ordinans carski aby pospieszali oraz y dispozycye zimowe woyska: ten kurier zostawił był Xcia Repina w Kaydanach mieście na Żmudzi, nie dziwowac się że z Kaydan powoli idzie. Juzem tu zażył prawdziwie moskiewskich mrozow, w jakich jeszczem nigdy nie bywał, nie podobno ich wyrazic dosyć że ile razy je sobie przypominam zaraz zimno człowieka wskrzs przeymuie, iż ~~mo~~ im się ludziom dużo taka naprzykrza droga, ale ij mnie nie mniey nie spodziewaige się, ~~do tego ... zaś ... y ... za pod ... upały~~ za upały na południu mrozy na samey putnoy podjeżdżał y tego słowa Boże zapłac. Jezeli mi przydzie Cara JMci po Moskwie gonić, na co podobno przydzie. Niewiem jako te zniosę mrozy, bo jeden czasem naycięszy kwadrant, już moim nogi odpadaią. Inaczey mi było w tamtych kraiach szukać Cara JMci mogę się utaić, tu zaś nigdzie się, bez paszportu nie ruszę, y gdzie przyiadę już wprzod o mnie wiedzą, wszędzie mowa z persona bo wiedzą z czym ... Konie jak umyślnie leniwe zabiaki po pocztach daią żebym pospieszać nie mogł. Do szczętu bym tak mrozow nie czuł gdyby prętsza była jazda. ~~Jednak ...~~ Stawiłem sczęśliwie ~~w Peterburgu 15 Febr~~ w drodze z Narwy podkałem wiel: kadziesiąt niewolnika szwedskiego ktorego moskwa z Rewlu do Peterburgu prowadziła, tych szwedow na morzu zatkalit teraz niedawno, z kąd znac że traktat nie doszedł. W Peterburgu stanąłem szczęśliwie na południe 15 Febru werszt 164 z Narwy, Cara JMci nie zastałem y nie zaraz się go tu spodziewaią, ruszam tedy za nim na Moskwę, werszt 750 to jest mil wielkich 150 zabawiwszy tu dni dwa zawszeciż dobrey w wszystk +

z Dorpt ludzie na Moskwę wybrani

Kronslot Slizzenburg Wiburg Rewel

kim wiadomosci, o ktorą tu trudno, zebym wiedział jak to robić. Spodziewam się w Moskwie stanąć za dni 8 za Boską pomocą. Cokolwiek tu pewnieyszego wiedzieć mogę donoszę WMM Panu. O Traktacie ze Szwedem cicho tu jednak go robią bardzo sekretnie w miescie Abo w Finlandii nayprzednieyszym; przed kilku niedziel po wystaniu P. Gerca od siebie posłał do tego miasta Car, Pana Brus y P. Ostromana Sekretarza swego intimiorem z sekretną bardzo instrukcyą. posłał za niemi prętko potym majora swego z listami na tosz miasto Abo ktory prętko miał posłać do Sztokolmu, ten że się potkał z Porucznikiem od P. Gerca jadącym do P. Brus wrocił się nazad z listami do Abo co mu P. Brus pochwalił. z tym wszystkim chodzą tamtędy do Sztokolmu korrespondencye mając do tego sposobnosc ponieważ Flotta moskiewska między brzegami Abo y Sztokolmu stoi y morze tam nie zamarzło. Racya, dla ktorych negocyacya partikularnego pokoju, skutku nie wzięła między inszemi ta jest: ponieważ K. Szwedski niechciał pozwolić na zatrzymanie dwoch fortecrek, ktore pro securitatem Peterburgu jedne, tu Rewlu druga tu Wiburg na morzu chce Car Imc zatrzymać. Status Cara Imci ktoregom się hic et nunc nauczyć mogł jest ten. Opanowawszy cały kray Finlandyi trzyma tam regimentow 24. w Inflanciech przeydzie także 20 Regimentow. Woyska ktore w Pomeraniey było to jest 21 Regimentow, okrom tych ktore na Ukrainie y po fortecach moskiewskich, konserwacya Regimentow w Finlandii y chleb musi providere z kraju swego bo tam wielka bieda. Uważając tak z jedney strony applikacyą samego Cara Imci do pokoju ze Szwedem. Z drugiey strony zaczepienie od Tatarow z nocznie po w jedney irrupcyi przeszło na 40 tysięcy jasyru wzięli, do tego abstractionem od zabaw pokoju to jest kiedy już do tych Rzemieslnikow z Paryża sprowadzonich na rozne manufaktury serce traci. Sądzę że Car Imc woli się oddalić od ciężkiey y utratney konserwacyi Prowincyi zawojowanych, mając luxari ufundowanie Peterburgu u Szweda, a udać się do profitowania z woyney tureckiey przy circumstancyi woyny Turecyna z Cesarzem. y w wielkiey rozumiem jest u Cara Imci reflexii nabywszy prawego skrzydła portowego przeciwko Europie, nabyć lewego skrzydła portowego w Azowie przeciwko całey Azii

13

w Peterburgu

Do JMci P. Kanclerza Koronnego
z Peterburgu 28 ~~Febr~~:

Kiedy mi Cara JMci z tego mieysca da-
liey insequi przychodzi, nie spodziewa-
jąc się miec sposobnosci do dalszey
z WMMPanem Korrespondencyi żegnam
iterato, upraszaiąc unizenie ~~abys~~
WMMPan Dobrodzi, w łaskawey cho-
wał pamięci y protekcyi tego, ktory
dla dobra pospolitego na rozkazy KJMci
zapomniał o sobie, zapomniał o wła-
snym zdrowiu, o wczasach y wygodach
jakichkolwiek, o lichey fortunce, za-
pomniał na ostatku o samym honorze
w Trybunale szwankuiącym. W tych
zabijaiących niewczasach to przynaymniey
solatium znaydę, kiedy w pamięci WMM
P. Dob: zyc będę &c.

Do JMci X. Biskupa Kujawskiego

W tak ciężkiey ~~podrozy~~ przy niesnośnych mro-
zach niewczasach podrozy to tylko mam
solatium, że się ieszcze mogę przypomniec
łaskawey WMM P. Dob: pamięci, puszcząiąc
się tędy daliey na Moskwę, a z tamtąd [ztądsmi ~~wyiechać~~ z So]
ieszcze podobno daliey za Carem JMcią
proszę unizenie WMM Pana Dob: abys pa-
miętał na tego ktory dla dobra pospolitego
o sobie całe zapomniał, aby żył w dobro-
tliwey WMM Pana protekcyi ten, ktory
sobie y swoim interessom obumarszy, ~~Oycży-
zne tylko zy~~ rozkazom tylko WMM Pa-
na żyie. W Peterburgu stanąłem
15 Febr: gdzie iuz kilka dni za Paszpor-
tami czekam.

Do JMci P. Marszałka W. Kor: 28 Feb. z Peterburgu do tegoż

Credentiales do Cara JMci

Post titulos

Rozumielismy że woyska W. Car-
skiego Wieliczenstwa nad prawo powsze-
chne wszystkim Panstwom y Narodom
służące, nad pakta wieczne dawnieysze y
ostatni soiusz nastąpny y obronny tak długo
w Krajach Rzeczyp: bez zadney racyi y spra-
wiedliwey przyczyny subsistujące iuż
do tąd według assekuracyi ustnie y na pi-
smie od W. Cz. W. na instancye y ustawi-
czne reprezentacyi nasze y Rzeczyp: danych
za granicami Koronnemi y Litewskiemi
znayduią się. Alesmy za przybyciem
naszym z Panstwa dziedzicznego do Wo-
iewodztw Wielkopolskich z wielkim za-

dumieniem nietylko od partikularnych
Obywatelow pełno skarg żalow y lamentow
na aktualną jeszcze subsistencyą woysk W
Czar: W tudzież srogie od niego uciemię-
żenie, przez z byt z umysłu leniwy
mars Regimentow tylko po iedney mili
na dzien uchodzących a przez trzy dni
spoczywaiących, ale też generalny resen-
timent y rekurs od Stanow Rzeczyp: do
nas uczyniony zastaiemy; że dłuzey tey
nie należytey y cięszkiey krzywdy
cierpiec y dissimulowac nie mogą, za
czym lubosmy z strony naszey wszystkie
stopnie rekwizycyi y perswazyi przyia-
cielskiey zachowali, y to wszystko cokol-
wiek tylko należało do utrzymania z kolli-
gowaney przyiazni wypełnili, jednak żeby
wszystkie narody, moderacyą, przychylnosc
y applikacyą naszę, y Rzeczyp: do Kon-
serwacyi nie naruszonego pokoju widziały,
że jako statecznie y skutecznie, sąsiedz-
ką y skonfederowaną przyiaźn z wielkim
Czarskim W: utrzymywac pragniemy, tak
tego według wszelkiey słusznosci y spra-
wiedliwosci pretenduiemy, żeby woyska
W Czarskiego W. zaniechawszy nienale-
żytych aggrawacyi y krzywd Obywatelom
Rzeczyp: czynic, y nie zostawiaiąc żadney
partyi tak w Koronie, jako y w Litwie
y Kurlandii spiesznym Marszem jako
nayprętszy za granice do Panstw własnych
wyszli, Urodzonego Franciszka Po-
ninskiego Starosty Kopanickiego, na
wyrażenie tey intencyi y poparcie żą-
dania Naszego do W Czarskiego W or-
dynuiemy, oraz Braterskie żądamy, abyś
mu W Czarskie W łaskawy do siebie przy-
stęp, zupełną w tym wszystkim wiarę,
y pożądaną a prętką expedycyą dac ra-
czył. Powodzenia za tym szczęsliwego
y zdrowia dobrego od P Boga W Czarskiemu
W życzemy. Dan w Sesowie die XIII mie-
siąca Decembra Roku Panskiego MDCCXVII
Panowania naszego XXI Roku

Od JMci P. Star: Baltimoyskiego
z Moskwy 1 Martii

Z Peterburgu 20 Febr: wyjachałem
ktorego dnia przy wyiezdzie odebra-
łem list od WMMPana de 4 Feb da-
towany nie wiem z kąd. musiałem
tam w Peterburgu kielka dni bawić,
~~poniewasz~~ że Mężyk passportu
dać niechciał że się Cara prętko spo-
dziewał, lubo przed tym przez swo-
ich Sekretarzow memu namieniano
abym sam uprasał Jego y był u niego
to poczta mi nie będzie kosztowała.
~~co ja przed~~ czego się spodziewaiąc przez
był dał swemu informacyą, aby podzię-
kowawszy za tę ludzkość exkuzował
mię, że jey teraz przyiąć niemogę,
ktorybym był przyiął, gdyby na samey
swiadczona była według sojuszu gra-
nicy, teraz zaś gdybym przyiął, appro-
bował bym ~~to~~ w czym Sojuszowi na
granicy zaraz ~~za~~ dosyć nie uczyniono.
Miałem ~~w tym~~ pewne racye dla kto-
rych u nikogo będąc w Peterburgu nie-
chciałem, ale kiedy passportu dać
niechciano musiałem iachać do Jego
Mężyka y zaraz passport otrzymałem
lubo mi radził ~~wszystkich~~ tam Cara JMci cze-
kać. Jeszcze za bytności moiey w Pe-
terburgu wzięto w żelaza Jeskina,
Aprazina Senatora y Marszałka Caro-
wicza, ktorego pałac y dworskich
poaresztowano, przy ciężkich tedy
trudach głodzie y niewczasach stanąłem
na Moskwie mil z Peterburgu 152
~~29 7~~ 1 Martii, gdzie z podrozy przez trzy
całe miesiące ustawicznie kontynuowany
znacznie na zdrowiu zfatigowany ~~ch~~
tym zaraz byłem u JJPP Ministrow, kto-
rych po kilka razy nie zastawszy tandem
ich eiusdem zastałem, y oddałem kopią
kredentialium uprasząiąc o audiencyą. Cze-
kam tedy rezolucyi. Zastałem tu rze-
czy y całą Moskwę in summa consternati-
one z okazyi tak dekretowanego przez Oyca
Carowicza y odsądzonego tanquam incapacem
et rebellem od Carstwa et Successione, jako
z zabrania Sicariorw, conspiratorum &c y o-
nych ~~zwyczay~~ na inkwizycyą moskiewską
danych. Te piętnascie tysięcy woy-
ska ktore był Car JMość y z niewolnika

Szwedskiego y z ~~Stara~~ Moskalow zebrane za morze Kaspii miedzy Persya y Hina ~~Indii orientalney~~ gdzie złota ma bydz abundantia postał wszystko ad interne-cionem tym sposobem zginęło. wysiadszy z morza Kaspii szli więcey niżeli sto mil kraiem pustym bez prowiantu, zaszedszy zas gdzie ludzie byli: wyszło przeciwko nim 90m woyska Poganow ktory ze nie tak dobrze cwi-czeni w akcyach woiennych nic im uczynic nie mogąc pytali się, po co przyszli, odpowie-dzieli Moskwa ze jako przyiaciele idą. prosili tedy Poganie aby się u nich Moskwa iako goscie rozłożyli dla pozywienia. Oba-wiając się zdrady Moskwa staneła w pustym miescie w kupie, gdzie żywnosci zadney nie maiąc, musieli się tam rozłożyc gdzie ludzie ~~[illegible]~~, y tak z rozłożonemi po roznych mieyscach ~~[illegible]~~ sieciach z nie-mi desperat Poganie zrobili, że nec nuntius cladis wyszedł. ~~[illegible]~~ wiedziec trudno czy car Jmc będzie to windikowac, czyli tez tameczni Poganie Ktapeta wszedszy z sobą w kolligacya zatrią zwycięstwa Car Jmc tu zedwie niedzieli zabawi

15

Do JMci X Władisł Rezanskiego (Jaworskiego) ~~na~~ Moskwie 1716 6 Martii

Uprzykrzone tak dalekiey y długiey przez cale trzy miesiące podrozy moiey incom-moda tamem słodził nadzieią że przez ablegacyi moiey od JKJmci y Rzeczypol. do Cara Jmci miałem znalesc okazyą odda-wiac WmmPanu ktoremum z młodzych ieszcze lat moich wszelką winien jestem obligacyą. ale kiedy po dwa razy za-kachawszy z winnay się odzywaiąc do oddania uniżonosci moiey WmmPanu oso-bie, w takowych zawsze WmmPana znaydowałem zabawach, ktore mi szczę-scia pokłonienia się, jemuśr broniły Bioz, ~~przynamniey~~ w tym smiałosc że literą przynamniey idę, in cultum et venerationem ~~tak o~~ wysokiego imienia y godnosci, ~~[illegible]~~ idę, in rezolutio-nem tych obligatyi ktorem dozgonne memu Dobrodziejowi wi-nien, Niebay łaskawe niech uzyczaią WmmPanu dies longaevos zdrowie jak naylepszego, ktoregoby mozna y z niebieskim przydac, mając z tym wielką [illegible] słodkyem jako w czerstwym widziec WmmPana zdrowiu dał się zaszczycać zem jest na zawsze

Do Xcia Jmci Primasa na Moskwie d. 21. 18 7 martii

W Podjętych podróżnych fatigach mogę się z Dawidem ad equum et mulum przyrównać kiedy po ustawiczney przez całe trzy miesiące 5500 wiorst drodze, ledwiem siły moie już już ustawające na Moskwę dopędził. gdziem Cara Jmci zastał inkwizycyami super Rebelles et Sicarios zabawnego, zastałem tu wielką konsternacyą in Primoribus et in populo z okazyi odsądzenia Syna Swego tanquam incapacis et rebellis od thronu z okazyi powiązanych kilku Senatorow. Zastałem y tę wiadomość że Car Jmć posłał do Skwerna Xcia Dołhorukie- go z rezolucyą że jedna diwizya woy- ska moskie: poty zostanie w Polszcze poki Rzeczpospolita nie będzie approwowa- ła traktatu partikularnego Gdańszczan poddanych swoich z Carem Jmcią insciâ Rep: uczynionego, co czynią widząc z jedney strony niegotowość z drugiey stro- ny niebytność Kr Jmci w Polszcze. # Będę się pro omni possibili posse meo starał aby było dobrze Oyczyznie moiey, abym zadosyć uczynił intencyom y rozkazom w Kr mości; ~~zapominam~~ o zdrowiu o for- tunie o sobie samym zapominam, wie- dząc dobrze że w Kr mość o mnie pamię- tasz, ani przypominam abym po wytrzy- manych długich podróżnych (?) trudach † był pane benemerentium refocillatus, bo w Kr mość wziąwszy mię w swoię protekcyą o mnie nie zapomnisz. Upraszam jednak w Kr mości o poważną instancyą do Jmćow PP. Podskarbich oboyga Narodow aby ~~pamiętaiąc że na tę expedycyą do Cara Jmci nic mi nie dali~~ wydanym do siebie assignacyom zadosyć uczynili. podeymuię do tego czasu kosztą własną fortuną, nie przy- krząc się tu (jako indi) aby w subsistencyi Posłanikow zadosyć czynili Sojuszowi. Większy pożytek Rzeczyp: bydź rozumiem kiedy Rzeczp: viceversa o expensach na Posłow moskiewskich wiedzieć nie będzie. Scielę się &

jeszczem audiencyi nie miał o ktorą się już kilka dni staram

† pl. płomyczkiem jakim

Do Jmci P. Kanclerza 7 Martii w tenże sposob pisałem.

Do JMci P. Podskarbiego W. Ks. L.
na Moskwie 1718

Stanąwszy na Moskwie 1 Martii z Peterburgu, kiedy mię informuią o ordinowanym do Drezna Xciu Dołhorukim z tą rezolucyą, że iedna diwizya woyska moskiewskiego poty zostanie w granicach Rzeczypi: poki Rzeczp: nie będzie approbowała partikularnego Gdańszczanów poddanych swoich traktatu z Carem JMcią, in praejudicium Sojuszowi y Traktatowi Warszawskiemu uczynionego, nie inaczey sobie tuszyć mogę, tylko że mię tu materia dłużey na Moskwie nad moie zatrzyma spodziewanie. Przy tey tedy którey tu zażywam modestyi nie naprzykrzaiąc się o zadosyć uczynienie w traktamencie Posłanika Sojuszowi, łacząc to być z wiekszym pożytkiem Rzeczyp: a folgą obojga skarbów osobliwie W. Ks. L. kiedy vice versa skarby Rzeczyp: o subsistencyi Posłów moskiewskich wiedzieć nie chcą, recurro do WmmPana abyś expensom moim na usługę Rzeczypi: zrobionym providere raczył, upraszam ~~uniżenie~~ abyś weksel do Kuppa którego pewnego do Ryg... in otm assignacyi na 24 tynfów ~~jako~~ do WmmPana iuż produkowany naypręndzey ordinować. ~~Jako tedy~~ za odebraniem summy zaraz kwitować nieomieszkam. Jako tedy

Do JMci P. Star: Babimoyskiego
27 Martii na Moskwie

dosyć

Oświadczywszy się JMciom PP. Ministrom y swoim przyiaciołom y oddawszy copią credentialium jeszczem się zbytnie nie naprzykrzał o audiencyą maiąc wzgląd że u Rusi masłnica to iest dni ~~szalo~~ prawdziwie szalone, ale po zakonczeniu tych dni ~~...~~ swego posełatemz przypominaniem ++ samem był ~~Dnia~~ kwartii u JMci P. Kanclerza ~~spodzie-~~ ~~wając spodziewaiąc się iuż odebrać rezolucyą~~ ~~audiencyi dania~~, ~~ale kiedy mi sam obiecał~~ wyrażaiąc że iako iuż wiadomy iest interes podaney Kopii, tak miarkować że może ... że ta rzecz zwłoki mieć nie powinna, bywszy iuż tydzień na Moskwie. odpowiedział mi że przez dni te ieszcze nie miał był okazyi mówić z Carem JMcią, y bacząc z miny iego że spodziewaiąc się jakokolwiek w inszey przyszedł materii nie był kontent, przyznałem mu że się naprzykrzam JMci, alem prosił o wybaczenie że się dalej ~~bardziej~~ naprzykrzać muszę, kiedy się posłać carskie bardziey Oyczyznie naprzykrzaią.

++ ale kiedy mi sam dać znać obiecał o naznaczeniu audiencyi

16

prosiłem aby z tąd zważył jak ciężko bydź musi Rzeczyp: z całym woyskiem.
~~przyznałem że cięszka bydź musi impor~~-kiedy się za jeden dzień naprzykrzam
~~tunie moia~~, ale z tąd ~~zmiarkować może~~
że nam ~~daleko cięższa od woyska importu-~~
~~nitas~~ nic na to nie mowił obiecuiąc mowić
Carowi JMci y dać znać sam o rezolucyi
na ktorą nie czekaiąc znowu ~~co~~ y gom posłałem
z przypominaniem, bom wiedział z kąd inąd
że tak predko Car JMć dowiedział się o mo-
iey bytnosci jeszcze nizelim dał o sobie znać
tak zaraz ze trzema swemi Ministrami coś
o tym sekretnie mowił. ~~znowu dziś po-~~
~~słałem~~ zawsze podobną odbieram odpowiedź
znowu dziś posłałem prosząc o determinacyą
godziny ktorejbym JMci zastać mogł iezeli-
by podobną, inszym posłaniec odebrał odpowiedź.
Byłoby z tąd co pisać w interessach tuteyszych
ale wszystko okropno, y poczty z moskwy sły-
szę, nie puszczaią. na szczescie tylko pioro
moie puszczam jezeli dolecieć może, WM
MPan bądź pewien że żadney poczty nie
opuszczam gdzie ją tylko mieć mogł, żebym
się nie miał oderwać. a ponieważ z W
MMPanem tylko mam cyfry dla tego to
co cyframi wyrażam proszę aby[ś] do Swo-
im, ~~oraz~~ do Xsiędza Prymasa, y do JMci X Bisku-
pa Kujawskiego ~~[illegible]~~ raczył pro informatione do-
niesc.

Do JMci P Marszałka W dosłownie
dosłownie samego

Do JMci P Kanclerza W X 17 Martii

Juz szosta niedziel na Moskwie bawiąc
a żadney nie odebrawszy z Polski wiado-
mosci nie inaczey tłumaczyć muszę tylko
że poczta nie dochodzi ani wychodzi, zo-
kazyi tych ktore się tu przeciwko Ca-
rowi JMci pokazały tym cięższe im
przez szesc lat zastarzalsze konspira-
cye. Czyniąc jednak zadosyć moiey
obligacyi na szczescie pioro moie pu-
szczam czy dolecieć może. Po audien-
cyi 13 martii mianey miałem dziś kon-
ferencyą, na ktorey, gdy rekwiryciy mo-
iey repositum że trzecia diwizya Moskie-
wskiego woyska poty z tąd zostanie poki JKMci
y Rzeczp: non confirmabunt ~~ratifikacyi~~
~~z X~~ konwencyi z Gdańskiem uczynioney.
Dałem na to racye in separato wyrażone.
Pytano się mnie jezeli mam kommis o Gdańsk
traktować. y praetendowano in scripto pniec ko-
pią (~~mowiem~~ domyslam się qua intentione)
kommissu mego, ~~[illegible]~~ gdy reposui zem
kommis ~~moy~~ w kopii y samym kredensie
~~[illegible]~~ bydź może, ten zaś kommis ktory
mi w instrukcyi dany mnie samemu należy
jezeli praetendują in scripto obiecałem me-
moriał ~~[illegible]~~ (byle to nie przedłużyło)
z wyrażeniem racyi, ktoreby impedimento
w wyprowadzeniu Woysk Carskich retrudere
mogły. wiecejby ~~[illegible]~~ było de wyrażenia
ale ~~[illegible]~~ moy brat ktoremu przez cyfry pisze, informabit

Ad Praesentis niechciałem przeszka-
dzać spowiedziąc zabawnym ale
Xz byłem z upraszaniem o naznacze-
nie czasu, z wyrażeniem oraz
jako Rzeczpospolita, ~~[illegible] do natu-~~
~~ralney udać się obrony w [illegible]~~ je-
szcze juz do niecierpliwosci przez
Woyska Carskie pod czas tak przy-
wiedziona, o czym publiczny y
JMciom doniosła była gazeta
nie co inszego ktorey nie miało tyl-
ko ustawiczna odemnie z Pa-
ryża nadzieja o prędkim wyjściu
Woysk Carskich. y teraz jeszcze
w tey jest Rzeczp: nadziejey
pod czas moiey u Cara JMci bytnosci,
ale kiedy widzi zwło-
kę odednia dodnia evincen-
do fidem meam u Rzeczyp:
musiałbym donieść o tey zwło-
ce. zaczym staraiąc się o kon-
ferencyą między Kolligacyami
życzę aby nie czynił tey zwło-
ki. obiecał mi na zajutrz dać
determinacyą. Nazajutrz in-
sperate dano mi znać w kosciele
że Car JMość czeka z audiencyą.
nie dokończywszy tedy nabożeń-
stwa pojachałem zaraz na audi-
encyą po ktorey oddałem ra-
mote; uważałem że pomieszany
był Car JMć y nie smaczno słu-
chał chociażem chwalił, ani
dziękował, ani odpowiadał tyl-
ko do konferencyi odłożył wszyst-
ko, stali wszyscy iego ministrowie
Kanclerz sam odpowiedział tak
że będzie konferencya z nami
pożegnałem zatym Cara JMci

Do Xcia JMCi Prymasa 13 Martii
no Moskwie

~~Przyiachawszy na 4~~ Bawiąc tu iuz przez
trzy niedzieli całe quo me vertam
nescio, zadney z nikąd przez ten czas
nie maiąc wiadomosci, podobno dla tych
rewolucyi które się tu pokazawszy arcent
tak wyscia z tąd listom iako y przyscia
Miałem audiencyą 13 Martii Konferencyą
17 na ktorey po komplemencie powita-
nia Ichmosciow chcąc wyrozumiec iako
succedit partikularny traktat w Abo
rzuciłem umyslnie oboięthy termin pyta-
iąc się ~~iako z Ichmosci~~ czy po kolli-
gacku z Imciami mowic, uważaiąc
przy tym minę Ichmosciow explikowałem
w tym czy szczerze mowic upraszałem
na tym aby za urazę nie mieli gdy
w materyi przez się nie smaczney mukze,
mowię to co non ad gustum bydz może
Oderwał się na to JMCP Szafirow mowiąc ze W
MPan exkuzuiesz a urażasz, iako w audien-
cyi do Cara JMCi dowiodłesz Wasze z Cara
mowiąc ze go cały swiat słucha a woyska
iego nie; ~~o~~ odpowiedziałem na to: ze za-
dney tak dobrey rzeczy nie masz ktoreyby
na złe tłumaczyc nie mogł intencya moia
dobre z kontextu dalszego poznac się może
ani się tesz tak mowiło, iak za słowo uchwy-
cono, prosiłem aby y dalszey mię źle nie
tłumaczyli bo dobrą chcę, post intencyą.
Wyrażałem tedy ze ogłos był iakoby Car JMC
miał był dac contraorder ukazowi z Paryza
danemu, ale temu KJMC y Rzeczp zadnym
sposobem uwierzyc nie chciała y nie chce
wiedząc ze Monarchom nie bardziey powagi
postronnych nie przyczynia iako credit.
Gdy to samo poczeli źle tłumaczyc pytałem
się czy dał Car JMC contraorder y gdy
się w tym mieszali nie exaggerowałem bar-
dzo niesłuchanego ukazu upraszałem
aby się to teraz iakonayprędzey stało,
co w Paryzu obiecano. Odpowiedział JMC
Kanclerz ze Car JMC dwie diwizye iusz
wyprowadził, trzecia z Xiem Repninem
zostanie y piec marszow od granice po-
sad stac będzie poki KJMC y Rzeczp:
nie będą approbowac Konwencyi Gdanskiey.
Do oddalenie tedy tey trudnosci powiedzia-
łem ze approbacya Konwencyi ~~k~~ tych za-
iskutku wziąc nie może ~~Ako~~

\# Chwaleles Wasze po Retoryku
Cara JMCi a przecię nie bez
przymowki, y my po Retorycku
potrafiemy gdzie tego potrzeba.

Rngo
Gdyby Car JMć amicabiliter expostulował z KJMcią y Rzeczyp: względem tey approbacyi, KJMćPMM y Rzeczp: czyby to uczynić mogli z tych racyi 1mo ta Konwencya jest przeciwko Sojuszowi ostatniemu y Kolligacyi Cara JMći z Rzeczyp: osobliwie w punkcie 2ą. czy tedy może KJMć y Rzeczp: approbować to co jest przeciwko Sojuszowi y Kolligacyi y onę łamać? 2do approbuiąc tę Konwencyą, czy może KJMć y Rzeczp czynić przeciwko godności y bespieczenstwu swemu? przeciwko godności było to gdyby Pan czynił to co poddany czyni nad wolą swoię. przeciwko bespieczenstwu byłoby uczynić jedno praejudicatum y drogę do czynienia poddanym z Postronnemi podobnych Konwencyi, a przez to wdanie się w okazye nierliczonych z Postronnemi y poddanemi woien. 3tio Konwencya Gdanska jest przeciwko Traktatowi Warszawskiemu osobliwie artikułom 4 y 10 § 6 Traktat zaś Warszawski jest utwierdzaiący wiarę S. w prawach swoich, KJMćiPMM na thronie czy może tedy KJMć y Rzeczp: nie rozwiązanym z sobą przez ten Traktat spoioni uyzłem approbowac to co iest przeciwko Traktatowi ręką Pełnomocnego Posła imieniem Principała swego podpisanemu y czy może wzruszać tym traktat.
Kiedy zaś Car JMć przez Woyska swoie chce wymodz tę approbacyą na Rzeczyp: czy może tym bardziey KJMć PM y Rzeczp w cirkumstancyi woysk przynaglaiących approbowac tę Konwencyą z tych racyi 1mo. gdyby KJMć y Rzeczp: przez woyska Cara JMći przymuszona approbowała tę Konwencyą, przyznałaby się być niedołężną. czekowac to bo jest do Subsistencyi jest necessitatis; czekowac to na tym z ktorym woyny nie masz co należy ad Statum, jest praesumptionis subjekcyi. 2do wszystkim postronnym Sąsiadom na Panstwa Rzeczyp: zapatruiącym się otworzy to oczy że woyska Cara JMći poty nie wynijdą deklaruią się, poki KJMć y Rzeczp: approbowac nie będzie Konwencyi

Gdańskiey, a zatym Rzeczpl: zawsze obawiac się może inkursyi woysk zewsząd Sąsiedzkich. Coż tedy chwalebniey co bespieczniey Rzeczyp: tey dissimuluiąc, Parthią woyska Cara JMci w granicach swoich, dac okazyą inszym Sąsiadom irrupcyą do Polski uczynić, czyli nie cierpieć tych woysk zostaiących?

Kiedym te proponował racye wpadał mi często JMć P. PodKanclerzy impatienter pytaiąc się, w czym Konwencya Gdańska jest przeciwko Soiuszowi, pytałem się na to jeżeli w Soiuszu jest wziąć summą pieniężną od Gdańszczanow? odpowiadał że to była sztrofa za Korrespondencye ze Szwecyi, pytałem się czy maią dokument? odpowiedzieli że jest, prosiłem o kopią. Pytali się jeżeli mam instrukcyą na to abym się o to pytał y upominał o pieniądze wzięte, odpowiedziałem że nie mam instrukcyi teraz abym się o to upominał, ale JKJMc y Rzeczpl: inszego czasu rekwirować o to będzie. Tłumaczył to inaczey JMć P. PodKanclerzy obiecuiąc wszystkiem na tę odpowiadać rekwizycyą. Prosiłem aby kiedy po przyiacielsku y kolkoalku traktuie, nie interpretowali tego nieprzyiacielsku przydaiąc że będzie Seym z ktorego Rzeczpl: rekwirować będzie o wszystko cokolwiek w Soiuszu jest a jemu jest służono, dla tego aby zawczasu informowali Xcia Kotobutskiego jako się w tym sprawić ma, odpowiedział JmP. Szafirow że już wie y będzie wiedział, jako w tym stanąć. ‡ Na insze racyje nie odpowiadali, tylko się JMć P. PodKanclerzy pytał czy mam instrukcyą mowić o Gdańsku y Konwencyi, pretendował żebym instrukcyą pokazał, y gdym tego czynić nie obiecał, przynamniey per copiam mieć chciał, gdym y tego uczynić nie chciał odsełaiąc Jchmościow do kopii y credensu z ktorey widzieć mogli co za kommissyą mam ~~[illegible]~~ instrukcya zas dla mnie samego, upewniłem że nad instrukcyą ~~[illegible]~~ P. Szafirow nic sobie nie pozwolę. Pytał się jeżeli mogę imieniem KJMci y Rzeczypl rezolwować o approbacyi Konwencyi Gdańskiey

Dołożył że y my się upomniemy o to co się dzieło przeciwko Carowi, o to że konfederacya do Porty posłała o tych ktorzy przeciwko Carowi woiowali. Odpowiedziałem że iuż Krol JMć darował wszystkim. replikował ale Car JMć nie darował.

18

‡ Pytał się znowu w czym ta Konwencya jest przeciwko Traktatowi Warszawskiemu, ktorym punkt 4 y 10 wyrażał, powiedział że się nam nie podoba ten traktat, ktory jest przeciwko Religii Greckiey, pytałem w czym

Odpowiedziałem że jeszcze Seym nie był
na ktorym do Stanow Rzeczyp: należy rezolwować
to, do mnie zaś należy remonstrować to
coby mogło oddalić przeszkody do ewa-
kuacyi woysk Cara JmCi. Nie odpowia-
dali mi nic na racye ale JmćP Kan-
clerz mowił abym podał memoriał
JmćP PodKanclerzy zaś abym kopią in-
strukcyi moiey. obiecałem podać memo
riał upraszaiąc aby memoriały nie
przedłużały prętkiey y pomyślney
expedycyi. oddałem tedy memoriał
20 martii w te słowa.

Memoriale do Kay: Czars: Wiel
przez Fr: Pomintkiego [?] Kom od
Kroła JmCi Pol y całey Rzepltey posłanego
podane

Jako Kay JMC PMM y cała Rzeczp
wdzięcznym sercem y ukontentowaniem
przyięły upewnienie przez list z Pariża dane
o ewakuacyi wszystkich Najas: Czar: Wiel:
woysk z Panstw KJmci PMM y Rzeczyp:
y ukaz do tego konca zmierzaiący a na
moie ręce powierzony, tudziesz pozniey-
sze assekuracye słowne; tak nie z mnieyszym
ressentimentem czuie to, że nie tylko tesz
woyska w Czar: Wiel: do tego czasu ze
znaczną Panstw KJmciPMM y Rzeczyp:
ruiną prowianty obroki porcye y cotylko
do sustentamentu ludzi y koni należy
nad samę potrzebę biorąc przedawaiąc
ludzi zabieraiąc, y za granice zasyła-
iąc bawili y bawią się, ale tesz tę od-
biera deklaracyą że część woyska w Car:
Wiel: poty w Panstwach KJmci y Rzeczyp
zostawać będzie poki KJmC y Rzeczp apro-
probować nie będą partikularney w Czar:
Wiel: z miastem Gdanskiem konwencyi.
Za czym gdy Rzeczpospl: w tak ciężkich
przez tak długi czas od woysk w Czar:
W: zostaie dolegliwosciach, tracąc wszel-
kiemi sposobami ktoreby związana
przyiazn między w Czarskim Wiel, y KJmci
y Rzeczyp: utrzymywać mogły, nie u-
daie się do publicznych przed Bogiem
y całym swiatem manifestow o naruszenie
Soiuszowi w Roku 1686 z Swięty
Pam: KJmcią Janem III y Rzeczyp: za-
wartemu, a potym w roku 1710 na
walnym ziezdzie warszawskim potwier-
dzonemu; iako y posledniey szym obie

icom, dekklaracyom y asseskuracyom tak
hu osobnemi pismami stwierdzonym.
e poleta mieć do WCW ktorybym po-
dany intencyom JKMci y Rzeczyp mogł
ebrac skutek. dla tego gdy stateczna
nieodmienną odbieram rezolucyą wzgle-
m approbacyi Konwencyi Gdanskiey
sepomniec nie mogę Trakktatu Warsza-
skiego przed rokiem szczesliwie zakon-
nego y reka JO Xcia JMci Dolhorukie-
na mieyscu WCW zasiadającego, pod-
sanego; osobliwie zas trakktatu te-
artikulu 4 y do § 6, a dawniey-
szego Lopuskn w Roku 1686 zawartego
punktu tego 29. Nayjasnieyszy JKMC
PM y cała Rzeczp: czy moze appro-
wać to co jest przeciwko Trakktatowi
kolligacyi w roku 1710 potwierdzonemu
y moze approbowac to co jest przeciwko
kttatowi Warszawskiemu wiare, święta
prawach swoich, JKMci PM na thronie,
nfidencyą między majestatem y wolno-
y pokoy wewnętrzny utwierdzające
? Czy moze JKMC PM M y Rzeczp:
ci za akcyami Gdanszczanow swoich poddanych
wolą Panską uczynionymi ubliżyc
oiey godności? ubliżyc bespieczeństwu
czyniwszy jedno praejudicatum jeszcze nie
pisane, y drogę do czynienia podobnych
nwencyi z postronnemi pokazuiąc, a przez
w okazye niezliczonych z postronnemi
oddanemi swemi woien wdawając się.
przez woysko zas WCW do tey że approbacyi
nwencyi prowadzoną czy postronne narody
schodzącey sądzic nie będą Rzeczp: ~~za~~
ratym tesz postronne narody czy nie otwo-
y ocen na Panstwa Rzeczyp? Rzeczp:
y nie będzie wystawiona inkursiom y passkom niepotrzebnym
zewsząd woysk sąsiedzkich
Stany między skonfederowane Rzeczyp
insiym konem tak cieszkim konfede-
cyi obowiązkiem zwiąsały się tylko
y zadnego woyska cudzieszego w granicach
oich nie widziały, an tesz inszym sposobem
tego obowiązku rozwiązały się tylko
powazna WCW interpozycya jako ta-
stawe JKMci serce do wyprowadzenia
oysk swoich sklonita, tak przez wiel-
niego swego ministra Xcia Dolhorukiego
ozny na pismie asseskuracyą Stany skon-
federowane w tym upewnita, ze po szcze-

19

1780
127½
1652½

60 127½
1652½

60
17

7044
7044
14088

3200
1600
1400
6200
1780
8
~~12940~~
~~8~~1600
620
2220
12220
14440

skwym się Stanow skonfederowanych rozwiązaniu żadne woyska W C W w granicach do Państw Rzeczyp należących znaydować się nie miały. Publicznego uspokoienia fundament nie inszy iest y był tylko wyprowadzenie z iedney strony woysk saskich JKMci P. z drugiey strony upewnienie o wyściu woysk W C W z granic Państw wszystkich do ~~Rzeczt~~ Rzeczyp należących.

Uznaie JKM P M M, Wasze Carskie Wieli: przez podpis na Traktat Pełnomocnego ministra swego przyznałes że przez obmyslone od Rzeczyp regularne woysko, dostateczne JKMć mieć będzie przy Boskim błogosławienstwie bespieczeństwo nie potrzebuiąc żadnych cudzych y ~~w~~ własnych dziedzicznych w granicach Polskich potęstkow. wzglęedem ktorego dostatecznego bespieczeństwa, JKMć P M M woyska swoie dziedziczne saskie z granic Rzeczyp wyprowadzić roskazał, zupełną pokazuiąc do Rzeczyp Konfidencyą, kiedy się samym tylko Polskim we wszelkich przypadkach powierza siłom i ktora, do siebie JKMci ~~Konfidencyą~~ szczerość Rzeczpi baczac y w tym się JKMci powierzym się ~~samim~~ zjednoczeniu w nową podawać nie chce suspicyą, większą do WCW woysk onesz w granicach swoich utrzymuiącej ~~karmiąc~~ y żywiąc niżeli do JKMci ~~woysk~~ Oyca swego woysk onesz w granicach swoich cierpieć nie mogące pokazuiąc Konfidencyą. || z maiestatem

Ztaić tego nie może, iako JKMć P M M z całą Rzeczpą wdzięcznym okiem zapatruiąc się na szczęsliwe W C W Kollegebe swego ktory na lądzie czy na morzu progressa, wszelkie chce oddalać okazyę, ktoreby W C W albo w nową woynę, albo insze rozruchy implikować miały, czego samego iusz tak wiele dały dowodow, dla czego żeby postronne potencye z okazyi subsistencyi woysk W C W w granicach ~~Polskich~~ ~~Państwa~~ iakiey urosci do niczwsz nie mogły pretensyi y Państw JKMci ~~y~~ iakie nie wdały zamieszaniny, uprasza W C W abyś upewniwszy JKMci y Rzeczp o determinacyi czasu iako nayprędszego, w ktorymby wszystkie woyska W C W za granicami Korony Polskiey W X L y Xięstwa Kurlandskiego przed rezolucyą ieszcze zimy stanęły, onesz iako nayprędzey z pomienionych granic ~~...~~ ~~...~~ bez naymnieyszego naprzykrzania

wyprowadzić
się Obywatelom skutecznie roskazał.
Spodziewam się po stateczney W. C. W. z J. K.
Mością y całą Rzeczyp. przyiazni, że jako
przez poważne włożenie się do uspokoje-
nia Rzeczyp. dopomogłeś, jako y dla sławy
y dla utrzymania interessow wspolnych do-
dałeś stanom skonfederowanym powagi
do zupełnego y poufałego zjednoczenia
się Majestatu z wolnością. Jako W. C. W.
powodem byłeś do utrzymania przez regular-
ną Woyska ~~Polskiego~~ Rzeczyp. płacę J. K. Mci. prze-
ciwko nieprzyiacielskim insultom bespie-
czenstwa, tak ani fundamentu publiczne-
go w zawartym Traktacie szczęściu, przez
trzymanie Woysk swoich w granicach Rze-
czyp. wzruszać z wrodzoney spaniałości
swoiey będziesz, ani wysoki umysł W. C. W.
dopuści tego y z Szczey Kollizaeyi, y tak
wiele świadczonych przyiazni będziesz
Soiuszu między J. K. Mcią y Rzeczyp. uczy-
nionego dowodów, aby J. K. Mć. S. M. M.
nad przechodnim Woyskom cudzym Panstwom
nad samemi tylko pustyniami mieć panować
Owszem W. C. W. ciesząc się z tmityth
dobrego traktatu jako dzieła rąk swoich skut-
ku, oddalisz wszelkie okazye ktoreby Panstwa
J. K. Mci y Rzeczyp. niespokoinemi czynili przez
subsistencye y transmarsze Woysk W. C. W. do
punktualney y regularney płacy Woysku Pol-
skiemu a ubespieczeniu J. K. Mci przeciwko
wszelkim nieprzyiacielskim hazardom
Zad to jako W. C. W. byłeś powodem
J. K. Mci S. M. M. do wyprowadzenia Woysk Sa-
skich z granic Polskich tak po dokładney
woysk Saskich J. K. Mci ewakuacyi w wypro-
wadzeniu Woysk swoich Carskich z granic wszyst-
kich Panstw Rzeczyp. pokaże Wasza C. W. ca-
łemu Swiatu że nie inszą miałeś y masz in-
tencyą tylko całość Panstw J. K. Mci y Rzeczyp.
Na pomiarkowanie y porachowanie
interessow w Kurlandyi zaszłych Xięcia J. Mci
Kurlandskiego ponieważ podany przezemnie
od J. K. Mci y Rzeczyp: sposob to iest nazna-
czona przez Seym do Xięstwa Kur: na obacze-
nie tych pretensyi Kommissya nie podobała
się upraszam teraz nayuniżeniey o poda-
nie inszego do tegoż pomiarkowania spo-
sobu, z ktoregoby y W. C. W. y J. K. Mć z Rzeczyp.
kontenci byli y pretensye dostatecznie uspo-
koić, Xięstwo Kurlandskie od Woyska W. C. W. zupeł-
nie uwolnić mogły się. Rzucam się zatym
do nog W. C. W. o jaknayprętszą a J. K. Mci y Rzeczyp. nayporządańszą upraszaiąc expedycyą.

20

Do JMci X. Biskupa Kujawskiego
21 Martii na Moskwie

Juzci tu wielka niedziel na Moskwie bawieo, bez zadney z Polskiey wiadomosci, ktore jako z Moskwy tak do Moskwy w teraznieyszych cirkumstancyach wyjawionych konspiracyi nie idą. Puszczam iednak na szczescie pioro moie, ktoreby z uniżonoscią moią pod nogi WMM Pana doleciało. Nie wyrazam tu wszystkiego ~~[illegible]~~ z tąd, Moy brat JMc X. Bol: przez cifry informatus donie-sie WMM Panu. Donosze WMM Panu, zem miał audiencyą u Cara JMci 13, konferencyą z JMciami X Ministrami 14 Martii bardzo trudno rzeczy idą, dwie diwizye wyprowadzic deklarowano, trzecia poty trzymac ~~[illegible]~~ piec marszow od granicy swoiey obiecano. poki Rzeczp. approbowac nie będą Konwencyi Gdanskiey, datem racye na teyze konferencyi in separato wyrazone, ktore posełam, nie mi na nie nie odpowiedzieli, tylko JMc X. Pod-Kanclerzy pretendował aby ieszcze pretendet widziec instrukcyą moie, albo przynaymniey miec iey kopią, jezeli maym kommiss o Gdansk mowic, podałem do JMci memoriał dnia wczoraysze[go] do [JMci] ktory iuz był w Parizu gotowy te tylko racye skromniey wyrazone przydawszy. Car JMc tu dwie niedzieli bawic ma, do Peterburgu na zad moturus do ktąd y mnie podobno przydzie iachac. Zostawam

Do X. Arcybiskupa Rezanskiego 21 Martii

Po ~~[illegible]~~ u Cara JMci audiencyi obligacyi moiey chcąc za dosyc uczynic ~~y WMM Pana nie chcąc w iakie wdawac suspicyę~~ y uchodząc wszelkiey okazyi ktoreby WMM Pana w iakąkolwiek z moiey strony nay-mnieyszą wdac mogły suspicyą, nie wie-dząc quo me vertam do samego WMM Pana udaią się rezolucyi proszącalbo o naznaczenie czasu u ktoremu ~~moiemu~~, albo tesz abys mi e longinquo przynaymniey pozwolił bydz sługą swoim, y zyczyc quam prosperrimos dies WMM Panu ktorego iestem na zawsze

k 1718 16

A

zaraz do

do JMci P. Gołowkina Kanclerza W. Moskiewskiego na Moskwie

Przegladaiąc się w papierach do interessow Kurlandii należących, czytałem że zamże w Xięstwie Kurlandskim na Woysko Cara JMci wybieraią na miesiąc 1785 porcyi 1085 racyi. Do tego zboża Szlacheckie y mieyskie przy portach y miastach leżące poarestowano, przez co obywatelom Xięstwa Kurlanskiego zabraniato y zatrzymuie się Commercium W.[sza] Xięstwu[?] ... które podczas teraznieyszego głodu, ~~z Kurlandyi~~ chleb ~~ma~~ z Kurlandii ma żywność inhibetur. Upraszam tedy jako nayuniżeniey Cara JMci aby te porcye y racye chociasz do mnieyszey liczby ~~krelsze~~ y to z samych Xiążąt dobr reduktowawszy wydac rozkazał skuteczne ordinanse, według ktorych tak ~~od~~ wybierania więcey porcyi y racyi, jako ~~od~~ zatrzymywania commerciorum ludzie z Carskiego Wielicenstwa zaniechali. Oczekiwam porządaney ad vota JKMci P.M. m y Rzeczypospolitey expedycyi z tym &

Do JMci P. Kanclerza W.M. na Moskwie 31 Martii

Jeszczem do tego czasu nie odebrał na moy podany memoriał Reskryptu od JMciow PP Ministrow zabawnych przy Carze JMci ~~okropna tragedya, ktorey okropne widowisko jutr[o] publicz~~ stawiono. Co samo przyczyną było opuszczenia jedney poczty nie maiąc nic do doniesienia WMMPanu. Ile jednak przed odebraniem reskriptu tego dowiedzieć się mogłem, takosz do tuteyszey rezolucyi, ktora mi na konferencyi w podaney uczyniono propozycyi, to jest że Szwiczya trzecia część zapina poty zostanie w Polszcze, poki KJMc y Rzecz.: approbować nie będą Konwencyi Gdanskiey. Żadney widzę nie słuszney racyi kiedy Juryzdystow do nich nie masz. Jednak abym nie nie omieszkał, cokolwiek do mnie w tey mierze należy, upraszałem o prywatną u Cara JMci

Cara cia la

audiencyjej, który że po skończonych swoich interesach fatygach, zaraz do Peterburgu wyjezdżał, y ia za nim uszedł muszę, spodziewając się, że za odmienieniem nieba, y humor się w ludziach odmienić może. A jako tu przez dni ustawicznie inwestigacyjami był zabawny, mysłom inszym miejsca dać przestrzenniejszego nie mógł, tak wolniejszy w Peterburgu w większej wziąć może tej materii reflexiją. Car Jmość już z tąd dnia wczorajszego ruszył mnie przy reskrypcie na memoriał dać mając passport do Peterburgu. Dla tego tu dla cieszkiey z kancellaryi expedycyi kilka dni zabawić się, spodziewając, nie tusze sobie dobrey sanny. Zostawa tu widowisko tey która się przed kilką dniami odprawiła tragedyi. Jednego na pal żywo wbito, na którym żył godzin 15, był to major obletow. Czterech na kołach ściętych między którymi kniazia y Arcybiskupa Rostockiego, kilku na kołach kruczono żywo, inszym nosy poprzebijano. Majora z pala zdiętego juże umartego, z sukien zewleczonego przełożono na pręt żelazny wmurowany na to umyślnie inszych pościnanych głowy na pręty żelazne takze wmurowane powsadzano, tak że major we środku jak na majestacie siedzący tych czas głowy jako konsiliarzow koło niego wydawają się. Obiecanego tedy nie przystawszy mi reskryptu wyiachali z Moskwy Jmość PP ministrowie, sam mi tylko w kilka dni przysławszy do Peterburgu passport, z którym cały tydzień za końmi czekać musiałem, na moskie Wozy też woli gubernatora mieć żaden nie mógł. Pusciłem się y ia w drogę, ani wozową ani sanną jednak kolaskę wyiachawszy w pół drogi dla śniegów wielkich sanie wziąć musiałem, potym sanie porzuciwszy wodą płynąłem znowu na wozy się przenosiłem. Droga która mię przed tym dni dziesięć z Peterburgu do Moskwy trwała, teraz 22 dni 32 stanąłem z Moskwy w Peterburgu. u moiej z Kąd jakom się ktosz

Do JMci P. Kanclerza W. Ko
z Peterburgu 13 Maji

Doszedł ale niezyczno do Gdańska

zaraz dnia powrotu mego oderwał WMPan
tak y teraz tesz niosę uniżoność moię.
Nie iest u mnie w żadnym zadziwieniu,
żeś WMMP dobrodzi[e]y tako y insi dotmość, przy nieopuszczoney ~~odemnie~~ przezemnie podczas
albo żadney albo trudną ~~odemnie~~ przez tey okazyi ja mieć mogł,
ten czas miał u mnie wiadomość. Cokolwiek się
z Moskwy pisało to wszystko podczas nie
uspokoionych konspiracyi albo zatrzymano
albo nie posłano z Moskwy było. Co tego większa
tu iest na mnie niżeli na inszych cir-
cumspekcya. Juzem pisał do JMci P. Kan-
clerza o reskript na moy memoriał który
ieszcze na Moskwie miał mi być odda-
ny. ale go dopiero tu robić będą. y lubo
~~wiem co odpisać maią~~ ~~ani mi~~ nie się godzi ~~za~~ miesc
co czynić nie odebrawszy na moy memoriał
responsu, jednak wiedząc co odpisać z prze-
dłużeniem czasu maią. Starać się jeszcze będę,
aby Car JMość odmienił intencyą. którą ma. Zastałem
tu wiadomość że Xże Repin ma się pomykać
pod Gdańsk morzem zaś flocie Moskie-
wskiey tamże się ruszać każą. Nie tak
to sprawiła ochota do woyny z Polską, jako
prolongowanie ~~[illegible]~~ dissimulacyi naszey przy którey by
woyska carskie żywić się mogły kosztem na-
szym, którego na Moskwie prowadzącey Fin-
landyą nie nazbyt.

Do JMa P. Starosty Batimoyskiego.
13 Maii z Peterburgu
Jakom przeszłą pocztą dnia przyjazdu mego którą m się tylko
oderwał WMMPanu, tak teraz za pun-
ktualną uniżenie dziękuię korresponden-
cyą, którey ia przy poczcie zawsze nie
będący zadosyć uczynić nie mogę, dziękuię
uniżenie y za staranie które iako w staraniu
się o węzeł, tako w porękcyi daney kupa-
rcy świadczyć raczysz. Odebrałem od kupca przyiaciela
ca z Rygi list że się spodziewa dla mnie
ze Gdańska 7044 złotych pruskich, co in
currenti wyniesie 1488 złotych polskich
rachując zaś na pruską monetę tynfow 3001 uczyni złotych
pruskich 3000 y bitych szostaków 3. talarow
bitych 269 taler bity po złotych pruskich
3 y groszy pruskich 22 uczyni złotych
pruskich 1142. Czerwonych złotych
373 jeden rachując po 8 złotych pruskich
uczyni złotych pruskich 2984. Co in sum-
ma wyniesie złotych pruskich 7126
y trzy bite szostaki, braknie tedy u
kupca ryskiego złotych pruskich 82.
o wszystko proszę uniżenie abyś WMMPan
doniesć raczył P. Friczowi y ia z tąd piszę,
o kupca ryskiego abym ~~w takiey~~ węzeł
tak in quantitate et qualitate odebrał jako
iest oddany to w nikim szkodować nie będę.

Za odebraniem ze Gdańska Kurlandii y z
wiadomości domawiałem się dziś u JMci P. Kanclerza
in materia Gdańska, pokazując w tym samego Cara
JMci interessa przez przeszkodzenie commercio-
rum, exprobrando obligacye soiuszu, reprezentu-
iąc dalsze z tąd konsekwencye, incompetentiam
modi agendi in requirendo a bardziey extorquen-
do assensu Rzeczypospolitey z podanie więcey okazyi Gdań-
skowi do korrespondencyi ze Szwecyą, ieżeliby ta
w Gdańszczanach bydź miała intencya, przez wysta-
wienie kaprow. Namieniłem necessitatem przy-
jaźni z Rzeczypospolitą in circumstantiis nie pewney
w domu od tak siętu konspiracyi securitatis
naostatek przypomniałem bliską nadzieię poko-
ju między Portą a Cesarzem JMcią. a za tym
metum w którą stronę gotowe siły, czy do Pol-
ski, czy do Państw carskich Portha obrócić
może. In materia Kurlandii dondoztem
wszystko co tam Moskwa robi osobliwie przy-
muszenie szlachty et Status Curlandici do
podania Xcia na mieysce viventis. ## exprobrawszy odmianę daney iuż na Moskwie
deklaracyi ze Xże Repin na samey iuż
miał subsistere granicy, kiedy tego Xcia pod
Gdańsk ordynuią. Na wszelkie in materia
Gdańska remonstracye to tylko reposit że
Car JMć tego nie odmieni co deklarował y po-
ty na Żuławach Xże Repin będzie, póki ka-
prow nie wystawią. Przydał że od Porthy
nie ma metum Car JMć przeciwko sobie chyba
przeciwko Polszcze, exprobrando oraz żeśmy
niechcieli pość in societatem armorum prze-
ciwko Turczynowi na co reposui że Rzeczpospolita
doznawszy fructus kolligacyi z Carem JMcią
dla którey wszystkie incommoda belli na
grzbiecie swoim do tego czasu znosiła, nie
chciała się w tęsz kolligacyą nowey woyny
wdawać. Kontinnował dalszey JMć P. Kanclerz
że ieżeliby Polska była niecierpliwa niechay czy-
ni co chce. Interes carski iest impedire wszel-
kie ze Szwecyą korrespondencye, in quem finem
negotiantes Ducalei Prussia ze Szwedami zabierać
na morzu rozkazał. In materia Kurlandii
przyznał reprezentowane przezemnie konsekwe-
ncyas wdania Cara JMci y Rzeczypospolitey w woynę
y w złoty pruski 5 bitych szostaków
z tym komuby zyiącey Xże Kurlandskie prawo swe
transfundował zapierał się, że y on y Car
JMć nie wie o przymuszaniu szlachty do poda-
nia Xcia nowego.

„ przy domowym zamieszaniu ieszcze w cale
nie uspokoionym. bo straceni tenacissimi
sekretu byli

de 4 Maii do JMci X
Bisk. Kijow. dotrzeć

Miedzy Carem y Szwedskim Krolem zadnego nie było traktatu ani jest, lubo się Car JMC o to stara. Szwed czynił łatwość ut eluderet, y żeby czas przyciągał, ale chociaszby ~~świat~~ wszelkie były do pokoju partikularnego apparencie, niejednak z niego nie będzie. Widząc eas difficultates Moskwa w tey negocyacyi, suspicanty że inszi kolligacih sekretnie y ten pokoy robią. Z wielu racyi bardziey się spodziewam pokoju Krola Szwedz. z inszemi kolligatami niżeli z Moskwą. Intencya Carska jest posłać znowu Xcia Repnina pode Gdańsk. y juz podobno są w marszu co samo jest przeciwko deklaracyi mnie na konferencyi daney. ++ o Matuszkim upewnili mię, że juz wynisc mieli. y ta jest racya że mie żadne na moskwie nie doszły listy. Starać się wszelkiemi sposobami będę, avertere te mala, y to mię tu jeszcze do tego czasu bawi. Responsu na moy podany memoriał jeszczem do tego czasu nie odebrał, ktory na moskwie oddać obiecali.

Z Kurlandii miałem wiadomość że Szlachta przymuszeni posłali do Krola po approbacyą obranego na Xięstwo Kurlanskie Xcia Weseinfelta in locum tego ktory oneratus długami ~~non~~ y homagii praestandi obligaciom non satisfecit. Postanemu zaś Moskwa na drogę data z talar. Requisitus odemnie Resident Cesarski Saski czy to miał in commissis, fortiter negavit ~~ani~~ żeby nie wie o tym. Należałoby przypomnieć z Kommissyi piszac do Krola ~~y do Kanclerzow~~ ne praejudicium fiat et ejus Majestati et Reipublicae y do Kanclerzow żeby żadney w tym nie dawali expedycyi, lubo Kancellaria Saska juz się w niektore poczyna mieszać expedycye. osobliwie te ktore jako do Krola Polskiego nie Xcia Saskiego należą, ut hic evenit. O trzeba temu wczesnie zabieżeć non dissimulando przynamniey na przyszłym Seymie o czym się informari mogą z roznych województw tamże zostających aby to pamiętali do instrukcyi Posłom na Seym. jako y to ut alienenty a curia ci Sascy ministri ktorzy się w Polskie mieszają interessa promocye procurationes przywilejow przy tym czeby ad eas instantias otrzymanych przywilejow Pieczętarze nie pieczętowali, y jeżeli zapieczętowane wyszły pro vacanti sint.

Kondemnata od JMCi P Swiniarskiego otrzymana niewiem jakim sposobem stanęła, ponieważ P Wolskiemu Plenipotentowi memu zleciłem odzywać się y od WMMPana. a JMCi P Swiniarskiemu się dziwuię, że się mną nie kontentował tanquam fide sponsore za WMMPana jakom się JMCi pisał. Ves się WMMPan z Opitki wypisał zatuię tego, y lubo ingratitudo JMCi P Siostry tego pod tego dekhat, jednakże honor y inne konsekwencye nie powinien był pozwolić, chyba dla tego aby sobie WMMPan pokoy okupił, sobie tylko nie sukcessorom pewny in casu złego dekretu et in praejudicium posagu. ale honor jeszcze nie upada kiedy się sa sądzie wypisał. y jeżeliby co in praejudicium było. ten dekret bezemnik być nie mogł a przynamniey exempst pose powinien po plenipotencyi do tego dekretu odemnie nikt nie miał. Woyny ~~per omnes rati~~ na ktorą u nas widzę gotowość per omnes rationes czy defensiwe nazbyt, czy offensive, tak przeciwko Moskwie jako inszym stanom nie zyczyłbym y dla tego tu tak długo siedzę, chcąc to avertere ile będzie mogło być.

Jmći X Biskupowi Poznanskiemu jeżeli będzie
okazya proszę, donies WMmPan dla Boga niechay
tak nagle na dyssidentow nie następuie. ~~[illegible]~~ to
więcey zaszkodzi. teraz maią okazye Dyssidenci
wynieść ex vigoribus trakktatu, gusz sięgając ich
Swyta, chcąc cerkwie ruskie w Litwie y Kol-
rcze utwierdzić sinat utraq crescere ad messem
trakktatow, y owszem pozwolić im cokolwiek
ne qustrakke cogant protectionem. mamy my
rakye sancitorum Trakktatu, Postronni nie maią
przeciwko Trakktatow wyrzucać pozwolonych Rzeczy.
Żałuię, że JmćP Kasztelanie Międzyrzycki
ut exuat imperium Rzeczyp: szukał contrarius
imperium Słuzi Rzeczypospo: obawiam się, aby
woiewodztwo in eo fundamento juxta regull-
men płacy y legem novellam nie kaszkietowa-
ły płacy ~~u tych~~ incadentia w Grodzie u tych ktorzy
Jmći Dziwizyi płacić powinni, ad ulteriorem
decisionem Kommissii, praevia manifestatione
Jmćiow PP Kommissarzow. Żałuię że ten
człowiek tak godny reputacyi w woiewodztwach
naszych peten, żeby mogł placere ~~Rodzowi~~ jezynomu
Kredit y tesz reputacyą u wszystkich straci.
W Litwie (piszą mi) omnia domestica pacata
wyięwszy N.N. ktorzy

3

Doszedł do Gdanska

Do JmćiP Thivino. 13 Maji ~~Pet~~ Peters:

Redux Moscua Peterburgum reperi literas
M[agnifi]centiae Vestrae ratione cambii ex majori Po-
lonia mihi missi. habeo gratias pro ea alacri-
tate et officio praestito. Rogo M[agnifi]centiam
Vestram ut eadem pecunia me ibidem Redu-
cem expectet. A fratre meo scribitur mihi
~~Summa~~ missa summa tinfonum 6004 talerorum
in specie 269 aureorum 373 efficiens summam
~~flore~~ Prutenicae monetae florenorum 7600 et
uni tinfonis, juxta currentiam monetae Polonicam
computando. quae forte ~~juxta~~ summa prae-
dictorum tinfonum imperialium ac aureo-
rum juxta currentiam Prussicam dimi-
nuitur. Quare ne utraque pars damnum ali-
quod ~~pati~~ habere possit. in quali mone-
ta a meis summa extradita in simili li-
benter recipiam. quod ipsum ad coram
melius componemus. me vero respe-
ctui M[agnifi]centiae recommendo.

PS ~~Spe~~ si quod ibi commodum pro aliquot
diebus hospitium transeunti mihi per famulos M[agnifi]centiae Vestrae
provideri poterit tempestive rogo. de quo
ipso notum faciam M[agnifi]centiae Vestrae inde
egressurus, ut pro tempore habere possim.

Ad Gedanenses 13 Maji 1716
2 Peterburgu

Necdum Nobilissimae Antiquissimaeq Civitati Gedanensi etiam per famam notus fueram quando eidem ~~officia mea~~ ubi jus et aequitas licet non requisita imperavit, officia mea etiam contra torrentem impendebam. testantur id armistitia tractatus Varsaviensis totam Prussiam ab exercitu Saxonico defendentia in eundemq finem mandata missa. testantq Negotiationes meae publicae Parisiis apud Sacram Czaream Majestatem, quamvis ~~nullo~~ vacuo effectu ob non servatam fidem plenae. Et plus nunc in me virium augetur ubi praeter ~~mandata~~ Serenissimi Regis Domini Mei Clementissimi ac Reip: mandatum, Suarum Magnificentiarum ~~recipio~~ requisitiones et expostulationes inmissas ad me recipio literis sigillo Civitatis munitis, sed nominibus eorundem non subscriptis. accessit ad hoc iteratum ad me Serenissimi Regis Domini mei Cle: hac in parte mandatum. Congruum esse judico informare ~~suas~~ Vestras Magnificentias in hoc, quod ratione Civitatis Gedanensis cum S. Czarea M. Parisiis et adhuc habui negotium. Sive ex publica tantummodo fama, sive ex privata notitiam habens Parisiis de oppressionibus ab exercitu Moscovitico Vestrarum Magnificentiarum dissimulare non potui quin de hoc tractarem, innui hostilitatis esse initia contra Reipu: factam ~~per~~ per M. N. Seremet manifestationem contra Gedanum totius Reip: promontorium, ubi hoc excusabant, exprobravi praeparatum ~~in finem~~ oppugnandi Gedani causa magazinum in Prussia; de hoc se nescire affirmabant nullamq malam contra Gedanum habere intentionem testabantq. diffidens tamen his scripsi ad Illustrissimum Cancellarium Regni qui Commissario ad educendas Copias Russicas de Regnato injungeret ut exercitui tractum ~~longe a Gedano praescri~~ avertendo omnes occasiones longe a Gedano praescriberet, factum id totum ex una parte, sed ex altera parte ob non servatam mandato Parisiis dato fidem nihil observatum, ad hocq tempus observatur. In praesenti iterato ~~negotio~~ requisitione mea non alius scopulus est ad quem omnis ~~machin~~ negotium allidit, praeter Gedanensis ~~securit~~ Civitatis conservationem ~~conservandam~~ integritatis. In Conferentia quam cum ministris habui non alia mihi facta ~~resolutio praeter~~ ad memoriale quod porrexi S. Czareae M. non alia paratq resolutio nisi haec quod divisio Principis Repin ~~ad~~ cum sua divisione et Regimine ad hoc usq tempus ~~ad~~ in limitibus ditionum Reip: subsisteret quousq Resp: non approbabunt conventionem Gedanensem. ~~Mittam~~ M. hujus memorialis Copiam una cum responso mittam M.tiis Vestris futura Regnante posta. Sed neq huic declarationi satis fit cum eadem divisio aut parat viam ad Gedanum aut jam est in via. et haec est ratio tam diuturnae cum jactura fortunae valetudinis meae, hic commorationis viarumq ~~meam~~ summarum incommoditatum tolerationis.

dotred t va Haafka

... nil alia perdendae hic valetudinis meae cui tanta mora occasio

~~et ad me~~

Non desistam qua potero totis viribus amovere hoc malum, quoram gloriam immori viz jam semivivus, usibus ac integritati Reip: proclarissimaq in Regno Poloniae Civitatis Gedanensis, ~~tantum~~ Ita agam ~~quaptiu~~ tanquam ex vestris ipsismet mscentis vestris essem. Prosperet Deus JOm desideria ac intentiones meas quibus ostendam esse me pro semper sincerum ac verum Cultorem

Posetam racie dare pia Konterencji

Do JMci P. Marszałka w Kor:

13 Maji 1718
w Peterburgu

Powróciwszy z Moskwy do Peterburgu zastałem dwa od WMM Pana listy, ktoremi ~~w deli~~ w tesknym przez tak długi czas oczekiwaniu wiadomości z Polski ocsłodzony ~~reassumo vires do Kontinuacji uprzykrzoney pracy~~ przychodzę do świeższych sił przez tak wielkie podróży niewczasy już nadwątlonych, na Kontinuacyą uprzykrzoney pracey. Ubolewam na nieszczęście moie kiedym do ~~tego czasu~~ na tak częste remonstracye moie nietylko niepomyślną na moy memoriał gotuią rezolucyą, ale y teyże samey zadosyć nie czynią, skwirząc Kniaź Repnina pod Gdańsk ordynuiąc deszcze y przez inszych y sam przez siebie kołatać będę, u kara JMci quo successu doniosę. O pokoju ze Szwedem żadnego nie masz luboć go tu ardentissime prawdną. Flottę gotuią na morze czy pod Gdańsk przeszkadzaiąc transportowi flotie Szwedskiey. Ablegata Tureckiego lento passu tu prowadzą, znać niechę pomyślna imże instrukcyą. Zostaiący

Do JMci P. Sardego 13 Maji

Odebrałem dwa cum annexis od WMM Pana listy, oraz y publiczne wiadomości. uniżenie dziękuię za tę pamięć którąś WMM Pan tak szczerze życzliwemu słudze swemu w oddaleniu zawziął. widzę, że nie jest sterilis w Saxonii petra na którey ~~przypada~~ znapomłość mi y przyiaźń nasza początki wzięła. upraszam o Kontinuacyą dalszą tey łaski. w Interessie Gdańskim więcey niżeli w swoim czynić propense będę, ale tu trudna sprawa y racye chociażby ich sto piędziesiąt było mniey ważą kiedy są bez zbroynych Juristów &

do rzedt we Gdansku

do rzedt we Gdansku

Do JMCi P. Hetmana Wielkiego WXL
z Peterburgu 16 Maji 1734 z Peterburga Doszedł

Powróciwszy tu z Moskwy ~~te~~ dwa zastałem od WMM listy z których naylepiey informor o będącey jeszcze Moskwie. Moie do WMM Pana z Moskwy ordinowane listy wątpię, żeby doszły ponieważ podczas inwestigacyi tamecznych Konspiracyi nikomu z Moskwy wyieżdżać ani listom wychodzić pozwolono. Cokolwiek tam jednak pisałem to teraz Krociusienko przy nayniższey moiey submissyi donoszę. z Peterburgu w dziesięć dni stanąłem na Moskwie, gdzie dla Małżnice Ruskiey dopiero w pierszey połku niedzieli, miałem audiencyą po ktorey y Konferencya nastąpiła, na ~~na~~ tey na rekwizycyę moię dana rezolucya że dwie diwizye z Polskiey indubitate wyniść miały. trzecia zaś diwizya z Xciem Repninem w granicach samych Rzeczyp. poty zostawać będzie poki Rzeczyp: approbacyi nie uczyni Konwencyi Cara JMci ze Gdanskiem. Dałem przeciwko temu racye na ktore gdy mi odpowiedzieć nie można, pytano się bez wstydu czybym miał w instrukcyi mowić o Gdansk y koniecznie widzieć moię instrukcyą JMC P Szafirow napierał się. Co że bydź żadnym sposobem nie mogło referuiąc JchMościow do kopii kredensu w ktorym ~~wydaie się moia instrukcya~~ prztendując tego aby mi wierzono dosyć dobrze wyrażaiąc instrukcyą moię. Podałem zatym memoriał na ktory do tego czasu odpisać przez 7 niedziel nie mogą. tylko jednakowo gotuią ktorą ustnie daliey rezolucyą. Ktoc pron obstante nie przestanę jeszcze kołatać roznemi remonstracyami quo successu doniosę WMM Panu. Wyrazić nie podobno tych trudności we wszelkich okkurrencyach przypadaiących tak w czasie, in modo agendi jako in ipso negotio. ale to jeszcze mniejsza gdyby słowni byli już y przeciwko daney deklaracyi Xcia Repnina pod Gdansk ordinuią, y ten jest skutek Kolligacyi naszey &.

Do Kurlandii 16 Maji z Peterburgu Doszedł

Dopierom od WMM Pana informowany o Kurlandii y Zmudzi, z ktorem czego zaraz miałem Konferencyą, zaparli się żeby przymuszali Kurlandiam do nominacyi Xcia, posłałem kopią requirentis to samo a statibus. y aresztowanie zboż in admiratione było, ja im w niczym nie wierzę. Na Moskwie ultimaria deklaracya że Repnin potąd w Polszcze poki Rzeczp approbować nie będzie Konwencyi Gdanskiey, teraz zaś tenże Repnin ordinowany pod Gdansk na wymuszenie kaprow. ja tu czynię omnia possibilia ale się podobno bez woyny nie obędzie. Wielka tu chardość y pycha postronnych wszystkich despectus, w samych sobie fiducia, co podobno ich zgubi. O Trakttacie ze Szwedem nie masz nic, ~~...~~ y ~~...~~ sami o nim wątpią, czas tylko Szwedzi lucrantur. Jeszcze tu smutnie dwoch ... y carowica sybierskiego. Konspiracyi ad fundamenta jeszcze nie doszli bo skaceni do niczego się nie przyznali, a przecię chcą aby ~~woyny~~ nie pokoju.

Do Xcia JMci Primasa z Peterburgu
16 maji 1766

Martwiąc się z inszych listow od drugich
JchMosciow nie inaczey wnosić muszę, tylko
że y moie listy do W X Mosci dobrze docho-
dziły. Dla tego przy napisanym ukłonie
moim krotką rekapitulacyą czynię, pracy moiey
(żal się Boze) tak nieskuteczney. Dla Ruskiey
Matnice w tydzien po przybyciu moim na stolice
miałem audiencyą: po tey konferencyą w kontel
zaraz na ktorey gdy mi uczyniono rezolucyą
y łatwość do wyboru dwoch diwizyi, trzecią di-
wizyą z Xciem Repninem potey trzymać że Ichm
Xiążę Rzeczpli: nie będzie approbować konwencyi
Gdanskiey. Na to gdym dał racye nie do smaku
onciom, nie racyami odpowiadał JMcP Szafirow
ale bez wstydu jakobym się domislał nad instru-
kcyą co czynię pytał czybym miał w instrukcyi
o Gdansk mowić, y koniecznie prætendował
widzieć przynamniey copiatim moie instrukcyi.
Rosyę z modestyą odesłałem JMci do kopii
y samego kredensu odzieby wyczytał moie
instrukcyą samey kas rzeczy instrukcyi, dy
objawienia denegowi. Sam JMcP kanc-
lerz, ktoremu się wobec swego proceder nie
podobał prosił abym desideria podał in me-
moriali, do tego jeszcze czasu odpisuią na
memoriał przez 6 niedziel. Insza tu zno-
wu rezolucya w Peterburgu (gdzie nie prze-
stawam rożnemi remonstracyami ułatwiać
wszystko) posłałem Xcia Repnina pod Gdansk
aby wymusił wystawienie kaprow, y lubo by
do tego przymusili, jednakby się do dawney
wrocili prætensyi, to jest aby Rzeczp: appro-
bowała konwencyą. O przymuszaniu
Statuum Kurlandii do elekcyi nowego Xcia
in locum viventis, gdym expostulował za-
parli się wszystkiego. Posłałem kopią li-
stu tego ktorym komisarz Bestuzew kur-
landią do tego przywodził. Stanął tu
dnia wczorayszego Posłanik wszech znać że cum fa-
vorabilioribus niżeli ja propositionibus. bo y salen-
ke, po niego pięknie przybraną posłano y
gospodę, naznaczono cum omni honore, da
zas y za pieniądze ani gospody ani sposobu
do konferencyi z rożnemi mieć nie mogę.
Pokoju partikularnego ze Szwedem bardziey
sobie życzą niżeli się juz spodziewają

Do Xcia JMci Radziwiła dosłow

do JMci X Biskupa Kujawskiego
dem

Do JMci P. Stan: Batimoyskiego
20 Maji 1716

~~13~~ Pretendując nie mogąc się y do tego jeszcze czasu doczekać responsu na moy memoriał ~~miałem konferencyą 13 praesentis~~ za wzięciem ~~wiadomości~~ z de Gdańska y Kurlandii pewnieyszych wiadomości miałem konferencyą 13 praesentis prosiłem in quo fundamento Car JMość posełał Xcia Repnina pod Gdańsk z dywizyą. Czy in fundamento sojuszu, czy in fundamento praetensii alicujus dominii w Państwach JKMci y Rzeczypo: Odpowiedziano mi że dla tego ponieważ Gdańszczanie nie dotrzymali Królowi JMci Konwencyi z sobą uczynioney w wystawieniu kaprów przeciwko Szwedom. prosiłem quo jure do tego Gdańszczanie przymuszani, czy nie iestże to wyraźnie przeciwko sojuszu punktowi 24. ~~Jeżeli~~ Jeżeli Car JMość miał jaką urazę od Gdańszczanów czy nie miał ~~gdzie~~ u kogo rekwirować sprawiedliwości nad nimi?

[Czy godziło się, w kolligacyi będąc, czynić casus hostiles przez manifest przeciwko Gdańskowi uczyniony?]

Odpowiedziano mi na to że sami WaszMość Gdańszczanom poradzić nie możecie, a jako komu inszemu ~~miał~~ oręż sprawiedliwość z nich uczynić? przyznałem że często Gdańsk Królom y Rzeczyp: recalcitrabat, jednakże ~~co~~ dlatego opuścić nie może. jeszcze Rzeczp: może mieć tyle sposobów na Gdańsk, "a jeżeli flomusz poradzić nie mogąc będzie Rzeczp: rekwirowała Cara JMci o posiłki, to ten czas dopiero będzie się godziło Carowi JMci posłać dywizye swoie ~~pod~~ pode Gdańsk.

["u kogo inszego przeciwko niemu nie zażywając.]

~~Nie tylko~~ ~~w~~ teraz zaś przez ordynowanie dywizyi carskiey y przymuszanie do wystawienia kaprów ~~będzie~~ nie tylko się sojuszowi zadosyć nie czyni ale wszelkie commercya Gdańskie zabraniają się, tak od morza jako od Polski, przez co ~~z~~ cała Polska zależąc mając promontorium bez przewiedzy, które nerwo contra Szwedom [~~postawić~~ mieć poczęte może] za tym y towary moskiewskie w Polszcze zpieniężyć się nie mogą. I ~~interes tedy~~ Rzeczyp: tedy Interes jest w tym aby kaprów nie było, y samego Cara JMci. Do tego nie bez suspicyi to będzie u Rzeczyp: że się Gdańskowi commercya przeszkadzają ~~dla tego żeby~~ aby się też commercia do Królewca przeniosły. ~~inszy~~ kiedy inszym nadmorskim portowym miastom wolno będzie mieć commercia z inszemi y ze Szwedami samemu tylko Gdańskowi nie wolno będzie. a tak gdy promontorium całey Rzeczyp: upadnie, czy nie ~~poczuje~~ znaczny nie dostatek w sobie Rzeczp: gdyby Carowi JMci zaległ kto port Archanioła, od kąd znaczne skarby do Moskwy prowadzają się, czyby Car JMć nie obrócił tam wszystkich sił na oswobodzenie tak wielkiey importancyi w państwa swoie

odpowiedziano zwyczayną racyą. że w tym
jest interess Cara JMci aby żadnych ze Szwe-
dem nie było Korrespondencyi, dla tego Car
JMć przez swego Residenta u Dworu Berlin-
skiego deklarował że każe zabierać Kup-
cow Krolewieckich nie tylko miewaiących
Korrespondencye ze Szwedami ale y żywność
im dowożących. Odpowiadałem: ~~jeżeli Car JMć~~
~~ma necessitatem Kaprow~~ że przez wystawienie
Kaprow nie zaszkodzi się Korrespondencye, ale
owszem bespiecznieyszy sposob do Korresponden-
cyi mieć może Gdańsk, jeżeli ją mieć ze chce,
a jeżeli inevitabilis necessitas tych Kaprow
ktorych bez Konsensu Rzeczyp: żadnym spo-
sobem Gdańsk wystawiać nie może, ani owich
~~w~~ przez to juszcze ~~żadney nie może mieć~~ ~~mency~~, tedy upra-
szałem aby Car JMć należytym sobie postąpił
sposobem, rekwiruiąc po przyiacielsku u Rze-
czypi: Konsensu na to, nie wymuszaiąc przez
woyska. # Położyłem żem jest dobrze pewien
o szczerey Cara JMci ku Rzeczyp: przyiaźni
za coż sobie Car JMć tak z temi postępuie
ktorych kocha. Tu się prawie wylewał JMć P.
Kanclerz, reprezentuiąc chęć Cara JMci dobrą
ku Rzeczyp: Przydałem że nie tylko z inkli-
nacyi naturalney ale y z interessu teraźniey-
szych cirkumstancyi tak domowych jako
postronnych potrzebna Carowi JMci przyiaźń
z Rzeczyp: Okoliczności domowe przy usta-
wicznych Konspiracyach pretendują z postron-
nemi przyiaźni. Odpowiedziano na to że
iusz są uskromione. ja reposui, że zawsze
od nich metus ~~bydź powi~~ y ostrożność bydź
powinny. Cirkumstancya zas bliskiego z je-
dney strony Porthy z Cesarzem pokoiu zapa-
trywać się na to każe czy Portha siły ca-
łowe nie obroci ~~albo~~ na Państwa albo Rze-
czyp: albo Cara JMci. Odpowiadano na to
że się Car JMość nie obawia od strony Turec-
kiey ani się spodziewa, bardziey się spo-
dziewać potrzeba potencyi Tureckiey do
Polskiey, przytoczono do tego że Rzeczp:
nie chciała się łączyć z Carem JMcią prze-
ciwko Porcie, odpowiedziałem na to że
Rzeczp: skosztowawszy ~~skutkow~~ na ten czas
skutkow Kolligacyi tz Carem JMcią ‶ z kto-
rey ten ~~pożytek~~ pożytek miała, że cudzą woynę
na swoim grzbecie znosić musiała, nie
chciała ~~tez~~ podobnych nowey Kolligacyi przeciwko
Porcie skutkow ~~fut~~ zazywać. Szedłem
znowu do cirkumstancyi Państw Cara JMci
od strony Północney, y upewniłem żeby się
Car JMość darmo nie zawodził w nadziei
pokoiu partikularnego o ktory się ze Szwe-
cyą stara ze Szwecyą. bo ta czas tylko
chce lucrari, ani o pokoy dba mogąc go

6

\+ Przystawienia Rzeczp: nie jest obligowana

\# bo to samo do Konsensu Rzeczypi: prze-
szkodzić może. Humor Polski jako w wol-
nym narodzie, więcey uczyni z przyiaźni
dobrey, przymuszony nic nie uczyni

‶ przeciwko Szwedom

incommoda

zawsze miec kiedy się on sami starają kob-
hiaci. a jezeliby się Szwecia nakłoniła
do traktatow, tych nigdy czynic nie będzie
razem ze wszystkiemi kolligatami w kup-
pie mocnieyszemi toby mniey skorał.
Jest tedy kwestya z ktoremi kolligatami
wprzod zacznie Szwecia trakktowac czy a
Septemtrione z Carem Imcią, ktory naywię-
cey zawoiowanego kraju possidet? czyli a
meridie z inszemi kolligatami mniey re-
spective Finlandii, y Inflant, zawojo-
wanych prowincyi maiącemi? ~~Przeciw~~
~~Za tą~~ Jezeli z Carem Imcią wprzod,
ten widząc Szwecyą distractam od inszych
kolligatow trzymac się będzie mocno in
praetensionis ‖ et possessione Maris Finici
et baltici, y a za tym nie wieleby miał
awantazu. Jezeli zaś wprzod z kolligata-
mi od Południa ktory mniey possident
kraju zawojowanego y przeciwko ktorym
od południa taświey pociechi mieć może
choćiaszby ze stratą prowincii zawojo-
wanych przyszło strakktowac, mnieyszaby
Szwecya ponosiła szkode. # a tak wszystkie
siły obrociłaby Szwecya y przeciwko Kro-
lowi y przeciwko Carowi Imci, trzeba się
tedy trzymac w przyiazni y kointelligencyi
dobrey, zgodnej, nie wychodzic z kol-
ligacyi podając okazye takie ktoreby
kolligacyą rozerwac mogły. coby przecię
subsequi mogło przez te impaciencyą, do
ktoreyby Rzeczpo: proceder Cara Imci ze
Gdanskiem przywiodł. Czy pokwapi odmia-
ny danej juz na Moskwie deklaracyi,
według ktorey ksze Repnin na sameyt miał
subsistere granicy, teraz zaś pod Gdansk or-
dynowany idzie, # na wszelkie in materia
Gdanska remonstracye to tylko repositum
ze Car Imc tego nie odmieni co deklarował,
y przyznał się ze ksze Repnin na Zuławy i-
dzie y tam będzie poty, poki kaprow Gdan-
szczanie nie wystawią. Jezeliby Rzeczp:
była niecierpliwa, niechay czyni co chce
interes Carski jest impedire wszelkie ze
Szwecyą korrespondencye.
In materia Kurlandii doniozłem wszystko
co tam Moskwa robi osobliwie przymuszanie
Status y Slachty Kurlanskich gospodanie
Hera sin approbationem od K. Imci na mieysce
viventis. Represzentowałem dalsze z tego
konsequencye y swieze przykłady jak ciężka
rzecz jest tego ruszac ex dignitate. jeze-
li Xze Kurlanskie niegdzie protekcyi nie
znaydzie, znaydzie takiego ktory tod nie-
go transfusią prawa jego na siebie przy-
mie a za tym implikowanie w woynę,
jak Cara Imci jako Rzeczyp: ~~offendam~~

‖ dla utworzonych przez w Głowie Com-
mercia.

otworzyłyby się kommercya po łu-
dniowe ktoremiby refocillarentur
siły szwedzkie.

Przydałem ze woyska Cara Imci
tak się Rzeczyp: naprzykrzyły,
ze choćiaszby iednego soldata zostawił to
go cierpiec nie mozemy

nieomylna sposobe #
przyznano w tym ~~prawdę~~, kontinuowałem
daliey upraszaiąc aby Car Jmość nie kon-
tentuiąc się podanym od Rzeczyp: sposo-
bem to iest Kommissyą na uspokoienie pre-
tensyi Xiężney Jmci Kurlanskiey podał
inszy sposob z ktoregoby obiedwie Strony
kontente były. y kiedy się pytano coby
za sposob był oppowiedziałem zeby czas y mieysce
naznaczyć odzieby ~~naznaczeni~~ wysła-
wieni z iedney ~~od~~ z strony Cara Jmci dru-
dzy z strony K Jmci y Rzeczypli: zia-
chawszy się obaczyli porachowali pomiar-
kowali pretensie wspolne. nic mi na to
nie odpowiedziano ale rezolucyą w tym
w reskrypcie na memoriał wyrazić obie-
cano. Upraszałem za tym o iaknayprędz-
szy reskrypt. ktory że otrzymam odpo-
wiedziano. Trzeciego dnia po Konferen-
cyi był u mnie Jmć P. Kil donosząc mi że
Jmość ~~[illegible]~~ P. Szafirow że mnie nie
kontent że tak ostro y bez obserwancyi
Cara Jmci ~~[illegible]~~ traktnie, że Turkiem
odgrażam, czyniłem na to relacyą Jmci mo-
ich remonstracyi. Koniecznem obaczył Jmci że
Moskwa w diffidencyą K Jmci podaią u Rze-
czyp: kiedy przymuszaią Kurlandią do nomi-
nacyi koyo u Krola Jmci na Xcia in locum
viventis, odpowiedział mi na to: iakimże
sposobem uspokoią się interessa ~~Carskie~~ y pre-
tensye Carskie, responsi że są bardzo małe
bo w rzeczy samey tylko do 8 Rublow na
co mam dokumenta. odpowiedział na to
cosz z tym czynić ktory ma woysko y po-
tencyą. Rzeczp: nie ma woyska. zadziwi-
wszy się w sobie na tę odpowiedź mowiłem
iako to rzecz śliska Xciu Weisenfeltowi
bo chociażby się przy Xięstwie Kurlanskim
utrzymał teszby zostały pretensye Cara Jmci.
odpowiedział że iusz obiecał Car Jmć ustą-
pić tych pretensyi ieżeliby to dość mogło.
Posełałem znowu przypominaiąc y upo-
minaiąc się reskriptu na memoriał. ia-
ednakowo zawsze odpowiadaią. dziwuiąc
się zem tak uteskniony bez niego. Mu-
szę sam iechać. Stanął tu 15 Maji
Posłaniek Turecki po ktorego o kilka mil
posłali byli Galerkę pięknie przybraną, gdy
przyiezdzaiącemu do Peterburgu dali ognia
ze dwoch armat. dwa mu tylko dali ko-
nie do gardy y iusz był u ministrow na
dworze, ktory poznawszy z kopii kre-
densu, że nie był od Samego Cesarza
ale tylko od Wezyra denegant mu au-
diencyi u Cara, ale żeby tylko miał kon-
ferencyę z Ministrami iako od ministra
postany. ieszcze mi non constat z czym
przyszedł. iusz go poczynaią cibius tra-

ale się o przymuszaniu Statuum
Kurlandicorum do nominacyi Nowe-
go Xcia zapatli; dla tego obieca-
łem posłać list Kommisarza moskie-
wskiego in eum finem pisany, ia-
koż posłałem

7

ktować ~~wyrażając~~ ezprobando traktowanie z JP Szafirowa w Stambule
Krz Stol
(Do JMci P Sardego
Do JMci P Kanclerza W Kor:)

Mając tedy w osobliwey suspicyi prolongacyą reskryptu na memoriał moy który reskrypt jeszcze na Moskwie przed 2 niedziel miał mi bydź oddany.[++] Na wyrozumienie intencyi Ich Imościów, byłem sam 22 Maji, o reskrypcie z początku nic nie wspominając tylko upraszając jaka rezolucya Cara JMci na moie remonstracye. Stateczną mi dano y nie odmienną rezolucyą, że ponieważ K JMć y Rzeczp: iuż od Cara JMci rekwirowani o approbacyą wystawienia przez Gdańszczanów Kaprów nie chcą na to zezwolić, tedy sam Car JMć do tego naglić będzie. Odpowiedziałem: gdyby K JMć y Rzeczp: ~~mał~~ w Sojuszu z Carem JMcią uczynionym mieli ten na sobie obliq, jeszczeby jakakolwiek bydź mogła racya naglić do exekucyi Sojuszu Rzeczp: ale ponieważ w Sojuszu tego nie masz, tedy tego przez nową z Rzeczp: umowę, trzeba rekwirować, bo to przymuszanie bardziey zaszkodzi. Za czym gdy nieodmiennie Car JMć przy tym stawa upraszałem o reskrypt na memoriał który iezeliby w dalszą poźć miał prolongacyą, tedy nie widząc żadnego dobrego skutku nadzieie przyszłoby mi o paszport bez expedycyi ~~upraszać~~. Dyspensu upraszać; nic mi na to nie odpowiedziano tylko obiecano prędko reskrypt. Byłem nazajutrz u Xcia Mężyka jeszcze ten interess promowując, poprzez perswazye ~~tych~~ JMciów ministrów u Cara JMci ~~aby tym~~ żebym sam u Cara JMci miał privatną audencyą. Do intryges racyi przydałem te reflexie, że ci którzyby interessa Szwedzkie do dawnieyszey radzi przywiedli fortuny, tęda radzi okazyom które Car JMć podaie do rozerwania kolligacyi

[+] przy okoliczności nadziei tak pokoju partikularnego ze Szwecyą, jako Porthy z Cesarzem JMcią

Do JMci P Sardego 23 Maii w Peterburgu

Jusz to trzeci odbieram z adresowanemi list od WMMPana, z wielką moią obligacyą zato że na mnie pamiętać raczysz.[++] Upraszam o kontinuacyą ~~tey~~ ~~dalszey~~ pierwszey obligującey łaskiey. Z oznaymieniem co się tam dzieie osobliwie względem moskwy stawszy Xcia Repina, Tu widzę nutant ~~co~~ ~~cz~~ w sobie co czynić lubo mi inszą daią deklaracyą y dla tego differunt tak długo reskrypt na moy memoriał zapatruiąc się, co za sukcessus będzie pokoju Porthy z Cesarzem y Partikularnego Szwedo ze Szwecyą, którego zeby się nie spodziewali przem powiedział. Car JMć Dnia wczoraysz ego wyiachał do Peterhoff nie z tąd 27 gdzie kielka dni zabawi. Posełam WMMPana moie konferencyą którą proszę, abyś do JMci P Kanclerza W K ordinować raczył. Do JMci na wileńską pocztę listy moie ordinuię. możesz WMMPan y Gdańszczanom komunikować aby widzieli moią dla sobie chęć y życzliwość

dotrzeć do Gdańska

[++] z wielką znowu do obligacyą moią że WMMPan czwarty raz same, tylko kopełke siela łaku na nię wylawszy przysyłasz z obligacyą płacenia tak wiele od Opsersz za tak wiele łaku na koperte wylanego

Do JMci P. Gołowkina Kanclerza Moskiew 23 maji

Przy wyprowadzaniu dywizyi roznych, woysk Cara JMci, z granic Panstwa JMci y Rzeczyp: ~~nie~~ nie widze, juz zadney potrzeby tymze woyskom tariff woiewodztw y powiatow do Rzeczyp: nalezaiacych, ile kiedy miedzy temi tariffami, sila iest ~~z~~ wielu obywatelow krzywdy pokatszowanych, ~~Aby tedy~~ Upraszam tedy unizenie jakom iasz ne mozliwie upraszał ~~o wydanie~~ z Kommissoriatu woyska Cara JMci tych taryff tak iako sie z Grodow powymowane, upraszam y o wydanie tych kwitow do ktorych JMość PP. Woyskowi Obywatelow Rzeczyp: przymuszali. " miedzy ktoremi jest y list JMci P. Wojewody Poznanskiego do JMci P. Feltmarszałka pisany " ~~Ktolwiek~~ w tym starania y applikacyi WMMPana dozna wszystkie Wojewodztwa Ziemie y Powiaty obligowane WMMPanu beda. Ja zas ze wszelkim jego respektem szukam honoru w tym, zem iest na zawsze

o wroslm.

Do JMci P. Podskarbiego Wielk. WXL 23 maji

~~Nie chciałem bydz importunem WMMPanu~~ Jakoby radbym in WMM ~~widzieć tylko~~ szczesliwych momentow malatia zostawaiacego widziec WMMPana tak niechciałbym naymnieyszą moią importunią jegosz inkommodowac, ze mie zas interes Stanego WXL tu w Peterburgu do tych czas zatrzymuie, dalej ~~zatrzyma~~ aby od trzeciey dywizyi Kreia Repina zgruntu wolne bydz mogło. Prosze, unizenie abys mi WMMPan za złe nie poczytał ze poufale recurro do WMMPana ~~recurro do WMMPana przy ktorey tu zazywam modestyi nie m~~ abys expensom moim na usługe Rzeczyp: erogowanym providere raczył. Upraszam unizenie abys jak najprędzey wexel do kupca pewnego Ryskiego in vim assignatiey na Zgm. WMMPu produkowanej ordynowac, gdziebym za odebraniem summy zaraz mogł kwitowac. O czym samym upraszam abys mie uwiadomił. z Lepszym to bedzie awantażem ~~jako~~ całey Rzeczyp: ~~tak szczesliwie~~ Gołonkiewie WXL ~~a teraz skarbu~~ a kotłay skarbow obeyga narodow kiedy Posłani nie oglądaiac sie na dalsza, przez Soiusz naznaczoną prac swoich ~~konsolacye~~ u otecego narodu konsolacya szczerzy y rzezwiey interessa Oyczyzny swoiey protrowowac będą jedyną w sercach Bratelskich zakładaiąc ~~oczeki~~ ~~wadzenia~~ usług swoich mensuram. Co sie y teraz in eum finem czyni przy wszelkiey modestyi, nie upominaiąc sie o to aby Soiusznowi w takim mentie do siebie Posłanych za dosyc uczynili. Nie mam od nikogo z WMM Panstwa wiadomosci co sie w WXL dzieje bez ktorey ledwie zyc moge. Prosze, aby mie przynamniey JMc P. Sweter o wszystkim informował.

i ze wstydem

8

Do Xcia JMci Primasa 23 Maji

Do tych ktorem przeszłemi pocztami odbierał listow ~~nic~~ ~~majac~~ to pozimna adjungere mogę, ~~nad~~ ~~to~~ com winien W X Mosci za tę dobrotliwą pamięć, ~~nad capacitatem moje~~ za estimacyą nad capacitatem moie, ktorąś w liscie swoim W X Mosc do X JMci SMm wyrazit. Do dawnych moich obligacyi przydałeś mi W X Mosc ciężkie calcar, ne aliquid indignum geram łaskawego W X Mosci o mnie zdania. ~~Supplikuię~~ ~~abyś po~~ Dzie odziciendziey po Bogu supplikuie, zeby się, według zdania y ~~persuazyi~~ ~~tego~~ stało tylko do samego W X M abyś postanowił, tyzesmi W X Mosc roskazał potrzeba abyś ~~poblogosławił~~ ~~y~~ sity datkow swoim błogosławienstwie X y skutek y upewniam ze się wszystko ~~nie~~ za ~~z moim~~ utorowanym w mnie staraniem y moim swiątobliwe dosć lichą aplikacyą, ~~ale za tego~~ stanie iezeli ~~mocno y skutecznie~~ ~~stanie~~ W X M przystąpi błogosławienstwem.

Mnie tu do tego czasu differunt z reskriptem na moy memoriał od ktorego reskriptu wszystko dependet. Y chociasz iednakowo canunt, iednak na te remonstracye ktore się czynią, harent non absque suspicione ze się jeszcze zapatruią na progressa traktatow tak Porthy z Cesarzem JMcią, iako partikularnych swoich ze Szwecyą. Przystąpiła do tego legacya Turecka nie bardzo z tąd ad gustum ze przez nich bardzo cicha, ktora iest in difficultatibus audiencyi. Do tego czasu wiedziec nie mogę, z czym ten posłanik przysziedt. jednak mowią ze ad confirmanda pacta nad Prutem uczynione. Tym nie smaczniejsze ze tam y o nas nie zapomniono. Posełam JMci P Kanclerzowi jedną konferencyą moię z JMciami PP Ministrami, tez tam zewsząd ~~[illegible]~~ zo uczyni W X Mosc participem z tamtąd pleniorem W X Mosc mieć będziesz informationem. Terez zostawu

Do JMci P Kanclerza W Ko z Peterburgo 27 Maji

Odszedł we Gdańsku y w Rydze

Miałem honor odebrać tu w Peterburgu cztery od WMMP listy, trzeci na ręce ~~JMci X~~ Biskupa Kujawskiego, czwarty na ręce JMci P Sardego ordinowane. Ostatni list od ~~WMMP Dobr~~ odebrałem z cyframi do ktorych klucza nie mam, ale się od WMMP Dobr: spodziewam. Wszystkich tych listow roskazy ktore pełnie wszelka moia applicacya, et sollicitudine, iako się WMMP Dobro: z tey doczytasz relacyi konferencyi ktorą na Gdańsk przez JMci P Sardego ordinowałem. insze zaś listy na poczty Wilenskie aby ktorąkolwiek drogą dosć mogły posełam. Car JMc przed kilka dniami do Peterhoff wyiachawszy ieszcze nie powrocił, in momenta jednak speratur, z wielkim moim utesknieniem rezolucyi na nowe moie przez Xcia JMci Menzyka podane reflexyie. Z Carem JMcią jeszcze sam mowić zatrzymuię się, poki in scripto w reskrypcie na moy memoriał nie odbiorę rezolucyi ktora de die in diem procrastinatur, nie bez suspicyi zapatrywania się na progressa negociacyi Finlandskich, albo wystraszenia ~~tego~~ na Gdańsku. Poniewasz Dwiryn

~~We wszystkim roskazy WMMPana Dobrodzieia~~ ~~iedne juzem wypełnił~~, drugie pro opportunitate czasu y circumstancyi dosyć uczynię.

cia Repina o ktorey mi się przyznali ze pod
Gdansk idzie, jeszcze na dawnym mieysciu
subsistit. Famam zaś puszczaią ze idą pod Gdansk.
na te, rezolucyą, o Xięciu Repninie pod Gdansk de-
stinowanym, odpowiedziałem na konferencyi ze
zam juz zastanie nasze woyska we Gdańsku. ~~Kontrybucya~~
~~frant port szwedzki osadzał~~. O Traktacie
partikularnym w Finlandii to tylko mamy
ze tam juz staneli Plenipotenciarii szwedscy,
ze znacznie extra do traktamentow ~~apparencyą~~, niżeli
podobno do traktatow apparencyą. ~~to~~ po tesz ap-
parencyą sreber credensow y dukuariorum
przysłali tu Plenipotenci Cara Jmci, ktora
im zaraz jest ordinowana. Posłanik Turecki Aga
był u Jmciow PP ministrow, od Jmci P Kanclerza
dobrze przyięty, ale od Jmci P Podkanclerzego
niedrzącego przywitany, nieukontentowany odia-
chał, mało co mowiąc. Ramotę swoię w czer-
woną kitaykę obwinioną oddał, w ktorey
praetenditur wiadomosc quo fine na Ukrainę
woyska moskiewskie sciągały się, y praetendit
do tego approbatio pokoiu nad Prutem u-
czynionego. w ~~ktorey~~ ktory o Polszcze nie zapo-
mniono. Zreta Xiąży Dołhorucy tu juz
przedtym sekwestrowani tandem po ciężkich
inkwizycyach doczekali się dekretu, ktory je-
szcze in secreto, nie dobrze jednak tuszą
Generałowi. y bratu Carowey Jmci O Carowicu Sybirskim w podobney
także będącemu inkwizycyi jeszcze non con-
stat co z nim będzie. Jestem zaś Xięciu
Jmci Primasowi przez umyślny list dziękował
za tę łaskę, ktorą mi przed całym swiatem wli-
że do KJmci swiadczy, tak WmmPana upra-
szam abyś mię kapecem uczynił odsługiwania
tego całemu imieniowi WmmPana Dobrodzieja
ktorego nieodmiennie zostawam.

Do Jmci P Marszałka w Kor 21 maji
~~Trzeci~~ Trzeci odbieram listy od WmmPana Dobr: ktore
mię in summam prowadzą ~~czynią~~ admirationem ze pierwszy
dopiero list z tego kraju odemnie odebrałes
WmmP Dobrodziej. nieomieszkałem zadney
poczty odkąd iąm mieć mogł ktoreybym
powinności moiey zadosyc nie ~~miał~~ był u-
czynił. + Rozumientu insuper na to ~~zadnego~~ mieć nie mogę
~~starania mego o zupełną ewakuacyą woysk~~
~~moskiewskich~~, nad to juz Jegomosc tuteysi mi-
nistri ze mnie nie kontenci, o czym niby u-
myslną miałem praemonicyą ~~informacyą~~. jako się tedy o to
nierezolutnie starąm zebym się moiey własney
podobał Oyczyznie, doczytasz się WmmP Do-
brodziej w relacyi y wszystkich listach do Jmci P Kan-
clerza Koronn: ktoremu abys WmmPan swoie
odemnie kommunikować raczył upraszam
uniżenie. Cokolwiek w listach do Jmci P Kan-
clerza braknąc będzie, w listach WmmPana
znaydzie się. Wyrazić niepodobno qua am-
bitione Dwor tuteyszy interessa swoie miarkuie.
juz praetenditur y titulus imperatorius.
Jeszcze na Moskwie przybiegł był Kurier od Cesa-
rza do ~~Residenta~~ Residenta Cesarskiego z listami do Cara Jmci.
Długo się od odebrania tych listow wzbraniano,
tandem miał sam Resident audiencyą u Cara
Jmci, na ktorey y nie z honorem Cesarza

we Gdańsku dotrzeć

\+ nieomieszkałem nic cokolwiek do starania
się o ewakuacyą woysk moskiewskich należało

JMci przyięty, y prawie nie dosłuchawszy audiencyi zbyty. po ktorey naznaczono Kurierowi Cesarskiemu aby zaraz we dwa dni wyjezdzał z Moskwy. Listy te miały bydz in materia abjudicationis Carowica od Thronu. Ko propozycyi Traktatu ze Szwecyą, y ta ma adjungi, aby Korona Szwedska opiekunem była manutenendi minoris natu na Thronie Moskiewskim. + ~~Zostawa~~ oddaję się nieodmienney łasce y respektowi WMMPana z tym ze m jest na zawsze

+ Zajazd dobr Kleinmeykowi w Litwie od Jmciow PP Sapiehow nie mało tu czyni przeszkody interessom naszym. za czym ~~absterre~~ spraszę JKJmć powagą swoią ad viam juris Jmciow odprowadziwszy ze Jmciow a violentiis mediis naprowadzić raczył.

Do JMci Biskupa Kujawskiego z Peterb: 27 Maji

Odebrałem list WMMPana Dobr: de 9 maii datowany, z ktorego rozkazy że przeczenie ze mnie, dowodem jest nieukontentowanie dworu tuteyszego ~~ze mnie~~ ktory prætendit zebym y placentina mowił, y naole nie nacierał. Dostałem konferencyą może JMci P Kanclerzowi MPanu, postałem y Bratu memu JMci P Kł: Bahint: ktory wiem że będą WMMPanu PP Kommunikowae. Reskript na memoriał moy od ktorego reskriptu wszystka ~~depen~~ moia dalsza dependet negocyacya do tego czasu retardant, non absque suspicione zapatrywania się, tak na progressa pokoju ze Szwecyą partikularnego. O kosztu Gorthij z Cesarzem JMcia. jako poJmci, oktore jeszcze na Moskwie przyszły listy przez umyślnego Kuriera, ktorych listow otwierając go Car Jmć chciał evitare tandem miał sam Resident Cesarski audiencyą prywatną, abo Aga Turecki przysłany oddał już ramote, Ichmciom PP ministrom w czerwoną kitaykę, obwinione, kontenta jey: pytając się quo fine ku Ukrainie woyska Carskie zbliżały się, prætendit do tego approbatio traktatu nad Prutem uczynionego gdzie y o nas nie zapomniono. Już stanęli w Finlandii Plenipotenci Szwedscy ad tractandum ze znacznieyszą do traktamentow niżeli podobno do traktatow apparencyą. PP

Do JMci P Kł: Babimoy: w tenze sens.

Do sred^t do Gdańsk

Do JMci P de Bülow 27 maji

Recepi literas Mfcentiæ Vestræ redux Moscua Peterburgum quarum imperata adhuc in Moscua prævenii, hic autem eo urgentius institi quo evidentiora demonstravi documenta adactæ nobilitatis ad præsentandum Principem. Negabant se primo adigere nobilitatem, sed ad porrecta hoc in puncto documenta resolutionem in rescripto ad porrectum a me memoriale dare promiserunt. Jam sunt ~~et~~ amplius menses ubi memoriale porrexi ~~nec adhuc~~ rescriptum ~~accedit~~ non absque suspicione ~~ma~~ retardatur. interea non desisto a continuis remonstrationibus. De quo ipso scripsi in Curlandiam sed inde unam tandem habui epistolam.

na Gdańsk

Do sred^t

Do Mittawy

Pisałem do WMMPana donosząc interess Kurlanski. Czekam desideratissime wiadomości czy się według ich obietnic za dosyć dzieje y jak się sprawuią. Reskriptu na memoriał mowy do tego czasu nieodebrałem. non absq[ue] suspicione. &&.

dostrzet

Do JMCi P. Wojewody Wileńskiego 27 maji

Zajazd dobr Dąbrowy Xcia JMCi Merzykowi jako ~~wielka~~ cieszka mi causavit remoram w wyprowadzeniu zupełnie trzeci diwizyi Xcia JMCi Rekina z granic W.X.L. tak recurro do WMMPana z uniżoną prośbą moią abyś to negotium bardziey albo do kompinacyi przyiacielskiey albo ad strepitum iuris odłożywszy ~~ad~~ violentissimie powierzać ~~czeiał~~ ~~descendere~~.

10

Nie potrzeba mi ~~intziges~~ pozwyes przed oczy WMMPanu stawiać motiva, bo ~~tak~~ sama Oyczyzny miłość y konserwacya uniwersi, ktora serce WMMPana napełniła, nay mocnieyszym będzie w jego umyśle racyą. Spodziewam się, że jako Xże JMC Merzyk wszelką do kombinacyi łatwość przez obiecaną mi do tego ~~gotowość~~ swoią ofiaruie, tak wzajemnie WMMPan ad amica media skłoniwszy się, y dobra prędko statui, et possessioni oddawszy oddalisz te wszystkie obstacula, ktorekolwiek dobro pospolite zatamowac mogły. Czekam w tym jako nayprędzey WMMPana resolucyi z tym którem jest na zawsze

Do Hierney JMCi Radziwiłowey Kanclerzyney Wielkiey W.X.L. 30 maji

Jakom rad applikuje wszystkie sposobnosc moie, do usług W.K. Mosci, tak zęby ~~~~ ~~same~~ y ~~~~szym do ~~~~ ~~~~ uszułu[?] garnąc podziało ~~~~ uprawszym W.K. Mosci, Zeby u Dworu W.K. Mosci nie znalazła mieysca Dama tu pewna nacyi włoskiey po francusku mowiąca, ktorey maż na Moskwie pułkownikiem ~~pułkownik~~ ~~był~~ umarł, y ktora mi z osoby nieznajoma iednak z reputacyi dobrey, y do wszystkiego applikacyi ~~~~ ma zalecenie. u tudziesz do wychowania w Oyczyznach należytych y z domu dobrego. Czekam w tym resolucyi W.K. Mosci abym y tym sposobem inszych do usług iey prowadząc pokazał zem jest na zawsze

Do JMci X Star Babimoy 3 Junii

Jak długo się doczekać nie mogąc ~~[illegible]~~ na podany moy memoriał reskryptu od którego cała determinacya dependet. posełałem znowu 30 Maji upominając się o ten reskrypt. który gdy znowu differebant, pojechałem sam nazajutrz. Skonfundował się JMci X Kanclerz z tego przedłużenia, prosił aby jeszcze zaczekać Prosiłem y ja o wybaczenie że się tak często naprzykrzam y naprzykrzac ~~będę~~, Między ludzie w Litwie y na Zmudzi od głodu umierając z okazyi będący tam jeszcze dywizyi Xcia Repnina. przypominałem żem na rekwizycią JchMościow dałem memoriał zaraz we trzy dni, " a reskryptu " ~~memoriał~~ nan czekam juz trzeci miesiąc. Przyznał że tak, ~~ale~~ ~~do~~kładając że ten memoriał potrzebuie czasu aby nań dobrze ~~oda~~ y należycie odpisać dla tego upraszał o patiencyą jeszcze. Przy~~pominałem~~ na to rezolucyą moię, że jezelibym widział zwłokę, tedybym o passport upraszał, y jezeliby rezolucya nie od ~~woli~~ Rzeczypl: bydz miała, na cożbym za nią miał czekać. y gdyby mi odpowiadał że takasz będzie jaka dana na pierwszey Konferencyi, znowum em przekładał idące za tym konsekwencye, nowe z tąd w Polszcze zamieszanie, ‡‡ ~~z czego się nieprzyiaciel cieszyć będzie, y ktora że raz Rzeczpl: in tranquillo położona, z żadne się pierwonne nie wdawała korrespondencye potym do naturalney idąc obrony w nowe woyny y insze involvere może~~. ‡‡ Przyznałem się, że uważający interessa, okoliczności ~~Cara JMci przy których ~~[illegible]~~ nie chce uczy-~~ y chcąc dobra tey Rzeczypl: Cara JMci, przy których nic nie chce uczynic ~~od~~ desideria Rzeczypl: nie inaczey sądze, tylko że z samey naszey Polski musi bydz kto taki, który Cara JMci perswazyami w tym utrzymuie. Nic mi na to nie powiedziano tylko że jeszcze za listami od Xcia Rothoruskiego do JKmci posłanego, z reskryptem zatrzymuią się. pytałem się, tedy czy iakie maią od niego wiadomość wzgledem determinacyi na rekwizycye JKra JMci: odpowiedziano że żadney upewnitem ich tedy, że ~~żadney~~ inszey rezolucyi mieć nie będą nad te, którem tak często w remonstracyach moich na konferencyach przełożył JchMościom, dla czego upraszałem aby się Car JMc chciał predko determinowac y obligowac sobie Rzeczypl: nie mogąc dłużey czekac ~~nad~~ nad Sobotę, przyszłą to jest ~~[illegible]~~ diem 9 Junii. ~~Zacho-dząc tu diversye y nieukontentow~~ Muszę tedy z wielkim zdrowia y worka uszczerbkiem oczekiwac tey od Xcia Rothoruskiego wiadomosci, ktorą jezeliby ~~[illegible]~~ przed tuszę miec, musiałbym juz descendere ~~[illegible]~~ sposobno

‡‡ podanie nieprzyiacielowi okazyi do czynienia praktyk szkodliwych wspolnym interessom. Jezeli interes Cara JMca jest aby Rzeczp: była in tranquillo statu, in quem finem woyska Carskie (iako mię w tym wspiera na Konf
‡‡ Miałem ci w Sariru rezolucyą że dla tego woyska Carskie w Polszcze, ~~[illegible]~~ żeby pokoy uczynily) byly ~~teraz~~ ~~[illegible]~~ czemuż tedy teraz w uspokoioney Polszcze rozruchy czynić chcą przez naprzykrzanie się,
— ferencyi rezolwowano) w Polszcze przebywały. za czasz po uspokojeniu się Rzeczyp: teraz woyska ~~okazya da~~ u nas bawiące się okazyą dają do zepsucia tego interessu.

~~wołania rzeczy~~ ad fontes ipsos któremi ciężko
przeszkadzają, coby było z wielkim siły moim
in posterum kłomus narażeniem.
Zachodzą tu diwersye y nieukontento-
wania tak Cara Jmci do Króla Angielskie-
go, jako Króla Angielskiego do Cara Jmci:
Car Jmć z okazyi ~~woiow~~ wejścia Króla
Angielskiego w Kolligacyą z Cesarzem Jmcią
Król zaś Angielski z okazyi ~~dawa~~ obie-
cowania protekcyi od Cara Pretendento-
wi, y iusz od Rezydenta tuteyszego Angiel.
podany memoriał do Cara Jmci, dla
czego fawenty w Kurlandyi ludzie y
Kawalerowie Pretendenta, dla czego obie-
cana in sociam vitæ Pretendentowi Sio-
stra Xiężney Kurlandskiey druga Syno-
wica Carska, y lubo się iusz był de-
terminował Król Angielski posłać
eszkwadron floty swoiey pod kommen-
dę Carską przeciwko Szwedom jednak
z tey przerzeczoney racyi cofnął się.
Przydaje w memoriale że mógł Król
Angielski uczynić partikularny pokoy
ze Szwedem miawszy go proponowa-
ny, jednak tego bez inszych nie u-
czynił kolligatow. Requirit na ostatku
wydanie albo przynamniey relegationem
w Mitawie mieszkaiących ZK
Przeciwko komu ze woyne, zacznie non
obstante bello Suetico, iusz palam mówi
~~dla tego~~ Car, y dla ~~tego~~ temu jeszcze nie
dowierzam, lubo się bardziey spodzie-
wam. poniewasz jeszcze in deliberatione
bydź powinno z ktorey strony wprzód
zacząć czyli przeciwko Buchorii gdzie
mu przed rokiem 5 woyska na ad interne-
tionem Tatarowie wycieli, czyli prze-
ciwko Persyi, do ktorych nie niesprawiwszy powrócił
odmieniony
Poseł wielki wzgledem tak przywrócenia
na ~~Państwo~~ udzielne a pod protekcyą Per-
syi zostające Państwo nazwane Georgii, Sukcesso-
ra prawdziwego u siebie na Moskwie fu-
gitivum zostaiącego, jako pozwolenia
wystawienia ~~forteczy~~ nad morzem Kaspii
w Królestwie Perskim na mieyscu Nie-
sebat, gdzie tylko teraz dzwony są na
nabożeństwo Ruskiey Religii tam będą-
cych zwoływaiące. Czyli tesz prze-
ciwko Turczynowi " y Tatarom Kubanskim przed kilką lat
zbuntowanym y odłączonym a tey ziemi
na 50 mil zabieraiącym. Ku ktoremu nay-
wieksza ochota. Rationes prowadzące
ku Turczynowi są te, odebranie Azo-
wa a za tym złączenie czterech mo-
rza Pontus euxini ~~cum~~ Caspio cum
Baltico et Glaciali przez wszystkie wrzaski pretensiones ti-
tuli Cesarza. jakosz iusz drukuią że
jest Cesarzem y pretendit od wszystkich

agnosci in fundamento danego sobie te-
goz titulu od Cesarza Rzymskiego
za czasow Zygmunta Polskiego, chcąc
go przeciwko Zygmuntowi zachęcić.
Rationes prowadzące przeciwko Persyi
są te, Iako Krola Perskiego zgonienie, zda
Nadzieja wzięcia naypierwey pod protek-
cyą a potym sub Dominium Państwa
Georgii dosyć obszernego. Iako chęć
opanowania Państwa Gilan w siedwa-
bie nayobfitszego, zdzierżenie kiskiey rzeki
wielkiey y do nawigacyi sposobney w
morze Caspii wchodzącey ~~nazwaney~~ dla
piasku wniey złotego.
Rationes prowadzące przeciwko Bugarii
są te, Iako windikacya zniesionego tam
woyska 5.[m] ~~ad internecionem~~ tak że nec
nuntius cladis został. Zda się intencya Ca-
ra Imci ułatwić y ubespieczyć sobie
Kraie y Rzeki osobliwie Rzekę, Ikhun
fortecami osadzić, ktoredyby te wszyst-
kie commercia ~~z Indii~~ z Mogol z Indii prowa-
dzić mogł, ktore exercent Olendrzy,
to zas do skutku przywiodszy dispen-
sare na całey prawie swiat mercimo-
nia czterema morzami iedną rzeką
Wołga, z sobą złączonemi, y dla te-
go zawczasu Car Imc osobliwsze mieć zda się
Oko na wszystkie osobliwsze Portowe
miasta (miedzy ktoremi Gdańsk)
ktoremi by mercimonia z Indii prowa-
dzone, na rozne Państwa dispensari
mogły. Gotowosci wotewna przeciwko wscho-
dowi gotowosci, kazano w całey Astra-
chanii wielką kwotę potci Nasz myśle
y Suchsarow przysposobiać. nie na co
inszego tylko na flottę, albo transport,
do klad.[z] jeszcze pewnosci nie masz. Miedzy Francyą y Carem Imcią trakktat sta-
Flotta tuteysza okrętow 22 Galer ze-
30 maiąca ktora się wielkim impetem
na morze Baltickie gotowała na brze-
gowych piaskach grantowac będzie,
poniewasz dwa tylko okręty prowi-
antem opatrzone, co chaniebnie affli-
git et fallit intencye Cara Imci,
a zatym zadney się impeticyi Gdań-
ska obawiać nie potrzeba od morza,
Gdze takze Repnin tam nie poydzie
lubo ma Ordinans. ~~…~~ Imie tu
roznemi sposobami chca, frangere albo
przynamniey inclinare. Na Moskwie
wprzod terriculamentis, pretio, tu zaś
złym y niecnotliwym trakktowaniem
~~…~~ substractione sposobow do wy-
godnych stancyi do trakktowania,
persuasionibus przez inszych, ~~tandem~~

nął zapewne ktorego ratifikacya od Cara Imci w Polszcze
iusz będącego dopiero posłana
Punkta trakktatu tego łatwo się do-
myśli mogą z danej Pretenden-
towi Stakelcyi ~~…~~ tak płatko datego w la-
rim tituli Imperatorii, tu zaś
assumpti, a przez to założenia
fundamentu perpetui belli
miedzy Cesarzem Imcią ratione
tituli Imperatorii y Anglią con-
sequenter uwolnienia Francyi
a metu od mocnego a podyrz-
nego sąsiedztwa

z wolam publ: przysięgy[?] przez trakktat publikowany

~~teraz straszeniem~~ fałszywemi nowinami
że iusz ostatnia dewizya Seima Sejmu wyszła
z granic Polskich, tandem teraz straszeniem wszelkich do mnie pretensyi. jakoby
ex instinctu JP Szafirow jakobym zatt czynił w mowie przy audiencyi do cara JMci
ta mowa mdła sztuka, ode mnie jeszcze
na Moskwie dostana tu dopiero przez Senatu tłumaczona czy lesait majestatem.
na co łatwo się domyślić. jakoszkolwiek
będz impavidum ferient ruinae ~~[illegible]~~ tam
gdzie mi za dobro pospolite stawać przy-
dzie.   Car JMC był wyiechał do Kronszlotu z tąd 3 mile Masty podnosić
Ku JMci P Kanclerza w takiesz sposob.

Do JMci P Marszałka W Ko 3 Junii
z Peterburgu

Dwiema listami WMM Pana Dobr. pobudzony do tego abym się trzymał instrukcyi
czynię, za dosyć o niczym wiedzieć nie
chcąc tylko o tym co mam w instrukcyi,
y starać się pro posse meo jeszcze będę,
non sine periculo osoby moiey, o czym się
WMM Pan w liście do JMci P Kanclerza
doczytasz. Nie wątpię że tam WMM Panstwo iusz więcie o tym co ja tu widzę.
~~[illegible]~~ ~~obstante~~ jakobym ~~nie~~ widziec zas
nie chcę, żebym mogł czynić co porzą-
wose moia każe. ~~[illegible]~~ zaniechać ++ między inszemi narodu tego sposobami
~~[illegible]~~ że tu ++ intencya jest uczynić Diffidencya inter libertatem et majestatem
aby in turbido piscari mogli, do czego żeby przyszli. podobno palam niektóre rzeczy
czas in publico wyiawić, teraz zaś blandiuntur żeby otrzymywać zaciągnąć mogli. Trzebaby
w tym JMci Pana Residenta od dworu przestrzec żeby nie wierzył; ~~w czym~~
~~ja tu daym reflexya. y przestrzec.~~
Co samo consummatissimae WMM P Dobr:
zostawiwszy reflexiony abyś tego pro opportunitate czasu y okoliczności zażyć raczył. ~~Zostawuy~~
do obszerniejszego ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Pisze do JMci P Kanclerza
do Stąd referuiąc się, y tu teraz zostając
na zawsze

Do Xcia JMci Primasa
3 Junii 1718 z Peterburga
w tenże sposob
Ze pierwszych listow moich do WXM
ordynowanych to adjungo że

Maiąc fundamentalem suspicionem że
może ~~nie~~ tu zatrzymuią listy do WMM Pana
y inszych JMciów ordynowane, jako y od WMM Pa. Śmiem umyślnie upraszać przez JMci
P Gruszczyńskiego czy dochodziły listy moie
ponieważ poczowszy jeszcze ante decimam tertiam
mai żadnym nie zaniechał poczty żebym się
nie meldował, że wszystkim oderwał WMM Pana
referuię się do ustney JMci P Gruszczyńskiego relacyey

~~Do Jmci X. Stary~~

Do Xcia Jmci Biskupa Warminskiego
8 Junii 1718 z Peterburga

Obligacya ktorym powinien jako wielkiemu imieniowi tak godnosci W X Mosci Dobr. prowadzi mie do niewasz nie tylko z uniżonym ukłonem ~~ale~~ tesz z doniesieniem tego co należy do W X Mosci y Dobr: Juz tu w Panstwach Cara Jmci piąty mieszkając roznemi y ustawicznemi remonstracyami staram się avertere to co by nas ad naturalem sui defensionem przywiesc musiało. jednak żadnych na to Ruskych ~~Statycho racyi~~ nie słysząc racyi positivam tylko ~~pg~~ to zawsze iedną odbieram resolucyą, to iest że pothy trzecia diwizya nie wynidzie poki approbowac nie będzie Rzeczp. Konwencyi z Gdanskiem uczynioney, y poki Gdansk nie wystawi ~~ty~~ fregat obiecanych. Teraz zas iuz nad tey resolucyą ~~wydano~~ zoskazano Generałowi Weydzie do marszu, w ktorą strone pewnosci nie masz czy na flote, czyli do Polski Prawda że przed tym destinowana była ta diwizya na flote, teraz zas z inszych circumstancyi Xiestwa Meklemburskiego y podanych memoriałow od Residenta Hanowerskiego, jako posłaney iuz znaczney summy pieniędzy do Niemiec. nie inaczey miarkowac musze, tylko że ten Generał idzie przez Polske, do Meklemburgii y do Hanowerii gdzie pieniądze na skupowanie podobno prowiantow ordinowane. Zeczą ~~podobno~~ tak miarkowac masz swoy zeby na czas seymowania trafili chcąc Rzeczp: przymusic tak do approbacyi Sojuszu pierwszego ~~z tey~~ y Kollocacyi, jako Konwencyi Gdanskiey. Flotta w prowianty jeszcze nie iest opatrzona. Xże Repnin że pod Gdansk idzie jako mi przed tym na moie remonstracie tey odpowiedz dawano słowo na mieyscu stał // tak teraz zapewne miał ruszyc. + wiecey Waszey X. Mosci Dob. opowie lator praesentium ktorego po straconych in martyrio za wiarę Swiętą Katolicką traci kilku swoich w Ethiopii ~~jako~~ orphanum jako vivum martyrem łasce y Protekcyi W X Mosci Pana rekommenduie, / siebie się do teyże oddaiąc protekcyi z tym zem iest na zawsze

Jmc X. Jakub ab Ollegio Mediolanensis

Romae ad aureum montem S. Petri vel Mediolani Sardini

~~Do JMci P. Starosty Babimostskiego~~
~~10 Junii 1718 w Peterburku~~
~~Jusz to cztery poczty jako żadney nie~~
~~mam, noty od ... wymazana~~

Do JMci P. Kanclerza W. Koron:
10 Junii 1718 w Peterburku

Maiąc przestrogę z tąd abym był w listach ostrożnieyszy iusz się nie bardzo śmiem powierzać securitati poczt tuteyszych przy okolicznosci nie dochodzących ab utrinq listow, przez umyślnego do ostatawy posełaiąc w tym momencie z tym czegom się tu dowiedział. Jusz dano ordinans JMci Generałowi Weydzie do Marszu, w ktorą stronę dowiedzieć się jeszcze nie mogę: z okolicznosci zaś tych &c.

Do JMci P. St. Bab:
17 Junii 1718

Jusz tu znać odebrali wiadomość od JMcia P. Podkomorskiego z Polski za ktorą z reskryptem ~~na~~ mey memoriał do tego czasu czekali. Ponieważ po mandacy Cara JMci dwa dni całe u JMci Kanclerza radził, dopiero gotuią ten reskrypt, z takąsz pewnym jako dawno rezolucyą. Dano także JMci Panu Gen: Weydzie ordinans do marszu &c.
Co jeszcze chcąc avertere prosiłem o priwatną u Cara JMci audiencyą, w ktorey mię trudnią. &c.

13

Dostał

Dostał

Omnibus quorum interest promissa mea veneratione notum testatumq facio Postquam a Ser[enissi]mo Rege meo D[omi]no Clementissimo ac tota Republ. ad Czaream majestatem in Moschoviam missus ibidem in Civitate Moscua ~~reperi~~ Admodu[m] R. P. Martinu[m] ab Olleggio mediolanensem ~~a~~ ~~Congregatione Cardin~~ Ordinis S. Francisci de Observantia Religiosum ac Sacerdotem a Sacra Cardinaliu[m] Congregatione de propaganda fide in Aethiopicas Arabicas Indicasq infideliu[m] partes missionarium post deperditos in ~~missio~~ Aethiopia per martyrium pro fide Romana orthodoxa tres fratres socios ejusdem religionis suos, orphanum, ~~ac~~ vivumq post tot persecutiones et pericula martyrem, velle Romam cum relatione totius ad eandem Sacram Congregationem redeuntem, maximas in obtinendo passporto egrediendi limites Moschoviae ~~habentem reperi~~ difficultates habentem reperi. ~~Nobilis Charitatis officio ductus~~ eundem ad R[everen]dos Patres Moscua usq Peterburgum Itinerisq mihi molestiis adjunxi ac ut feliciter ditiones Moschoviae relinquere possit literis passus a S. Czarea Majestate ipsius met manu subscriptis providi. Quare ut per ditiones Reipublicae utriq liberum # passum habere possit, omnibus a singulis charitatis officiis ~~ex~~-pi transiens excipi possit, hisce praesentibus submisse peto. In quorum fidem cum appositione sigilli manu propria me subscribo.

Do JMci P. Hetmana Wielkiego W. X. L. 23 Junii

Na samo odebranie listu WMMPana Dobr: w ktorym czytam o JMci P. Galinskim Stolniku Wolkowiskim tanquam emissario publico do Cara JMci ad addendum mnie stimulum et calcar jak narzecznieyszych y nayrzewnieyszych negocyacyi, ++ juzem sie byl determinowal, zostawiwszy to negotium JMci powracac do dalszych roskazow K. JMci P. M. M. ~~widząc tę do osoby moiey W. X. L. diffidencyą. Wziąwszy na siebie tę prowincyą,~~ nie trzeba tedy powat[?] mewac zetym miał cokolwiek z jego omieszkac co do ~~mnie~~ nalezy. Dobro pospolite dla ktorego zdrowie y fortune własną tracic mi miło to mi jest calcar stimulus? Moria poczciwych ustow moich wielkiemu X. L. Nie trzymaja mie tu delicye Pawiza moskiewskiego, ani wygody putnowne. Sama zdrowia słabosc ktom juz dwa razy ledwie nie pozegnal y fortuny własney znaczne nadwerezenie, przy tym od Jegomosciow tuteyszych mieie traktowaniu, cale mie z tąd wypedzaia. Jedyna mie tylko konserwacya W. X. L. trzyme. ++ Ze zas moie rationes przy ustawicznych remonstracyach ani do nalezytey na nie odpowiedzi, ani zupełney ewakuacyi non commovent, do tego czasu nie insza przyczyna jest tylko ze do racyi Juristow nie masz. Siela tuteysi Jegomosc tentant probuiac dissimulacyi naszey, in tantum daley progress swoy pomykaiąc, in quantum nas skwarzyc ~~mogą~~. Iest jeszcze y insza przyczyna nie zupełney ewakuacyi ktory sie bardziey domyslac niz pisac godzi

++ widząc tę do osoby moiey W. X. L. diffidencyą

O ale ~~kiedy~~ dwor ~~tuteyszy niechce approbare~~ ewacyi in praejudicium maiestati przeciwko traktatowi warszawskiemu reszta potrzebnego poszta swego przyszanego do siebie Dystancyi nie chce approbare ~~jeszcze~~ mie ~~tu zatrzymuie~~ ~~nie~~ takowy jest gdyż ~~[illegible]~~ mie juz zdrowia słabosc zatrzymala, jeszcze troche zabawiwszy y dalsze resolutiones Cara JMci wyrozumiawszy zechce powracac

++ wszak nie mam tu juz zadnego interessu koronnego ~~tyt~~ ani privatnego ktorego miewac nie zwyklem.

do srodk

Do JMci P. Sardego 26 Junii

Juz to piąta poczta jako zadney od WMMPana nie mam noty non desisto iednak od zaczętey z WMMPanem listo inszym sposobem korrespondencyi: chciey y WMMPan takim ze sposobem do mnie ordinowac do Rygi do JMci P. Thiring do ktoregom pisał ... on ad porty placil co mu pro absoluto przymę. Prosze zas aby mi WMMPan wyrazic raczył ktore sie date WMMPan ode mnie odebrał listy zebym mogł znowu to wszystko rekapitulowac cokolwiek do dworu na rece WMMPana adresowal. Pisalem nie dawno immediate do WMMPana o postaney znaczney Summie z tąd do krajow niemieckich, teraz sie dowiaduie ze ta summa do Hamburgu na splacenie długu ordinowana. General Weyda ktory wziąt ordinans do marszu zaczowywat idzie do Finlandii. Bro zas Repin stoi ~~cum~~ w Litwie cum terrienlamentis tylko pro Gdansk swidwa jedna z tąd ... opatrzona poszta pod Gdansk ad observanda tylko commercia z nim exercentes wysełaję z tąd

Oberszterleytnanta do Porthy, oraz tego ~~ktory~~
~~od wszystkiey przystany~~ odsetay ~~podziewaja sie~~
~~maja y zty malitia.~~
~~Posta wielkiego od Porthy.~~ Dwor tuteyszy
po odebraney z Alland wiadomosci y od Residenta Angelsk: memoryał
znacznie odmienia intencye swoie. y lubo przed tym
pokazywał nieukontentowania do Cesarza te-
raz wszelkie czyni kontestacye, zyczac sobie
mieć skolligowanę przyiazn z Cesarzem prze-
ciwko wspolnym nieprzyiaciołom, osobliwie
przeciwko Turczynowi,[1] exkuzuiac sie, że
żadney złey nie miał intencyi contra imperii
ditiones, y lubo woyskiem swoim assistebat
Xcia Meklemburskiego, to czynił poniewasz
Szlachta tameczna na Xcia ostro nastepiła.
~~ci to tylko robia ktorzyby nie radzi widzieli~~
życzył aby Cesarz JMC nie słuchał nikogo ktorzyby
co przeciwko Carowi JMci donosili, bo tacy zazdro-
szczą dobrey z Cesarzem JMci Cara kointelligencyi
owszem przeciwko tym ofiarował kolligowac
sie (subintelligebat w tym doniesienie Cesarzowi
ode dworu naszego aggravationem od woysk mo-
skiewskich) wyrażał ukontentowanie z przyię-
cia Syna Carskiego, lubo to przed tym Car JMC
inaczey sobie tłumaczył. ++ Przybył tu
do Cara JMci od Tribunatu Litewskiego Commis-
sarius JMC Galinski Stolnik Wołkowyski cum
querelis na diwizyą Xcia Repina.[1] Radbym
bardzo żeby mie kto z tąd chciał lozowac
bo mie tu tylko iedna racya Gdanska y Wdk
z uszczerbkiem zdrowia y własney fortuny
moiey trzyma. żadney nie maiac z nikąd wia-
domosci na pamiec tylko czynic musze, ustawicznie sie przykrzę y widze na wytrwanę że mnie z da-

[1] y przeciwko Polszcze ieżeliby tego potrzeba była.

++ Posłano do Rygi aby nikogo od Polski nie puszczano. ~~a tu kiedy wszelkich z nikąd wiadomosci na pamiec tylko czynic musze~~

14

Do JMCi X. Kanclerza 17 Junii
Wiedzac iuż dowodnie że mie od wszel-
kich okazyi Polskich oddalić wiadomosci, inte-
rim co czynie rostawuiac, inszemi y przeciwne-
mi im bu~~dzo mie nowinami~~, inszy biore spo-
sob korrespondowania przez kupieckie rece z W
WMM P. N. iuż to piąta poczta iako z nikąd
żadney nie mam wiadomosci lubo co poczta
z rożnemi mieyscami tak w Koronie iako
w WXL korrespondnie, na pamiec tylko trzy-
maiac sie pierwszey y ostatniey instrukcyi
moiey czynic musze. Reskrypt na memoriał
de die in diem protrahitur. iużem y wyiazdem
bez expedicyi odgrażał, tandem gdy prędko
reskrypt obiecano prosiłem o prywatną u Cara
JMci audiencyą, y tey trudnia. podałbym drugi
~~memoriał~~ drugi podać memoriał domagaiacy sie
tak reskryptu na pierwszy iako prywatney
audiencyi, z przyłożeniem ieszcze niekto-
rych remonstracyi.[2] Pisałem przeszła u-
mislną pocztą WMM Panu Reb: O Gen: Weydzie
y summie pewney w kraie niemieckie ordinowaney
teraz pewnieyszy mam wiadomosc że ta summa
do Hamburgu posłana na spłacenie długow, Ge-
nerał zaś Weyda ~~poiedzie~~ poiedzie asfeny do Finlandii z swoią
diwizyą. Traktat w Alland in formalitatibus
protrahitur, niechca żeby Generał traktował ale
iako z Szwedzkiego ministra, został tak z ministra-
mi traktowac ociec, iuż był na to destinowany
z Szafirow, teraz zaś Xże Menzik gotuie sie

odciągały mi wszelkie wiadomosci, widzę że cale sem potrzebny y dobry upor. arcz ich za pomocą Boską przeprę,

Podziekuie we Gdansku

[2] a ze sie oświadczam abym przez to nie dał okazyi do dłuższey nad reskryptem deliberacyi.

Do Xcia Prymasa XI Junii z Peterburga

Martwym prawie piórem bo ledwie nie z pod grobowego marmuru przychodzi mi vysowac winną moię, w X M uniżonosc. Nie tak mi było ciężko sentire manum Domini, ktora mię ledwie nie osmiertelne udeżyła toszko, boć to naywieksze po Bogu szczescie moie, immori utilitatibus publicis jako to że cokolwiek una manus przez mnie przy usilnym staraniu ustawicznym in tam odiosa materia narażaniu się, ędificat, to altera destruit. Kiedy, nikogo in suspicionem trahere po w indagacyi przyczyn do zupełney ewakuacyi Moskwy z granic kredyt: tordziey się domyslac niz pisac godzi. Accedit że samże W X L przy tak ciężkim u siebie głodzie zdaść, został w tey biedzie swoiey kiedy teraz swiezo Trybunał wilenski ~~posła~~ przeciwko prawu et naturam jurisdikcyi swoiey postawszy emissarium JMci P. K. K. ~~adjunxit~~ względem wyprowadzenia dziwnyi Xcia stepna adjunxit partikularne listy podobno contrarium sonantes. Pisano y do Xcia mężyka donosząc że Szwed pod Gdańsk transport gotuie, nie jest że to zapraszanie in suppetias. powiedziano tu że JMosc PP. Sapiehowie dwie Litewskie chorągwie zabrali in partes suecicas. (co podobno in deoccupationem Stoł Saprowy uczynili) nie jest że to podanie racyi dla ktorey woyska moskiewskie subsistere ieszcze pretendent? etc.

Do JMci P. Marszałka W Kor.

XI Junii

Dla stałego a na smierc prawie nakłonionego zdrowia jednem opuscił ~~pocztę~~ przez ktorą winnym W M P Dobr: me oddał uniżonosci moiey: y w tey słabosci moiey nie proznowałem posełając do Imciów o rezolucyai dokładając że jezeli żywy naprzykrzam się Jeściom o zupełną ewakuacyi tym bardziey po smierci przykrzyc się będę, y jezeli żywe remonstracye nie pomagaią z respektem czynione; będą mocnieysze umarłe y bez respektu. Ale tu widzę nil superi peccant fruz ipse merem bibilibet incendia cędes kiedy między samemisz JMciami Pany Litewskiemi są podobno tacy ktorzy sobie życzą moskwy etc.

Do JMci X. Biskupa Kuyaw in eundem modum jako do Xcia Prymasa 29 Junii

Dostał we Gdańsku

Dostał we Gdańsku

Do JmcI P. Sta Babi: 24 Junii
z Peterburgu

Utorony ciesko po dwa razy obrotam dwiem pocztę o miesiąkat Ktoremi tym się z winnay WMMPanu odezwat uniżonością. ~~Ktore mowi~~: Starania tu moie jednakowy ~~od~~ bierają skutek, ale chociaszbym tu y naydłuzey, ustawiczne dicklowat racye, nic się nie zrobi kiedy to bo una manus edificat altera destruit. § Xiestwo samo Litewskie przystało tu z Trybunału Wileńskiego o tę ewakuacyą Moskwy, priwatne zas listy coinszego sonabant. z czego Dwor tuteyszy bardzo kontent y fovet takowe korrespondencye. ~~Ale~~ Stara się, tesz Car uczynić ~~Kol~~ Rzeczyp: zabawkę, albo z Brandeburskim albo z inszym albo przez zamieszanie, do ktorego Litwa sposobna iak tam pieniedzy posłał. ~~Jam się iusz determinowat y bez expedicyi zeby Jego~~ Car Jmosc ubespieczył ~~sciane wolną~~ Panstwo swoie od sciany Rzeczyp: Jam się iusz determinowat y bez expedicyi wyiachac ~~widząc ze~~ oswiadczywszy się ustnie przed Residentami, widząc ze Xzę Repin z diwizyą swoią ~~pod~~ y trzema konnemi Regimentami pod Gdansk powraca" jezeli zas pasz portu dac nie zechcą, deklarowac będę ze po tym zadney nie odbiorę expedicyi, chociaszby mi tym czasem zas sprawowac się będę jako przyarestowany. Bardzo ~~m~~ ja tu nie miłym Gosciem ile in tam odiosa materia, ~~y~~ tu sam z konferencyi ktorem WMMPanu przeszłemi pocztami posłał zmiarkowac WMMPan mozesz. Szła mię tu koniecznie obligowac PP. Ministrowie tym przynaymniey ze w ~~Rel~~ Rekonwentyi do Trybunatu Wileńskiego, do moiey się referowac zechcą expedycyi, nie chcąc mi w tym praeiudicium uczynic w czym R: L przy moiey tu bytnosci przedlegacyą uczyniło. dla tego pretendują abym o to mowił. lecz widząc ze in negotio principali nie będą czynic obliwacyi Rzeczyp: ani ia in particulari niczym się obligowac nie dopuszczę. W wielkim to u nich podziwieniu ze jeszcze zadnego takiego u siebie nie mieli na wziątek hardego y pysznego, chociasz tu summas incommoditates cierpiec muszę. ani się tu upominam o to co wedtug Sojuszu dedyt, tylkom się o gospodę raz upomniałł ktorey mie dano. Residenta Cesarskiego desgustowano tu znacznie ze odiota takze

" y priwatney u Cara Jmci audiencyi denegant ~~teo~~ PP. Ministrowie. Jusz się był Car determinowat na danie ieyi y powiedział ~~ze się mnie~~ koie by mi dawana była ~~ko frant~~ się go po frant, ale ia z nim szczerze poydę.

15

od swego Principała proponit 1mo wzglę-
dem abjudicationis Syna za którego nie
inszą nadzieią y kondicyą dano Siostrę Ce-
sarzowey. 2do wyprowadzenie reszty mo-
skalow z Meklemburgii, 3tio żeby
abstineat vexare Króla Angielskiego y
Pretendenta fovere. Przyszły tu listy od
K. Hiszpańskiego in rem Pretendenta.
Resident Cesarski spodziewa się dwoch do
siebie od dworu Cesarskiego kurierow,
z ktoryc̄h iusz jednego z tey strony Krzyżtu
zabito, y listy porabierano, gdzie przed
tym summa była securitas. Z Allandi
nihil certi, iedni jednak spodziewaiąc się
tego czego sobie życzą, wynoszą się z dobr
danych sobie od Cara w Inflanciech, dru-
dzy cale desperuią o tym traktacie.
Kapitan szwedski, ktory był wziąt Mos-
kwie na morzu do Abburow z prowi-
antem ~~na morzu~~, zabrany od Moskwy
y z Galerą na ktorey 4 tylko działka
miał. General Weyda gotuie się do Fin-
landii in casum nie dojścia traktatu.

Jo Jmci P. Kanclerza W. K. 24 Junii

Powstawszy z choroby nie miałem jeszcze
okazyi mowić z tuteyszemi ministrami
tąkom do nich jeździł, dla tego nil non
accedit ~~cale~~ nad dawne wiadomości co bym
mogł donieść WMMP Dobr: Insze tym
czasem donoszę okkurencye. Że tu
Rezydenta Cesarskiego ekscesye zbyt zna-
cznie go disgustowano dla tego że odro-
sa &

Do Jmci P. Sardego in eundem sensu 24 Junii
Do Jmci P. Gruszczyńskiego respons 24 Junii
Do Jmci P. Krettera 24 Junii
Do Jadeckiego 24 Junii

Do Jmci P. Star Babim: 27 Junii
Byłem 24 Junii po poczcie expedio-
wany u Jmci P. Kanclerza tuteysz-
szego upominaiąc się reskryptu, na
~~ktory~~ co tądy według zwyczaiu odpowie-
dział że gotuią. Pytałem się jeżeli
Car Jmć nie odmienił intencyi wzglę-
dem trzymania trzeciey diwizyi w gra-
nicach Rzeczyp: odpowiedział że jako
na pierwszey deklarowano konferencyi
tak tosz y teraz Car Jmość mowi, gdym

Koszt we Gdansku

znowu chciał w tey materii mowić czyniąc
znowu niektore remonstracye, niechciał
y słuchać mowiąc żesmy dosyć już
w tey materii mowili, ~~pom się~~ pytałem się ~~tedy~~ jednak
~~jedna~~k na jakim fundamencie ta Konwi-
cya jeszcze subsistit. po wydanym już
w Paryżu ukazie aby wyszła. odpowiedział,
ponieważ Gdańszczanie Konwencyi za
dosyć nie czynią, pytałem się ta sama
Konwencya Gdańska na jakim funda-
mencie czyniona? wszystkie Państwa ma-
ią prawa swoie ktoremi się rządzą,
Państwo zaś między Państwem niczym
się nie rządzi tylko Soiuszami; jeżeli
ta Konwencya Gdańska na fundamencie So-
iuszu? y owszem wyraźnie jest przeciwko
Soiuszowi. Przyznał że tak jest ale Cara
JMci wola. wola mowiłem żeby była trwa-
ła powinna bydź gruntowna na fundamen-
cie dobrym czyniona. odpowiedział że
Gdańszczanie maią na wszystko gotowe y
pieniądze, tylko Rzeczp: nie chce pozwolić.
Odpowiedziałem czy może to czynić z racyi
ktorem dawno powiedział. Pytałem
się jaka rezolucya o Kurlandii, do ktorey
pretensie pomiarkowacby się mogły. powie-
dział że może bydź tak jakim proiekt
uczynił, żeby zaś przymuszała Moskwa
Status do nominacyi chcia tego nie było.
Przypomniałem list ktorego m kopią podał
P: Bestuzeow, exkuzował ten list że
to nie iest przymuszanie. wziąwszy te-
dy informacyą, ~~immutata~~ z przedmiotem tey Cara JMci rezolucyi ~~tego wszystkiego~~ przeczytam
o reskrypt. y kiedy P: Kanclerz także
prosił o poczekanie mowiąc że go go-
tuią, odpowiedziałem że iuż czekam
responsu tego cztery miesiące. przypomnia-
łem żem iuż przed kilką niedziel na-
mienił że mam ~~ws~~ w instrukcyi abym y
bez expedycyi odiachał choćiażby ~~ad vota~~
rezwakuacya woyska Carskie była, gdyby
miała bydź pozna y zwłoczona. dopiero
kiedy nie ad vota ktorey Rzeczyp: rezolucya.
dla tego. ponieważ przez cztery miesiące
nie możecie WMMPanowie racyi funda-
mentalnych znaleść dla ktorych trzyma-
cie u nas woyska, abym się więcey nie
przykrzył proszę o Passport. odpowie-
dział że Passportu nie damy ale re-

skrypt damy. Mowiłem na to zeby to
był politiczny sposob mnie przytrzymywa-
wania, nie daiąc ani reskryptu ani
Passportu. Iustifikował się, z tey suspi-
cyi JMC Kanclerz y gestem y admiratio-
nis notis, nie maiąc tego nigdy w po-
mysleniu, upraszał jeszcze o pewny czas
do tego reskryptu. Prosiłem aby de-
terminował dzien w ktory reskrypt ma
bydz oddany, obiecuiąc cierpliwosc mo-
ię do owego dnia. nie chciał tego
czynic mowiąc zem jest sługa Cara
JMci deklarować tego nie może ale jak
sam Car JMC roskaze. ~~z tey~~ ex hac impediata
dependentia od Cara JMci ++ oddania reskry-
ptu, ~~a Jardiey przetrzymowania~~ się domysliwałem się dla czego retardant.
dla tego tym bardziey uzgebam wyrazaiąc
jakom tak długo był cierpliwy y dissimu-
luiący, tak dłuzey nie mogę zniesc tego
~~kiedy~~ dalszey ~~długo~~ y nierownie cierpi ~~Rzeczp.~~ ucierpiała
widząc tę prolongacyą upraszałem o
Passport. Pytał się tu JMC P. Kanclerz
dobyc nie dysswernie ~~gruntu~~ ~~jezeli to mam w instru-~~
~~ckcyi~~ pretenduiąc zebym pokazał czy to
mam w instrukcyi. Odpowiedziałem
ze instrukcyi moiey nikomu pokazac
nie mogę. ale mi krzywdę kazdy czyni
ktokolwiek powątpiewa zebym ~~sobie~~ ~~nad~~
się według instrukcyi nie sprawił. prosząc
za tym o wybaczenie prosiłem JMci je-
zeli JMC miał ukaz od Cara JMci pytac
się mnie czy to mam w instrukcyi, lepiey
mi było nie dawac audiencyi niz eli dał-
wszy nie wierzyc. Nic na to nie po-
wiedział. Prosiłem daley o wybacze-
nie że dłuzey czekac nie mogę.
Moga WMość zważyc y w tey do osoby
moiey nieukontentowanie, kiedy jakobym
tu proznował wysłali do Cara JMci
z Trybunału Litew: odpowiedział że
zadnego listu nie było z Trybunału do
Cara JMci; Insym zas WWMosciom kor-
respondencya z Carem JMcią zadnym spo-
sobem zabroniona nie moze. Nie chciałem
się w to głęboko wdawac, jednak ++ przy-
pomniałem ze to przeciwko powadze
Cara JMci utrzymawszy po traktacie War-
szawskim powaga swoią tę konstitu-
cyą zabraniaiącą korrespondencyę
onesz fovere, odpowiedział ze

++ determinacyi czasu

++ widząc ze to mowił nagotowany spodziewa-
iąc się ze ~~przeciwko~~ tym kor-
respondencyom przeszkadzac
miałem

ię to nikomu zabronic nie może. Pytałem, m[..] gdyby miło Carowi JMci było gdyby kto z Poddanych jego korrespondował z Jmcią PMM. odpowiedział że tego Car JMc zabronić nie może, a jako to przed tym bywało tak y na potym będzie. Przydał mając WMM Panowie Konstitucje ale się według nich nic nie dzieie. Odpowiedziałem ze jeżeli Konstitucye pod czas zamieszanie zawierany były się, gdzie w Kraj to teraz przysiędzy wolność z Majestatem do Konfidencyi prawa te wezmą się na Stoł y otworzą się, byle komu trzeciemu ~~urząd nie było na tych ktory ich nie słuchający~~ byle komu z tym ciężko nie było. Ponieważ zaś nadzieję czynił prętkiego reskryptu prosiłem o priwatną u Cara JMci audiencyą. Ktorą obiecał byle się Car JMc ułacnił. +

17

Do JMci P. Kanclerza 27 Junii

As. Po bytności tu JMP. Galinskiego z Litwy, trudniey rzeczy idą. y lubo JMc przede mną powiedział się bydz postanym od Trybunatu Litt: żadnego jednak od Trybunatu nie przywiozł listu, tylko od obudwu Hetmanow, Kontenta ich jeszcze nie wiem y wiedzieć bardzo trudno. Jednak ile się z inszych okoliczności miarkować mogę, widzę, że mens przyuczona do brania pieniędzy proznować nie może. Do Xcia Mencyka pisał także JMc Pociey oznaymuiąc że Szwedzi transport gotują pod Gdańsk, in spem ktorego PP. Sapiehowie zajechali Dąbrowę, ale to titulus quaesitus aby okazya była do wzięcia, jakoż iuż dwy części JMci assignacyi na 3 Rublow. od Xcia Mencyka na expensa prawne będzie więcey O tych Korrespondencyi jeżeli się Sądy nie wezmą in executionem. Podobno JMość PP. Hetmani rzeczy te, moskwę, trzymać aż do Seymu, chcąc terrore tey ~~[…]~~ niby protekcyi Hetmanom dającey inclinare Rzeczp: ad mollificandam circumscriptionem. ++ Car nie jest widze od tego bo subiąwidziec zamięszanie w Polszcze czyniec subiecta do tego, żeby Państwa swoie ubespieczyc od sciany Rzeczp: ~~[…]~~ żeby Rzeczp: nie pre-

Rozwiedł się w Gdańsku y Grudziądzu

~~według informacyi sobie daney~~

JP. Galinski ktory (znać według informacyi sobie daney) od tribunatu się bydz postanym przede mną powiadał, żadnego od Tribunatu nie oddał listu, tylko od obudwu Hetmanow Litew: y to samemu do rąk Carowi upatrzywszy sobie przystęp przez Xcia Mencyka. oddał mile był przyięty od Cara y pytany o zdrowiu piszących, jako y Litewskich okoliczności. Po tego odtąd wyiezdzie trudniey mi rzeczy idą. Do Xcia Mencyka &

++ tak jako Rosa razyli na Kommissyi

szkadzała inszym dalekim Cara JMci ~~dalszym~~
~~zamysłom~~ myslom. Jezeliby ten sposob Ca-
rowi JMci non succederet, mysli inszą za-
bawkę Rzeczyp: z Brandeburczykiem zro-
bic. a tymczasem się oswiadcza z wiel-
ką ku Rzeczyp: chęcią. Doniosłem
JMci P. Lolowi że w Litwie suspicya ~~jest~~ czyniią
na KJMci jakoby JMość ~~przez~~ Wyjechawszy Krolem powrocewszy
Lola z Ukraina
do Cara JMci ~~powracającego~~ miał efficere
zatrzymanie trzeciey diwizyi w Litwie
ad fundandam securitatem w Litwie od fa-
kcyi Szwedskiey. Bo w ten czas Car JMć
był dobrze determinowany wszystkich wy-
prowadzic. Zmieszał się na to Jakom u-
ważał y skonfundował JMć P. Lol, dołoży-
tym JMci że cisz sami Moskwy dla swoich
moskwę
interessow chcą trzymac w Litwie, na KJMci
devolvent wszystko. Jezeliby to zas pra-
wda bydz miała tedy ciesko będzie KJMci
potym chociasz szczerze zechce wyprowadzic
tęsz moskwę, ktorą trzymac będą prze-
ciwko interessom Krolewskim. Do tego
czasu jeszcze się nie domacali fundamen-
tu konspiracyi, asz teraz dopiero takiey iaka
jeszcze nie była. Podobno Szeremet w strachu
Archireiow wszystkich tu wołowano, miedzy
ktoremi są complices. Carowica znowu sądzić
kazał. dla tych konspiracyi podobno y mnie
nie puszczaią. Czasby nym był teraz pod czas
tey zabawy viriliter agere. Poseta Car postani-
ła do Bugarii gdzie mu. 5. woyska wyciet
zn znac chcąc z tym tey strony bydz ad in-
terim spokoyny. Xcia Scothowskiego na smierc
dekretowano y kielku ex principalioribus, gdy
to piszę, biorą Carowica do ciesskiego karaniu
y o zyciu wątpią. z Holland nic nie słychac
ale musi bydz nie do smaku, kiedy znowu
niewolnikom szwedskim głowy gdlą, czego
byli przez rok zaniechali

Do JMci P. Marszałka in eum sensum
27 Junii

Do JMci P. Sardego 27 Junii

Do JMci P. St. Babimoyskiego 2 Julii
Byłem znowu u JMciow 28 Junii
zażywszy cirkumstancyi w ktorych domo-
wych bardzo złych zostawa status tutejszy
upominałem się jusz nie o reskript ale o
Paszport abym mogł powrocic. Odpowiedzia-
no że będzie prętko z reskryptem, repe-
tit że się jusz o reskrypt y expedicyą
nie pryszę ani upominam, upraszam
o paszport abym do KJMci Dobrowskiego
instrycyi mogł powrocic. ~~repet~~ dosic cze-
kałem dlugo reskryptu, chociasz go

doszły we Gdańsku

Doszedł we Gdańsku

18

nie odbiorę, bo jest już żywy reskrypt w woyskach Cara Jmci w granicach Rzeczyp: bawiącym się. y osobliwszy tego nie było, zastana lepszą wiarę, u Rzeczyp: niżeli tu sąm miałem, kiedy się mnie pytano czyby to świat w tych ostrudnościach co czynić. przydałem że nie tylko Diwizya Xcia Repnina w ktorey Regimentow 6 idzie głębiey w Polskę. Ale jeszcze insze do nich 8 Regimentow od Smolenska ordinowane. Powiedział na to JmcX Kanclerz że się jeszcze nie ruszył Xże Repin y o drugich przydanych Regimentach nie wie, non destiti dalięy upominając się o passport. Odpowiedziano że Cara Jmci nie masz. Reposui że będzie wkrotce powrocić, dlatego upraszałem o determinacyą czasu; odpowiedział że to do samego Cara Jmci należy, spodziewa się jednak że prętko z tąd wyiadę. W wydawaniu ordinansow do Xcia Repnina nutant aby pod Gdańsk szedł, nutant dubii co czynić, raz wydadzą ordinans aby szedł, drugi raz wydają contraorder, aby stał, ilem się jednak mogł dowiedzieć to się dzieie com przeszłemi pisał poczta mi, że jeżeliby poszedł głębiey taki ma ordinans aby nic violenter nie czynił, y gdyby tam świat zastał pod Gdanskiem nasze Regimenty aby desistat, cokolwiek by zas mogł wystraszyć aby uczynił. ‡ jest non vana suspicio że do Meklemburgii ordinowany. Carowic powiedział Oycu: jeżeli chcesz moich wytracić przyiacioł, toby potrzeba wszystkę wytracić Moskwę. Czym Oyciec bardzo consternatus, Syna strictissime trzyma, kazał go sądzić tuteyszemu Senatowi, Senat in consternatione nie wiedząc co czynić, to to negotium wszystko zlecił Senatowi a sąm na kielka dni wyiechał do Peterhaff, † żałuie teraz że Kijkina omnium conscium stracił, ktory był tenaz secreti. Po Szeremeta posłano

‡ żeby mu zaś nikt z woyskowych nie przeszkadzał, podobno praevenit Hetmana

† jednak osądzono go na śmierc, sądzili go zaś sub dio Senatorowie Archireiowie y władycy, Kniaziowie Bojarowie Generałowie y Oberofficierowie wszyscy. z Juchtowleb (?) zaś powrotem Carskim z Peterhoff knutowano pierwszą żonę, siostrę, syna, ktorem y ikra wypuszczono. Kotkowski pod knutami był przemdlał, toż się działo y inszym, ale tych naybardziey examinuią.

Do Jmci X. Jabłuba ab Ollegio

Omnia quae poteram obsequiorum meorum officia V. Illmae itinerum molestissimorum protunc Moscua Petersburgum comiti praestandi, uti mihi pergratum, perdulce erat, ita feliciter uti spero in domum meam, eundem reducem humanissime saluto. Ceteris ut quam absens publicis intentus praestare non possum alacritatem, eam sibi omni commoditate recompensare velit. Non me terret illud qd V. Il. ad R.mos scripserat, cum scio V. Illmam ita deconstaturum de christi aerymo ut mihi etiam in sanitatem ipsius libentis propinandi copiam relinquat.

Do JMCi X Łaszwickiego Rektora Brzeskiego
z Peterburga d Iunii

Przeieżdżaiący nagle przez Brzesc nie miałem honoru winney moiey w mmPanu oddac unizoności, zleciłem to iednak moim tam pozostałym aby tosz imieniem moim czyniące sami się do jego gorniyszi protekcyi, ~~o których~~ O których że od tego czasu wiedziec nie mogę, czy tam w Brzesciu jakom im roskazał subsistunt, y czy im summa odemnie zostawiona wystarcza, WMM Pana Dobro: uniżenie upraszam abyś mię informowac raczył, ordinuiąc list na ręce JMci P Szreterа Skarbnego W X L do Wilna wyswiadczoney w tym łaske wszelką odwdzięczac będę do usług moich [tey rekompensy] gotowością z tym zem iest na zawsze

// nad spodziewanie moie ~~[struck]~~ w interessach publicznych tu się bawiący

Do Xcia JMci Primasa
d Iunii

Jako żadney nie opuszczam poczty żebym nie ~~zaniedł~~ uspał obligacyi moiey tak cokolwiek po ostatnim liście do W X M y Dobr expediowanym intervenit donoszę W X Mości D in separato z tym nie odmiennym afektem y charakterem moim zem iest na zawsze

doszedł we Gdansku

Do JMci X Biskupa Kuiawskiego
w tenże ~~sposob~~

doszedł

Do JMci P Sardego d Iunii z Peterb

Odebrałem list od WMM Pana de 24 Iunii datowany z pakietem od JMci P Kanclerza. Dziękuję uniżenie za kontynuacyą łaskawey WMM Pana pamięci ku GP Gdanszczanow o których mi WMMP piszesz alacritas niechay iescze nie będzie tak która niechay powiedzą że są potorzeni in bivio nie wiedzący co czynić których rzeczy: pokazanie nieukontentowanie z tey konwencyi czy tedy expedit obawiac się Pana swego pod którym być zawsze trzeba, czyli tranzitoriów. Do tego jeżeliby tam cokolwiek Regimentow Polskich było na Zuławach, stoiących się choćiaż ad ostentationem ad reprimendam vim, upewniam że tam nie poydą ale miną, y nie sobie violenter nie postąpią, gdzie będą mogli wystraszyć będą straszyli, gdzie nie będą mogli desistent. Gdyby sobie tak postępowano wszędzie, ~~[struck]~~ skuteczniejszeby były moie remonstracye. ale widzęc naszę dissimulacyą daliey procedient. // Tu się więcsze coraz pokazuią machinacye. Carowica będzie po Szeremetie postawa, et Todirejowie niektory cuminanty. Ponieważ teraz accuzuią idą listy przez WMMP pie ordinu... do P Tiring Kupca Ryskiego ale prosto do Peter

// nutant tu ustawicznie w wydawaniu ordinansow Xciu Repninowi raz aby subsistat drugi raz aby szedł

19

Do JMci P. Hetmana Wiel. W. X. L.
1. Julii z Peterb.

...kom WMPanu Dobro: przez JMci P. Stolnika
...olkowskiego obszerniey wyraził, tak tosz
...raz repeto że in tantum więcey pozwalać
...day im quantum oddaczą w nas dissimulacyą
...e myle się rozumiem w tym że nie violen-
...er nic czynią tylko straszą, a gdzie wystra-
...ye mogą to tworzą, gdzie zaś widzą rezolu-
...ą desistunt. JMość mają dispo-
...zycyą aby nic violenter nie czynili, conse-
...venter y moie tu reflexio minus sonabunt,
...dy im pozwala wszystkiego dissimulacya
...sza posełam in separato. §

Do JMci P. Kanclerza W. X. L. 1. Julii
Post tadiosissimam expectationem wia-
domości od WMMPana Dob: tandem odebra-
łem z Rydzyny list de 15 Junii. Cum
adjunctis tameczneyszych transakcyi. nie
mieszkałem zaraz dnia jutrzeyszego do-
niesć dekisiom rezolucyi Senatus Consulti
...osełam in separato WMMPanu Dobro-
...o co do informacyi służyć będzie. to tym
...s WMMPa Dobrodzi przez cifrę od Bra-
...a mego miano wyrazić do mnie roskazał pisać. + ponieważ
...y pomyślił się musiał tak że ja dosć nie mogę
...ele tego przez cifrę pisze, na rece JMci P.
Gruszczyńskiego ordinowana. Zostaię
...eraz na zawsze

Rosszedł w Grudziądzu

Respons od BB
Dwa listy WMMPana de 15 et 26 Maji pi-
sane odebrałem, a tym czasem JMP Gruszczyński
...dysponował 19 praesentis hac transiit od nas z Li-
twy przed Swiątkami Repnin (którego litera DD
...owa od tąd denotabit ruszył się, na Gro-
dno ku Gdańskowi, ale są niektórzy rozumie-
...a że do Niemiec pomaszyruią u nas potobie
...zolacyanem y płacz zostawili z Janiszek
Repnin wychodząc powiedział iż dotąd nie
wiedział aby miał dependere od ordinansów
...o Polaków y iako w Litwie zimował, y za
...olą; tak y teraz za ordinansem onych
wychodzi. verane sunt an ficta nie wiem?
...ednakże inconstans rumor że inne konferencie
...z JMcią P. Wojewodą Trockim w Kownie miał który
...ostał się u nas przez zimę Kurlański ze Gdańska
który od tąd litera KK denotabit wyiachał
...atkowy do Cieplic ale w samey rzeczy dla KK
...zblizenia się. od wojska
...ominski Pan Bestuzew więcey maiętności dla
...rola Duńsk. praetendit któremu odpowiedzieli
...my że nie mamy tego w mocy naszey odpo-
AA HH

wiedział że ma ordinans Cara zapierać No
poniewoli. Luko żadney Majętnosci wolney
nie masz. Sit majus summa injuria, tenże HH
powoli in jurisdictionem sese in-
gerit, zboża z miast przedawać nie pozwa-
la areształem Cara składa się powiadając NO
że od Cara relaxacyi otrzymać nie może NO
Trudno opisać krzywdy y utrapienia naszego
zaś w ~~W. X. L.~~ jako y u nas w Litwie y wX
denominatio Successoris nie pomogła K I
teraz widząc go dosyć dalekim od tego
ożenienia, drugiego, to jest Margrabskiego
brata Magdeburskiego szukaią ~~o ktore~~ o czym
tu mowił Kurier Pruski powracaiący z CC
snadno wierząc temu można bo ~~Pruskie~~ snad- cf
dno na to pozwoli; albo sam o to stara się CC
który iusz stanął w Krolewcu in dies
sperats do Memla iako rozumieią że NO
tamże wodą przystąpić dla Konferencyi
byle o nas w listach co by znaczyły (CtB)
litery W. X. ~~ktore wszystko~~ OO SS QQ wie-
dzieć nie mogę, mniemaniem tylko dochodzę
ieśli czy WmmPan w kluczu swym nanoto-
wać y to mi oznaymić. Jako są czynią Pan
Hetman Polny Komissią chce contimu- wX
are 16 Julii introtescentiales z Wilna posłał
tu do nas y iusz są publikowane jako wz
piszą z Kurlandii ~~że~~ Xięcia Kurlanskiego że się ma wola że- KK
niecskim non constat, ale preparatoria
iusz się gotuie iako to liberie na Kudzie
mowią coś o Kierniki Kanclerzance Litewskiey
Sługa twoy z P. S. Co tu powiadał Kurier
Cara, toż samo pisano z Drezna, że Rotho-
ruski straszy tym iż się miała stać transa-
ctio między Carem et wzgledem oże- NO –
nienia Margrabilego Brandeburskiego z TV ✗
ale iest to compelle intrare, aby Polacy
pozwolili successionem z dokładaiąc Rs
że Car znaydzie sposoby do Vesonu NO
przywieść Polaków. Listy WM swoie do WM
mnie ieżeli się będzie zdało pisać, chcey
w coopercie Pana Leytnanta Eckerfelda
Wc oddać 9H

Do Xcia JMci Radziwiła 4 Julii
z Peterburga

Nie będąc pewien dłuższey bytności w
[illegible]rznie WXMości y Dobrodzieja nie
[illegible]miałem in incertum pióra puszczać, że
y tak jako insze listy moie w cudze
[illegible]rece nie zaleciało. teraz odebrawszy
od samego WXMości Dobr: wiadomość
o szczęśliwym jego do Braty powrocie,
[illegible]czarro z powitaniem moim nayniższym
[illegible] omni wszelkich sukcessow voto.
[illegible]wor tuteyszy in eadem persistit prætensione
[illegible] tuko w ustawicznych remonstracyach wi-
[illegible]zi y przyznaie iustas rationes, daley po-
[illegible]redky widząc w nas głęboką dissimulacyą,
[illegible] pewien będąc że się nikt nie sprzeci-
[illegible]wi. pisałem w tey materii obszerniey ale
[illegible]yscy do JMci P. Kanclerza Koronnego.
[illegible]yszła pocztą posłę WXMości moie
[illegible]konferencye niektore. Jużem wyprasał
paszport nie czekając nie pomyślney
[illegible]expedycyi, ale y tego bronią, dubii jeszcze
[illegible]sodoknu jako się rezolwować przy tych
[illegible]konspiracyach do ktorych fundamentu jeszcze
[illegible]ie przyszli. Daleko tu jest teraz w tych
[illegible]miach okropnieysza tragedia niżeli ta,
[illegible]ktora się na Moskwie odprawiła. z Alland
[illegible]wbiegł P. Gere do Krola Szwedskiego na
[illegible]wspercie traktatu ktorego żeby doszedł
[illegible]skut nie spodziewam się z wielu y wid-
[illegible]tuch racyi, jest iednak między temi
[illegible]wiema stronami armistitium. Xze
[illegible]epin do Meklemburgii idzie, pod Gdań-
[illegible]skiem zgoście straszyć jeżeli się, nikt nie
[illegible]ruszył y jeżeli tam żadnego z woysk na-
[illegible]szych nie zastanie. Volenter nie brać
[illegible]ne będzie tylko co wystraszy. O tutey-
[illegible]szych teraźnieyszych tranzakcyach cale
[illegible]tylko pisać ale y mowić pod knuta-
[illegible]mi zakazano. Szczęścię się do nog
[illegible]WXMości z tym zem jest na zawsze

Do Mittawy 4 Julii

Aby zboża od aresztu wolne były starać
się będą. w względem prætensyi Cara obie-
[illegible]ano naznaczyć czas y komissarzow żeby
[illegible]ch utrinq byli na porachowanie prætensyi. — po wypisowaniu wspolnych — do Kurlandii
[illegible]e diwizya trzecia została w Litwie, pra-
[illegible]oda że z nas jest samych przyczyna, ale
[illegible]mci P. Wojewoda Trocki w tym innocent.
[illegible]posłany tu był P. Sulimski od P. Pocieja z listami
[illegible] Cara powiadając się być posłanym od Trybu-
[illegible]nału, od ktorego kompetencye żadnego nie miał
[illegible] tylko od Hetmana. contra recens jura-
[illegible]mentum. to nas gubi, y żadne racye choćby
[illegible]serio uważane nie pomogą kiedy do niech nie chc[illegible]

20

dzie Juristow. ~~Moskwa chce sie~~ ubespieczyc
od sciany Rzeczyp: chce w potrzeze zrobic
~~zamieszanie, albo Brandeburczyka na nię
namowił.~~ ~~widzac~~ zmiarkowawszy tedy rzeczy
y okolicznosci tuteysze jużem prosił o passz-
port, chcąc y bez expediciy powrocic, chcąc
et hoc medio ich ~~[illegible]~~ permovere, ale ani
passportu dac nie chcą. jusz y manifestem gro-
żę jednak tego nie uwazaią, kiedy Krola
y Hetmanow po sobie maią, tamtego dla
Kurlandii, tegoż raz dla pieniedzy. Car
chcąc się ubespieczyc od sciany Rzeczyp:
chce w potrzeze zrobic zamieszanie, al-
bo Brandeburczyka na nas przepuscic; Kon-
spiracye tu wielkie y częste [?], ktoryeż grun-
tu jeszcze nie doszli. Rotkwruki [?] jusz nie
żyie z Julii czy szesty czy 8 miał przezna-
nie przed smiercią na ktorym będący Senator
pierwszy [illegible]: deliquium passus. Żona pier-
wsza Carska Siostra y syn ~~[illegible]~~ tewosz dzia [?]
wszyscy osądzeni jednak życ będą. po Sze-
remeta posłano, ale otym ani pisac
ani mowic tu zakazano pod knutami.
Traktat w Estland agitaty Gere pobiegł
do Krola y iest armistitium, wątpię je-
dnak aby doszedł z tych okolicznosci
ktore się tu dzieją. Litery AA KK OO
SS QQ pisałem według pierwszey sobie da-
ney cyfry. musiałes WMMPan odmienic
w liscie do mnie pisząc, a ten list nie do-
szedł mię.

Do JMci P. Podskarbiego WXL.

Odebrawszy respons od JMci P. Chetcho-
skiego że dawnieysze do JMci od WMM
Pana zaszły assignacye na ten Kwartał
na ktory mnie do teyże Komory Jurbor-
skiey z Kancellaryi WMMPana ordino-
wano + kiedy mię z przerzeczoną assigna-
cyą tenże JMć P. Chetchoski do WMPana
odsełał + należy mi poniesc ~~[illegible]~~ Sa-
memu WMMPanu tę ciężką mnie illusyą
ktoremu za tę Summę z ktorey my już z
WMMPana integraliter kwitował pa-
niey tylko ~~oddano~~ dawszy tam assignacyą
Łodzie pierwsze jusz praevenerunt, tam
~~assignacya na Kieltkina~~ pro quartali uno
[illegible] tysięcy. Ledwie ieden Kwar-
tał Kiełku tysiącom non correspondet.
Jako tedy w tym vertitur honor Samego
WMMPana et realitatis ~~integritas~~ Kancellarii ~~tak~~
proszę abys errorem hunc poprawic
roskazał. Pisałem dawniey upraszając
ię o drugą Summę. o ktorą y teraz u-
nizenie upraszam. Zważył Sam WMMPan
możesz że nie na co inszego tu przez pul
roku y na zdrowiu y na substancyi na usłu-
dze WMMPanstwa consumor, tylko żeby
y te trudnosci ktore z nas samych oriuntur
do dłuszey w Panstwach Rzeczyp: woyskom Moskiewskim subsistencyi ~~oddalic~~ nayskute-
czniey oddalic. Upraszam WMMPana abys do Komory Brzeskiey odnosz mo-
ście y ludzie subsistunt, ordinowac tę assignacyą roskazał wnim [?] będę, od

+ indemnitati meiey prospiciendo

Do JMci P. Starosty Bakszmoyskiego

8 Julii [illegible] z Petersburga

B. 1

Przez dwie prawie niedzieli dosyć
często bywaiąc a przecię albo [illegible]
[illegible] albo lekarstwem zabawnych
zastaiąc, ledwiem 6 Julii zastał, juz
się kryiąc przedemną nie chcące ani
mnie z tąd wypuscił, ani nie miłych
[illegible] y niewdzięcznych słuchac ode
mnie propozycyi. Zacząłem [illegible]
[illegible] od pytania się, czy doszła
wiadomość od Xcia Dołhorukiego Peł-
nomocnego Posła o rezolucyi Senatus
Consilii w Grodnie odprawionego,
czy przysłał ten że Xże JMc tę na pi-
smie Senatus Consilii rezolucyą. Odpo-
wiedziano że wiedzą o niey, ale [illegible]
samey chyba na przyszłą spodziewaią
się poczty. Wymawiałem tedy wszystkie
Kontenta iey upraszaiąc aby Car JMc
za złe nie miał, że nas ciężkie y nie-
znośne krzywdy do tego przymuszaią.
Spodziewać się więcey zawsze dobrmość po-
winni tego do czego głod y ostatnia rui-
na przyprowadzać zwykły. Prosiłem
czy to iest pewna że Xże Repnin na rad
Głębiey idzie? odpowiedział JMc P. Kan-
clerz że nie wie o tym, upraszałem że
mnie wiedzieć należy z kądże mieć mo-
gę wiadomość, jezeli nie z Kancellarii
Poselskiey z ktorey ordinanse y expedycye wy-
chodzą, affirmabat znowu że nie wiedział.
Pytałem się znowu czy prawda o trzech Regi-
mentach do Kurlandii idących, czy wie Car JMc
o tym że w Kurlandyi JMP. Bestuzew zboża
pokaresztował, ani przedawać do tego czasu dopu-
ści, że dobra ex re Stacie w possessii będącym ⁜
odbierać? odpowiedziano, o trzech Regimentach
że fałsz, o przyaresztowaniu zboż y odbiera-
niu dobr że Car JMc nie wie, ale oraz rekur-
rowano, za co się tak mocno o Gdańsk y Kur-
ostro mowię o Kurlandią, do ktorey nic nie należemy
landią upominam, Reposui odytym nie miał
w instrukcyi milczałbym. Instrukcya zaś
na fundamencie że Rzeczp: jest dziedzicem
Kurlandii, Xta Kurlanskie zaś lennym tylko
prawem trzymaią. Gdańska zaś jest Panem
Rzeczp od ktorey mowie, upraszałem za tym
aby doniosł Carowi JMci to zboża przykareszto-
wanie oraz o uwolnienie tegoż karesztu
upraszał, y o dobr odbieranie aby się od tego
zaniechał, kiedy się Car JMc nakłonił do
resolwowania czasu y Komisarzow ktoryby
z naszemi Komisarzami wspolnie
pretensye pomiarkowali, tak Cara JMci do Kur-
landii, jako Kurlandii do Cara JMci. [illegible]
co wszystko obiecano donieść. Przysta-

pitęm potym do expressyi jak długo cze-
kam prawie przez puł roka reskryptu, jako
na tak wielu Konferencyach rożne czyniłęm
reflexije przyiacielskie w takiey iaka nale-
ży Kollibatom poufałości, a przecież mię
inaczey tłumaczono. Kiedym czynił ani-
madwersyą o zbliżaiącym się Porthy z Ce-
sarzem Imcią pokoiu, a zatym o gotowości
woyska Tureckiego nie wiedząc ku ktorey
stronie, ~~czyli przeciwko~~ Państwa czyli
Krolu y Rzeczyp: czyli Cara Imci, ++ a prze-
cież wszystko się prawdziwy cokolwiek per
contemplantes ad mortem ~~wiedziałęm~~ ponieważ ani w Allandsko
Traktatu się przychodzi, tylko się czas zwło-
czy, ani w tych kraiach początku ~~do~~ gruntu y fun-
damentu konspiracyi schodza namacanie ~~przycho-~~
~~dzi się~~. Uważając zas że Car Imci, ani
priwatney mi u siebie audiencyi dopuści,
ani się na tak fundamentalne Rzeczypi
rekwizycye ani na tak gęste moie remon-
strancye, do wyprowadzenia woyska swego
z granic Rzeczyp nie nakłania, prosiłęm
o wybaczenie przepraszaiąc Cara Imci że
iuż ani reskryptu ani expedicyi czekać
nie mogę, ale tylko o sam upraszam
o ktory ~~iakom~~ iuż od kilku niedziel upraszał
paszport. Odpowiedziano że będzie y pasz-
port y reskrypt, tylko trzeba zaczekać. ++ y
reposui iuż dosyć czekałęm, daley iuż
czekać nie mogę, ani z racyi publicznych
ani z racyi priwatnych. + Retulit, że iest
tak siła drugich tu postanych ktory są
cierpliwi y dłużey czekaią, czy iestże ta
maniera, aby bez expedycyi odiachać?
Odpowiedziałęm że insi czekaią z interessu
samego Cara Imci ia zas czekać nie mogę
z interessu Rzeczyp: ++ Proszono o cierpliwość
reposui że ~~tak długo~~ Rzeczyp: od woysk Car-
skich uciemiężona dłużey cierpieć nie może ~~cierpliwość moie nie dopuszcza cier-~~
~~pliwości~~, ale jeżeli maią Ichmość szczerą
intencyą pomyślney expedicyi, prosiłęm o na-
znaczenie dnia do ktorego bym mogł być
cierpliwy, odpowiedziano że to od samego de-
pendet Cara Imci, przypomniałęm kiem o tosz
samo upraszał iuż przez Ichmościów Cara Imci
nie widząc tedy tylko samę umyślną y dobrze
premeditatam zwłokę "tym bardziey uproszę
muszę o paszport. Usłyszawszy po tym Imc P Kan-
clerz wyprowadzać począł. Sam postrzegszy
że to nie ~~do skutku~~ musiał być a bytności, powie-
działęm że ~~iest~~ śmieszem że jeszcze nie
wychodzę, maiąc jeszcze co ad conferendum
Rozmiał się tak to Imc P Kanclerz. Pytałem
się tedy dla czego mię zatrzymuią. Jeżeli
dla tego abym z expedycyą powrocił, de-
klarowałęm że iey przy tym chociasz mi

++ tłumaczysz ~~pako~~ że z Turkami od-
rzym, to mowił Imc P Podkanclerzy
y mowę moię inaczey tłumaczył.

Slepiey było nie dać audiencyi
nizeli dawszy ią nie wiersz

y pytano się, czemu nie konferuię z Imc
P Podkanclerzem ~~odpowied~~

+ z Imc P Podkanclerzem konferować nie
mogę, boby to było przeciwko godności Rze-
czyp: od ktorey tu postany z kredytem-
kiem konferowawszy z tym, ktory mi
dał jakobym się nie według instrukcyi
sprawował, a przecież kiedy dano au-
diencyą na fundamencie kredensu w kto-
rym prosono aby mi we wszystkim wierzono

++ y to się, przeciwko dobrey drzye ma-
rze że woyska Carskie przeciwko Soju-
przeciwko tak siłu Elektoracyom, przy
Samego Cara Imci ukazom tak długo
u nas gospodaruią.

ii inclusionem Krolu y Rzeczyp:

dawana będzie nie odbiorę, jeżeli dla tego
żeby osobę moię tu przytrzymali, deklarowa-
łem się przepraszaiąc Cara Jmci żebym się
w tym musiał oświadczyć przed wszystkiemi
Rezydentami tu przy boku Cara Jmci przy-
tomnemi, aby cały świat widział proceder
Cara Jmci z Rzecząpi. sam zaś musiałbym
tak żyć jakobym był przyharesztowany.
Wymawiano się że Car Jmć nigdy tego
w myśli nie ma proszono tylko o czas. tak
tedy upraszałem aby to wszystko doniesio-
no Carowi Jmci sam zaś obiecałem czo-
kać rezolucyi dni kilka, po ktorych obie-
cuiąc się bydź znowu u Ichmościów, we-
pchnął na to ciężko Jmć P Kanclerz. Pro-
siłem dalięy o wybaczenie Supplikuiąc
Carowi Jmci aby mi za złe nie poczy-
tał że się przeciwko wszystkiemu temu
o czymkolwiek Rzeczpi. u siebie y w Kur-
landii w im cierpi manifestować będę
czyniąc za dosyć rozkazom y Kommissyi
swoiey. Zmieszano się trochę nie znacznie
na to, jam zaś tego exaggerować nie chciał,
żeby się to nie zdało bydź quid affectatum
wyrażałem tylko że w tym poczciwość
moia vertitur abym to wszystko czynił do
powinności moiey należy. pożegnałem za
tym obiecuiąc się bydź za dni kilka
znowu lubo ingratus hospes, ‡‡ ale y w tym
prosiłem o wybaczenie bo się u nas
wszystka Cara Jmci bardziey przykrzą.
P.S. Przez cały tydzień ustawiczne ~~to na zamku~~
w fortecy inkwizycye ~~były~~ byli znowu na-
znaczas primarii personae. Carowice pod knutami
dwie się dotrzyzwiono, jednak się do niczego nie przy-
znano. ~~w [illegible]~~ syn exprobravit Oycu
tyrannidem y siebie ieszcze młodszego despotyczne
traktowanie, a vilissimis poczęstowanie, bez przy-
czyny y sprawiedliwości, teraz zaś niesprawiedli-
we dręczenie. powoływał Oyca na sąd Boski.
Kazano tu przedawać proch kul y wszelkiego
~~[illegible]~~ oręża. ja tu niebespieczny bo iuż wiem
z latere że się mnie boią y dla tego trzymaią.

‡‡ (jeżeli mi się nie skryią, co mi iuż po kilka razy trafiło się)

Do Jmci Kanclerza WK 6 Julii z Peterburgu

Po kilku bytnościach moich nie zastawszy
tandem 6 Julii znowu żywszy zacząłem § PS od Senatus Consilium w Grodnie odprawionego ktore nader takowe potrzebne było zawsze dopiero w tych tu koniunkturach.
e notus przywiodły mię zażyć okazyi, tak ostro
nastąpił, y daliey fortius insistam y podobno przy-
dzie do oświadczenia się przed Rezydentami żeby
widzieli że to nie żart, ostatek rezerwować bę-
dę aby się zawsze mieli czego spodziewać. Je-
dnakże proszę, o list WJmci do Cara Jmci żeby
mię do usług WXJmci wypuścić raczył, o takiż
list upraszam y Xcia Jmci Primasa
~~Do Jmci P Marszałka W Xi. 6 Julii~~
w Peterburku w takiż sposob
Do Xcia Jmci Primasa toż samo 6 Julii

Do JMci X. Biskupa Kujawskiego 6 Julii 1766
w Peterburgu

Juz tesz teraz in Summa u mnie admiratione
kiedy listy moie innych Jchmosciow dochodzą
WMMPana nie dochodzą kiedyś od 22 Junii jeden
tylko z Peterburgu moy odebrał list. wielki bydz
w tym musi Postmagistrow error. Mciałem ja
honor od WMMPana odebrac de 22 Junii.
Dziekuie, nayunizeniey za łaskawą na mnie pamięc
ktora mię, jako ad usus publicos akkomodnie, tak
abym daliey do niech był capax w dobroviey konser-
wowała protekcyi upraszam unizenie. Będę
czynił za dosyć roskazom WMMPana, ale nie-
wiem czy z tąd tu przeszkody miec nie będę, kie-
dy obawiając się abym w Polszcze osobliwie na Seymie
czego nie zrobił in contrarium wypuscie mię po-
litycznie nie chcą, lepiey WMMP Dobrodziey wy-
rozumiesz z noty z tey ktorą posłałem ostatniey
Konferencyi. ktore dawnieysze takze posłałem
WMMPanu Dob: teraz zostając na zawsze

Do JMci P. Sardego 6 Julii

To cokolwiek pisałem przeszłą pocztą na przestro-
gę JMPP Gdanszczanow repeto eo eadem informa-
tione ze Xże Repin dubius czy daliey poydzie. Strażyc tylko ma ordinans non violenter agere
Bardzom jest kontent ex Senatus Consilio w Rydzi-
nie odprawionego, ktore takowe bardzo potrze-
bne było przy tych takowych circumstancyach kto-
rych y id jusz teraz zwawiey idą gotow się y
daliey konsekrowac usibus publicis. Doczytasz się
WMPan z listu do Brata mego volanti nare-
ce WMPana ordinowanego ktory po przeczyta-
niu proszę dopieczętowac. Gdańsk niechay bę-
dzie cierpliwy a nie skory.

Do JMci P. Marszałka W. Koronnego

To co obszerniey wyrazam do JMci P. Kanclerza W.K.
mego MMP y Dobrodzieja upraszałem aby doniesł
WMMPanu Dobrodz: y to co pod cifrą latet. ponie-
waż z tąd pisac dopalam takowe rzeczy byłoby dal
okazyą do niedoscia listow. z tamtąd WMMPan
dob. zważyć mozesz, moie chęci dobru pospolitemu
y szczerości y applikacyą y na wszystko rezolucyą.
Ta rada bardzo była dawniey potrzebna ktora się
w Rydzinie odprawiła. gdyby tylko y Jchmość PP Hetma-
ni jaką czynili apparencyą. Upraszam WMMPana
y Dob: pro omni eventu o list X. JMci do Cara JMci
aby mię do roskazow dalszych JKMci odesłac
raczył, toby trzeba y od Xcia JMci Prymasa.
Dnia wczorayszego był tu dzien feralny y nowa na
Dwor zgoda. Garnę się za tym do nieodmien-
ney W.M. łaski z tym zem jest na zawsze

Do Xcia JMci Radziwiła Kanclerza Wiel. W.X.L. 20 Julii
1766 z Peterburgu

Com przeszłą pocztą obiecał to teraznieyszą
przy nayniszey submissyi moiey WXcey Mosci wy-
konywam posyłając in separato niektore kon-
ferencye moie. z ktorych WXMość inferre
mozesz przeszłe teraznieysze trudnosci y przyszłe
dubias resolutiones, to rzecz pewna ze mię tu zatrzy-
mac chcą supponendo y diffidendo abym czego con-
trarium interessom ich na Seymie nie wyrobił.
Czy tedy wypuscie tego de quo suspicio, czy zatrzymac
aby pod bokiem manifesty robił, a przez to bardziey offen-
dere Remp: jusz dosyć urazoną. Czy uczynie powtorne
wolnie requisitionibus za dosyc dzien dzisieyszy ma
to determinare. Tuteysze okolicznosci ab extra tak te
ab intra bardzo złe ktorych wypisac niebespieczno

Posyłają y do Bugarii ratione
przepuszczenia wolnego commerciorum
z Indii y Mogoł, co samo jusz [illegible]
ofiarowali Tatarowie Bugarscy [illegible]
posła swego tu jeszcze przed moim
przyjazdem przysłanego

§ Posłano z tąd powtornego do Porthy z większą
plenipotencyą. Posłanca zaś Tureckiego zatrzy-
mują asz do powrotu swoich Posłanych.

Horvatow
P. Daniel Zeroski
P. Kraszelski meditnes in festa et conciones
P. Mitodzianoski Homiliy
P. Krosnoski 174

3

Do JMci P. Hetmana W. X. L. 20 Julii z Peterburgu

Cokolwiek sie tu z obligacyi moiey czyni to to wszystko ~~fidelissimo donoszę~~ przy nayniszey submissyi moiey fidelissimo donoszę calamo, z czego WMM. P. Dob: inferre może ex quo fonte y z jakich okolicznosci to sie robi. ~~Przyczyna~~ że mię tu zatrzymuią y zatrzymac chcą diffidendo y supponendo aby co contrarii im w Polszcze nie zrobił czy tedy wypuscił tego od ktorego metus aby sie słowa sąj ~~[illegible]~~ co contrarii przeciwko nim w Polszcze nie zrobił, czy zatrzymac aby pod bokiem jeszcze manifesty robił, a przez to bardziey zapalic Rempublicam iuż dosyc do ognia przez subsistencyę dispositam. czy uczynic poniewolnie za dosyc requisitionibus dzien dzisieyszy ma to determinować. Szeremet w dobrach swoich umarł po ktorego iuz z tąd posłano było. Xcia Kurakina Residenta z Olandi prowadzą tu etc.

Do Arcibiskupa Rezanskiego 18 Julii

Dowiedziawszy się o szczesliwym ~~tu~~ do Peterburgu WMM Pana Dob: przyiezdzie to szczegulne podczas teskliwego bardzo tu moiey rezydencyi zabieram solatium, że jeszcze mam honor listem uniżonym powitac WMM Pana Dobr: Jako się tedy z miłey bytnosci tego ciesze się, tak nayszczesliwszych przy zdrowiu dobrym życzę powodzenia z tym zem jest na zawsze

Do JMci P. Kanclerza W. Ko: 18 Julii 1718

Po tey ktorąm WM Panu Dob ostatnią posłał konferencyi, lubo mię JMosc P. takyż ministrowie ~~informuią~~ upewniaią że treci dywizyi nie wyprowadzą nie certi doniesc nie mogę, poniewaź to co głoszą bardziey na ustraszenie przydaią, ile sie iednak z prywatnieyszey informowac mogę notycyi bardziey m tego pewien że ta dywizya Xcia Repnina pod Gdanskiem nie poydzie ale nad granicą w Litwie y na Zmudzi subsistet, do pewnego czasu poki tu rezolucyi od pewnego dworu nie odbiorą, po ktorey albo wyniść albo daley w kroczyc maią. Były tu requisitiones tak od Duńskiego ~~jako~~ Kroła jako od Brandeburczyka, żeby Car JMc pod Gdanskiem transportu Szwedom bronił. Chce Brandeburczyk hostem hosti ~~[illegible]~~ suo suscitare, ale y tu jest na to ostrożnosc, bo granice ~~[illegible]~~ ~~chcę~~ ~~[illegible]~~ panstw swoich zawsze prawie w malionie ukrytey y subtelney konspiracyi zostaiącey od Duńczyka Rzeczyp. chcę ubespieczyc nową Rzeczyp. pretensiami y zabawką z Brandeburczykiem wyrabiaią, kiedy do Xiężny Kurlanskiey wdowy Brata cztyia Margrafa Brandeburskiego prowadzą, ktoremu imaginabiles pretensiones do Kurlandii tak transfundowac maią, jako juz na Xcia Weysenfelsa conventum było. ~~Wyjezdza~~ jutro albo po jutrze Car JMc z tąd do Kronslotu, z tamtąd z flotą całą swoią na morze na spacier pod Rewel. Jedzie y Xżę męzyk, ktory się ma widziec

Dopiero teraz przy ~~wyiezdzie~~ od prawionych na pogrzebie Carowica JMci starszego tristitiis imitamentis, przy wyiezdzie Cara JMci z Flotą na morze rezolwowano się tak ~~na reskrypt jako~~ K JMci jako na reskrypt odpisac, nie z insza rezolucyą tylko z tą ktorą na pierwszey dano konferencyi. y tak ustawiczne y długie prace moje nie pomyslnego przeciwko juz wydanym z Pariża ukazom ~~[illegible]~~ po tyle czynionych reflexiach y remonstracyach doczekały się skutku. Jeszczem nie odebrał expedicyi ktora ~~Car JMc~~ podpisu Cara JMci potrzebuje dopiero za dwa dni dose mię ma. Ktorych kopie jeżeli odbiorą y długo mię tu trzymac nie będą, chyba z ktorymi poiade WMM Panu Dob:

Car JMc w Kronszlocie zabawi tydzień potym do Rewlu poydzie ~~a tam tez dzien~~ zabawiwszy do Ałandu chce się z Kro: Szwedskim obaczyc. Jedzie y Xżę mężyków z Carem JMcią, ale ten podobno na konferencyą do Brandeburczyka Kasper Szafirow do Aland wybiera się.

sekretnie z Brandeburczykiem w Memlu
albo dalėy. ~~dermi...~~ y ~~owie tamże~~ z tąd
expedyowac maią, albo jeszcze dalėy przetrzy-
mać intentum mieli. Że Carowic nie żyie pu-
bliczna jusz podobno doniosła fama. A dla
Dołhorukiego ponieważ się nic na niego nie
pokazało sutszego, wszystko mu jednak kon-
fiskowano. Posłanika Tureckiego ktoremu
jusz była gotowa expedicya przytrzymano do
powrotu posłanego do Porthy, po ktorym po-
słanym znowu drugiego wysłano ieszcze
tentare restitutionem Azowa per necessi-
tatem ustąpionego ~~Turcoruin imperatoriu~~
~~jusz tu sobie ...~~ Spodziewaią ~~☉~~

Linea viridis utique ~~ostensa~~ & sal aer
Si centru Athereu cognoveris accipe centru
Atherei centri quaere superficiem.
Superficiem junge centro sic ather ab alto
Defluet in terra terra polum petet.
Hanc Hermetis avem si hac reiteraveris arte
Totius rex eris alchimistice. Peter

~~☉~~ się tu revocationem Residenta Cesar-
skiego. przed kilka dniami zaprosiwszy
do JMciom P. Tuteyszych ministrow Residen-
ta Olenderskiego, (gdzie mu y szyią oroszono)
~~peter~~ otoczono żołnierzem gospodę jego, y
wszystkie skrypta porabierano, był potym
kilka dni pod arestem.

Do JMci P. Marszałka W Ko: 16 Julii
1718 w Pet

Po zakonczonych na pogrzebie Carowica JMci
starszego tristitiae instrumentis przy samym
wyiezdzie Cara JMci z flottą na morze
dopiero rezolwowano się.

Do JMci X Biskupa Kuiaw: 16 Julii 1718
w tenże sposob
Do Xcia JMci Primasa 16 Julii w tenże sposob
Do JMci P. Ha: Baltimo: 16 Julii w tenże sposob

Do JMci P. Gołowkina Kanclerza Moskie:
23 Julii 1718

Lubo tak mi się ~~tuteysza~~ ochota, y ~~strata~~ w tym
tu kraiu zdrowia, mego iako nieoszacowaney
czasu ~~strata~~ utraconego y to ~~że dał~~ na przykład że
~~prosz~~ od ustałe H: JMci do ktoregom ~~tak~~ da-
na moskwie ~~szczere~~ wokowany byłem, przez
tak długie mnie tu ~~trzy~~ sutrocznie ~~...~~ zatrzymanie iestem
oddalony. Przypominam tedy WMM Panu
upraszaiac abym kiedy trzecia diwizya z gra-
nic Rzeczyp: nie wynidzie, ia przynamniey
z tąd po skutku siebie obietnicy albo wyią-
chać ~~mogł~~ albo wiedzieć mogł czy wyiadę ~~...~~
~~że mi nie~~ dadzą paszportu. Cieszym iako
naypredzey z tym zem iest na
zawsze

~~kiedy kolwiek~~ ~~...~~

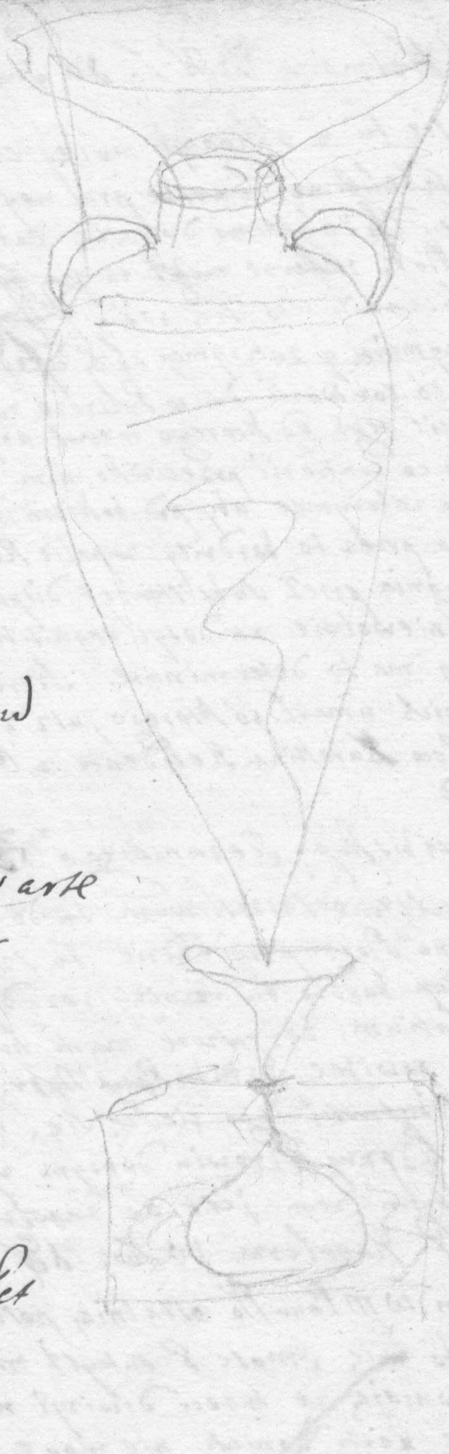

Do JMci P. Sardeckiego Oyca 25 Julii 1720

Po odebranym od WMM Pana de 15 Julii liście
pierwszy y ostatni podobno z tego mieysca
mam honor odezwać się z listowną
moią WWM Panu uniżonością. życzę sobie
zatym z inszego nie z tego nagrodzić mieysca. || Jestem tu jako w więzieniu z którego
wybawienia co dzień czekam. Jużem
nieodmienną odebrał iustną rezolucyą że trzecia
diwizya po tym zostanie poki Rzecz: Konwencyi Gdańskiey approbować nie będzie.
ale to praetext, w rzeczy samey zaś aby
bliższemi y gotowszemi byli ad succursum
do Meklemburgii. Chociażby ta trzecia diwizya wyszła, jednakowo by nie dotrzymano
miawszy sobie Polskę za przechodnią Kamienicę, zawszeby się do Meklemburgii przechodzili, kiedyby im tego potrzeba była. Konjekturując zaś z okoliczności pewnych, spodziewam się między Cesarzem a Carem Imcią differencyi
a jako tam robi Cesarz Alliance tak
tu o nie starają się cicho. Posłano do
Porthy drugiego posłannika cum maiori plenipotentia aby się o odebranie Azowa starał
per necessitatem Turkom oddanego. podobno
obiecując diversionem armorum uczynić przeciwko Cesarzowi. tylko że mieysca po swaktach podobno Cesarza stanie
Posłannika zaś Tureckiego trzymają tu do powrotu swoich. Mnie tu jeszcze expedycyi nie oddano za którą in diesz przykrzeyszym ... kam P. Car JMć do Kronszlotu wyiachał
z tamtąd na jeden dzień do Rewla, z tamtąd do Alandu albo pokoy uczynić albo też wytknie.

Do JMci P. Kanclerza W. Ko: 25 Julii 1720

Iż tak upewniające o odebraniu expedycyi y passporta z Petersburga obietnice
Jużem się nie spodziewał odezwać z tego mieysca z moią WMM Panu uniżonością. ale już kiedy
blisko dwie niedzieli z wielkim utesknieniem onyche czekam. jeszcze z tąd idę in
generationem WMM Pana Dob: Jllotemum
oświadcze y zawsze omnem cultum powinnem. Chociażby ta trzecia diwizya wyszła.
jednakowoby jako w inszych wszytkich okaziach nie dotrzymano, y miawszy sobie Rzeczyposp.Państwa
za przechodnią Kamienicę, zawszeby do JMP Szafirowi Podkanclerzemu tym prędzey
do Aland spieszyć kazano, dowiedziawszy się, że
JMć P. Gere stanął tamże od K. Szwedzkiego. albo
tedy finalney propositionów resolucyi, albo dalszego
przewłoczenia spodziewać się potrzeba

|| z nimże na mieyscu JMci P. Gen: Poczt Maistra Korrespondując nadgrodził, y daley
iedney oto dobrey przyiaźni słucha prosequować cum Patre którego zaczął
cum filio

4

Memoriale do Nayiaśnieyszego Wiel: Imper
od Nayiaśn: K. JMci Pols: y całey Rzei: posłanego Fran Pon: St Kopanie:
podane

Dwa minęły Miesiące jako na podany przezemnie do W. Car: W. na rekwizycyą

samyehże Jeszcze ich Panow jego Ministrow memoriał reskryptu doczekać się nie mogąc, o sam tylko do wolnego wyiazdu y powrotu nazad upraszałem paszport. Tym usilniey o tosz starałem się, nie pomislny y we wszystkim preciwny, pustrożney w Państwach WCW aplikacyi moiey odbieraiąc skutek, abym do dawnieyszych K Imci PMM powrociwszy się rozkazow, do ktorych swoim listem tu od K Imci zaszczycony byłem y nagrodził to K Imci y Rzeczyp: w czym em tu był nieszczesliwy. y listowne rekwizycye

Zatem na tak wielu konferencyach, zachowawszy wszystkie do tego stopnie przez rozne remonstracye dosyc wyraził, przyczyny y okolicznosci, dla ktorych by tak woyska wszystkie W Carskiego W na fundamencie sojuszow, deklaracyi ustney y napismie danych, ukazow, juz dawno za granicami Państw K Imci y Rzeczyp: znaydować się miały: jako wszelkie okazye dla konserwacyi sąsiedzkiey kolligackiey przyjaźni oddalać się powinny, ktoreby żarliwość diffidencyą y podeyrzanie jakie srodzić mogły.

Niechcę daliey na pamięć przywodzić jako Rzeczp: po woynie Tureckiey szczesliwie w pokoiu postanowiona z nikim woyny nie miawszy, nie dla jakiego własnego interessu, ale tylko pretio szczegulney przyiaźni z Waszym Car: W, w kolligacyi wszedszy, w woynę postronną juz przez W Carskie W zaczętą wdała się. Ktorey woyny wszystkie incommoda same tylko Państwa K Imci PMM y Rzeczyp: na swoim podeymuiąc grzbiecie, Państwa W Carskiego W, od ruiny przez nieprzyjaciela zastaniały, siebie trawiły ~~zastaniały~~ aby kray WCW w jaknaylepszą kwitnął. Sobie na dowod żywey, stateczney, y nigdy niewygasły Jmu W Carskiemu W przyjaźni w popiot y perzynę się przez nieprzyiaciela obracały: spodziewaiąc się, zawsze w zaiemney Jmu sobie WCW inklinacyi y umowionych artikułow kolligacyi, we wszystkich punktach manutencyi: teraz zaś nad spodziewanie swoie omylone inaczey doswiadczaią się. Kiedy tedy po wydanym juz w Parizu ukazie do wyscia wszystkich WCW woysk z granic Państw K Imci PMM y Rzeczyp: po uczynioney nad moie y władzę sojuszu, partikularney z miastem Gdańskiem konwencyi; ani zupełnej z gra-

Nawet ciężkich głodach y powietrzach od ~~glodu~~ niewczesnych wyschły (?) obiey monowały, aby woyska WCW żywiły y sity dały, siebie z porządkow z konie inwentarzow ~~[illegible]~~ armat ogołocenie dopuszczały (?), żeby ludzi WCW y kray okoła swoie napełniły

176

nie ~~swoich~~ Panstwo swoich JKMci PMM y Rzeczyp:
~~nie widzi ewakuacyi~~ doczekac się z tąd nie
może ewakuacyi, ani ja prywatney do tego
Słońca u W Czarskiego w audiencyi ~~uprosić~~,
ani zwyczaynego jego sz pożegnać honoru
uprosić nie mogłem, ani po putrocznym
staraniu żadney do tego czasu expedycyi
y do wolnego wyiazdu, passportu nie od-
bieram. Owszem po statecznej y nieod-
mienney o trzymaniu trzeciey dywizyi woy-
ska W Czarskiego w granicach Panstw
JKMci y Rzeczyp: rezolucyi jedno tylko,
mnie tu przez ustawiczną zwłokę, przy-
trzymanie nad intencyą JKMci y Rzeczyp:
widzę y doświadczywam. Upraszam
nayuniżeniey W Czarskiego Wiel: abym przy-
namniey wolnie y bezpiecznie z Panstw W
wielkicz: wyiechał, y do usług JKMci y
Rzeczyp: powrocić ~~jako~~ nayprędzey mogł.
Przez to, uczynisz W Chrzescianstwo
zadosyć, nie mowiąc przyiazni kolligackiey
ale prawu narodow, prawu gościnnemu y
sąsiedzkiemu. pozwolisz mi W Czarskie W
pospieszać tak do zaslużiwania się w ro-
skazach iusz mi dawniey od JKMci PMM
powierzonych, jako do zadosyć uczynienia
winney JKu Panu memu wierności pilności
gorliwości y applikacyi. Oczekiwam jako
nayprędzey wolnego z Panstw W CW wy-
iazdu sciełąc się do nog W Czarskiego W
z tym zem jest
WCW
nayuniżenszy sługa

Do JMci P Kanclerza W Kor: z Peterbur
Odebrałem dwa razem listy WX de data ~~.. etc.~~ praesentis
cum adjuncta instructione, y kopii listow ~~..~~
Rozumiem ze pełveni intentionem WX. Kiedym przy poze-
gnaniu JMciP Kanclerza Carskiego expressi zal super
~~Nad to com przeszłemi pocztami wyrazil~~
~~WmmPanu Dob. Nie mam co tym in materia moiey~~
~~negocyacyi adjungam~~ ponieważ samego tylko
oczekiwam passportu, przy ktorym y expedy-
cyey iusz podpisaney ordar masti: w tey ie-
dnak ustawiczney zwłoce nie chcąc tu in tnane
czasu y zdrowia tracić posłałem do Kronszlotu
memoriał, ktorego kopię adjungo WmmPanu D.
dawnieyszego memoriału kopią razem z re-
skryptem posłę, WmmPanu Dob:

sortes nieszczęśliwey ~~.. tym~~ skutku nego-
cyacyi moiey dokładając ostrożnie abym
mogł authorem mali wyrozumieć, że może
li bydz kto taki z nas samych, ktory
invidet Rzeczyp: dobrey przyiazni y ko-
intelligencyi z Carem JMcią, ~~ale y z dru-~~
~~giey strony wielka była ostrożność wey-~~
~~dania~~ a przeciez by lepsza bezpieczni-
sza y dłuższa ~~..~~ była przyiazn obli-
guiąc wszystkich niżeli jednego,
maiąc universalitatem w przyiazni ni-
zeli particularitatem. Ale y z drugiey
strony wielka była ostrożność. In
materia negocyacyi nic nie mam co
tym adjungam nad to com przeszle-
mi pocztami wyrazil WmmPanu Dob.
ponieważ ... KJ Posel

Do JMci P. Kanclerza WK. 31 Julii 1768 w Petersburgu

W sam właśnie czas kiedy mi expedycyą oddawano, odebrałem dwa razem od WMć Pana listy de data 19 et 26 praesentis, cum adjuncta instructione Posłom na Seymiki, y kopii listow, starałem się jednak z rożnemi mowiąc aby wiedzieli primi ustawiczne do JJMci Sarmyckie Jegomościow PP. Hetmanow querimonias. Dosyć WMM Pan Dobr: pobudziłeś y dałeś ad intende w liście swoim co czynić potrzeba widząc mentem Rzeczyp: czy nie należałoby potym liście Jegomościom posłać wpośrod amicabiliter do Xcia Repina ze adacti tyle Szlachty oppressorum querimoniis muszą za dosyćuczynienie funkcyi y przyzwoitey swieży wszytym requirando aby wychodzili. Ale y z praetendowaney niby per alienam animadversionem praetensyi z okazyi residencyi Xcia JMci Michała u boku K. JMci łatwo się subintelligi mens może, że to jest zawczasu z daleka qualitas color praetensionis żeby potym za złe nie miano, kiedy na przyszłym Seymie in contrarium poydą. Jam zaś jest tego pewien że Xże JMć wielbał bardziey securitatem osobie swoiey pod bokiem Pańskim providet. bo pamiętam, żem zrozumiawszy tuteysze malas intentiones ku niektorym naszym" przestrzegałem specifice przez brata mego. Co tu ze mną wyrabiają wyrazić wszystkiego nie podobna dosyć że w czymkolwiek mię tylko umortifikować mogą, to wszystko czynią. dali iuż passport y expedycyą a sposobu wyiazdu bronią. Musze podobno podać memoriał przez Senat do Cara dnia jutrzeyszego ktorego copiam posyłam. pierwszego zaś memoriału y reskryptu nań copiam chyba z Rygi albo Mittawy przyszlę. List do K. JMci dano, kopii iego dać nie chcą, jam też nie wiedząc co się zawiera w liście a wiedzieć powinienem" czy w nim nie masz czego coby było przeciwko honorowi K. JMci y Rzeczyp: dołożyłem żem nie jest kurier, dla tego listu odebrać bez kopii nie chciałem, y determinowałem się zostawić go tam gdzie mi go przyniesiono, ponieważ jako honor moy jest honor principała mego tak y dishonor. Cokolwiekby tu ze mną było impavide portabo nomen domini coram gentibus.

" z okazyi dawnieyszych y ostatniey konfederacyi

" jeżeli tam bezpiecznie y szczęśliwie zajadę.

" na żadne racye memoriału w reskrypcie nie odpowiadają, tylko na tę racyą że o tey konwencyi K. JMć y Rzeczp: nie wiedzieli, jakto jak approbować mogą. na mnie się też żalą y skarżą w tym memoriale. o to com przeszłemi listami wyraził, obiecują przytym w tym reskrypcie że Xże Repnin pozwoli pod Gdańsk. O Kurlandii w niczym nie dotrzymali co na konferencyach obiecano. z tegoż reskryptu wnosić się może intencya Cara JMci przesądowania u Rzeczyp: rekompensacyi za stracony Azow iakowym dla Rzeczyp: dla ktorey konserwacyi musiał Azow stracić żeby mogł był woynę kontinuować ze Szwedem.

6

Do JMci P. Serdego A. Augusti
z Peterburgu

...tsere z tego miysca mam honor oderwac sie
...moia WmmPanu uniżonoscia. poniewasz
...nia jutrzeyszego wyiachac zapewne spodzie
...wam sie, po odebranym passporcie y reskry-
...pcie ostał długo uprzykrzoney przez pułroka
in vanum wzgledem trzeci Xcia Repina dywizyi
applikacyi moiey u tego narodu w ktorego tez
...warna stat pro ratione voluntas. Car JmC jesz
do tego czasu w Rewlu, fertur że tu nazad po-
wracac ma non sine suspicione odmienioney inten-
...cyi, poniewasz z tam kęd do Abo pość miał.
Nadzieja traktatu z Krolem Szwedskim całe upadła
...znacznie Cara JmCi mierza się po doszłym
Cesarza z Porthą Traktacie. po ktorym tu jusz le-
...piey traktuią Posłanika Tureckiego, tego jusz
...nia wczorayszego wyprawili nazad

Kopia responsu na podany w Moskwie Me-
moriał od JmCi P. Franciszka Poninskiego Sta-
rosty Kopan: die 20 Martii Anno 1718, po uka-
zu Jego Carskiego Wieliczenstwa od niżey pod-
pisanych Jego Carskiego W. Ministrow Status danego
w Kronszlocie 12 Julii An. 1718.

O wyprowadzeniu Jego Carskiego Wieliczenstwa woysk z Ziem Rzeczy-
...przy odprawuiącey się na Moskwie Konferencyi od ministrow Status, obszernie jest JmCi
Panu Staroscie Kopanickiemu obiawiono, że kiedy JmC od Jego Krolewskiego Wieliczenstwa y
Rzeczyp: z rekwizycyą o wyprowadzeniu tych woysk przysłany był do Jego Carskiego Wieli-
czenstwa, na ten czas z tymże JmCią odprawione były Jego Carskiego W. ukazy, do Koman-
derującego JmCi P. Generała Felt Marszałka Graffa Szeremeta y drugich Generałow, o wystąpie-
niu onych z temi woyskami w granice Jego Carskiego W., według ktorego Jego Carskiego
W. ukazu, ci Generałowie ~~jak prętko~~ jak prętko sposobny czas do tego onym posłużył,
marsz swoy odprawowali, y iusz dawno wieksza część wyszła w granice Jego Carskiego W.
tylko jeden Generał Repnin po ukazu Jego Carskiego W. z dywizyą swoią za pięć marszow
do granicy był ostawiony, y to dla tego, że Gdanszczanie po uczynioney z Carskim W.
konwencyi przyobiecali poprzestac z Szwecyą odprawowac targow, y korrespondencyi
jako z spolnym nieprzyiacielem. tak Jego Carskiego Wieliczenstwa, jako y Jego Krole-
wskiego Wieli. y Rzeczyp: (poniewasz prze to wielka pomoc y przybytek jest nieprzy-
jacielowi) y aktualnie przeciwnych siebie onemu pokazawszy chcieli wo oręż[y]
trzy fregatow woiennych swoim kosztem pod imieniem Jego Krolewskiego Wiel: y za
jedno przy orężu Jego Carskiego Wieli. z temi fregatami stawac się, chcieli wszelką
czynic przeszkodę targom Szwedskim; o czym iego Carskie Wieliczenstwo tegoż
samego czasu, Gramotą swoią do Jego Krolewskiego Wiel: pisac raczył. oraz y Po-
słowi swemu o tym Jego Krolewskiemu W. y Rzeczyp: przełożyc roskazał, aby dla do-
bra pospolitego y spolnego sojuszu na tę uczynioną Konwencyą, approbacyą swoią Jego
Krolewskie W. uczynic raczył. y na wypełnienie wszystkiego tego, należące ukazy
do Magistratu Gdanskiego odprawione były. A poniewasz według żądania Jego Car-
skiego W. do tych czas od Jego Krolewskiego W. approbacya na to nie jest uczyniona,
y przynależące ukazy, odkładając do nastęPuiącego Seymu, do Magistratu
Gdanskiego nie odprawione. Prze to roskazano Generałowi Xciu Repinowi z jego

diwizya do tych czas być w ziemiach Rzeczyp: poki Gdanszczanie według obie-
tnic swoich wszystko wypełnią, gdysz jego Carskie W sprawiedliwe ma przy-
czyny do tego ich przymuszać. y dla tego Generał Ksz. Repin, ma ukaz zbliżyć
się Ku Miastowi Gdansku. A naybardziey ze z wielu miejsc[x] mamy wia-
domości, iż Krol szwedski nie mogąc wiecey armeią swoią, de novo teraz w nie-
małych tysiącach zebraną na swoim kosztcie w swoich utrzymywać ziemiach,
dla tego ma przedsięwzięcie z tą armeją swoią transport uczynić ku Gdansko-
wi w Polskę, albo tesz w Prusy y Germanią; przeto tym Jego Carskiego W.
woyskom, dla dobra pospolitego wszystkich skolligowanych Aliantow pollicey
być należy, a żeby w takiey okazyi, z woyskami, wysokich Jego Carskiego
W. Aliantow a osobliwie Jego Krolewskiego W. Pruskiego złączywszy się Szwe-
dzkie przedsięwzięcia przeszkodzić mogli. Jeżeli zaś Jego Krolewskie Wielicz.
uczyniona z miastem Gdanskiem Konwencyą approbować y należyte o tym ukazy
a osobliwie o wooręzeniu fregatow do magistratu Gdanskiego postać, y ich do
wykonania tego wszystkiego przymusić y pobudzić raczy, y żadnego niebespie-
czenstwa od transportu szwedzkiego nie będzie, w tym tedy Jego Carskie W.
Jego Krolewskie Wieliczenstwo y Rzeczp: upewnić raczy, że na ten czas bez
mieszkania tę pozostałą woyska z Ziem Rzeczyp: do swoich granic wyprowadzi.

Gdy zaś Jmć P. Starosta Kopanicki w podanym swoim memoriale in-
ter caetera y to wyraził, że Jego Krolewskie W. dla tego tey uczynioney z mia-
stem Gdanskiem Konwencyi approbować nie może, ponieważ tę Konwencyą uczynił
magistrat bez dania wiadomości y Konsensu Jego Krolewskiego W. y Rzeczyp: dla
tego na to ten daje się Respons. że przed dwiema Roki Kiedy Jego Carskie
W. podroż swoią w Germanią odprawować raczył, w ktorym, z Jego Krole-
skim Wieliczenstwem, miał powidanie w Gdansku, na ten czas tedy, tak jego
Krolewskiemu W. jako y znatnym Rzeczyp: osobam, przy Krolewskim W. będą-
cym, a mianowicie Biskupach Warminskim, y Kujawskim, Podskarbim Ko-
ronnym, Wojewodzie Chełminskim Rybinskim, o wszystkich od tego Miasta
spolnemu Sojuszowi czyniących się przeciwnościach, obszernie takim sposo-
bem przekładać raczył. że miasto Gdansk nazywa się, bydź Jego Krolewskie-
go W. y według obligacyi Sojusza, należy onym przeciwko spolnego nieprzy-
jaciela dopomagać, y z nim jako nieprzyiacielem postępować; Lecz dni
miasto tego wszystko czynią in favorem Szwecyi, ponieważ wspomagają
onych pieniedzmi przez weksel, y swobodne targi z nią odprawują, przez
ich albowiem sukkurs tak długą Szwedzi przeciągają woynę. dla
tego tedy aby Jego Krolewskie W. y Stany Rzeczyp: ich Gdanszczan przy-
musili, a żeby oni odprawowania targow z Szwecyą poprzestali, y ża-
dnego wspomożenia nie czynili: Lecz naybardziey akktualnie według Spol-
nego Sojuszu przeciwko oney dopomagali, o czym jego Krolewskie W.
y Stany Rzeczyp: przy jego Krolewskim Wiel: na ten czas będące, choćiay
Gdanszczanom przekładali. No ponieważ w tedy żadney skłonnosci od nich
na to nie było, przeto Jego Carskiemu W. Jego Krolewskie W. repręzentowa-
raczył, że po wielu remonstracyach ich, Gdanszczanie na to skłonności ja-

nie pokazuią, y że Jego Krolewskie Wiel: siłą przymusić ich do tego nie może. Lecz żeby Sam Jego Carskie Wielicżenstwo dla dobra pospolitego do tego onych przymuszać raczył. Co Jego Carskie W na ten czas zaniechał, gdyż Woyskom potrzeba była nie opuszczaiąc czasu marsz swoy w Duńską kontinuować ziemię, dla maiących się odprawować akcyi przeciwko spolnego Nieprzyiaciela. przy powracaniu się, tedy woysk Jego Carskiego W z Germanii, o pomienionej konwencyi z Gdanszczanami konsentiment iest uczyniony. o czym tegosz czasu Jego Czarskie W przez Hramotę swoię, Jego Krolewskie Wieli: uwiadomić raczył. z czego JmcP Starosta Kopanicki poznać może że nie bez kommunikacyi o tym Jego Krolewskiemu W ~~uwiadomić raczył~~ y z małym Rzeczyp: osobom iest to uczyniono. a do tego gdy ta konwencyia ku dobru iest Rzeczyp: przeto z małym iest Jego Carskiego W podziwieniem, dla czego Jego Krolewskie W konwencyi tey approbować nie zezwala, kiedy ona uczyniona iest, nie przeciwność interessom Rzeczyp: No bardziey pożyteczna wszystkim skolligowanym Aliantom. Dla tego tedy y samym należałoby wszelkiemi Sposobami do tego pobudzać Gdanszczan, aby przyobiecanemi Wo oręznemi Swemi Fregatami mogli iaki uszczerbek przynieść nieprzyiacielowi, ponieważ samych ich wymaga interes, szukać tego wszelkiemi sposobami, aby nieprzyiaciela bezsilnym uczynić, y ku pożywieniu onego potrzebnych materiałow, y Chleba nie przepuszczać, ponieważ on większą część do Sustentowania się, z Gdańska otrzymał. Tu zaś przeciwnym sposobem, od przedsięwziętego ich samych woorężenia utrzymywaią. y ony wypełnić bronią, przez co samo przeciwność czynią postanowionemu z Jego Carskim W Sojuszowi, gdyż sami nic poczynać nie chcą: tym zaś ktorzy przeciwko Nieprzyiaciela postępować, y onemu iaki mały uszczerbek uczynić są skłonnemi, od Rzeczyp: zabrania się. Wszystek zaś ciężar tey woyny na iednego tylko Jego Carskie W składaią, ktory do tych czas Jego Carskie W z wielkim swoim kosztem musiał ieden ponosić, bez żadnego według obligacyi Sojusza wspomożenia.

Mniemamy oraz że Jego Krolewskiemu W y Rzeczyp: iest pamiętno kiedy Turcy wszczeli woynę, przeciwko Jego Carskiego W, tylko z tey przyczyny gdy faworizuiąc oni Krolowi Szwedzkiemu to przedsięwzięcie z polnym Nieprzyiacielem wzięli, aby do Polski wstąpiwszy, siłą postanowili Krolem Stanisława. Co Rzeczp: w pilny przyiąwszy porządek obaczyć może, iakie Jego Krolewskiemu W niebespieczenstwo, y iak ciężka Rzeczyp ruina y naruszenie wolnosciom przez to przytrafić się mogłoby. Co widząc Jego Carskie W. y do tego zła, Jego Krolewskie W y Rzeczp: dopuscić nie chcąc, roskazał przeciwko tego u Porty protestować, przez co od Turkow nawiodł na siebie woynę, y przy początku oney, chociay Jego Krolewskie W y Rzeczp: in Senatus Consilio w Jarosławiu postanowili byli y według obligacyi Dogoworu wiecznego pokoiu, et Secundum Defensivum foedus, przyobiecali z woyskami swemi przeciwko Turkom dopomagać, naznaczywszy postać corpus Woysk Koronnych y Litewskich: Lecz potym uwidział Jego Carskie W, że te woyska nie tylko przeciwko Turkom ale tez

y za granicę nie wychodziły, a Jego Carskie W. za przeciwnym przytra-
fiłym się trefunkiem y za niedostatkiem prowiantu, nietylko niebespie-
czeństwo wielkie, lecz y niezliczone poniosł ubytki; Przy tym y Prowincyą
Azowską z Miastem, y Hawen na Tagan Rogu gdzie Okręty przystają
z drugiemi miasteczkami, dla otrzymania pokoiu oddać Turkom musiał
a żeby z swoiey strony woynę okończyć, swobodne zaś mieć ręce przeciwko
Króla Szwedskiego. Oraz należałoby pamiętać przeszłey Konfederacyi
Tarnogrodskiey domową woynę przez ktorą Jego Królewskiego Wieliczeń-
stwa wysokiey Osobie y władze, ili tesz wolnościom Rzeczyp: naruszenie
nie wyniknęłoby, jezeliby Jego Carskie Wiel: według proźby Rzeczyp:
nie przedstawił medyacyi swoiey y przez authoritet swoią, te opasne
dzieło nie przyprowadziłby do dobrego, y na wszystkie strony pomiarko-
wanego przymierza, nie szukając przytym y nie wymagając żadnego
sobie interessu; według ktorey całemu swiatu pochwalney, pożyteczney
zaś interessom Jego Królewskiego W y Rzeczyp: od Jego Carskiego Wie-
uczynioney skłonnosci można Jego Carskiemu W oczekiwać było po-
dziękowania. Lecz przeciwnym sposobem przymuszony widzieć
od Imci P. Starosty Kopanickiego przy* podaney onemu audiencyi, Konte-
ta Oracyi, także y na Konferencyach bardzo urażające, z niektorymi
ugrożeniem narzekania; czego Jego Carskie W za takowe swoie
dobre sprzyjające chęci, ktorych wszystkich y wypisać trudno nie
zasłużył. Chociay tego nie jest wiadomo, jezeli to pomieniony Staro-
sta po ukazu ile tesz sam sobą uczynił.

* O czym wszystkim ukaz jest Posłowi Jego Carskiego W
Jego Królewskiemu W y Stanom Rzeczyp: przedłożyć y iawno uczynić
y tey iest Jego Carskie W nadziejey, że kiedy Jego Królewskie W y Stany Rzeczyp:
przymą wszystkie te Jego Carskiego W w pilny rozsądek przedłożenia; to nie
tylko temu, że woyska Jego Carskiego W zbliżaiąc się ku Gdanskowi nie będą
przeciwni, lecz rozważając o dobru pospolitym a osobliwie o swoim partikularnym
bespieczenstwie, sami do tego ich Gdanszczan pobudzić nie zaniechaią, y appro-
bowawszy zawartą Konwencyą ku wykonaniu oney, należące ukazy do Magistratu
posłali nie dopuszczając do ostatniego predsięwzięcia przeciwko tego miasta.

Co zaś należy o pretensyach Jego Carskiego W do Kurlandii, według
Dohoworu Małżeństwa między nieboszczykiem Xciem Kurlandskim y Synowicą Jego Cars-
go Wiel: Jaśnie Oswieconą Carewną Anną, y o tym jusz wielokrotne proźby od Jego C W
liczeństwa Jego Królewskiemu Wielic: y Stanom Rzeczyp o satisfakcyi przedłożone były, lecz
gdy w tym skłonnosci pokazano nie było, dla tego tedy sam Jego Carskie W satisfakcyi szukać
był przymuszony. O czym Jego Carskiego W Poseł ma ukaz przekładać Jego Królewskiemu
y Stanom Rzeczyp:

(LS) Kanclerz Graf Gołowkin

(LS) Podkanclerz Baron Piotr Szafirow

8

Do JMci X. Jaworskiego Archireja Rezanskiego z Peterburgu 4 Augusti [illegible]

Po putrocznych w tymtu kraju staraniach moich przy ustawicznych konferencyach y remonstracyach, ani fundamentu sprawiedliwego na prawach narodow y sojuszow fundującego się, ani racyi, szczegulne tylko ~~[illegible]~~ nullum nihil z codziennemi mnie tu degustami odebrawszy, to tedwie solatium mieć mogę, że przy odjeżdżaniu z tąd listownie pożegnać WMM Pana, za nowy ściskam, nie tuszac już sobie obaczyć się z WMM Panem chyba na tamtym świecie. tym czasem zaś jako o szczęśliwych jego słyszeć pragnę progressach. tak. żeby ~~[illegible]~~ ad ~~[illegible]~~ momenta dięky życzę serdecznie y żegnam z tym

Do JMci P. Gołowkina Kanclerza moskiewskiego w Rydze 20 Augusti

Jako w tym mocno powątpiewam żeby oddanie mi listu Najaśnieyszego Cara JMci do Najaśnieyszego JMci P. MM, bez pierwsz kopii z wiadomością było zamato WMM Pana, ktoryś mi ~~przy~~ przy pożegnaniu o kopii listu wyraźnie wspominał, tak nie rozumiem żeby to kto albo na despekt swoiey uczynić miał racyi, ktora po woynie tureckiey szczęśliwie w pokoju postanowiona, nie dla jakiego własnego interessu, ale tylko pretio szczegulney z Jego Carskim Wieliczeństwem przyjaźni, w kolligacyą wszedszy, cudzey woyny wszystkie incommoda na swoim podeymuiąc grzbiecie, Państwa zaś przez Jego Carskiego W. od ruiny przez nieprzyjaciela zasłaniając, y na dowod żywey stateczney, nigdy nie wygasłey ku Jego Carskiemu W. przyjaźni popiół y perzynę się od nieprzyjaciela obrociwszy, Jego się zawsze spodziewa respektu: albo też tym sposobem kurierem mię uczynić chciał ~~[illegible]~~ tego, ktory Jego Carskiemu W. na ~~przy~~ Europy prawie całey widowisku za uważne do uspokojenia Rzeczyp: włożenie się winne od K. JMci P. MM y całey Rzeczyp: składał podziękowanie; tego, ktory do tegosz uspokojenia przy powadze Jego Carskiego W. przez Traktat ~~[illegible]~~ wiernie przykładał ~~[illegible]~~ starania. Bardzieym iest wyperswadowany że to kopii listu bez oddanie, jaki error y przytrafna zrobiła omyłka. ~~[illegible]~~ kiedy mi K. JMC P. MM. w włożoney do Jego Carskiego W. na mnie funkcyi powierzyć raczył wiedzieć tak kontenta listu swego do Jego Carskiego W. pisanego jako y contenta responsu, z ktorego bym miarkować mogł, czy nowym nie potrzeba było ~~[illegible]~~ udawać się do Jego Carskiego W. memoriałem, ~~listu~~ ~~[illegible]~~ odawanego w Peterburgu przez ~~przez~~ JMci P. Sekretarza responsu przez kopii ~~[illegible]~~ odbierać nie śmiałem. Uczyniło to mię, w tym ostrożnym, nietylko niespodziewane ~~nad ko~~ nad honor Principałow moich osoby moiey od WMM Panow traktowanie, ale też świeże K. JMci P. MM w diffidencyą narażenie u Panow Rzeczyp: przez reskrypt na moy memoriał od WMM Panow oddany. Kiedy w tym reskrypcie wyrażacie WMM Panowie: iakoby K. JMość P. MM

we Gdansku na ten czas będący traktowat, zeby Jgm Jego Carskie W dla dobra pospolitego do wystawienia Fregatow woiennych, Gdanszczanow przymuszać raczył. Na co ze tak było, taki WMM Panowie (nie mylę się) macie dokument, jakiście mi produkowali (tłumaczyli) rezydującemu na dwoch Konferencyach dla informacyi Rzeczyp:, co za dokument tego jest ze Gdanszczanie ze Szwecyą korrespondują. Więc poniewaz JmP Sekretarz niechciał nazad odebrać listu bez kopii danego; czekać mi też dłużey niepodobno; niechcąc omyłki tey jawney uczynić zostawuię tu w Rydze u P. Poczmagistra Respons Jego Carskiego W. pod kopertą do WMM Pana adresowaną do dalszey iego dyspozycyi, ~~z ochotą zostawując~~ zatrzymawszy u siebie ochotę odebrania tegoż responsu przy kopii, ktorey w Grodnie u JmćP Poczmagistra albo przez samego siebie, albo przez zostawionego na to umyślnego oczekiwać będę z tym zem jest na zawsze. Jednak jako w tym możno powątpiewam zeby to oddanie mi listu do Nayiaśnieyszego Krola Jmci PMM bez jegoż kopii z wiadomością kiedy miało WMM Pana, ktoryś mi przy pożegnaniu y o kopii responsu wyraznie był wspomniał: tak ~~tego~~ nie rozumiem zeby to kto albo na despekt moiey uczynić miał nacyi, ktora po woynie Tureckiey szczęśliwie w pokoiu postanowiona, nie dla jakiego własnego interessu, ale tylko przeciw szczegulney ~~J~~ Jego Carskim W przyiazni w kolligacyą wszedszy, ciężkiey woyny wszystkie incommoda na swoim podeymując grzbiecie; Państwa zaś przez to Jego Carskiego W od ruiny przez nieprzyiaciela zastaniaiąc; y na dowod żywey stateczney, nigdy nie wygasłey ku Jego Carskiemu W przyiazni, w popioł y perzynę się od nieprzyiaciela obrocić wszy inszego się zawsze spodziewa respektu: albo tesz tym sposobem kurierem mię uczynić chciał tego, ktory Jego Carskiemu W na Europy prawie całey widowisku zapowazne do uspokoienia Rzeczyp: włozenie się, winne od Krola Jmci PMM y całey Rzeczyp: składał podziękowanie: tego ktory do tegoż uspokoienia przy imieniu Jego Carskiego wielkiezenstwa wierne przez traktat przykładał starania. Bardziey tym iest wyperswadowany ze to kopii responsu nie oddanie jaki error, y ~~przypadkowa~~ przytrafna zrobiła omyłka. Więc poniewaz JmćP Sekretarz niechciał nazad odebrać responsu bez kopii danego: czekać mi tesz dłuzey nie podobna; tedy niechcąc omyłki tey jawney uczynić, zostawuię tu w Rydze u P. Poczmagistra respons Jego Carskiego W pod kopertą do WMM Pana adresowaną do dalszey iego dyspozycyi, zatrzymawszy u siebie ochotę odebrania tegoż responsu przy kopii, ktorey w Grodnie u JmćP Poczmagistra przez zostawionego na to umyślnego oczekiwać będę z tym zem jest na zawsze

Do Imci P Sta: Babim: 22 Augusti 1719
w Mittawie

Iusz to czwarty miesiąc jako zadney od WMM Pana y o WMM Panu cieszyc się nie mogłem wiadomoscią rozumiem jednak że litera moia zastanie WMM Pana in optimo zdrowia y pomyslnego powodzenia Statu, ktorego serdecznie zyczę. Nieomieszkałem w Peterburgu zadney poczty ktorabym się nie odezwał WMM Panu, y tu z tąd za dosyc czynię powinnosci moiey ~~do kąd~~ gdzie z moskiewskich krajow stanąwszy imaginuię sobie żem z piekła wyszedł do ktorego miałem wescie łatwe, ucierpiałem siła, wyscie zas trudne. w czym mię tylko mogli mortifikowac nie omieszkali nie mogąc ani precio ani grozbami frangere. widząc żedy ~~y ta wzaiemnie~~ daremne moie prace y starania y ta wzaiemnie nie omieszkał po zadywaniach in vanum dobrych sposobach ~~fim~~ naprzykrzac się ty dawał. naybardziey ies to bolało. zem sto rublow na moskwie ieszcze mi przystane, a prezemnie żeby iakiey okazyi ktorey szukali urosciec nie mogli, na ten czas odebrane, chociasz odebrac niechcieli oddałem. bardziey im to jeszcze w nos poydzie żem Responsu bez kopii dawanego odebrac nie chciał jako się WMM Pan z kopii doczytasz. Xże Dolhoruki ciesz[k]ie ad resolvendum propozycye na seym gotuie cum adminiculo moskwy chcąc adigere Remp: nie wiem quo ductu et instinctu. ale ex fructibus cognoscemus

Do Xcia Primasa

Iakom in dominiis Cara Imci zadney nie omieszkał poczty ktoreybym za dosyc nie uczynił obligacyi moiey WXMM Dob: tak stanąwszy iusz za granicą ~~in[...]~~ zal sią ktore przy dokonczeniu bezskutecznych starania moich odziwaym się z winną ~~WMM P~~ WXMM M uniżonoscią ~~niezadrany~~ ~~wielkim~~ suffusus rumiencem a murice WXM. ktorem nadzieie y dobre o mnie studze swym perswazya nieszczesliwoscią usług moich fefelli: ktore una manus miała edificare kiedy druga ruynowała. ale o tym pisac trudno. Posyłam kopie. z ktorych się WXM M doczytasz, y domyslisz jakie jeszcze formował będą pretensye. Chociaszby y ta trzecia wyszła dywizya jednakby nie dotrzymano y pro libitu by wchodzili y wychodzili kiedy im potrzeba będzie do Meklemburgi. Przebiegł pod imieniem kuriera resident Cesarski przez Rygę, do Peterburgu, ten zas ktorego pod Derptem zabito był Generał major Sciely się.

Do X Biskupa Kujaw w tenze sposob

9

dorzedł

Do JMci P. Sardego z 7bris 1718
z Tilży

Jako mi ~~iest~~ są w swieżey pamięci miłe
Korrespondencyi z WMMPanem zabawy
teraznieyszą litera dowod daie, ktoreś przy
początku staną, wtry lecę iescze piorem
in amplexu WMMPana. Oderwałęm
się, z Mitawij WMMPanu cum annexis
w pakiecie volanti sigillo do JMci P. Kan-
clerza dla Kommunikacyi annexorum W
MMPanu. teraz nie wiele wiem cobym
oznaymić oprocz tego że na Zmudzi
stanęli Posłami JMC P. Miecznik Kor:
JMC P. Chorąży Zmudzki. Donoszą mi
z Litwy że Moskwy nowey od Smoleńska
~~iusz~~ dziesięć pułkow iusz mineło Minsk.
contra datam fidem rezolucyi. Car JMC
z pod Rewla ruszył się we trzech okrętach
niewiedzą gdzie fertur aby się widział
z Krolem Szwedskim. Nie daleko Pila-
wy moskiewskie ~~okręt~~ szapy zabrały okręt
szwedzki, drugi zaś okręt ktory się
salwował do Pilawy, non attenta juris-
dictione alienâ attakować mieli. Bran-
denburczyk iusz był wydał tuteyszym re-
gimentom ordinanse aby się na Seym
pod Grodno zemknęły podobno cum
forti perswasione propozycyi swoich.
ale teraz inszy mają contraorder tu znowu
subsistendi

Do JMci P. Kanclerza W. Koronnego.
Jadącey do Grodna ~~mające~~ zażywające się
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ pieczy beneficiom, od ~~zażywając~~
się iescze z winną WMMPanu nieżyczliwością
moią, donosząc że na Zmudzi stanęli Posła-
mi na Seym &

Do JMci X. Biskupa Zmudzkiego
Koraima

Powracaiącego mię od Cara JMci przez Mitawę pocz-
tąc błądzieley wnocy wożnicy drogą ktorą napa-
dli przywieźli byli na samo podworze X. Janitkiego.
~~do~~ z tey strony z ktorey strony wrot y zamknię-
cia żadnego nie było, ~~y tam iusz przez iednego~~ #
z ~~tameczniych~~ domowych ~~informowanego~~ coby
to ~~za mieysce było~~ y ~~gdzieby do gościnca za-~~
~~iachać informowanego~~, iadącego napadł zrazu sam
X. Pleban ze wszystką czeladzią swoią armatim
y bić rozkazał skonczenie przeieżdżaiącego
gałosz tego wożnicę, ktory mię, same-
go wiozł uderzono sługę mego na osobney ko-
lasce iadącego drągiem na trzy sążnie ołowiem
pręlka razy uderzono y na mieyscu ledwie nie
zostawiono. Sam kładę do moiey gdziem siedział
przystąpił do laski ze szablą. ~~Mało~~ Broniąc się ~~[illegible]~~ do strony naturalney
~~rem do strony się mającey~~ pytałem się, coby był
za człowiek, y gdy mi się, tamecznym Ple- i w przod szczęściem
banem być powiedział, revocatus od zemsty
wrodzoney karakteru obserwancyą, pretendowa-
łem instantaneam z rozboynikow satisfactio-
nem, na to nie tylko żadney uczynić nie
chciał sprawiedliwości, ale lubo się iusz do

Chcąc się dowiedzieć ktoredyby do gości-
ca trafić mogli, tam iusz do Mitawy
iadącego &

[od moich]
wiedział był cotym za charakter miał, kto-
do wysłania niegodnemi contra dec. prze-
ko honorowi memu, contra decentiam stanu
o szył. non commotus w swieckim człowie-
od słów wszelkich człowieka poczciwego y
hoczące dehonestantibus, [exemplari] aequa continentia. y passyi gubernio
niebawszy wstowac consilie vindictae genus,
czym wszystkim odwdzięczył van Syrgens, y
adectwa juramento [evincentia] exceptorum tamże zaraz
anisław [uczynność] evincentium edocebant. Za czym
ko mię, tedy od równego słowy [certamen] kłótnia turpis
certatio, od uczynienia przez wzajemną re-
nsuracyą sobie sprawiedliwości in instanti,
rakteru obserwancya odwodziła. tak in
ej łaskawey y sprawiedliwey WMM Pana
[ustawy y zwierzchności] ebonit y składam tak ciężką łesią moie,
otu mego. zgwałconą securitatem ktorym
t wszędzie w oteyczy narodach. et quod non
re barbari fecere Barberini. Upraszam
enie WMM Pana o sprawiedliwość z tego tu
Burby. upraszam przy tym abyś wziął
formacyą z inszey strony, jeżeli miał jaką
re ziądz do tey immodestii [a bardziey] okazią że napaści
re, albo moich, ktoryś in summa zwykłym
ymac kontinentia. czy miał jakie inwasii
ali, czy mię od zemsty non cohibuit samym ‖ wszak hospes w hostis aderam wszak
akteru swego oznaymieniem? ‖ Spodzie- o pokazanie drogi do wieczór diver-
m się po łasce WMM Pana, że mi nie dasz sorium upraszałem. czy się nie
se per strepitum juris coram foro mundi vi- trafi składzić ile wnocy podróżnym
coli u Nuntiaturyi, ale jako tegum custos ktosz errantes na drogę prawdziwą
illustrissimus zgwałconą securitatem podróżnemu, naprowadza nie jeżeli nie ci ktorzy
a listu postanego od całey Rzeczypl: ktory viam et veritatem exemplariter naucz-
niesę y Chora z Kancellarii wielkiey, tudzież czają.
charakter Komisarza Krola JMci do całego
Litewskiego z Kancellarii Pokoiowey niosą
[znaczna] [lenitiosi] per refrenationem swawolnego Ziędza
arebis, jako Pastor koncił Kiecerzy Żmudz-
ey Supremus, Pasterza occidentem animas
aequivalentiam seymowey sprawił, do ukontent-
owania mego skarzęcie ‡‡ o czym samym ‡‡ jeszcze się zatrzymuie od manifestu, kto-
adomość [zaślonay pr. tszey] od WMM Pa- ryby znacznie redargueret immodestiam
w Grodnie oczekiwam zostaiąc na w stanie duchownym, za ktorym na prze-
zawsze szłym seymie y jego immunitatibus, cum
tanto universorum emolumento tak
bardzo relaxi, ale oczekiwac będę jak
nayprędszey w Grodnie wiadomości teraz
zostaiąc na zawsze

Do JMci P Gruszczynskiego z Tilzy 13
[Mbre]

~~operacia zdrowia do tego czasu zatrzymu~~
Przejeżdżaiący przez Rygor, nie zastałem u
Pana Thiving kupca Ryskiego ktory doniesie
wiedzy ktorem był WMM Pan z Grudziądza
stac był przyobiecał, za czym za jedno to
ryme, jeżeli WMM Pan te 60 czerwonych zło-
s oddawcy listu tego Jadeckiemu przy końcach
es mnie oczekiwającemu wyliczyśz, jakom
na ten czas w potrzebie wygodził WMM Panu.
t y WMM Pan tosz wyświadczysz oddawając
otrzebie zostaiącym moim ludziom, ktorym,
m od mies już dziewiąty miesiąc wyja-
, sposobu żadnego nie mam wezłu przestac
iem że są potrzebni. Upraszam tedy
enie abyś iu przerzeczonemu Jadeckiemu
o czerw złotych wyliczyć raczył [t] jego pro
luto przymę. Recommenduję się za
nieodmiennemu respektowi z tym
r jest

Do JMci P. Kanclerza W. Kor:

z Tylży 19 9bris 1726

~~Spodziewałem się~~

Jako w tym sentio manum Domini kto-
ra nie szafującego zdrowie na tym miey-
scu znowu tetigit, recidiwą nawie-
dziwszy tak nie z małym przymnie
umartwieniem że do tego czasu w kto-
rym mi iuż należało było ścisnąć za nogi
WMMP Dob: nie mam honoru compa-
rendi do usług JKMci y roskazow
WMMPana Dob: Starać się będę
abym stanąwszy w Grodnie pro tem-
pore opportuno mogł to ~~moie~~ winnym WMMPanu Dob. Uniżonem moim solari
desiderium które do tego czasu zo-
stawa we mnie upragnione, Inte-
rim tedy zostaiąc in expectatione wypełnienia obligacyi moiey
~~Totorum~~ garnę się do iego łaski
y protekcyi z tym zem iest na
zawsze

z Kurlandyi.

Po wyiezdzie z tąd WMMPana Dobr. nie raz
~~iuż~~ tu u KJH. Kanclerza y list WMPana z C.
4 Julii pod imieniem cyrkułowym odebrałem
oraz indolui żem się z WMMPanem nie wi-
dział, ani de statu nostro ani de medela corru-
ptionis onego rozmowić nie mogłem. tu Dwor nasz
praefert quasi indignationem na RS że się do tąd
~~Węgier~~ nie oderwał JV et nuptias oblatas re-
pudiaret. Pan Kapitan Focke Panu KJH powiedział
że RS z umysłu do węgier ~~poie na~~ Kampanią u-
prosił się. ale ja miram prudentiam Principis
admiror, że in quaquis non ~~bile~~ fuerit, dixit aquilam
et magni quondam Principis Holsatiae Curlandiae
immediate vestigia abhorreat. Insze przeszłey legacyi
P. Kapitana Focka że specifice o RS za Successo-
ra przyznać kazali aut pudet, aut poenitet eos
aut ita simulant. Teraz KJH nam y Szlachcie
Kurlanskiey roskazał inną instrukcyą na Seym
anonime pisał, prosząc aby taki Successor był
dany, ktory by externorum Principum, osobliwie XTr
praetentiones mogł tollere, et iterum mutato con-
silio roskazał aby się z tą y innemi instrukcya-
mi ad decidendum Szlachta zatrzymała, bo czeka KJH
jakieysi nowyey propozycyi ku lepszemu tego Xięstwa
o praeclaro tutorem et curatorem nostro. Interim że
Już intra tres septimanas ma być Pani Młoda salutata
a po trzech miesiącach nuptiae cum Marchione Brande-
burgico maią być odprawione. Na reparacyą Pałacu
po 30 talarow tylko z włoki w X KJH przykazał.
nie zaczynaiąc, zatrzymaią się w złoto nasz. Minister CC
P. Kramkow za kilka dniach tu sperany. gospoda
narzączona. Rumor o zawartym pokoiu w Holland
confirmatur. nos informamur y podobno ex arbitrio
praesentia dependemus, et pro dote nutentiby dostanie-
my się o deplorando statu nostro Reip: quondam cee-
dit maiestas nunc et potestas Regni Poloniae sub Prin-
cipe Germano. Piltyn nutat. jedni esca in Comitiis Sessio-
ne et vocem activam caperet, drudzy variis imaginatio-
nibus to podatków, to locacyi ~~to~~ naybardziey Religionis
terrent, y w podawnemu osiem zostawać, ktory, że do

tąd neq in corpore neq extra cor[pus]
Reip: zostawał, socordia Polska
roku, y teraz zaniedbały Kancellary
instrukcyi onym na Seym przysłać
Posłow swoich na Seym wyprawili
szy a tempore transactionis Daniela
podatkow Rzeczyp: winien został.
Lucri parta ani narzyć onych umiemy
przydzie wiedzę y ten powiat in prae[sentia]
cum suo principaliori, a potym y
szkoda uczynków staniemy się [...]
twory

Stanąłem pod Grodnem o pułmile 3 Octobris 1718 ktorego dnia JMć P. Ledu-chowski podkomorzy Krzemieniecki Marszałek przeszłego Seymu limitował sessyą na dzien jutrzeyszy

4ta Octobris emulacye do laski do ktorey konkurrował fortissime JMć P. Miecznik Koronny uspokoione z narazeniem JMci X Biskupa Kujawskiego na mowiący JMci P Miecznikowi, to uspokoienie stało się za kooperacyą JMci P Graffowy ...nowey. Zaczym sine ulla contradictione obrano marszałkiem JMci P Zawiszę Star: Minskiego. tegosz dnia za wzięciem głosu od JMci P Pio..rowskiego z Wieluńskiey ziemi Posła y dyssydenta, nie pozwolono mowic JMci ...a quo dissidens, w czym że JMć zdawszy się in judicium poddał się, podobnie in posterum activitatem nie miał.

5ta Octobris przywitałem Krola JMci ktoregom miałem prywatney audiencyi godzinę. byłem y u wszystkich JMciow osobliwie JMciow PP ministrow, wszędzie obawiałem się nagany za to żem list odesłał do Cara JMci na żąd ale to wszyscy pochwalili.

Była teysz dnia sessya w Izbie Poselskiey ale się kontradikcyami do drugiego następuiącego dnia limitowała.

6ta Octobris w Izbie Poselski po zagaieniu chciał wziąć głos JMć P. Piotrowski ale mowic nie pozwolono, jednak oswiadczywszy się, że passive chciał mowic, zaczął ...e jako się pridie manifestował contra oppressionem libertatis vocis tak y teysz dnia protestował się y wyszedł. wziął głos potym JMć P. Podkomorzy Krzemieniecki vincendo fidem suam, invocando fidem publicam że tego nie było ale owszem żdsię poddał pod laskę. wziął potym głos JMć P. ...uchmistrz Litewski ktory JMci P Piotrowskiego ...ttendo activitatem po ty, ponieważ jego ktoś nie był satisfactus; w tym passive ...trzymawiali się, jako JMć P. Pisarz Ziemski Wilenski, pytaiące się, kiedy się JMć protestował czyli w przod niżeli ... poddał pod laskę? czy potym? jeżeli wprzod ...dy przez poddanie się pod laskę recessit ... manifestu? jeżeli potym? jako się mogł manifestowac nie mawszy activitatem pod ...dem passivus będące? Chcieli drudzy przypuscic JMci in activitatem ea conditione aby in materia fidei passive, in materia status active mowił. Soluta zatym sessio in ordine do kombinacyi

Tegoż że ~~trzech~~ dnia powitałym Xcia Jmći Prymasa z Jmcią P Marszałkiem W Koronnym. Sessya zaś Izby Poselskiey była in variis modis dopominaiąc się aby do żadney materii nie przystępowac tylko do ewakuacyi Moskwy. Insi zaś gradus Seymu przypominali. to iest powitanie K Jmci. y tak odłożona nazajutrz Sessya.

~~Trzecia~~ 8bris Zaczął JmćP Marszałek że to była dies visionis K Jmci y tak izba Poselska poszła do Krola. Ktorego imieniem całey Izby witał pięknie JmćP Marszałek ″ ~~y~~ poszedł tym naypierwey do pocałowania ręki Krolewskiey za ktorym per turnum przez Woiewodztwa za ogłoszeniem przez JmćP Marszałka Poselskiego. ~~Odpowiadał JmćP Kanclerz W Kor: a Skrono, pod~~ Czytano potym actus miedzy przeszłym ~~y~~ teraznieyszym Seymem intercedentes iako to Senatus Consulta, legacye ℞ Czynił a Maiestate propozycye JmćP Kanclerz WK po nim ~~JmćP~~ X Jmć Pod Kanclerzy Litewski. uprasżał potym JmćP Marszałek Poselski o regres do Izby do czynienia dispozycyi. y tak JmćP ~~Mar~~ Kanclerz WK ore regio pozwolił regresu y limitował Sessyą izby poselskiey ~~na~~ nazaiutrz.

″ odpowiadał JmćP Kanclerz a Krolowi po ktorey mowie odpowiadał JmćP Pod Kanclerzy Litewski. po czym

~~Czwarta~~ 8bris zaczął JmćP Marszałek od materii do dispozycyi wakansow. zaś Czytali rozni ktory podaiąc pro vacanti tych ktorzy się nie podobali, ale poszły deklaracye przez Woiewodztwa cum recommendatoriis z gorzeyszych Woiewodztw zalecali Jmci P Łeduchowskiego, marszałka przeszłego JmćP Starostę Mińskiego JmćP Starostę Krakowskiego. JmćPów ℞ marszałka teraznieyszego Żołkiewskich insze woiewodztwa od gornych zaraz nie przepomniały zalecić ℞℞ Kommissarzow przeszłych do Traktatu, in generali. oprocz tego z okazyi świeżego powrotu mego od Cara Jmci imnie specifice K Jmci y moie straty rekommendowano Chatas na P Podskarbiego osobliwie Litewskiego iako z inszych ale y z tey racyi, że wziąwszy kwit ode mnie na summę za assignacyą tey za ktorey wzięciem kwitowałem satisfacere zakazał. Odłożona za tym Sessya.

9na 8bris Niedziela Wacat.

10 8bris Kontinuowano deklaracye przez Woiewodztwa, y gdy przyszło na Xcia Jmci Radziwiła Miecznika Lit: podawał pro vacanti Kasztelanią Wileńską iako post mortuum Civiliter ktory przysiędze traktatowey non satisfecit. Khatas w tym ale dopytum, przyszedł znowu turnus na Jmci P Lindorfa ktory lubo głosu nie miał, bo pierwszy Kollega jego mowił jednak przydał że pierwszy Kolle-

za jego przepomniał wakansu zaczym
JMC przypominał, to jest ponieważ po
wszystkim podano pro vacanti Kasztelania
wileńskiey, tedy y on pessuivento podał mie-
cznikostwo Litewskie. Chciał na to zaraz
odpowiadać Xże Miecznik ale się turny
nie zakonczył, zachował tedy sobie głos
w skonczonych deklaracyach, którego gło-
su gdy P Oyciec Xzney JMCi Mieczni-
kowey dać niechciał, wyszedł z prote-
stacya Xże Miecznik. do którego
wyszedł JMC P Marszałek cum persva-
sionibus, y uprosili activitatem który przy-
wrocił. Limitowano zatym Sessya.

11 8bris zagaił JMC P Marszałek
mowiąc że to dzien gratiarum po które zapra-
szał do KJMci. Chcieli zabierać głosy
ale poszli do Izby Senatorskiey. Rekom-
mendował tedy tych wszystkich których
Izba zalecała y siła inszych, y siła
bardzo inszych od krewnych Posłow za-
leconych. Odpowiadał JMC P Kanclerz
rozdaiąc zaraz wakanse to jest nominu-
iąc co czym miał bydz potym solwo-
wano Sessyą y posłano Posłow do swoiey
Izby. ~~observ Intercessit w tym~~

12 Wrocili się do Izby swoiey Po-
słowie y rożne materye zabierać chciano
de liquidatione Podskarbich, pro vacanti ich
podaiąc który według konstitucyi w szesc
dni od zaczęcia Seymu rachować się powinni
wtym Xże JMC Stothorski na wszycie
pomowił się JMCią P Marszałkiem WK u JMci
X Biskupa Kujawskiego, sieła na KJMci
blaterando, który Syna swego na Thron Pol-
ski promowuie. Na Car zas JMC upatruiąc
dobra pospolitego, konserwuiąc wolnośc Pol-
ską dla tego tu trzyma woysko które zaraz
Cesarskich 10m weszło. obiecał przytym
wydać machinationes KJMci contra Remp.

13 8bris zaczeła się dosyc nieyednośto
Sessya Izby Poselskiey. Exkuzował to JMC P
Marszałek bytnoscią swoią u KJMci. który
żal swoy exprimit przed całą Rzeczpi na
Xcia Stothorskiego. upraszał tedy JMC P
Marszałek Izby quid facto opus sit?
pytał się czy posłać deputatos cum requi-
sitione do Xcia Stotho: aby wydał let
sobet co zadał. Wszyscy zaraz na to
pozwolili lubo JMC P Scipio życzył aby
listem wyciągnąć go na pismo, dokła-
daiąc że to contra dignitatem Rzeczypi
depitowac do Posła. Y tak deputowano szesc
po dwoch ex Provinciis poszli do Izby
Senatorskiey słuchać vota Senatorow
na propozycie a throno dane.

Wyraził zaraz JMć P. Marszałek Poselski sensum doloris w Stanie Ryccerskim, oznaymił o deputowanych, upraszał aby także y z Senatu byli deputowani. y tak a Throno deputowano ~~dwoch~~ Senatorow z Polski dwoch z Litwy. y dla relacyi od nich solwowana Sessya.

14 8bris Poniewaz Xże Dołhoruki odłożył ~~Ses~~ konferencyą ktora bydz miała in tertio loco zalimitowana dla tego Sessya in crastinum

15 8bris JMć PP. Deputati do Xcia Dołhorukiego nihil retulerunt ponieważ się chorobą wymawiał Dołhoruki. Dla tego zaczęły się vota od Xcia JMci Primasa stylo et sensu Maturissimo zaczął od podziękowania KJMci ~~po~~ wykazał indignationem z niemego przeszłego Seymu, Jednak życzył in omnibus manutentionem traktatu przeszłego. nie zapomniał y moie wspomnieć prace y fatygi cum rekommendatione KJMci. Poszli in vota Xcia JMci y insi jako JMć X. Biskup Kujawski rekommenduiąc KJMci JMci P. Podkomorzego Krzemienieckiego o y mnie. Nie zapomniał teyże rekommendacyi JMć X. Biskup Poznanski. JMć X. Biskup Zmudzki y Smolenski pierwszy raz w Senacie zasiadający y wotujący dziękowali KJMci za krzesło. odłożona za tym Sessya do poniedziałku ad continuationem.

16 Niedziela vacat.

17 8bris Zaczeli vota swoie JMość PP. Senatorowie swieccy począwszy od JMci P. Krakowskiego. nie byłem na tym głosie, ale dziękuiąc inszym nie zapomniał y mnie dziękować pro generositate y podiętych fatigach. Xże JMć Woiew: Krakowski manutentionem traktatu warszawskiego, circumscriptionem Butow fortissime tuchał y promowował. JMć P. Kasztelan Wilenski ktoremu znowu mowic nie pozwalał JMć P. Miecznik L. pośrzod in laudes KJMci tudzież y JMci X. Biskupa Kujawskiego jako efficacissimi cooperatoris y ex parte Regia ministra do uspokoienia Rzeczyp. życzył in omnibus manutentionem Traktatu Warszawskiego. Szły za tym Inszych Jchmosciow vota. JMć P. Woiew Trocki przy głosie swoim czynił relacyą legacyi swoiey z Litwy do Cara JMci. Zalimitowana potym przez JMci P. Kanclerza W.K. Sessya ad vota JMciow PP. Ministrow, ktorzy osobliwszy swoy dzien per constitutionem mieć powinni. Tegoż dnia

18 8bris Zaczeły się głosy JchMościow PP. Ministrow począwszy od JMciow PP. Marszałkow ktorzy wszyscy eloquentissime po podziękowaniu Krolowi JMci pro- [illegible] około dobra pospolitego

×× y Sekretarz carski z nim będący zapytał mię, znowu do moskwy chcęc poprawić tego w czym kolwiek w traktowaniu mnie peccatw. Odpowiedziałem zeby mi znowu gospody nie dali (dając ad intende że y im w Grodnie dla tego gospody nie dano) Obiecali na to gospodę jaknaylepszą. reposui: chyba na kołke (significando że jako ex primoribus na koło tam traktowano okrutnie) Odpowiedziano że mię Car JMć kocha y przymie dobrze reposui, żeby P. Boga w Moskwie o to prosił aby mię Car JMć nie kochał tak jako syna swego (dając ad intende że synowi kaz- Szyię uciął)

Deputowani ex Senatu et equestri Ordine do Xcia Dołhorukiego upominali się o dokumenta tego co Xże Dołhoruki chcęc inter majestatem et libertatem chce rzucić powiedział, Lecz Xże Dołhoruki wszystkiego się impudentissime zaparł. Był tegoż dnia u Xcia JMci Prymasa Xże Dołhoruki gdzie miał także proponował, ale gdy tego in skrypto pretendowano y zaraz skrypt gotowy do podpisu ofiarowano. renuit y odjachał [illegible] tamże gdzie miał Xże Dołhoruki

3

Staranie podziękowawszy y inszym
cooperatoribus jako to JmćiP Podkomo-
rzemu Krzemienieckiemu Jmći X Biskupo-
wi Kujawskiemu Kommisarzom do Trakta-
tu. nie zapomnieli y mnie za świeże pra-
ce cum recommendatione do KJmći. depro-
mebant sensus swoie na podane od KJmći
propozycye. JmćP Kanclerz w Kor. facun-
dissime radził aby jakonayprędzey posłac do
Cara Jmći z listem cum determinatione tem-
poris powrotu requirendo ^ultimarie^ czy wyprowadzi woy-
sko czyli nie? czy chce dotrzymywać sojuszu
czyli nie? życzył zakończyć Seym ten a
drugi mieć pogotowiu wydawszy teraz dwoje
wici za jedne na pospolite ruszenie Seym
zaś przyszły konny in manibus KJmći de
tempore et loco. Zalimitowana zatym
Sessya do relacyi Posłów y Ablegatów.
19 8bris nastąpiły relacye Posłów
y Posłanników czynił pierwszy relacyą Jmć
P Wołowicz Referendarz Litewski jako Se-
kretarz na ten czas legationis S.P. JmćiP
Krayczego Marszałka Litew: Posła y bra-
ta swego. Po nim JmćP Kunin Regent
Cancellarii Koronney przeczytał instrukcyą
sobie daną y memoriał do Cara Jmći podany.
Uczyniłem y ia czytając in scripto relacyą
traktatów y innych transakcyi uczyni-
wszy sobie akcess w te słowa.
Posłany na południe, posłany na Północ.
z Południa od łaskawych Faworitów, w ukła-
dach woyska Moskiewskie wyprowadzających
gałązkę oliwną przynosiłem. z Północy ab aquilo-
ne zaś, od Cara Jmći ~~niosę przyiasn~~ dla Rzeczyp:
żadnej niosę y ochotę. Niosę ex centro cordis sa-
mego nayniższą Majestatowi WKMci PMM submissyą
y wdzięczność przed nayjaśnieyszym jego ~~wy~~ Thronem
wesołość twarzy z otrzymanych na Południu
ukazów. zalewam się wstydem pod nogami
WKMPMM za niedotrzymanie na Północy
przez Moskwę ukazów swoich. Odmienno-
ści słowa, obietnic assekuracyi, języka wyrażać
wzdrygam się, y musiałbym ten wszystek czas
w którym u Cara Jmci bawił relacyi impendere
gdybym należytą wszystkiego ~~uczynic~~ wypro-
wadzić miał kathegorią. Ale
wspominam quibus artibus tey od Rzeczyp:
... uchronić się chciano. Nie wspo-
minam modum tractandi exoticum, nie wspo-
minam nieukontentowania z jednoczenia
inter Majestatem et libertatem aby in turbi-
do piscari mogli. mijam elusiones y zapie-
rania się wszystkiego. przepominam tak
wiele trudności et mille discrimina. z tym
narodem się traktowało który vi non ratione
regitur: który jeżeli flectitur, to albo z in-
teressu swego, albo przymuszany flectitur;

ktory interessa nasze Suis metitur utilitatibus, ktory in tantum sobie wiecey pozwala, in quantum wiecey w nas widzi dissimulacyi. Pokaze to obszerniey relacya in Scripto utorona. Tym czasem dosyc namienic, ze po naklonieniu się do wyscia z Panstwa Rzeczypi: wydano ordinanse aby iako nayprędzey wyszli nie nigdzie nie pretenduiąc. Przyznac muszę, ze nie tak na sprawiedliwe remonstracie to czynili, jako dla tego, ze z jedney strony wyiadz Carowica Jmci nieboszczyka z Moskwy pewną tamze obiecywat rewolucyą, z drugiey strony oswiadczona z Kommissyi Radomskiey do W. K. Mci Pmm przez kodyą do obrony naturalney przez pospolite ruszenie osoba Cara Jmci publicznes gazetaes permovebat. Uczynili prawda y temu ukazowi in parte zadosyc leniwszym niz Zołwim krokiem przez 9 miesięcy za granice proowadiendo ale się nazad wrocili, co niby pretext tu potriby Rzeczpi: na konwencyą z miastem Gdanskiem konsensu nie data. Byt to niby pretext y nie pretext. Pretext bo do Meklemburgii intencyai nie pretext bo wysokim Cara Jmci ad tractanda Commercia intencijom, potrzebna na potym do portowego miasta ad dispensandas merces pretensia. Jakozkolwiek bydz: Moskwa by byli wyszli, jednakby się potym wracali y bawili się poty, poki interes Meklemburgii pułnocznych posiłkow potrzebowac będzie. Potyby iakom wyrozumiał nie wyszli, pokiby Car Jmc wszystkami swoiemi do potrzebnego sobie interessu Rzeczypi: nie przymusił. Propozycya o Konwencyi Gdanskiey probato iest y stopien do inszych propozycyi. Jezeli approbacyą Konwencyi Gdanskiey wszystka Moskiewskie wymusza? iescze nie wynidą poty, poki nie będzie renovatio foederis y kolligacyi a przez to zapomnienie wszelkich uraz! Poty nie wynidą, poki Rzeczpi: przeciwko wszelkim nieprzyiaciolom wspolnym in foedus nie poydzie poty do kolligacyi przymuszac nas z sobą zechcą, poki Car Jmc cum vicinis Rzeczypi: Turczynem y Cesarzem Jmcią sa kolsię zanosi, woyną prowadzic zamyslaiąc potrzebowac będzie Panstwo Rzeczypi: ad belli sedem y obronę kraju swego. Poty nie wynidą poki Rzeczpi: rekompensowac nie będzie Cara Jmci za ktow y Prowincyą tameczną, niby na obronę naszą stracona. Jeszcze poty nie wynidą, poki inszych ktorych nie wspomniałem nie przymuszą propozycyi.

[Ni]ży to donieść muszę, W. K. M. P. M. M. y całey Rzeczypospolitey, że przy odmianie praw dawnych y nadaniu nowych, już zakazano zwać Kraiu moskwą, ale tylko Rusią, ani się już zowie imperium jako przed tym Moscovitic[um], ale imperium Russicum, a przecież w Państwach Rzeczypospolitey dwie części Rusi jedna Biała w Wiel: X. L. druga czerwona w Małey Polszcze, trzecia tylko czarna w Państwach Moskiewskich znayduie się. X Zapomnieć nie mogę poddanych W. K. M. P. M. M. Braci naszych, os de ossibus nostris w niewoli moskiewskiey zostających, jednych za teraznieyszey woyny zabranych, drugich aż na granicę Flinska, po woynie przeszłey aby się o nich Rzeczpospolita ktorykolwiek dowiedzieć nie mogła zastanych, Samci wrodzoney W. K. M. P. M. M. Klemencyi, ci wzywaią ratunku. + Sprzed tym po tym do czytania rozgoworow y inszych transakcyi. Po przeczytaney relacyi oddałem Jmci list ktory mi przyszedł y oddany był od Xcia Golicynskiego to jest Respons tegoż przy relacyi na deklaracyi z Kopią tegoż, ktorym to Respons niechciał był odebrać w Peterburgu y odesłał go nazad z tey racyi, że mi był oddawany bez Kopii tego, a potym ponieważ go odemnie odebrać niechciano odesłałem do Jmci P. Kanclerza W. Cara Jmci Kopia responsu tego taka była. Przybył do nas posłany od Waszego Krolewskiego Wieli: y od Stanow Rzeczypospolitey urodzony Poninski Sta: Kopi, ktoremuśmy audiencyą nie bawiąc dali y Waszą Krolewskiego Wiel: z nim do nas posłaną Kamotę u niego przyięli, przy tym zlecone onemu od Waszego Wiel: Kommissye naszym ministrom u niego wysłuchać, a potym na podany od niego Memoriał przez ministrow naszych, rezolucyą naszę, onemu obiawić roskazaliśmy. dla jakich ważnych racyi, niektorą część woysk naszych zastanowić in confiniis granic naszych w Prowincyach Rzeczypospolitey przymuszeni jesteśmy O czym in antecessum extraordinaryinemu y Pełnomocnemu Posłowi Naszemu Xciu ~~Jmci~~ Golicynskiemu przy dworze Waszego Krole Wiel: zostającemu roskazaliśmy Waszemu Krol: Wiel: Senatorom y Ministrom Rzeczypospolitey donieść, y iesteśmy tego zdania że Wasze Krolewskie Wiel: przez tegoż extraordinariinego y Pełnomocnego Naszego Posła jesteś już o tym informowany y Wasze Krol: W: mocą sojusza dla społnego dobra całey Nordskiey Koligacyi, chciey w tym także uczynić dyspozycie, ktoreby się zgadzały

Uczyniłem po tym informacye pierwszą względem Kurlandii y pretensyi do niey Sam Jmci, drugą de statu interessow Cara Jmci. Z ktorym zatym pod nogi K. J. M. P. M. M. prace y starania moie Supplikuiąc naynnizeniey Jego Majestatowi ~~Każ~~ tudzież y Rzeczypospolitey, aby nie jakiey w applikacyi oziembłości, ale kraiu y narodu nieużytości przypisano było to że co pobudnie w wydanych ukazach illustrował to skutnie w niedotrzymaniu słowa zaćmiła. Poszliśmy po tym do przysięgi Relacyi czyniącego. ~~Reformowat zatym juxta morem a misse~~ [Pr]otestował zatym a majestate Jmć P. Kanclerz prace y starania lubo eventu infelicia otrzymał za to respekta Pańskie. X Accessit ad nominationem Senatorow do Konstytucyi Jmci X. Biskupa Kujaw: Xcia Kw. Krak: do Kontinuacyi Seymowey do likwidacyi Jmciow PP Podskarbich oboyga narodow. Wziął po tym głos Jmć P. Marszałek Poselski prosząc o regress do Izby Poselski: zatym Jmć P. Kanclerz limitował Sessią do Izby Poselskiey na jutro

4

20 8bris 1718 nastąpiła Sessia w Izbie Poselskiey na ktorey czynili relacye naprzod Jmć P. P. Deputowani do Ucia Jmći Dobrowskiego ze się wszystkiego zapart. po tym agitowana materia in materia evacuationis Moskwy zgadzali się na to aby postać jakonayprędzey z listem do Cara Jmci czy wyprowadzi moskwę y czy chce daley do otrzymywać Państwa. in materia Seymowania iedni limitacyi Seymu, drudzy po zakonczeniu tego pułtabegen extraordinaritnego z opisaniem pewosz pułtabegem napierali się, y w tym Sektori sendus były, pretendowano potym aby semotis arbitriis mowiono w tey materyi y w tym soluta Sessio.

21 8bris zaczęła się Sessia od materyi evacuationis moskiewskiey y gdy chcieli postać emissarium z listami do Cara Jmci Jchmć P.P. Litewscy y ci ktory się zdali bydz przyjaciołami Jmciow P.P. Hetmanow nie pozwalali na emissarium, ale pretendowali zeby był wielki Poset. potym pozwalali zeby był emissariusz postany ale cum denuntiatione że idzie wielki Poseł przy tym praetendebant aby limita była determinowana Seymu na oczekiwanie responsu. Refutowano to wielkiemi racyami jednak przy uporze stawali. Tandem limitowana Sessya

22 8bris przed czytaniem projektow listow do Cara Jmći od Jmći et ab equestri ordine, nie pozwalali na czytanie Jmc P. Swidzinski Stolnik Rawski tandem uproszony pozwolił po przeczytaniu projektach [~~pozwolił~~] nie pozwalał zenze na postanie z listami ale Posta wielkiego zeby postać. przymawiał się zeby y limita była Seymu. powtorzył toz Jmc P. Mrocki Star: Zakroczimski. przymawiali się potym rozni allegando instrukcye swoie aby się w inne nie wdawać materie media evacuationis moskwy nie umowiwszy. Jeden z Jmciow P.P. Litewskich że się do głosow doczekać nie mogł zatamował activitatem, tandem po roznych wytarczkach pozwolili postać z listami do Cara pytaiąc się czy wyprowadzi Moskwę czy nie?

23 8bris Niedziela Tego dnia – – 24 z okazyi Zyda ktory kotki wypchał z żołnierzami y Drabantami Krolewskiemi wszczęła się zwada między ludźmi Jmć P. Wojewody Mścisławskiego y Jmć P. Starosty Inturskiego Posła Wileńskiego de domo Tysenhausow tak ze żołnierz...

oo z przyiaźnią y Soiuszem iako to obszerniey od pomienionego Naszego Extraordinaryinego y Pełnomocnego Posła Waszemu Wiel. doniesiono. Także y ten Wasz przysłany Starosta Stopanicki Waszemu Wiel: według uczynioney onemu od nas rezolucyi doniesie, ktorego my z tą Naszą Carskiego Wiel: Hramotą do Waszego Krolewskiego Wiel: od Dworu Naszego expediowali. Przy tym życzemy Wam Bratu Naszemu Waszemu Wiel: od P. Boga długoletniego zdrowia y szczęśliwego panowania.
+

ry pobito, y iednego związąno Zoł-
nierza. dano znać do warty ktora jako
do swego przyszli ni go odbierać były
represalia ale mocnieysze warta insu-
perze nie utrzymawszy się, JmcP Posła
konfuzyey nabawili, działo się to
sobotę wieczor na niedzielę. w Nie-
dziele sama tenze JmcP Starosta Inturski
mowił się był z Jmc cu JmciP Ordinatowey
Jmcią P. Starostą Zmudskim ktory po pi-
sieta miał in partem Cara Jmci mo-
wić. na zajutrz
24 8bris wziął głos JmcP Starosta
Inturski donosząc Izbie jako JmcP Staro-
sta Zmudzki moskwe w Połszcze utrzymuie.
czynił relacyą tego co pisany mowił Jmc
Starosta Zmudzki. prosił aby po KJmc
captivet ad dijudicationem. Bronili y
ekscusowali drudzy JmciP Starostę Zmud-
skiego nie pozwalając kaptiwacyi non
iure victi. conclusio aby posłać do KJmci
upraszać aby JmcP Staro: Zmudzki emun-
dował się z zadanych propozycyi. iusz po
tey konkluzyi mieszać się począł JmcP
Lisenaf. za tym limitowano sessią. Im-
mediate przy zaczęciu sessyi warta na
dole stoiąca nie puszczała ludzi służą-
cych za JmciąP Obozným Koronnym.
y gdy się iego Cstopież napierał. Zołnie-
rze zatoczyli byli na krzysz flinty. Csto-
piec dobywszy szabli w ręku ciął Zoł-
nierza.
25 8bris zasiadszy zaczeli od
na naznaczania deputatow do konsti-
tucyi do sądow, do likwidacyi skarbow
Artilleryi. y po tym nic nie zrobili
26 znowu były kwestye czy po-
słać czyli nie emissariw z listami do Cara
Jmci tandem pozwolili ci ktorzy contradicebant
27 8bris jak Litwa kontradikować
przestała, tak z korony przyiaciele Hetman-
scy JmcP młodszy Sta: zakrocimski, JmcP widzm-
ski, stolnik Rawski. JmcP Rostkowski Podczaszy War
Rawski temu wystaniu z listami contradicebant
proponendo oraz aby limita była seymu. ~~y tak~~
~~...~~ zbiiali to magnis rationibus JmcP Podko-
morzy warszawski y insi ale upor circa princi-
palia sensu infractus, mieszali się tandem
sessia solwowana
~~26~~ ~~Swieto~~ Swiętych Symona y Judy
intercessit
29 znowu Xiestwo Litewskie odpo-
czawszy sobie oderwało się z kontradikcyą
Poset Połocki wziął głos sistendo activitatem
nie pozwalając ~~posłiby no~~ × na emissarium
~~nie pozwalać~~ posłiby nominacya Posła do Cara

nie nastąpiła, y tak cały dzien rozeszł się.

Tego dnia Ichmć PP. Hetmani wszyscy razem prosili o audiencyą prywatną u Krola Imci nie przez Ichmciow PP. Marszałkow wielkich ale przez Imci Pana Marszałka Poselskiego. Dał im audiencyą zaraz w niedzielę. Prosili K. Imci o allewiacyą cirkumskrypcyi law. o restitucyą kommendy chley y iurisdikcyi nad woyskiem. Odpowiedział na tym K. Imć że buławy circumskrypcyi iako nie Krol ale stany skonfederowane sczynili tak do nich w tym rekurs czynić potrzeba. Kommendy im oddawać nie chce ale tez tego pati nie może żeby mieli kommendę nad Krolem y Rzecząp:

30 8bris niedziela intercessit y audiencya Ichm[ciów] PP. Hetm[anów].

31 8bris zagaił Imć P. Marszałek Poselski, że jako dzien sobotni był pieszczeliwy, tak trzeba żeby [~~to~~] weszła Beatorum beatitudinem przyniosła Rzeczypi y nadgrodziła to co co sobota opoźniła. Za czym zpytał się, czyliby była zgoda na emissariu z Litwami, do Cara Imci. Gdy wszyscy na to pozwalali wziął głos Imć P. Zenowitz Poseł Połocki iż lubo dnia sobotniego nie pozwalał na emissarium teraz pozwala hoc prekanto, iż tak prętko się złączy Izba Poselska z Senatem tak zaraz żeby nastąpiła nominacya Posła wielkiego do Cara Imci. [~~w~~] upraszał oraz aby bywały Prowincyalne Sessye dla pomiarkowania się wspolnego. oraz żeby wiedzieli kto będzie emissariusz ktoryby przysiągł. # Poszedł za tym Imć P. Marszałek do K. Imci, od ktorego to przyniosł iż obiecana nominacya Posła do Cara Imci za złączeniem się Izby Poselskiey z Senatem. przezentował przy tym emissariu, ktory przysiągł iako nie inszego czynić nie będzie tylko to [~~za~~] tym iest posłany. Zabierali po tym głosy konieczne pretenduiąc Sessyi Prowincialnych, y lubo od K. Imci odpowiadano że według zwyczaju przy złączeniu się Izby Poselskiey z Senatem zaczynać się dopiero [~~pro~~] [~~zwy~~] zwykły. urgebant nihilominus y tak K. Imć desiderio ordinis equestris satisfecit. tym czasem kiedy do K. Imci posłali Cmieli głosy Imć P. Młocki Starosta Zakrocimski. Imć P. Kolnik Rawski pretenduiąc żeby za złączeniem się Izby Poselski z Senatem, pominacyi Posła do Cara Imci zalimitowany był seym cum toto effectu. ale to zbiiano mocno. [~~...~~] przyszła po tym wiadomość y rezolucya od K. Imci ktory pozwala Sessyi Prowincyalnych małey Polszcze u Jezuitow wielkiey Polszcze u Dominikanow, Litwom u Bernardinow. Soluta za tym sessio.

Pytał się do tego iakim sposobem siedzi Xże Dołhoruki czy iako Mediator czyli iako Poseł y pretendował żeby deputowano do niego na wysłuchanie Propozycyi jeżeliby iakie od Principała do Rzeczypi miał. zdymował tym larwę z siebie Marszałka że iest sługą iedno okoj a kładł się na tych ktory chcą woyny z Moskwą

1 9bris Dzien wszystkich SS. intercessit.

2 9bris były Prowincialne Sessie. Litewskiego Xiestwa Sessya to tylko miała że Imć P. Wojewoda Trocki żalił się, nato że miasto podziękowania y rekompensy za swoią do Cara Imci legacyą od Trybunału Kommissyi Skarbowey znayduie K. Imci na siebie zagniewanego, u Stanow zaś Rzeczypi [~~malum~~] sinistrum o sobie suspicionem. Za czym upraszał Xiestwa Li: aby go w tym ewinkować raczyli y uproszony Xże Imć Kanclerz do K. Imci, do Prowincyi małopolskiey y wielkopolskiey insi Ichmość ktoryby in optimam opinionem Imci P. Woiewody wprowadzili. Na tey sessyi według prawidły zwyczaju Lit: zagaiał Xże Kanclerz, głosowat Marszałek

⊖ Imć P. Kimira odpowiadał na wielkiego propozycyą żeby wysłuchał Xcia Dołhorukiego. przyznawał że przed tym był mediatorem teraz zaś machinatorem, kiedy przed tym godziwszy maiestatem cum libertate teraz między niemi seminat zizania. y czy należy żeby ta ktorego intra viscera Reip. fowere ry nad prawo tak długo siedzi

Na sessyi Prowincyi wielgopolskiey poniewasz się materie insze miescic nie ~~mogly~~ powinny tylko materya podatkowania. o tassy gravamen domawiali się.

Na Sessyi Prowincyi małopolskiey o liminicie seymu, o poprawieniu traktatu mowili ale ponieważ te materie ad consensum triwordinum należały sessia odłozono.

3tia 9bris Czytał JmC P Marszałek proiekta od Krola Jmci y propozycye concernentes internam securitatem ktora naybardziey in manutentione seymu przeszłego należy. Zaraz na to JmoscPP Litewskich magnus numerus zabierał głosy. w tym soluta sessio

4ta 9bris po zagaieniu wzieli głosy JmosciPP Litewscy pretenduiąc jedni exclusionem sądow przez Traktat naznaczonych drudzy poprawy tych sądow osobliwie pretenduiąc tego aby była pęna talionis super obiicientem kiedy obwiniony evadit. Insi mollifikacyi circumskrypcyi ustaw pretendowali. Drudzy suspensionem wszelkich materii a zalimitowac seym asz do relacyi Posła wielkiego jak od Cara powroci radzili. ~~Soluta za tym sessio~~.

~~5ta 9bris po zagaie~~ Odpowiadali viceversa wielu bardzo JchMosciow w niczym nie chcąc naruszac traktatu. Ale JmC Miecznik Litewski deducebat necessitatem Sądow traktatowych ktorych zaden poczciwy obawiac się nie może, ~~ale~~ deducebat konstitucyami że takowesz bywały. wiliczał mala ktore były przed tym kiedy zapłata w reku Hetmanow była. wyliczał commoda et equalitatis zaszczyty teraznieyszey pochodzące zapłaty kiedy wszyscy zarowno płacą, y zaden się o libertacyą nie stara. Explicabat JmC P Starosta Szczurowiecki że nie powinna następowac pęna talionis super obiicientem kiedy obwiniony ~~e~~ evadit. ponieważ kiedy z inquizycyi pokazuie ~~się~~ kogo tydz suspectum w winie, a jednak inquizycye należycie non probant nec arguunt sufficienter. tedy zeby się obwiniony z probabili suspicione obmył ktorą evadere tak evadens jest semireus. a zatym jako pęna talionis ma succedere, kiedy obwiniona strona pro semirea censetur. y na iest racya dla ktory kiedy kto w jedney sprawie trzesc czy siedem razy evadit, przez prawo iuz ~~causa cad~~ a tym samem że tak siela razy iuz evadendo był semireus causa cadit. Wziął po tym głos JmC P Zenowicz Putkowiski Regimentu JmCi Miecznika Koronnego. Wyrażaiąc że przyszłych Powiatowi swemu na seymiku aby na sądy traktatowe etiam cum discrimine seymu nie pozwalali; dla czego trzymaiąc się swoiey instrukcyi, gdy seymu in

in discrimen podac niechcieliby upraszat
aby limita była Seymu, zeby tym czasem
referre mogli Braci swoiey. Odpowia-
dali na to rozni Jmmość arguendo ta-
kową przysięgę, ktora iest in maleficium
iakoby była przysięga zeby zabiiac rzeczp:
ktora się zabiia przez Seymu zerwanie.
Były potym kontradikcye tey ~~approbatyi~~ reassumpcyi   Seymu Przeszłego
od ktorych jedni odstępowali, drudzy perti-
naciter persistebant. y w tey kontradikcyi
Solwowana Sessia. Gdy odstępowali
niektorzy kontradikcyi swoiey, dał się sły-
szeć JmćP Miecznik z tym ze jezeliby
wszyscy odstąpili, tedy on sam za honor to
sobie przypisze, ze na Seym przeszły zadnym
sposobem nie pozwoli.

5ta 9bris dla nieuspokoioney
kontradikcyi solwowana Sessya.

6ta 9bris Niedziela intercessit

7ma 9bris brali głosy względem
~~xxx~~ proiectu interna securitati, w ktorym
reassumptio in toto Seymu przeszłego wy-
razona była. Constanter niepozwalali na
ten proiekt ktory zaczeli. a jako dnia-
mi przeszłemi JmmośćPP Litewscy contra-
dicebant, tak zeby sobie odpoczeli tę kon-
tradikcyą reassumebant PP Koronni. y
tak cały dzien zszedł.

8va 9bris Miał głos JmćP Mie-
cznik Koronny " uchodząc z suspicyi u Jmmci   " juz ułagodzony jako
y Rzeczyp: aby ta ex instinctu ~~Jmci~~
kontradikcya bydz się nie zdała ~~miała~~ proiekt securita-
tis in toto approbować. Jednak ci ktorzy
zaczeli continuabant swoią kontradikcyą.
Chcąc unnitigować JmciowP contradicentes
Czytano drugi proiekt względem wolnego
głosu, ktoremu się prejudicium stało na
przeszłym Seymie. Jak tedy postrzegli
JmmośćPP contradicentes ze akceptowawszy
ten proiekt y w konstytucyę inserowa-
wszy mogliby miec drogę ktorąby wszystek
traktat y Seym przeszły successu tempo-   " ~~Successu temporis~~
ris annihilować mogli. chwycili sie tego
proiektu promowuiąc go mocno; y zaraz
na zajutrz

9na 9bris tym mocniey urgebant
by w proiekcie Securitatis interne nie była
ten termin in toto reassumpcyi konstitu-
cyi Seymu przeszłego a przez to gdyby
była circumskrypcya głosu wolnego per con-
stitutionem wyrazona, non in toto reassu-
mowany Seym przeszły. Mogłaby się Succes-
su temporis choc w trzecim albo czwartym Sey-
mie wyrazic jako prejudiciosissime stanął
Seym przeszły cum derogatione et de-

presstione wolnego głosu, a za tym
ela in praejudicium praw dawnych stać
musiało. Broniliby tego Seymu ci, kto-
ex effectu tego Trakttatu et pacis dub
dine kontenci byli. broniliby tym że ten
m iest reassumowany per constitutione
cedentis zaraz Seymu. Przyznanoby na
że w tym Seymie są niektore Sancita
rdzo chwalebne, jako to ewakuacya Sasow
tych Sancitorum wzięta się reassumptio,
inne Sancita są przeciwko dawnemu
awu, jako to circumscrypcye buław 88 66
tak totum opus tak salutare wywrociłby
temporis successu mogło. Co Ichmość
iektorzy bacząc nie pozwalali na projekt
wolnym głosie, ktoremu activitas ple-
ssime restituta in facie Konstitucyi;
e jeżeliby potrzeba restitutionem in in-
gro wolnego głosu, potrzeba reassumptione
toto Seymu przeszłego, na ktorego czele
restitucya iest abundissime obwarowana.
iedy jednak fortiter rejiciebant ten ter-
m in toto. Bacząc to Imć P Borucki z ku-
kiego że to Hetmanskie Subjecta promo-
wali. wziął głos pretenduiąc aby we-
ług przeszłego Seymu Konstitucyi produ-
owany był regestr od Imci P Krakowskiego
pentis Summy na largicye naznaczoney.
Kiedy widział że się Sessya limitować
iała, deklarował się, że nazajutrz do ni-
ego przystąpić nie chciał, pokiby Regestru
o nie podano. Solwowana za tym Sessya.

do 9bris zaczął Imć P Młocki Ł Za-
ocimski directe do Imci P Boruckiego ra-
ąc Imci aby Imć mowił do miary kiedy
jest bez przywary y namienił coś Imci
ał się, rozruch w Izbie z tey okazyi.
niewasz przez tak częste y uparte bez
cyi Kontradikcye już się był sietu Imo-
om Imć P Młocki uprzykrzył. wziął
tym głos Imć P Młocki deprecando Imci
Boruckiego wymawiaiąc się że był male
formatus o Imci. z tym wszystkim
P Swidzinski Stolnik Rawski deklarował
przy swoim uporze że nie pozwoli
assumpcyi Seymu przeszłego in toto. y
y się od uporu swego żadnym sposobem
wieść nie dał. Solwowana Sessia ad meli-
rem Imci recollectionem

11 9bris Swięto S. Marcina in-
rcessit.

12. Zabierali głosy continuando
aterie zaczęte po tym gdy jednemu

H Napierali się do tego aby czy-
tano razem wszystkie proiekta ktore mają
bydź, a potym się do nich przymawiać, ba-
cząc że pozwoliwszy na napierwszy propono-
wane wszystkie cardo rei dla rezerwowanego sobie sposobu za-
grodzenia inne przez zerwanie na ostatku
Seymu przy propozycyi limity pozwolonaby na
ostatku limite, cum fide sponsione manutencyi
Sancitorw, a tak elusi zostaliby nie maiąc
na czym rwać

z Litewskiey Prowincyi dano głos, upo-
mniał się JMćP Korbut z Orszanskiego
Powiatu o głos dawno pretendowany y Nie-
doj przed wszytkym przed sobą głosem mo-
wić nie mogł wyszedł cum protestatione
nie uważano tego z razu jednak ten vilipen-
dus tak poszedł że go znaleść nie można
dla tego Solwowana Sessia

13 9bris Niedziela intercessit
w ktorą znaleziono JMćP Korbuta y obiecał
przywrocić activitatem głosz

14 9bris przywrocił. po ktorey rozne
przez głosy zaciewane materie a naybar-
dziey względem terminu tego in toto w proje-
kcie Securitatis, y względem limity Seymu.
ktorey iedni absolute niechcieli, drudzy ten ter-
min in toto in tantum pozwalali in quantum
na limitę Seymu pozwolą. tandem ultra
omnem consuetudinem przyjęli iedni in toto
reassumpcyą Seymu ~~drudzy~~ przeszłego, dru-
dzy limite pozwolili ea precauto aby to
co teraz sancitum pro rato było. ~~przyję-~~
~~te~~ czas Seymu z limity y mieysce in ma-
nibus KJMci zostawiono. ~~Eta~~ Poszli po-
tym o godzinie 10 w noc do Izby Se-
natorskiey gdzie insze niektore przyję-
to proiekta jako to Securitatis exter-
nae to jest pospolite ruszenie. Nomino-
wano za Posła wielkiego do Cara JMciP
Wojew: ~~Lubel~~ Mazowieckiego nie pozwo-
lono na insze legacye jako to do Cesarza
y do Porty " Siedziano na tym noc całą przyświe-
cach dwoch przy tronie y iedney przy
Marszałku aż nazajutrz

15 9bris cum limitatione Sey-
mu zakonczono

" były y insze materie to jest aby
z dobr duchownych wszystkich na
pospolite ruszenie wysełano ale w
tym JMć Primas manifestatus wyszedł
nie przeszkadzając inszym materiom
contra solam immunitatis Ecclesiasticae
~~Securitatem~~ aggravationem manifestuje
się, Popatrz insze głosy totidem
Xcia Warminskiego y inszych

presti(?)gne wolnego głosu, a za tym siela
praejudicium praw dawnych stał się, mu-
(?). Broniliby tego Seymu ci ktorzy ex
tego traktatu et pacis dulcedine kontenci byli
(?)miliby tym że że ten Seym jest reassu-
wany per constitutionem succedentis
(?)az Seymu. Przyznanoby na to że
tym Seymie są niektore sancita bardzo
walebne, jako to ewakuacya Sasow
tych sancitorum wiela się manuten-
, ale inze sancita są przeciwko da-
(?)emu prawu, jako to cirkumskrypcye
(?)w (?) y tak totum opus tak salutare
wrocić by się temporis successu mogło
dzsmość niektorzy bacząc nie pozwa-
na projekt o wolnym głosie. Ktore
activitas plenissime restituta in fa-
konstitucyi ale jezeliby potrzeba re-
tutionem in integro wolnego głosu, po-
ba reassumptionem in toto Seymu
(?)eszłego. na ktorego czele ta restitu-
jest abundissime obwarowana.
(?)dy jednak fortiter reiiciebant ten ter-
(?) in toto. Bacząc to JmcP Borucki z(?)u-
(?)kiego że to Hetmanskie subjekta promo-
(?)ały. wziął głos pretendujac aby według
(?)eszłego Seymu konstitucyi produkowa-
(?)dyt regestr od JmcP Krakoskiego ex-
(?)ki Summy na larcicye naznaczoney,
(?)iedy widział że się sessia limitowac mia-
deklarował się, że nazajutrz do ni-
(?)go przystąpic niechciał, pokiby regestru
(?) nie podano. Solwowana za tym sessja.
(?)o 9bris zaczął JmcP Młocki Skar:
(?)rocimski directe do JmciP Boruckiego
(?)ąc Jmci aby Jmc mowił do miary
(?)ieważ nie jest przez przywary y na-
(?)mił cos na Jmci. Stał się rozruch w J:
(?)e z tey okazyi, ponieważ przez tak częste
(?) parte bez racyi kontradykcyę już się
(?) setu Jmc Młocki uprzykrzył. wziął
(?) tym głos JmcP Młocki deprecando
(?)ci P Boruckiego wymawiając się, że
(?) male informatus o Jmci. z tym wszyst-
(?)m JmcP Swidzinski Stolnik Sław(?)
(?)wał przy swoim uporze, y gdy się za-
(?)ym sposobem naklonic y odwieść od upo-
(?) nie dali, solwowana sessia ad recolle-
(?)onem
11 9bris Swieto S. Marcina in-
(?)cessit.

192

Rok 15

1718 ÷ 1719

...o Kurlandii 26 Xbris vzżer h.

1718 z Grodna

...ie to dwie niedzieli jako na odebrany od
...mmPana list nie odpisuię, dla czasu ktò-
... absolute nie mam, nadgradzam copio-
...ri calamo y daley kontinuowac będę.
...witam gdzie należy o Piltin. postanoby
...ancellarii uniwersały na seymiki przed
...mowe gdyby wiedziano że ie acceptabunt
... respuent. Niechay się determinuią, a
...aymi mi wmmPan, wszak się tym spo-
...em salwowac mogą a fauciby ktore in-
...ant Kurlandii. Wierze praejudicium
...um nie będzie, ani to niechay nie idzie
...equelam co się tedy z dzieie cum pala-
...tibus per se catolicis. Zle tu in omni-
... trakttuią Xiążęcia Horutskiego. Dwor tuteyszy
...ara nie kontent dużo. Pospolitego ru-
...ia spodziewac się, bo auctionem woyska
...masz komu powierzyc. Przyiaciel mo-
...wskich siela tu. Dubito o zakonczeniu
...mu ktoremu invident Hetmani aby nie
...o approbacyi antecedentis seymu, żeby nie
...c etiam defensive przeciwko moskwie
...ropozycyi syna na Thron uciekło.

Do JmP Kasztelanica Szremskiego

w mileczeniu
...tam czasu ~~tak wielka temi czasy od wm~~
~~Pana~~ distantia ~~[illegible]~~ tym ponderare ~~moze~~
...ielkiego

Na Pułnocy bywszy gdzie omnia te-
...ne silentio odbywac się, nie smiałem wmPanu
...tym, z czym drudzy iusz dawno na zawsze
...we zamknęli. Ale y na południe zbli-
...wszy się iescze nie, radzi solares nie po mrozach moskiewskich tak
...grzały, żebym rychlej mogł piorem wi-
...siec in amplexum kochanego mego Xka-
...ona. Dopiero ~~compulsus~~ litery wmmPana
...ez latorem prolatentia jako stimulo compulsus
...dnie rade ~~muske~~ ruchac pioro muszę z kon-
...tatyi dawnych moich wmmPanu obli-
...cyi. upraszając wmmPana abys ex inna-
...tokie Jm wszystkim aequanimitate Sciał
...ni koniq facere y w tym zebys do
...wnych na mnie łaskawosci statecznej
...niezodmiennej adaugeas respekt, do
...torego się cum ea gratia contestatio-
...nem jest na zawsze

Do JmP Pani Kasztelanowey Zakroczimskiey

Ani publiczne interessa ani moskiewska po-
...za y mrozy nie wyrugowały u mnie z pamieci
obligacyi, ktorym powinien wmmPani D. za
...adzone łaski ~~pokazane~~ tak mnie jako Posłanco-
memu p. w Mazowsze za ktore lubom sam
...ceny podziekowac w wielkiey bliskosci nie mogł
...dziewam się, że rychło powracając podzie-
...cie y za nogi sciskac. Teraz zas da-
...ney y niezodmienney łasce rekommendu-
...sie z tym zem jest na zawsze

1

1

Do JMci P. Marszałka W. Kor:

w Poznaniu 22 Xbris

Jeszczem się z domem nie powitał, kiedym ~~dowod~~ łaskawey wmmPana Dobr: pamięci w liście jego do mnie ordinowanym ~~oddał~~ z tym większym moim ~~[illegible]~~ kontentem wstydem, im się mniey zasłużonym łasce wmmPana uznaiąc, w pamiętnym się jego znayduię respekcie. Jest to większy mi ~~[illegible]~~ do ~~tem~~ dawnych moich obligacyi stimulus. ~~abym się do protekcyi jego garnął~~, że wmmP. Dob: sam się de progressu meo pytać y wiedzieć o nim chcesz. Dziękuię jako nayuniżeniey wmmPanu Dobr za ~~[illegible]~~ łaskawą pamięć do którey się ~~[illegible]~~ y oddawnie teraz protekcji ~~[illegible]~~ zleca. Sam z źrodna którą nayw większy mam honor, osłat[?] nie tylko vacuus wszelkich wakansow rekompensy y ~~obietnic~~, ale też przez nie wydanie mi ~~[illegible]~~ P. Zogla porucznika z Gwardii Litewskiey JKMci meo manualis przed ośmią lat homicida, (na którym zaś mam pięć dekretow ex seriis controversiis y iedną infamią oczątem dać skrypt sub onere caus[?]) iestem elusus y postpositus. Tu zaś zaszła tym wiadomość że kiełku moskwy obieżone we wsie w takim iakiego zażywaią minderunku, z flintami konie tylko z pod nich zabrano. Suspikowała moskwa że się to stało z roskazu JMci P. Gwardowskiego. dla tego wpierali to w niego do niego zajachawszy, tak że się musiał ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Wołkonskiego posławszy ekskurować. Ściele się

Do Xcia

Jakoś Waszą Xmość nigdy nie wygładzonym ~~charakterem~~ impressisti ~~[illegible]~~ w pamięci y sercu moim łaski swoie y dobroczynności vestigia ~~[illegible]~~ teraźnieysza litera docet. Kiedy ~~[illegible]~~ ~~dombowy~~ ~~prospira~~ [illegible] powróciwszy z łaski Boskiey szczęśliwie ~~zaraz się z winną W Xcey M Dob[...] ~~ ~~obligacyą odzywam~~ życzę to W Xcey M ych niosł wotu aby ~~[illegible]~~ primordia na świat przychodzącego Pana ~~[illegible]~~ iako ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ od nowego roku rachowanie lat rachowanie nie tylko w Primacialnym domu w X Mości którą nowych sukcessow ordinem zaczynały, ale też zwinęła przy nowym roku mur kardynalską, którą zafarbował purpurą. ~~[illegible]~~ Posyłam przy tym w X Mości Informacyą o e[...] statu[?] tare JMci Moskiewskiego. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ teraz się do nóg ściele z tym respekt

Do JMci X. Kanclerza W. Koron:

z Kopanice 26 Xbris 1728

Przy seymowych zabawach, publicis distentum curis WMMPana Dob. nie smiatem turbowac informatione de statu Lara JMci; teraz onesz ordinuie, w ten czas, kiedy sami Aniotowie przy stowie nowonarodzonym pokoy od wszelkich trudnosci ogtaszaiąc przy ktorych, idę y ia z nayuniżenszym powinszowaniem, scielac pod nogi WMMPana Dob. zyczliwe votum, abys jednieyszy dla Nieba y Rzeczyp: meritorum nizeli dierum, iadąques laty, tak wielkie wbyczyznie y przeswietnym domu swoim zastugi. Zycze WMPanu Dob: abys tyle zyt lat, ile drugim w reputacyi w godnosciach zyc pozwolit, tyle sobie kosit szczesliwych momentow, ile dobrego Rzeczyp: pragniesz przyczyniac, a mnie dat sie tym taszczycac zem jest na zawsze

2.

a Monsieur Obersant le jeune marchand drapier, Rue S. Denis a la croire de fer à Paris.

Non absq admiratione Sua Mficentia id debet esse, quod ad literas ejus 2 maii datas nunc primo respondeo. Causavit id absentia mea in Regno Poloniae. Nam post directas 2 Decembris 1727 ad Mficam vestram literas et relictas apud fratrem meum pro canapeis et sellis pecunias nunc primum domum redeo ~~in Decembri~~ a Czaro ex Moschovia, ubi iterum fueram ablegatus. redeo itaq et ad illa obsequia quae pro cura et sollicitudine in rem mei a Mftia vestra praestiti debeo. utinam ipse sciti ~~spero in~~ adhuc Deo favente spero) in persona gratus esse possim. Pecuniae pro taboretis sellis et canapeis jam sunt apud me paratae. expecto tantummodo informationem a vestra Mftia quantum pecuniarum mittendum sit. Nam etsi scire possim valorem sellarum et taboretorum, scire non possum quot ulnae erunt canapeorum, et quantum telonii dandum sit de quo toto habita notitia a Sua Magnificentia, statim pecunias dirigam ad MD Helisant quem rogo ut receptam istam manufacturam dirigat per Hamburg Francofurtum ad Odram. Si Monsieur Montaroon aut jam non sit Parisiis aut non habeat commoditatem remittendi vehi res cum rebus Ssmi Regis mei. situm. ad eundem cui pecunias

Francofurti enumerari curato. ~~Hoc~~ autem Sua Magnificentia, manufactura coloris flavei ~~ulna~~ pro sellis ulnas non tantum constarli, quantum manufactura pro taboretis.
Quoniam vero insignia mea in canapis non sunt expressa, jam et absq insignibus acceptato. Ratione vestiu de quibus infera Ura scripsi committo toto Sua inscientia uti ipsi videbitur dummodo mi ~~velit scribere~~ informationem quanto pro manufactura, quantu pro vestibus, quanto pro telonio, vestra infera quoq non obliviscendo, scribere veli curato ut praestito mihi gratiam omni si contigerit occasione rependam ~~interea~~ cu eo quod sum

A P Ferdinando Helvetio

Recepi literas vestra Reverentia de data 22 Xbris cum summo ex una parte gaudio recepta de ejg valetudine notitia post summam in me anxietatem cu summa ex alia parte admiratione quod nullas, ~~ante~~, ~~datas 22 Xbris~~ receperim a vestra Rntia de quibus mihi mentionem facit in suis literis datis 22 Xbris
Proinde sicut summas habeo gratias pro hoc quod vigeam in memoria ita ~~pro~~ informationem quid scripserit et qualiter. Omnino ibi in varmia ~~di~~ litera haerere debuerant. Vestra Rntia si dignabitur mihi Cuti in gratia ipsig Paterna Confidenz scribere dignetur scripsere per Ranttilud Ego domu redii 29 Xbris statim post festa discessi Petricoviam ad Tribunal Regni, quo me negotia mea urserunt. Rogo Patrem meu amantissimu ut possim continuam de ipso habere notitiam, volo enim esse gratus eidem filius. Futura ~~?~~ dente posta plura. modo nostro scribam nunc vivo pro semper

Do JMci P Woiewody Inowroclawskiego z Piotrkowa 23 Jan 1749

Abym dziesięcioletniey sprawie względem mnie invasionis y postrzelenia tandem kiedyszkolwiek rakoncze y po pracach ustawicznych odpocząć sobie mogł, nie inszę znayduię mediu tylko abym jusz JMci P Kasztelana Brzeskiego Kuja: od Sądu uciekającego jaknaylepiey przypilnował. Dla czego żebym ad manu mogł mieć Kommisarza ad executionem Convictionis, recurro do Łaski WWmm Pana upraszaiąc uniżenie abys latori praesentiu JMP Powinnemu Kommissią wydać roskazał na exekucyą dekretow w sprawach tylko moich do roku przynamniey służącą. Jako to tedy y po inszych Grodach practicatur, takżeż spodziewam że wdoznaney od WWm Pana łaski zabiorę na siebie obliga z nieodmiennym tym moim charakterem zem jest na zawsze ~~ustawicznie~~

:viii:

Do JMci P. St. Sieradzkiego
27 Januarii z Piotrkowa

Na Rzeszku po tak dlugiey nie wczesney y nieprzytomney podroze languentem laskawa wmmPana pamięć zastawszy mię cokolwiek orzezwila, Ktorym o szczesliwey jego powodzeniu dowiedział się vnizenie wmmPanu że po stracie nieoszacowanyey JMci pierwszey a stracie prawie moiey y slobodzkiey luctus conversus in citharam, nie pozwalaiąc etiam post fata JMości przeszłey w sercu y pamięci obumierac, onesz w drugiey JMci rowney przymiotow godności y cnot revificando y reprezentuiąc. Niechay tym sposobem affekt y miłosc wmmPana niesmiertelnie zyie, przechay szczesliwie obowyga wmmPanstwu ~~plyną momenta~~ potęd płyną momenta donec supremo stellifero venus claudet theatrum. Mnie czas upraszam w nieodmienney chciał konserwowac lasce do ktorey się garnę z tym zem jest na zawsze

Do JMci P. Kanclerza W. Kor: 28 Janu z Piotrkowa

Odebrane z dobroczynney R. JMci laski konsensa ad cedendo ~~mnie~~ Kopaniego ~~J~~ Szamborzewa, tudziesz ~~z~~ pozwolenia trzeletniego harendowania Babimostu, iako powazney wmmPana Dobr: debentur instancyi, tak mię prowadza do ~~winnego nay~~ ~~[illegible]~~ ktemusz za nie podziekowania. Kłada tedy wmmPanu Dobr: nayuniżenszy ukłon za tak pamiętną laskę y promocyą, ktorą wdzięcznym sercem y obligacią przymuiąc to na sobie nieodmienne noszę będę imię zem jest na zawsze

Do JMO ~~[illegible]~~ 4 Febr.

Direxeram praeterito posta literas ad Vestram Paternitatem, repeto praesentibus meam omnem eidem venerationem. # De fornace Philosophica et modo tractandi ignem occurrunt mihi quaedam dubia, quorum ut resolutionem habere possim humillime peto. In illa enim V. R. ^tam^ ~~[illegible]~~ fornace intelligere non possum, ad quid sunt duae fores, praesertim vero inferiores, praeterea ad quid inter istas duas fores est lamina argillacea parvis foraminibus permeabilis. Si enim cucurbita ex se conservat calorem et ignem proportionatum qui nec augeri nec extingui potest, ad quid fores inferiores et lamina

et sicut in confidentia recurrere possum ita consilio paterno eius gratiam ~~[illegible]~~ spero in quaedam.

Una perforata ventum quasi suscipiendo, a cinerem quasi demittendo.
2do vas cum aqua ordinaria utrum ipsi immediate cucurbitam superponi eam tangere debeat, et etiam utrum idem vas cadem cucurbita obsolvi debeat. 3tio. ad quantitatem materiae quantum pondus cucurbitae et aquae requiritur.

Do JMci P. Star: Sieradzkiego 5ta Februarii z Piotrkowa

Co w zjawieniu naszey wdoperandum słuzy fides ex auditu, to w szczesciu zycia doczesnego fides ex visu, fundament zakłada, ktokolwiek za slepą idzie fortuną moze miec uszy Midasowe, komu zas interes serce nie skrępował temu miłość oczu nie zawiąze. Nad zasługi ta łaska Wm. Pana że tak o mnie pamiętasz, tylko ze ja na fortunę slepą potrzeba człowieka widziec z pochodnią pretenduie, do czego okazya pretko bydz nie moze, ale jako styrze ma tu bydz, za czym zaczekam. To mie iednak we wszytkim naybardziey consolatur kiedy W. MmPan statecznie łaskaw bydziesz do czego konkurruie, z tym zemrę

Do Xcia JMci Primasa 21 Feb: 1719 z Piotrkowa

Doswiadczona W. X. Mosci Dobr: łaska y protekcya kturiesz dobrotliwy skoroś samego rozkaz prowadzi mie, z naypilnym przypomnieniem sie do Oycowskiey prawie W. X. Mosci Dobr: pamięci tey mnie w tey osobliwie okolicznosci, o ktorey mi z Wielkiey Polski donoszą, ze JMc P. K. K. na maligne zapadszy od medikow desperowany bydz ma, ktoremu jako wszyscy: emeritissimo luto longaevos zycze z serca dies, jednak że fato się fatalitati podległy mieniać ustawicznie spodziewać pospolitego wyroku y obawiac powinnismy. Jezeliby tedy jakie strzec Boze intercedere (czego nigdy nie zycze,) miedzy tą supplikuie W. X. Mosci y Dobr: aby powernal jego do JJ. Mci y JMci P. Kanclerza mocna instancya przez Pieklalotnicy z pozwolenia z dobrowolnego wdzięcznie obietnice statkiem po pracach y fatigach modes refocillet, statkiem korunnym tedy w tey okazyi jako do starostwa Szydowca and poslowony lu Drozewnicy, ani z inszych Woiewodztw obywatel przeszkadzac nie moze mogł. Miedzy swoich zas Woiewodztwo Kiemdanami Swiezym tak około traktatu pracom jako podjętey do Ciała JMci funkcyi zasiedziała y wczasowe merita parnam praecipere w łasce Panskiey nie powinney by. Cokolwiek w tym łaskawey W. X. Mosci uczynim protekcyi przyznam sortes meas w rekach W. X. JMci. A ktorego narazie

Do JMci P. Kanclerza W. Koron:
11 Febr 1729 z Skolkowa

Upewniająca mię tyle razy WMM Pana Dob: Łaska ~~y protekcyi~~ o trwałey y nie wygasłey swego w podających się okkurrencyach pamięci, jako mię w dobrey utwierdzała nadziei, tak pozwala mi tyle śmiałości, że y teraz do WMM P. D: recurro protekcyi w tey okoliczności, że stateczną odbieram (żal się Boże) wiadomość o słabym a jako mówią zdesperowanym JMci P. NN zdrowiu. Życzę personnia JMci WMM Panu KK jako civi in rep: emeritissimo jako naylepszego y naydłuższego zdrowia, ale jeżeliby nieuchybionym wyrokom Boskim za dosyć się stać miało. Suplikuię WMM Panu Dob: aby w podającey się okkazyi nie zapominał o tym ~~który~~ u K. JMci P. N. M. który w łasce y protekcyi jego sortes szczęścia swego pokłada, ale tym się zaszczycającym żem jest na zawsze

Do JMci Xa Biskupa Kujawskiego
11 Febr: 1729

Zieszczęśliwe JMci P. NN na zdrowiu szwankowanie a jako informor o życiu jego żal się Boże zdesperowanie, podaie teraz okkazyą WMM Panu Dob: żebyś był łaskaw na tych których w swoiey konserwuiesz protekcyi. Więc że się z nym bydz opus manum twardości Dobrodzieju y przecież tak ku dobru skarbu: ~~osobno~~ z usługami moiemi osobliwym jakoś mi WMM Pan Dob: rozkazał, supplikuię do łaski WMP ~~abym przez [illegible]~~ abyś (jeżeliby iakie czego nigdy nie życzę, z wyroków Boskich intercedere miały fata) pnek łaskawą swoią pamięć y powadną a skuteczną do K. JMci instancyą uczynił mię sposobnieyszego do dalszych JWMM P. D. rozkazów y usług. Przydasz mi ~~WMM Pan Dobr: do dawnych obligacyi tym więcey obowiązków im skwapliwey zasłużonemu świadczysz dobrodzieystwo~~ Spodziewam się po nieodmienney jego ku życzliwemu sługze swemu dobroczynności, że mi dasz okkazyą tym więcey na się do usług zawiązać obowiązków im bardziey glorior w tym żem jest na zawsze

Do JMci P. Barona Mandefela Seymow[ego]

Necdum meam fefellit memoriam
appromissa mihi Suae Excellentiae gratia
commemorandi recommendandiq[ue] me Cle-
mentissimae Ser[enissi]mi Regis mei gratiae, in
occurrentibus occasionibus. quoniam ergo
ex majori Polonia accipio notitiam de
periculosa atq[ue] uti dicunt desperata (~~quod
Superi avertant~~) M[ajesta]tis R[egi]ae valetudine, Rogo
humillime ut s[ua] m[ajes]tas si inevitabilibus Dei mandatis
~~parendum esset~~ per eundem M quod superi
avertant parendum esset, ~~gratiae Clementis~~
tissimae S[ua]e Regis mei Anty [?] Clemi: gratiae in-
sinuare recommendareq[ue] digneq[ue]. Non dubi-
to de innata Ser[enissi]mi Regis mei clementia
quod ~~[illegible]~~ jam bene probatam fidem et
alacritatem meam ad obsequia capaciorem
reddet. Si ~~ad [illegible]~~ de sanitate bene meritorum
deliberare permittet, quidquid in hoc Ser[enissi]mi
Regis ~~mei~~ benevolentiae agnoscam,
Suae Excellentiae protectioni id adscribam
cui me recommendo cum hoc quod sim

Do JMci X. Biskupa Kujawskiego
z Piotrkowa 22 Februarii 1719

Pamiętaiącey swiadczoney mi od WM
Pana Dob[rodzieja] w domu jego łaski y ucze-
ty y z tego mieysca uniżenie dzię-
kuię ~~y [illegible]~~ sciskaiąc nogi jego
przy ~~[illegible]~~ powtornym z tąd
pożegnaniu. Upraszam przytym
zakonną uniżeniem aby WMMP Dob[rodzie]j
do Sobowy przyiacielskiey do mnie do Słupnice
ługi swoie odesłać ~~mial~~ poufale raczył.
~~Bo~~ Tak będę to sobie miał za dowód
poufałey WMM P. D. na mnie łaski.
Upewniam zaś WMM Pana Do: że
się starać będę, aby należytą wygodę
we wszystkim ~~miały~~ mieć mogły.
Upraszam powtornie uniżenie o
...tym Com jest na zawsze

Dekret inter Wierzbicki
ze ktorymi razy concedat za-
zano przy uedze in an
1662

... a Ple...

A Monsieur Louis de Stival
z Piotrkowa 22 Febr 1759

Fateri cogor extraordinariam in eo Sua Mscentia relucere bonitatem, quod ~~et~~ minime sibi merito ~~et~~ vixque per famam cognito offert aperiendam portam ad magnum hoc incomprehensibile opus, ~~communica~~ concedereque clavim ad occultatum toto mundo arcanum. Inexplicabilem pro hoc ~~debito~~ vero Mscentia Vestra obligationem. Verum quoniam captum meum persuasionemque id transcendit ut substantia una in aliam transmutetur, sicut huic ~~fidem~~ arcano fidem dare nequeo, ita procul esse volo ab hac scientia. Igitur loco abitus mei Czestochovam ubi honorem habere possim colloquendi cum Mscentia V. manet in me obligatio obsequendi ulterioribus Mscentiae Vestrae mandatis cum eo quod sim pro semper

Do JMci X. Lindimajera ze Lwowa
14 Martii

Z ~~Jeszcze~~ Wielkim ukontentowaniem ~~osobie~~ doznawałem jak to sobie WMMPana w roznych podających się okazyach, z takowąż śmiałością, jak i ono y teraz do ~~WMMPa~~ mego post fata JMci X. Helvetiusza niegdy krajom naszym nieodżałowanego. Między insiemi po JMci manuskryptami zostać musiała księżka pisana prawie in octavo gruba na trzy plus minus palce, która bez pracy mi ś. pamięci JMC X. Helvetiy był kom[m]unikował. Jakom tedy JMci omni cultu et veneratione za żywota prosekwował, tak y po śmierci gratâ memoria chcąc revolvere, upraszam uniżenie WMMPana abyś mi przepisać in toto rozkazał ~~pe~~ ten pozostały po JMci manuskrypt tak żeby słowo w słowo litera w literę przepisana była ile tam gdzie cyfrą co piszę.

Którego om ~~iuz~~ za żywota omni cultu prosekwując, tego y po śmierci grata memoria chcąc revolvere. Upraszam uniżenie WMMPana abyś mi przepisać rozkazał pełny po JMci pozostały manuskrypt. Którego mi jeszcze za żywota czytać pozwalał; ten manuskrypt jest in octavo gruby na trzy czy na półtrzecia palca bez należytey compaturis. tylko o to upraszam aby się w literach nie pomylono osobliwie tam gdzie cyfrą co piszą. Upraszam uniżenie abyś WMMPan rozumnego do tey zażył pracy który by nic nieopuścił tak niemieckiego jako włoskiego y łacińskiego. Ktoż wie, jeżeli się tym sposobem in medicinis komu ta książka in emolumentum nie przyda. inaczey. gdy jey nikt nie doyrzie, na nic się nie zda. ~~Proszę zas mnie lekkie ważyć tey księżki~~, są tam y odemnie secretiora. Jeżeliby in separatiori gdzie było de ione Philosophico y o ten upraszam excerpt. Cokolwiek w tym WMMPan experiis et efficacia ~~expendes~~ gratissima manu refundam ale też wszelką obligacyą winien będę z tym zem jest na zawsze
Upraszam ~~WMMPana o efficacia tego o co upraszam mając tym czasem obligacyą moią z tym zem jest na zawsze~~

Supplika do K JMci 17 Martii
w Sokowie

Juz dziesiąty dochodzi Rok jako P.
~~Fogel~~ Porucznik z Dragonii
woyska Polskiego W K M P M M. na
iachawszy ~~mię~~ w kilkudziesiąt dragonii
przez zbiegła porąbiwszy
~~broniącego~~ się, smiertelnie być poszkado-
wał ~~y~~ ~~cn~~ o co processuowany ~~do~~ dwiema
infamiami ~~przekonany~~, kondisktowany, ~~trzema~~ ostatecznemi dekretami
cz Seriis controversiis ~~przekonany~~ połączonymi na osta-
tek z inkwizycyi na gardło zdwoiem w Trybunale Koronnym
osądzony Który Ten P. Fogel uchodząc
w kary wspólnie zbiegłszy do ~~Litwy~~ Polski się prze-
niósł y że ~~się~~ teraz w Gwardii pieszey ~~w~~
~~K Lm P M M~~ W K M A M M znay-
duie, iusz tamże przeze mnie przya-
resztowany. jako nayniszy pod nogi
W K M ~~P~~ M M rzucam supplikę. pokornie
upraszając o ordinans ~~aby mi~~ tam
do kogo to będzie należało. aby mi
pomienionego P. Fogle Porucznika w Gwardii pieszey ~~bez~~ wszelkiey
zwłoki dla ~~execkcow~~ przywiedzienie
w exekucyą dekret Trybunalski wyda-
wać rozkazano. Supplikuię W K M P M
M. aby wytoczona ~~prze~~ ze mnie przez
śmiertelny postrzał krew, która przez
dziesięć lat zemsty w Sądach Grodskich
y Trybunalskich ~~w K M P M M~~ wołała ~~za protekcy~~.
~~Sandem~~ Kiedysz kolwiek za ~~Panskiey~~ Sprawiedliwą za dawnym uskrzywdzonemu
~~wyim~~ W K M ~~P~~ M M protekcyą ~~ordynansem~~ Spra-
wiedliwości skutku dość mogła, resztę
pozostałey we mnie krwy y ~~et quod~~ co
duszy pozostaie ~~superest animae~~ do rozkazów konsekru-
ię do roskazów W K M którego
Zostaję wierny poddany y nayniszy
podnóżek

Do Imci X. Prowincyała OO Paulitow
ze Sędowy

Za ogłos śmierci Imci X. Helvetiusza zataic
nie mogę żalu tego ktory mam z tak
wielkiey straty ~~[illegible]~~ w zakonie wmm Pa-
now, ~~[illegible]~~ w dobrych ~~[illegible]~~ y wmm Panswa przyiacioł
~~Iako~~ tedy divisum z wmm Panem
sentio ~~[illegible]~~ dolorem, tak życzliwym pio-
rem compatior nieoszacowaney
stracie, życząc aby się z inszey
strony mille solatiis nadgrodzic mogła.
Ze mi się zaś dało słyszec iakoby ś.
p. Imc X. Helvetiy miał wszystkie
swoie skrypta y apteczki, in dispositio-
nem Imci X. Generała oddac, tedy po-
niewasz od ś. p. Imci X. Helvetiusza
bardzo mi były pomocne y skuteczne
pewne medicamenta z pomienioney
apteczki, radbym wiedział ieżeliby
Imc X. Generał tey apteczki nie ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ miał woli kazac sprzedac, ktora
ieżeliby tak w cale była iakom ią
widział, y były jeszcze te ktorem
z niey zażywał medicamenta odwa-
żyłbym się dac za nie sto talarow ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. tylko przy tym upraszym,
abym przy tey apteczce miec mogł
manuskrypt in octavo ktory mi był przed tym
powierzył do czytania nieboszczyk,
ten manuskrypt iest magnitudinis
około Alwara ale tylko z bibuły
y odarty ma na sobie operturę.
Są tam siła rzeczy ciframi pisanych
ktoryc wątpię aby kto doszedł. mnie
zaś tylko dla apteczki potrzebna. Je-
żeliby zaś Imci X. Generałowi albo Wm
Panstwu ta kięszka potrzebna była tedy
upraszym abyście ~~[illegible]~~ iey dla siebie prze-
pisac roskazali, a dla mnie originale przystawili
a ia co afiaruie, to
przy odebraniu w Czestochowie apteczki
y tego separoatu, ezsolvam Imci X.
Generałowi. byłem od wmm Pana był
informowany. na Poznanską pocztę.
cokolwiek mi augmenti zdrowia z tey
przybędzie Staniy całe deponam
in usus wmm Pana ktorego

Do JMci P. Czarkowskiego
ze Lwowy

Nie tylko z roskazu JMci P. Stolni-
ka Poznanskiego mego Mosci Pana ale
tesz z dawnej Ojca WMM Pana obligacyi
~~a w tak~~ ~~niebolniawych~~ y z wlasnej w te-
gazniejszych afflikcyach kompassyi
byłem sam u JMci X. Biskupa Kuja-
wskiego expostulując abyś WMM Pan
mogł securè mieszkac w Polszcze. ~~upe-~~
wniając za stateczną ~~[illegible]~~ WMM
Pana JmPana ojca y osobę. Na co
JMć X. Biskup Kujawski moy WMM Pan
nie tylko się o to starac przyobiecał
abyś w sercu y pamieci JKJMci PMM
mieysce zastępom swoim znaleść mogł
ale tesz pro securitate WMM Pana cavit
y ubespieczył mię, ~~ze~~ his formalibus
ze ja w tym odpowiadać będę, jezeliby
w czym kolwiek ~~WMM Pan~~ JMć tak od JMci
P. Podskarbiego, jako z kądkolwiek nie
był securus. przyznał zes WMM Pan
non vitio sed necessitate uczynił dosyć
sko do tych czas. y o długach na do-
brach Leszczynskich lezących mentio
była: zyczył sobie JMć X. Biskup bydz
ze swym komissarzem ad manutenenda na poparcie
szczegulnie justitiam tym, ktorych ze-
pchnięc prawna. || Dał zas z moiey
strony przy uniżoney submissyi zyt
czę WMM Panu Jfelicem ad propria
reditum y ~~siebie samego in exemplum daie~~
proprio exemplo ad confidendum temu
Panu animuje. ktory dosyć cięskie ode-
mnie ~~przy~~ w Warszawie przy traktacie
ponosił urazy a przeciesz nie tylko za-
skawie kondonowac raczył, ale w Pan-
skim foveat ~~[illegible]~~ respekcie. uznawa
JKJMć P. moy M. ze niedoskonała w
nas Panskich przymiotow cognitia cali-
ojczyźnie nam na oczy zarzuciwszy od me-
ridionalnego Pana ad septemtrionem pro-
wadziła. O uznawa ze sielu, interes ad
fata cogit a tak y swoią do Polakow
nie konfidencyą JKJMć winnie, veniamq
coactus error habet. ~~Oczekiwamy tedy~~
Oczekiwamy tedy szczesliwego do oyczy-
zny własney powrotu WMM Pana, ~~kto-~~
~~rego desideratissime oczekiwając zo-~~
~~stawym~~ z tym zem jest na zawsze

Respons od tegosz 6 Aprilis 1719
w Wrocławiu

Prawdziwe in afflictione mea odbieram sola-
tium gdy constantem w liscie WMM Pana ku so-
bie czytam affectum, ktorego ad primam przez
JmcP. Stolnika compellationem probatissimum da-
tes WMM Pan documentum przez insinuatione
mnie w łaske JMci Podsk: JMci X. Biskupa Kuj.

|| dołozył ze passportu nowego
nie potrzeba bo za dawnym be-
spiecznie siedziec WMM Pan mozesz
ani tesz to praetendit aby WM Pan
sie et nunc u Krolewskiey poklonit
dosyc będzie WM Panu to uczynic
captato opportuno tempore.

Bole w nieszczesciu szczescia mego kiedym za manudukcyą WMMPana dostąpił tego czegom dawno z całey duszę pragnął. Ta moia wygrana będzie, gdy JMć Dobrodziey tak długiemi nieszczesliwosciami quassatum w szczyrą swoią weźmie protekcyą. I co przed tym ob metum nieszczescia jakiego Zona moia na mieysce moie po Trybunałach y inszych sądach sine ullo fructu włoczyła się, teraz jusz sam in omni subsellio, audaci fronte przy protekcyi jego comparere zechcę ad evincendam ab iniustis usurpatoribus fortunam ktorzy przez trzeletnie więzienie zmiawszy mię juz za zgubionego tak processowali dekretami przycisneli, że do ostatniey skuby z niey wyzuli, że y do dzisieyszego dnia łokcia jednego ziemi na skłonienie głowy nietylko familii moiey ale mnie samemu nie zostawili. I tać to Dobrodzieju istotna racya mieszkania mego za granicą. a do drugiey racyi przyznaię się WMMPanu w konfidencyi że mię, y wstyd w miescie Polskim mieszkać było na oczywiste urągania nieprzyiaznych sobie, y dla czego za granicę nebroniłbym się ale w ziemię zakopałbym się, gdyby można było. Więc teraz zda mi się, że jakbym do possesyi przyszedł, gdysmi WMMPan juz znalazł mieysce u JMci Dobrodzieja JMci X Biskupa Kujawskiego do ktorego sam za lepszą drogą y czasem cieplejszym aby na jeden dzien przybędę prawne, gdzieby się naydaley znaydował. Proszę, dopomoż Dobrodzieju do tego abym mogł uscisnąć nogi iego dla lepszego się ufundowania w łasce JMci. WMMPanu uniżenie dziekuię za wszystkie łaski w tym terminie swiadczone prosząc animitus WMMPana aby za twoią propozycyą, prout coepere principia eveniant non degeneri succesu universa. Zostaię przy tym mellenis obligationibus bydź na zawsze

Do JMci X Biskupa Kujawskiego

z Poznania 28 Aprilis 1749

Łaskę przyobiecaną WMMPana Dobrodzieia doniosłem zaraz JMci P. Czarkoskie[mu] memu mosc Panu ktory quam grato przyimnie corde wyczytasz WMMPan Dobrodzi z originału jego do mnie pisa-

nego ktory posetym WWMMPanu Dobro:
dzieiowi. Słabosc zdrowia mego z nie
wypowiedzianego katharu sprawił
bytnosc moie w wrocławiu iako y ta Jmci
do uczynienia wprzod podziękowania listo
wnego WWMMPanu Dobrodzieiowi. Upra
szam uniżenie mosci Dobr: abym mieysce
y czas wiedziec mogł od ktorego bym przez
Jmci P Czarnkowskiemu do nog WWM
MPana Dob:
Seymik nasz sredzki
po przeczytanym uniwersale przed zagai
jeniem zerwany przez Jmc Pana Dę
bińskiego ex instinctu et motu Jmci (iako potym comperted)
P... in eo fundamento ze uniwersa
łu publikacyi dwie niedziel nie wyszły
były y tak ambitus iednego kondemnata
innodati obawiaiącego się, żeby byli Posło
wie nie stanęli na seym, universitatum
interessowi przeszkadza upraszam
nayuniżeniey WWMMP Dob: abys na kom
missii Radomski krzywdy swoie nad nym
czynic pro innata ucsilantia et
rectitudine nie dopuszczał Garnę
się zatym do nog WWMMP z tym
... iest na zawsze

Do Jmci P Granowskiego z Wierzei

Wiadomo iuz rozumiem WWMMPanu iaki
stanał dekret inter consuccessores bona
Witkowo concurrentes w ktorym poniewasz
nie nakazano Jmci P Słobuckowskiey comportationem fundamentorum
et mobilium przez mnie pretendowana pozew
pozew o to pro termino condescensionis. Że
zas Jmc P Słobuckowska cała fortunę na siebie
pociągnąc chce iako ta ktora wyszła de domo
Kaczkowiana upraszam uniżenie WWMMPana
abys dał informacya

Do Jmci P Czarnkowskiego 26 Maji 1717

Jak pretko odebrałem wiadomosc
o intencyi WWMMPana oddania ukło
nu Jmci X Bilkupowi Kujawskiemu
tak zaraz nie omieszkałem donieść
o tym Jmci upraszaiąc o naznacze
nie czasu y mieysca. u siebie zas
zostawuię osobę. Służyc WWMMPa
nu Dob: osobą y konmi memi.
~~Przepraszam tylko teraz~~ do Jmci
X Biskupa. Przepraszam teraz pro tar
ditate w odpisaniu pióra upraszaiąc
pasnayuniżeniey Dosyc ustawiczna prawie
odległosc moia od poczty przy podrozach ledwie
nie codziennych tak sily y zdrowie moie, drugo
gnoskiewskiemi rozrywkami starania co tyczy
sie WWMMP Dob: Ekskuse z niełaski drugie.
Byłem tylko moie zakończył w Wielenie
zaraz po swiątkach a teraz w Witkowie con
descendyie skądtym do wrocławia wyiedzie
od ktorym mogł mieć honor stawienia przy
WWMMPana Do ktorego zostawuiam

Do JMCi P Belinskiego

17 Maji 1749

Lator praesentium złodzieja wdobracs WMMPana na dzyracs u Olędrow mieszkającego, ktory go pokradł, nie mogąc miec instantanea z niegosz pokradzionycs rzeczy restitutionem ~~z rostkazu~~ był przyarestowac go y z roskazu mego ponieważ wiedey się na tegosz złodzieja u ostopow moics znayduie skarg o wydanie złodzieia upraszał. Co Sołtys tameczny był przyobiecał y ~~był~~ przysłał, a tym poododebranie tego złodzieja był posełał. Postawszy tedy po niego, nie tylko mię nieoddaniem jego ełusił y zart uczynił przysławszy abym poniego posełał a potym go nie wydał, ale tesz tym złodzieiem ocsaic zarabiał lucrum quaerebat z okradzionego ostopa mego, pretendując od niego wielka talarow. Ponieważ tedy wydac mi tego złodzieja (cum hunc signatur) nie csciano, upraszam unizenie aby ten Sołtys uczynił za tego ktorego protegit. ~~a ktorym ocsciał zarabiac~~ nie tylko latori praesentium ale y insym ostopom moim w pokradzionycs rzeczacs satisfactionem. Zwykła y wrodzona WMMPana aequanimitas spodziewac mi się kaze wszelkiey uktrywdzonym rekompensy. Wyswiadczona taz hoc in puncto łaske, w lepszey a nie podobney zyczę sobie odsługowac okazyi z tym rem jest na zawsze

Do JMC P Stolnika Koronnego 20 Junii 1749

Dowiedziawszy się, ze kucharz ~~mog~~ przeszły ~~zbiegły~~ na imie Woyciecs WMMPana jest poddany z miasteczka Gniewoszowa. Więc ze ten człowiek ten ~~sieta~~ wymieleszy y WMPanu przed tym uciekł mi jest winien y zeby takowa swawola ~~nie kara~~ uskromic się mogła upraszym WMMPana unizenie abys mi człowieka tego ~~metrika~~ y resignacyą uczynic, y onegsz z metryką na wrotę Poznanską przysłac raczył. Ktora, z łaski WMP odebrawszy skutki łaski, fuvitiowo w podających się okazyacs dobrych świnien będę to odsłuziwac WMMPanu z tym rem jest na zawsze

Ad Illmum D. Barona Mantefelt

Illa de qua et adire et participare mihi
licuit Illmae Excellentiae V. gratia, praebet mihi
occasionem, ut et pro anteriori summas
referam gratias et ulteriori me insinuem
~~Vacat nunc Capitaneatus Opoczensis in~~
~~Palatinatu Sandomiriensi.~~ Acceperam | Redux Parisiis a Czarea Majestate
appromissam Serenissimi Regis mei gratiam
~~redux Parisiis~~ post iteratum ~~ex~~ ~~me~~ a Cza-
rea Majestate et Moschovia reditum
eadem ~~gratia~~ et promissis si aliquid vacaverit sperare
mihi per Illmos Episcopum Cujaviensem
et ~~Cancel~~ Magnum Cancellarium Regni ~~Grodnae~~ ~~...~~ ad Senatus et equestris ordinis instantiam Grodnae jussum est.
Post biennalem ~~desperationem~~ ~~Omnium~~
~~Commemoro me Clementissimo~~ Nunc
ubi Capitaneatus Opoczensis vacat
in Palatinatu Sandomiriensi commemo-
ro me Serenissimo Clementissimoque Regi
meo supplicans humillime Sacrae Re-
giae Majestati ut tot et tantis itinerum
molestiis praecipue in Moschovia quassatam
valetudinem meam pene ~~bene~~ merentis fractam
resoluet, tot curis et difficultatibus
vitaeque periculis fractum, elevet, nota-
bilem fortunae meae in hac functione
jacturam per exclusionem a Thesauro Litva-
niae causatam, restauret. Supplico
quoque Regiae Majestati ne ~~ut~~ fratrem
meum Germanum Canonicum Posnaniensem
in distributione panis Christi post ascen-
sum aliorum post tam longam expectatio-
nem desperare liceat. Luculentius ipse-
met in binis literis exponit suum desi-
derium Excellentiae Vestrae. Mihi autem
gloriae sit, ductu impulsuque Suae Excellentiae capa-
cem reddi ad quaevis ulteriora manda-
ta Sacrae Regiae Majestatis. quidquid
mihi gratiae Regiae accesserit non deerit
obligationi meae quam debebo Suae
Magnificentiae cum eo quod sim pro-
fessor.

Do JMci P. Jurołęyckiego Pisarza
Wotczyckie.o
z Ciungdyst bez

Ciekawość widzenia in actis dekretu Mieczanowskiego a Swiątobliwey WWM Panow Pracy do tego czasu marnotrawiona, znaydzie veniam u WMM Pana że po tak długim oczekiwaniu muszę rumpere silentium y naprzykrzyć się, o wydanie dekretu tego. Nie potrzeba WMM Panu wymieniać co za zawod moy, y moich consuccessorow, per defectum w Rękach dekretu tego. Lepiey to WMM Pan penetrare może, jakie sensus y tłumaczenia zatrzymanego dekretu, jakie abusus wykręty lubiących ~~subsequi mogą~~ jakie zatamowanie cursus justitiae subsequi może. Jeżeli kto przeciwko WMM Panow zgrzeszył, za cosz my innocui pokutuiemy? Gdzie to in admirationem wszystkich nam in detrimentum że się do tego czasu pracą WMM Panow zaszczycać y bronić nie możemy. Za czym jako WMM Pan Dobrodziey honor officiorum, immunitatem fortun naszych upraszam uniżenie o jako nayprędsze ~~ad acta~~ dekretu tego ad acta podanie. Iusz sprawy nasze in suspenso dependent od samego wydania y podania dekretu tego którego jako nayprędszego anhelando zostawam na zawsze

Do JMci P. Krakowskiego

~~In publico Woiewodztw Naszych~~

Po stracenych wielkich Seymikach Poselskich przedseymowych, dwoch Komisarskich Radomskich, jednym ~~Trybunalskim~~ Deputackim na Trybunał Koronny, in publico woiewodztw naszych lubetu, jako woiewodztwa nasze to odbieraią. Solatium że w listach WMM Pana do siebie ordinowanych ponfale czytaią rozkazy, tak y ia

partikularnie nie większy
mam zaszczyt z tąd, że mię
WMMPan Dobrodziey między
sługami swemi liczysz y capacem czy-
nisz rozkazow swoich. Cokol-
wiek tedy należało do obligacyi
moiey szczęśliwym gloriam [sic] stu- tyże ad nuk
zył WMMPanu zostawujące
we mnie ochotę do dalszych
WMMPana Dobro: rozkazow
z tym zem jest

Do Jmci P. Kanclerza w Koron
19 7bris 1799

Odebrałem list WMMPana Dobr-
nie tylko łaskawey ~~ale y nadziey peł-~~
pamięci na mnie pełen ale też w dal-
szey mię protekcyi swoiey utrzymywać
przyobiecuiący. Jako tedy za respekt
pamięci nayniższe zanoszę podzię-
kowanie tak do dalszey się garnę
WMMPana Dob protekcyi, ile
w przypadaiącey okoliczności wakują-
cego Ostr..y intrygach wakanstwo
post ascendum drugich jegomościow.
Donoszę WMM D. że Seymik depu-
tacki u nas zerwany, Seymik zaś
po nim na zajutrz Gospodarski którymy
in fundamento tak starych praw o wy-
wodzeniu się ze szlachectwa, tudzież
o rachowaniu się z PP. Zupnikami, ja-
ko in fundamento novelli legis o obie-
raniu Kommissarzow do Radomia utrzy-
mać utrzymać starali się, zerwał
JmcP. Starosta Powiedzki; mamy wo-
jewodztwo naszych dolore że ani Posłow
na Seym ani Deputatow na Trybunał,
ani Kommissarzow do Radomia z wielką
szkodą naszą mieć nie możemy.
Zatem się za tym y protekcyi WMM
Pana zalecić wszy zostawam.

Do Jmci X. Biskupa Kujawskiego
19 7bris 1799

W circumstancyi wakuiącego Starostwa Po-
turem uczynił był rekurs do WMM
P. Dobrod: którego mi się łasky swoiey
zaszczycać ~~przez~~ wszędzie pozwolił,
nie wątpię że postąpiec ~~xxxx~~ ten nie wy-
padł z protekcyi Jego, dla tego o-
twory jeszcze zniatobie przypomnienia
się temuż respektowi, upraszaiąc
uniżenie abyś mi ~~się przynamniey~~
~~sposobność godziło~~ przydał okazyi ob-
fiarni w łasce WMMPana Dob.

Do JOśli Pani Hetmanowey Litewskiey

Za wzięciem wiadomości o świadczoney mnie od WMMPani Dobr. do JKrola JMci PMM na Starostwo Rydzkie promocyi ~~zamolczac~~ ~~tu~~ zatsię ~~tego~~ nie mogę ~~supplicacyi~~ ~~moich~~ ktorey mi WMMPani Dobrodz przez swiadczone łaski swoje do dawnych ~~odemnie~~ przydajesz, obliguiąc za ktore jako ja niosę nayniższe podziękowania tak upraszam abyś mnie ze stateczney nie wypuszczała protekcyi. Upewniam WMMPanią Dobrodzikę, że takowasz we mnie zostawać będzie obligacya po nie smacznym od chleba dobrze zasłużonego odsądzeniu, jaka by się znaydować ~~wypadałoby~~ ~~mi~~ powinna po otrzymanych za promocyą WMMPani Dobr. u Krola JMci PMM respektach. Bo ieżeli inszym z honorow imienia szukać się godzi, ja y w tym honor moy zakładam że się zaszczycam łaską WMMPani Dobr: ktorey jestem na zawsze

Do JMci P. Kanclerza W. Koron

3 Xbris 1749

Jako w inszych okkurrencyach juz mi dobrze gościniec swiadczone łaski WMMPana Dobr: do mnie u torowały, tak y w teraźnieyszey ~~mię~~, prowadzę ~~okazyi~~ Kościoła Kopanickiego o osieroceniu. Uprzatym ~~będę~~ nayunizeniey WMMPana Dobrodzieja o instancyą do Krola JMci PMM o prezentę, Xiędzu Stanisławowi Swiecimskiemu na Plebanią Kopanicką po świeżo zmarłym X Woyciechu Grocholskim; Przez swiadczoną w tym do Krola JMci PMM promocyą pomnożysz WMM Pan Dobrodziey chwałę Boską, Xiędza człowieka tego dobrze odemnie w prze Parisskiey wyprobowanego, ad ae dificationem Luterii nadobrzemieyscey wszystkich z przed naboży ~~y~~ wyświetlonego y potym wystawisz. Oczekiwać będę łaski WMM ~~x~~ Pana Dobr z tym zem jest

Do JMci P Kanclerza W Kor
in Augusto

Zie tak zasługi moie jako tyle WmPa M swiadczonych łask, y naprzod w cieplicach, potym w Grodnie oblie tnie dowody, czynią mię w tym smia tym że do łaski y protekcyi WmmM. recurro w teraznieyszey okazyi. Rozu mię m że iusz publica fama albo donio sła, albo doniesie de inopinatis fatis JmciP Kasztelana Kaliskiego po ktorym że y Kasztelania Kaliska y Starostwa Pyzdrskiego rudera wakuią, smiem na przod upraszac abym po odebranych od WmPana M. obietnicach, y jakiekol wiek przy stracie własny fortuny tru dach moich na roskazach KJmciPmm y WmmPanstwa w rekompensie za Starostwo Powidzkie mogł y w Pyzdrkach pustiniach pane benemerentium refocil lari. Przy tym poniewasz ktoryś z Ziemskiego rozumiem urzędu na Kasztelanią Kaliską ascendet, upra szam uniżenie abym po wyszym niero wnie ~~na~~ funkcyi z roskazu WmmPa ństwa charakterze mogł ziemskim ho norem insigniri. Partikularnie zaś in ascensu na Kasztelanią Kali ską za JmcP Stolnikiem Poznan skim Rodzonym moim jako nayniżey WmmPanu M supplikuie, spodzie wam się po stateczney WmmPM. łasce że tyle iusz obietnicami saturatum, samym ciesząc skutkiem De swoiey nie wypuscisz protekcyi do ktorey się z tym garnę zem jest na zawsze.

Do JMci Pani Podczaszyny Hetmanowey Litewski

Jeszczem w niczym był ani zasłużył ani dziekował za dowod swiadczoney mi łaski, kiedym samego skutku kosztował w danej mi promocyi do KJmciPmm w czym jako się rumiencem od wstydu zalewam że mię to niezasłużonego pot kało, tak nayniżeniey dziekuię za daną protekcyą supplikuiąc abyś WmPani M: w dalszych okkurrencyach niezapominała osobliwie w teraznie szey okazyi kiedy Starostwo Pyzdrskie wakuie. Uniżenie tedy upraszam abym za instancyą WmmPM z moskie wskich krajow ledwie żywy wroco ny tym kawałkiem chleba z stołu Pan skiego ~~pod~~ był z dzywiony

Do JMci X Biskupa Kujawskiego

Rozumiem że publica fama albo juz doniosła albo doniesie de inopinatis zacnego senatora fatis JMci P. Kaliskiego po ktorym y Kasztelania y Starostwo Bydgoskie wakuie. Wiem że ta ktorym odbierał y zaszczycał się łaska y protekcya WMMPa Dob: przy ieyosz obietnicach spodziewać mi się kazały, recurro teraz do teyże łaski y protekcyi supplikuiąc nayuniżeniey aby za promocyą Jego po niezmożnych pracach podrożach niebezpieczenstwach przy stracie własney fortuny moiey (ktorey teraz fractas reparare tabulas in sudore vultus muszę) na usłudze Rzeczypl: z rozkazu y manudukcyi WMMPa podiętych godziło mi się na ruinach Bydgoskich słomyczkiem de pane benemerentium refocillari. Uczynitеs to WMMPa Dob: że mię y obce poznaty narody, należy abyś mu sposob dał tak dalszym iego zadosyć czynić rozkazom iako być capacem odsługiwania tych łask y dobrodzieystw WMMPa. Upewniam WMPa że cokolwiek za promocyą Jego ex fragmentis stołu Panskiego odbiorę, w tym ani sobie ani WMPanu jako promotori judicium manducabo. bo cokolwiekbym y fortunie moiey sił przybyło to wszystko ad benemerendum Panu Bogu de Patria y Dobrodzieyom swoim obrocił. Przypominam przy tym nayuniżeniey łasce y protekcyi WMMPa rodzonego mego.

Do JMci X Biskupa Kujawskiego Pod. Kanclerza Kor:

Nagle do Trybunału Koronnego pod czas w sprawach dobr tych ktorem Ichmo teraznieyszego przez dekret odebrał, nie mogę mieć honoru osobiscie osobowie WMMPanu. vicariam tylko potebym literam z wyrazeniem uniżonego powinszowania Biskupstwa Krakowskiego życząc iako nayszczęśliwszych in eo gradu powodzenia. Dziękuię przy tym nayuniżeniey za przyięcia do JMci JmM promocyą ktorey y teraz się przypominaiąc zostawuię na zawsze

Do JMci P. Poninskiego Oberszlej-
tnanta

List WMMP. z Dzierzna doszedł mię
ale nie sądzę żeby mię cokolwiek
takiego JMci miało do siebie avocare
od Piotrkowa gdzie pewnieyszy honor
y fortuna moia. Juz to tam wszystko
w Dziernie dispositio co w Polszcze
rozdawać miała, między którymi sie-
bie nie czytałem. Wolę mercedem
od tego nieomylniey spodziewać się
dla którego m zdrowie fortunę tracił
to iest dla Boga służąc in publico.
Juzem nie raz po świeżey usłudze
moiey Rzeczypospolitey postpositus et eluty
w obietnicach, desperować daley
w nadzieiach powinienem. Przyznam
się WMMPanu żem dziękować y ob-
ligowany bydź powinien za to że
juz o nic prosić nie będę. Y kiedy
mi się z inszey miary gloriari nie
będzie godziło, szukać będę honoru
w tym żem jest

Do JMci P. Chorążego Koronnego
w Piotrkowie 7 9bris

Pamiętny mi jest zlecony [illegible] od WMMPP
kommis sposobienia Panów naszych
Wielkopolanów do usług WMMPana
którym abym in parte przynamniey
zadosyć uczynił, Rekommenduię
~~Jetes y protekcyi~~ do usług WMMPP
JMci P. wojskiego Kierskiego latorem praesen-
tium ~~mego~~ krewnego mego, upra-
szając abym y krewnym moim mógł
służyć WMMPanu któremu y ży-
cie litare gotowem z tym żem
jest na zawsze

In anno 1719 w nowinach przyszło
in 9bri że się osoba jakaś przyśni-
ła Piedrzu w Litwie de futuro Rze-
czypo: statu informando y napomi-
nając aby miał w pamięci sequentia
Cave tibi frater
quia vindictam sumet de te mater
Et tu infelix Pater
Cum ultionem Salvandorum faciet de te frater
Loquax lingua proscribet,
Venenum Sarmatarum bibet
Principis amor habet curam
In perniciem tui futuram

Do Xcia JMc Prymasa
22 9bris 1749
w Piotrkowie

Kiedy juz JMc X. Kiełpinski Opat Sieciechowski przez uczynioną w Zakonu professią recessit a Prostwa Skodaskiego, tedy JMc X. Rosen ... w Panu dali się przyobiecanej od WXMości Mosci Dobrodzieja taką sobie czas ... in desideriis recurrit tanquam ad fontem do protekcyi WXMości że tandem do samego skutku otrzymania w konferowaniu Proboszcza Skodaskiego. o co y ja uniżoną moją śmiem rzucać pod nogi WXMości ... JMcią instancyą z tym zem jest na zawsze

12

Do JMci P. Wojewody Podolskiego
5 Xbris 1749

In afflictissimo statu Województw naszych kiedy trzeci juz Seymik Electionis Posłow na Seym nie dochodzi to odbieram solatium kiedy łaskawą WMMPana Dobrodz. czytam pamięć za którą jako najniższe moje podziękowanie, tak chcę sobie nie tylko we wszelkich odsługiwania okazyach, ale też rozkazom w tym liście wyrazonym zadosyć uczynić. Upraszam Mości Dobrodzieju abyś mi pozwolił mieć honor dalej jeszcze być tym ktorym jest na zawsze.

Do Paryża do JMci X. Swięcimskiego
3 Januarii 1750

Dwa odebrałem od WMMPana listy z wielką moią obligacyą że polecony sobie interes w łaskawey mieć raczysz pamięci y staraniu. ~~trzeci~~ odebrałem y od JMci P. Alexandra ktoremu y z JMcią Xdzem Józefem życzę progressow we wszystkim tym cokolwiek do perfekcyi człowieka Bogu y ludziom podobać się chcącego należy. na te listy nie odpisałem zaraz przez domu nie bywszy. za czym ponawiam tę prozbę moię, ktorą m wyjezdzającemu z Polski in scripto WMMPanu wyraził; jezeli można żeby miasto taboretow sześć krzeset miałem upraszam uniżenie. ktore mi juz taborety nie były potrzebne, jednak o jeden proszę taboret do moich siedmiu żebym miał wszystkich ośm. Kanapy dwie miała być jedna stosująca się do krzeset druga stosująca się do taboretow. quo ad fundow koloru w czym mię musiał nie zrozumieć ... poniewasz juz z Herbami są gotowe tedy nie przydaią, tylko proszę żeby mi za bytnością WMMPaństwa kanapę z Herbem w polu czerwonym także y w ośmiu także do krzeset

Stotujący się to jest na zotłym dnie zrobili. Na to wszystko wychodzi 3472 franków y pięć Sous, na które ordinuię przez JMci P. Brata czerwonych złotych 400. Tych co zostanie [illegible] upraszam abyś WMMPan na koszt do przestania obrócił y nie zapominał JMci P. Hersana któremu uniżenie dziękuię ze Paskiew. Któremu WMMPan donieść że mi umarł moy wielki potrzebny Przyjaciel y Dobrodziej pokazujący się widzieć ze mną przed śmiercią o którymem jemu ustnie namieniał. Te kanapy y krzesła proszę abyś WMMPan ekspedyował albo do Berlina do pewnego niezawiedzionego kupca, albo do Gdańska do JMci P. de Sardi General Maitre des les postes en Prusse en Dantzyk morzem jak WMMP commodius sądzić będziesz. Nie zapomniałem ja tu WMMPana y już jest u mnie prezenta od Ksmat WMPanu służąca na Plebania Kopanicką, którą poślę ad officium w Poznaniu będąc do Warszawy jadący na Seym. Oziminą karaten zasiał dobrze. O [illegible] disponuy WMMPan tu [illegible] ćwierć czerwonego do talara ćwierć. gdyby był u WMPana uczyn WMMP dyspozycyą y plenipotencyą potrzebne do installacyi. Teraz commendarzem JMci P. [illegible] którego godzę z JMcią P. Stolnikiem y już umówione media.

Do P. Wolskiego

z Poznania 27 Januarii

Kiedym sam wpadł w tak ciężkie kłopoty y obroty, że szczególnej tylko kompassyi nad JMci P. Gałęskim bratem moim w otrzymaney na się transfuzyi przez tegoż JMci na Sum 12 zło na Mielżynie zostających tedy uspokojony będąc od JMci P. Trąpczyńskiego według dekretu condescentionis ostatniego nie chcąc JMci zostawiać niedotrzymanych niesłusznych impetycyach tę do Wacijej ordinuię informacyą, abyś Wać przy sprawie JMciów PP. Kaczorowskich ze mną agitującej się, do skutku JMci P. Trąpczyńskiego przyprowadził. gdyby [illegible] zapisu na półtrzecia tysiąca pokazato się że te summę JMP Kaczorowskiego od [illegible] do rąk JMci P. Gałęskiego albo że ta Summa wchodzi w te dwanaście tysięcy (co niewiem jako przeciwko tym dokumentom które się na descensy daty wywiodą y gdyby Trybunał vigore manifestom juris datora mego nie kassował zapisu y komplanacyi na półtrzecia tysiąca. Spodziewam się zaś że przeciwko tak wielkim dokumentom y racyom które się w informacyi podadzą żadnych strona dowodów dobrych nie pokaże. jednak X

Jeżeliby Trybunał nie kassował zapisu y komplanacyi na 2500 vigore manifestów jurisdatora mego admittował się imię, dziem moim do przyjęcia tego ciężaru solucyi [illegible] stancyi w tey certum.

X gdyby mi płacić kazano mam salvam registrationem na summie [illegible] wie, albo na [illegible] u JMci P. Gałęskiego